

Jan Padych:

Bouře ve sklenici piva

(pojišť'ovácký román)

Osoby a události tohoto příběhu jsou smyšlené a jakákoliv shoda se skutečností je čistě náhodná.

KNIHA VYŠLA S LASKAVÝM PŘÍSPĚNÍM POJIŠŤOVNY KOOPERATIVA, A.S.

Text tohoto románu poskytnut
Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých České republiky (SONS)
na serveru BRAILLNET.CZ

Copyright (c) Jan Padych, 2004
Copyright (c) nakladatelství Daniel Padych
ISBN 80-903492-1-8

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část knihy není dovoleno užít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat bez písemného souhlasu autora, s výjimkou krátkých citací nebo odkazů, které tvoří součást kritického zhodnocení.

Jako e-kniha bylo bezplatně poskytnuto registrovaným uživatelům serveru
WWW.PADYCHBOOKS.COM (server autorského portfolia Jana Padycha).

Podle této knihy byl v roce 2005 natočen Českou televizí celovečerní film "KAŽDÝ DEN KARNEVAL" -
více info na <http://padychbooks.com/medialni-projevy-a-ohlasy/ceska-televize-celovecerni-film>

Motto: Někomu nehoří ani voda, jinému vzplane i petrolej

1.

Právě míjel bar Věčko, kam v průběhu dne občas chodívá, aby si nějak vyplnil čas mezi schůzkami s klienty. Zrovna mu sice času moc nezbyvá, avšak nahlédnout může, co kdyby tam zrovna seděl někdo, s kým by neuškodilo pohovořit o pojistkách.

Stoupl na schůdek, na druhý, vešel do zadýmeného přití, zato však tu vládne moc příjemný chládek oproti vedru, které je v posledních dnech úmorné, zejména když člověk neustále běhá sem tam ostravskými ulicemi, zatímco jiní se ochlazují někde u vody nebo třeba v takovémto baru a s požitkem si pocucávají svoje vychlazené pití.

V baru kromě servírky Zuzky posedávalo několik málo hostů, tři muži, všichni věkem něco kolem čtyřicítky, a jedna mladá slečna s dlouhými vlasy spuštěnými na téměř holá záda. Pavel je všechny zná od vidění. Dva střížení nakrátko, jeden z nich skoro dohola, oba společníci v jedné firmě zabývají se vymáháním pohledávek. Kamarádi na život a na smrt, skoro vždy je vídává spolu, avšak nedávno se dozvěděl, že si po mejdanu pronajali boxerský ring a navzájem se docela slušně ztloukli. Slečna s dlouhými tmavými vlasy a nesmírně milým kukučem patří k nevysokému muži, o kterém Pavel ví, že je

ředitelem jakési pražské reklamní filiálky.

Za barem se vztyčila a na Pavla se napůl znuděně a napůl unaveně usmála blondatá Zuzka, hezky opálená dohněda: „Co si dáš, Pavlíku? Jsi autem?“ „Jenom se dívám,“ uculil se omluvně, „jestli tu není...“

„Určitě je!“ skočila mu do řeči. „Třeba já! Mě nehledáš?“

„To víš, že tě hledám!“ pronesl jen tak, aby řeč nestála. „Ale když tě nejvíc hledám, nikdy tě nemůžu najít! Nevíš, čím to je?“

„Asi nehledáš dobře, Pavlíku,“ ukázala nahoru ke sklenicím s dražšími kořalkami. „Tak co si dáš?“

„No, co bych si ale opravdu přál,“ naklonil se nad barovým pultem, „to stejně nedostanu.“

Zuzčiny oči se rozjasnily, hezky vykrojená ústa se našpulila: „A co když ano, ale já stejně nevím, o čem je řeč, tak dáš si něco?“

„Možná pak!“ řekl. „Zatím si jen zaskočím za svým poradcem!“

S tím poradcem to byl samozřejmě jenom fór. Šel na WC. Když si pak umýval ruce, poněkud mozolnaté od tvrdé rukojeti kufříku, který nedávno právě proto nahradil aktovkou, zůstal chvíli hledět do zrcadla na svůj obraz. Tvář s nějakou tou vráskou, košile bílá s kravatou, za pasem masivní kožené pouzdro s mobilním telefonem, že to vypadá, jako by nosil revolver. Hotový agent, třeba jako nějaký špión! Takhle v zrcadle při žárovce sice skoro na těch svých nějakých pár přes čtyřicet vypadám, ale nejhorsí to se mnou určitě není, pomyslel si. Oproti jiným v tomto věku... To by třeba i takováto mladá vlasatice jako Zuzka... No ale teď stejně není čas, aby si pletl hlavu. Léto je pro kšeft vražedné, člověk se musí hodně naběhat za malými částkami, aby dostal aspoň trochu slušnou výplatu.

Prsty si pročísl vlasy, ještě poněkud černé, avšak už prokvetlé, což jim dodává nádech kovového lesku. Má je poněkud delší, tak je nosíval odjakživa. Rozhodně se nenechá stříhat úplně nakrátko, jak je to dnes moderní, dohola už vůbec ne, to klidně přenechá jiným! A jak by mu slušely brýle? Rozhodně by je nosit měl. Zrak má zesláblý od monitoru počítače, vždyt' celé roky vasedával před černobílou obrazovkou bez kvalitního filtru, ba ani jeho dnešní barevný monitor nemá asi filtr, jak se patří. No ale stejně se nošení brýlí děsí, na jeho vzhledu se jistě projeví, bude si připadat jako nějaký dědek. Rozhodně se až tak starý necítí. Ale co, do dálky a na děvčata vidí obstojně a na čtení, pokud jsou písmenka droboučká, nosívá u sebe lupu. No a to, že ve svých ceti letech už nepatří k těm nejstříhlejší? V tom věku přece už bývají někteří tak trochu jako stromy, mohutní a rozkošatělí. Tak trochu i on, ale zatím ještě ne až tak...

„Tak co tvůj poradce,“ špitla Zuzka, když vyšel z WC, „co chytrého ti poradil?“

„Že už musím!“

„No když musíš, ale abys to s tou poslušností nepřeháněl.“

S úsměvem ahoj! opustil příjemný chládek zadýmeného přítmí a padlo na něho opět vedro a dusno. Naproti němu, od Kuřího rynku, zrovna kráčely dvě mladé ženy, jedna o poznání mladší, obě k světu, trochu si podobné, nejspíš matka s dcerou, sukně skoro průhledné, trička rovněž úsporná, ta mladší s holým pupíkem, v něm stříbrný kroužek s očkem, jako by tam nosila prstýnek...

„Dobrý den!“ poslala za ním ta starší, když se s ním míjely.

To pozdravila mě? zarazil se. Že by? Ohlédl se. Obě ženy se vzdalují. Zastavil se. Kdo to může být? Vždyt' ji nezná. Ani jednu, ani druhou. No ale ona může znát jeho. Je přece pojišť'ovákem už hezkých pár let a nemůže si pamatovat každého. Musel by mít hlavu jako slon. Jenomže - tu tvář! Přece jenom si připomíná. Ale že si na něho vzpomněla zrovna ona? Před třemi roky v Porubě vzadu nad Duhou poblíž restaurace. Den prosluněný a vedro zrovna jako teď. Šel zrovna od klienta na zastávku autobusu. Řidič, opálený třicátník v tílku a s rukama samá svalnatá boule, přistavil ke kraji chodníku náklad'ák, vyklonil se z kabiny a podával mu kytici růží, tři krásně rozvité růžičky: - Kamaráde, udělej pro mě něco! Holka mi nepřišla na rande, buď tak moc hodný a dej tu kytku některé hezké ženě, kterou tady někde potkáš! - Nápad na jedničku! řekl si, když kytku převzal. Pro pojišť'ováka příležitost, jak se vmluvit. Vyhlédl si krásnou mladou paní, zrovna tu, kterou teď potkal. Nesmírně polichocena se na něho hezky culila, vzala si i vizitku, že mu určitě zavolá, zašla do vchodu vysokého činžáku, on se postavil k nedaleké zastávce a sledoval, jestli ji neuvidí v některém okně. Neukázala se. Zato však k němu přišli tři dobře udělaní chlapi, jeden dokonce jenom v trenýrkách, no a že si s ním chtějí promluvit, tak ať jde s nimi do domu, ukazovali směrem ke vchodu, do něhož vešla růžemi obdarovaná žena. Zabírá to! zaradoval se. Ani nečekal, že se mu tak snadno a rychle podaří tolik kontaktů, a k tomu ještě najednou. Jenomže všechno proběhlo jinak. Uvnitř mu sebrali aktovku a doslova ho zatlačili někam do suterénu, kam už přicházeli další chlapi, ale i ženy, sjížděli výtahy, scházeli i po schodech. Všichni na něho zírali jako na nějakou nestvůru. Přivedli před něho mladinkou a útlou slečnu a ptali se jí, jestli ho poznává. Tvářila se nerozhodně. - To je těžké! -

opakovala pak několikrát. - Když já viděla, jak to měl rozepruté. - Rozepruté? byl z toho všeho na drt'. - Však ať se rozeprne, jestli ho třeba nepozná podle toho! - padl návrh jakéhosi ubručeného chlapa. Pavel už konečně pochopil, do čeho spadl. To, co se kolem něho odehrávalo, měl být samozvaný tribunál nebo něco podobného. Chtěli ho usvědčit jako úchyláka. Pochopil, že musí jednat ale jo bystře, aby se s ním něco nestalo. Kdo ví, čeho jsou schopni! - Ale rychle sem zavolejte policii! - pustil se do nich. - A vy se mi legitimujte, abych vás mohl nahlásit! Chci podpisy vás všech, co jste tady! - Nastala proměna, ale okamžitě. Začali se vytrácet, jeden po druhém, až nakonec zůstal v tom tmavém suterénu jenom s tou mladinkou a útlou slečnou. Celá se třásla, oči dokořán, až mu jí zabylo líto. Vsunul jí do prstů svoji vizitku: - Až někdy budete potřebovat nějakou pojistku, zavolejte mi, myslím, že mi něco dlužíte! - Když z toho domu vycházel na zastávku autobusu, z okna rozevřeného dokořán v prvním podlaží k němu doléhala docela příznačná slova country písničky: - Je jinej než bejval, tendleten svět. - Ještě se ohlížel po všech oknech, ale nikoho neviděl. Hlavně se ohlížel, jestli neuvidí ženu, kterou tak nešťastně obdaroval.

Zabřinkal hodně povědomý tón, pak opět a zase. Mobil! Odepnul pouzdro, vyňal telefon, číslo na displeji mu nic neříkalo

„Ano prosím!“ přiložil si telefon ke spánku.

„Dobrý den, pane Jilemnický!“ ozval se mladý ženský hlas. „Radvanská, firma Kernavix! Měla jsem vám zavolat, jak se rozhodl pan majitel!“

„Ano! Děkuji vám! Jste hodná!“

„Tak vám sděluji, že pan majitel nehodlá využít vašich služeb.“

Škoda, pomyslel si: „Tak se nic neděje, děkuji vám!“

„Co prosím?“ ozvala se poněkud zmateně. „Vy jste mi, pane Jilemnický, asi vůbec neporozuměl!“

„Ale já jsem vám rozuměl!“ usmál se. „A děkuji vám!“

Hlas mladé ženy znervózněl: „Znovu opakují, že pan majitel nehodlá využít vaše služby!“

Zdá se, že jí to poněkud vzalo. Ale proč?

„Ano, rozumím a děkuji vám, že jste mi zavolala.“

Teď už se v telefonu ozvalo skoro plačtivě: „Ale pan majitel odmítá vaše služby, jestli mi rozumíte.“

„Samozřejmě vám rozumím,“ pronesl skoro konejšivě, „obrátil jsem se na vás s nabídkou a váš pan majitel se prostě rozhodl, že nevyužije mé služby.“ „Ano!“ špitlo to v telefonu.

„A já vám děkuji, že jste mi zavolala a vůbec se namáhala, protože ne každý by mi takhle zavolal, děkuji vám.“

„Prosím...“ hleslo to jen tiše, než se ozvaly tóny přerušení.

To jsem ještě nezažil! usmál se. Jako by zrovna mě rozházelo, že někdo nehodlá využít moje služby! Takových už bylo, je a bude! Určitě milionkrát víc, než těch druhých. Zdá se, že pro tuhle pusinku je její pan majitel hotový anděl, ne- li přímo bůh. Neškodilo by mít podobně oddané fanynky. Komu by se to nelíbilo? Ale každý na to nemá.

V dálce dobrých sto kroků před ním kdosi naráz změnil směr chůze a hbitě skoro uskočil za roh činžáku. Pavel ho zahlédl jenom krátce, avšak poznal ho. Někdy zjara v kovbojské restauraci na Dubině venku pod stříškou seděl sám u stolu a číšník mu přinesl sklenici s hezky napěněnou dvanáctkou. Ke stolu hned po číšníkovi přistoupil muž skoro padesátiletý, sympatický už na první pohled, a zeptal se, jestli je u jeho stolu volno. Zrovna nikoho nečekal, a i kdyby, na dlouhých dřevěných lavicích se pro jednoho místo vždycky najde. Muž se s ním dal do řeči. Pak si přisedla pohledná paní, jeho manželka. Všichni tři popíjeli pivo a klábosili, zjevně se jim Pavel docela zamlouval, avšak to jen do okamžiku, než se ho ten muž zeptal, čím se živí. Jeho přiznání - jsem pojišťovák, je zasáhlo, což na nich poznal okamžitě, bez brýlí i bez lupy. Naráz jim byl příjemný asi jako černý kašel. I teď se ten sympatický člověk Pavlovi nejspíš vyhnul schválně už z patřičné dálky.

Odněkud ze rohem se ozvalo táhlé zavřeštění trumpety, přidal se rachot bubínku. Lidé na ulici se ohlížejí a usmívají se. Ozývají se též jakési zvuky, něco jako těžké kroky. Trubka vříská pochodovou melodii, rachot bubínku ji doprovází, k tomu břinkají, zvoní a duní údery, vše do rytmu. Před Pavla vybíhají dva hasroši v pestrých hadrech, jeden řinčí na činely, druhý otáčí a bije o zem tyčí se všelijakými štrápci, ozdobami, plechy, figurami a se strunou, oba konce strakatého vozembouchu jsou opatřeny komickými loutkami a skoro to vypadá, že ať ten hasroš bije o zem kterýmkoliv koncem, vždy jako by právě ta loutka zaduněla a zařinčela o dlažbu svým zadkem.

Sotva se Pavel přiblížil až k rohu domu, ukázala se obrovská postava, jako by před ním náhle stanul podivný obr. Chlap na chůdách, nalíčený a navlečený do komediantských hader, tyčil se vysoko nad

hlavami chodců a nafouklými líci dul do krátké pochodové trubky z mosazného plechu. Zpoza rohu těžce vykráčely další obří postavy, dalo se poznat harlekýna, baletku a jakéhosi kašpara, nesoucího na tyči tabuli, na které Pavel rozeznal jen jediné slovo: Cirkus. Pestře načabraná baletka se shora naklonila nad Pavlem, zeširoka se usmála, políbila si konečky prstů a poslala mu vzduchem polibek. Ani jí neopětoval úsměv. Vůbec v tom všem neviděl nic veselého. Spíše naopak. Celý ten divoký čurbes, a hlavně postavy obrů na chůdách, v něm vyvolaly cosi úplně jiného. Co přesně, si hned nedokázal ujasnit. Cítil se poněkud stísněně. Podobnou úzkost míval kdysi jako hodně malý, když se bál něčeho neznámého, tajemného, strašidelného.

2.

Přešel Kuří rynek a hned za bývalou galerií Dílo, kde je dnes docela úspěšná hospoda, dokonce dvoupatrová, se dal cestou k poště. Na rohu se skoro srazil s někým hodně povědomým. Jirka Poláček! Poněkud mohutnější postavy, hodně vysoké čelo, zato černé vlasy až na ramena. V rukou pořádný štus dopisů a za špagát drží neveliký balík se skoro nečitelně sečmáranými adresami.

Když poznal Pavla, překvapeně se usmál. „Kam běžíš tak rychle, že všechny kácíš?“

„Do pojišťovny, už jsem se tam celé dva dny nestavil, tak se letím podívat, jestli nemám nějakou poštu.“

„A na oběd nepůjdeš?“ na to Jirka stále s úsměvem. „Pojišťováci by neměli hladovět, na to je přece zákon, a jestli ještě není, pak ho určitě brzy schválí!“

Oběd? Ten by si dal třeba hned, ale nemá u sebe už nic než nějakých patnáct kaček, z konta si zrovna nic vybrat nemůže a domů do kredence se mu nechce: „Dal jsem všechno na benzín, tak zajdeme třeba až po víkend.“

Na benzín už dlouho nedal ani lupen, felicie mu stojí na dvoře. Avšak je dobré zachovat glanc, jak se říká.

„Víš co?“ usmál se Jirka. „Já tě tedy zvu, abys věděl, že jsem kamarád!“

„Takže dneska jsi bankéřem ty?“

„No jistě!“

Podnik vybral Jirka, ku podivu ne tam, kam chodívali obvykle na pivo a kde se už znali i s personálem, nýbrž do hotelové restaurace za někdejší domem odborových rad, tedy hodně daleko na to, že se potkali na Kuřím rynku. Obsadili samozřejmě celý stůl, Jirka přece jenom musel své štosy dopisů s balíkem někam dát a pohodit je na zem by považoval skoro za kacířské, když všechny ty obálky mají pro něho svůj význam. Má totiž nejen malý skládek na kosmetiku, ale figuruje i v celé řadě prodejních žebříčků a také si vymýšlí ještě další způsoby, jak si takříkajíc natrhat nějaké to lupeníčko. A ty dopisy, vždyť Pavel vlastně ani neví, co Jirka všechno dělá. Kdysi inzeroval seznamku, lidé mu posílali dopisy, fota a jako poplatek stovku. Po večerech si hrával, seřazoval si své abonenty podle fotek a navzájem je pak, samozřejmě písemně, seznamoval, ale to, jak jednou řekl napůl žertem, se dělo jen do té doby, než se sám seznámil se svojí nynější manželkou. Pak toho nechal, když už mu jaksi vyšuměl ten jeho pravý důvod. Jiný podobný džob si vymyslel někdy před třemi lety. Tehdy inzeroval zprostředkování práce, taky za poplatek jednoho sta korun v dopise. Každý den skupoval hromady novin, vystříhoval inzeráty s nabídkami práce, korespondoval a korespondoval. Hromady dopisů dostával, hromady jich odesílal. Až do jisté doby. Někdo ho udal, že je podvodník a lump, údajně si všechny nabídky práce vymýšlí a neoprávněně se tak obohacuje. Vyšetřovali ho kriminalisté Na hradbách. Vyšel z toho čistý, žádný podvod mu neprokázali. Všechny inzeráty, které odesílal, vždycky převzal z některých novin, nic si nevymýšlel, jenom si s tím vším dal patřičnou práci. Stejně toho pak raději nechal, kdyby třeba náhodou udělal chybu, kvůli které by ho mohli nacytat. Co se skrývá zrovna v obálkách, které si rozložil kolem sebe, Pavel neví, ale jak ho zná, určitě je v každé aspoň stokrata. Odhadem nějakých pár tisíc. Alespoň pár stovek určitě!

Číšník, mladík s červenou vestičkou a zlatým motýlkem, přinesl desky s nabídkou jídel a nápojů. Rozevřeli je a nahlédli. Míchané nápoje, jakési rychlé šípy, funicí býk, drtící pěst... Něco takového už vůbec ne! Jirka si objednal pivo, Pavel colu, načež probírali jídelní lístek, každý podle své chuti, nakonec zůstali na stránce s kuřecími jídly. Když pak přistoupila servírka v červených šatičkách a zlatou mašlí ve vlasech, Jirka se k ní naklonil jakoby hodně důvěrně: „Rozkošná dámo, ti smažení hadi, nejsou náhodou jedovatí?“

„Nejsou!“ vyprskla smíchem. „Opravdu ne, kuřecí nudličky ve strouhance!“

„Tak jednou!“ zvedl Jirka ruku jako školák, když se hlásí.

„Dvakrát!“ sklapl i Pavel desky s nabídkami.

Usmívající se servírka sebrala desky s jídelními a nápojovými lístky a odcházela. Pavlův zrak ulpěl na dvojici, muži i ženě, kteří se zrovna minuli s odcházející servírkou, hlavně však na té ženě. Bodejť by ne! Jitka Vránová. Moc hezká černovláska, ale snad jediná hezká žena na celém světě, kterou vidí hrozně nerad. Kdyby ji už nikdy nepotkal, ještě lépe. Jenomže ona s ním pracuje v pojišťovně Moneta. Ty hádky, co už spolu svedli, dosud nikdy se s nikým tak nehádal. No a ten muž, který přišel s ní? Jeho Pavel přece taky zná. Firma v Mariánských horách, prodej autodílů. Moc dobře si ho pamatuje. Už tři jara tomu jsou. Tehdy se s Jitkou Vránovou domluvili, že spolu půjdou na takzvané brutální nabídky, tedy že zazvoní nebo zaklepou na dveře nějaké firmy a pokusí se s majiteli dohodnout na pojištění nebo alespoň na dalších schůzkách. Pro Pavla to vůbec nedopadlo dobře. Přesto, že to všechno byl jenom jeho nápad, že všude vtrhl jako první, že se všemi začal jednat on sám a po celou dobu mluvil, až ho huba bolela. Zkrátka výsledek dobrých pět nula pro Jitku Vránovou. Se všemi se domluvila někdy později bez něho za jeho zády, možná telefonem, možná si dala tu práci a všude pak zašla sama. Byli to všechno chlapi mezi padesátkou a sedmdesátkou, sedala před nimi do křesel a na židle tak, že pod její kratičkou sukni jim musely přímo do očí zasvítit její kalhotky, muselo je zlákat i to její střílení gumičkami tenoučkových kalhotek a nadité podprsenky, když se každou chvíli tak okázale a rafinovaně upravovala a uhlazovala, aby přece vypadala. Samozřejmě to jen tak nenechal, když za nějaký čas v počítači viděl, že ty firmy, jedna vedle druhé, už pojištěné u Monety jsou, avšak patří, komu jinému. To už se neudržel a dokonce na ni zařval, samozřejmě nic lichotivého. Tehdy se jí zastal kdekdo z Monety, ředitel, manželé Šircovi i další pojišťováci, jenom Věna Jeřábek ne, ředitelův zástupce. Ten později Pavlovi o samotě zašeptal, že pokud si to nechce rozházet s ředitelem, ať raději drží hubu, stejně už ztracené firmy a své ztracené hrachy nezíská. Bylo jasné, že stejně jako k těmto klientům se taky prosvítla a prostřílela až k řediteli pojišťovny inženýru Vachalovi, nejspíš se ti dva už nějakou dobu znají dokonce i po pěti, jak se tomu někdy říkává.

Černovlasá Jitka Vránová ho zahlédla, její rty se na okamžik zkřivily náhlým a nezvládnutým vztekem, oči se do něho zabodly jak nejostřeji dokázaly, hned však se celá tvář vrátila zpět do své obvykle krásné masky.

Pozdravil ji alespoň letmo, jen tak ze slušnosti. Vůbec se nenamáhal mu odpovědět. Jenom zatáhla svého společníka za loket a nasměrovala ho, zřejmě aby Pavel vůbec neviděl do jeho tváře. Vybrala stůl v opačném rohu, zrovna se tam zvedala trojice žen k odchodu.

Usměvavá servírka přinesla talíře s jídlem a než odešla, neodpustila si, aby nepronesla svůj vtípek: „Ti smažení hadi opravdu nejsou jedovatí! Kuchař z nich musel něco sníst přímo přede mnou, abych se přesvědčila. Proto se nedivte, že máte malé porce. Dobrou chuť, pánové!“

Odcházela od stolu se skvělou náladou, až to Jitku Vránovou na druhé straně popudilo, takže si servírku vztekle sjížděla přivřenýma očima.

Pustili se do jídla. Na hadech z kuřecího masa opravdu nezjistili nic jedovatého. A chuť měli taky skvělou.

Překvapení však přece jenom nastalo, avšak docela jiného rázu, než Pavel čekal.

Jirka začal z ničeho nic otevírat jednu obálku po druhé, vytahoval dopisy a všelijaké lístky a poutače, zjevně něco hledal.

„To chceš úřadovat tady?“ zasmál se tomu. „Snad to nemyslíš vážně?“

„No, myslím!“ nenechal se Jirka vyvést ze svého úsilí. „Já totiž jinak nemám ani voko! Ale nic se neboj, tady nějaké hrachy být musí!“

To snad ale opravdu nemyslí vážně! zvedlo to Pavla skoro až do stoje.

„Chceš říct, že sis nevzal patrony a pozval jsi mě na oběd?“

„No a?“ pokrčil Jirka ledabyly rameny. „Aspoň nějaké vzrušení, no co!“

Vzrušení? Vlastně ano, ale co když v těch obálkách nic nebude? No, snad ví, co dělá. Pavel by se hrozně nerad dostal do průšvihů, hlavně kvůli tamté megeře Jitce Vránové, která by si ho pak vychutnala jak se patří, určitě by se o té ostudě dozvěděli všichni v pojišťovně.

„Hele, Jirko,“ pokusil se o úsměv, „ale kdyby náhodou, vždyť máš svůj sklad nedaleko a určitě tam něco v baňce mít budeš!“

„Nemám!“ vyvinul poněkud větší námahu při rozřezání obálky, která měla hrany přelepené jako z nějakého pancíře. „Všechno jsem vložil na konta!“

To se snad zbláznil nebo co? A ještě z toho má plezír!

Už dobrá polovina obálek rozřezána, vnitřky vytaženy jako střeva z ryb, pohozy po stole a židlích, a

pořád nic, prachy žádné, ba ani obrázky, které by je připomínaly třeba jen vzdáleně. Jirka stále rozřezává a rozřezává, vytahuje a hází na hromádky. Pavel ho jen pozoruje a stále doufá, že Jirka přece jenom přijde k rozumu a v pravý čas vytáhne peněženku nabitou jako obvykle. Avšak nic. Pořád nic! Co to povídal? Že všechny prachy z firmy vložil na konta? Vlastně je mu to podobné. Má svých kont několik, jak mu několikrát prozradil, každé u jiné banky, a svůj volný čas, když zrovna nemá své hodiny ve skladě nebo neseď u oběda nebo u zpěněného škopku, tráví svojí záhadnou bankovní turistikou, jak tomu vždy s úsměvem říkává. Veškeré tržby ze skladu, který provozuje pro jakousi větší kosmetickou společnost, neodesílá hned, jak by měl, nýbrž se zpožděním, někdy hodně značným. Ukládá je totiž napřed na svá bankovní konta, avšak nikoliv najednou, nýbrž postupně vkládá a vybírá, aby na žádné nezapomněl, aby všude nechal penízky jen hezky pohoupat, to pro bankéře, aby byli spokojeni a nabízeli mu další a další výhody, úvěry, kontokorenty a jiné peněžní dobroty. Prostě kdyby si čas od času nezařídil nějakou tu půjčku, určitě by se cítil, jako se cítí opilci v těžkém abstínu. Už má tak prý napůjčeno nějakých skoro osm set tisíc korun a půjčuje si další. Jak to všechno hodlá vrátit, bůh sud'. Ostatně, sám říkává žertem, že člověk má dneska takovou cenu, jaké jsou jeho zisky, anebo naopak, jak vysoké dluhy jsou mu dovoleny. Snad proto, že je zvyklý zacházet s takovými měšci, pouhá útrata za dva obědy, pivo a colu ho jaksi nehodlá rozházet. Zato Pavel? S ním to ale šije! Že si zrovna dnes nevezal s sebou žádné lupení? Proto, že v posledních dnech utrácel až nehorázně. Měl by si však uvědomit, že jako pojišťovák musí být stále připravený zajít si s někým se posadit. V této branži to ani jinak nejde.

„No vida!“ to se Jirka konečně dořezal a dotrhal k jedné jediné stokoruně. „Tady ji máme, potvrčku zelenou!“

Byla jediná z celé hromady obálek. Pavel k ní přihodil svých patnáct korun v drobných a ještě nechali dvě koruny na díško. Konec dobrý, všechno dobré.

3.

Šéf společnosti, starší muž strížený nakrátko, na něho mávl, ať přistoupí k oknu, a prstem ukázal na nové BMW se stříbrnou metalízou přistavené k protějšímu chodníku: „Tam je to moje letadlo!“

„To bych si taky dal líbit!“ přikývl Pavel. „Kolik má zatím nalítáno?“

„Co já vím?“ usmál se polichoceně manažer. „Sotva jsme si ho přivezli. No, tak dvacet kiláků, a to je asi ještě moc.“

Zapsal do notesu dvacítku: „Ještě potřebuji velký techničák a podívat se na číslo motoru a karosérie.“

„Žádný problém, pane, asistentka vám všechno ukáže.“ Naklonil se nad stolní ústřednu a stiskl jeden z řady puntíků: „Valjo, prosím tě, věnuj se pánovi z pojišťovny! Všechno mu dej, co potřebuje, a já to jenom škrífnu!“

„Rozkaz, pane generále!“ ozval se z přístroje zvonivý ženský hlas.

„Jsem rád!“ usmál se šéf společnosti.

Trochu si tu hrají na vojnu! neubráníl se Pavel úsměvu. Ještě mu chybělo, aby zaznělo řízné: odchod! anebo: končit pozor! ne-li přímo drsně až brutálně: tady se nevelí? tady se jenom ševelí, co? Tak co s tím uděláme... Zkrátka srandičky. No jo, když firma prosperuje, šéf si může dovolit zalaškovat, ne však s každým. Pro něho ta jeho asistentka rozhodně nebude „každým“, jak se zrovna ukazuje.

Asistentka šéfa byla navýsost příjemnou společností, až mu málem zabylo trapné požádat ji, aby mu otevřela kapotu a nastartovala motor, aby si mohl zaznamenat, co je zapotřebí. Vysoká dlouhonohá blondýna, skoro by se podle ní mohly vyrábět slavné panenky Barbie. Jeho převyšovala snad o nějakých pět centáků, takže samotného šéfa firmy pak nejméně o půl hlavy.

Měla skvělou náladu, snad ji hrála, možná v tom byla její profesionální zdvořilost vůči obchodnímu partnerovi, možná také na ni zapůsobil on sám svojí osobou, což by mu bylo příjemné rozhodně víc. Už dlouho neviděl tak pozoruhodně modré oči, chvíli nebesky světlounké, chvíli pak bouřkově temné, podle toho, jak na ně dopadalo světlo. Vlasy skoro zlaté, hezky do ruliček a zvlněné tak akorát. Všechno na ní vyváženo naprosto dokonale podle nejlepších parametrů, jak to bývá u nejskvělejších a nejdražších aut. Sám sebe přistihl, že sleduje více ji, než toho blyštivého dvouapůlmilionového krasavce ze stáje BMW. Tahle Valja, uvažoval opakovaně, ta by mi hodně slušela! A ten kočár, kolem kterého zrovna tančíme, jakbysmet. Nicméně bych musel takříkajíc patřit k jiné krevní skupině...

„Máte všechno?“ obrátila se na něho s úsměvem.

„Mám to v notesu,“ přitakal, „můžeme jít.“

Ve výťahu, když od ní spíše očekával, že se bude dívat někam stranou, jak to dělávají tak pohledné

ženy, aby se na ně muži mohli dívat naprosto směle, ho překvapila otázkou: „Děláte i byty?“

„Velice rád,“ sáhl do kapsy pro vizitku, „jestli potřebujete.“

Natáhla dlaň s dlouhými prsty a pestře zelenými drápy: „A manžela chci pojistit na úraz,“ sebrala mu z prstů vizitku, „aby se mi náhodou neurazil!“

Rozesmála se srdečným zvonivým smíchem, neboť co řekla, jí připadalo úžasně vtipné a nejspíš to mělo vylučovat všechny fóry o blondýnách, které kromě jiného nerozumějí ani legraci, což se této zlatovlásce rozhodně vytýkat nedalo.

Výtah se zastavil, dveře ujely na stranu, její smích ustal, tvář poněkud zvažněla, až ho překvapilo, jak snadno člověk přejde z veselosti do natolik strnule vážného výrazu.

„Ozvu se vám, jenom co promluví s manželem,“ pronesla k němu naprosto chladně a ukázala do místnosti s koženými křesly, „tam vám přinesu podklady,“ a odcházela do své kanceláře, její střevíčky lahodně klapaly o lesklý mramor.

4.

Když opouštěl dům společnosti N.R.F., venku se zatím poněkud zešeřilo a zvedal se vítr. Podíval se na hodinky. Za necelou čtvrt hodinku by měl být úplně jinde. Škoda, že si dnes nevzal auto. Pěšky to má hodně nakvap. Dokonce ani deštník u sebe nemá. Avšak hned bude u tramvaje, jenom co vyjde nahoru kolem podloubí. Počkal na tramvaj jedoucí do Poruby. Pátek odpoledne, tramvaje jako vždy plné, všichni se tlačí dovnitř, snad aby co nejdříve odstartovali svůj víkend. I Pavel se docela těší, vyspí se a nikdo ho z bytu nevytáhne, ani kdyby si na něho přitáhli hever, a třeba i tank na vyprošťování.

Všiml si, že lidé na ulici, alespoň někteří, přidávají do kroku, aby dostihli svůj cíl, ještě než to shora spadne. Tu schůzku asi nestihne, a když, pak jedině se zpozděním. Velký a úspěšný podnikatel pan Dobrovodský se s ním většinou schází v jedné mariánskohorské hospůdce, kde se v zadním salonku odbývají odborné přednášky, které Dobrovodský nejenom rád navštěvuje, ale také se na nich určitě podílí jako sponzor. Pavel se tak nuceně zúčastnil několika přednášek a rozhodně toho nelituje. Posledně jistý přírodovědec z Brna přednášel o psychologii psích smeček. Nejzajímavěji mluvil pokaždé doktor Mertlík, hodně starý pán s očima neustále čirýma a veselýma.

Zaduly náporů větru, ulicemi prolétávají odhozené papíry, zmuchlané letáky, cáry pestrých igelitových sáčků. Na dlažebních kostkách porubské Hlavní třídy se rozpleskly první tučné kapky. Rytmus jejich pleskotu začal zrychlovat. Dlažba byla v mžiku mokrá. Několik chodců se rozběhlo. Pavel také nečekal. Nejbližší skryš před deštěm, podloubí na okraji ulice. Vběhl mezi několik stojících, ti nejbližší mu uvolnili místo. Nejvyšší čas! Na zem už nepleskaly kapky, nýbrž crčely celé provazy vody, tříštící se o kámen dlažby.

Aktovku opřel o patu sloupu, trochu si přičísnuv zmoklé vlasy, alespoň prsty rukou, upravil si košili a kravatu. Déšť neslábl, ulice vedoucí dolů k náměstí zela prázdnotou. Odkudsi z druhého konce podloubí se ozval jakýsi hlas, který mu připadl povědomý. Ohlédl se. No jasně! Kdo jiný než Čáryfuk! Starší ošuntělý muž, menší a trochu shrbený, vlasy šedivé, i do špičky zahrocený plnovous, zrovna jako u pohádkového kouzelníka, po kterém má tenhle bezdomovec svoji přezdívku. Čáryfuk, na zádech ošuntělý batoh, v rukou několik pokrčených a podřených igelitových tašek nadtých věcmi, které buďto dostal nebo našel, se rozšafně usmívá na lidi skrývající se před lijákem: „Tak co, přátelé! Prší nám? Prší?“

Nikdo mu neodpovídá, každý by nejraději hned zmizel z jeho blízkosti, zmoknout však je zřejmě horší.

„Spěchali byste, co? Ale nemůžete! To je hrůza, co? Opravdu děs a hrůza! Věřím vám!“

Několik lidí z jeho blízkosti poodešlo na opačnou stranu.

Skvělá nálada bezdomovce neopouštěla. „Tak co?“ rozřehtal se ještě víc. „No tak poručte tomu dešti! Jako ten major bermudské armády, co mu říkali generále, armádní maršálku, generalisime, božeci Zoltáne Nemethe!“

Stále zuřivě lilo a Čáryfuk se podle všeho skvěle bavil, když měl najednou tolik posluchačů. Pavel ho potkával poměrně často. Asi je málo těch, kteří toho bezdomovce neznají a nechtějí se mu vyhnout, když ho někde potkají. V minulém týdnu probíhalo v jedné galerii zahájení vernisáže známého ostravského malíře. Čáryfuk se tam z ničeho nic objevil a přerušil úvodní slovo řečníka, profesora z ostravské univerzity, hlasitým: - Co tu dávají zadarmo? - Celkem čtyřikrát ho vyvedli pořadatelé ven a pokaždé se vrátil, vždy jinudy. Povídá se, že je neúnavným návštěvníkem vernisáží, hlavně když se podává občerstvení zdarma. Ale taky rád debatuje o obrazech a docela se prý vyzná. To však dokáže ocenit jenom takoví, kteří opravdu umějí. Nikde ho rádi nevidí. Do některých ostravských restaurací mu už dávno

zakázali chodit, protože tam vždycky bez výjimky obtěžuje hosty a domáhá se půjčení menších finančních částek, které pak samozřejmě nevrací. Povídá se o něm, že má vystudovanou vysokou stavební školu a kdysi byl velkou rybou na některém z národních výborů. Někdy po revoluci přišel o práci i o svůj byt. Prý ho ale ve skutečnosti nezničilo nic jiného, než sklony k pití.

Děšť poněkud slábl, avšak Pavlovi už bylo jasné, že se ke klientovi na schůzku včas nedostane, dokonce ani ve slušné lhůtě takzvané po. Sáhl pro diář a pak i pro telefon. Nějak to vyřídím! Jenomže nastala potíž.

„Ale to já už budu úplně jinde, pane,“ trochu dotčeně se ozvalo v telefonu, „domluveni jsme byli přece už někdy před týdnem. To jste neměl čas vy, dneska ho nemám já!“

„Je mi líto, a kdy se k vám můžu stavit?“

„Třeba ještě dnes,“ neúprosný klientův hlas se poněkud zmírnil, „ale to byste musel přespat u nás na chatě v horách. Zrovna v té chajdaloupce, co jste mi ji vloni pojistil.“

Dnes? V horách? S tím nepočítal, avšak tenhle klient... „Ano,“ řekl po rychlém sledu úvah, „kam mám přijet?“

„Stavím se pro vás!“ hlas v telefonu zazněl podstatně příjemněji. „Ještě zavolám, pane!“

Ve sluchátku se ozvaly přerušované tóny. Takže dnes večer! To asi Nad'ka neuslyší ráda. Několik posledních večerů měl hodně náročných, ani ne služebně, spíše společensky.

Zatímco telefonoval, podlouбі se vylidnilo. Náhle si uvědomil, že tam stojí úplně sám s Čáryfukem, který se postavil přímo proti němu a s veselým úsměvem a přepečlivou artikulací k němu pronáší: „Telefon! Telegraf! Telegram! Televize! Telekineze! Tel Vilém!“

Pavel neměl náladu zaplést se s ním do rozhovoru, určitě by z něho vyplynulo jenom jediné - aby daroval nějaké peníze. A on stejně u sebe žádné nemá, když poslední drobné vydal na oběd. Sehnul se pro tašku a skoro vyběhl, aby měl Čáryfuka co nejdříve z dohledu. Ten Čáryfuk! připomínal si, když se od něho tak rychle vzdaloval. Kterýsi ze stálých hostů baru Věčko ho jednou přirovnal k Diogenovi, filozofovi ze starého Řecka. Ten měl žít v jakémsi velikém sudu, hodně kriticky se strefoval do svých současníků a provokoval je. Nějak podobně to možná dělá i Čáryfuk, ačkoliv v sudu nespí, povídá se o něm, že přespává někde v azylovém domě Armády spásy. Ale kritický, a hlavně ironický on tedy dokáže být. A o jeho provokacích, o těch se často mluví. Někdy před rokem otvírali ostravskou pobočku velké cestovní kanceláře Fischer na Kuřím rynku, sešla se tam vysoce prestižní společnost nejenom z Ostravy. Když podávali občerstvení, zjevil se tam mezi lidmi v oděvech za padesát a více tisíc i Čáryfuk ve svých ošuntělých svršcích a ještě k tomu měl na zádech odřený a ušmudlaný ruksak. Ochranka ho několikrát vyvedla ven a nedovolila mu vrátit se. Zůstal venku, avšak celý nalepený na výloze s tvářící rozplácnutou o sklo, a nikomu uvnitř prý ale vůbec nechutnalo. Takový je Čáryfuk, malý ostravský Diogenes.

5.

Když mu tedy odpadla schůzka s podnikatelem Dobrovodským, zkusil zavolat ještě Emilovi Gwužďovi, někdejšímu spolužákovi z ekonomické průmyslovky, nyní majiteli velkoobchodu s mobilními telefony a drobnou elektronikou. Ten však vůbec nebral telefony, svůj mobil měl taky vypnutý. Zřejmě už dávno odjel na chatu, usoudil po několika marných pokusech dovolat se. S Emilem bývaly odjakživa problémy, ale takové zvláštní. Vždycky je míval Emil, přičemž Pavel mu je pokaždé řešil svojí pohotovou radou nebo připomínkou, anebo ho prostě jenom donutil, ať se obrátí na odborníky a jiné kompetentní osoby. To už bylo hodně dávno. Emil přijel z chaty, kterou má někde mezi Trincem a Frýdkem, že prý se tam k němu lísal maličké a podivně přítulné zvířátko, něco jako lasička nebo co to mělo být, ale pak ho to najednou kouslo do prstu, sice jenom trošičku a ani krev mu netekla, dokonce ani nepatrná kapička. - Ty Emile jeden! - vyděsil se Pavel. - Ale honem leť k doktorovi, co když to zvíře mělo vzteklinu! - Emil hodně zapochyboval, odmítal a nevěřícně mával rukou, ale přece jenom povolil a zavolal na městskou hygienu. Vyděsil se pak víc než Pavel. Bodejť by ne, šlo přece nejenom o zdraví, ale i o život. Pak z toho celé tři měsíce marodil. Drželi ho kvůli pozorování dokonce i v nemocnici a bodali mu prý jakési šíleně bolestivé injekce do břicha. Nejhorší na tom však bylo, že nikdo nic pořádně nevěděl, klidně se prý mohlo stát, že ta lasička vůbec neměla vzteklinu. Nakonec kdosi Emilovi natroubil, že se léčil zbytečně, akorát že opatrnosti nezbyvá... Stalo se toho víc. Naposledy začátkem léta. Když mu pojišťoval nový pickup, začal se Emil celý rozplývat a líčil, jak a za kolik si u své chaty nechal vybudovat bazén a pak se prý domluvil s hasiči, kteří si kvůli němu udělali cvičení, aby mu jeho krásný nový bazén napustili, ale že ho rmoutí, když ta voda v něm je jiná, než si přál, že vůbec není tak modroučká, jako třeba v amerických filmech u vil a v

zahradách miliardářů. Tehdy si Pavel připomněl, že do vody v bazénech se přidává modrá skalice. Zmínil se. Hned po víkendu, když přinesl zelenou kartu na pojištěné auto, se dozvěděl, že Emil do bazénu vsypal celý pytlík modré skalice a vodička v něm že je nádherně modrá. Pavel se opět vyděsil: - Ty Emile jeden! Tam jsi neměl co sypat celý pytlík! Jenom jednu lžičku, ani ne polévkovou! Co když ti tam vleze tvoje žena nebo dcera? Sloupnou se ti zaživa! Ale rychle s tím něco udělej! - A Emil? Opět nevěřil a zavolal městským hygienikům. Zděšeně pak třískl telefonem a dal se do ztřeštěného pobíhání. Do půlhodinky pak vyjel ze své firmy a ještě toho dne prý měli místní hasiči další cvičení, aby celý bazén zase vypumpovali. U Emila se opravdu čas od času něco přihodí. Ale zatím jenom, ku podivu, když se s něčím svěří Pavlovi a nechá si od něho poradit. Takže nakonec je možná moc dobře, že už nebere telefony, čímž pro něho začal poklidný víkend.

Ted' už nikam nespěchal a kdyby měl u sebe nějaké lupeny neboli peníze, určitě by obešel několik porubských restaurací, třeba by tam někoho známého potkal nebo by se s někým novým seznámil, stačí přisednout, vždycky je o čem splknout. Tak ale, s peněženkou plnou všelijakých průkazek a karet, avšak bez hrachů, je to akorát na spořádaný odchod domů. Když už se ocitl na Hlavní třídě, má to přece na zastávku autobusu dolů na Alšovo náměstíčko trošku z kopečka. Už tam postával houf lidí, stranou od nich dva mladí s batohy u nohou skoro nervózně přešlapovali, až připomínali stepování, zřejmě spěchají na vlak, dalo se usoudit. Kousek od nich, na okraji chodníku, čekala tmavá osmahlá dívka, hodně útlá, možná osmnáctka, růžové bavlněné triko a černé kožené kalhoty těsně obepínaly její postavičku s jemnými tvary, hlava skloněná, dlouhé černé lesklé vlasy do dlouhého ohonu v bok, jemná tvář už na první zběžný pohled ztrápená.

K chodníku přijel dlouhý modrý autobus s číslem padesát šest, dveře se rozjely do stran, Pavel se posadil k oknu, naproti němu ta tmavá osmahlá dívka s usouzenou tváří. Lidé nastupovali, u řidiče se jich postavilo hned několik, aby jim prodal jízdenky. Usouzená dívenka zalovila ve své kabelce, vytáhla odtud růžové pouzderko s medvídkem, z něho mobil, namačkala si číslo, chvíli čekala, než začala: „Kde je? Kde je? Jak to, že nepřišel v noci domů?“ Koutky úst se jí stahovaly dolů, jemný hlásek zněl plačtivě: „Řekni mu, že volala Miňa, ať přijde domů! Že volala Miňa, ať přijde!“ Má trápení, řekl si Pavel. Nejspíš její milý. Ale hezká Miňa určitě je. Má velice jemné rysy, snad až nezvykle. Klidně by si ji dokázal představit mezi kráskami někde v daleké Venezuele, které viděl v televizi soutěžit o cenu Miss. Tam jsou prý nejkrásnější holky na světě.

Pohled oknem mu najednou padl na kohosi, kdo se chtěl vedrat do autobusu, avšak na poslední chvíli se rozhodl jinak a zrovna se docela hbitě vzdaluje. Pavel ho moc dobře zná. Tak asi čtyřicátník, vlasy blond, vousy jakbysmet, postava střední, ruce vymakané, ne však od práce, nýbrž od činek, košile pestrá rozhalenka, rifle, sandály. Skoro jako kdysi, pár let tomu bude.

Igor Kalama! To jméno skoro vyslovil nahlas. Ale co ten tu dělá?

Pavel popadl aktovku a dral se k východu. Dveře autobusu našťestí ještě zely dokořán, řidič ještě podával jízdenku hodně starému pánovi. Když se prodral ven, musel se rozhlížet, kam se mu Igor poděl.

Už ho vidí. Igor se zrovna ohlíží, docela zřetelně uviděl Pavla. O tom nemůže být pochyb: uviděl mě! jenomže proč ještě zrychlil?

Jít za ním? Anebo ho nechat utéct? Ale když už jsem si nechal ujet autobus!

Pustil se za ním, ne však během, nýbrž jen rychlou chůzí. Snad ho dostihne, než někde zmizí. Igor! Znají se už nějakých patnáct jar. Měli společné zájmy. Oba se zajímali o mystiku, ne však proto, že by se honili za nějakými záhadami, jak se to dnes nosí. Brali všechny ty věci s respektem a vírou, Igor provozoval i všelijaká mystická cvičení, byl mnohem dál než Pavel, který všechno pojímal více intelektuálně než prakticky. Po revoluci v devadesátém druhém rozjel Igor svůj kšeft. Z Polska dovážel korejské prezervativy, prodával je s ohromným ziskem a za pár měsíců už měl svůj milion. Jenomže pak už to nezvládal a začal tropit nesmysly, takové podivné šluky, jak se říká, namísto pořádného podnikání orážel noční bary a kasina, prohrával šílené sumy peněz, potom už nikoliv svých, nýbrž příspěvky tichých společníků, kteří mu sami vnucovali své statisíkové úspory, protože o něm věděli, že se mu v tak krátké době poštěstilo. Není divu, že se pak ukrýval. Podle toho, co se o něm Pavel naposledy dozvěděl, všeho nechal a pracuje v klášteře kdesi ve středních Čechách jako správce a zahradník. I před soudem prý se dal slyšet, že už nikdy podnikat nechce, že mu podnikání vůbec k srdci nepřirostlo a už se hodlá zabývat jenom fyzickou prací a duchovním rozjímáním. Že by si v tom klášteře vzal dovolenou? Anebo jenom takzvaný klouzák, jak kdysi říkávali havíři náhradnímu volnu?

Igor se znovu ohlíží, pak z ničeho nic vběhl do nejbližšího vchodu. Za ním se přihnal jakýsi holohlavý

chlap v tílku s rameny a rukama hustě potetovanými. Ten rozhodně nevypadal, že by se s Igorem chystal duchovně rozjímat.

Pavel strnul. Co to má znamenat? Docela určitě Igora poznal. Nemohl se splést. Neznali se jenom z mystických setkání, ale později i ze spanilých tažení ostravskými bary, když Igor byl ještě na vrcholu svého podnikání a svých příjmů.

Zastavil se, ale jenom na okamžik, aby si ověřil, jestli má v aktovce kasr, patronu se slzným plynem, který mu před časem darovali klienti z jedné ochranné služby.

Rozběhl se k baráku, škulb dveřmi, rozlétly se, ani nemusel stlačit kliku.

Naštěstí nepřišel pozdě. V přítmi chodby uviděl dvě chlapské postavy, jak proti sobě stojí shrbeně, zjevně ve střehu, Igor s holýma rukama, ten druhý v tlapě nějakou rukojeť s něčím jako ocelová jehla. Pavel hmátne do aktovky, vytáhne patronu se slzným plynem a ukáže ji tak, aby ji oba zřetelně viděli, hlavně chlap s tetovanými rameny a tlapami.

Ani nečekal tak rychlý výsledek. Chlap se prosmykl u stěny kolem Pavla, až setřel a rozmázl kus omítky, a skokem téměř rozrazil dveře, přičemž něco zaklel. Znělo to poněkud cize, snad rusky či srbsky nebo tak nějak. Dveře se za ním samy zavřely. Přes sklo bylo ještě vidět, že to, co stále drží v ruce, není kudla, nýbrž obyčejný šroubovák.

Igor se na Pavla přátelsky usmál: „No nazdar, co ty tady?“

„Spíše se ptám já tebe, IGORE!“ Pro jistotu ještě patronu s plynem do aktovky neschoval, co kdyby se tetovaný vrátil. „Povídalo se přece, že máš Ostravu zakázanou!“

„No, pozvali mě kluci, abych s nimi něco podniknul!“

„Snad ne tihle pokerkovaní!“

„Ale vůbec ne,“ mávne Igor rukou, jako by o nic vážného nešlo, „prostě několik mladších kluků, kteří mě znali ještě z Havířova, se na mě obrátilo, abych jim píchnul!“

„Takže se opravdu chceš vrátit do podnikání?“

„To víš, že chci!“

„Začínáš všechno úplně znovu?“

„Už opravdu.“

„Říkal jsi přece, že bys děsně rád vyskočil ze svého rozjetého vlaku, jak to, že znovu naskakuješ?“

„To se přece stává, nebo ne?“

„Co já vím!“

Když vycházeli ven, pořádně se ohlíželi všude dokola. Toho pokerkovaného nikde neviděli, ani nikoho jemu podobného. Igor však přesto moc klidný nevypadal. Nadiktoval Pavlovi číslo telefonu a řekl mu, kde a kdy ho má vyhledat. Pak se rozběhl dolů Hlavní třídou a kličkoval mezi chodci po mokřém chodníku.

Díval se za ním, dokud mu nezmizel z dohledu, ale náhle zahrnul mezi domy. Ten potetovaný držel šroubovák! Povídalo se před lety, že několik takzvaných podnikatelů skončilo se šroubováky zakvedlanými v ledvinách, má to být příšerně bolestný konec.

Takže Igor Kalama se vrátil do kšeftu. Jak to Pavlovi tehdy několikrát opakoval? Že jede v rozjetém vlaku šílenou rychlostí a nemůže jinak, než vydělávat prachy, protože z rozjetého vlaku se vyskočit nedá. Za nějaký čas při svých vydatných fernetových smršťích v ostravských barech se několikrát Pavlovi svěřil, že z toho rozjetého vlaku vyskočit musí, i kdyby se s ním dělo hrom ví co. No a vyskočil, jak je vidět. Jiný by klidně podepsal všem peklům úpisy vlastní krví, aby se mu podařilo rozjet kšeft jako zrovna Igorovi.

Někdejší latexový obr znovu rozjíždí svůj vlak, ze kterého snad už nevyskočí. Pokud ho z něho nevystrčí nějaký rambousek svým naostřeným šroubovákem.

6.

Odemkl prosklené vchodové dveře a po svém zvyku si hned připravil klíček od schránky. A ani nemusel nahlížet, vždycky tam něco je, když už nic jiného, pak aspoň leták nebo inzertní noviny. Zrovna teď tři obálky, a z toho, jak hned odhadl, než stačil přivolat výtah, nejméně jedna upomínka, že něco nezaplatil. No jasně, řekl si, každý si hlídá svoji kapsu, vždyť on tu svoji též. Samé zaplat' nebo zaplať...

Doma zastihl jenom malého školáka Honzika.

„Čau tati!“ vyhlédla klukova černovlasá hlava hned z prvních dveří. „Někdo ti volal, nechtěl říct jméno, ani telefon.“

„Nezapsal jsi?“ postavil Pavel tašku na polstrovaný stolec a zouval se. „Ani jméno?“

„Neřekl mi!“ hájil se syn. „No fakt!“

„Co ti vždycky říkám, kluku?“ obořil se na něho vyčítavě. „Co když zvonil klient, který potřebuje pojistku? Nevíš, že jde o peníze?“

„Neřekl nic!“ Honzík hodně znejistěl. „Jenom chtěl vědět, kdy budeš doma.“

„Kdy budu doma?“ stále se ještě mračil. „A na můj mobil se neptal?“

„Prý ho zná.“

Zná? Tak proč se neozval? „No nic, Honzo, takže počkám, až se mi ozve.“

Synova hlava ve dveřích zmizela, dveře do jeho pokojíku se zavřely, zevnitř se rozkvílela hlasitá muzika, snad některý z hitů poslední doby. Syn tak dal jasně najevo, že věc je pro něho vyřízená. Pavel se převlékl do domácího, kravata s košilí šly na ramínko, kalhoty jak by smet, jako když zedníci svlékají montérky, když dodělají svoji práci.

Ještě chvíli uvažoval, který z klientů nejvíc připadá v úvahu. Že by Dobrovodský? Nebo Řehoř, krmič zvěře? Anebo že by se ozval baníkovský fanda Pekárek? Anebo dávný spolužák Emil Gwužd', který si vcelku dobře vede ve svém maličkém velkoobchodě na mobilní telefony a drobnou elektroniku a třeba přijal novou prodavačku a potřebuje ji pojistit pro případ škod? Možná to je někdo úplně jiný. Vždyť jeho číslo má už tolik lidí v Ostravě, a nejenom v ní.

Vlezl do vany a pustil na sebe sprchu. Moc příjemné! No a ještě příjemnější by rozhodně bylo, kdyby toho dne už nikam nemusel. To by si zašel třeba na škopek do blízkého baru a pak se prospal, anebo by si třeba hned trochu zdřímnul, když přece po svém zvyku většinou vstává ráno hodně brzy, někdy i ve čtyři, a začíná propočítávat a sepisovat nabídky, aby si jen tak zbytečně nekrátil nejproduktivnější části dne pouhým papírováním.

Ohřál si oběd, kuře na smetaně s knedlíkem, pomalu to pak spořádal, zatímco pokukoval na televizi, stejně tam šla reklama za reklamou a nic pořádného nedávali na žádném z kanálů. Myšlenkami se vracel za Igorem Kalamou. Nemá to jednoduché, kdo podlehne slávě jako on. Asi měl znovu začít někde jinde, daleko od Ostravy, když tady má tak nebezpečné věřitele. Zrovna jeden z nich, ještě ho vídával někdy před rokem, pak se snad přestěhoval, anebo se prostě už nesetkali. V devadesátém třetím, když už Igor zjevně dělal všechno, jenom aby dopadl, jak dopadl, mu ten seriózně vyhlížející starší pán přinesl do kanceláře čtyři sta tisíc ve stokorunách, ovázaných bankovními páskami, jak si je asi zrovna vyzvedl ze svého konta, a naskládal je na stůl před Igora, který ještě skoro klimbal po probdělé, spíše však prochlastané noci. Ani se nenamáhal všechno spočítat, jenom naškrábal svým unaveným kostrbatým písmem na útržek ze školního sešitu, že ho přijímá za tichého společníka s vkladem čtyři sta tisíc korun českých, a ani ten podpis nevypadal nijak vážně, jenom takový rozmáchnutý klikyhák, což však tomu pánovi vůbec nevadilo, protože se horlivě odpoklonkoval, zjevně šťastný, jak skvěle si všechno promyslel. Igor pak Pavlovi ukázal na svazky bankovek a pokrčil rameny: - Já už se na to vyseru! Vidíš, jak mi cpou prachy? Člověk nechce být svině, proto si to od nich vezme! - Pak všechny svazky bankovek kromě jednoho shrábl jako nějaké brikety do prázdné krabice od čínských prezervativů, odtrhl z kotouče lepicí pásku, naslintal ji, přelepil vrch krabice a někam ji odnesl za plentu, aby si ji ukryl mezi zboží. Svazek stokorun, který ponechal na stole, si pak vhodil za košili a šli na tažení po ostravských barech. Jak asi muselo být tomu důvěřivému pánovi, když se pak za nějaký čas dozvídal, že svých čtyři sta tisíc nejspíš už nikdy neuvidí pohromadě. Jak to v něm jen muselo vřít zklamáním a hlavně vztekem, a kdo ví, jestli toho pokerkovaného rambouska dnes nepověsil na Igora zrovna on, když zjistil, že je zase v Ostravě. Igor hodně navštěvoval pověstné havířovské Casino předělané z kina Radost. Mezi místními podnikateli určitě něco znamenal, avšak ne až tolik, aby si mohl dovolit prohrát víc, než co by v té době stál obyčejný Favorit. Určitě by mu netrpěli, aby prohrál třeba novou mazdu nebo mercedes.

Pavel si připomněl, že má ve své knihovničce ještě několik knih a hromadu samizdatů, kdysi půjčených od Igora. Otevřel dvířka a nahledal jeden ze svazků, docela malý, ale obsažný. Gnostická učení. Autor, nějaký Němec. Nalistoval si stránku, která byla lehce označena tužkou. Hlavně pak několik řádků: „...a tak tito vlci v rouše beránčím, jak je nazval velký apoštol, se vyznačovali tím, že pro své poznání byli schopni podstoupit i nedovolené, třebaže by je to uvrhlo do těžkého hříchu, ba i do úplného zničení a věčného zatracení...“ Tahle slova si kdysi zřejmě podtrhl Igor, a to hodně zřetelně. Proč asi? Že by už tehdy tak nějak uvažoval? Že by i jeho podnikání bylo jenom jakýmsi zvláštním experimentem kacířského mystika? Anebo jenom všechno nezvládl a podlehl sám sobě, svému démonu? To spíš bude pravda.

Zahlaholil telefon, ne mobilní, nýbrž ten v kuchyni na polici.

Chvatně spolkl, co měl v ústech, a zvedl sluchátko: „Jilemnický!“

„No, to je dobře, pane,“ ozval se povědomý hlas, „tak za deset minut na vás čekám dole na vašem dvoře, moji červenou mazdu znáte, není to tak dlouho, co jste mi ji pojistil.“

„Dobře, budu tam!“

Ve sluchátku to klaplo, ozvaly se přerušované tóny.

Vrátil se do obýváku ke stolu s talířem. Pan Dobrovodský opravdu nemívá čas a všechno dělá v letu cukru. Bude tomu rok, kdy seděl u něho v kanceláři, Dobrovodský se za otevřenými dveřmi skříně převlékal z tmavého obleku do světlého a přitom se omlouval: - To víte, pane, pořád je to samý švunk, to či ono, a já abych se pořád převlékal, s prominutím, jako nějaká kurva. -

Telefon opět zazvoní. Pavel po něm sáhne, že by se klient rozmyslel a nepřijede?

„Jilemnický, prosím!“

Ve sluchátku se ozvalo: „Nazdar, Pavle!“

Jistěže ho poznal: „No nazdar, Jardo, jak to jde?“

„No právě o tom si s tebou chci trochu povykládat,“ zazněl příjemný hlas, „máš dneska čas?“

„To právě nemám, jedu s klientem.“

„Škoda, moc s tebou potřebuji mluvit.“

„Stalo se něco?“

„Pavle, já se ti ozvu!“

Dojednáno. Jarda je nejenom klient, nýbrž i dobrý kamarád, když se Pavlovi nedávno nabídl, že mu půjčí deset tisíc, které moc potřeboval na dlužné nájemné. Znají se dokonce ještě z vojny. Jarda mívá problémů poměrně dost a vždycky je rád, když je mohou spolu probrat, pokaždé u piva, jak jinak.

7.

Na schodech se minul s bývalou sousedkou, ženou ještě ani ne třicetiletou. Ta se z jejich paneláku odstěhovala někdy před půl rokem. Rozvedená, sama se třemi dětmi, dluhy po bývalém manželovi, který zmizel někam do Ameriky a zůstal nezvěstný. Přicházely jí samé upomínky, výhrůžky, platební výměry, samozřejmě jen málo z dluhů dokázala splácet. Nervově se z toho zhroutila. Přidaly se nemoci, choroby jater, ledvin, sleziny. Prý se jí rozpadl celý imunitní systém. Vždyť ani teď, jak viděl, není ještě úplně fit, tvář žlutá, oči jako vytřeštěné. Když ji pozdravil, skoro ho nevnímala. Také ho už možná nemusela ani poznat. Nikdy spolu nemluvili, ani teď na tom nehodlali nic změnit. Dnes v tom jejich původním bytě žije jiná rodina, ani ne třicátníci. Jsou spolu takzvaně na psí knížku, oba prý dostávají sociální podpory, ale na poslední vánoce si naspořili na televizi za padesát tisíc. Dělalí načerno. Ona jako výčepní v jakési pivnici v Mariánských Horách a on rozváží dodávkou potravinářské doplňky po celém kraji. Někdo se vyzná, někdo zase ne...

Červená mazda už stála pár kroků od vchodu. Její řidič, muž asi šedesátiletý v plátěných kalhotách a plandavém zelenobílém triku, natáhl ruku a zevnitř mu otevřel dveře.

„Dobrý den, pane Dobrovodský!“ Pavel usedl dovnitř a nezbytnou aktovku si položil na kolena.

„Opravdu pojedeme tak daleko?“

„Do Janovic,“ spustil řidič levý blinkr a zahleděl se do zpětného zrcátka, „přesně tam, kde se nám kdysi dávno narodil slavný zbojník Ondráš!“

Do dvora zrovna příjížděla tři auta, jedno z nich už číhalo, až mu Dobrovodského mazda uvolní místo. Pavel moc dobře ví, jak to tu s parkováním bývá složité, vždyť on sám svoji feldu taky staví, kam se jen dá, aby ji měl z okna na dohled.

Vyjeli, jakési děcko jim vběhlo do cesty, za ním pes, Dobrovodský pohotově přibrzdil. Pavel se ohlédl doprava. Po chodníku podél nízkého bloku pošty vidí hodně povědomou ženskou postavu, rusé vlasy do bohatého účesu, ruce obtížené plnými nákupními taškami. Jeho žena Naďka. Má říct Dobrovodskému, aby zastavil? Ale raději ne. Vždyť jí vzkaz nechal. Asi by se moc ptala, kdo všechno tam bude, proč tam zrovna musí přespat, proč právě dnes z pátku na sobotu, no a tak dále. Nikdy není ráda, když nocuje někde jinde, někdy se i vzteká. Jenomže co nadělá, na školení pojišťovny jezdit musí, no a že zrovna teď jede do hor, to se nedá nic dělat, když rozhodl klient, z jeho kmene skoro ten největší, a takovému se pojišťovák nemůže vzpírat, když má z něho slušné provize.

Projeli přes nadjezd, za rondelem pak rovně, po pravé straně míjeli budovy restaurace Venuše, kde jsou dole tržnice asijských obchodníků. Když tam procházel naposledy, zaslechl rozhovor dvou šikmookých mužů, samé tin ťon ťaj kurva, tin ťon ťaj do řiti, to ani předem netušil, že jejich rozhovoru až

tak porozumí.

A už dojíždějí k obchodnímu středisku Špalíček s několika patry prodejen všech možných sortimentů, železné schody vedou z chodníku až na horní podlaží, zrovna scházela stará paní s holemi, kdosi mladší ji přidržuje, aby nespadla, o kus dál zahlédl někoho povědomého. Vpředu na chodníku, zrovna se chystá přejít.

To je přece Irena! skoro strnul. Ale jak to vypadá?

Opravdu, Irena! To je určitě ona. Nějaká podivná, hned na první pohled. Ale co s ní je?

„Pane Dobrovodský!“ vyhrkl. „Zastavte mi!“

Mazda přibrzdila.

„Co je?“ Udiveně se po něm otočil klient.

„Zastavte!“

„No prosím!“

Mazda zajela ke kraji vozovky, zastavila těsně před bílými pruhy. Pavel vystoupil. Dveře nestačil přibouchnout.

„Iren!“ skoro křiknul na ženu, která se ledabyly vydala zešikma přes cestu, dokonce ani ne po vyznačeném přechodu. Zrovna jako by si přála, aby ji něco srazilo.

Zaváhal. Je to ona, nebo není? Tak se přece splést nemůže! Jenomže tahle žena vypadá sice stejně jako Irena, ale přece jenom je jiná. Hrozně moc jiná. Irena vždycky na sebe ohromně drží. Tahle je příšerně zanedbaná, blond vlasy neučesané, tričko jakési zmuchlané, kalhoty jakbysmet, jako by ty hadry odněkud z koše vytáhla jen tak a vůbec se ani neobtěžovala nějakým žehlením. Tak by si ji nikdy nedokázal představit!

Žena se po něm sice ohlédla, avšak jako by ho ani neviděla, a pokud přece jen, pak ho určitě nepoznala. Její oči byly úplně jiné než obvykle. Najednou jakési temné, kalné jako voda ze špinavé kaluže.

Co jenom se to s ní stalo? A proč ho nevidí? Pokud ví, Irena je naprosto normální.

Chtěl na ni zavolat, avšak stáhl se.

Snad mu všechno vysvětlí, až se potkají, anebo jí třeba zavolá, možná ještě v sobotu, když se vrátí z Janovic. Možná se k němu nehlásila proto, že zrovna teď nevypadá. Ale to přece nevádí, natolik se znají, alespoň on si myslí, že ano.

Už vkročila na protější chodník a modrá fabia, která právě kvůli ní přibrzdila, se opět rozjela. Irena přidala do kroku. Zcela jasně s ním nechce mluvit, on ji nutit nebude. Však zjistí, co se s ní děje. Teď ale musí odjet za svými povinnostmi.

Mazda se rozjela, projížděla hlavní silnicí Hrabůvky poměrně pomalu, avšak dole za městem na Místecké to už bylo jiné. Za pár mžiků rychlost pominula, mazda zajela k benzínovým pumpám, kde se Dobrovodský trochu zdržel, když si od jedné z obou pohledných černovlásek v červených kombinézách nechal poradit, co všechno má nakoupit. Nebylo toho málo - z plastové tašky vyčnívaly dvě flašky šampaňského a trčely z ní obložené bagety.

Pořád myslel na Irenu. Takovou ji nikdy neviděl, pokaždé vypadá moc dobře, hlavně když se aspoň trošku přimaluje, což zvládá opravdu skvěle.

Ještě ani pořádně nevyjeli na Místeckou, když se kolem nich až neuvěřitelně hbitě mihla stará modrá škodovka stovka, kterou rozhodně nemohli přehlédnout, neboť takovou jízdu člověk nevidí jen tak. Červená mazda se zařadila a zrychlovala, až se přiblížila k modré škodovce. Oba s Dobrovodským zřetelně viděli, že za volantem sedí mladý štíhlý muž v saku. Ten podle všeho nemohl snést pomyšlení, že by ho měla předjet zrovna mazda, a opět zrychlil. Hned to vzal doleva, hned doprava a opět to samé, Dobrovodský za ním. Modrá škodovka zrychlila ještě víc, Dobrovodský se začal usmívat a zvolnil.

„Na toho vola se ještě podívám, než ho trhnu!“

Modrá stovka pořád neuvěřitelně kličkovala, Dobrovodský se jen usmíval. Rozhodně mu bylo zřejmé, že se něco musí stát. A opravdu se stalo. Něco silně zapištělo, ozvala se rána, od předního kola modré škodovky odlétl černý cár gumy, několikrát se obrátil ve vzduchu a vystřel se na vozovce. Škodovka se naklonila a zpod kola zarsřely jiskry.

Dobrovodský přibrzdil, totéž i auta za ním.

Modrá škodovka doslova uvízla na kraji silnice. Dveře se otevřely, vysoký mladík v saku se naklonil nad kolo se zbytky černé gumy, pak naráz vztekle do kola kopl.

„Vidíte?“ zasmál se Dobrovodský, když míjeli vzteklého řidiče. „Chtěl toho trochu moc po takové popelnici.“

„Co mohl čekat?“ přikývl Pavel. „Tak se s takovým starým šrotem nelítá!“

„Určitě by potřeboval dobrou pojistku,“ zařadil Dobrovodský vyšší rychlost, „jenom si koleduje o pořádný malér!“

Malér! pomyslně si Pavel. O ten si koleduje kdekdo. Co když zrovna Irenu potkal nějaký těžký malér?

8.

Dobrovodský nezahálel. Pokud ještě bylo venku dobře vidět, seděli před zpola dřevěnou chatou na hrubě tesaných lavicích, popíjeli minerálku a probrali všechno, co bylo třeba.

„Jen mi, prosím vás, nezapomeňte dobře pojistit ty nové stroje, a hlavně ty přenosné!“ připomínal několikrát. „I na to, kdyby nám je ukradli z aut!“

„To všechno jsem si napsal,“ horlivě přikyvoval, „buďte bez obav.“

„A přineste mi to k podpisu v úterý v devět,“ zalistoval Dobrovodský v nevelikém diáři v červené kůži, tedy v barvě mazdy. Pokud se Pavel neplete, i logo firmy je červené, ba i nábytek v ostravské kanceláři a i koberce, dokonce i ubrousky. Takže velký manažer má rád červenou! zasmál se v duchu. Anebo ta červená musí mít nějaký obzvláštní význam. Dobrovodský přece nedělá nic jen tak.

„Musí to být přesně v devět, jinak už mě nechytíte, v poledne totiž odlétám do Kodaně.“

Pavel všechno pečlivě zapsal. Bodejť by ne. Vždyť si lehce spočítá, kolik mu přistane na kontě.

„Spolehněte se, pane Dobrovodský!“ významně prolistoval čerstvě popsané stránky svého bloku. „Přinesu to k podpisu přesně, jak si přejete.“

Dobrovodský si spokojeně zamnul dlaně: „Takže to bychom měli!“ a rozmáchnul ukazal na krajinu kolem, jíž si Pavel zatím neměl čas prohlížet. „Je to tu hezké, co?“

Chata stála na mírném svahu v oblíčení hradbou několika vysokých smrků, další lesní porost až na dohled, směrem nahoru ke zvyšujícímu se vrchu, o něco níž se pak zhruba po nějakých dvou stech krocích krčila malá chaloupka, zdola zděná, nahoře pak celá ze dřeva, podobně jako Dobrovodského hacienda. Za kopcem se zpola zastíraly a zvolna zatemňovaly červánky, velice teplý a mírný větřík docela příjemně hladil.

„Moc pěkně je tu,“ musel přiznat. „taky bych si něco podobného nechal zdát!“

„No proč ne?“ zvedl Dobrovodský sklenici s minerálkou a ukázal jí dolů na sousední chatu. „Sousedé se mi svěřili někdy začátkem léta, že by prodali.“

Koupit chatu, na to nemám, řekl si, pronesl však: „Kdyby cena byla rozumná, pak možná...“

„Chápu!“ zasmál se Dobrovodský. „Zkusím se jich zeptat.“

„Záleží na ceně,“ přikývl Pavel. Proč by měl s pravdou ven? A proč zrovna teď?

„Člověk by řekl,“ pronesl Dobrovodský v zamyšlení, „že to všechno kolem je pouhá hlína a kamení, spousta trávy, stromů, chrobáci, housenky, nějaký ten hlodavec, bažant,“ ukázal nahoru k lesu, „tam někde se krčí srna, v korunách stromů se honí veverky, zkrátka fungl obyčejný grunt jako mnoho jiných. Jenomže i toto místo má svého ducha, svého génia, jestli mi rozumíte.“

Moc dobře porozuměl. To má Dobrovodský z těch přednášek, které zřejmě sponzoruje. Zrovna nedávno staříčkový doktor Mertlík přednášel o podobných věcech. Génus loci, duch místa, který pochopitelně není viditelný okem, ale patrný zcela jinak. O podobných jevech Pavel něco ví. Zajímal se kdysi dávno i o takové věci.

Zadrnčel mobilní telefon položený na hrubé desce lavice. Dobrovodský ho přiložil k líci: „Slyším!“ Chvilí poslouchal, než začal horlivě přikyvovat, jako by ho ten, s kým mluvil, zrovna viděl: „No jistě, Zdeni! Jsem tady. Dnes chytám!“

Že chytá? pomyslně si Pavel. Co chytá? Snad nepytláci! Magnát jako on?

Zanedlouho se v dále zablýskla dvojice světél, stříbrně zářící oktávka se vydrápala do svahu po vyjeté polní cestě a zcela zatarasila jakýkoliv únik červené mazdě. Z auta vylezlo několik mladých lidí, dva muži a dvě ženy, výrazné černovlásky, jedna z nich s pestrou žlutou mašlí v temně černých vlasech. Otevřeli kufr auta a vytáhli kabelu s jídlem a pitím.

„Moje dcera s přáteli!“ prohodil Dobrovodský k Pavlovi na vysvětlenou a šel se obejmout s černovláskou bez mašle, zatímco s ostatními si akorát podal packu se zdvořilým úšklebkem.

Takže to jistě vypadá na hodně dlouhou noc! usoudil Pavel. A kdoví, jestli vůbec k něčemu povede. Když už se vlivem okolností ocitl s Dobrovodským takhle o samotě, uvažoval o šancích, jak z veleúspěšného podnikatele vymámit co nejvíc kontaktů a doporučení. Avšak teď se program večera určil sám, jak se zdá. Ale věc určitě nebude ztracená.

9.

Lov, o kterém se Dobrovodský zmínil do telefonu, probíhal pak zhruba dvě hodiny. Před chatou zavěsil na šňůru bílé prostěradlo, před ně postavil zvláštní, snad vlastnoručně vyrobený stojan, na který zavěsil elektrickou výbojku, jaká bývá na pouličních stožárech, a zapnul do ní hrubý černý kabel vedoucí otevřeným oknem do chaty. Když se výbojka rozzářila, jako by se naráz rozsvítila alespoň nebeská hvězda, ne-li přímo slunce. Něco tiše vrčelo u zástrčky na zdi chaty, a hlavně všude kolem smrděl spálený vzduch, což se zase na druhou stranu hosté domácího pána usilovně snažili přerazit čmoudem cigaret i doutníků.

Pavel se na nic předem neptal, a taky mu nikdo nic nevysvětloval, avšak neměl problém pochopit, že nepůjde o lov zvěře nebo ptactva. Dobrovodský je přece sběratel motýlů! Když mu Pavel před dvěma roky pojišťoval domácnost, po stěnách visely zasklené rámy s přišpendlenými motýly. Jenomže na bílou plochu prostěradla neusedali jen motýli a můry. Také všelijaké mouchy, komáři a vosičky, ale i brouci, a přistáli i dva obrovští sršni. Dobrovodský chodil se smrtičkou, sklenicí zevnitř opatřenou sítíkou a vatou nasáklou éterem, a jen zlehka do ní víčkem sklepával vybrané kusy, hlavně pak motýly a můry, a to i docela maličké motýlky, o jakých Pavel dosud nikdy neměl ani tušení, a také si takto ulovil jednoho sršně, který naprosto stejně jako motýli a můry zapadl dovnitř na hromádku již znehybněných hmyzích křídel, krátce pohrabal nožičkami a křídly, než znehybněl. Takže také jemu, navýsost mocnému druhu mezi hmyzími národy, se fatálně nevyplatilo, že si zaměnil slunce za smrdící výbojku. Kdysi hodně dávno, připomíná si Pavel, když byl ještě malý, vyrojili se na něho sršni u řeky Lučiny, na samém okraji břehu. Bylo to až k zešílení, jak nalétávali s bzukotem a vrčením, což připomínalo zvuky těžkých letadel, v celých letkách naráželi do něho, jako by se chtěli zavrtat úplně celí. Naštěstí mu nevbodli žádné žihadlo. Jak se oháněl, něco se pod ním urvalo a z něčeho nic slétl do vody a zavřela se za ním hladina. Plavat neuměl, ale vyškřábal se po kořenech vyčnívajících ze strmého břehu. Topil se, avšak ti žlutí d'ábové ho děsili víc.

Když malé falešné slunce zhaslo, Pavlovi připadalo, jako by se všude kolem rozestřela věčná tma, a dokonce ani žárovka v kulaté bání nade dveřmi, která posílala své světýlko před prostor chaty, se mu světle nejevila, dokud si zrak nepřivykl.

Lov se vydařil, což Dobrovodský dokonale ocenil. Snad proto se mu tak dařilo, protože obloha byla temná a měsíc ani hvězdy nedělaly jeho falešnému sluníčku žádnou konkurenci.

Na hrubé desce stolu se vedle načatých a prázdných sklenic od piva a vína objevily dvě láhve šampaňského a jakýsi cizí koňak.

„Tak, pánové a dámy!“ zvedl domácí pán sklenici s vínem nad hlavu. „Na dnešní úlovek!“

„Stálo to aspoň za to?“ uculila se černovláska se žlutou mašlí.

„Rozhodně ano,“ postavil Dobrovodský na stůl už zavíčkovanou sklenici s úlovkem, „protože už teď je mi jasné, že tam mám nejméně jednoho krasavce, který je naprosto výjimečný.“

„A jak se jmenuje?“ špitla opět ta se žlutou mašlí.

„To zrovna teď nevím, ale hned pozítří si o něm přečtu a pak ti zavolám.“

Černovláska s mašlí se pak ještě uculila víc a i v tom nevýrazném světle bylo znát, jak se jí v očích něco rozverně zablýsklo.

„Víte, já slyšela,“ odmlčela se, jako by váhala, zda to říct, „že motýli jsou šílení samci!“

Chichotem se přidala i druhá černovláska, dcera domácího pána.

„To je pravda,“ přikývl Dobrovodský svými šedinami, „sotva se motýlí holčička narodí, ještě v ten den přestane být slečnou!“

Obě černovlásky vyprskly smíchem, přidali se i všichni ostatní. Takže tak je to s motýly! řekl si Pavel. Proto se ve

starých vtipech mluvilo o sbírkách motýlů, na které muži pozývali slečny. Dobrovodský pak hodně vážně začal objasňovat, jak to s motýly vlastně je, že nejde o nic jiného než o zachování rodu, protože motýli jsou snadno viditelní a třeba pro ptáky hodně snadným a jasným cílem k sezobnutí. Nicméně pořád bylo čemu se smát.

„A vy,“ najednou se obrátila černovláska s mašlí na Pavla, „co vy máte společného s motýly?“

Obě slečny zase vyprskly smíchem.

„Já motýly nesbírám,“ usmál se skoro s omluvným výrazem ve tváři.

„Ale jste dobře viditelný a snadný cíl!“ uchichtla se Dobrovodského dcera. „No fakt!“

Ohlédl se po obou mužích, ti se zahleděli jinam, jeden z nich právě zamáčkl zbytek čadícího doutníku v zaplněném popelníku z ozdobného skla.

„Říkal jste, že se jmenujete -“ špitla zase Dobrovodského dcera a docela lišácky na něho mrkla.

„Jilemnický!“ vytáhl z kapsičky malé pouzderko, otevřel je a podal oběma slečnám své vizitky.

„To vy jste napsal ten román o hříchu krásné Kataríny?“ uculila se opět.

„Já ne, já jsem Pavel, tu knihu napsal Petr Jilemnický.“

„A co píšete vy, když už máte takové zajímavé jméno?“ přidala se černovláska s mašlí.

„Já?“ zasmál se. „Nejraději pojistné smlouvy!“

„Je to agent pojišťovny!“ vmísil se Dobrovodský. „Mám u něho pojištěnou firmu, ale i barák i mazdu i tuhle tu hajdaloupku.“

„Pojišťovák?“ zatvářil se kysele ten, který zrovna před chvílí zamáčkl doutník. „Já nic nepotřebuji!“

Zato ten druhý, zrovna si chtěl připít, avšak ruka se sklenicí zůstala strnule před ústy.

„Co všechno děláte?“

„Všechno, jak se říká, kromě kosmických lodí a parníků!“

„Tak to si určitě promluvíme.“

No výborně! Přece něco. Zbytečná ta cesta nebude, jak se zdá.

10.

Ráno nikdo nikam nespěchal, Dobrovodský už vůbec ne. Pavel přespal na nafukovací matraci a Dobrovodský ve svém rozkládacím křesle, zatímco na starém roztahovacím gauči se rozvalovali mladí, dokonale nazí, tenoučké kalhotky, slipy a podprsenky strakaté i pastelových barev, rozházené po místnosti.

Pavel vstal, navlékl se do kalhot a košile, převěšených jen tak přes židli, nazul sandály a vyšel před chatu. Obloha se od časného rána pořádně zatáhla, o poznání víc, než před večerem, a odněkud za kopci nad špicemi smrků už doslova nahlížely hodně temné mraky a vypadaly skoro jako těžké a vodou nalité vaky a zkroucené střapce nedbale se vlekoucí nebem. Před chatou všechno ještě zůstávalo, jak to zanechali někdy po půlnoci, prázdné sklenice od piva, vína i koňaku, něco od minerálek a coly, papíry od oplatků, zamaštěné papírové tácky se zbytky kostí od grilovaných kuřecích stehýnek a křidélek, na lavici smrtička s hromádkou naloveného hmyzu, na zemi ve zvalené trávě pohozené deky a dívčí blůzka, trička a sukňe.

Byla to taková malá, hezká a téměř rodinná a přátelská idylka. Nestává se moc často, že by ho jeho klienti zvali na takováto posezení. Pokud vzpomíná, pár let je tomu, odtud zhruba asi do dvaceti třiceti kiláků... Pozvali ho k sobě domů, všechno se protáhlo, jednalo se o několik pojistek, prodejna, dům, důchody, nemocenská, takže hodně příjemné a veselé to bylo, v té době určitě. Ti lidé ho pozvali ke stolu, aby s nimi povečeřel, pořád se smáli, samé žertíčky, škádlení a smích. Měli malého pejska, který připomínal maličkou lištičku, taky tak rezavý, čumáček do špičky, ouška veliká a pozorně vztyčená, a čilý a bujarý, že si ho člověk musel pořád všímat. No a když měli talíře plné, smažené řízky každému skoro až překrývaly talíř, tak ten pejsek, jmenoval se Bendýsek, vyskočil na stůl a mlsně se ohlížel, co by ukořistil, a oni se až skoro nehorázně řehtali a uhýbali s talíři a okřikovali pejska, který se chvílemi jako by styděl, jak se hrbil, a chvílemi zase naopak, hbitě se ohlížel po talířích. Pavlovi to zprvu připadalo hodně podivné a hodně barbarské, nebyl přece zvyklý, aby mu nějaký čokl kradl maso z talíře, nicméně co nejrychleji dojedl a pak se všemu upřímně smál. No a tehdy ještě ti velmi příjemní lidé měli důvod k veselí. Nevěděli, co všechno je čeká. Dnes už jim nepatří ani prodejna, ani ten pěkný baráček. Syn, bývalý majitel prodejny, se zaměstnal za pár kaček a do konce života bude splácet dluhy, otec žije v jakémsi penzionátu u Frýdlantu a matka zemřela, puklo jí prý srdce, když se dozvěděla pravdu, jak vlastně k celému krachu došlo. Všechno způsobila jejich nezvedená dcera, která společně se svým mužem tajně rozkrádala z prodejny, co jen mohla, a prodávala to prý v okolních obcích hluboko pod cenou. Že se něco s touto rodinou děje, Pavel poznal, když začaly zanikat jejich pojistky, protože už jim nezbyvalo na jejich splácení. A bylo těch pojistek pořádně. A taky těch provizí! Vlastně i jeho to jejich neštěstí stálo pořádný měsíc, který mu pojišťovna pak stornovala a odečetla z dalších výplat. Pojišťovák někdy na sobě opravdu pocítí, když jeho klienta něco hrozného potká.

Kdo jiný by mohl přát více zdaru?

11.

Mladí ho zavezli do Místku na autobusové nádraží a zatímco tam čekal, vzhlížel k frýdeckým věžím, vypínajícím se na kopci nad stadionem. Kdyby zrovna nebyla sobota! Určitě by zavolal Azře a pak by za ní zašel nahoru do zámku. Vždyť už ji dlouho neviděl. Hodně zajímavá brunetka, kromě toho, jak skvěle vypadá, a přitom je možná o dvě tři jara starší než Pavel, ještě prý píše povídky. Za těch pár let, co se neviděli, jich už naškrábala aspoň stovky, při její povaze, temperamentu a pílí. Poznal se s ní na hukvaldském hradě, kde jednou nocoval, pozvaný samotným kastelánem, svým dlouholetým kamarádem Janem Slavickým. Azra, asistentka ředitele muzea, v té době trávila na hradě některé víkendy, pochopitelně se svolením svého muže, který jí podle všeho toleroval, že občas potřebuje klid a odloučení od rodiny, ani ne tak od dětí, které už ani žádnými maličkými dětmi nebyly, nýbrž hlavně od něho, aby se mohla nerušeně věnovat povznášejícím úvahám a své prozaické tvorbě. Procházela se podhradní oborou, opírala se o hrubé kmeny prastarých buků a dubů, snažila se je objímat a hladila jejich kůru, prý si s nimi i vykládala, ona mluvila k nim, ony zase k ní, aspoň mu něco takového tvrdila, zkrátka připadala mu jako nějaká středověká bosorka a určitě ho zajímala, vlastně ho zajímá i dnes, co by si namlouval. Kdyby měl zrovna své autíčko, asi by zajel napřed nahoru na zámek zeptat se, jestli tam Azra čirou náhodou není, a pak by asi zajel i na Hukvaldy, co kdyby ji tam přece jenom zastihl. Kastelánem je tam sice už dávno někdo jiný a Pavel ho určitě nezná, avšak ona tam možná své víkendy tráví pořád. A co když právě dnes? Telefonem by jí však určitě nevolal. V sobotu dopoledne určitě ne. To mají vdané ženy většinou nejlépe práce s vařením a úklidem. A také, co kdyby to vzal její muž? Tak jako Ireně občas bere telefony ten její všetečný a zvědavý Ervín.

No jasně! Irena. Co s ní vlastně je? Přes tu ulici šla určitě ona. Nikdo jiný to být nemohl.

12.

Sotva si odemkl, už cítil z předsíně vůni pečeného kuřátka. Z kuchyně zazněl kovový cinkot. Z obývacího se ozývala televize podivnými skřeky. Zul sandály a postavil aktovku hned za dveře do přítmi.

Dveře do kuchyně se otevřely a do předsíně se jimi vlilo denní světlo.

„Pavlíku?“ vyhlédla Nad'ka z kuchyně. „Tak co, podařilo se?“

V rukou držela kastrol a utěrku, zástěrku jen na tričku a šortkách, bohaté rusé vlasy stažené bílou čelenkou. Nezdálo se, že by jí jeho výlet do hor nějak vadil.

Políbili se.

„To bych řekl!“ ukázal na aktovku, opřenou o zeď. „Tam to všechno mám, jen to sepsat načisto.“

Bylo vcelku příjemné, že tentokrát neměla žádné výhrady, že přenocoval jinde.

Protáhla vnitřek kastrolu utěrkou. „Nejvyšší čas, aby se to zase trochu pohnulo.“

Nemusí mu pořád připomínat! Moc dobře ví, jak na tom zrovna jsou. Ještě vloni se zdálo, že na skromné doby mohou zapomenout. Dovolil si dokonce prodat starou škodovku a vzít na leasing úplně novou felicii, kombíka. Už se zdálo! Jenomže i když za několik let dal dohromady docela slušný klientský kmen, všechno mu stejně v posledních měsících nestačí na pořádné výplaty, když mu zanikají smlouvy, právě takové, ze kterých mu pojišťovna sráží zpětně, co mu vyplatila už vloni i předloni, a přitom částky ne zrovna malé.

„Nevolal někdo?“ řekl, aby aspoň trochu rozehnal chmury.

„Z pojišťovny, máš to na záznamníku!“ ušklíbla se a významně klepla o kastrol. „Že máš prý aspoň v neděli přijít na nějaký turnaj, když ho přece organizuje pojišťovna.“

„Nikam nejdu!“ prošel kuchyní do obývacího. „Ať si tam panáčkují ti, co mají stálý plat, anebo ti, kterým z toho něco kápne. Já žiji z provizí a přímo na turnaji nikoho nepojistím, tak ať mi dají svátek!“

V televizi běžel kreslený film. Mohutný pes přetáhl prknem přes zadek kocoura, ten mu však s úsměvem povídá, že ho to nebolí, ale sotva zajde za roh domu, začne šíleně ječet a řvát bolestí. Pavel sebral ze stolku ovladač a mačkal, zatímco se na obrazovce měnily programy.

Takové akce zná! Tolik času v kýblu. A výsledek? Akorát že se něco děje, nic víc. Pro pojišťovnu to asi něco dává, ale pro něho? Co on má z toho, že někdo pak někdy zavolá asistentce a ta ho pak přidělí, komu chce, docela určitě ne jemu.

Zase nic zvláštního v té bedně! pohodil ovladač do křesla, zatímco se na obrazovce ztratil obraz kresleného filmu a rozlehla se znělka reklamy.

Dral se do kuchyně, aby se podíval na pečené kuřátko, avšak Nad'ka už měla na talířku kouřící křidélko a krček, což nejspíš chtěla ochutnat sama, ale přistrčila mu talířek docela přejícně, aby si to obral.

„Kde máme Honzika?“ uvelebil se s pamlskem do křesla.

„Šel na hry,“ zvedla Nad'ka poklici z hrnce na kamnech, „už by se měl vrátit.“

Na počítače. Když si vzpomene, jaké bývaly počítače kdysi, šíleně ohromné a těžké skříně, a žádné mrňavé krabičky jako dnes, a když to takové potvory spustily, samý lomoz a vibrace, že když člověk vstoupil na takové patro, nohy se mu chvěly, brněly a ujížděly. A když do výpočetního střediska profesorka zavedla celou třídu, aby se měli čemu obdivovat, každý se musel navléct do bílého pláště a bílé čepice, na nohy přezůvky, jako by se všichni báli, že by se ta monstra nakazila třeba chřipkou nebo hrom ví, čím ještě. A dnes? Svůj počítač má v ložnici, i s tiskárnou a skenerem. Přímo odtud si elektronicky dopisuje s klienty, a taky dnes už ani neví, co je to psát na obyčejný psací stroj, kterým kdysi nadělal rámusu, hlavně brzy ráno, když narychlo psal nabídky, až mu sousedé zdola i shora třískali na ústřední topení, aby toho nechal. Ale stejně nesnese, aby si malý Honzík na jeho stroji hrál své brutální počítačové hry, které dnes tak frčí mezi mladými.

Okusoval kuřecí křídélko, vychutnával, olizoval kostičky. Hry na počítačích. Kluci se do nich asi úplně zbláznili. Pořád by jenom seděli před monitorem, namáhali joystick, lomcovali jím, mačkali knofle. On v tom věku...

...dvorek v Havířově u kina Radost. Když napadl první snůh, kluci z obou dvorků hned stáli proti sobě, každý už měl ve větrovce zásobu koulí, v nich zamíchány i ledovky, aby to tamti na sobě pocítili. Když se srabi odvedle k ničemu neměli, stačilo přijít před kino, to byla jakási neutrální zóna, chytit nějakého jejich smrada, nakopat mu zadek a poslat ho za svými s brekem a se vzkazem, že na celém jejich dvorku jsou všichni sráči. Pak ani nebylo třeba moc dlouho čekat, vždycky se nasbírali takoví, kterým šlo o nápravu cti. Anebo v létě u řeky Lučiny, pouštěli si tam lodičky, vystrouhané z kousků větví. Kolikrát co si kluci neudělali sami, to neměli, na hračky většinou moc peněz nezůstávalo, ačkoliv tam skoro všude bydlely rodiny havířů, kteří vydělávali docela slušně, avšak stejně, kupované hračky a hry, to nikdy nebyvalo ono. A nudit se? Většinou ani nebylo proč.

Dojedl, odnesl talířek do dřezu a sebral utěrku, aby si otřel prsty.

„Jo,“ podotkla Nad'ka, „ještě večer volala Irena Frančíková.“

Ani si nestačil otřít lepkavé prsty, utěrku jen zmuchlal.

Irena! Zavolala? Vždyť včera...

„Co chtěla?“

„Co já vím?“ zahleděla se na něho. Sklonil oči a otíral si lepkavé prsty.

„To volala jen tak?“

„Má pro tebe tip na pojistku.“ Nad'ka se naklonila nad sporák s kouřícími hrnci a kastroly. „Ona se ti ozve sama.“

Tip na pojistku. Že by?

13.

Sedl si v ložnici ke stolku, zapnul PC, najel na elektronickou poštu, aby zjistil, jestli mu tam někdo něco poslal. Nic nepřišlo. Už dlouho nic nepřichází, zadumal se. Jako by po něm nikdo nic nechtěl.

Rozložil si papíry a sazebníky do obýváku, zrovna naproti televizi, jako každý správný takzvaný pyžamový podnikatel, který má doma všechno potřebné ke své práci. Musí toho přece tolik spočítat a sepsat pro Dobrovodského! Do úterka mu příliš času nezbyvá, vždycky se přece může něco přihodit.

V televizi dávali zrovna pořad o záhadách, což ho docela chytlo. Úplně každý se prý dokáže přimět, aby chodil bosýma nohama po rozpáleném uhlí. Nějací lidé, muži a ženy, starší i mladší, tencí i hrubí, vlasatí i s pleší, hlasitě až zaníceně si opakovali jakési formulky v angličtině, pak jeden po druhém procházeli po pásu rudě žhnoucích kamenů pět sedm metrů dlouhém, přičemž ani jeden z nich, jak ukazovali, se ani trochu nespálil. No vida, co je možné. Ale on by nic podobného nezkoušel. A přitom by určitě mohl. Už dávno se zajímal o podobné věci. Další ukázky, z Tibetu. Mniši se zde dostávali do transu dlouhými soustředěními a posty, uzavření v temných kobkách a hlubokých studních.

Najednou zahlaholil telefon, ten domácí. Nad'ka zrovna něco dělala na balkoně, Honzík byl kdoví kde. Vstal od stolu dost nerad, zvědavý, co v televizi ještě ukážou, nicméně co když volá některý klient?

„Jilemnický!“

„Irena,“ zazněl povědomý hlas, mazlivý jako vždy, teď však poněkud smutně.

„No ahoj, Iren!“ ohlédl se, jestli Nad'ka není náhodou poblíž. „Co je nového?“

„Ráda bych s tebou mluvila,“ její hlas zněl opravdu smutně, „máš čas?“

Samozřejmě!

Setkali se v Děčku, zahradní restauraci, venku seřazeny dřevěné stoly, něco pod střechou, něco pod pestrými deštníky, něco pod širým nebem, obsazeno sotva napůl, ještě se dalo někam sednout, mezi stoly pobíhali caparti a psi.

Když přicházel k zahradní bráně, už ji uviděl. Teď vyhlížela jako obvykle, skvělá čtyřicítká, blond, plnoštíhlá, s krátkou sukni a lehoučkým tričkem, na krku zlatý řetízek s blyštivým srdíčkem. Avšak také poznal, že se na ní něco změnilo. Její oči! Teď stejně smutné, jako předtím její hlas.

Podala mu ruku a stiskla. Uvažovala, jestli se mají políbit, avšak tak veřejně, to se přece nedá.

Vyhlédla a vybrala místo úplně v rohu pod střechou, jako by se co nejvíc chtěla vyhnout lidským pohledům nebo snad ukrýt před deštěm, když je přece tak pod mrakem. Stůl úplně celý volný nebyl, na druhém konci si nějaký muž se ženou, oba tak třicátníci, špitali zřejmě něco moc hezkého, když se přítom tak usmívali. Stejně i tak si sedli na ránu hned pěti osamělým pijákům, kteří po Ireně zahlíželi, až muselo být nad sluníčko jasné, že kdyby jen trochu mohli, hned a bez okolků by mu ji takzvaně přebalili.

A už přicházela servírka, černovláska v černém, s věncem zpěněných kríglů. Když uviděla Pavla, usmála se, ale jen lehce, zřetelně z taktu, aby nijak nepohoršila Irenu vedle něho. Určitě si vzpomněla, co se přihodilo někdy před týdnem či dvěma. Seděl někde na druhé straně, na ostrém sluníčku, a když se blížila uličkou mezi stoly, v rukou krígly plné i prázdné, zahleděl se jí někam pod pás, přičemž ona jaksi v ženském instinktu otočila ruku s pivy a jakémusi obéznímu chlapovi vychrstla něco pěny pod nohy, hlavně však pod jeho křiklavě žluté textilní botky. Chlap se rozčiloval, skoro šlel, zatímco ona v sobě jen sotva dusila smích a po očku mrkala po Pavlovi, který to všechno vlastně spískal. Teď se po ní rozhodně dívat nemůže, když je tu s Irenou.

„Pavle,“ položila mu Irena dlaň na hřbet ruky, „představ si,“ tvář se jí plačtivě zkrivila, „zjistili mi rakovinu.“

„Co to říkáš?“ nechtěl uvěřit. To snad ne! Vždyť je taková hezká, zdravá, vždycky mu připadala hodně svěží, plná síly, čistounká a nádherně voňavá. Jako když ji vídal před několika lety. Vlasy mívala delší, česala si je s ohonem, velkou mašli, bílou, modrou, růžovou, jak kdy, šatičky modré s bělostným límečkem, až připomínala někdejší malé školačky v námořnickém, jak je ukazují ve starých filmech.

„Nádory na prsou!“ se vzlykotem zvedla krígl s pivem k ústům, krátce se napila a dlouze přidržela krígl u úst, jako by se jím snad chtěla krýt. „Chtějí mě řezat, ale já nechci!“

No to je nadělení! Úplně jasné, proč včera šla přes cestu, jako by pro ni všechno tady už končilo.

14.

Musel na ni myslet. Ani v noci neusnul, raději si proto sedl před počítač, avšak Nad'ka chtěla mít klid na spaní, odešel proto do obýváku před televizi. Pokud mu to šlo, počítal a zapisoval do tiskopisů, co si sjednali s Dobrovodským. Pořád mu myšlenky zalétávaly k Ireně. Nic takového by rozhodně nečekal. Ani to, že se zrovna jemu se vším svěřila, že se právě jeho ptá, jestli se má nechat řezat nebo raději ne, a hlavně, že se s ním chce setkávat vždycky v nějakém hotelu. - Ještě než umřu, chci aspoň občas být s tebou, já vím, že od Nadi neodejdeš, ale ty jsi chlap, se kterým se chci milovat... Když měla dojem, že se nikdo nedívá, vzala mu dlaň a přiložila si ji na ňadro, jedno i druhé, kde v měkkém ucítil boule skoro jako malá jablka, tak veliké i tvrdé zároveň. Jako by to tam dovnitř vrostlo, ale tak nějak podivně jako něco, co zrovna do těch míst nepatří. Vůbec Ireně v ničem nedokázal odporovat, jenom jí pořád připomínal, že nechce, aby opustila Ervína, že to by mu hrozně moc vadilo. - Jsi skvělá žena! - opakoval jí tolikrát, v podstatě ani nic víc nedokázal ze sebe dostat, jak z toho sám byl, jak se říká, úplně v lese. Že by se spolu scházeli v nějakém hotelu, to samotné mu proti mysli nebylo. Jenomže je tu ještě něco jiného. Ta představa! Ta šílená představa, že by to všechno mělo probíhat, jak povídala: chodívat se milovat, pokud neumře. Bylo to někdy v lednu či únoru, sotva půl roku je tomu. Jednou večer ji odvážel domů, sjeli z Rudné ulice až někam do Kunčic a tam na jednom parkovišti se na chvíli pomazlili, lehce, jen tak, pokud to šlo, když přece venku byly mrazy a oba navlečení do krunýřů jako chrousti. Ona pak jezdila po celé republice za svými obchody a jenom sem tam zavolala, jestli má čas zajít s ní na pivo. Vždycky mu připomínala, že je s ním ráda. Vlastně mu to vůbec ani nepřipadalo jako nějaký milostný vztah, spíše si ho jaksi přivlastnila namísto staršího bratra, kterého nikdy neměla, protože to, co všechno mu povídala o sobě, svém manželství i dětství, které prožila v Trinci, to bylo spíše svěřování se a snaha se vypovídat, než nějaký zájem o sex. Bylo zvláštní, kolikrát mu opakovala jednu a tutéž věc. Ve spaní prý, aniž si to uvědomovala, si kladla nohy přes Ervína, někdy až tak, že se úplně obrátila, až on měl hlavu pod její zadničkou, anebo hodně poblíž. Jednou prý ji v podobné situaci vzbudil a šíleně se vztekal, že takhle přece

se spát nedá, což ona přece musí už konečně pochopit. A jak se přitom pokaždé smála, když vzpomínala zrovna na to, a smála se vždycky ještě dlouho potom. Taky mu leccos vykládala o Ervínovi. Rozhodně nic úsměvného. Možná v něčem ano, ale většinou šlo o historky spíše hrubě komické, než příjemné k zasmání. Ale skoro vždycky, když se setkali, chtěla znovu a znovu znát jeho názor na jistou věc. Několikrát mu ukázala ústřížek z jakéhosi okultního časopisu, ve kterém se anonymní pisatelka svěřila se svojí zvláštní příhodou, kterou měla prožít se svým milým, přičemž ten byl v té chvíli dokonce až třicet kilometrů od ní vzdálený, ne li víc, a zároveň se u ní ocitl fyzicky a miloval se s ní v její posteli. Prožitek to byl údajně až tak mimořádný a skvělý, že něco podobného ta žena dosud nikdy neprožila a obává se, že už nikdy nic tak dokonalého neprožije. Zdálo se, že Ireně na jeho názoru pokaždé moc záleželo. Nikdy jí neprozradil úplně všechno, co o těchto věcech kdy a kde četl, ale i tak jí prozradil až moc a ona mu vždycky byla nesmírně vděčná, snad i proto, že se jí kvůli tomu článku hned nevysmál, což by podle jejího mínění Ervín udělal jistě s mimořádnou chutí. Její otázky byly skoro vždycky úplně stejné, snad si chtěla ověřit, jestli jí zrovna nepoví něco jiného, než minule. Tentokrát však nic takového nepřipomněla. Ústřížek ani nevytáhla z kabelky.

15.

Několikrát za noc se pokoušel usnout. Zalehl, Nad'ka ve spánku lehce oddychovala, občas se převalovala, chutný zadeček jen v malých pružných kalhotkách. Usnout nedokázal, proto pokaždé zase vstal a posadil se do obýváku ke stolu s papíry a zase sledoval po očku televizi, aniž pořádně vnímal, co vlastně dávají, když ty filmy jsou přece vesměs pořád stejné a takzvaně je to úplně buřt, na co člověk zírá, stejně o nic kloudného nepříjde, skoro všechno jsou to kriminálky, kde policie nakonec darebáky ztrestá. Až člověku pomalu připadá, že jde o nějaký záměr, i jakési důmyslné přesvědčování, že každý, kdo si to se zákonem rozdá, bude usvědčen a ztrestán, snad jde o jakési moderní desatero, o kterém se nemluví.

Ve vzduchu se rozmáhal jakýsi puch, jako by kolem převáželi močůvku. Zase ti darebáci! rozvztekal ho to jako už po tolikáté. Z papíren to je, nebo snad z chemičky? Hrom ví! A vždycky jen po půlnoci, ještě k tomu ze soboty na neděli. Pochopitelně! Tehdy vysmolí svůj smrad, když je nikdo nekontroluje. Pečlivě pozavíral okna, aby to nemuseli dýchat ani Nad'ka s Honzíkem, ani strakaté morče Fredy, které si Honzík drží v akváriu ve svém klukovském pokojíku.

Naštěstí puch za hodinu dvě pomínil, takže už mohl okna zase otevřít. Ještě sice ve vzduchu něco zůstávalo, ale vydržet se to už dalo. Stejně, pokud si vzpomíná, kdysi dávno Ostrava smrděla pořád, jednou víc, podruhé míň, dnes opravdu čpí jenom občas, dokonce prý méně než Praha, a to už nějaký pokrok je. Na druhé straně však spousta lidí je bez práce a protlouká se, jak to jenom jde. Vždycky je něco za něco, jak už to bývá.

Zvenku občas doléhaly nějaké zvuky, nejvíc a nejhlasitěji, když táhnou opilci z Děčka, Ěmka, Jéčka, některého z Péček nebo z jiného podobného zařízení. Zaslechl zřetelné dívčí hlasy. Vyhlédl otevřeným oknem z kuchyně do dvora. Procházely tam dvě slečny, jedna v kratičké mini, druhá v šortkách s třásněmi, obě v prstech nažhavená cigára a vůbec se netrápily, že zrovna to, co si povídají, se rozléhá celým dvorem jako na lesy.

„Tys ho šukala?“ řekla ta v mini.

„Lucka, ne já!“ na to ta v šortkách. „Já ho stejně jebu!“

Obě se rozesmály, dost hrubě, jak by to člověk od nich hned tak nečekal.

„S kým jsi vlastně pařila, když my s Romanem jsme to dělali v předsíni?“

„S Ćendou! Nás bylo v ložnici víc!“

Holky si ho musely všimnout, ačkoliv kuchyň nebyla osvětlena.

„Hele tam někdo čumí!“ pohodila hlavou ta v mini. „Nějaký dědek!“

„Já ho prdím!“ zněla odpověď. „Ty ne?“

Odtáhl se od okna, jako by ho to odfouklo. Takové vosičky a jak se mají k světu! Člověka by to hned svádělo pronést obligátní: za našich mladých dob to nebyvalo! Jenomže ono to opravdu tak nebyvalo. Když náhodou některé takovéto holčiče něco peprného ujelo v téhle vulgárštině, a ještě k tomu nahlas a někde na veřejnosti, hned se celá začervenala stejně, jako by se jí prodral pšouk. A ještě k tomu ho označily za dědka! Copak chlap jako on je dědek? No těm mladičkým tenoučkým kopretinám tak asi připadá. Vždyť on sám si vzpomíná... Šíleně dávno to bylo, v Havířově, jemu ještě netáhlo na desítku, tak nějak osm devět mu mohlo být. Běhávali přes dvorky, jak si hrávali na schovávanou a na četníky a zloděje. Dva kluci přiběhli a ukazovali na jedny z dveří, že tam už se probíhat nesmí. - Takový děda do nás

rýpal! - řekl jeden z kluků. - Co? Děda? - oponoval mu druhý. - To není žádný děda, když má třicet! - No pro ně to tehdy děda byl, starý a protivný. Zrovna tu situaci si připomněl o své třicítce, právě v den svých narozenin, ačkoliv celá ta léta to v sobě nevědomky nosil. Tehdy se rozesmál: děda! třicetiletý chlap a děda! Jenomže ta děcka to tak vidí.

Holky mu zmizely z dohledu, zato se ukázal muž v mikině s nápisem a v plandavých pláteňácích, na nohou bělostně svítící tenisky. Muž neprocházel dvorkem jen tak, nýbrž chodil kolem dokola, podél aut lemujících okraje cesty, a sem tam do některého z nich nahlédl, někde pobyl déle, jinde se jenom protáhl. To přece není jen takový obyčejný noční chodec, řekl si. Vypadá spíše na tipaře. Co když pase po zapomenutých autorádiích nebo dokonce po celých autech? Zrovna se přiblížil k Pavlově běloučké felicii, jejíž bílá svítila o poznání víc, než bílé obnošené tenisky toho chlapa. Co udělá? Jenomže chlap do jeho auta jenom nahlédl a nic. Šel dál. Vtom se rozhlédl a podle všeho Pavla zahlédl. Možná i někoho dalšího. To už ale odcházel jinam. Do vedlejšího dvora nebo jinam, kde nikdo nebude z nudy a nespavosti zírat z okna a neomalenež ho rušit.

Ještě viděl pár opilců, jeden z nich se motal až neskutečně. Pak se s malým vozíčkem přidrkl rozcuchaný chlap v maskáčích a kanadách, s vozíčkem sbitým z různých latěk a s koly od kočárku, něco na vozíčku už přivezl, něco vyloveného z odpadkových kontejnerů tam ještě přihodil. Pak už se jenom u jednoho kontejneru pohnulo něco malého, asi potkan. Pavel si řekl, že by mohl zahlédnout aspoň lišku rabující odpadky nebo ježka lovícího noční hmyz. Avšak neměl štěstí.

Někdy hodně po půlnoci si opět zapnul televizi. Zkoušel programy, přepínal, hledal, co by ho mohlo zaujmout. Samá nuda, všechno ale vošajstlich stejné, rvačky, střílení, postelový balet s akrobacií dohromady. Anebo řeči o erotice, takové škádlení a popichování, že kdo je jak odvážný a kdo na sebe co vybreptá a třeba se i předvede ve spodním i bez. To zrovna nemusím, řekl si. Něco jiného je, když se člověku líbí holky, něco jiného pak jsou tato úchylácká šou. Přepínal, samá nuda. Ale nakonec přece jenom našel, co ho opravdu zaujalo, ačkoliv, po pravdě řečeno, kdyby dokázal usnout, volba by byla jasná. Zíral tedy na mravence a brouky. Mravenci si prý dokonce pěstují nějaké housenky skoro jako si lidé chovají krávy, aby si mohli nadojit sladkou šťávu vždy podle chuti. Jakéhosi nešťastného brouka však mravenci ochromili, okousali mu nožičky a zatáhli si ho do mraveniště, kde si z něho pak užírali jako z nějaké živé konzervy. Pak ukazovali souboj dvou brouků s ohromnými rohy, kteří se potkali na jedné stezce a žádný nechtěl uhnout. Na obrazovce vyhlíželi příšerně a krutě. Ještě že hmyz je oproti člověku tak maličký.

Potom na některém zahraničním programu sledoval film. Mladý muž experimentoval s programy virtuální reality, byl fascinovaný tím, jak snadno se dostával do neobyčejných světů a prožíval si své opojení, jednou plaval mezi rybami a chobotnicemi, jindy se vznášel ve světě všelijakých podivných přírodních úkazů a potkával podivné bytosti, s některými se domluvil, s jinými se mu to nepodařilo. Tomu hrdinovi se jednou dostal do rukou program s obrázkem sibiřského šamana s bubínkem, a když si program pustil, zprvu se procházel tábořem jakýchsi sibiřských kočovníků mezi stany ze sobích kůží, pak přišel do stanu, ve kterém umíral starý muž a nad ním stál šaman s bubínkem. Starý muž náhle zemřel a šaman se rozmáchl a do svého bubínku chytil právě hlavního hrdinu filmu. Ten se pak potuloval světem jako nějaký duch. A v tom programu už zůstal, jeho přítelkyně ho našla v jeho bytě u počítače s čidly a drátky na hlavě a na těle, avšak mrtvého. Jeho život zůstal v šamanově bubínku... Potom ještě viděl jakýsi dokument o pravěkých pohřbech. Ukazovali, jak byli někteří mrtví rozsekáni nebo svazováni či zatíženi kameny, bez hlav nebo bez některých končetin, nebo jim chyběly některé kosti. Pravěký člověk se tak měl bránit proti zlé moci mrtvých. Věřilo se, že mrtvý může vstát z hrobu a mstít se. Na druhé straně však dávná náboženství vyznávala své mrtvé v kultu předků, a dokonce je žádala o pomoc...

Noc tedy proběhla, aniž by usnul. Zato ráno, někdy kolem páté, ho to vzalo. Jenomže něco po osmé už mu Nadčina jemná ruka zacloumala ramenem.

„Vstávej, Pavle!“

„Co je?“ otíral si bolavé oči.

„Telefon! Chce tě Jarda Šeliga!“

Odtáhl se do kuchyně, kde už čekalo odložené sluchátko.

„Nazdar!“ zív do telefonu. „Co potřebuješ?“

„Přestěhoval jsem se a potřebuji udělat změnu v pojistce!“

Změnu? Vždyť tu je přece možno udělat papírově. „Hele a musí to být právě dnes?“

„Ještě s tebou potřebuji mluvit,“ Jardův hlas zněl dost úpěnlivě. „tak prosím tě přijed' a neber si auto.“

Nebrat si auto, to znamená, že se spolu někde posadí ke škopku, jak se běžně říká pivu v hospodském kríglu. No, Jarda má rozhodně o čem mluvit. Těch problémů, které si nastřádal! A navíc je to skvělý kamarád, sám od sebe půjčil Pavlovi na dlužné nájemné.

„Kdy?“ téměř zazíval do sluchátka.

„Můžeš za hodinu? Tak za dvě? Sem do baráku v Petřkovicích.“

„Tak jo.“

Za hodinu, za dvě. Z jižního města až za Přívoz. To už teď na spánek nevypadá!

16.

Když vycházel z domu, potkal výrostka odněkud ze druhého či čtvrtého patra.

„Brden!“ pozdravil mladík, zřejmě jak nejslušněji dokázal.

„Dobry!“ odpověděl a jen tak mimochodem si pomyslel, co všechno se dá pouhým pozdravem říct, ale hlavně že ten mladý to vyslovil aspoň zřetelně a zaznělo to docela slušně. Ještě dobře, že mu nezasyčel své „Nasreanou!“ To by teprve zaznělo. Ale co, člověk by dnes asi neměl být háklivý na každé slovo.

U podchodu k tramvajovým zastávkám stály dvě ženy, vystrkující před sebe obálky náboženského časopisu, aby to zřetelně viděl každý, kdo jde kolem. Poznal obálku Strážní věže, ostatně kdo z lidí, kteří tu chodí, ten název nezná? Ty dvě patří ke Svědkům Jehovovým. Kdysi Pavel poznal několik bývalých Svědků. To když někdy v polovině osmdesátých let sám chodil do evangelické misie. Standa Ferfecký, jeden z bývalých jehovistů, o tom hodně mluvil, napsal dokonce knihu, jak to v církvi Jehovistů chodí. Ukazovali s ním rozhovory i v televizi. Organizace perfektní, avšak zbudovaná spíše pro kšeft. Buňky a žebříčky jako v obchodních firmách. Pavla by zajímalo, jak to pojmají právě tyto dvě ženy, které svými obrázkovými časopisy zároveň vystrkují lidem před oči výzvu, aby se probudili, samozřejmě duchovně. Jedna z nich, plavovláska s jemnou tváří, vypadá docela k světu, po ní by chlapi určitě pásli, kdyby jen trochu mohli. Jak zrovna ona svoji službu míní? Jako kšeft? Asi sotva. Stačí se podívat, jak přesvědčivě na člověku ulpí očima. Asi za tím bude něco jiného, než jenom peníze. Člověk by jí skoro až záviděl.

Na chodníku tramvajové zastávky postávalo už několik lidí. Na nedělní ráno asi tak akorát. Dvě starší ženy asi míří do kostela, zvažoval, anebo na návštěvu za dětmi. Jedna holka, patnáctka, určitě jede za kamarádkou, dva kluci kolem osmnácti asi za někým si zahrát píseň hry. Všechno ale může být jinak, řekl si, avšak na druhé straně tak nějak to být může. A jak by někdo zrovna ošacoval jeho? V riflích, letní košili, vlasy delší než je běžné, přes rameno řemen aktovky, na nohách sandály. Asi by nikdo hned neuhádl, že jede za klientem. Ostatně Jarda Šeliga není obvyklý klient. Znají se z vojny. Je tomu už něco přes dvacet let. Potom dělal na geodézii v Ostravě, oženil se, pořídil si dceru, koupil škodovku, pak se Pavlovi na několik let ztratil z dohledu, když služebně pobýval na Kubě. Tam si přivykl na denní opíjení. Zprvu chlastal, když neměl nic jiného na práci, ale pak se už opíjel pořádně, práce nepracoval. A to mu zůstalo. A rostlo to v něm. Manželka ho opilého nesnášela a našla si jiného chlapa, který měl v rodině dva právníky. Dcerka byla ještě maličká, když k rozvodu došlo, skoro vůbec prý svého tátu neznala. Jarda samozřejmě o všechno přišel. Dosud se podruhé neoženil, o založení nové rodiny už ani nepřemýšlel. Upadl do těžkého alkoholismu, ztrácel důvěru, kde jen mohl. Z práce ho vyhodili, byl dlouho bez příjmů a dluhy na výživném mu rostly, až ho dostaly za mříže. Pak ho Pavel zase dlouho neviděl, až před pouhými dvěma roky. To Jarda už své zaměstnání měl, stále dělá ostrahu pro jednu dobře zavedenou firmu, na nějaké vyskakování příjmy nemá, jemu to však jakžtakž stačí a nestěžuje si, ale hlavně po tom, co přecházelo, si už nestěžuje vůbec. Při tom setkání se dohodli na nějakých pojistkách. Byt, důchodovka a také stavební spoření. Ale to jeho nynější stěhování, to je taky kapitola sama pro sebe, a dosud neuzavřená. Jarda Šeliga by svůj byt neopustil, samozřejmě kdyby nenastaly podivné okolnosti...

Tramvaj s číslem 1, pestrá od reklam, zastavila, zaklinkala a dveře se otevřely. Místa k sezení dost, mohl si i vybrat, ne jako obvykle v týdnu o tomto čase. Sedl si do druhého vozu, zrovna před dvojicí mužů zabraných do hovoru o parketách, které si jeden z nich pokládá v obýváku místo linolea.

Tramvaj zaklinkala a pohnula se s táhlým hučením. Promnul si oči, řezaly ho, skoro by je nejraději zavřel a usnul třeba i vsedě. To, co mu včera řekla Irena... Když si ji představí, jak se to na ní může všechno projevat. Právě Jarda Šeliga mu vykládal o své rodině. Všichni mu zemřeli na rakovinu. Otec, švagr, nedávno matka a po ní hned sestra. Barák, ve kterém se to všechno stalo, je nejspíš sám nasáklý tou příšernou nemocí, když v něm posla sestřina kočka, celá rozežraná hnusnými vředy. Povídá se přece, že zvířata se lidské nemoci netýkají. Ale to se určitě jenom povídá, jak se ukázalo.

Na zastávce u kolonie Jeremenko nastoupila parta malých kluků, někteří z nich osmahlejší. Poklid

rázem přestal. Kluci se vzpírali na madlech. Dva z nich se snažili dobýt do prázdné kabiny pro řidiče, kraválu natropili na nedělní ráno až příliš. Chlapi jak babské nohy, jak se říká, ale co dokáží! Nikdo se však neodvážil nic říct. Ani Pavel, a to se nedávno pustil do party malých kluků, aby vstali a nechali sednout stojící staré ženy, přičemž celá tramvaj po něm vzhlížela, co to chce, o co mu jde, a nejmíc se tvářily dotčeně ty staré ženy, že ony prý klidně postojí.

Řádění špuntů našťestí netrvalo dlouho. Tak po dvou zastávkách, ještě ve Vítkovicích, vyskákali ven a ten poslední se ještě na schodech otočil a s drzým úšklebkem zasyčel zcela nahlas a ke všem: „Chcípňte všeci!“

„Vý chcípňte!“ pohotově odpověděl muž, sedící za Pavlovými zády.

Kluk seskočil ven a celá parta dělala všelijaké grimasy, jeden z nich vypouklil zadek a plácal si po něm, což také bylo dost výmluvné.

„Viděl jsi?“ řekl ten muž vzadu tomu vedle sebe. „Byli tam i naši!“

„Co z nich bude, když jsou už teď tak zparchantěli!“

„Co proti nim zmůžeš? Dáš takovému facku a zavrou tě.“

Poděl tramvaje zrovna projížděl pestrý pickup. Na kapotě logo, které bylo Pavlovi hodně povědomé. No jistě! Kdo jiný? Pan Šustr! Taky jeho klient. Pokud ví, pan Šustr právě hledá žiguli, které mu v minulém týdnu způsobilo nehodu, řídil je prý nějaký chlap, který náhle změnil směr, vrazil do Šustrova auta, čímž zavinil i jeho srážku s tramvají, a zčerstva hned ujel, aniž si pan Šustr stačil zapsat jeho espézetku. Bylo to nedaleko odtud na náměstí Míru. Sotva dvacet centů jeho nabourané auto přesahovalo na koleje a tramvaje by musely stát, než z dopravy zaprvé přijedou a za další než všechno zaměří, vyfotí a zapíšou, takže pan Šustr své nabourané auto o maličký kousíček odtáhl, aby nebrzdil tramvaje plné lidí, kvůli čemuž po něm jeden z policajtů pak ječel skoro nepřičetně, jako by přinejmenším někoho zabil, zatímco mu prý vůbec neleželo ani v patě, že jasným vínkem je ten, který zrovna ujel. Takže pan Šustr asi nejspíš pořád jezdí a hledá jedno jediné žiguli, dokonce i teď v nedělní ráno.

V dálce se rozlaholily zvony. Asi začínají mše. Kdysi, v útlém věku, docela rád chodíval do kostela, ne často, avšak přece jenom tam občas zašel. Přitom prožíval něco jiného než obvykle. Když vstoupil do chrámu, nějak se mu krátil dech, jako by na něho něco usedlo. Vždycky míval před něčím úzkost, před čím, sám dlouho nevěděl a připadal si podivně průzračný, jako by jím skrz naskrz prohlédalo jakési neviditelné obří oko. Po nějakém čase ho to přešlo. Něco podobného prožíval dávno předtím, ale zase ne až tak moc podobného. Když byl docela malé dítě a chodíval domů nebo ven kolem schodů do tmavého sklepa a tam dole v černé tmě se podle něho něco ukrývalo, něco neznámého, nikdy však nevěděl co, jenom si byl jistý, že tam dole něco je. Pak tam s kluky běhával, proběhal to tam skrz naskrz, nikde nic nenašel, nikde se nic neskrývalo, vždycky stačilo rozsvítit a bylo světlo a klid. Později, když se těmito věcmi začal docela vážně zabývat, vždycky si jaksi samozřejmě připomínal svoji někdejší dětskou úzkost. Chodíval nejenom mezi katolíky, angažoval se i v evangelické misii, ne však dlouho, jenom asi nějaké dva tři roky, ani nehleděl na to, že mohl v té době zřejmě hodně ztratit. Poznal se tehdy i s pastorem Santariusem, starším pánem, který nebojácně organizoval evangelickou mládež i dospělé věřící na tajných skupinkách po bytech nejenom v Ostravě a v Havířově, ale i na veřejných bohoslužbách v albrechtickém kostele nedaleko Českého Těšína. Jenomže Pavlovi tehdy takovéto organizace nijak neseděly. Hlavně kvůli několika bývalým Svědkům Jehovovým, kteří se ujali vedení celé misie. Jeho to přece vždycky táhlo jinam...

Tramvaj už dojížděla k prosklené stanici Náměstí Republiky. Na nástupišti vystávalo několik lidí, mladí, staří i děti. Hlavně si stačil všimnout, že z ostravského metra, jak se tu posměšně říká schodům do podzemí, vyběhla povědomá tvář, hnědé vlasy na bok, košile s krátkým rukávem, kabelka přes rameno. Je to Pepa Stibor, taky pojišťovák, ale z těch o hodně úspěšnějších, než je on. Pepa sice zrovna nastupuje, avšak do jiného vozu, Pavla si docela určitě nevšiml, jinak by alespoň odpověděl na pozdrav nebo by se sám přimluvil. Jak je vidět, Pavel není jediným pojišťovákem, který zrovna v nedělní ráno jede za klientem. Pepa je ale hodně zvláštní. Jeden z nejúspěšnějších pojišťováků, jaké kdy poznal, a zároveň smolař na peníze, což se hned nevidí. Co už prošustroval prachů! Celé statisíce! Možná tak tři čtvrtě milionu, jestli ne víc. Nacpal je do kempeliček, také do dvou bank, všechno krachlo, jako by celé měšce naházeli někam do žumpy a hladina se nad nimi zavřela. Pepa je životář, pojistkami na majetek se nezabývá, nikdy nehoruje pro ty drobné a úmorné práce, on jenom slízne vždycky smetánku. Zdá se, že byl odtud nedaleko na Fifejdách v nemocnici. Porodnice jsou jeho loviště. Když se s Pepou naposledy zastavil na kus řeči, zeptal se, jak mu to jde.

- Letos je to hodně špatné! - zatvářil se mrzutě.
- A vloni? -
- Taky nic moc! -
- A předloni? -
- Úplná katastrofa! -

Táhni mi s kšeftařskou latinou! pomyslel si přitom Pavel a už se na nic neptal. Že zrovna Pepa si má co stěžovat, když se mu kšefty sypou, a ještě k tomu v samých životkách. Bylo zřejmé, že Pepa snad ani nepřemýšlel, co říká, ale že zrovna v duchu dlel někde u klienta a pomyslně s ním sepisoval solidní životní pojistku.

Vystoupil v Přívozu u Jirské osady. Jarda, skoro padesátník trochu s bříškem, ale s vlasy a s vousy dosud černými, zrovna vyšel na ulici k zastávce autobusů, v rukou prázdné tašky, větší a menší. Míjel plot zahrádky restaurace, kde si oba už několikrát slušně nakoupili.

„Nazdar, Pavle!“ zamával taškami. „Tak jde se na to!“

V dokonale vyprázdněném bytě už zůstalo opravdu jen pár drobností, které se do obou tašek pohodlně vešly. Zvláštní a hodně ponuré! napadlo Pavla, když se naposledy ohlédl po prázdných prostorách. Jako vykradené! Jestli zrovna toto místo má svého genia loci, pak je to duch děsně sklíčený, stejně jako v té chalupě, o kterou Jardu připravili zrovna ti, které měl v životě nejraději a lpěl na nich jako na nikom jiném.

Postavili tašky na chodbě, opřeli je o stěnu. Shora někdo scházel po schodech. Mladý muž, tak pětadvacetiletý, vcelku sportovní typ. Jarda po něm vztekle zašilhal, zatímco tamten se usmíval, zjevně měl z něčeho radost, podle všeho dost velkou. Minul je, na schodech zpomalil a začal si zvesela pohvizdovat jakousi odrhovačku.

Jarda vztekle pohodil hlavou jeho směrem: „To je ten grázl!“

Ten? podivil se Pavel. To by zrovna do něho neřekl. To by do něho opravdu nikdo neřekl! Takže ten převít vyštval Jardu z bytu! Vymyslel si, že k němu proniká cigaretový kouř přes kuchyňský odsávač páry, několikrát po Jardovi hnusně vyjel, pak mu začal tropit naschvály, třeba když sbíhal se schodů jako zrovna teď, vždy kopnul do Jardových dveří, a naposledy zase mu zalil zámek dveří lepidlem, takže Jarda se ani nedostal domů a musel v noci shánět zámečníka, aby vůbec mohl přespat ve svém bytě. Taky se mu v poštovní schránce objevily jakési papíry s dětskými čmáranicemi a na nich neumělým dětským písmem namalováno: - Ty jedno prase oslimpané! - a další podobné nadávky, což podle Jardy nemohl páchat nikdo jiný než tamten záškodník, avšak co mohl prokázat? Nepomohlo ani, že si na něho stěžoval, že dokonce zavolal policajty, vlastně ani neměl žádné pořádné důkazy, podle všech se prý oháněl jen samými nepodloženými domněnkami, hlavně pak se proti tomu ohrazoval majitel domu, protože s tím nechtěl nic mít. A otec toho darebáka nechtěl ani slyšet, že by se jeho syn mohl zachovat jako prase. Prý by se to muselo ale jo dokázat! No a tak je vidět, že ten mladý sportovec nakonec dosáhl svého. Ani teď, když kolem nich prošel, vůbec nevypadal, že něčeho lituje.

A přitom na pohled jako solidní typ...

Odjeli pak s taškami do Petřkovic. V baráku si dali po láhvvém pivu, aby, jak zdůvodnil Jarda, nějak vyplnili čas, než hospodští otevřou venkovní zahrádku.

Jarda byl toho dne mimořádně smutný. Je pravda, že v posledních zhruba dvou třech letech neměl moc příležitostí se nějak veselit, avšak teď to na něho dopadlo ještě mnohem tíživěji, chvílemi mu bylo až tak, že neměl daleko k slzám, snad kdyby mu to jako chlapovi nebylo příliš moc hloupé a změkčilé. Vlastně opustil svůj byt a takzvaně na myší pas se nastěhoval do domu, který sice náležel jeho matce a pak jeho sestře, ale po nich dům zdědil nevlastní syn jeho sestry a Jardovi zde už nepatřilo vůbec nic, snad jenom dvě nepohřbené urny s popelem matky a sestry. Kvůli tomu, povídal vřdycky s lítostí, že kdysi dělal šílené hlouposti a matka se rozhodla ho vydědit, a nic pak nezměnil ani tím, že se o ni staral do samého jejího konce a staral se také o svoji sestru, protože ani ona neměla nikoho než jeho, protože její nevlastní syn se už dávno zařizoval někde v Praze, kde dělá manažera firmy na vymáhání pohledávek.

„Víš, Pavle,“ slzy v očích docela určitě měl, „nejde mi už ani tak o to, že barák připadl někomu, kdo do mé nejbližší rodiny vlastně ani vůbec nepatří, vždyť nakonec už ani já nikoho jiného na světě nemám, kdo by se o mě postaral, kdyby bylo nejhůř.“

Zůstal mu už jenom synovec, ostatní všichni zemřeli. Dvě poslední urny jsou v baráku.

Někdy po pátých pivech Jarda začal trochu jinak.

„Abys věděl, Pavle,“ zaváhal, jestli to má říct. „Udělal jsem něco, o čem teď hodně přemýšlím, jestli

to je dobře nebo ne. Ty o tom něco budeš vědět, když ses takovými věcmi zabýval, říkal jsi mi to přece, sice dávno, ale já paměť mám!“

„A o co jde?“ postavil Pavel na stůl dopitou sklenici se stékajícími potůčky a ostrůvky pěny.

„Provedl jsem rituál!“ pronesl šeptem. „Abych toho parchanta zničil.“

Rituál? To Pavlovi rozhodně něco připomíná a leccos o tom ví. Ne že by trpěl pověřivostí, ale co když... Je tomu asi deset let. Tonda, jeden jeho kamarád, Irenin švagr, se mu svěřil, že napsal a podepsal ďábelský úpis vlastní krví a ten zanesl do polí někam za fifejdské sídliště, ale když pak o tom přemýšlel a docela se vzpamatoval, šel zpět na to místo pro svůj podivný úpis, avšak už ho tam nikde nenašel, jako by si ho někdo odtamtud vzal. Vlastní krví tam údajně napsal, že si do svého konce dává lhůtu sedmi let. Ale co si tak chtěl vyhandlovat jako protihodnotu, Pavlovi neprozradil. Už nežije. Byl zavražděn u Osoblahy, kde měl chalupu. Našli ho s dírou v hlavě, všechno bylo hodně záhadné a nikoho neusvědčili. Jsou tomu už nějaké tři čtyři roky. Těch sedm let v úpisu opravdu nějak tak přibližně souhlasí...

„No nestraš, Pavle,“ křečovitě ze sebe vypravil Jarda, „snad nemyslíš vážně, že by až tak...“

„Já netvrdím, že se to stalo zrovna kvůli tomu úpisu,“ odsunul stranou vypitou sklenici, snad aby ji nedopatřením neshodil na zem nějakým prudším gestem ruky, „já jenom shrnuji fakta, třebaže se všechno přihodilo nejspíš náhodou a jen tak z ničeho nic to jaksi pasuje, abys mi rozuměl!“

„Ale já ti chci vysvětlit, že mně vůbec nic nehrozí,“ s poněkud neklidným úsměvem a trochu přiškrceně povídá Jarda a mírně třesoucí se rukou si přikládá sklenici ke rtům, aby dopil zbytek. „já to vyčetl a je to podle nějakých zvyků z Haiti nebo tam odněkud, co já vím!“

Jak to líčil, napsal na kus pergamenu své přání, aby se jeho bývalému sousedovi něco ošklivého stalo, zabalil do toho kusy vepřového masa i půlku kuřete a to je prý všechno, co se týkalo jeho závazků. Zakopal to na své zahradě.

„Takže čekám a sleduji!“ pokrčil rameny a zamával na číšníka, který zrovna rozhrnul branku do zahrádky, aby přinesl další dvě piva.

A já mám zase čekat a sledovat, kdyby se něco stalo, pomyslel si Pavel.

A hned ho to nakrkló.

Ať mi všichni dají svátek!

17.

Vstal brzy ráno, pilný jako mravenec, aby dodělal, co potřeboval mít na pondělí, a co se dalo, hned odeslal elektronickou poštou. Všechno zvládl akorát. Stačil posnídat, vysrkat ještě třetí kafe, zatímco jen tak napůl poslouchal zprávy z televize, pak ještě skřoupal jablko, ohryzek chtěl vhodit do koše na odpadky, avšak vzpomněl si na morče Fredyho. Zaklepal tedy na Honzíkovy dveře. Klukovský pokojík se stěnami polepenými obrázky herců a sportovců. Honzík ještě vyspával, skrčený skoro do klubíčka, jako když býval úplně maličký, hlavu pod vyhrnutou pokrývkou a dlouhé tenké nožky holé.

Pavel se sklonil nad akváriem s morčetem. Pestré, bílé a hnědočerné zvířátko se zvedlo na zadní a předními tlapkami se opíralo o skleněnou stěnu. Vzal ohryzek za stopku a kroužil jím nad Fredym, přičemž ten za ním otáčel čumáček s pískotem, až najednou chňapl a vyškubl stopku z Pavlových prstů, stejně ji držel jen slabě.

Musel se zasmát. Ten to ale škubl! Fredy je pašák. Jako morče určitě skvělý, o tom se pochybovat jistě nedá. A jak je nedůvěřivý!

Zrovna nedávno ho Honzík koupal v umývadle, vydrbal ho celého šamponem. Fredy z toho žádnou radost neměl. Naopak. Každou chvíli se snažil vydrápat z umývadla, nejspíš se bál, že ho chce Honzík utopit, a po šamponu se pak jen pořád očichával, kuckal a kýchal. Chlupy načichlé šamponem mu rozhodně nevoněly, o to dřív se snažil vše napravit ve svém akváriu. Brzy měl dno pokryté svými šulkami, a když pak se od svého hnojíčku i moče celý olepil až někde za ušima, zklidnil se a už byl plně svůj a v pohodičce. Také Honzík mívá ve svém pokojíčku občas docela slušný chlívček a taky by mu nevadilo, kdyby ho hlavně Naďka pořád nehнала do úklidu. Zdá se, že od Fredyho už stačil něco odkoukat, v tom učenlivý je.

Najednou si připomněl, co se stalo, když byl Honzík ještě maličký, měl sotva dva roky a možná nějaký měsíc k tomu. Pavel ležel v obýváku na gauči, pod hlavou polštářek z chlapečkovy postýlky, pestře barevný, jaký se dal jen stěží zaměnit s jiným, druhý takový doma neměli. Najednou: škub! Z ničeho nic. Hlavu měl nahoře, jak mu pod ní naráz něco chybělo. Vedle gauče stál Honzík, polštářek v náručí, hleděl poněkud sveřepě. No jasně! nezbylo Pavlovi než pochopit. Polštářek patří Honzíkovi, do jeho postýlky, to

on přece na něm spává a nikdo jiný nesmí. No jo, Honzík. A to dětské myšlení! Někdy za rok nebo ještě později, to už mluvil a dalo se s ním docela dobře rozprávět. Tehdy si usmyslel, že bude létat jako ptáci. Moc rád sledoval létající ptáky, taky se snažil je napodobovat, vylézal na židle, na gauč, pohovku, na postele, na štěstí nikdy ne výš, tolik rozumu už měl, ruce vždy připažil k tělu, pak vyskakoval do výšky a dlaněmi se rychle pleskal do nohou, jak toužil vzlétnout. Samozřejmě se mu to nikdy nepodařilo. Avšak snaha byla, hlavně přání. A u toho zůstalo. Vymluvit si nic nedal. Až později sám pochopil...

Nad'ka už se taky chystala, zatím pobíhala jen tak nalahko, ve vlasech natáčky a sponky. Políbili se: čau! a už na chodbě mačkal čudlík od výtahu, zatímco otevřenými dveřmi k němu ještě doléhala rozhlasová zpráva o nějakém skoro osmdesátiletém Indovi, který o sobě tvrdil, že byl ve svých osmi letech vyvolen bohy, aby nepřijímal potravu a také nic nevyměšoval, což prý dokonce potvrdila odborná komise, která ho držela v nemocnici na vědeckém pozorování. Zvláštní! musel se zasmát. A prý už pohádkám odzvonilo!

Toho dne byl rozhodnutý jet autem. Už týden jeho felicia stála na dvoře, což není dobré, i auto se potřebuje hýbat, musí mít svůj kolocvik.

Ze dvora vyjždělo hned několik poměrně zánovních aut, jedno z nich kovově lesklé do zelena jako krovky parádního brouka, zatímco odněkud zezadu opakovaně chrchlala narezlá a obitá škodovka, což mu připadlo hodně povědomé, vždyť celé roky míval podobné problémy, no a těch roztlačování, člověk si nikdy nebyl jistý, jestli vůbec vyjede a jestli se celý nezabrá jako děcko při hraní, zatímco u nového auta stačí jenom klíčkem otočit, nemluvě o dalším.

Vyjel ze dvora, potom nadjezdem a dolů k rondelu, pod Hrabůvkou projel další nadjezd a dole se už vtlačil z přípojovacího pruhu do hlavního, přičemž z dálky najíždějící vozy už znatelně zpomalovaly nebo uhýbaly do vedlejšího pruhu, ani ne příliš ochotně jako spíše z donucení, když už se vedral, jako se podle obecného mínění pojišťovací vnucují do bytů a firem svých klientů.

Mohl hnát nejméně stovkou, avšak jen kousek za vítkovické pece, neboť tam už všichni začali zpomalovat, sem tam některé vozy, hlavně větší, poněkud oblejší a blýskavější, zakličkovaly, aby se dostaly co nejdále. Snadno odhadl, že tam vpředu se něco děje, nejspíš zácpa jako obvykle. Ještě že nejede na poslední chvíli. Za pár minut bude přece porada a ředitel nestrpí, aby se mu lidé courali jako chrobáci v pažitě. Pan inženýr Vachala je ras, ale jak na koho.

Zadky vozů před ním zpomalily ještě znatelněji, kolem nádraží pod autobusákem to ještě šlo, avšak na rovině u temně ponuré haly stadiónu Kotase, kterou zrovna začínají bourat, už se jelo krokem, chvílemi spíše jakousi indiánskou chůzí, dá-li se to aspoň trochu přirovnat, pak zase na chvíli krokem, trochu se přišláplo na plyn, pak zase dup na brzdy a zase jenom pomalu.

Křižovatka odměřovala intervaly krátce, nemilosrdně, skoro by se dalo říct byrokraticky. Je to ale hnus! ohlížel se rozmrzele kolem. Takhle přece vypálí víc šťávy, než kolik je třeba. Najednou zpozoruje na chodníku povědomou postavu. Jsou tam dva, muž a žena, spíše ještě holka. Ale ten chlap, dlouhé rezavé vlasy, vousy jakbysmet, to je přece Věna! Nějak se potácí, holka taky. Oba vypadají, že přes noc si docela nakoupili. A jak to, že Věna nemá kravatu? Jak to, že je oblečený tak ledabyle? Musí vědět, že hned ráno je porada. Kdo jiný by to měl vědět lépe než on? A ta holka, oproti němu nejméně o třicet jar mladší... Že by si Věna vzal dovolenou? Přijela mu snad dcera, nebo co si to tu tančí?

Autá se pohnula jako řada všelijakých lesklých brouků, ani se nemohl pořádně ohlížet, aby správně vyjel. Ukázala se mu budova s nápisem „Budoucnost.“ Připomenul si, co se povídalo, když ještě tohle logo mělo ten správný říz, jako jen málo jiných v Ostravě: - Tak jako v Mariánských Horách nejsou žádné hory, tak v Budoucnosti není žádná budoucnost. - Tehdy blbý kec, avšak dnes? Vždycky všechno prověří čas...

Počkal na zelenou, zahrnul doprava k nadjezdu. Nalevo budovy s nápisem, to celé na první pohled vypadá jako nějaká středověká pevnost, odtud někdejší šéfové dnes již skomírající Budoucnosti ovládali své impérium stovek prodejen a hospod. Co se odehrávalo uvnitř v těch zdech, dá se jen domýšlet. Asi jako v jiných velkých podnicích minulého režimu.

Zajel před sídliště a vřadil felicii před dlouhý panelák s podchodem. Tady s oblibou parkuje, aby nemusel kličkovat středem Ostravy, ostatně do pojišťovny to daleko nemá, jeho Moneta a.s. sídlí kousek odtud.

Prošel podchodem, zamířil mezi domy docela rázně, jako by tu bydlel, ještě nedávno si pokaždé dal tu práci a schválně prošel některým ze zdejších vchodů, avšak dnes už se ani nezdržuje. Dělal to kvůli zlodějům, kdyby ho třeba sledovali, aby mu vykradli auto, anebo nedej bože je ukradli celé. Je sice

pojištěný, ale těch potíží, které by pak musel řešit. Ani pomyslet!

A hned se musel zasmát. On pojištěný přece je. Ne jako kdysi jeho pojišťovna Moneta a.s. Stalo se to někdy předloni. Přesně na první den, když přestala platit pojistka na krádež u vybavení kanceláří, protože se pojišťovna měla týden předtím stěhovat do jednoho z protějších domů, avšak na poslední chvíli z toho sešlo a novou pojistku ředitel Ing. Vachala zatím nestihl, asi zapomněl, když on má přece tolik starostí, že na své opravdové povinnosti občas zapomíná. Tehdy asistentka přišla do své kanceláře, dveře vyražené, počítač s monitorem a tiskárnou nikde. Vyšetřovala to policie, ta konstatovala vloupání s překonáním překážek, ale nikoho neusvědčila. Moneta přišla o nějakých sedmdesát tisíc bez nároků na odškodnění. A přežila to...

Vešel proskleným vchodem hotelového domu a hned trochu napravo k výtahu. V hale vládlo přítmí, nicméně na blond recepční v přiléhavém kostýmku viděl dobře, také si stačil všimnout, že u stolků naproti vchodu sedí několik lidí, mezi nimi někdo povědomý, ale hned si nedokáže uvědomit, odkud toho staršího pána zná. Snad je to některý z klientů, ale muselo to být hodně dávno, když ho nepoznává.

Před sevřenými dveřmi výtahu už vystával holohlavý muž v bermudách s koženým kufříkem a čtyřicátnice s nesmírně přísným výrazem ve tváři. Pavel je oba zná. Však oni jeho taky, jenom předstírají, že ho neznají. Ani on nemá zájem se k nim hlásit. Jako by se s nimi viděl poprvé. A přitom... Jejich firma sídlí v Mariánských Horách, byl tam aspoň osmkrát, většinou nadarmo, když se s ním domluvili a pak našel dveře zamčené anebo mu jejich podřízení řekli, že majitelé prostě někam odjeli. Jednou však zavolali sami, že chtějí co nejrychleji zpracovat pojistku na odpovědnost firmy. Dokonce už si sedli, aby to podepsali, ale stačil to podepsat jenom on a dát tam své razítko, kdežto oni najednou změnili, že prý si to chtějí v klidu přečíst a teprve pak se rozhodnou, třeba až po následujícím víkendu. Prostě se jim nechtělo zaplatit nějakých šest tisícovek, ale smlouvu, podepsanou agentem pojišťovny, chtěli mít v ruce, co kdyby ji potřebovali kvůli nějaké obecní zakázce anebo co kdyby se náhodou něco přihodilo? Jemu by prostě jenom řekli, že to někam založili a přitom by se smáli, jak se jim, pitomec, chytil jako moucha na lepítka. Prostě ho chtěli zatáhnout do situace, ze které by se také mohl pořádně osypat. Jen tak, z čiré ochoty nebo spíše z vlastní hlouposti by se mohl nechat zadlužit i na celý milion nebo i dva, zrovna takovým dvěma prohnáním hajzlíkům...

Nechal je za sebou, dveře výtahu se za ním sevřely, dal se chodbou s červenými koberci, bílými stěnami a hnědými dveřmi s mosaznými klikami, dobrých sto či dvě stě metrů, kdo by to přesně měřil, chodba dlouhá, až to člověka někdy dost štve, hlavně když nastane cvrkot k zešílení.

Náhle se mu vybavil jeden dávný sen. I v něm kráčel dlouhou chodbou, na sobě takové zvláštní roucho, chodba z ničeho nic vyústila do jakési chrámové síně plné světla a lidí, snad to byl kostel, on tam něco pronesl k těm lidem, několik z nich tím dost pobouřil, až zvedali pěsti a vykřikovali po něm, co si dovoluje, že to nenechají jen tak, avšak nikdo si vůči němu nedovolil nic víc, zůstalo jen u pobouření a výhrůžek. A on potom vycházel z toho chrámu a v předsíni mu zastoupila cestu černá žena, nesmírně krásná, avšak hleděla na něho přísně. Najednou se před ním začala zvětšovat, až skoro dosáhla hlavou ke stropu. Tu tvář si pamatuje dobře, je moc podobná Ireně, akorát byla celá černá, vlasy černé, oči taky, i dlouhé šaty, zatímco Irena je přece blond, oči nádherně modré, oproti té ženě ze snu působí skoro jako negativ.

Otevřely se jedny z dveří, které sice nejsou označené, avšak Pavel dobře ví, že tady sídlí nějaká firma. Na chodbu vyšel štíhlý muž v riflích, tak něco přes padesát, šedivý vlas nakrátko... Pár kroků a protáhl se pootevřenými dveřmi na kamennou chodbu ke schodům.

Shora někdo schází. Žena. Trochu jako Irena! Že by to byla opravdu ona? Ale co tu hledá? Poznal, že to není Irena, jenom figura a vlasy trochu podobné. Opravdu jen trochu. Vlastně skoro vůbec, žádná podoba mezi nimi není. Dokonce ani postava podobná, vlasy už vůbec, jenom je blond a celá světlá, jakoby celá zářící, nic víc.

Neznámá na schodech pátravě zpomalí, co po ní ten neznámý chlap asi může chtít.

Vzpamatoval se a šel dál svojí chodbou.

Jak je možné, že se tak spletl?

Povídá se, že se to může stát. Ale jen tehdy, když na něho ta osoba myslí. A nejenom tak obvykle.

A také se povídá... Ale tak přece uvažovat nesmím! Když mi zemřel otec, ještě aspoň půl roku potom jsem ho viděl všude možně. Na ulici, na chodbách, na poště. Ale pokaždé, když jsem se podíval pořádně, teprve potom jsem rozeznal někoho jiného.

Raději nemyslet na něco takového.

18.

„Tak v první řadě,“ nesl se zasedačkou ředitelův řízný hlas, „musím pokárat všechny, kteří nepřišli na tenisový turnaj pořádaný naší pojišťovnou! Hlavně pana Jilemnického, kterému paní asistentka schválně volala domů, aby milostpánovi nechala vzkaz!“

Ať se s tím jde bodnout, krasavec ulízaný! pomyslel si, nahlas však se neodvážil. Jenom by člověka buzerovali! Ten má svých několik desítek tisíc jen proto, že tu sedí jako zakuklený a hrne kolem sebe vlny. Mít jeho starosti!

„...tak ať už se nic podobného nestane,“ omílal direktor, „jinak bych musel přikročit k hodně nepopulárním opatřením...“

Jenom vyhrožuje, že zkrátí provize. Člověk by mu nakopal! On potřebuje akce a turnaje do svých tabulek, Pavlovi se z podobných akcí nesypou žádné kroupy, ba ani nezasněží, tak co. Aspoň o víkendu ať mi nechají svátek!

„A ještě je tu jedna vážná záležitost,“ ředitel se na okamžik odmlčel, aby dodal situaci na významu, jak se nejspíš naučil na nějakém tom kursu pro direktory, „musím vám oznámit, že s panem Jeřábkem se tady už docela určitě nesetkáme!“

Cože? S panem Jeřábkem? Tedy s Vénou?

„...protože pan Jeřábek se prohřešil jak proti zákonu, tak zároveň i proti dobrým mravům...“

Takže proto Věna neměl kravatu! Proto tu není!

„...zrovna probíhá vyšetřování...“

Takže Věna... A to, co tu Pavel slyší, tomu se ani nechce věřit. Byl to přece on, kdo sem Pavla přivedl, když už všechno skoro vzdával, protože mu nic nevycházelo. A Věna je vyšetřovaný pro podvody a zpronevěry. Vybral peníze, dosud se ještě neví kolik přesně, snad deset, snad celých sto, a neodevzdal je do banky, jak měl. Odvedli ho policajti v želízkách a je prý ve vazbě. Jenomže to pravda není. Pavel ho přece viděl. Ale co by vykládal. Stejně neví, co všechno se tu zrovna tančí.

Ředitel, vysoký brunet, vrchol elegance, jako z cukru, image perfektní, jeho oblečky a vestičky, zkrátka krovky vždy na pohled jedna radost. Zrovna teď se ohlíží zasedačkou, aby viděl, jak zpráva o Věnovi všechny chytla. Věna byl něco jako zástupce ředitele, ačkoliv ho nikdo nejmenoval, ani žádný šéfovský plat mu nepřistával na kontě, nýbrž žil jenom ze svých obchodářských provizí, které si tvrdě vybíhával, prostě ho tu všichni brali jako šéfova koně. No a teď?

„Takže to bysme měli!“ odpráskl ředitel celou záležitost. „No a hněme se dál...“

Porada pokračovala, avšak Pavel byl myšlenkami stále u Vény. Stejně je zvláštní, jak se Věna zrovna tady v Monetě zavedl! Nikdy předtím přece pojišťováka nedělal.

„...tak pane Jilemnický!“ vyrušil ho z úvah ředitel. „Tady máte požadavek z cestovky, že by potřebovali proškolit, aby mohli sami dělat pojištění zájezdů!“

Pavel se zvedl a šel si k ředitelovu stolu pro doklad. Což o to, každý kšeft dobrý. No a když si to ještě ke všemu budou sepisovat sami, tím lépe.

Sedl zpět na své místo. Viděl, jak se po něm skoro všichni ohlížejí, z patnácti tak deset jedenáct. No jistě. Tady se moc dobře ví, že Pavel se s Vénou znal už dávno předtím. Dokonce spolu chtěli dělat i velké kšefty. Tehdy, v devadesátém prvním i druhém. Upletli to spolu v baru Rocassu, který dnes už existuje jenom ve vzpomínkách. Už tehdy byli staří známí, znali se dobrých dvacet let. Věna sice tvrdil, že on není žádná obchodní firma, že obyčejné kšefty nechává jiným, protože jeho agentura dělá výhradně kumšt a maximálně tak ještě nějakou tu reklamu, no ale za dva tři týdny už Pavla sháněl. Bylo toho hodně, do čeho spolu chtěli jít. Akorát jim nic z toho nevyšlo. Těch kamiónů s kořalkou a cigaretami, které hodlali společně zprostředkovat z ciziny sem, anebo odtud zase tam. Věna vůbec začínal velkolepě a končil? Tehdy jako podnikatel? Zprvu umělecká agentura, v závěru hlídání dětí zaměstnaným rodičům, a to, dá se říct, se mu ještě docela vedlo.

„...Takže zítra vás tam čekají, pane Jilemnický!“ znovu se vetřel ředitelův rázný hlas. „Nejlépe prý odpoledne, však se nějak spolu domluvíte a do Těšína pro vás není přece žádný problém zajet kdykoliv, či snad ano?“

Do Těšína! Zahleděl se do papíru, který zrovna převzal. Takže ta cestovka je až v Těšíně? No nevádí. Když si to budou sepisovat sami.

„Já už si to s nimi domluví, pane řediteli!“ přikývl.

Věna byl vždycky velký bohém. A také vždy největší beatník, jakého kdy Pavel poznal. Už tehdy v

Havířově. Věna tam byl jedním z těch, kteří si vytvořili beatnickou partu, říkali si Halor, tedy ve zkratce „Havířovští lordi“. Fety a pařby, jaké dělávali haloráci, určitě běžné nebývaly. Věna, Bajvok, Žoržík, Žoržůvka, Džery, Alešek. To jsou jenom některá ze jmen a přezdívky haloráků. Pavel byl mladší, zdaleka toho s nimi tolik nezažil, avšak něco přece. A jak ho ovlivnilo to Vénovo typické puškinovské: - Nad sloupy císařů já stojím vzdornou hlavou! - anebo krylovské: - Ne, my nejsme na kolenou, my ryjem drčkou v zemi! - A možná to všechno má v sobě pořad, jak se zdá, jinak by kvůli Vénovi nebyl tak na měkko. Věna se později přestěhoval do Ostravy. Tam se dal k jakémusi malému divadélku. Byl sice herec, ale spíše organizátor. O jeho divadlech, které pak zakládal a opouštěl, o těch se vedly hotové story!

„Tak věřím,“ vyrušil Pavla opět ředitelův důrazný hlas, „že všichni si to pořádně zapíšou, abych pak nemusel každému z vás připomínat, jak postupovat!“

Pavel se ohlédl kolem, všichni si něco zapisují. Podívá se vedle k sousedce, je to Jitka Vránová, ta dravá larva. Když poznala, že jí chce nahlížet do poznámek, zakryla si je jako nějaké své ženské tajnosti rukou s nehty, dlouhými a skoro výhrůžně zakřivenými jako orlí drápy.

No nic se neděje, řekne si. Všechno se dozvím. Ti dva se mi můžou vyšplhat na hrb. A ta můra s tím svým nádherným hardwerem a podlým softwerem třeba hned jako první. Když si jenom připomene... Oni dva s Jitkou neměli k sobě moc daleko. Domlouvali se, že spolu obejdou nějaké firmy a to by znamenalo jakési spojení, jakousi dohodu a možná kdoví, co se z toho mohlo vyvinout. Jenomže ona to brzy obrátila, když ho sprostě oloupila o klienty, na které měl mít rozhodně větší nárok než ona, když přece on tam vždycky zazvonil, zaklepal, představil jí i sebe a vedl rozhovor a vlastně vytáhl z nich, co bylo třeba. Ona si to však vyložila po svém a snad se domnívala, že když už se tam obtěžovala zajít s ním, pak všechny ty firmy musí připadnout jedině jí. Polovina jí nestačila. Můra jedna!

19.

Po poradě si ředitel nechal zavolat Pavla do kanceláře. Asi něco kvůli Vénovi, uvažoval. Co jiného právě teď? Asi abych se s ním nestýkal, že by to nebylo vhodné pro agenta pojišťovny.

Jenomže ředitel o Vénovi vůbec nemluvil. Z plastové složky vytáhl papír a pohodil ho na stůl.

„Špatná zpráva, pane Jilemnický!“

Špatná zpráva? Sebral papír se stolu, aby se podíval. Lupu nepotřeboval, bylo to až příliš zřetelné. Logo přece moc dobře zná. Arbona! Těch pojistek, co tam vloni uzavřel. No a teď, jak to vidí: výpověď! dokonce hromadná... To přece nejde. Tolik pojistek, tolik peněz.

„Víte, co máte dělat,“ přešel ředitel od stolu k oknu, snad aby neviděl, jak zpráva s Pavlem zalomcuje.

„Ani se mi nechce věřit...“ zašeptá. Zdá se, že ho nikdo neposlouchá. Ředitel si utahuje kravatu a oklepává si kalhoty, jako by se tady snad prášilo anebo jako by se svými lesklými krovkami zrovna otřel o něco hodně pinavého.

Katastrofa!

Kdyby to opravdu vypověděli, musel by vracet nějakých pár desítek tisíc. Něco kolem devadesáti, ne-li skoro celých sto.

„Hned za nimi jeďte,“ promluvil ředitel někam do zdi, „aby to rychle stáhli zpět.“

Arbona, akciová společnost. Fabrika na strojní díly. Tihle přece mají zakázky po celém světě. Tvrdili to. Tak proč? Jestli výpověď projde, pro Pavla to znamená... Šílené! No a jestli výpověď neprojde? Projde, neprojde. Jestli pojistky už nechťejí, pak nic nepomůže. Snad opravdu jenom jednat a jednat.

Sáhl po telefonu, ředitelovo gesto ho však odkázalo za dveře. Jasně, zapomněl, že šéfovský telefon není jen tak pro každého.

Šel tedy.

„Tu výpověď,“ obrátil se ředitel, „tady nechte, pane Jilemnický, ta se musí odeslat do Prahy generálům, no jedině, že by si ji Arbona vzala zpátky.“

Zpátky? Asi sotva. Vrátil se, pohodil doklad na šéfov stůl a odešel vedle k telefonu.

Co se dozvěděl, opravdová katastrofa! Akciová společnost Arbona nemá peníze prý na mnohem důležitější věci, než jsou životní pojistky zaměstnanců, když navíc ještě odešlo několik šéfů z managementu a chystá se propouštění.

„To víte, pane, tento rok nám uvázly zakázky!“ trochu snad ironicky mu zazněl v uchu ženský hlas asistentky prvního jednatele, ženy snad šedesátileté, která vždycky vůči Pavlovi vystupovala až natolik stroze, jako by mu pokaždé hodlala vmést co nejvýmluvněji, jak šíleně nemá ráda zrovna pojišťovány.

Tak! řekl si, když pokládal sluchátko. Teď budu muset ale opravdu hodně počítat! Abych věděl, jestli

v několika dalších měsících vůbec dostanu nějakou výplatu. Takže všechno, co se mi v poslední době podařilo, padne jen tak. Prostě jako by všechno jenom načmáral na papír a gumou pak vymazal anebo roztrhal a pustil z okna po větru.

To by se z takové práce jeden ...

20.

Nic ho v pojišťovně nemohlo udržet, stejně tam zrovna neměl nic na práci, a i kdyby. Dvě smlouvy, které uzavřel ve čtvrtek, ani nezapsal do tabulek, jenom pohodil na stůl asistentky, jak z toho všeho byl celý až v lese, jak se říká. Takže Arbona mu padá! Naprosto celá. Aby vyrovnal šílený dluh naráz, musel by co nejdřív najít firmu, kde by s ním uzavřeli totéž, byť o něco méně. Jak to ale udělat, když už hrozně dlouho na podobný kšeft nenarazil? To je všude stejné: životní pojištění? jste už dvacátý pátý! a nejsou peníze... Tak jak tedy z toho? A jiné pojistky? Třeba majetkové? Nejsou až tak výnosné. Vždyť proto je nejvíc takových, kteří se honí za životkami a na pojištění majetku zvysoka...

Venku před hotelovou budovou s vysokou starou těžní věží zaváhal, co udělá, kam zrovna půjde. Co mu způsobili ti z Arbony, to mu rozflákalo všechny plány. Je pondělí ráno, zrovna čas, kdy obvykle rozezvání po firmách svoji zvonkohru a domlouvá schůzky, aby je měl rozplánované až do pátku. Tak to obvykle probíhá. Jenomže teď? Co udělat právě teď? Snad by našel řešení. To by ale musel zároveň dělat pro jinou pojišťovnu, alespoň do doby, než se mu podaří všechno srovnat. Ale co pak? Co kdyby se to někdo z Monety dozvěděl? Hlavně ředitel, ale i asistentka, a co teprve Jitka Vránová, ta černá housenka, co má na něho spadeno. A někde začínat úplně znovu? Bez klientely? Šílené a hlavně zdlouhavé a především nejisté, když přece potřebuje peníze na své splátky.

Jít pro auto? zvažoval, když stál u tramvajových ostrůvků před nákupním střediskem Albert. Anebo se mám protáhnout městem? Snad někoho potkám, kdo mě naladí na jiné vlny, anebo mě samého něco napadne. Snad.

Ale cítí se děsně, tak podivně zplihle. Jako nějaké zmoklé zvíře. No jo, povídá se, že když zmokne pes, otřepe se, když kočka, olíže se, ale když zmokne chlap, hned si dá panáka.

Nakonec opravdu šel po svých, na velké křižovatce zahrnul do antikvariátu. Za stolem obloženým komínky všelijakých knih seděla prodavačka, třicítka, trochu při sobě, vedle stál její šéf, vyšší muž s narezlými vlasy a vousy. Ti dva ho zdvořile pozdravili a usmáli se. Pavel se jen tak ušklíbl, usmát se bylo zrovna nad jeho možnosti. Pamatují si ho. Někdy před rokem, byl trochu v náladě, možná měl v sobě tak něco kolem litru vína, zeptal se majitele antikvariátu, co je vůbec vede k tomu, že jsou zásadně proti „kvariátu“, když před tím slovem si píšou své „anti“. Šéf se mu pak trpělivě snažil vysvětlit, že slovo antikvariát nelze dělit, jak se komu zlíbí, protože vychází ze slova antikva, Pavel si ale pořád mlel své. Čekal, že se už konečně začnou jeho vtipu smát. Nedočkal se a nakonec mu došlo, že se něčemu podobnému ani zasmát nemohou, i kdyby považovali jeho průpovídky kdovíjak za vtipné. Pokud si dobře pamatuje, tento muž se stal prvním soukromým knihkupcem v Československu ještě před revolucí.

Prolétl očima stoly s knihami a pustil se do prohlížení regálů. Všechno jenom tak, narychlo, protože to v něm pořád burácelo, syčelo a pěnilo se, jako když se zatřepe sklenicí piva. Pohled mu utkvěl na nepříliš objemné knížce v hodně věkovitých a ošuntělých deskách. Vyprostil ji z regálu. „Tradice lidu“. Někde uprostřed otevřel a začel se: „...lid vesnický zakládá oheň v pověrečném přesvědčení, že jeho očistná síla mu pomůže proti zlu a neúrodě, taktéž vodil dobytek mezi ohni...“ Když to tehdy pomáhalo, pomyslel si, proč se to nedělá i dnes. Proč se nečaruje? Vlastně se čaruje. Třeba Jarda. Zakopal na své zahradě v Petřkovicích úpis a obětiny a Pavlovi pak ukazoval přesně to místo, jakési podivně temné kolo, kde nic neroste, jako by v zemi tlelo něco víc než cár popsaného papíru a dva kusy masa. Stejně to je k ničemu. Samé rekvizity, samé předstírání, samé lži. Ale co když jednou přece jenom... Vyloučeno zdaleka vše není, vždyť o podobných věcech něco ví. Ale ty se stejně ubírají poněkud jinými cestičkami.

Knihu zasunul zpět do šterbiny. Šlo to těžce, až se podivil, jak stará kniha nechtěla jít zpět na své místo. Prolistoval ještě pár jiných. Samozřejmě si nic nevybral, ba ani nechtěl, vlastně ani nevěděl, proč vešel právě sem, snad jaksi v doufal, že ho právě tady něco napadne. Hlavně kdysi hodně dávno, někdy před dvaceti i více lety, když se cítil nejhůř, chodíval tam, kde bylo hodně knih, proč, to si nedokázal vysvětlit, ani se o to nikdy nesnažil, prostě to tak bylo. Jenomže teď to nezabralo, vlastně to nezabíralo nikdy, pokud si vzpomíná.

Co udělat? Kam jít zrovna teď. Nejraději se ožrat! Zapomenout. Aspoň na chvíli. Že mám na sídlišti auto? Vždyť se opíjet kdovíjak nemusím. Domů pak není žádný problém dojet. Při nejhörším pak nechám

auto na sídlišti, stejně tam stojí, jako kdybych bydlel v některém z baráků. Bát se nemusím. A kdyby, mám je pojištěné! Dobře pojištěné! Ne jako kdysi byla pojištěna Moneta, pojišťovna a.s.

Přišlo mu to k smíchu. Skoro se rozesmál nahlas. Ti dva, majitel a prodavačka, se usmáli taky. Snad už mu od té doby prominuli, jak neomalene si zavtipkoval na jejich konto.

Rozesmál se ještě víc.

21.

Jako by se něco na něho přilepilo, jako by to jím celým prostoupilo, něco neviditelného, avšak přítom až příliš skutečného, až se člověku zdá, že se to zhmotnila samotná Smůla, nevhledná kostnatá stařena, jak se o ní vyprávělo ve starodávných pohádkách.

Vydal se přes křižovátku kolem hospody Baník a doprava přes park. Venku bylo moc hezky a za jiných okolností i dost veselo, děvčata a mladé ženy v lehkých šatičkách a sukních, určitě měl nač se dívat i bez brýlí, jeho však zrovna teď nic nebere, zkrátka nemá den, jenomže jde skutečně jenom o jeden den? Asi sotva. Všechno dopadne na něho, ale i na Nad'ku i na Honzíka. Jak, to se mu ani nechce domýšlet. No jo, když se pojišťovákovi daří, bývá to ohromně fajn, penízky se hezky natáčejí, zacifrují si, udělají si piruetky jako krásné holky a přistávají na kontě, avšak pokud kšeft nejde, pak je všechno moc špatné, když přece některé provize, hlavně ty největší, jako by mu půjčovali na úvěr.

Arbona mu padla! Kdyby věděl, jak to dopadne, do poslední kajdy by všechno držel hezky jako motýlky ve skleníku. Kde teď najednou udělám takový průlom? To se tak často nestává! Ale vypadalo všechno dobře. Šéfové z Arbony byli zprvu úplně klidní, ani nezaváhali, když jsem s nimi sepisoval smlouvy a oni je podepisovali...

Po parkovém chodníku ze skládaných kachlí jde proti němu pohledná žena. Střevíčky jí hezky klapou, sukně povlává a rozevívá rozparek, ale jen tak akorát a rafinovaně žensky, aby neodhalil příliš. Na očích velké sluneční brýle, vlasy částečně kryjí tvář. Je mu povědomá, ačkoliv si nedokáže srovnat odkud, nejspíš se s ní setkal, když jí nabízel pojistky, takových je přece hodně.

Prošli kolem sebe, oba se na sebe přítom dívali, snad ho sledovala jen proto, že se na ni díval on. Pokud se neplete, určitě už ji někde viděl, v tom si jistý je, nejspíš ji vídával v Hlučíně, kde měl kdysi kancelář přímo na náměstí na patře, a když se na svých službách nudil, protože celé dlouhé hodiny za ním vůbec nikdo nepřicházel, postavil se do okna a zíral po ženských. Chodívalo jich po náměstí opravdu hodně a bylo nač se dívat, na tu pestrost a ladnost, jako když loukou sem tam proletují všelijací pestří motýlci, a někdy se zdálo, že se opravdu předvádějí, jako by věděly, že je sleduje, ačkoliv se nahoru ani nepodívaly, on však cítil, že o něm vědí až příliš dobře.

„Pavle, nazdar!“ zaslechl za zády ženský hlas.

Až ho to otočilo, jak mu to zaznělo povědomě.

Usmívala se, objemné černé brýle v prstech.

Už ji poznal, už věděl moc dobře, o koho jde.

„Ahoj, Ildo, jak se máš?“

Přišli k sobě. Stiskl jí dlaně s hebkými prsty. Je pořád skvělá! musel uznat. Nějaké vrásky, no to jinak nejde. Ale jako by ještě nějak zvlášť vyžrála, nebo spíše dožrála. A jak jí to sekne! Kdysi třeštidlo, větroplach jakému rovno není, dnes hotová dáma, hodně pozoruhodná.

„Spěchám, Pavlíku, dej mi telefon.“

Vyňal z pouzdra vizitku: „A ty mi taky dáš telefon?“

„Já ti spíš zavolám!“

Prohlédla si vizitku s logem Monety: „Pojišťovák?“

Přikývl: „Už nějaký rok se tím žívím.“

„Tak pa!“ zamávala mu prstíky a nasadila si své objemné černé brýle. „Já už musím, ale určitě se ti ozvu! A možná hodně brzy!“

Obrátila se a s poněkud zrychleným klapotem svých střevíčků se mu vzdalovala.

Neviděl ji už víc než dvacet let. Naposledy mu zavolala, že něco potřebuje. On samozřejmě přišel. Její přítel Olda zrovna pobýval v Kateřinkách. Nejspíš ho do toho ústavu pro choromyslné dostala ona. I jejich dům se jevil jako hodně zvláštní. Olda byl totiž malíř, Ildě plnil, co se dalo, dokonce i stěny i stropy počmáral všelijakými potvorami, které se jí ukázaly ve snech, a pak to spolu v posteli znevažovali, čímž se nejspíš měla zbavovat jakýchsi svých traumat, která on zase docela úspěšně nabíral. Úplně jako u hmyzu, třeba u kudlanky, která úplně zničí svého samečka tím, že ho sežere. Po celou dobu, kdy byl u ní na

návštěvě, věřil, že ho Ilda pozvala proto, že s ním chce něco hezkého prožít, ona ho však potřebovala, jenom aby jí pomohl odnést tašky k matce.

„Nazdar Póle!“ zazněl mužský hlas.

Z bočního chodníku přicházel Slávek Dačický, muž něco po padesátce, v letní košili s kravatou, vlasy ještě hnědé, úplně nakrátko, knír hezky výrazný, taky hnědý, po krajích vytažený do stran, konečky zahrnutý nahoru, jak on sám vždy říká, že přesně takový nosíval císař Franz Josef.

Pól! No jasně, Slávek zase mluví svojí hantýrkou, kdy restauraci Elektru nazývá Elektrárnou a vítkovické Jeremenko zase Džeremenkem.

„Co děláš, Pól!“

„Jdu se ožrat, Slávku.“

„Jdu tě doprovodit, co kdybys tam netrefil!“

V prosklených dveřích na chodbu k Těčku se málem srazili s Karlíkem Navrátilem, hochem v jejich časovém pásmu. Z Karlíka čpěla kyselost a taky na něm bylo znát, že zhola nic neponechal náhodě. No, pomyslel si Pavel, na to, že je teprve dopoledne, se ale opravdu hezky činí.

„Kluci!“ unaveně pronesl Karlík. „Já už to táhnu od pátku, ani jsem pořádně nespal. Víte, jak se to říká! Den co den, jeden velký karneval!“

Jistěže víme! přitakali oba.

A ještě se k tomu dodává: Staré hity, mladé ženy!

To je teprve ta správná havaj!

22.

V Těčku vládl obvyklý klid a příjemný chládek. Vybrali si jeden z horních boxů, taky aby měli dobrý přehled, ostatně pojišťovací si většinou raději sedají k oknu, aby měli více světla, kdyby došlo na řeči o sazebnících a podmínkách a všechno bylo třeba hned na místě doložit literou.

Servírka, tmavá, štíhlá, v sukni a tílku se stříbrnými kroužky v holém pupíku, taková, po jakých se chlapi všude ohlížejí, vyběhla po schůdcích: „Co to bude, pánové?“

„To nejlepší, co tady máte!“ pohotově řekl Slávek. „Když vy se k nám posadíte, pak je to přesně ono.“

„Ale to já nemůžu,“ usmála se velmi hezky, „já musím obsluhovat.“

„Tak dva dospělé plnotučné!“ pokrčil Slávek rameny.

„Dvě dvanáctky,“ zašeptala si pro sebe.

„Pěkné děcko, co?“ ohlédl se po ní Slávek. „Jmenuje se Jarunka.“

Když tu Pavel seděl posledně, obsluhovala jiná servírka. Taky tmavovláska, trošinku silnější, ale rovněž moc hezká a sympatická. Tehdy tu majitel Těčka uspořádal jeden z večerů poezie. Bylo plno, až moc. A tehdy taky Pavel uviděl Soňu Záchovou, jejíž jméno znal z dřívějšíka, dosud ji však nepotkal. Zajímavá čtyřicítka, dlouhé černé vlasy s narudlým přelivem, proužky v účesu, celá hezky štíhlá, popocházela sem a tam, přednášela, k tomu jí drnkal na kytaru známý bluesman Pepa Streichl. Pavel si ze všeho stačil zapamatovat jen pár myšlenek, hlavně pak, že nejkrásnější věci v životě trvají déle než tři minuty, což si hned zapsal, snad o tom někdy popřemýšlí, až nastane příhodná chvíle, pochopitelně. Také asi hned tak nezapomene, jak přednášela „Jsi milostný dopis, který jsem nikdy nenapsala,“ něco mu to přece připomíná, dokonce až moc.

První pivo do sebe vsákl, až se Slávek podivil: „Ta ale byla, co?“

„To víš, Slávku!“ otřel si ústa i bradu. „Když má člověk žízeň, tak je takový jakýsi celý bez nálady.“

„A taky ze žízně člověk může být i bez chuti a bez zápachu, že mám pravdu!“ dodal Slávek s úsměvem.

Ty jeho průpovídky! Kdysi s úspěchem pronášel svůj oblíbený kameňák: - Správný chlap musí být tlustý a musí smrdět! - Sám však chodívá vždycky upravený jako agent, vymydlený, navoněný a v ústech skoro pokaždé žvýká hřebíček, aby měl co nejvoňavější dech...

Do restaurace nahlédl vysoký chlap, poněkud zcuhaný brunet s vousy, pod paží velkou obálku, lepenou z kartonů. Pavel ho poznává. Bodejt' by ne, je to Milan Sabovčík, malíř, v poslední době se živí hlavně malováním svého vlastního odrazu v zrcadle, který zakresluje do portrétů všelijakých historických osobností, třeba Jana Žižky, císaře Rudolfa, Albrechta z Valdštejna, dokonce i prezidenta Masaryka. Určitě i teď má v té velké kartonové složce dalšího ze svých dvojníků a mříí s ním někde na kšeft. Pozdravili se, Milan se ještě ohlédl kolem, asi někoho hledal, pak vyšel ven.

K vedlejšímu stolu se posadily dvě ženy, tak něco kolem čtyřiceti, Pavel je zná od vidění, obě jsou z novin, každá z jiných, ale ze kterých, to neví. Začaly mluvit o svém bývalém kolegovi, který byl někdy před rokem propuštěný z novin, aby prý spolupracoval jenom externě, ale nedávno se oběsil. V novinách prý je normální, že své dlouholeté pracovníky propouštějí a namísto nich přijímají úplně mladé holky, které mají sotva po škole. Když však obě zpozorovaly, že Pavel se Slávkem zmlkli a naslouchají, převedly řeč úplně jinam a začaly mluvit poněkud hlasitěji a zvesela.

Tady se už nic nedozvíme! usoudili Pavel se Slávkem a věnovali se opět hovoru i svým škopkům. Oba spolu už něco prožili, znají se už nějakých pár let, když ještě stál bar Rocasso, kam se oba stavovali na kafe a nejenom na ně. A kromě Rocassa se potkali také na úřadu práce, kde se pár dnů předtím nechali zapsat. Rozhodli se, že spolu rozjedou nějaký kšeft, stejně neměli co ztratit, mohli jenom získat. Slávek se s jedním známým z Karlových Varů domluvil, že pro něho zkusí domlouvat zakázky na německé sauny světoznámé značky. Proč ne? řekli si oba, pustíme se do toho. Brousili po Ostravě, vybírali si hotely i velké firmy a zkoušeli štěstí. Každý pracovní den pochopitelně zakončili diskusí, jak na to, a samozřejmě nevysedávali po cukrárnách ani v parku. Tak si leckdy, jak se říká, pořádně nakoupili a pak třeba ráno ani pořádně nevěděli, jak se večer předtím dohodli, takže některé jejich schůzky se ani neuskutečnily nebo se sešli pozdě, když jeden čekal třeba v Zábřehu u obchodního střediska Kotva a druhý v baru Rocasso v centru Ostravy. Ve společném kšeftu se jim vůbec nedařilo, každý začal mít jiné starosti. Po nějaké době se opět setkali, ne však při prodeji saun, nýbrž v pojišťovně. A opět spolu vyráželi do ulic, aby rozjeli svoji brutální nabídku. Ta spočívala v tom, že třeba podrážkou udělali pomyslnou čáru na chodníku a prolezli pak v celé ulici domy s firmami, pokud možno od střechy až po sklep. Nebylo to až tak brutální, jak by se zdálo. Dost si přitom povykládali, potíž leckdy byla spíše v tom, že Slávek, když se pustil do řečí, nenechal se zastavit, a tak z toho povětšinou zůstávala pouze záležitost povýtce společenská a o pořádném kšeftu si oba mohli akorát nechávat jen zdát. Jeden úspěch zaznamenali, avšak rozhodně nešlo o úspěch obchodní. Chodívali spolu do jedné firmy, kde se prodávaly ocelové vrtáky a pily a podobné věci. Asistentka majitele firmy je oba až neuvěřitelně okouzila. Hodně pozoruhodný a zvláštní typ, jaký se hned nevidí. Hezká, to rozhodně ano, a ještě měla do vínku něco navíc, něco, co oba vedlo k tomu, že si vymýšleli důvody, aby mohli zrovna do té firmy přijít a aspoň s ní prohodit pár slov a dotknout se jí podáním ruky při uvítání i odchodu. Bylo znát, jak majitel firmy je z jejich schůzek stále nervóznější, že je mu dokonce proti mysli, aby vůbec s ní promluví, dokonce jim několikrát důrazně opakoval, že k jednání s nimi je oprávněný jedině on a nikdo jiný. Nakonec se Pavel od ní dozvěděl, když ji náhodou potkal na poště, že se svým šéfem zrovna oslavili svatbu. No a to byl zřejmě jediný úspěch, kterého v té firmě dosáhli. Ale pak se jim najednou začalo víc dařit a každý se už staral jen o své záležitosti, každý už jenom na svůj vlastní účet a každý už pro jinou pojišťovnu. Je ještě jedna věc, se kterou se Slávek chlubí, spíše však z legrace. On má doma pečlivě schovaný tiskopis pojistné smlouvy, podepsaný prezidentem republiky Václavem Klausem. Když ještě jako předseda parlamentu měl jednou svůj předvolební mítink v Ostravě na Kuřím rynku a jeho příznivci za ním chodili s papírky, aby jim škrábnul svůj autogram, Slávek mu na pultík rozevřel tiskopis smlouvy na životní pojistku, aby mu ji podepsal. Se smíchem pak vykládal, jak Klaus vykulil oči, ale že hned pochopil a lehce plácl Slávka po hřbetu ruky s úsměvem: - I vy jeden! - a přece podepsal, ne však do rubriky klienta, nýbrž pouze na kraj obálky.

Po několika škopcích se rozhodli načít ještě další škopky, avšak někde poblíž domova a ne tak daleko v centru Ostravy. Svezli se tramvaj a vystoupili u rondelu v Hrabůvce.

Přivedl Slávka k Ěmku, restauraci u několika věžáků. Nahlédli dovnitř, za barem maličká servírka s krátkými blond vlasy, záměrně zcuchanými do vrabčího hnízda, jak je to dnes moderní. Jinak nikdo známý, protože několik dvojic u stolů a chlap s polopleší na vysoké židli u baru nebývají zdejšími hosty.

„Jde se do Háčka!“ zavelel Pavel. Slávek se nijak nevzpíral. Stejně zrovna tam ještě nikdy nebyl, tak co.

V Háčku měli hodně světel, samá falešná sluníčka i hvězdičky, všechno svítlo a pípalo a elektronicky vyhrávalo na všech možných i nemožných výherních automatech. Měli je tu seřazené kolem stěn do řad, skoro do bludiště. V pivnici stranou od herny vysedávalo poměrně dost lidí, mezi nimi i několik Pavlových známých a kamarádů, někteří jsou už nějakou dobu jeho klienty. U stolu se postavil Arnošt Grabowský, šedovlasý kudrnáč trochu při těle, o něco starší než Pavel. Má před sebou svůj ozdobný krígl s vymalovanými dívčinami, z jiného škopku prý nepije.

„Zdar Pavle!“ zamával. „Chceš si zazvonit na pokojské?“

„Na svindury přece,“ rozřehtal se Arnošt. „Se dívej!“

Oba tedy sledovali, jak šel k záchodům, přitom odskočil pár metrů vedle a zazvonil na zvonek u dveří z nápisem „Privat“ a až neuvěřitelně hbitě zmizel za dveřmi WC. Nato se otevřely privátní dveře a ven vyhlédla mladá holka, hezky vyčesaná nahoru se začesanými korálky, oči silně obtažené černí, blůzku ve žlutomodrošedých barvičkách otakárka fenyklového. Ohlížela se nechápavě kolem, nato vyhlédla i další dívčí hlava s drobnými kudrlinkami.

„No podívejte!“ křiknul jeden z chlapů. „Už zase vylézají!“

„Bude pršet, nebo co!“ prohodil další.

„A jaký mají hardwer!“ uchichtne se chlap od jiného stolu. „Zato se softwerem to asi bude špatné!“

„No neboj se, ty vole!“ natočil se k němu první křikloun. „Takové kalkulačky! Jenom aby tobě to tak počítalo!“

Chlapi se rozřehtali jako na lesy, holky pochopily a vztekly zabouchly dveře. Nejspíš tam mají, co tu ti chlapi naznačují, docházelo Pavlovi. Ani by ho nenapadlo, že zrovna tady na sídlišti sotva pár metrů od činžáků je nějaká podobná obsluha.

Oba sedli k volnému stolu. Z WC přicházel Arnošt a skoro spiklenecky se naklonil k Pavlovi: „Tak viděls, jo? Tak se to dělá!“

„Jo, viděli jsme,“ přikývl Slávek, zatímco Arnošt si odešel sednout ke svým.

K Arnoštovi si přisedl padesátiletý muž v teplácích, jeden z jeho sousedů z věžáku, poněkud otylejší, pivní břicho vypouklé, jak se patří. Arnošt si pohledem rázně přeměřil jeho tepláky.

„Co tak ve sportovním? Jdeš běhat?“

„Už jsem blil!“ odpověděl soused a zamával na číšníka, aby ho snad náhodou nepřehlédl.

Arnoštova otázka nebyla od věci. Muž v teplácích totiž občas opravdu běhá, i když jen tak, nesměle, opatrně, pokud mu to jeho síly i váha dovolí. Někdy před měsícem, Pavel seděl u stejného stolu, se tento neúspěšný atlet připotácel a zrovna ho chytila do nohy křeč. Vyhrnul si tepláky a ukazoval kdekomu, jak mu škube lýtkem: - Hele, vidíte ho, křečka? - Tehdy se ten běžec s křečkem pořádně rozpil, až se děsně rozlítostnil, jak ho Pavel neviděl nikdy předtím ani potom. - Chlapi! Já se dívám na ty baby ve všech těch časopisech a novinách! A já, starý hřib, už si nikdy nesáhnu na pořádné kozy! Takové ty pevné a těžké! Zrovna jako vaky naplněné vodou. A přitom... dávno... chlapi! Ále, škoda mluvit! - A zrovna tehdy se ho Arnošt, ten věčný dobrák, snažil utěšit a přivést na jiné myšlenky: - Zato máš pořádné panděro, ty vole, a takové bendžo, to není jen tak nějaká laciná věc, abys věděl, každý na to nemá! - Avšak jako útěcha určitě málo. Arnošt se namáhal marně. Ten tělnatý běžec byl děsně naměkko, dokonce se mu v očích zaleskly slzy...

Mezi jejich hlavami prolétla s odporným bzučením vypasená a těžká masařka, že ani nedokázala vzlětnout výš. Její hrubé bzučení vyrušilo některé chlapy z hovoru.

„Co tu dělá to zvíře!“ křikl kdosi a začal se ohánět. „Ať odtančí někam jinam!“

Masařka se zalekla a zmizela v některé z vedlejších místností s blikajícími automaty a elektronickým pípáním a melodiemi, jen vzdáleně připomínajícími skutečnou muziku.

U Arnoštova stolu se rozpředla ostrá debata. Jeden dobře udělaný chlap se tam rozlítostnil, že dneska si už nikdo ani nevzpomene, že Ostrava byla vždycky hornickým městem. Prý má doma schovanou hromadu novin, kde se psalo, kolik tisíc Pražáků v pátek ráno předčasně odjíždí na víkendové chalupy a kolik havířů v Ostravě o nedělích mimořádně fárá. Všechno ukončil Arnošt svým skoro velitelským: „Co ty seš za lokálního variota, ty galoši, sandále, jogurte! Nová doba! Co chceš? Bavme se raději o ženských!“

Pavel se Slávkem si poručili další škopky. Slávek několikrát opakoval: „Pojišťování je pěkná práce! Je u toho sranda! To víš, kterou nepojistíme, tu ojedeme!“ Slávkova okřídlená slova! Pavel je moc dobře zná. Něco jako bojový pokřik či rekvizita nebo jen docela malá slovní berlička, aby si jí člověk dodával odvahy, když je třeba. A Slávek zažil opravdu trudné časy. Vždyť Pavel taky nemíval v jeteli načechráno, avšak jemu se zatím vždycky v kšeftu dařilo poněkud lépe, ale až doteďka, jak se všechno zrovna jeví. Ale na to zrovna teď raději nemyslet! Dnes máme svůj karneval, dnes je den s velkým K, den Karneval.

Večer se blížil, čárky na účtenkách, takzvaných jízdenkách, se ježily ve slušných rojnicích, načárkovány jako laťkový plot. Osazenstvo pivnice se měnilo, i Arnošt se svými už to vzdali, Pavel ani Slávek nestačili sledovat, kolikrát si chlapi odvedle jen tak z legrace zazvonili u dveří s nápisem Privat a pokaždé hned zmizeli za dveřmi záchodku.

Někdy po páté, snad až po půl šesté, se ukázal Oťas, Pavlův kamarád i klient v jednom, nesmírně sympatický už na pohled, stejný ročník jako on, jinak majitel nedaleké zastavárny.

„Nazdar!“ zamával. „Kde je kdo?“

„Byl tu akorát Arnošt a jeho peleton!“ na to Pavel. „A v Ěmku nejsou?“

„Tam už nikdo z nás nechodí! Když je šéf drzý, co s ním?“

Pavel si připomíná, co se stalo. Kluci tam sedávali každý den u baru na vysokých stoličkách, že to až vypadalo, jako by seděli na hokejové střídačce. Upřímně, na tak vysoké stoličce se moc pohodlně nesedí, avšak své výhody to mívalo, protože si mohli prohlížet servírky, mladé holky, které se jim tam procházely, skláněly se, hned dolů do dřepu, hned zase se nakláněly přes okénko do kuchyně, avšak nikdo z nich určitě nikdy nemohl tvrdit, že něco uviděl, zato člověk až skoro žasne, jak to ty ženské mají skvěle vymyšlené a vyměřené, že ať se kdovíjak nahnou, dřepnou či udělají něco jiného, co by mohlo pro střehnoucí chlapské zraky být příslibem nějaké šance cosi zahlédnout, je to pořád stejné, vždycky jen pouhopouhé centřáky, které všechno nejpodstatnější zakryjí. V Ěmku se setkávali skoro pořád jenom ti samí, sousedé z blízkých domů, kteří nejspíš považovali za nezpůsobné chodívat jinam, dál od svého domu. Až nedávno. Jeden z nich přinesl v aktovce hromadu nasmažených řízků a pochlubil se před ostatními, jak si doma popřeje. Přitom když byl zrovna na věcku, právě zastávárník Oťas mu z aktovky ty řízky vybral a rozdál ostatním, aby mu všechno hned sežrali. A právě v tom okamžiku se tam zjevil majitel restaurace a co vidí! Osm chlapů sedí za barem a žvýká řízky, samozřejmě donesené odjinud. Začal hned vyšilovat: - Chlapi, co si dovoluujete! Tady je slušný podnik a vy mi z toho děláte republiku! - A těch hochů se to hrozně moc dotklo: - My mu sem nosíme měsíčně dobrých třicet táců, ne-li víc, a on, že mu z toho děláme bordel! - Od té doby se Ěmku vyhýbají, hlavně pak Oťas, ale i ostatní, nejenom ti, kteří byli tenkrát u toho, ale i ostatní jejich kamarádi.

Oťas si sedl vedle Pavla a vytáhl z kapes nějaké poskládané ubrousky a začal jimi otírat stůl i své ruce. Pavel se tomu zasmál: celý Oťas! ty jeho vlny! jako obvykle. Vždycky musí být něčím zvláštní. Ani teď nepřipustil výjimku.

„Kluci, abyste věděli, jaký já jsem ale kretén!“ naklonil se Oťas nad utřený stůl. „Tak já ráno ve tři hodiny jen tak z čiré nudy čumím na televizi, samé reklamy dávali, ukazovali žehličku, co ji člověk drží za šňůru a ona sama jezdí, že se s ní dá i závodit, no a já blbec, celý nadšený, ráno ve tři volám na jejich telefonní číslo, že chci tu jejich žehličku, že si ji objednáвам, no viděli jste někdy takového vola? Asi ne. To si Pražáci museli říct, že zase nějaký kretén z Ostravy v noci nemůže spát a rozhodne se koupit jezdící žehličku za tři tisícovky, ale jako bych ve své zastávárně neměl svých nějakých patnáct žehliček, no chápete to někdo?“

„No jo!“ rozřehnal se Slávek na dvě hospody. „Když člověk nemůže usnout, pak se ale dějí věci! To my chápeme.“

Přišli další hoši, bývalí štamgasti z Ěmka, podstatně mladší než Pavel a Oťas, o Slávkovi nemluvě, přisedli si k nim, jenomže bylo zřejmé, že zvyk je zvyk a že se jim sedělo lépe v Ěmku u baru v jedné lajně jako na nějaké hokejové střídačce, když tam navíc měli možnost očumovat hezké servírky a ne jenom nějaké ožralé chlapské huby jako všude jinde. Tak bylo nanejvýš logické, že padl nějaký návrh. A přišel s ním, kdo jiný, než zastávárník Oťas.

„A jde se na Stodolní!“

Na Stodolní? To je hodně pověstná ulice v Ostravě, z celé Evropy sem jezdí celé autokary, aby se tu jaksepatří odvázáli, hrom ví, co všechno si od toho slibují a co všechno se tam ve skutečnosti odbývá. Oťas ještě se Standou, vysokým holohlavým třicátníkem, tam nedávno podnikli svoji vlastní spanilou jízdu. Oťas se navlekl do arabského hábitu, za široký pás si nastrkal červené svíčky ořezané tak, že vyhlížely skoro jako patrony dynamitu s obnaženým knotem, pod paži si dal velkou obrázkovou knihu s nápisem „Dopravní letadla světa“ a měl tak vyhlížet jako nejslavnější šéf teroristů z Al-Káidy. Dlouhán Standa pak se ustrojil do památeční vojenské uniformy, hotová záhada, kde ji vůbec vyhrabal, nalepil si knír, ověšel se odznaky a metály, vypůjčenými z Oťasovy zastávárny, a měl se zase pro změnu vydávat za slavného diktátora a generála vojenské junty. Nechali se odvézt taxíkem na Stodolní ulici, kde vyvolali docela slušný poprask. Když šli po chodníku, všichni protijdoucí přecházeli na druhou stranu, když pak usedli do baru, hned bylo na jejich straně podivně prázdno a naproti se tlačili v naprosté převaze. Jak potom tvrdili Oťas se Standou, není divu, že Stodolní je světoznámá, když tam prý přijíždějí dokonce až natolik vzácní hosté, jako jsou třeba Usáma bin Ládín a generál Pinochet.

Pavel to ve Stodolní ulici sice zná, ale jenom ve dne, protože tam má některé pojištěné firmy, avšak z restaurací poznal zatím jenom Černého pavouka, kde několikrát vasedával s Vénou, anebo si hned vedle v antikvariátu prohlížel knihy. Na takový odvážný výpad na Stodolní ulici, jaký zrovna navrhuje Oťas, se

však moc necítí. Mám už přece nakoupeno, málo toho není. Opravdu to vypadá na těžký průstřel, jak se říká. Cítím, že vnitřní záklopka se už brzy přihlásí. Měl bych šlapat domů. Jenomže co s takovými zprávami, které dneska mám? To je asi lepší jet s Ořasovým peletonem na spanilou jízdu.

Když odcházeli, Arnošt ještě zamával na Pavla: „Stav se u nás ve firmě! Někdo z chlapů se určitě pojistí!“

No fajn! zamával mu Pavel ve dveřích. Jistěže nezapomenu.

23.

Ořas se rozhodl jet felicií, kterou drží v zástavě. Stříbrná metalíza, nová maska, akorát bez SPZ, kterou si klient odmontoval, avšak nic takového pro Ořase žádný problém není. Odběhl a za chvíli stála stříbrná felda před Háčkem. Nalezli dovnitř, Ořas, Pavel, Slávek a ještě další dva hoši, takoví mladěši, které Pavel moc neznal, akorát je občas vídal v Émku, avšak dobré dva tři roky předtím, když ještě zkoušel štěstí v politice. Tehdy se jeden jediný věžák nedaleko Péčka mohl stát skvělou místní baštou sociální demokracie v Ostravě. Skoro prvních deset míst na kandidátce do komunálních voleb nesmlouvavě obsadili lidé právě z tohoto jediného baráku, alespoň v prvním návrhu. Vpravdě se tehdy odvíjely velké historické chvíle toho věžáku. A možná nechybělo moc, aby všechno vyšlo. Místní organizace nabírala členy jako při mobilizaci, své sehrálo také čtyřicet hlasů skautského oddílu. Tehdy už vůdcové z věžáku přidělovali sobě i svým lidem pozice na místní radnici, ale i na magistrátu. Měli předem rozhodnuto, kdo půjde od válu a kdo třeba vyšumí nahoru do parlamentu a kdo bude kandidovat do senátu, ostatně k zahození pro obyčejné členy nemuselo být, kdyby měli své kamarády na místní radnici, takzvaně svoje bejky, za kterými vždy stačí zajít a říct docela prostě: - Ty bejku, potřebuju to a to...- Nakonec nic nevyšlo. Protivníci se připravili a na celoměstské konferenci vyhráli nakonec o pouhé tři hlasy. Nato byla tato základní organizace zrušena z rozhodnutí městského výboru strany a později založena znovu, ovšem bez lidí z té ulice, která podle nejnovějšího prozkoumání katastrálních map prý stejně měla patřit do jiné čtvrti. Byla to tehdy chvíle velikých šancí, připomínal si Pavel pak už tolikrát, on sám byl přece jedním z místopředsedů místní organizace. Kdyby plány vyšly, už by asi za pojistkami neběhal. Někam nahoru by nejspíš vyšuměl i on tím velkolepým gejírem, třeba na nějaké zajímavé úřednické místo na místní radnici nebo na magistrátu, a kdo ví, možná dokonce někam na kraj. A nechystal bych se prožívat potíže, které se dnes začaly rýsovat až příliš...

Než dojeli do centra Ostravy, už se začínalo pozvolna smrákat, avšak nikoliv proto, že by nastávala noc, nýbrž spíše nahoře najížděly mraky, které se nějak vysrážely a celé ztemněly, jako by se jaksi ze soucitu rozhodly zkrátit ten pro Pavla až příliš pochmurný den.

Ořas zaparkoval stříbrnou feldu na parkovišti u Ostravice, potřeboval si ještě něco vyřídít v jednom domě poblíž, zatímco ostatní na něho čekali dole.

Pavel chvílemi uvažoval, jestli přece jenom už nemá jet domů tramvají, už se necítil na další tažení, vždyť na podobných akcích se nikdy nepodílel. Spíše mívá ve zvyku se zastavit na jeden nebo několik škopků po svých schůzkách, když už měl toho dne všechno za sebou a taky aby náhodou neprošvihl, kdyby některý ze sousedů a kamarádů potřeboval něco pojistit. Nicméně šel za ostatními.

Vybírali, kam se posadí. Někdo navrhl Krokodýlí ocas, hospodu pár metrů stranou od Stodolní. Nahlédli, vešli. Stěny pokryty egyptskými malbami jako někde v pyramidě, na nízkém pódiu kdosi stál a cosi recitoval, za ním na židli sedí dlouhovlasá holka s kytarou. Ten, kdo recitoval, hodně povědomá hlava s rezavými vousy a vlasy, přece Věna! Pavel zvedl ruku, aby ho pozdravil, Věna se však tvářil nesmírně důležitě a zjevně se nehodlal nechat vyrušit ze svého vystoupení. Moc plno nebylo, avšak Ořasovi ani ostatním se uvnitř stejně nelíbilo. Vyšli tedy všichni ven, Pavel se ještě ve dveřích obrátil, aby Věnu pozdravil, ten však se stále mračil hodně ponuře, což nejspíš potřeboval ke svým veršíkům o vnitřní svobodě, kocovině, překouřeném pajšlu a propitých útrobach. Je pořád stejný ten Věna! Pořád stejný beatnický rebel...

Před hospodou kdosi navrhl, aby zašli do putyky nedaleko odtud.

Sotva však k ní došli, Slávek zasáhl: „Tam ne! Tam jsme byli s Pólem! Tam zrovna nemusíme!“

Pavel samozřejmě přikývl. Ani jemu se zrovna do podzemní špeluňky nechtělo. Někdy před rokem tam vešli se Slávkem v oblecích, s kravatami a aktovkami jako správní agenti. Schůdky je zavedly do sklepních prostor se zachmuřeným výčepním a několika mladými holohlavými či naopak zase dlouhovlasými lidmi, kteří se po nich ohlíželi, jako by přilezli přinejmenším po čtyřech nebo po rukách hlavou dolů. Jako správní pojišťováci se nenechali odradit a zašli do další místnosti, bylo tam několik

obyčejných stolů a židlí, starých, skoro kancelářských. No nic, řekli si. Když už byli uvnitř, tedy se posadili. Přikolébal se jakýsi mladík ve splývavé košili se vzory zmijích klikatek, což se přejí, ale když si řekli o pivo, rázně jim odsekl, že pivo zrovna není, a když chtěli fernet, taky nebyl, ani vodka, ba ani nic jiného, co si zrovna poručili, protože dodavatelé prý ještě nic nepřivezli. Takže jemu i Slávovi snadno došlo, že slávobrány jim tam nikdo nepostaví a vítání jsou tam asi jako černý kašel v mateřské školce. Hned proto vypadli na vzduch, stejně to klima dole ve sklepě se Pavlovi zdálo hodně podivné, čpělo to tam nějak nasládle, aspoň se mu to tak zdálo...

„Tak jo!“ na to Oťas. „Hoši, máte pravdu, přece jsme nepřijeli, abychom dřepěli někde ve sklepě. Pojdme někam nahoru!“

Vybrali si jeden z barů na poschodí, který je zaujal už samotným názvem s patřičným příslibem, takže bylo zřejmé, co mohou čekat.

Starší chlap s pleší stál u dveří, v ruce vstupenky, připomínající jízdenky, a na krku řemen s kabelkou, jakou nosívali hlídači parkovišť.

Stálo je to každého sto padesát, tedy jenom pouhé vstupné. Uvnitř skoro všechno hrálo, svítilo, blikalo, ale ne až tak šíleně nahlas, aby to rvalo uši jako jinde. No a hlavně, co je snad zaujalo ze všeho nejvíc, barem se promenádovaly dvě holky jen tak hodně nalehko, jen podprsenka, tango a střevičky na vysokých podpatcích, což vyhlíželo hodně slibně. Taky uviděli vcelku sympatickou sešlost, naprostou převahu žen, všechny nanejvýš do třicítky, ale našly se i úplně mladé holky, sotva gymnazistky, pokud se dalo odhadovat. Stůl nepotřebovali celý, takže když se u jednoho dva páry poněkud uskromnily, zbylo dost místa pro celou osádku Oťasovy feldy.

Rozpředla se docela čilá debata, všem se v baru líbilo. Mluvili o překot, skoro na sebe křičeli, ani Slávek nemlčel, ačkoliv se s hochy ještě nijak moc neznal, jenom Pavel jaksi zaostával, jasně v útlumu, a cítil, že nakonec celý tenhle večer pro něho nedopadne dobře. Hlavně si připomínal pořád svůj velký problém, který si chvílemi představoval jako něco ohromného, co se blíží, suně se na něho jako nějaká vysokánská temná stěna a neodvratná zkáza. Zkrátka všechno v něm vězelo jako v koze a zbavit se toho dokázal vždy jenom na chvíli. No a ty chvíle nastávaly, když se kolem jejich stolu začínaly točit skoro holoučké holky v tangu a podprsence, vlastně tanečnice, což snadno poznali, když se jim zavlnily před očima, jedna dokonce, ta s podprsenkou se vzory berušek, za pomoci Slávka vylezla na stůl, producovala se jim mezi sklenkami s pivem, vínem a kořalkou, plnými popelníky a mističkami s oříšky a brambůrky, přičemž na ni vzhlíželi nahoru s pravým obdivem. Když nahoře dotančila, sklonila se a natáhla ruce k Pavlovi. Okamžitě vstal a rozevřel náruč. Sedla mu do ní a on ji snesl dolů. Překvapilo ho, jak je nesmírně lehká, rozhodně čekal větší tíhu. Zvláštní! pomyslel si. Kdysi četl, že podle starých pověr jsou čarodějnice až tak lehké, že se ani nemohou utopit. Ta asi čarodějnici nebude, ale když se na ni člověk pořádně zahledí, kdo ví, co všechno by dokázala natropit. Vymalovaný úsměv jako vybraný z katalogu, řadýrka jako dvě sluněčka sedmítečná, tanga zaříznutá patřičně... Tehdy se u stolu začalo mluvit o ženských a zrovna Oťas si připomněl, jak kdysi v osmdesátém prvním zažil v Praze na spartakiádě něco úžasného, když se nečekaně ocitl mezi čtrnácti tisíci ženami: „Kluci, to si opravdu nedokážete představit, pokud jste to sami nezažili! To byla masa! Těch bab, a bylo děsné vedro, ony v trenýrkách, a jak se jim to zařezávalo! Zkrátka! Nasával jsem plnými nozdrami tu ohromnou sílu, to vám byl děsně silný ozón, takový úplně jiný než jen nějaký spálený vzduch, bylo to fakt neobyčejné, a ony všechny se pak daly do běhu, jenom se to kolem dokola valilo, ty ohromné houfy ženských, až se mi podlamovala kolena, jak se země otrásala a chvěla, no fakt, vy kretění! To bylo něco! To už nikdy nezažiju!“

Oťas byl ze vzpomínání hned celý naměkko, dost ho ale štvalo, že jeho řeči nebral nikdo moc vážně a spíše se mu jen přichechtávali, než aby s ním kdokoliv projevil účast, jak prchavé a nenávratné bývají některé zvlášť mocné zážitky. Potom zase předvedl své vlny, jak říkávají kluci z Ěmka, zase pohodil před sebe na stůl kupu ubrousků, stále jimi něco otíral, ruce, sklenici, popelník, dokonce i opěradlo na své židli, jako by se bál nějaké radioaktivity nebo hrom ví čeho.

Nálada stoupala. Hoši začali strkat tanečnicím za kalhotky a podprsenky padesátikoruny. I Pavel se odhodlal. Přitom vždycky gumu kalhotek natáhl a naklonil se, aby viděl až na kožíšek. Tak mohl poznat, že lehká blondýna by ve skutečnosti měla být brunetou a ta druhá, bruneta, ta je snad dokonce blondýna, ale tak nějak spíše do hněda či do zrzava.

Sotva se u stolu uvolnila místa po obou dvojicích, které tu seděly už předtím, přišlo několik mladých holek, nejspíš studentek, v tílkách různě pestrých, pupíky holé, v nich kroužky zlaté či stříbrné. Oťase hned něco napadlo, on byl vždycky hodně vynalézavý.

„Děvčata, mám pro vás návrh,“ naklonil se k nim, „kdybyste nám přišly šlapat zelí, samozřejmě vám zaplatíme!“

Holky se udiveně zahleděly na sebe navzájem, jako by se zrovna chtěly dopátrat, co ten starý chroust, byť hodně sympatický, po nich vlastně chce. Jedna z nich odsekla: „To je nějaký mačo, nebo co, holky dem pryč!“ a zjevně chtěly zmizet, aby se nenechávaly ukecávat od nějakých čtyřicetiletých dědků. Nakonec však přece jenom zůstaly, když viděly, že ostatní stoly jsou obsazené do mrtě, no a netrvalo žádné věky a už se dávaly do chichotu a také do hovoru s Oťasem i dalšími, kteří seděli hned vedle, což se dalo taky chápat jako úspěšné navázání hovoru, tím spíš, že hoši hned děvčatům poručili, co která chtěla, víno, kořalku, colu. Avšak Pavel moc dobře věděl, natolik Oťase dobře zná, že to s tím šlapáním zelí myslel vážně a jistě by se mu hrozně moc líbilo, kdyby mu zrovna takovéto berušky vyšlapaly zelí, on totiž, a není sám, je každý rok nakládá. I vloni nakládal. A nejenom Oťas. Jako jinde mají dole ve sklepech kolárnu, zrovna v tom věžáku mají svoji zelárnu. Když tam Pavel šel někdy koncem září za nějakou pojistkou, cítil ve výtahu hrozný puch. Pak se v Ěmku dozvěděl, že se dohodlo možná deset dvanáct sousedů a mají tam své zelí. Každý si to své nakládá po svém, někteří mají i tajné recepty, no a vždycky podle smradu ve výtahu se prý dá poznat, kdo zrovna otevřel svoji bečku. Po pravdě však pouhým čichem to jistě dokáží rozeznat jenom skuteční machři, jakých je v tom věžáku hned několik...

Jak se Oťas domluvil s beruškami na své zelné receptuře, Pavel neslyšel, ostatně už stále víc a víc měl pochopitelné potíže sám se sebou, když cítil, jak v něm uvnitř všechno nějak podivně kvasí a hrozí to vyjít ven, zrovna jako kdyby vzal zavřenou láhev s pivem a zatřepal jí s důvěrou, že zátka nepovolí.

Po nějaké době si uvědomil, že kluci s holkama se rozsedli, skoro se utvořily dvojice, které mluvily jen spolu navzájem, zatímco Slávek stále vedl řeč s Oťasem a podle všeho se mu pokoušel vnutit nějakou pojistku, jako by si v tom opojení ani neuvědomil, že zrovna vrtá do Pavlova klienta.

Když pak odcházeli, zvedli se všichni, nikdo nezůstal sedět, zanechali na stole sklenice, většinou prázdné, ale i něco nedopitého, na láhvi od šampusu nataženy tenoučké kalhotky, malinko ušmudlané.

24.

Veselá společnost se však nehodlala rozejít. Jsou přece ještě jiné podniky, otevřené nonstop, tak co! Nějakou chvíli postávali pod stožárem, který jejich stíny vrhal na chodník, nerozhodnutí kam zapadnout. Pavlovi se sevřelo hrdlo, cítil, že musí domů, jinak to s ním dopadne hodně zle. To se mu ohlásila jeho záklopka, jakýsi vnitřní signál, takže moc dobře věděl, že už nesmí ani hlt. Nechal je všechny váhat na ulici a šel k tramvaji, zrovna přijížděla. Měl štěstí, aspoň v něčem, toho dne.

Noc prožil jak se patří svízelnou, těžký průstřel nebo taky těžkou písemku, jak pořádné kocovině říkají hoši z Ěmka, Háčka a Péčka. A Nad'ka, ta se probudila vždycky s ním a pokaždé mu vynadala do ožralců a bláznů, kteří neuvažují mozkiem, když se tak dokáží zřítit. Usnul snad až někdy kolem třetí čtvrté. No a když se pak ráno probudil, ono to všechno už tak příšerné nebylo, nejspíš proto, že se celý ten večer držel jenom piva a vůbec si je ničím nemíchal. A taky se mu jo vyplatilo, že se odpoutal od Oťasova peletonu, sotva se mu přihlásila ta jeho vnitřní záklopka...

Najednou si uvědomil, že je úterý ráno. A když takhle, silně řečeno, odpráskl skoro celé pondělí, pak s úterkem už tak hazardovat nesmí. Navíc určitě má domluveno něco hned na ráno. Nějakou schůzku s klientem. No jistě! uvědomil si. Přece Dobrovodský! S ním se domluvil! Smlouvy k podpisu. A dokonce několik! Jenomže na budíku už stálo nějakých devět padesát čtyři a přitom byli domluveni hned na osm.

Sebral mobilní telefon. Na něm ztracené hovory, čtyři z nich patřily, komu jinému než Dobrovodskému.

Rychle to namačkal. Marně. Dobrovodský ten hovor nevzal, dokonce už měl svůj mobil vypnutý.

To je blbé! Děsně blbé... Zrovna tohoto pána by si nerad poškádlil.

Ještě je tu další číslo, taky ztracené. Že by i tohle byl Dobrovodský?

Namačkal to. Čekal. Tóny čisté jako horský vzduch.

„Nazdar, Pavlíku!“ zaslechl ženský hlas, sice trochu povědomý, avšak nebyl si jistý, když to bylo přes krabičku z plastu.

„Kdo to je, smím-li se zeptat?“

„Ilda!“ zasmálo se to. „Tys mě nepoznal?“

„No ahoj, co máš, že tak voláš?“

„No, napadlo mě, když přece děláš v pojišťovně, že bys pro mě něco mohl udělat, ať nemusím běhat po všech možných známých a zjišťovat, kdo by byl ochotný!“

Ilda chce pojištění? Rád!

„O co jde?“

„Děláš životní pojištění? Kapitálové! Nějaké k důchodu?“

„No jistě, dělám! Pro koho, pro tebe?“

„Pro bratrance mého muže.“

„Kolik mu je?“

„Dvaapadesát, v prosinci, přesně osmého.“

„No a kolik chce vkládat?“

„On by nejraději najednou, víš!“

„No, kolik?“

„Deset mega! Je to možné?“

„Deset?“ až mu vyslovená částka skoro vyloukla dech. „No samo, že jo!“

Deset melounů! žasl, ale jen v duchu pro sebe. To by mě z těch očekávaných potíží dokázalo skvěle vyprostit! A ještě bych měl slušně navíc...

„Kdy se sejdeme, Ilduš?“

Zaváhala, nejspíš přemýšlela, než se ozvala: „Podívej, teď za dvě minuty vsednu do auta a jedu do Luhačovic, tam bydlím, víš, no a budu tady zase někdy v pátek nebo v pondělí. Já ti zavolám a ty nabídky mi přineseš, jo?“

„No jistě, Ilduš!“

Takže Ilda, no ona je prostě jeho andělem dobrých zpráv. Těch nejlepších!

25.

Noční tažení Ostravou se na jeho útrobách sice podepsalo, avšak mohlo to být horší. Nicméně tento den je pro něho více než šťastný, má-li v něco podobného věřit. A Ildin telefonát? Úžasný! Kdyby věděla... Asi ano. No a pak? Dobrovodký sice už dávno odletěl, avšak pamatoval na všechno, když jednu ze svých asistentek, paní kolem šedesátky, pověřil, aby Pavlovi všechno sama podepsala.

Cestou do Těšína rozhodně měl o čem přemýšlet. Ve městě pak projel kolem nádraží a minul také jeden bufítek, kde se mu před nějakými třemi lety stalo něco, co si připomněl a co ho i po té době rozesmálo. Když tu byl s nabídkou v jedné agrární firmě, kde nakupují a prodávají zemědělské osivo, zastavil se právě v tomto bufítku, kde najednou dostal chuť na brynzové halušky. Talíř si odnesl na jeden ze stolů, který byl volný, a šel si ještě pro příbor. Když se s příborem vracel ke stolu, uviděl, jak se nad talířem s brynzovými haluškami sklání jakýsi nevzhledný chlap ve značně ošuntělém oděvu a docela mu chutná. To se ho ale šíleně dotklo. Už dávno slyšel, že takové situace se běžně stávají v jakési pražské jídelně, kde stačí opustit svůj talíř a už si na něm pochutnává nějaký bezdomovec, ale že by se to mělo dít nejenom tam? To ne! Namíchl se a jako by nic se postavil z druhé strany stolu naproti tomu chlapovi a s okázalým klidem vnořil do halušek svůj příbor. Jeho ošuntělý spolustolovník, se kterým se tak nečekaně začal dělit o jednu porci, chlap něco přes padesátku, se na Pavla zahleděl nepřátelsky, prohlížel si jeho kravatu, běloučkový límeček, vestu, pečlivě oholenou tvář, přitom se mračil jako nějaký poděs a dovolil si pronést poněkud jízlivě: - Chutná? Chutná? - Na to mu Pavel opáčil stejně jízlivě: - No jasně, že chutná! - Ten chlap byl z toho poněkud v lese, jak se říká, avšak bezradně pokrčil rameny a svojí lžící poněkud razantně vřízl do středu porce na talíři hlubokou čáru, něco jako hranice, odtud potud, a pak zase jedl dál. Pavel pochopitelně také, nabíral si na vidličku a dával si záležet, aby bylo vidět i slyšet, jak mu skvěle chutná. Ten člověk to nakonec nevydržel. Pohodil lžící, až málem spadla na zem, a s docela hlasitými nadávkami na úřednické a podnikatelské svině a kurvy, které vyžerou kde co, vypadl na vzduch. To už Pavel dojídal tu svoji tak odvážně vybojovanou polovinu porce, když k němu přišla prodavačka a ukázala na vedlejší stůl, kde stál talíř s haluškami, vůbec nikým ani netknutý: - Pane, asi jste se spletl! Váše jídlo je vedle! - A v tom ho najednou přešla chuť nejenom na brynzové halušky, vlastně od té doby brynzové halušky ještě nejedl. A zrovna teď, když projížděl kolem toho bufítku, uvažoval, jestli by tam alespoň neměl nahlédnout, a kdyby tam třeba náhodou uviděl toho člověka, se kterým si tak nevědomky zahrál bago, hned by mu koupil třeba dva talíře halušek a dvě tři piva k tomu. Ale stavím se tam třeba až pojedu zpátky! pomyslel si. Jenomže to dopadlo jinak.

Před domem s cestovní kanceláří Ducaris opravdu zelo jedno prázdné místo, jak mu v telefonu slíbil majitel cestovky, avšak s nacouváním měl poněkud potíže, ale nakonec to zvládl.

Když vystoupil a rozlédl se po rušné městské ulici, zrovna kolem něho projížděl zánovní zelený fiat a v

něm poznal pana Rýznara, léčitele odněkud z Frýdecka. Fiat projel kolem Pavlovy feldy a pan Rýznar, tak šedesátník ve zjevně dobré kondici, sice poznal, že se po něm kdosi dívá, avšak nemohl se moc ohlížet, když mu před vozem přebíhali chodci, ženoucí se k nedaleké polské hranici. Zelený fiat pak zablikal a zahrnul do boční ulice. Toho pana léčitele poznal, kde jinde, než na jedné z přednášek, které podporuje pan Dobrovodský. Zrovna na jeho přednášku určitě nikdy nezapomene. Jak to povídal? Promítl na plátno jakési střezy z pravěkých nádob. Na nich samé vyryté trojúhelníky, vymodelovaná řadra, ale i stojánky jako nějaké malé vztyčené sloupky. Kromě toho pak ještě promítal další střezy s dalšími obrázky, ale těm svastikám, trikvetrům a vlnovkám se už tolik nevěnoval. Zato těm trojúhelníkům a sloupkům věnoval skoro hodinu a půl. - V pravěku to byly ohromně důležité symboly, přátelé! - významně pronášel. - A to nejenom v kultech plodnosti, jak by se mohlo zdát. - Také mluvil o ochraně proti zlu, jako byly později kříže a obrázky svatých. Ale co ho na té přednášce zaujalo mnohem víc! Pan Rýznar prý navrhl některá loga dnes už hodně úspěšným firmám. A k tomu prý použil pradávno symboly. Na přednášce tehdy pronesl hodně vzletně: - Když v pradávno dobách stavěli hradiště, vesnici nebo jenom obyčejný dům, bylo to pro ně, jako by znovu budovali celý vesmír! - Několikrát při tom zdůrazňoval, že i budování firmy je takovým nesmírně zodpovědným novým stavěním světa a nesmí se podcenit. Společnost, které pan Rýznar do znaku navrhl zjednodušený symbol matičky, si prý jeho náčrtek nechala velkolepě přepracovat výtvarníkem, a ten na něm sice něco ponechal, ale také změnil. Když potom pana Rýznara po nějakých dvou letech pozvali, jak podotkl, rozhodně ne proto, aby mu něco vytýkali, ale spíše aby jim svými metodami pomohl hledat chyby, kterých se snad oni dopustili v tajemných věcech mezi nebem a zemí, chtěl vidět svůj původní náčrtek a hned rozeznal, že logo má poněkud jiný sklon, než měl v původním návrhu. Děloha v ženském těle má přece svůj přirozený sklon a ne takový, jaký si někdo namaluje, jen tak, jak se mu zlíbí... - Samozřejmě jsem jim to vytkl! - usmíval se na té přednášce s patrným zadostiučiněním v hlase. Firma si nechala své logo předělat, mimochodem je to stálo pořádný balík peněz, když je měli na všech razítkách, listinách, na autech, bilboardech a reklamách po zdech domů a hrom ví, kde ještě. A výsledek? Ten na sebe prý nedal dlouho čekat. O té společnosti Pavel moc dobře ví. Jejich logo přece zná, vidí ho denně. Je to tak ohromná firma, že on sám si ani nemůže dovolit na ni udeřit. Tam už jsou svými pojistkami zaseknuti jiní draci, určitě nějakí pojišťovací baroni, asi nějakí takoví jako manželé Šircovi nebo někdo z průmyslových makléřů. Šircovi tu firmu ve svém kmeni určitě nemají, to už si stačil zjistit. Ale co ta červená barva, kterou má skoro všude a na všem pan Dobrovodský? To asi taky žádná náhoda nebude, jak se zdá...

V kanceláři ho přivítali samí příjemní a usměvaví lidé, napřed uviděl dvě pohledné ženy, jednu černovlásku s copem a velkýma očima, jaké se hned tak nevidí, a ta druhá, tvář měla sice ne až natolik výraznou, avšak tenoučký pas jako vosa a celá takříkajíc žihadlo hned na první pohled. Majitel cestovky, muž kolem čtyřicítky, vysoký elegán s krátce střiženým plnovousem a bohatým kudrnatým účesem, mu představil svoji matku, starou paní s dobráčkou tváří, celou ve žlutém, v barvě skoro motýlí. Stará paní namísto pozdravu hned spustila: „A kampak letos na dovolenou, mladý pane? Když ještě nevíte, pak určitě do Polska, pobřeží Baltu, nebo někam jinam?“

„Na dovolenou?“ zvažoval, co hned říct. „Zatím je to pro mě moc daleko, paní!“

Opravdu moc daleko. Jsou důležitější věci, než dovolená. Ale co může vysvětlovat lidem, které ani pořádně nezná? Raději jen dodal:

„Na dovolenou asi nepojedu, moje paní se chce podívat do západních Čech, má tam rodiče.“

No jo! No jo, tak dobře! ustoupila stará paní od nátlaku, zrovna jako pojišťovák, když je odmítnut při nabídce.

Došlo k tomu, proč vlastně přijel, což nijak neodkládali, neboť oběma pohledným pracovnícím se už pomalu chýlilo ke konci směny a určitě by považovaly za hodně nevkusné, kdyby se jim směna kvůli nějakému školeníčku protáhla.

Spustil, jak byl zvyklý, když zaučoval nové spolupracovníky. Něco zakreslil, něco zapsal, něco spočítal. Na drobný text vytáhl svoji lupu, na ostatní viděl obstojně. Šlo to vcelku rychle. Vedle něho seděla právě černovláska s copem a s velkýma černýma očima. Olga, jak se mu sama představila. Sám sebe přistihoval, jak dlouze hledí do velkých očí s černými duhovkami, nejspíš měkkoučkými a hladoučkými jako samet, že se až přímo pozastavoval nad tím, že zrovna takové oči ještě tak zblízka dosud nikdy neviděl a nejspíš už asi neuvidí, takže by tuhle zvláštní osobku docela rád poznal, a to nejenom při poučování, jak správně vypsát blanket. Ostatně bylo to velmi příjemné školení, nejspíš pro ně oba, zatímco její kolegyně z toho moc neměla a pořád někam odbíhala, snad takto chtěla dát najevo, že

pro ni pojistky asi ničím zvlášť zajímavým nebudou. Nakonec také Olga začínala pobíhat, aby se sbalila, protože jí už brzy pojedou vlak. Přitom ho napadlo, aby jí nabídl pohotovový odvoz, má tu přece auto.

„Ale to máte hodně z cesty,“ usmívala se trochu záhadně, avšak s nepříliš skrývanou výzvou, „až do Vendryně! Víte vůbec, kde to je?“

„No perfektní!“ nenechal se vyvést z míry. „Rád se tam podívám, jestli můžu.“

Tak jeli. Snadno se vymotali z Těšína a dali se na Třinec. U cesty stála jakási zahradní restaurace, zahlédli ji už z dálky.

Našli si místo, aby viděl na svoji felicii, avšak její oči se mu jevily jako mnohem zajímavější objekt k pozorování.

Dala si dvojku vína, pak další, on zůstal při džusu. Napřed mluvili jen tak, hodně neurčitě, jak to bývá, když se lidé ještě neznají. Mluvila o své práci v cestovce, on o tom, jak to zase chodí v jeho branži. Když měla už druhou dvojku skoro prázdnou, navrhl jí tykání, což chápal jako příležitost k políbení, sice krátkému, avšak pocítil, že její rty jsou měkké a svěží zároveň. Pořád se usmívala, sledovala, co udělá, nejspíš byla hodně zvědavá. Ona se prý vůbec nedostane mezi lidi, snad kromě toho, že pracuje v cestovce, kam sem tam někdo přijde, takže její život se odbývá jenom mezi prací v cestovce a lopotením v chalupě, kde se stará jak o svoji rodinu, muže a dvě děti, někdy pak i o tchyni, která bývá často hodně nervózní a děsně nepříjemná. A že by s nějakým cizím mužem zašla na lampu vína, to že je pro ni úplně nepředstavitelné, alespoň se to prý dosud nikdy nestalo.

„Tak abys věděla, Olgo,“ připomněl si rozhovor se starou matkou jejího šéfa, „takoví jako jsem já si nepotřebují plánovat žádnou dovolenou!“

„Jak to?“ schválně mu takříkajíc nahrála na smeč.

„Protože my nečekáme, co nám nadělí kalendář!“ rozšafně se napařoval před tou nádhernou dvojicí očí. „My přece žijeme, abychom každý den prožívali po svém!“

„Ale?“ ušklíbala se až hodně laškovně.

„Život je jeden velký karneval!“

„Zajímavé!“ vydechla v úžasu.

Pohládl ji po hřbetu ruky, až ucukla a plaše se rozhlížela, snad kdyby ji tam někdo náhodou znal.

Ještě pak se pokusil v autě, když zastavil na kraji lesa. Chtěl ji obejmout, avšak ona mu ruce skoro odrazila. Nechala se jenom políbit, pak jen úpěnlivě připomínala, že už by měla být doma, že na ni určitě čekají a ona nechce mít zbytečné potíže. Ale on to až tak úplně nemyslel, aby snad pro ni kdovíjak šlel. Šlo mu jenom o jakýsi projev vůči ní, aby věděla, že je zajímavá, že má krásné velké černé oči, hezky spletený cop a celá že je k světu. Nic víc, nic méně. Tak trochu pozornosti, zdvořilosti a slušnosti zároveň, když už se všechno takhle seběhlo.

Přivezl ji až před její dům těsně u cesty. Vystoupila, postavila se do výklenku baráku a skoro divoce mávala a moc hezky se na něho usmívala, což viděl ještě i ve zpětném zrcátku, když odtamtud odjížděl. Měla skvělou náladu, vždyť on taky. Prožili spolu přece takový docela maličký a příjemný karneválek.

26.

Olga mu navodila úžasnou náladu, takže přes určité, byť snesitelné důsledky z nočního tažení Ostravou, se rozhodl sjet z běžné trasy přes Hnojník a Frýdek, kde by měl cestu jednodušší a byl by doma rychleji, avšak zrovna si nehodlal nic zkracovat a usnadňovat. Stejně neví, kdy se opět dostane do těchto míst.

Tady všude, ohlížel se kolem, se měla rozprostírat takzvaná Velká Ostrava, jak si ji prý usmysleli velcí bosové komunistického režimu. Velká Ostrava měla sahat na jedné straně přes Karvinou až k Třinci a Frýdku-Místku, na druhé straně pak na Nový Jičín a Opavu, takže tady všude dnes mělo stát ohromné město, které by svojí velikostí dokonce přehrálo samotnou Prahu. Namísto hradů a stovek věží, kterými se Praha tolik pyšní, tu měly vévodit jiné paláce, zrovna takové, které měly odpovídat estetice režimu, mamutí průmyslové komplexy železáren, hutí a velkodolů.

A kdepak jsou ty velkolepé plány o mamutí Ostravě dnes?

Sjel z hlavní trasy na Třanovice a Těrlicko. Cesta se patřičně zúžila, chvílemi raději zpomalil, nejenom proto, že ho omezovala čtyřicítka, ale silnice se místy jevila úzká až natolik, že chvílemi trnul, když se míjel s protějším autem. Chaloupky, pole, louky, a pak rozlehlá blyštící se vodní hladina přehrady s mírně naježenými hroty drobných vlnek, která mu kdysi dávno připadala tak ohromná, snad jako moře, ale to on byl ještě sotva poloviční, do výšky určitě, do šířky pak měl ještě o poznání méně, když ho jeho o hodně

starší bratr s sebou občas brával s sebou a pokoušel se ho dokonce naučit plavat, samozřejmě marně. Bratr pokaždé vybral jiné místo a ku podivu se tam vždy setkal s těmi samými lidmi, hlavně s holkama, prý svými spolužákyněmi, všechny se tehdy maličkému Pavlovi zdály tak šíleně staré a jakési hrubé, až je mu to dnes hodně k smíchu.

Touto cestou, jak si vzpomíná, jezdíval od Ostravy a Havířova na Hnojník a dále do Beskyd kdysi, také už hodně dávno, když býval inspektorem u štácky, tedy u státní kontroly. Jednou za čas vždycky několik inspektorů nasedlo do volhy a vyjížděli na prověrky rekreačních středisek. V autě přitom vykřikovali: - A jedú páni! -, což znělo spíše jako: - A je dupání! - Tomu bylo už dobrých dvacet jar nazpět, ne-li víc. Bože, jak ty kalendáře řídnou a pelichají a hlava zarůstá vzpomínkami... Někde na břehu Těrlické přehrady bývala jejich nejčastější štace, ne však, aby se tu vyřídili jako státní kontrola. Stály tam dvě nízké budovy postavené z unimo, u nich pak rojnice dřevěných chatek. Pokaždé se to odbývalo stejně. Volha přijela, řidič zatroubil, za okamžik vyběhl samotný šéf. - Peroutka z Jablunkova! - tak se vždycky představoval, a to i těm, se kterými se už moc dobře znal. Nikdy po něm nic nechtěli, akorát, jak v žertu rád říkával jeden z inspektorů, Eda, starší pán z Nového Jičína, člověk nesmírně veselý a vitální: - Soudruhu vedoucí, my nechceme nic, jenom něco malého na vidličku, ale jenom z přebytků, určitě nic takového, co by ti zkazilo inventuru! - A na to se pan Peroutka z Jablunkova vždycky zasmál a jaksi v žertu si jakoby postěžoval, jaké že je on dobračisko, že by mu ani nikdo neuvěřil a že je stejný blázen a měkkota jako svého času Karel. No a když se ho někdo zeptal, o kterého Karla jde, pokaždé řekl: - Vy nevíte? Přece o Karla Havlíčka Borovského! Taky ho znáte, učili jste se o něm ve škole. To vám byl ale šíleně hodný člověk. A jak on vám měl rád policajty! Přece ve svých Tyrolských elegiích napsal, že když za ním přijdou, hned je celý naměkko a že by jim nedokázal nic odmítnout, no jo, a já jsem úplně stejný, též takový hlupák! - A vždycky to bylo fungl stejné jako opsané při školní písemce. I ty řeči o dobráckém Karlovi, i plně talíře nakrájené šunky, uheráku, sýru a dalších pamlsků, no a kromě řidiče si všichni museli dát skleničku, když ne koňak, pak alespoň víno, hlavně ti noví, kteří ke štáce nastoupili nedávno, aby náhodou neměli chuť se překecnout. Někdy se strhla až taková pijatika, že by se za ni nemusel stydět pro změnu zase ani Stanislav Kostka Neuman, jiný slavný básník, o kterém se taky všichni učili ve škole. A když odtamtud odcházeli, pokaždé někdo prohodil ta obligátní slova, později už dokonale okřídlená jako ten nejzářivější motýl: - Šéfe, dejme si po kalíšku a neznáme se! - Ten pan Peroutka z Jablunkova! Jasně že nikdy nemíval potíže s kontrolami, ale na druhé straně zase na něho nikdy žádné stížnosti na štácku nepřicházely. Uměl v tom chodit. Ti, co k němu přijížděli jeho restauračku řádně podojit a vyžrat, nebyli jenom štáckaři a věbáci, tam prý se občas scházela hodně vysoká sorta, od vysokých estébáků, papalášů z dolů a jiných velkých podniků, ale i velká stranická zvířena z okresu i z kraje se tu sbíhala jako jeleni ke krmelci. Opravdu, pořádné slety se tu odbývaly a povídalo se o nich všelicos.

Dojel na silnici u přehradní hráze, odtud pak zahrnul v místě, které si vcelku dobře pamatoval. Přijel ke dvěma nízkým unimo budovám s rojnicemi chatek se špičatými střechami. Nezatroubil však jako kdysi řidič od štácky. Pokorně zaparkoval mezi auty s karvinskými espézetkami. Vyšel z auta a rozhlédl se. Unimo budovy rozhodně nesvítily novotou. Dnes už o ně nikdo tak nepečuje, na údržbu přece bývaly fondy, takoví jako Peroutka z Jablunkova mívali výhody před ostatními. Dávno to má některý soukromý vlastník, který už do toho nevráží tolik.

Před vchodem si na schůdkách hrálo několik dětí s velkým vlčákem a marionetou, dřevěným panáčkem na provázcích, a bavily se, jak vlčák sleduje pohyb loutky s jakousi nedůvěrou, sem tam k ní přičichává a zírá po ní v zadumání, zjevně není schopný ve své psí hlavě pochopit, co vlastně se to před ním natřásá.

Uvnitř v restauraci posedávalo asi patnáct hostů, vyhrávala jim tichá hudba. Od výčepního pultu se odpoutala servírka, mladá paní, účes na ježoura, s úsměvem přišla za ním. „Co si budete přát?“

„Já bych rád mluvil s majitelem,“ opětoval úsměv.

Hned zvažněla a zpozorněla, jako by hodlala z jeho vizáže vyčíst, kdo vlastně je, aby to náhodou nebyl někdo od nějaké kontroly nebo podobný otrava.

„Jsem z pojišťovny a chtěl bych nabídnout...“

„Chápu,“ se zjevnou úlevou vydechla, „majitelka paní Veřovská tu není, ale můžeme jí zavolat.“

„Byla byste tak hodná?“

„Byla!“

Za chvíli měl v ruce sluchátko telefonu a pak už seděl v autě a vyjížděl na hlavní silnici, aby se dostal, kam potřeboval.

Dům Veřovských našel snadno. Docela slušné bydlení! musel uznat. Barák po rekonstrukci, skoro jako nový. No jo, když je za co, všechno jde! Paní Veřovská nejspíš bude úspěšná. No a kdo ví, co dělá její manžel, třeba se mu taky daří v podnikání.

Auto nechal stát před domem, silnice zrovna v tom místě dost široká, takže žádný problém, aby každý řidič dokázal jeho feldu minout.

Paní Veřovská mu přišla otevřít branku. Sotva ji uviděl, připadala mu nějaká povědomá, také ona se na něho zahleděla poněkud déle, nejspíš také pátrala v paměti, odkud ho zná.

Určitě ji znám! snažil se vzpomenout. Ale odkud? Tehdy byla o něco štíhlejší, ale ani teď není hrubá, vyhlíží k světu, není jí víc než čtyřicet. Jenomže ty vlasy. Teď blond a hodně nakrátko, tehdy dlouhé plavé vlasy, měla je až po zadek, když si je rozpustila. No jasně! Prodavačka v masně. U Ládi, Pavlova kamaráda, se kterým se znal ještě ze školky. Láďa měl kvůli ní těžké maléry. Přišel o rodinu, manželku i dceru, ztratil svůj flek šéfa masny v Pramenu, tehdy navýsost skvělé korytko pro toho, kdo se vyznal. Tahleta plavovláska se s ním pak stejně rozešla. Vlastně to s ní musel skončit sám na nátlak manželky, její rodiny, jejich vlivných známých, ale i po téměř strejcovských domluvách personálního náměstka...

„Dobrý den, paní!“

Otevřela branku a podala mu ruku: „Veřovská! Vy jste z pojišťovny?“

„Jilemnický!“ potřásl její pevnou rukou se zlatými prsteny na prstech i na palci. „Pojišťovna Moneta!“

„Pojďte dál,“ bezděky ho potáhla za ruku, „neznáme se odněkud?“

„Určitě ano, ale nevím odkud,“ raději to vedl do ztracena, „to víte, roky přibývají, paměť slábne...“

„No to vám určitě uvěřím!“ úkosem a žertovně na něho pohlédla, nejspíš už byla v obraze, což hned potvrdila, když podotkla: „Takže pojišťovna a ne žádná finanční kontrola!“

Jasně, poznala ho.

Celé jednání mělo hodně rychlý spád. Přivedla ho do jakési předsíně, snad haly pro rychlé odbývání hostů. Sedačka, křesla a stůl akorát na pár lejster, v rohu stojací hodiny, vedle nich lampa skoro až po strop, všechno repliky starožitností, bezpochyby ve vysokých cenových polohách.

„Abychom se moc nezdržovali,“ vytáhla zpod stolu kazetu s cigaretami a velký stojací zapalovač, „mám tři restaurace, pět prodejen smíšenek, čtyři trafiky a jedno řeznictví.“

Řeznictví! Pak je to tedy stopro ona...

„...se ptejte, pokud možno co nejrychleji, no a pak mi to pošlete třeba faxem nebo mejlem, no a uvidíte se...“

Ptal se. Zapisoval. Ani lupu nepotřeboval. Paní Veřovská! Když nastal ten skandál, nějakých dvacet let tomu je, přišel za Láďou jeden z kolegů, řezník od vedle, starší pán, a začal mu domlouvat, ať se zachová jako kamarád a ať ji převede k němu, když se o ní přece už moc dobře ví, že jako ženská není lakomá a má pochopení pro ženáče, no a on přece taky není žádná svině, a proto ji pak za nějaký čas zase převede jinému kolegovi do jiné masny a všichni pak svorně ocení, jaký je z Ládi skvělý kolega a kamarád, když myslí na druhé, a v tom si také může být jistý a klidný, že ona se v životě určitě neztratí. Když to Láďa tehdy Pavlovi vykládal, ani se neovládal vztekem a syčel a prskal, jak to v něm kvasilo a vybuchovalo, a s tím kolegou řezníkem se šíleně pohádal a vyhodil ho ze svého krámu, málem ho při tom popadl za límec a moc prý nezbyvalo, aby ho strčil se schůdků a ještě mu nakopal zadek. Něco tak příšerného své milence odmítl udělat. Jenomže ona si pak stejně sama od sebe zažádala o převedení do jiné prodejny, někam až úplně na jiný konec města, a za nějaký čas prý postupně dělala v několika řeznictvích. Dnes Láďa pracuje někde u soukromníka jako pomocník při bourání masa a že by se mu kdovíjak vedlo, to se říct nedá. Zato paní Veřovská se zavedla skvěle.

„Takže máte všechno?“ zazněl její úsečný hlas. „To jsem ráda a omlouvám se vám, to víte, čas!“

Venku u své felicie se ještě ohlédl. Veřovská stála ve dveřích. Zdálo se mu, že se usmívá, možná jí něco připomněl, asi něco hodně příjemného.

27.

Ještě než vsedl do auta, uvědomil si, že nedaleko odtud má Slávek Dačický svoji chatu se zahradou. Co kdyby tam zrovna byl? Náhoda by to určitě byla, ale dějí se.

Přijel ke Slávkovu plotu. Nikde však neviděl jeho starou šedou škodovku, takže usoudil, že je nejspíš někde na schůzce s klientem. Přece se však rozhodl, že se na zahradu podívá alespoň přes plot. Několikrát ho sem už Slávek pozval, poseděli tu spolu v pergole a na ohýnku si upekli nějaké vuřty. Také ho pozval, aby si natrhal angrešt a rybíz, prý trochu čerstvých vitamínů pro Honzika.

Pavel vystoupil a už se chystal přibouchnout dveře, když tu se ze Slávkovy zahrady prodral dírou v plotě malý psík a začal zuřivě na něho dorážet. Toho psa přece zná a on by měl znát jeho, ale přece jen raději opět vsedl do auta.

Haryk se jmenuje ten přísný hlídač, připomněl si. Není to Slávkův pes, ale od sousedů naproti přes ulici. Slávek si ho jenom tak nějak zčásti přivlastnil. Kupoval mu všelijaké voňavé uzenky a lákal ho k sobě do zahrady, dokonce mu prostíhal i díru v plotě, aby snadno prošel dovnitř i ven a mohl hlídat nejenom svým domácím pánům, ale i jemu. A od té doby, když se spolu ti dva takříkajíc dohodli po svém, stal se Haryk prý mnohem ostřejším a útočnějším, než kdy býval. Takže získali oba. Slávek hlídače a Haryk si zvětšil své teritorium a jeho prestiž v psím světě tak nepochybně stoupla.

Pavel raději už nevystoupil, neměl zrovna chuť nechat si roztřepit kalhoty od takového psiho kariéristy, i když by se rád aspoň přes plot podíval na tu Slávkovu chajdaloupku. Něco podobného by si taky rád pořídil. Snad se mu za nějaký čas už konečně začne dařit.

Přemýšlel, jestli by měl jet ještě dále tím směrem. Odtud, sice nějaký ten kilák, ale skoro na dohled je kopec s kostelem a na svahu zahrádkářská kolonie. Otec si tam kdysi založil zahrádku, Pavel ji po něm pak převzal. V tom kostele měl svatbu s Nadškou, pokřtili tam Honzíka. Na hřbitově je hrobka, v níž stojí urny jeho otce a staršího bráchy. Ta zahrádka ve svahu ležela proti jihu, celá obrostlá mohutnými keři, hlavně rybízem, černým a červeným i žlutým, a když bylo všechno v květech, pak se nad zelenými hradbami keřů tyčily jenom koruny jabloní a třešní, ale i střecha s dřevěnými stěnami chatky. Když se člověk položil do trávy a ohlížel se kolem, cítil se jako ve svém lese. Na horním schůdku verandy hrozně rád sedával otec, hlavně v létě, jakmile na zahrádce před večerem skončil. Popíjel pivo z láhve, hleděl do dálky na obzor a bylo vidět, jak nechává únavu, aby ho zvolna celého ovládala. Pavlovi připadalo děsně stupidní takhle sedět, pít pivo, zírat na nebe a nechávat se ofukovat větrem. Ale když pak otec zemřel a on po něm převzal zahradu se vším, co tam bylo, sám tak pak sedával na tom samém horním schůdku verandy, popíjel pivíčko z láhve, zíral na rudnoucí červánky a nechával se ovívat vlahým větříkem, vždycky mu při tom bylo ohromně fajn, vždyť to bylo to nejprůhodnější místo k tomu, aby si zde člověk po té lopotě hezky sedl a užil si tu svoji rozmáhající se únavu.

28.

Když už zrovna musel jet přes Havířov, napadlo ho, že by mohl zajet až do Frýdku za Azrou. Nějakých pár let ji už neviděl. Určitě by stálo za to se na ni podívat. Kdysi se mu hodně líbila. Nejvíc tehdy na hukvaldském hradě, když s ostatními seděli u ohně vedle stěny, v níž byl kdysi dávno zazděn perníkář, a jak tma nabývala a světlo vzlínajících a zmenšujících se plamenů sílilo, skoro pořád na sebe hleděli, dávali přitom pozor, aby jejich pohledy nikdo nepozoroval, což se jim asi moc nedařilo. On tam byl na návštěvě u kastelána, svého dlouholetého kamaráda, ona tam trávil jeden z víkendů, aby se trochu dostala od rodiny a nerušeně se mohla věnovat psaní povídek.

Namačkal na mobilu Azřino číslo. Zvonilo to nadarmo, vůbec nereagovala.

Takže z cesty do Frýdku sešlo. Zato v Havířově už přece nebyl kdovíjak dlouho. Usmyslel si tedy, že se tam aspoň na chvíli zastaví, ne kvůli pojistkám, ale jen tak, kvůli sobě, když tam žil až do svých pětadvaceti. Stejně mu to moc času nevezme, no a kdyby, vždyť to je pořád jenom samý kšeft a shon a skoro nic jiného, tak proč aspoň na chvíli...

Zrovna když projížděl kolem havířovského autobusového nádraží, připomněl si, že někde napravo je vila, kde kdysi mívaly svoji modlitebnu křesťanské sbory, možná ji tam mají dosud. Někdy v polovině osmdesátých let to bylo. Chodil na návštěvy do různých skupin věřících a přišel i sem. Jednou odpoledne a děsně unavený. Přivítali ho velice hodní a usměvaví lidé, usadili ho v sále do jedné z předních řad. Sotva začala kázání, Pavel usnul a probudil se až na samém konci. Všichni kolem něho se na něho usmívali, i kazatel na pódiu za pultíkem. Hodně se zastyděl a rychle odtamtud zmizel. Už se tam nikdy neukázal. Jak taková shromáždění zná, jistě jeho indispozice využili k tomu, aby ještě dlouho ve svých kázáních a biblických hodinách vzpomínali na neznámého mladého muže, který přišel odněkud z ulice, aby si v naprostém bezpečí a naprostém klidu zdříml mezi hodnými lidmi. Po létech, když tudy projížděl na svých pracovních cestách, řekl si nejdnou, že není špatné si někdy zajít zdřímnout někde do bezpečí mezi hodné lidi. Zrovna by mu to přišlo vhod. Po včerejšku...

Projel kolem někdejšího kina Radost, u kterého kdysi dávno bydlel skoro od narození. Odbočil z hlavní silnice na vedlejší, vysoká budova s rozlehlým nádvořím, kterou míjel zprava, to je přece starý Korčagin, kdysi národní výbor, ale také tu byli ubytováni učni z okolních šachet. A o kus dál školní hřiště,

hned vedle plotu lemováno hrubými pařezy po topolech, které nedávno vykáceli, když začaly sahat až příliš vysoko. Na ty topoly si moc dobře vzpomíná. Vždyť je zasadili, když se narodil, a rostly zároveň s ním, jenomže mnohem rychleji a výš.

Na tom školním hřišti hrával s kamarády fotbal, skoro den co den, od třetí třídy až do nějakých svých sedmnácti. Vždycky bylo s kým hrát, ať peklo nějakých čtyřicet ve stínu, anebo křupaly ledy. Často se k nim přidával jeden starší kluk, potom už dospělák, tělo vymakané jako nějaký kulturista, říkali mu Martin Gaťky, protože nosíval dámské kalhotky, ve kterých v létě často hrával, vlastně byl průkopníkem dnešních slipů, když se nosívaly trenýrky, leckdy hodně široké a dlouhé. Za nějaký čas s Martinem Gaťky nikdo nechtěl hrát v jednom týmu. Vždycky totiž na své spoluhráče vyřvával, že mu vůbec nepřihrávají, sami nesmyslně driblují a zbytečně tak ztrácejí míč. Přitom když sám dostal přihrávku, skoro nikdy nepřihrával, jenom dribloval a o míč tak většinou přišel. Nápadně se podobal Igorovi Kalamovi, stejně blondatý frajer, stejně vymakaná postava, akorát že v té době, když Martin Gaťky začal přibíhat na školní hřiště, Igora doma zrovna učili na nočník a možná už mu začali číst pohádky.

Na nábřeží u velké školní budovy pak zaparkoval, utáhl ruční brzdu, vystoupil a přešel ke starému altánku nad svahem, pod nímž se uprostřed porostu stromů a křovisek klikatí koryto řeky Lučiny s břehy strmými, skoro jako vyřezanými do hloubky. Za zákrutou vzadu se jako malý skoro utopil, když na něho nalétali sršni a on sjel ze strmého břehu do hluboké vody. A odtud ze svahu kdysi sáňkovali a lyžovali jako o duši, každý si dával jenom pozor, aby nesjel až do vody. A vpravo, někde uprostřed svahu mezi stromy, kdysi zurčela studánka, pouhá kovová trubka vražená do svahu, která neúnavně chrčila pořád stejně silný proud vody, stékající pak svahem dolů křivolakým kamenitým potůčkem. Tam chodívali pít vodu, když hrávali fotbal na školňáku a dostali žízeň. Za ohybem řeky pak je ještě dosud ohrazené místo, nízká dlouhá budova, odkud se občas ozývaly salvy malorážek. K této stělnici jednou zabloudil úplně sám, když hledal kamarády... Měl sotva dvanác třináct. Náhle vidí, že je obstoupený tlupou neznámých kluků v teplákách a kraťasech, někteří starší a vyšší než on, takže raději čekal, co nastane, aby si něco nevykoledoval. Jeden z nich stoupl před něho a výsměšně se mu zašklebil úplně zblízka do tváře: - Mařka nepřijde! - Nevěděl, o co jde, proto řekl, že žádnou Mařku nezná. Jenomže ten jízlivec mu stejně nevěřil: - Ale ona fakt nepřijde, tak ji nečekej! - Asi nebylo nic rozumnějšího, než co z něho vynutila okolnost, když jen pohrdavě myknul ramenem: - Tak jí řekni, ať se de bodnout! - Zabralo to. Víc, než čekal. Nejenom ten před ním, ale i ti ostatní se začali řehonit: - Však se neboj, my jí povíme, co jsi nám tu o ní řekl! - Byl rád, že to tak dopadlo, za nějakou Mařku, kterou nezná a nejspíš ji v životě ani neviděl, by hrozně nerad něco schytil. Pochopitelně ani se nikdy nedozvěděl, jak na jeho slova pak Mařka reagovala a jak se nakonec zařídila. Určitě to její život kdovíjak neovlivnilo.

Svahem kdosi stoupal pomalu nahoru. Sotva postava vyšla z křovin, viděl, že je to starý pán se dvěma síťovkami a v nich plastové láhve plné vody. Chvillemi odpočíval, chvillemi zase šel. Když byl u Pavla, trošku pozvedl jednu z plných síťovek.

„Moc dobrá voda tu je, mladý pane!“ nadýchal se mezi tím. „Chcete jednu? Vemte si!“

„Míníte tu malou studánku tam dole?“

„No právě tu, skvělá! A zdravá, abyste věděl, moc zdravá, a jak je osvěžující!“

„Já vím,“ usmál se. „Kdysi jsem tu chodíval, tak někdy před třiceti lety.“

Starý pán hvízdal: „Tak to je hrozně moc dávno! Přijel jste z Ameriky, nebo odkud?“

„Jenom z Ostravy.“

Starý pán zvedl své husté obočí, položil na zem obě síťovky, těžce se sehnul, vyprostil jednu plastovou láhev s vodou a podal ji Pavlovi: „No a doufám, že neskončí jenom v chladiči.“

„Děkuji vám, pane,“ musel se zasmát. Do chladičů nových aut se přece obyčejná voda nelije.

Odšrouboval víko a s chutí se napil. Chutnala jako kdysi hodně dávno, když ke studánce přicházeli a přibíhali z hřiště, aby potlačili svoji horkost a porazili žízeň. Někdy tam stávala pěkně dlouhá fronta.

29.

Z Havířova se mu nepodařilo vyjet jen tak snadno. Projížděl po takzvaném nábřeží nad letním kinem a připomněl si, že zrovna tam bydlí Luboš Klement, kterému kdysi Věna Jeřábek, Alešek, Žoržík se Žoržůvkou a další hoši i holky z nezávislé havířovské mládeže Halor dali přezdívku Džery. Pavel ho znal ze všech haloráků nejlépe. Vždyť spolu nejen chodívali na devítiletku a studovali spolu i na ekonomické průmce, ale setkávali se i později. Naposledy někdy před třemi lety, když ho Pavel pozval do Monety, aby se domluvil s ředitelem na spolupráci, ke které nakonec nedošlo.

Zahnul do dvora mezi prodejnu maso-uzeniny a samoobsluhou potravin a zrovna pod Džeryho okny se mu podařilo zacouvat mezi dvě zaparkovaná vozidla. Měl místo jen taktak, aby si otevřel dveře a vylezl ven.

Ani nemusel hledat Džeryho zvonek, věděl, že je to ten úplně dole. Zmáčkl ho skoro poslepu. Tak jako někdy před více než třiceti lety. Taky moc dobře věděl, které z oken je do kuchyně, které do obývacího, a hlavně které se otevře. Bylo to okno z kuchyně, jako vždy...

Okno v přízemí se otevřelo. Vyhlédl Džery, skoro padesátník, šedivý o něco víc než Pavel.

„Nazdar!“ vykulil oči. „Hned ti skočím otevřít!“

Přišel v riflích a triku. Stiskli si pravice. Byli vždycky dobrými přáteli, hlavně pro sebe dost znamenali, když ještě chodili do školy. Džery býval vysoký blondák, který poutal pozornost holek, zatímco Pavel vždycky tak trochu zůstal v jeho stínu.

Posadili se do obývacího se stěnou zaplněnou knihami, magnetofonovými kazetami, cédéčky, ale i gramofonovými deskami. Hlavně ty knihy! Džery jich míval vždycky celé regály i ve dvou řadách. Dějiny, klasika i moderna, ale i bible a něco kolem ní...

„Tak tady žiji, Pavle,“ ukázal kolem sebe, „jako nějaký poustevník, Věra ode mě odešla, jsme rozvedeni...“

Zůstal úplně sám. Jeho žena mu po nějakých pětadvaceti letech řekla, že chce už konečně žít. Vzala s sebou jenom své nejnovější oblečení a odešla, on prý ani neví kam.

Džery uvařil kafe a sáhl do úctyhodné řady natěsnaných starých gramofonových desek v papírových obalech. Vytáhl jednu z nich a nastavil ji Pavlovi před oči: „Poznáváš?“

Na obalu obrázek černovlasého muže v gorolském kroji. Nemusel ani číst, co je na obalu napsáno. „Kdo by nepoznal?“

Písničky Cieslawa Niemena obdivovali ve svých patnácti. Jednego serce... A mnohé další. Některé úryvky znal dokonce doslova. Bylo toho víc, co poznal od Džeryho, vlastně všechny ty kapely a zpěváky, kteří tehdy letěli, a hlavně, které uznávali haloráci i jiní přívrženci hippies, beatníků a podobných...

Niemenovy písničky v něm probudily hodně vzpomínek. Poslouchal, co je u Džeryho nového a zároveň zalétal v myšlenkách o dobrých třicet jar zpět... Džeryho bývalo vždycky vidět. V Havířově ho alespoň podle vidění znal určitě každý. Hlavně holky o něm věděly. Líbil se jim. Vysoký blondýn, kudrnatá hlava, tvář Amora. Také si toho byl jak se patří vědom. Nějakou dobu chodil s hrozně škaredou holkou. Jmenovala se Táňa. Její tvář vyloženě nehezká, hrozně hubená postava, zato až nepochopitelně veliká ňadra. Byla to veliká láska, vodívali se za ruce a holky na ulici po nich nevěřičně šilhaly, jak jim Táňa vedle Džeryho vadila. Vždycky o ní říkával, že je tak ošklivá, až je hezká. Skončilo to, když jednou zanechal Táňu o samotě s Vénou v jednom bytě a pak se mu svěřila, že Vénovi neodolala. Než se oženil, těch známostí měl víc. Jak však tvrdil později, žádnou z nich neměl rád jako právě Táňu. Vlastně ani Věru, svoji bývalou manželku, se kterou má dva dospělé syny. Když Džery začal chodit mezi kluky a holky z Halor, většinou tam byli všichni starší než on. To od nich poprvé slyšel o prokletých básnících a jiných rebelech, sám pak recitoval Villonovy balady, hlavně ty nejostřejší, Kryla znal nazpaměť, možná čtyři celá elpíčka. Ten vzdor a rebelství mu zůstaly...

„...a pořád se soudím,“ dopíjel Džery své kafe, „s Věrou, ale i kvůli důchodu...“

Pořád to v něm je! pozoruje ho Pavel. Ale poněkud v jiné dimenzi, jestli se to tak vůbec dá nazvat...

...mladá horká krev, to u Džeryho platilo několikrát! K výtržnostem nemíval daleko. Klidně se s někým vyhecovali a šli hecovat ostatní. Jednou se jemu i několika halorákům nechtělo do školy. Bylo to skoro v poledne. Najednou jich pět šest vyšlo na hlavní třídu a začali vykřikovat: - Ať žije mír! Hanba imperialistům! - a podobná hesla. Brzy se k nim přidali další. Hodně školáků, kteří měli polední pauzu. Průvod se rozrostl, dorazil před jedno z havířovských gymnázií a skandováním vyzvali ředitele, aby se připojil. Ten prý se dal napřed slyšet, že to někdo setsakra odskáče, ale přece jenom se ničeho neodvážil, když přece provolávali taková hesla, a navíc ještě se sám ujal organizace průvodu, hbitě zajistil vlajky, transparenty. O té manifestaci pak psali nejenom v Hlasech Havířova, že vznikla naprosto spontánně jako projev uvědomělé mládeže a jejího rozhořčení nad politikou amerického imperialismu. Další velký, vlastně asi ten největší Džeryho rebelský kousek se odehrál při školní besedě s milicionáři. V tělocvičně před shromážděním žáků celé školy pozvaní soudruzi z milicí líčili, jak to vlastně bylo s potlačěním kontrarevoluce v Havířově 21. srpna 1969. Zásah prý byl nezbytný, protože nepřátelské síly měly soustředit všechno pro to, aby uskutečnily politický převrat. Džery o tom zásahu moc dobře věděl, jak ho milice s policií vyprovokovaly, jak obušky mlátili lidi, kteří vycházeli z kina nebo vystupovali z autobusu

po ranní směně, anebo že hasičské vozy s vodními děly jezdily hlavní ulicí a smetaly proudem vody z chodníků vše živé jako nějakou špínu, a dokonce tak bylo zabito i dítě v kočárku. A tak když mělo při té školní besedě dojít k diskuzi a žáci byli vyzváni, aby se ptali, postavil se Džery a položil jenom jednu jedinou krátkou otázku: - A myslíte si, že jste nám tu řekli pravdu? - Následovalo hodně trapné, asi pětiminutové ticho. Hned potom byla beseda ukončena a žáci dostali po celý zbytek dne volno. Ještě víc si toho Džery v těch svých bouřlivých letech nastrádal. Ve škole se nějak dozvěděli, že kdesi na mejdanu kouřil marihuanu. Někdo, komu se pochlubil, to na něho asi donesl někomu z profesorů. Na školním výletě se kdesi vykoupal v kašně přímo na náměstí a byl z toho další poprask. Tak se všechno nastrádalo až natolik, že byl ze školy vyloučený necelého půl roku před maturitou. To už byl ženatý a čerstvým otcem a když se šel omluvit, že se nemohl připravit na hodinu, protože dítě celou noc křičelo a on se nevyspal, profesor jeho omluvu odmítl a Džery ze vzteku strčil do židle, která pak trochu odskočila od lavice. K velké smůle to bylo přesně v den, kdy probíhala pololetní konference. Hlasování čerstvě rozhořčených profesorů dopadlo v jeho neprospěch a ještě toho dne ve škole skončil. Pracoval potom jako skladník a závozník v karvinském Pramenu. Později se mu víc dařilo jako vedoucímu prodejny potravin. Dostal se dokonce na velkoprodejnu, snad jednu z největších v okrese. Něco se stalo a ocitl se na menší jednotce, ale že by si vedl špatně, se říct nedá, vždyť jezdil s manželkou na drahé rekreace. Na rekreaci v Tatrách se dostal do pořádného průšvihů. Hrozila mu žaloba za to, že ničil bankovky, když si desetikorunami zapaloval cigarety. Nic vážného z toho nakonec nebylo, jako by zrovna v té době měl strýčka v samotném pekle. Po revoluci přešla jeho prodejna do privatizace, někdo ji koupil a hospodařil tam už bez něho. Dalo se čekat, že jako soukromník to všechno teprve rozjede, vždycky se tak jevil, že by mu podnikání mohlo být hodně blízké. Jenomže asi bylo něco jiného být zaměstnaný ve státním podniku a vyznat se v různých kličkách a fintách, jak vydělat, než podnikat na vlastní účet a třeba i na úvěr, který je třeba splácet. A kromě toho Džery v té době měl dost velké zdravotní potíže. Už dlouhé roky předtím ho děsně trápila páteř, jistě následek jeho práce závozníka, kdy přenášel a na rudle vozil břemena podstatně těžší, než by měl. Prodělal několik operací, dostal částečný invalidní důchod, který mu potom vzali. O tom, že by chtěl žít z důchodu, vlastně mluvil už hodně dávno. To mu bylo ještě patnáct. Prozpěvoval si Krylova důchodce, často mluvil o tom, že nejlépe je prý kriplům a důchodcům, protože nemusejí na vojnu a mají samé výhody. Na vojně nebyl, protože získal modrou knížku, zcela ve shodě se rčením, že modrá knížka patří do knihovny každého intelektuála. Od malička trpěl na astma, ale přesto mu dalo dost námahy modrou knížku vydolovat a taky obhájit. Jednou při odvodu, když o něm vojenský lékař pronesl verdikt, že je schopen vojny, Džery se na něho obrátil tím svým typickým a nesnesitelně švejkovským: - Vy jste ale opravdu odborník, pane doktore, jak vy to jenom děláte! Vy se podíváte člověku do konečníku a hned vidíte, že má i plíce v pořádku! - Doktor ho vyhodil a udělal si přestávku. Džery se pak nakonec svého domohl. Na vojnu ho nedostali...

Vlastně je dnes, jak ho tak Pavel pozoruje a poslouchá, velký mrzout a morous. Hodně mu ublížil rozvod s Věrou, taky mu před rokem umřel otec, jeden syn se rozvedl a druhý se asi někde, neznámo kde, potlouká snad s nějakými zločinci. Upřeli mu důchod a on se o něj soudí. Podle toho, co říká, přičinil se někdo vlivný, asi někdo, s kým se, lidově řečeno, škrtl a nějak si proto nepadli do oka. Žije zatím ze sociálek, ne velkých, stačí mu to akorát na zaplacení bytu a něco maličko na jídlo. Vůbec už nemá ani na to, aby se pořádně opíjel, což dělával celé ty dlouhé roky...

„A nejhorší je, že jsem zůstal úplně sám!“ Smutně se zabral do naplnění cigaretové dutinky tabákem. „Nikdo mě nepotřebuje, a když zemřu, nikomu nebudu chybět, nikdo si ani nevzpomene...“

Zapálil si cigaretu, nasál a vypustil dým. Hodně se rozlítostnil, jistě o sobě moc přemýšlí, jinak to určitě ani nejde. Co mu říct, v čem poradit? Někdy před třemi jary ho pozval do Monety, aby třeba zkusil dělat pojišťováka. Znal přece jeho úžasnou výmluvnost, hlavně když jako kluk ukecával holky, ale i jindy, kdykoliv se pár lidí sešlo, měl vždycky hlavní slovo, mluvit on opravdu uměl. Mluvit umí přece i dnes. Ale tehdy v Monetě působil úplně jinak. Spíše jako ten rebel z klukovských let, ale ne až tak úplně. Ohlížel se, všechno tam svítilo, vyzářovalo a vonělo novotou, manželé Šircovi se zrovna chystali na nějakou velkou slávu celí v gala. Džery se ohlížel kolem a jeho pohled jako by mluvil zrovna tak nějak: - Vy bando hromská, vy si tu ale žijete! - Všichni to na něm viděli, oba Šircovi i ředitel ing. Vachala, a ten pak odmítl se s tím zamračeným člověkem o nějaké spolupráci vůbec bavit, že to je na něm hned vidět, že se na takovou práci nehodí. Džery však stejně nic takového dělat nechtěl. Zdá se, že už má spoustu let všechno jasné. Až dostane svůj důchod, na který má právo, určitě se na svět bude dívat jinak. A kdo ví, co ještě se o něm Pavel dozví. A nejenom on. Vypadá právě sice poněkud jako přejetý mrazem, ale to jenom teď.

Vždyť přece Džery je Džery.

Když si pak oba ještě z dveří stiskli pravice a Pavel pak sbíhal se schodů, od Džeryho bytu se nesla jedna z Niemenových nejznámějších písni: Dziwny jest ten swiat...

30.

Přijížděl ke svému sídlišti. Už si představoval, co udělá. Zaparkuje na dvoře, prozatím tam jistě bude místa dost, a nejspíš si půjde zdřímnout, předtím si možná ještě trošku zavzpomíná.

Zvláštní!

Jak to, že je v posledních několika dnech tak šíleně sentimentální? Takový přece nebýval. A pár let zpátky? To si skoro na nic z dřívějšíka ani nevzpomněl. Na podobné věci nemíval čas ani chuť. A když přece, pak jenom když s někým seděl u sklenice. Asi to všechno u něho začalo tím Ireniným problémem. Co je s ní, že nezavolá? Volat jí nemůže, ona si totiž s Ervínem vyměňuje telefon, takže za poslední půlrok to skoro pokaždé vzal Ervín, zrovna jako by mu to Irena dělala schválně. Třeba si přeje, aby se s Ervínem nějak škrtili. Kdo ví, jak ženy mohou všelijak uvažovat, k intrikám asi moc daleko nemívají, asi jak která. A kdo ví, třeba má Irena k podobným intrikám obzvlášť skvělé vlohy.

Zrovna zavřel auto, ještě zkusil, jak dveře drží, když mu v pouzdře u pasu začal bříkat telefon. Vylovil ho z pouzdra: „Jilemnický!“

„Dobrý den!“ zazněl z mobilu mužský hlas. „Tady Ondra Zengr! Byli jsme spolu na chalupě pana Dobrovodského, jestli si vzpomínáte.“

„Samozřejmě!“

„Rád bych se s vámi sešel, abychom probrali nějaké pojištění!“

„Velice rád!“

„A máte zrovna čas?“

„Hned teď?“

„Třeba hned, pokud můžete?“

Hned? Téměř se ulekl. Teď se mu rozhodně nechce, i kdyby někdo chtěl pojistit mrakodrap, třeba i s pěti helikoptéry: „A co třeba zítra?“

„Tak jo, zavolám!“

Ještě že tak!

Telefon opět o sobě dal vědět, sotva skončil v pouzdře. Že by zase ten Zengr? A že by si to tak rychle rozmyslel?

„Ano prosím!“

Tentokrát ženský hlas: „Pan Jilemnický? Pojišťovna?“

„Ano, prosím!“

„Pokud máte zrovna čas, moc ráda bych uzavřela pojistky, zítra totiž odjíždíme na dovolenou.“

To tedy nepočká!

Takže z odpočinku sešlo. Ani spánek, ani sentiment. Když se jde na kšeft, obojí musí stranou. Ani domů nedošel, zase vsedl do auta s vědomím, že o pár hodin později už to s parkováním na dvoře půjde huř.

Za nějakých patnáct dvacet minut už přijížděl před vilu s nápisem „Potraviny Pamlsek“. Než však stačil vylézt z auta, zabřinkal mu telefon.

„Jilemnický, pojišťovna Moneta!“

„Tady taky!“ ozvalo se v mobilu. „Kubiny, Moneta Praha!“

„Dobrý den, pane inženýre!“ Pavel už věděl, o co se jedná, a přimělo ho to k úsměvu, který tamten v Praze samozřejmě neviděl.

„Určitě víte, proč volám!“ spustil inženýr Kubiny poněkud prudčeji. „Ten pan Marynčák nám ještě pořád dluží obraz, pokud nevíte!“

„Pan Marynčák,“ vytáhl zatím Pavel klíč ze zapalování, „není můj klient, ale váš a já s ním žádné zvláštní podmínky nesjednával! A taky provizi z toho žádnou nemám, pokud je mi známo.“

„Ale to je přece úplně jedno, pane Jilemnický!“ stál na svém ing. Kubiny. „Všichni kopeme za jednu firmu, nebo ne?“

To může říct jenom takový jako on! pomyslel si, ale nic neřekl. Ten má přece svůj stálý plat, tak proto ty kec.

„Co říkáte, pane Jilemnický? Tak co s tím uděláme?“

„Jestli míníte, že budu za panem Marynčákem jezdit pětkrát denně a někde na něho číhat, pak se určitě nedomluvíme, s ním jste to sepsali vy a ne já a vy to moc dobře víte!“

„To je vaše poslední slovo?“

„Můžete to tak chápat.“

V telefonu to klaplo a ozval se signál. Pavel pomalu schoval telefon. Pro něho by určitě nebylo nic složitého, aby Vaškovi Marynčákovi zavolał, když se přece znají ještě z vojny a setkávají se občas v baru Věčko nebo i jinde, ačkoliv už se dobrý měsíc neviděli. Ale proč by to dělal? Vašek Marynčák totiž za ním před nedávnem přišel, že chystá v Praze výstavu obrazů anglického malíře a že by ji potřeboval pojistit, ale ne normálně za pojistné, nýbrž recipročně, tedy pojistku za obraz, ale ne jenom tak, přivést a dát z rukou do rukou, ale že obraz předá s veškerou noblesou, dokonce před zastupci novin a časopisů, ale hlavně před televizními kamerami. A právě ing. Kubiny se měl stát tím veledůležitým zástupcem veledůležitého sponzora, neboť takovou pojistku ani smlouvu o darování obrazu Pavel samozřejmě nemohl sepsat sám. Inženýr Kubiny už se viděl v novinách i v televizi s obrazem a monetáckým logem. Rozhodl, že pojistku sepiše sám a Pavla vůbec nehodlal vzít v úvahu. Přihlásil se až teď, když výstava dávno skončila a žádné předání obrazu neproběhlo před žádnými novináři ani televizními kamerami, ba dokonce Moneta od Vaška Marynčáka žádný obraz neobdržela. Prostě když se Vašek od Pavla dozvěděl, jak to chtěl inženýr Kubiny zařít, pojistku s ním sice podepsal, i smlouvu o reklamě a darování obrazu, avšak nakonec mu nedal vůbec nic. A že by to Pavlovi nějak zvlášť vadilo? Proč! Tady přece nešlo jenom o peníze. O ty nešlo vůbec. Těch by ze smlouvy bez pojistného asi moc nekápl. Jestli by dostal aspoň na pivo nebo na půl...

Otevřel prosklené dveře prodejny „Pamlsek“, vstoupil do příjemného chládku. Vonělo tu hlavně pečivo a vanilka. U boxu s pokladnou stály dvě starší paní s košíky a taškami, prodavačka sedí v boxu, poněkud robustnější a trochu zamračená. Odkudsi zezadu se přes hlučení mrazáků a chladících van ozýval podivný pískot. Ten z žádných motorů určitě nevycházel.

„Krupica!“ zajčela prodavačka někam dozadu za vysoké regály. „Dejte Marušce rohlík, ať tolik neřve!“

Pavel se naklonil k sedící prodavačce: „Prosím vás!“

Skoro se lekla, hned se však usmála: „No prosím, pane!“

„Hledám paní Pokornou.“

Ukázala ven a rukou opsala ve vzduchu oblouk: „To musíte přes dvůr a tam ji najdete.“

Dvůr, částečně okachlíkovaný a částečně sešlapaný trávník, právě na něm bylo poměrně rušno. Tři chlapi v řeznickém pepito a v zamaštěných zástěrách skoro až na kotníky zrovna natahovali na šikmo opřené poněkud širší prkno bezvládného vepře, kterému z hlavy i z hrdla stékaly stroužky krve. Z polozrelného a zprohýbaného kotle na vodu, pod nímž přes mřížková dvířka kamínek prosvítaly a praskaly plameny, se valila pára, nazvedávající obitou plechovou poklici v jakémsi rytmu, skoro pravidelném. Jeden kulatý a skoro bezvlasý chlap utáhl smyčku na prasečí noze, naklonil se k mladšímu kolegovi a ukázal na pařící se kotel s poskakující pokličkou: „Vidíš, vole, na každou svini se voda vaří, tak bacha! „a rozehtal se skoro nezřízeně, o poznání víc než ostatní, zejména ten oslovený.

„Paní Pokornou hledám!“ ozval se Pavel.

„Tam!“ ukázal špičatým nožem jeden z chlapů.

Šel tím směrem. Stranou od vchodu na zemi na psím lejně září nádhernými barvičkami velký motýl, křídla rozevřena skoro jako do úsměvu. No to mě podrž! řekl si. To tedy nechápu!

Vešel do bíle okachlíkované místnosti, kde se nejspíš připravuje maso k prodeji. Odněkud zněl pískot, dobře patrný i přes hukot motorů.

„Koho hledáte, pane?“ uslyšel skoro u uší, až se málem ulekl. Zaznělo to hrubě, na ženský hlas tedy určitě. Stála před ním vyšší žena poněkud statnější postavy, kdysi mohla vypadat zajímavě.

„Paní Pokornou!“

„To jsem já!“ otřela si ruku o přišmudlaný bílý plášť. „A vy jste určitě pan Jilemnický.“

„Ano, pojišťovna Moneta.“

„Dcera mi dala váš telefon, Valérie, Valja.“

Samozřejmě ví, o koho jde. To je přece asistentka firmy N.R.F., vysoká, blond. Její matka mohla kdysi vypadat nějak podobně. Malinko podobné rysy tu jsou, ale jaká odlišnost! Když člověk vidí dokonale krásnou ženu, svádí ho to si myslet, že nějak tak to s ní bude navždy, že třeba vyraje v nádhernou stařenku, ale asi to všechno bude v něčem jiném.

Přivedla ho do maličké kanceláře, ani se tam oba pořádně nevešli, nakláněla se proto nad ním, opírala se o něho, když něco hledala nebo vyprošťovala ze stolků či z registrů. Otřela stůl vlhkým hadrem, raději dvakrát za sebou, co kdyby tam něco zůstalo, třeba ze svačiny. Usadil se, z aktovky vytáhl blok a propisovačku. To protivné šero! postěžoval si, ale jen tak pro sebe, přes žábry, jak se říká. Kdyby u sebe nenosil svoji lupu, nic by tu nebyl platný.

Do místnosti nahlédla robustní prodavačka, kterou už viděl předtím u pokladny. Dveřmi dohlédl na dlouhou chodbu, kterou přicházeli dva chlapi v řeznickém pepito, jeden z nich na rameni červenou plastovou bednu. Sotva ty dva prodavačka zmerčila, zavřeštěla jako pomínutá:

„Utíkej, Maruško! Oni tě zabijí!“

I ti chlapi se skoro vylekali. Prodavačka pak někam odběhla těžkým poklusem, všechno se na ní třáslو skoro do rytmu.

Ten s bednou si dřepł a opatrně sundal bednu na zem, byly v ní tyče salámů a věnce párků.

„Co to má s tou Maruškou!“ obrátil se ten druhý, nejspíš řidič, na paní Pokornou.

„My jsme přece nikoho nepřišli zabíjet, že ne, Ferdo!“

„My ani vepříky nikdy nezabíjeli a už vůbec ne nějakou Marušku!“

„Jasná věc, šéfko,“ mrknul zas ten řidič, „řezníci nezabíjejí, ale porážejí, zrovna jako tamti na vašem dvorečku!“

Paní Pokorná se smála, skoro se až chytala za břicho: „Všechno je to jinak, pánové. Maruška je myš.“

„Myš?“ skoro hvízdł závozník „A jak to, že ji tu trpíte?“

„To je taková zvláštní myš, ta nám tu nic špatného nedělá, jenom se domáhá, aby pořád měla čerstvý rohlík.“

„Takže nějaká taková dohoda!“ ušklíbl se řidič.

„A když ho nemá, tak piští, dokud jí ho nedáme.“

Závozník vzepřel bednu s vuřty a pohodil ji na dřevěnou váhu s železným ramenem: „Takže Maruška si tady u vás vlastně otevřela svůj kvelb!“

„Šikovná!“ přidal se řidič. „Moc šikovná!“

A podnikavá! řekl si Pavel jenom tak pro sebe. A zároveň si připomenul, co kdysi sám viděl někdy před dvanácti čtrnácti lety. Přivydělával si nočním hlídáním jednoho starého skladu. Z pátku na sobotu a ze soboty na neděli. Dlouho po půlnoci, tak ve dvě tři hodiny, když už ho oči bolely, že nedokázal ani číst, seděl bez pohnutí ve tmě a snažil se neusnout. A tehdy viděl, co ho opravdu překvapilo a na co určitě nikdy nezapomene. Z ničeho nic se objevovaly malé myšky, takové hrozně tenoučké a s velkýma kulatýma ušima. Mívaly spadeno na zbytky jeho svačiny, docela odvážně se přiblížily, ale když už byly blízko, pokaždé se pohnul a ony utekly, vždycky jako na povel. A pak zase znovu. Hrály si, dováděly, měly krásná velká očka, taková jako vypoulená a nesmírně uličnická a čtverácká. S oblibou si hrály na honěnou, dvě i tři, ta první uhnula a ty další po hladkém povrchu linolea klouzaly jako po ledě. Nic podobného už nikdy neviděl.

No vida, zase vzpomínky na to, co bylo. Zrovna jako by se člověk na něco chystal, nač, to sám neví.

31.

Na dvoře před panelákem už pochopitelně neměl kde zaparkovat. Objel oba spojené dvory dokola, dokonce dvakrát, ale čekat, až se něco uvolní, to se mu zrovna nechtělo. Zajel proto na nedaleké parkoviště u Meinlu, obchodního střediska, kde vždycky probíhá nějaké střídání, protože sem přijíždějí zákazníci za nákupy a pak zase odjíždějí. Akorát se trochu obával, že na svoji felicii neuvidí, což se nemusí vyplatit hlavně v noci, kdy auta obcházejí všelijací pochybní týpci. Ale hlavně se těšil, že už konečně zalehne, když minulý večer byl pro něho hodně složitý. Jenomže...

„Nazdar, Pavle!“ nemohl přeslechnout povědomý hlas.

„Nazdar!“

Kdo jiný než Aleš, bývalý pojišťovák. Vlastně teď už důchodce, ačkoliv o stáří se mluvit nedá, vždyť Alešovi je o pět jar méně než jemu.

„Pavlíku, pojď na trubku!“

Jít, nejít? Po včerejšku...

Jenomže Aleš vyhlíží hodně zdrceně, kromě toho, že po těžké autohavárii má jedno oko jako stále vyteřštěné, když měl lebku skoro celou rozpuklou. Něco ho tíží. Něco hodně překérního. Aleš už vlastně v branži nedělá, musel do invalidního důchodu, po těžkých zlomeninách ještě kulhá a je dokonce rád, že

vůbec chodí.

Najednou ukáže za Pavlova záda: „Vidíš ho? Náš bývalý kolega!“

Pavel se otočí. Kolem nich projíždí bílá felicia s červeným pruhem a nápisem „Zinkovna“, sklo na dveřích u řidiče sjíždí dolů, v otvoru povědomá usmívající se tvář mladého blond muže.

Petr Bílý! poznal ho Pavel hned. Bodejť ne. Vždyť spolu před třemi lety chodili na nabídky.

„Nazdar, hoši!“ Bílá felicia přibrzdila. „Tak jak to jde!“

„To víš!“ naklonil se k němu Aleš. „Tak jako u tebe ne!“

„Tak do toho, chlapci!“ zasmál se Petr Bílý a felicia se pohnula. „Držte se!“

Hleděli za ním, dokud jim nezmizel za rohem garážového domu.

Aleš se za ním usmíval. „Ten to udělal nejlíp! A já mu to přeji, je to moc hodný kluk.“

„Až tak moc hodný,“ přitakal Pavel, „že u nás v Monetě už ani nemohl vydržet.“

„No, asi tak nějak,“ otočil se Aleš k budově s restaurací na patře.

Když Petr odešel z pojišťovny na lepší flek do jedné z ostravských zinkoven, po nějakou dobu o sobě nikomu z Monety nedal vědět, až zhruba někdy za měsíc zavolal Pavlovi, že potřebuje pojistit služební auto. A pak zase chtěl pojistit svůj byt. No a do třetice by se taky mohlo něco dalšího sepsat. No vida! pomyslí si. Rychle si to musím zapsat, ale až u stolu.

Hostů v Jéčku příliš moc nevyseďávalo, jenom šest, u dvou stolů po třech, zato však nadělali rámusu za tři hospody. Aleš si vybral místo až u okna. Než zasedli, ukázal servírce u baru dvěma vztyčenými prsty, aby napěnila dvě trubky, takže ani nemusela ke stolu, aby zjistila, co chtějí. Pavel sice mínil, že si kvůli včerejšku dá něco jiného, avšak přece jenom to nechal takřkajíc volně. Překonal se.

„Hele, víš, co se stalo Oťasovi?“ pohodil Aleš na stůl krabičku se startkami a začal si prohmatávat kapsy, když zjevně hledal zapalovač.

„Co?“ naklonil se k němu. „Oťasovi? Co a kdy?“

„No v noci přece!“ Aleš konečně vylovil z kapsy lesklý kovový zapalovač. „Byl na tahu s partou, na Stodolní, víš! A jel autem, které nebylo jeho, neměl ani espézetku a ještě k tomu jel na červenou, no a chlastu se předtím taky nevyhnul! V noci přšlo a myslel si, že projede.“

„Takže ho chytli?“

„Jo, čapli ho a papíry mu prý hodí do čistírny nebo dokonce na siláž!“

Tak nějak si Oťas zakončil svůj noční karnevál! Něco takového když se stane, laciné to není!

Servírka před ně postavila sklenice s pivy, pěna vysoko, ještě se to uvnitř nějak promíchávalo, jak se odhalovala čirá zlatá tekutina.

Pavel pocučával jen tak, aby se neřeklo, vystačil s jedním, zatímco Alešovi už pochybělo čtvrté. Vlastně se potřeboval vyzpovídat. Mluvil jenom on. Měl toho v sobě za deset. Bylo to v něm jako v koze. Aleš už dobré dva roky nedělá pojistky. Když začínal, jel tvrdě na zvonky, takovou tu brutální nabídku, jak tomu dnes říkají někteří pojišťováci. Vyvezl se ve věžáku výtahem až nahoru a pak šel po zvoncích, koho ukecal, okamžitě to s ním sepsal. Prolezl nejenom celou Ostravu, nýbrž i všechna okolní sídliště, jezdíval až do Vyškova u Brna, než to tu v Ostravě načal znovu, pak už ale hlavně po firmách. Býval úspěšný, taky se podle toho choval, a jak se říká, lezlo mu to na mozek. Takový malý mistr světa, sám na svém písečku králem. Mám kmen jako Vinnitou! chlubíval se a šel tím kdekomu na nervy. Z kmene se mu měsíčně točilo dost, aby si skvěle žil. Jeho manželka pracovat nemusela, zabývala se svými zájmy, chodívala si na aerobik a nejspíš se docela slušně nudila, on měl zase svoje zábavy, své karneválky s děvčaty. Někdy ho bylo vidět, jak si ve svém BMW odváží některou ze svých přítelkyň, také se před kluky v Ěmku pochlubil, že zná sazby hodinových hotelů v celé Ostravě, protože jejich služby přece sám bohatě potřebuje. Vždycky se prý najde nějaká dobrá duše kudrnatá. Tak jako mnohý pojišťovák používá osvědčené formulky při jednáních s klienty, tak on prý měl svoji fintu, jak se seznámit s děvčaty. Takové dívčiny se napřed zeptal, jestli náhodou nechodívá střilet na střelnici do Hulvák, a když mu odpověděla, že ne, tak jí řekl, že ale docela určitě má svoji pistoli, a když ona na to, že žádnou nemá, tak řekl, že přesto vypadá hodně nebezpečně. Také se s oblibou vytahoval, že dokáže naprosto bezchybně nasadit oddaný pohled psích očí a tomu prý žádná není schopna odolat. Svými fintami prý často ušetřil hodně času, který by jinak spotřeboval zdouhavým seznamováním a podobnými rituálky, a pokaždé to mělo probíhat nachlup stejně. Když to vykládal nejen Pavlovi, ale i dalším klukům v Ěmku, vyhlížel hodně spokojeně, však taky spokojený byl. Jenomže stalo se... Dva roky je tomu. Vracel se s manželkou zpátky z dovolené v Chorvatsku, u Brna do nich vjel nějaký mladík a vyvrátil je ze silnice do díry. Z BMW se rázem stal už jenom šrot, oba s manželkou samá zlomenina, hlavy rozbité, jemu praskla lebka a jí na čele zůstala hodně

zřetelná dlouhá jizva. Trvalo to, než ho lékaři dali dohromady, více než rok. Celý kmen, který pracně vybudoval za dobrých pět šest let, se mu rozpadl nebo si ho rozebrali kolegové, hlavně Jitka Vránová, něco málo připadlo i Pavlovi, když klienti se po Alešovi marně sháněli, protože potřebovali ve smlouvách všelijaké úpravy nebo chtěli uzavřít nové pojistky. No jistě, je vždycky výhodné, když odpadne někdo takový, kdo nastřádal... Ale co na tom všem bylo obzvlášť zajímavé a zároveň tragické? Aleš v té době neměl žádné své pojištění, které by mohl použít! Měl pojištěny jenom léčebné výlohy pro zahraničí a povinné ručení na své BMW. Viník nehody své povinné ručení sice měl, avšak hodně dlouho neplacené, takže celou škodu bude muset vlastně zaplatit sám, snad s nějakým příspěvím pojišťovny. Sám se k náhradám odmítal vyjádřit, jak mu nejspíš poradil právník, a zaujal takříkajíc pozici mrtvého brouka. Soud sice něco rozhodl, avšak viník, jedenadvacetiletý muž, který dosud ještě nikdy nikde nepracoval, stejně žádné příjmy nemá, tak co si od něho kdo vezme. Aleš předtím pojišťoval kdekoho a na cokoliv, avšak osobní pojistku si neuzavřel ani pro sebe, ani pro svoji ženu.

„No kdybych já vůl jenom tušil, co se mi stane,“ opakoval snad každou minutu. „Copak byl pro mě nějaký problém vzít blanket a vypsát ho? S placením jsem taky žádné potíže neměl, předtím určitě ne.“

Co mu na to říct? Ostatně Pavel taky těch pojistek moc nemá. A Aleš? Na pojišťovák byl pojištěný přišerně málo a špatně, vlastně skoro vůbec. Měl jenom to nejnужnější, auto, povinné ručení, taky odpovědnost pojišťovacího agenta, ta přece musí být, na to je zákon, ale z ostatního neměl nic. Ani úraz, ani nemoc. Nic, vůbec nic.

„Ale nejhorší mě asi ještě čeká!“ podotkl, když zvedal půllitr, a sledoval Pavla přes okraj sklenice.

„Prosím tě, co!“ naklonil se k němu přes stůl. „Co se ti ještě může stát, to mi tedy pověz!“

Aleš se dlouze napil, pak si ještě zapálil cigaretu a natáhl si do plic, až to vypadalo, že schválně natahuje čas, snad aby oddálil, kdy vysloví, co by podle všeho ani vysloveno být nemělo.

„Doma se mi to rozpadá!“ vydechl do prostoru hotový dýmový mrak. „Je to úplně na levačku.“

... Žena se musela zaměstnat, s novými kolegyněmi chodívá do barů, je k němu čím dál tím cizejší, sex mívali kdysi až čtyřikrát týdně, teď sotva jednou, a to se ona ještě pak tváří, jako by ji tím jen potrápil...

„A já ji mám rád čím dál víc, hlavně když vidím, jak ji ztrácím,“ trochu mu hlas začal přeskakovat, „vždyť ona se se mnou rozvede a bude na tom finančně líp, než kdyby se mnou pořád žila.“

No jo, život dokáže být hodně brutální.

Pavel se raději zahleděl z okna.

Že já musím od každého slyšet... Pojišťovák je asi něco jako zpovědník nebo tak nějak.

„Když ona mě už teď ale vůbec k ničemu nepotřebuje!“ zaznělo to jako z ohromné dálky.

Takže Aleš je jeden z těch, kteří podlehli. Sami sobě i své vlastní slávě. Hlavně měl smůlu. A ještě k tomu jakou!

Ale pak se rozhodl už dál nic neposlouchat.

Jak já teď toužím se pořádně vychrápat! A hned teď. Až se jednou pořádně vyspím, tak to veřejně oznámím!

32.

Doma ho uvítala Nad'ka, avšak nijak příjemně, ani se tomu nedivil.

„No to snad nemyslíš vážně!“ stanula mu do cesty s rukama vbok. „Že budeš chodit tak pozdě a ožralý jako dneska v noci!“

„Já a ožralý?“ zkusil zažertovat, ale moc vtipně to nevyznělo.

Podívala se po něm tak ostře, až ho to málem opřelo o stěnu.

„Už ať se to neopakuje, ti povídám!“

Kdyby věděla, proč se mu včera tak nechtělo domů. Ale dnes, po Ildině telefonátu je to něco jiného. Jenomže to by chtělo hodně slov a jemu se už nechce. Proto opět jenom zažertoval, aby řeč obrátil jinam.

„Co mi tu povídáš, to jsou přece samé pomluvy!“

Myslel, že se Nad'ka usměje, ale ona ne. „Pomluvy říkáš? Co? Ty ses neviděl, ale já ano! A co ten kluk, ten se má dívat na takového tátu?“

„Takže žádné pomluvy?“ nasadil hodně klidný výraz.

„Žádné pomluvy, ale čistá pravda!“ trvala si na svém.

„Takové řeči mám rád,“ opět hrál svoji, „takováto pravda přímo do očí je mnohem horší než pomluva!“

„Ale, to mi jen povídej!“ ušklíbala se, zjevně už ne tak podrážděně.

„Protože když jde o pomluvu, člověk mávne rukou a řekne - to jsou pomluvy, no ale takhle? Co já s tím? Mám se snad cítit jako nějaké oslimpané prase nebo co?“

Mávla rukou a s úsměvem uhnula, aby mohl vejít dál.

„Máš tam nějaké dopisy!“ prohodila jenom tak přes rameno, když mu šla do kuchyně připravit něco k snědku. „A taky na poště něco máš, doporučeně!“

Pořád něco! Ale napřed se vyspím. A předtím něco slupnu.

Než usnul, napadlo ho, že když toho tolik ví, tolik si pamatuje o tolika lidech, mohly by z toho vzniknout docela zajímavé příběhy, kdyby se toho chytil nějaký spisovatel. On sám se o psaní kdysi pokoušel. Hodně dávno. Někdy, snad před patnácti jary. Chodíval do rozhlasu za jedním redaktorem. Ten ty jeho pokusy četl, prý něco za to stojí, něco zase ne a toho špatného je víc než toho, co by aspoň trochu ušlo, ale přece jenom se pokusil o trochu delší povídku z vojenského prostředí, šlo o příběh proviant'áka, který se dostal do potíží vinou mazáka, co zrovna odešel do civilu, a nakonec si všechno vyřešil tím, že začal studovat všechny možné i nemožné směrnice o vojenském účtování v proviantních skladech, a potom už jen ve výkazech přehodil nějaká čísla a nakonec všechno bylo v naprostém pořádku. Ten redaktor mu povídku pohodil na stůl, dost prudce a z vysoka, vyhlížel hodně vztekle, protože v jedné kapitole popsal situaci, kdy si voják odplivl hnusný chrchel, a zrovna to popsal až příliš hodnověrně, jak se zelenožlutý chrchel třásl jako nějaký sulc, takže toho redaktora, když tu pasáž četl ráno při snídani, příšerně natáhlo, až musel spolknout kyselost, a kdoví co ještě se mu stalo, když byl najednou tak protivný, až nepřátelský. To ráno prý si dával na snídani chleba s máslem a šunkou, což on strašně rád, a pak to musel všechno hodit do kýblu. Po tomto obětavém člověku už nenašel nikoho, kdo by jeho pokusy hodlal číst a náležitě rozebírat, proto psaní úplně zanechal. Kvůli jednomu obyčejnému chlebu s obyčejným máslem a obyčejnou šunkou.

33.

„Tak na shledanou!“ stiskl dlaň postarší asistentce pana Dobrovodského a odnesl si v aktovce podepsané všechny smlouvy, o kterých se dohodli v pátek odpoledne v Janovicích.

Byl rád, že mu smlouvy vyšly. Někaké kroupy se posypou, jak se říká. Tržbu samozřejmě nepočítá, ta je pro jeho šéfy, aby měli co napsat do tabulek. Jeho zajímá, jak se mu posypou patrony, tedy kolik mu naběhne provizí, a ty by se mu z toho měly načíst slušně, sice rozděleny podle čtvrtletních plateb, ale i tak, vždyť neumíráme a zítra je taky den.

Zastavil se před svojí bílou felicií a rozhlédl se nahoru i kolem. Zatáhlo se. Najednou temno jako pod sukni. Táhne se to od Petřvaldu či Orlové. Nahore vzadu, sem tam nějaké zablýsknutí. To bude ale bouřka! Zdá se, že půjde sem na Kunčice, odtud na Jižní město a pak na Frýdek, ale možná se stočí na centrum Ostravy. Jemu by to zrovna dnes moc nevadilo, namísto deštníku má svoji felicii, a podle toho co si domluvil a co má v diáři, na něho moc nekápně. To kdysi, je tomu tak možná pět let, chtěl zajet za klientem do Havířova, aby mu předal nabídku, to ještě neměl ani tu svoji starou škodovku. Zrovna když šel přes Sýkorův most na zastávku, spadl déšť, avšak nějak podivně. Ještě na mostě to na něho chrstlo, jako by si někdo dal moc a moc záležet, aby ho trefil. Těsně před autobusem pak jako by ho pro změnu zase někdo obhodil kýblem vody z jedné i z druhé strany. Hned mu bylo jasné, že takhle nikam jet nemůže. Obrátil se tedy a šel úplně jinam na zastávku trolejbusu, aby se co nejdříve dostal domů, kde by se mohl převléct. Za železnými oblouky Sýkorova mostu už vládlo sucho, tady žádný déšť nepadal, zato sluníčko páliło, že by jeden nevěřil. Všem kolemjdoucím připadal jako by se vynořil z Ostravice nebo odněkud z kanálu. Ohlíželi se po něm, jako by mu přinejmenším z hlavy rostly blikající antény. Před mostem nic nespadlo, avšak na obloze od Bohumína a Orlové se černaly mraky zrovna jako teď.

Pohlédl na hodinky. Tak akorát, aby odevzdal smlouvy a chystal se na další schůzku. Sedl do auta a vyjel. Najednou zabřinkal mobil. Podíval se na displej, ale tak, aby mu to nevadilo v řízení. Číslo nepoznal. Přiložil si telefon ke tváři.

„Jilemnický, pojišťovna Moneta!“

„Dervena!“ ozval se chraptivý mužský hlas. „Přijďte hned!“

„Stalo se něco?“

„No, všechno nám tu shořelo!“

Požár! Dervena. Ale to snad ne? Jejich pojistka přece ještě neplatí! Až od příštího týdne. Počátek nechtěli sjednat dříve, že jim to tak vyhovuje.

„Mám velké obavy.“ bylo mu to hodně nepřijemné, jak jinak: „Ale pokud vím, smlouva ještě neplatí.“

„Rychle přijďte, určitě se to dá změnit! Pro vás maličkost, přece.“

Změnit počátek platnosti pojištění? Sotva, když se už něco stalo.

„Už k vám jedu,“ zamáčkl telefon, hned pak musel přibrzdit, aby nenajel na vůz před ním, který vyhodil blinkr doprava a zpomalil.

Takže Koblov, Antošovice, tam někde. Dervená. Tvrdili, že jim se nic nemůže stát, ale že se pojistí jenom proto, aby splnili nějakou smlouvu, hlavně aby to prý bylo co nejlevnější, no a taky co nejpozději.

Snadno našel silnici i boční uličku. Už v zatáčce uviděl dům s okny bez rámu a skel, namísto nich zely sytě černé otvory. Z jednoho okna na patře vedla dolů dřevěná lávka, po níž lidé v montérkách spouštěli na chodník spálené a rozbité věci. Zaparkoval poblíž domu, raději ne až u zdi, kdyby dům náhodou pustil cihlu. Už samotná chodba a schodiště v přízemí byly řádně začouzeny a čpěly dýmem, tak podivným, skoro by člověk měl chuť říct, že pekelným. V patře už vládlo všude černo jako někde uprostřed pece. Po zemi se válely ohořelé a seškvařené trosky nábytku a počítačů, jak to tu nejspíš rozstřípali a rozflákali hasiči při boji s ohněm. Hlavně některé věci se změnilo skoro k nepoznání, spečené a sežehnuté. Tak tohleto, pomyslel si, je opravdová spoušť v pravém smyslu slova, to příslovečné boží dopuštění. Asi nějak podobně měla vypadat biblická města Sodoma a Gomora po tom, co na ně dopadl hněv Nejvyššího.

„Pan Jilemnický?“ ozval se za ním drsný chraplavý hlas.

Otočil se, v montérkovém kabátku a riflích tu stál nepřilíš vysoký muž, tak padesátník, bílé vlasy hodně nakrátko, silné brýle. Hned ho poznal, jednatele firmy inženýra Hladkého. To s ním podepisoval smlouvu, kde jednatel Dervený trval na tom, aby se počátek pojištění odložil, pokud to jen půjde.

Podali si ruce a inženýr Hladký mávl jen tak kolem sebe: „To je ale nadělení, co?“

„To tedy je, pane řediteli.“

„Tak co s tím uděláme?“

Tak už to začíná... Hodně nepříjemné! Přímo hrozné.

„S tím se nedá nic dělat.“

„Jak to?“

Jak to? Odložený počátek, přece.

„Smlouva ještě nezačala platit, pane řediteli,“ snažil se co nejšetrněji, ale tak, aby zbytečně nebudil naději, kterou stejně nikdo nemůže splnit, „s tím se opravdu nedá nic dělat.“

„Ale jsou přece ve smlouvách nějaké klíčky, a právě vy, pojišťováci, se v nich vyznáte jako nikdo druhý.“

„Tady žádná klíčka nepomůže.“

„A když se udělá změna?“

„Jaká změna?“

„Změna data přece,“ ztišil inženýr Hladký úplně svůj hlas, „a nebude to zadarmo, určitě se dohodneme.“

Že jsem tu vůbec vlezl! Je jisté, že tenhle pán by chtěl nějakou náhradu, aby jeho firma mohla pokračovat bez větších otřesů. Ale co s tím? Není příjemné dělat posla špatných zpráv.

„V mých silách to není,“ pokrčil rameny, „to bych způsobil sám sobě potíže a vám nepomohl.“

„A kdybyste to jenom zkusil?“

Zkusit to? Jasný podvod! To by si koledoval o průšvih.

„Ani zkusit to nemůžu.“

„Heleďte!“ přitvrdil jednatel. „My jsme zrovna přišli o milion, ne-li o víc, a vy jste s námi přece nějakou tu smlouvu sepsal, jde jenom o pitomý týden, o nic víc! My přece nejsme žádný státní podnik, nám nikdo nic nedá jen tak! Chápete to vůbec?“

„Nezlobte se, ale to nejde!“ už se obrátil k odchodu. „Stejně by to neprošlo!“

Ani se nenamáhal podat inženýrovi Hladkému ruku, když viděl, jak nabírá na vztek. Pomalu se otočil a odcházel.

Ještě za sebou zaslechl: „Člověk tu tlačí prachy kdejakým pitomcům, a co z toho má! Když k něčemu dojde, všichni se na něho vyserou, kurvy sprosté!“

Pavel si povzdechl. Jsou hranice, které člověk prostě nepřekročí.

34.

Když se vracel zpátky do Ostravy, projížděl vesnickými obcemi Antošovicemi a Koblovem až k Ostravici a odtud pak nadjezdem nad Hrušovem. V devadesátém sedmém tady dole v Hrušově stálo

všechno pod vodou. Byl se tu podívat, když vody opadly a všechno vyschlo. Páchlo to tu bahnem a vítr zvedal mračna prachu, domy zely opuštěné a zhanobené, bez oken a dveří, promoklé, místy až po střechy, mokrá čára byla znát na kostelní věži až dobrých šest metrů nad zemí, člověku z toho ani rozum nezabíral, jak tady mohla stát voda do takové šílené výšky, a jak se vůbec někdo mohl zachránit, třeba z těch malých domků, to museli stát až někde na hřebeni střechy nebo na komíně, anebo nejspíš, chvála bohu, předtím utekli do bezpečí. Procházel tudy, mračna smrdutého prachu ze zaschlého bahna se zvedala, vytáčela se do vírů, spirál, oblouků a sloupů, takže to tu chvílemi vyhlíželo jako vymřelá krajina po vražedných nájezdech Apačů někde na pokraji pouště u Rio Pecos. A zároveň se mu vnutila myšlenka, že pokud právě tato místa měla své genie loci, pak ti v den těch strašných povodní docela určitě utonuli ve smrdutých vodách nebo se možná s lidmi evakuovali a už se sem nikdy nevrátili. Tehdy si schválně zašel pod nadjezd k prodejně potravin, která vyhlížela stejně zmrhaná jako všechny domy poblíž. Kdysi tu prodejnu moc dobře znal, lidmi se v ní občas hemžilo, kde teď všichni jenom jsou? Jeho dávná kamarádka Lisselotte, tak se správně jmenovala, v té prodejně po nějakou dobu zastupovala vedoucí. Když za ní přišel, posadila ho na židli do kanceláře šéfký, dřepala si mezi jeho kolena a vzhlížela k němu nahoru svojí andělskou tvářičkou a nechala se od něho hladit po líčkách a vychvalovat, jak skvěle vypadá, a opakovala mu s hrozně vážným výrazem ve tváři, jak ho má hrozně moc ráda, ta beruška jedna prolhaná, a kdo ví, co dneska dělá a jak se jí daří. Kdosi povídal, že odešla se svým nejnovějším kolíkem do Krkonoš, kde si spolu pronajali malou turistickou boudu na hodně frekventovaném plácku a daří se jim oběma dobře. Pokud ovšem ji to s ním už dávno nepřestalo bavit, neroztáhla krovky a neodlétla jinam, aby se zavěsila zase pro změnu na někoho dalšího, nejspíš na chlapa, u kterého, tvrdě řečeno, je slyšet šustění lupenů už z pořádné dálky. Kdo jen ví, kde je té Lisselotte konec, už ji neviděl možná dvacet jar. Však co, lidé se potkávají a rozcházejí. Běžné, někdy hloupé, leckdy až banální...

Zrovna když čekal na velké hrušovské křižovatce, až bude moci zahrnout doprava, zabřinkal telefon. Podíval se na displej: Alena! Irenina sestra! Co má? Asi zprávu o Ireně.

Přimáčkl si telefon k líci: „No ahoj!“

„Ahoj, Pavle!“ zaznělo plačtivě. „Víš, co se stalo?“

„To nevím!“ podíval se na semaforey, naskakuje žlutá.

„Můj syn je po smrti!“

„Cože?“ až úplně zapomněl, že sedí v autě na křižovatce.

Vedle zařvou motory, auta se pohnou.

„Zabil se v autě, vím to už dvě hodiny,“ ozývá se až kvílivý pláč.

„To snad nemyslíš vážně! To je snad fór! Ale děsně pitomý!“ je z toho celý mimo. Alena před časem ztratila muže, už druhého. Tonda, Pavlova kamaráda. Zrovna toho, který se mu svěřil, že svojí krví napsal a podepsal ten podivný d'ábelský úpis, co se mu pak ztratil, když se rozmyslel a šel si pro něj. Ale to s tím vším určitě nemá nic společného, prostě stalo se. Ale teď? Ještě i syn...

Za ním se ozývají klaksony.

„Nechce se mi ani žít, Pavle!“

Na semaforu naskočí červená. Klaksony někde za ním houkají a řičí.

„Ali, zavolám ti!“

„To je ten můj osud, však ty víš.“

Šílené! Takže nejen Irena má hrozné potíže. Taky Alena. Obě vypadají moc dobře, obě k němu něco cítí, vždyť on k nim taky.

Klaksony houkají, auto za ním se povážlivě přiblížilo, z bočního okna vystrčená ruka, sevřená pěst s trčícím prostředníkem. Dobře ví, co to gesto znamená: vyliž mi prdel!

Zamáčkl mobil jako nějakého obtížného brouka. Teď už červenou nepromeškal. Alena! To snad není možné. Znají se už tolik let. První muž jí zemřel tragicky, toho neznal. Zato toho druhého muže, Tonda, znal velmi dobře. Jednoho večera odešel koupit cigarety a provětrat psa. Pes pobíhal venku kolem domu, Tonda nikde. Našli ho policajti až někde v Osoblaze na Bruntálsku na jeho chalupě. V hlavě díru od něčeho ostrého, zemřel však spíše podchlazením. Nic se prý nezjistilo, navíc Tonda býval hodně záhadný a vůbec o sobě nemluvil, jenom se vědělo, že v poslední době hraje karty o peníze, taky měl jednu vzácnou vlastnost, že vždycky nějak dokázal sehnat peníze, což by mu kdekdo mohl závidět, a vždycky míval nějaké ty hrachy doma v baňce. Jednou s ním zažil, nač nikdy nezapomene. Setkali se v ostravském metru, jak se obvykle a posměšně říká podzemí u tramvajové zastávky Náměstí republiky. Tonda si vtlačil do sevřených rtů několik podivných barevných tablet, zapil je koňakem, odměřil si čas na hodinkách a

pak šel do herny k automatům. Chodil od jednoho stroje ke druhému, obešel jich snad deset dvanáct, do každého vhodil pár mincí, naslouchal, chvíli na nich hrál a pak si vybral jen jeden automat, do kterého natlačil drobných snad za dvě tři stovky. Vysypal pak z něho mince skoro za dva tisíce. Potom objednal pro sebe i pro Pavla své oblíbené vepřové řízky přes celé talíře a následovalo, co jiného, než Tondova slavná fernetová smršť, to když servírce řekl: - Slečno, dejte nám tu vždycky po třech fernetech, ať pořád nemusíte běhat! - no a jak z toho bylo Pavlovi, není třeba líčit. Takový byl Tonda. A jeho žena Alena? Jednou hodně dávno se s ní Pavel potkal v baru Věčko. A taky z toho byla fernetová smršť, avšak o něco mírnější, nikomu nebylo špatně, zato se dozvěděl, že Tonda na něho šíleně žárlí, Alenu podezírá, že se s ním tajně schází a dokonce ji kvůli němu taky jednou zmlátil. Ani nevěděl, jak se začali spolu objímat a líbat, a když ji odprovázal domů, šli přes park kolem Ostravice, čímž si cestu docela prodloužili, vždyť bydlela na Fifejdách, tedy úplně v jiném směru. Měli hodně nakoupeno a proto se o nic nepokusili, spíše se jen domlouvali, že se někdy spolu sejdou a pomilují, zůstalo však jenom u řečí. Tehdy v baru říkala, že jí připadá, jako kdyby kolem ní tančila samotná smrt. Koho prý miluje, toho ztratí, což zároveň vyznělo, jako by sama čekala, že Tonda určitě skončí špatně a zároveň jako by i Pavla varovala, aby si s ní nic nezačínal, že ona nosí smůlu, ne-li přímo smrt. Už tehdy si připomněl, co kdysi četl v jakýchsi starých knihách, že kdysi hodně dávno si lidé představovali smrt jako hezkou ženu v bílém. Docela by si dokázal představit i Alenu jako pohlednou ženu celou v bílém. Také potom, co se to stalo Tondovi, se oba setkali v baru u fernetů. Znovu se v nich bezděky probudilo to, co někdy před deseti dvanácti lety, taky mluvili o tomtéž a taky ho varovala, že by měl smůlu...

Ve městě už musel víc dbát na provoz. Když dojížděl k budově s pojišťovnou Moneta, všiml si mezi domy pruhu oblohy směrem někam až za Slezskou Ostravu. Nebe už potemnělo přímo zlověstně, jako by hodlalo hodit svůj závoj snad na celý svět, na Ostravu pak docela určitě, což viděl jasně i bez brýlí.

35.

Vešel do přízemí hotelového domu. Službu na recepci měla pohledná černovláska v přiléhavém kostýmku. Pozdravil ji lehkým úklonem, ona se jen usmála a zahleděla se doprava, kde zrovna postávalo nějak podivně moc lidí u výtahu s rozevřenými dveřmi, aniž se někdo z nich odvážil vkročit dovnitř. Někdo tam zareptal, že něco takového se nedělá, ale nikdo se nehrnul dovnitř.

Uviděl jednu z žen, asi čtyřicítka v zelenkavém kalhotovém kostýmu, která stála skoro zešíkma, opřená rukou o knoflík výtahu. Bylo zřejmé, že právě proto je výtah otevřený, ačkoliv nebylo pochopitelné, proč nikdo nejde dovnitř. Recepční si otevřela dvířka pultu a rázným krokem se propletla mezi stojícími k ženě opírající se o knoflík výtahu.

„Můžete mi povědět, dámo, co to znamená?“ zvýšila hlas natolik důrazně, že by to od té jemné tváře nikdo nečekal. „Hned to pusťte a nechte lidi, aby mohli dovnitř!“

„Až se to vyvětrá!“ odrazila ji stejně rázně ta opřená. „V tom se nedá jezdit.“

„Nerozumím vám.“

„Tak si čichněte!“

Recepční se naklonila do výtahu a se zavřenýma očima, jako by se bála neznámého překvapení, si čichla, zprvu lehce, pak naplno, hned pak otevřela oči: „Co si to vymýšlíte, dámo!“

„Takže hotovo?“ pustila ta v zeleném kostýmku knoflík výtahu. „Tak jedem!“

Výtah byl hned plný, venku před ním zůstala jen ta hezká recepční s Pavlem.

„No s kým tu ta baba tančí!“ obrátila se na něho hodně rozlíceně, nozdry se jí třásly o poznání víc, než když se nahnula do výtahu. „To jsou dneska ale lidi! To není ženská, to je bre!“

„No tak chtěla jen vyvětrat výtah!“ opáčil Pavel.

„Larva jedna!“ obrátila se zpět k recepci, kam zrovna přicházel muž v lehké rozhalence a kraťasech.

Docela jí sluší, když se čílí! sklouzl Pavlův zrak na její pozadí, kde přes tenkou látku prosvítaly výrazné okraje úsporných kalhotek.

Ale to už přistál vedlejší výtah a z něho vyšli tři lidé.

Pavel se nechal vytáhnout do svého patra. U dveří kanceláře s objemnou tabulí - Moneta, a.s., Likvidace pojistných události - havárie a povinné ručení - se otevřely dveře a vyšli dva osmahlí muži, jeden kudrnatý, druhý s pleší, ten starší, možná padesátník, zvedl pěst a pronesl hrubým hlasem:

„Prisámbačku, podotýkam, že sme tuná došli slušným štýlom, tak čo sa jebú!“

Ten druhý hned ukázal na další dveře pojišťovny Moneta: „Šak tu musí byt nějaký šéf, no ne?“

„Dojdem pro Fera, ten si ich tuná podá!“ máchl rukou padesátník s pleší. „Šak je onde na magistrátu!“

Oba Pavla minuli, zhlíželi po něm jako po nějakém darebákovi, až mu z toho nezabýlo dvakrát dobře, ale přežil to.

Sáhl do kapsy, zazvonil svazkem klíčů. Nestačil však odemknout. Dveře se otevřely a na chodbu vyšli dva muži v barevných oblecích, oba elegantní čtyřicátníci. Pozdravil se s nimi a počkal, až projdou, aby mohl vejít. Ti dva kdysi přišli z jakési makléřské sítě, kde byli zvyklí dělat jenom samé životní pojistky. Tam však mívali jenom část provizí oproti těm, které teď dostávají v Monetě. Když potom přišli sem, bylo na nich vidět, jak jsou spokojeni. Jenom zářili. A když vešli do kanceláře, s nimi jakoby vešlo i jakési zvláštní světlo. Na poslední monetářské konferenci, kde se slavily výsledky posledního roku, pilo se šampaňské a jedly se všelijaké dobroty, pod kterými se stoly až prohýbaly, ti dva, když si sedli naproti sobě, se smíchem na sebe ukazovali krouživými pohyby rukou něco jako pomyslné mletí a Pavel porozuměl alespoň něčemu z toho, co si šeptali a čemu rozuměli jinak z celého sálu snad jen oni dva: - Moneta, mlýnek na hrachy! Moneta, mlýnek na prachy! - Tihle jsou v Monetě opravdu spokojeni. Zkrátka umějí to! Jsou to praví machři! Pokud tak skvěle pojedou i nadále, asi jim dlouho nepotrvá a zařadí se ke skutečným pojišťovacíkým baronům, jako jsou třeba Šircovi.

Když vešel, místnost s červenými koberci a šedými stoly a židlemi zabírali tři lidé. Před monitorem počítače seděla černovlasá Jitka, Pavlova úhlavní nepřítelkyně. U vedlejšího stolu zvedal sluchátko kolega Eda Širc a zády k němu u svého stolku se sestavou PC se krčila jeho žena Vlasta Šircová, oba už dávno takzvaně za vodou, zrovna od té doby, kdy vznikla Kooperativa, první pojišťovna vedle České pojišťovny, neboť oba přešli z České do Kooperativy a přetáhli si s sebou ohromné množství klientů, z nichž údajně nejméně třičtvrtina s nimi pak přeběhla do Monety, a tak pro další dobu mají základ víc než skvělý. Od jistého známého, jejich souseda, se Pavel dozvěděl, že Šircovi si někdy před rokem koupili dům na Slezské Ostravě, mají velkou zahradu, kde pěstují samé kytky a okrasné keře, postavili si nádhernou skalku, na zahrádce však pracuje jenom Vlasta, zatímco Eda si pořídil všelijaké strojky i mechanické nářadí, samou automatizaci a elektroniku, aby se sám příliš nenamáhal, zatímco svoji ženu krutě prohání a zaměstnává i těžkou prací, což jeho soused vcelku vítá, vždyť Vlasta Šircová je na svůj věk vysoce atraktivní černovláska, má vysokou tenkou a rovnou postavu a dlouhé nohy, což prý nejvíc vyniká v parném létě, když po zahradě chodívá jen tak v bikiní, a snad se mu někdy, když jí s nějakou těžkou prací vypomůže, podaří dostat ji v tom nejžhavějším slova smyslu, vždyť má na ni políbeno už od prvního dne, kdy se stala jeho sousedkou...

Na Pavlově stole je pohozená obálka s dopisem, orazítkovaná dokonce několikrát. Otevřel ji. Výpověď pojistky! Další v řadě. Eva Procházková, majitelka restaurace. Má asi šedesát. Vždycky veselá a příjemná, zná ji už hodně dlouho. Když se stivil naposledy, řekla mu, že hospodu zavře a nechá si jen malou trafikou, protože už to dále nemůže táhnout, vždyť opilci jsou pořád horší a horší, a co všechno si už k člověku dovolí! Jsou prý jako čerti puštění z řetězu. Pavel v hospodě u Evy Procházkové poprvé zkusil čerstvé kvasnicové pivo, prý ještě nesecezené, jak ho snad dokonce kýblem nabrali přímo z pivovarského tanku a pak dovezli k ní. Bylo úplně kalné, poletovaly v něm jakési malé drobečky, vypadaly snad jako zdrcnuté kvasinky, některé stoupaly nahoru, jiné klesaly dolů, nebo šly zase do stran či dokonce se vytáčely do jakýchsi koleček a spirál. Prostě pivní burčák...

Černovláska Jitka odběhla na záchod a sotva se z něho vrátila, jakoby sladce se na Pavla ušklíbla:

„Dobře že ses uráčil přijít! Máme jít za ředitelem!“

„Oba?“

„Oba!“

Když oba, tak oba.

Pohlédl na Edu Širce, který jenom pokrčil rameny a převrátil oči nahoru, čímž zřejmě dával najevo, že opravdu se něco děje, a dokonce něco takového, v čem má prsty tahleta... - Je to koza, - řekl o ní kdysi Eda, - ale dělá kšeft a na křapačku by taky byla... - Zato Vlasta Šircová se o ní vyjádřit nehodlá, vždycky jenom pohodí hlavou. Proč by si ti dva něco začínali právě s Jitkou? Zapotřebí jim to není. Mají na to, aby jim samotným dvěma pojišťovna vybavila separé kancelář, kdyby jenom trochu chtěli.

Inženýr Vachala se zatvářil otráveně. Jenom si uhladil své drahé nemačkové sako a ukázal oběma na křesla, aby se do nich zabořili.

„Tak k věci!“ zahleděl se hodně přísně, snad až přehnaně, do Pavlovy tváře. „Děje se tu něco, co já nestrpím!“

Jitčina hezká tvářička na to horlivě přitakala.

„...a tak, pane Jilemnický, ta firma, kterou jste ukradl paní Vránové...“

„Co?“ málem se postavil. „Já že jsem jí něco ukradl?“

„Samozřejmě!“ postavila se vedle něho. „Ukradl mi firmu Lerrica!“

Lerrica? Snad ne! To určitě nemyslí vážně. Copak ona s tou firmou měla kdy něco společného? To by snad něco věděl!

Jenomže ona po něm hledí sveřepě, jako by o svém tvrzení ani nezapochybovala.

„Slyším dobře, pane řediteli?“ obrátil se na inženýra Vachalu. „Lerricu jsem oslovil už dávno, někdy před půl rokem, a smlouvu jsme podepsali v minulém týdnu. Já nechápu!“

„Ale paní Vránová má jiný názor, pane Jilemnický!“ zaznělo tvrdě, ředitel stál zcela zjevně na její straně, což ho nijak neudivilo, když je oba už nějakou tu středu se čtvrtkem zná.

„S firmou Lerrica jsem navázala kontakt před měsícem a do té doby nikdo z Monety s nimi nejednal, což já vím naprosto přesně, takže pan Jilemnický si nejspíš přečetl v počítači, že jsem firmu kontaktovala a zašel tam, aby mi ji ukradl.“

Jak si může dovolit něco podobného tvrdit? No ale to už je příliš! „Takže navrhuji, pane řediteli, abychom do té firmy zavolali a zeptali se přímo!“

„To snad ne!“ skoro se vzepjala v křesle Jitka. „To se přece nehodí!“

„Taky si myslím,“ opáčil ředitel.

„Ale já si myslím, pane řediteli, že by měl promluvit majitel firmy anebo jeho manželka, aby mi potvrdili, kdy jsem s nimi začal jednat.“

„Ale nic nemáš v počítači!“ zasyčela Jitka. „Tam přece mají být všechny kontakty, aby se vědělo!“

„Proč bych měl své kontakty dávat do počítače?“ on na to.

„To aby se vědělo, kdo kterou firmu zkontaktoval jako první, aby si agenti Monety nelezli do zelí!“ snažila se Jitka artikulovat skoro učitelky. „Tak to přece bylo rozhodnuto na poradě už dávno.“

Jistě, vzpomíná si, podobné návrhy v poradách padaly, ale nebral je příliš na vědomí. Pro něho nebylo přijatelné, aby ten, kdo nějakou firmu třeba jenom zavolá telefonem a nic nevyřídí, si ji přivlastnil navěky a jenom si hlídal šanci, aby hned skočil za krk tomu, kdo by ve firmě někdy za čas uspěl.

„Nevím, jestli něco takového bylo rozhodnuto,“ namítl, „ale já s něčím takovým nesouhlasím!“

„Ale paní Vránová má pravdu, pane Jilemnický!“ přihrával ředitel Jitce.

„To po mně tedy chcete, abych tu firmu předal kolegyni Vránové?“

„Taková jsou přece pravidla hry!“ pokrčil ředitel rameny a oba se s Jitkou na sebe usmáli.

„Jsou špatná a bude tedy třeba, aby se k nim vyjádřil někdo z generálního ředitelství, třeba sám generální!“ nedal se Pavel, přičemž hned uviděl, jak to s oběma škublo, hlavně pak s ředitelem, až mu bylo zřejmé, že u něho už dokázal přešlápnout jistou čáru únosnosti a teď proti němu bude mít Jitka už hodně platného spojence, pokud se tak už nestalo dávno předtím.

Ředitel sklonil hlavu, zjevně hledal slova, jak ho to zaskočilo, ale jenom na krátký okamžik. Energicky zvedl hlavu a sáhl po telefonu: „S kým jste jednal, pane Jilemnický? S kým vy, paní Vránová?“

Tak se dozvěděl, jak se to opravdu seběhlo. Manželka majitele řediteli potvrdila, že Pavel už s nimi jednal někdy před půl rokem, s ní i s jejím manželem. Byla jen otázka času, kdy se rozhodnou pro pojištění. Jitka zase našla pochopení u mladého asistenta, který jí slíbil, že pojistku sepíše majitelé s ní. Nejspíš, jak usuzoval Pavel, se to seběhlo tak, že dotyčný mladý muž zprvu ani nevěděl o jednání majitelů s Pavlem a dal se zvládnout Jitkou, která mu před očima zasvítla svými kalhotkami, zastřílela svými gumičkami nebo tak nějak podobně se všechno mohlo odehrát. Takže tentokrát její útok odrazil. Ale co přístě? Je vůbec špatné, že se zamotal do nějakých rozporů. Moc dobře ví, jak to je, když se člověk zaplete do zbytečných potíží. To pak vážnou hlavně kšefty. Vždycky mu to šlo dobře, když nehleděl kolem sebe, kdo má jaký kmen, kdo kolik dostává, kolik mu žere auto, kolik mobil. Nejlepší je nasadit si klapky na oči a nevidět kolem sebe, jenom hledět dopředu na svůj cíl, jako se dívali ti tři mudrci na svoji záračnou hvězdu. Asi bude hodně pravdy na tom, co Pavlovi pověděl jeden z těch dvou externistů, kteří ještě někdy před necelým rokem prodávali životní pojistky pro jakýsi makléřský žebříček. Když k němu jen tak mezi řečí prohodil, že existuje asi padesát pojišťoven a jestli on tuto konkurenci považuje za velký problém, bývalý pojišťovnický sektář se jenom usmál: - Konkurence? O žádné nevím! Já si jdu s každým vždycky jenom přátelsky popovídat. - Určitě měl pravdu. Rozhodně je to lepší způsob než pořád bojovat s tou můrou. Ale jak z toho ven? S ní je totiž na pováženou vyhrávat, ale i prohrávat.

36.

Šel do kanceláře obchodní služby, Jitka ještě zůstala u ředitele, vyhlížela hodně ponuře, její

sebevědomí naráz pokleslo jako zvětralá pivní pěna. Moc dobře o ní ví, jak ho nenávidí. Zrovna teď se mu snažila dokázat, že darebákem je on a ne ona, snad proto si připravila situaci se záznamy kontaktů do počítače a pak dlouho vyčkávala na vhodnou chvíli, když o něm přece všichni vědí, že se v kanceláři moc nezdržuje a záznamy o svých kontaktech vůbec nikam a pro nikoho zapisovat nehodlá, aby se mu v nich nikdo nemohl probírat, zatímco on si je pracně shání a domlouvá nejenom telefonem, nýbrž i osobními pojišťovkami a pochůzkami. Všichni v Monetě o Jitce vědí, že aby získala klienta, je schopna podstoupit cokoli. I Pavel se sám přesvědčil, shodou okolností u svého známého projektanta, o kterém moc dobře ví, jak zapřísáhlé odolává všem pojišťovákům. Bylo to někdy před půl rokem ve středu večer v jistém hotelovém domě. Jitka seděla na barové stoličce, svoji krátkou sukni ještě vyhrnutou a výstřih jak se patří, její kabelka vždy akorát na formát sazebníku a pojistky, aby to mohla kdykoliv sepsat. Vedle ní na barové stoličce Pavlův známý, poroučel jí metaxy, až se unaveně kymácela, že to vyhlíželo na kobří tanec, a nakonec, zrovna když Pavel odcházel, ten známý šel dolů do recepce a Pavel slyšel, jak objednává pokoj na celou noc. Na druhý den dopoledne, když se s ním potkal, se zeptal jen tak, aniž čekal skutečnou odpověď: - Takže už konečně jsi pojištěný? Viděl jsem včera, že je ruka v rukávě! - Pojištěný nejsem, však mě znáš! Ale ruka v rukávě opravdu byla! A bylo to skvělé, to ti tedy povím! - Toho dne přišla Jitka do pojišťovny někdy v poledne, jakási hodně vzteklá, chvílemi ji křivilo do breku, taky jí zabylo špatně, že až v záchodě zvracela. Akorát Pavlovi dost vadilo, že měl do kanceláře pozvaného klienta, který musel slyšet zvuky dávení, třebaže tlumené přes dvoje dveře. Toho dne opravdu nepřinesla žádnou pojistku s podpisem toho projektanta, což si Pavel docela jednoduše ověřil v denním výkazu.

Nečekal, až Jitka přijde od ředitele, a už vůbec nepočítal s žádnou její omluvou, přestože střelila vedle. Moc dobře věděl, jaká vůči němu je a čeho všeho by mohla být schopná. Někdy v lednu to bylo. Přišel do kanceláře hodně nachlazený, kašlal, kuckal a smrkal. Ona měla před jakousi zimní rekreací. V sobotu den dva před odjezdem mu zavolala pozdě večer domů, že si má promyslet, jak ji finančně odškodní, když na ni přenesl virus a ona teď leží s těžkou chřipkou a určitě ani nebude moci na svoji rekreaci nastoupit. Naštěstí odjela, takže s tím pomyslným Pavlovým virem to až tak moc dramatické nebylo.

37.

Odešel z kanceláře. Když míjel dveře k řediteli, napadlo ho, že zrovna toto místo, pokud vůbec má nějakého génia loci, pak jde beze všech pochybností o ducha intrikánů.

O kus dál se otevřely dveře jednoho z obytných pokojů, na chodbu vyhlédl nevysoký blondýn, střížený krátce, skoro vojensky. Pavlovi připadl povědomý, kromě toho, že hodně připomíná Igora Kalamu. Vždyť ho znám! Ale odkud? Přece z vojny, připomněl si. Tenhle tam nastoupil jako mladý oficír, podporučík. Hned se začal jevit jako těžký frajer, černé brýle, kožené rukavičky, na prvních střelbách komusi málem roztavil samopal, když z něho pálil v dlouhých dávkách. Nadřízení mu vytýkali, že nedokáže promlouvat před nastoupenou jednotkou, ale to se nikdy ani neodvážil kvůli špatné výslovnosti. Postupně mu jeho frajeřiny ubývalo, stále častěji se chodil zašívát do Pavlova proviantního skladu. Jednou, když už to v něm vařilo, jak byl ze všeho na nic, se před Pavlem vyzpovídal i s tím svým špatně vyslovovaným r: - Už mě to seche, kuchva! Všichni mě tu jen mchdají! - Jak naivní! Co od té vojny vlastně čekal? Možná se ale dočkal aspoň jednou. To když na jakési stavbě daleko od posádky zavedl své vojáky do hospody a při hádce s místními opilci zavelel: - Vojsko na ně! - Vojáci poslechli. Všechny domorodce i s hostinským zmlátili a vyházeli otevřeným oknem do zahrady. Byl to jeho úplně poslední vojenský rozkaz. Snad jediný, na který byl opravdu hrdý...

V přízemí na koženkových sedačkách naproti vchodu sedělo několik lidí, mezi nimi okamžitě rozlišil poněkud robustní postavu s pleší nahoře a dlouhými černými vlasy. Jemu známá příjemná tvář: Jirka Poláček! Nazdar! Nazdar! Podali si ruce.

„Co tady, Jirko?“

„Ále, čekám na prezentaci, zase nějaký nový mult'ák.“

„Tak co, kdy zase napěníme škopek?“

„Není čas, ale určitě se potkáme...“

Takže Jirka si zrovna testuje nějaký nový multilevel. Pokaždé, když se Pavel chtěl jen tak ze zvědavosti dozvědět, jaký nový systém mult'áku zrovna nabíhá a začíná se šířit, vyhledal Jirku a ten měl pokaždé nové informace. Vlastně se tím živí už nějaký rok, snad někdy od devadesátého nebo devadesátého prvního či druhého. Je tím známý po celé republice a odevšad mu píší, hlavně proto, aby si ho mohli přihlásit do pořadí přímo pod sebe. Tak se Jirka dozvídá v Ostravě jako jeden z prvních, co je v

branži nového, co kde vzniká a co se začíná rozjíždět. Pokud sám uzná, že ho novinka může zajímat, zaplatí vstupní poplatky, nechá se proškolit a napíše spoustu dopisů spoustě lidí, že má novou příležitost a že se mohou přihlásit přímo pod něho, aby v novém pavouku obsadili co nejvyšší příčky. Je moc dobře, že se zase probudil ze své nečinnosti. Potíže, které měl před časem, ho uvrhly až do natolik hluboké defenzivy, že se mu ale vůbec do ničeho nechtělo. Tehdy si sice pronajal kancelář, že bude dělat úvěrové poradenství, ale nakonec si na dveře nedal ani tabulku. Pavlovi to pak vysvětloval zcela po svém: - Jo, kdyby se mi tak chtělo, jak se mi nechce! - Podal si též inzerát s adresou kanceláře, avšak tu tabulku si tam nepověsil prý dokonce ze dvou příčin. Za první, co kdyby vůbec nikdo nepřišel, což by ho určitě zklamalo, no a za druhé, co kdyby někdo přišel a on by se mu pak musel věnovat, odpovídat na otázky, když se mu opravdu ale vůbec nic nechce... V poslední době dělá hlavně s kosmetikou, otevřel si sklad, kam chodí nakupovat drobní prodejci kosmetiky z Ostravy a okolních měst. Dobře se také vyzná ve všelijakých bankovních službách. Dnes má otevřeny účty u několika bank a provozuje svoji bankovní turistiku, kdy tržby kosmetické firmy, pro kterou sám pracuje, protahuje přes své účty v několika bankách, kde má otevřeny vysoké úvěry a kontokorenty, aby tak vytvářel iluzi jakéhosi rotujícího kapitálu. A jistě už nemá daleko ke zdokonalení té své virtuální firmy, protože pokud se něco neobráť výrazně v jeho prospěch, což prý mu v nejbližších měsících určitě nehrozí, tak aby tu svoji bankovní turistiku nějak obhájil, bude muset k virtuálnímu obratu fingovat i nějaký virtuální oběh zásob, které se musí přece někde skladovat, třeba ve virtuálním skladě, a něčím převážet, třeba virtuálními vozidly, a taky s těmi zásobami musí pracovat nějakí virtuální pracovníci a k tomu všemu musí být taky nějaká ta virtuální provozní evidence, a to všechno si vyžaduje nějaké ty virtuální náklady, no a tak pořád dokola a až do nekonečna, dokud nezíská pořádný měšec peněz, kterým by to najednou takzvaně zamázl a vyhlásil virtuální úpadek, anebo mu nakonec na všechno přijdou a obviní ho pro podvody a nedovolené machinace. U něho to v posledních letech vždycky probíhalo takzvaně na střídačku, jednou byl nahoře, jednou zase dole a tak pořád znovu a znovu jako na houpačce, takové to hrozně nepřijemné bouchání zadkem o zem. Stejně je zvláštní ta jeho víra. Když se dostal dolů, pokaždé tvrdil, že čeká na svoji vlnu, která ho opět vynese nahoru. Pokud si vzpomíná, Jirka kdysi zkoušel pracovat pro jednu pojišťovnu. Někdy v devadesátém prvním. Z ničeho nic se zjevila jakási rakouská životní pojišťovna, která sháněla obchodní zástupce. Chovali se hodně tvrdě. Klient musel do tří dnů složit šest tisíc šest set rakouských šilinků, což představovalo asi dvacet tisíc korun, a teprve pak s ním v kanceláři okázale a milostivě sepsali smlouvu na jednom listu. Peníze klientů nosil Jirka do jedné kanceláře. Až do určitého okamžiku, když tam jistého deštivého dne našel zamčené dveře, ani tabule už na nich nevisela. Vybrané tržby od zájemců na pojištění, něco kolem dvaceti pěti tisíc šilinků, už ani neměl komu předat. V televizních zprávách se pak dozvěděl, že u nás v republice neoprávněně podnikali nějakí Rakušáci, kteří otevřeli pobočku pojišťovny bez udělené licence. Hned nato všechny ty šilinky, které měl u sebe, poodnášel zpět lidem, od kterých je předtím vybral, pochopitelně s omluvami, ale pak ještě trnul a děsil se, že na něho přiběhnou někteří z těch, jejichž pojistné už stačil odevzdat. Nic se však nestalo. Nikdo na něho nepřiběhl s nadávkami, ani s udáním. A přitom uběhlo už tolik roků. Od té doby se už nikdy nechtěl stát pojišťovákem. Ani když byl úplně dole, hodně hluboko pod hladinou. Stejně ho obdivuji! pomyslel si Pavel. Vždyť je až neuvěřitelné, jak se v těch kruzích či spirálách, nezřídka i kličkách, dokáže stále pohybovat. Je to podobné jako ve zvířecích smečkách, kde jedinci na určitém společenském stupínku si musí svoji pozici chránit hodně pozorně.

Takové známosti, řekl si jako vždy po setkání s Jirkou, nejsou nikdy na škodu. Kromě toho je Jirka vždycky skvělý kamarád, ochotný zajít na pár zpěněných škopků a povykládat si. Kdyby to se mnou dopadlo mizerně, uvědomuje si, jedině Jirka by mohl najít recept, jak z břechky do louže. No uvidí se. Ještě je tu Ilda se svým příbuzným, který chce vložit deset mega do životní pojistky. Kdy Ilda zavolá? Už by mohla, ať je celý ten přechod plynulý. Pojišťovna je ochotna provize strhávat hodně brzy. Déle trvá, než je vyplatí, hlavně když se jedná o pořádné hrachy.

38.

Sotva se ocitl venku, zabřinkal mu v pouzdře mobil. Podíval se na displej. Číslo, které nezná.

„Jilemnický, Moneta!“

„Dobrý den, pane!“ ozvalo se, byl to mužský hlas, který mu nikoho nepřipomínal. „U nás je tu hotová Sodoma Gomora!“

„Kde, prosím?“ na to Pavel. „S kým mluvím?“

„Kašický, Rychvald! Jestli si vzpomínáte! Dva roky je tomu, pojistil jste nám dům a pak i auto!“

Kašický? Ano, už si vzpomíná! Ten pan Kašický musí mít už hodně roků. Pracoval kdysi dávno v orlovském Pramenu jako inspektor. Zavolał Pavlovi sám, že chce úrazovou pojistku. Už byl v důchodu. Vypsali spolu dotazník a uvedli tam, že má levou ruku částečně ochrnutou, to už ale hodně dávno. Někdy v šedesátém pátém roce mu v ruce vybuchla flaška s pivem a rozťala mu šlachy a cévy. Úrazovou pojistku mu pak na generálním ředitelství schválili, i když s výlukami na tu ruku, a pak si ještě pojistil rodinný dům a navíc auto. V Praze na generálním prý kdosi pochyboval, jak prý panu Kašickému vůbec mohla v ruce vybuchnout láhev s pivem, to se přece nestává. Nakonec na to moudré hlavy přišly samy, bez nápovědy. Kdysi hodně dávno prý skutečně flašky s pivem bouchaly, na autech při pohybu i ve skladech v klidu, avšak později se začalo pasterizovat a tím už takzvané pivní lahvičky ztrácely svoji předchozí sílu.

„Vím, pane, a co se stalo?“

„Vy to nevíte? U vás se opravdu nic neděje?“

„Opravdu nic nevím!“

„Kroupy! Ale jaké! Přijed'te. Mám jich několik v mrazáku.“

Takže krupobití. Kroupy skoro jako tenisáky! Spadlo to z ničeho nic před necelou hodinkou, ještě jsou z toho hromady tajícího ledu a vody jako o povodních. To se ani člověku nechce věřit. Ale jet tam zrovna teď? Co když to spadne znovu, zrovna, když tam přijede autem. Stejně by nebyl nic platný. On přece škody nelikviduje. A krupobití zaříkávat taky nedokáže, ani jiné pohromy.

„Zítřa přijedu, pane Kašický, přivezu hlášenu na pojistnou událost, abyste si ji mohl vypsát!“

Domluvili si přesný čas. Zastrčil mobilní telefon do pouzdra u pasu. Takže ty mraky! Dobře si jich všiml v tom směru. Kroupy jako tenisáky. Sodoma Gomora, povídal pan Kašický. Kdysi četl Bibli, po nějakou dobu se podobnými věcmi zabýval. Stálo tam... jedním ze znamení blížících se událostí... budou padat kroupy jako centněře. Kdosi pak vysvětloval, že centněř je váha zhruba půl kila. No, jestli podobné ledy padaly z nebe, pak potěš!

Znovu zabřinkal mobilní telefon. Opět číslo neznámé. Nebylo to však kvůli žádnému krupobití, nýbrž mladý Ondra Zengr, se kterým se setkal na chatě Dobrovodského. A už za necelé dvě hodiny seděli u jednoho stolu v restauraci.

„Zdravím vás!“ přivítal ho Ondra Zengr, sotva Pavel přistoupil ke stolu, kde mladý muž dopíjel barevné nealko.

„Taky vás zdravím!“ považoval za slušné odpovědět podobně.

Mladý muž se pomalu rozpovídal. Má firmu na součástky k elektronice, zásoby cédéček a podobných věcí, přičemž zrovna v této době je nemá kde prodávat a nějak všechno stagnuje a nikdo zrovna moc nekupuje ani neprodává, takže se rozhodl je uskladnit v nějakém skladě, spíše to však je garáž, a potřebuje vědět, jak by to mohl pojistit, pokud možno proti všemu, aby přečkal nejhorší období.

„A taky, pane Jilemnický,“ dodal po zjevném zaváhání, zrovna když dusil oharek cigarety ve skleněném popelníku, „musím vědět, jak je třeba to zajistit, aby mi pojišťovna všechno zaplatila, kdyby mi to nějaká lumpíci vykradli.“

„Za kolik máte zásoby, mohu-li vědět?“ zalistoval v tištěných textech.

„Tak tři mega!“ pronesl Ondra Zengr a sáhl pro balíček cigaret a zapalovač, aby si opět zapálil. „Je to hodně, co?“

„No,“ pokýval Pavel hlavou, „opravdu dost hodně na to, že to chcete uskladnit v nějaké obyčejné garáži.“

„Ale jenom na chvíli!“

„Co je to chvíle?“

„Týden, měsíc, co já vím?“ pokrčil rameny. „Až se to trochu pohne, odvezu si všechno do krámu.“

Nikdo to nemá dnes lehké...

Když se pak rozešli před restaurací, šel proti Pavlovi trochu kulatější muž s dohola ostříhanou hlavou. To je přece pan Šustr! poznal ho, vždyť spolu jednali nedávno. Kdo ví, jestli už našel uprchlého viníka nehody. „No dobrý den!“ podal mu Šustr ruku. „Víte, jak mi to nakonec dopadlo?“

„Našel jste toho dacana, který do vás drcnul?“ vychrlil a sledoval, jak příjemně na Šustru zapůsobilo, že si vzpomíná na jeho potíže.

„Našel, pane Jilemnický!“ přikývl horlivě. „Našel, ale co to jenom dalo práce a času a toho benzínu, jak jsme s kolegou prošmejdili celé Vítkovice! No a víte, kde jsme nakonec toho proklatého žigula našli?“

„To nevím!“

„Zrovna kousek od náměstí, kde se ta moje nehoda stala, hned u hlavní silnice.“ pronesl Šustr významně. „Takže policajti vůbec po ničem nepátrali, oni jezdili kolem auta, na kterém museli vidět, že je bouchnuté. Vidíte, co si člověk nevypátrá sám!“

No jo! příkyvoval Pavel s účastí. Je víc věcí, které člověk nemůže nechávat na jiných, třebaže jsou k tomu určeni.

39.

Toho dne se měl setkat s Igorem Kalamou, někdejším latexovým obrem, prvním velkým dealerským prodejcem dovozových prezervativů v Československu. Už od časného rána se ptal sám sebe, jestli Igor jen tak čirou náhodou neblafoval. Vždyť už se přece takovou dobu topí v břechkách a ještě po něm pasou rambousci se šroubováky. V takové situaci že by si dovolil chodit na určitou adresu a k tomu ještě podnikat? No uvidíme!

Po svém zvyku zaparkoval felicii na sídlišti před činžáky a do centra města k restauraci Elektře se odvezl tramvají. Odtud pak kolem hotelu Imperial už neměl daleko k velkému parkovišti u Černé louky.

Pořád v něm hlodaly pochyby, jestli Igora opravdu zastihne.

Našel přesně ten vchod, který mu popsal, vyšel do mezipatra a dvoukřídlými dveřmi s několika tabulkami se dostal do sálu s prosklenými kójemi upravenými na kanceláře. Hned v prvním kóji uviděl za sklem trojici mladých mužů, v jednom z nich poznal mladíka, který v pátek donutil starou modrou škodovku k defektu, když Pavel jel s Dobrovodským do Janovic. No vida! řekl si. Svět je opravdu malý a Ostrava ještě menší...

Zaklepal na skleněné dveře a vešel: „Dobrý den, hledám pana Igora Kalamu, jsem tu správně?“

„Jste tu správně!“ přikývl zrovna ten mladík, který v pátek řídil škodovku. „Už tu měl být.“

Takže Igor nekecal...

„Posaďte se u nás, pane!“ prohodil další z mladíků.

„Jilemnický!“ řekl a přitáhl si židli, aby se posadil.

„Jilemnický?“ zašeptal ten neopatrný řidič. „Nejste náhodou pojišťovák z Monety?“

„Přesně tak!“ přikývl. „Vy mě znáte?“

„Můj otec má u vás pojištěnou firmu, pokud vím.“

„Váš otec? Firmu?“

„Firmu Dervena, Hladký, jestli vám to něco říká.“

„Znám,“ opět přikývl. Firma, která zrovna včera vyhořela, pojistka s odloženým počátkem, hodně špatné... A tohle je syn inženýra Hladkého. Ten asi nebude mít důvod k sympatiím. A k dohazování pojistek, jak se v pátek domlouval s Igorem, asi už vůbec ne. Jeho otec je nejspíš přesvědčený, že mohl jeho firmě zachránit milion, jenom kdyby dodatečně upravil počátek platnosti smlouvy. A jeho syn? Kdo ví!

Do kanceláře vpadl holohlavý muž s obstojně vypracovanou postavou, hned se na Pavla usmál a napřáhl k němu ruce:

„Pavlíku, rád tě vidím!“

Teď teprve ho poznal: no přece Igor!

Oba se objali jako staří kamarádi.

Igor vypadal bez vlasů úplně jinak než v pátek i než kdykoliv předtím. Vůbec nebylo těžké pochopit, proč až tak brutálně změnil svoji vizáž. Po tom, co se málem přihodilo v pátek! Jiný na jeho místě by z Ostravy nakopl vrtuli někam hodně daleko.

Hned potom, co Igor Pavla představil svým společníkům, zavedl ho do úplně prázdné kóje, neprosklené, zastíněné a s oknem jen tak načtvrt, na jejichž dveřích kdosi připlácl nakřivo proužek papíru s nápisem: Sklad tiskopisů. „Hele, Pavle,“ naklonil se k němu, až se ho málem dotýkal, „věřím, že nikomu z nich nebudeš kecat, co bylo.“

„A co vlastně bylo?“ na to Pavel. „Já jsem ti přece jen pojišťoval zásoby gum a sem tam jsme se setkali u truňku a povzpomínali na staré časy a taky si pokecali o mystice, na tom přece není nic špatného.“

Igor se na něho zahleděl poněkud nedůvěřivě: „Nekecej, že nic nevíš, co kolem mě všechno tančilo, vždyť v pátek ten d'ábel, to ti vůbec nevrátilo hlavou?“

„To víš že jo,“ pokrčil rameny, „ale taky jsi mi řekl, že ses rozhodl začít znovu a konečně pořádně, pokud jsem ti rozuměl správně česky.“

„To si piš, že chci začít úplně znovu,“ posadil se na stůl, „a ti kluci mi bezmezně věří, někteří mě znají ještě z Havířova, dozvěděli se o mně, jak rychle jsem přišel k lupenům a vzali mě do svého eseročka.“

Do eseročka? Slyším dobře? řekl si. „Hele, Igore, ty jsi úplně bez šrámu, že se klidně s nimi nasáčkuješ do společnosti es er ó?“

„To víš, že nemůžu, když mám zákaz, ale víš, jak to je, nějak se to vždycky...“

No jo. A proč ne? Hlavně ať už konečně něco pořádného dělá, ať z toho taky něco kápne jemu, nějaká šikovná pojistka.

„No a čím se vlastně ta vznikající firma zabývá? Gummy už zřejmě neprodáváš. Latexový obr už z tebe určitě nebude.“

„Latexový obr! Latexový král!“ zasmál se Igor s opravdovou chutí. „To ale bylo, co?“

To opravdu bylo! A bylo by všechno ještě lepší, jenom kdyby Igor celý ten svůj latexový kvelb tak idiotsky nezvorál. Mohl mít své imperium jako tolik jiných firem. Z Polska za ním jezdil ředitel Umivilu, a ten co se do něho nahučel, že mu dají až půl roku splatnost, jenom ať jim prodává jejich gummy. Igor od nich přivázel zboží, rozprodával je, avšak nezaplatil ani za půl roku, ani jindy, ten slavný latexový král. Kdyby jiným cpali až takové výhody jako zrovna jemu! Zkrátka rozjel si svůj kšeft jako strojuvůdce vlak a pak z něho za jízdy vyskočil a nechal ho vykolejit.

40.

Takže jak se zdá, uvažoval pak v autě cestou do Rychvaldu, Igor opravdu všechno míní vážně. Když se jemu i té budoucí společnosti s ručením omezeným bude dařit, pak i Pavlovi něco pokape, i když jen občas a docela maličko. Zabývají se řadou činností, mezi jinými také zárukami pohledávek, kdy pomocí inzerátů vyhledávají majitele nemovitostí, kteří jsou ochotni za úplatu poskytnout své domy a pozemky jako zástavy k úvěrům. To si vyžaduje mimo jiné i nějaké to pojištění, jak je žádají banky i jiné finanční společnosti. Eseročko taky rozjíždí prodej realit, se kterým má jeden z těch hochů už nějakou zkušenost, třebaže nevelikou, když v Havířově pracoval pro jednu větší realitní společnost. Ani projekt výstavby rodinných domků, na který si hodlají vyřídit několikamilionový úvěr, jistě není bez významu. Pojišťovat se přece musejí i rozestavěné stavby, rizika tam přilétávají větší, než u hotových baráků. Zdá se, že Igor bude užitečný jako klient i jako zdroj nových pojistek, a třebaže se nijak zvlášť neposypou, díky i za ně. Ale stejně je to magor! A jak to vypadá? Holá lebka mu vůbec nesedí, jakkoliv je dneska moderní. Ale jak sám řekl, dost se unáhlil, že si hlavu nechal vzít až tak hblem. Prostě se vylekal. A kdo by zůstal klidný po tom pátku? Zakvedlaný šroubovák v ledvinách? Děsivý konec, dokonce prý jeden z nejhorších. Ale nakonec prý všechno vzali do rukou hoši z jeho budoucí es er ó, z nichž někteří prý chodívají chlastat zrovna do barů, kde se scházejí Ukrajinci, Čečenci, Jugoši i Albánci, a všechno tam prý urovnali. Dokonce i s tím potetovaným rambouskem, který si na něho vyskočil s naostřeným šroubovákem, už Igor seděl v baru Áčko u arménského koňaku, prý se spolu objímali kamarádsky kolem ramen a tak trochu si pozávodili, kdo vydrží víc chlastu, což dopadlo plichtou. A to všechno prosím zařídil kdo jiný, než mladý Hladký. Akorát se Igor dosud nedozvěděl, kdo přesně si toho kerkovaného bouchače sjednal. Až tak daleko ten ostrý hoch z dalekého Kavkazu ve své upřímnosti nezašel. Avšak nejvíc Pavel zpozorněl, když se mu Igor snažil vysvětlit, proč tehdy všechno tak příšerně zvorál: „Ty přece víš, Pavle, že jsem byl vždycky svým založením spíš mystik než člověk z tohoto slzavého světa, no však mě znáš. A tehdy se všechno točilo jenom kolem prachů. Bylo jich jako... No co bych ti... A mně to najednou vadilo. O ničem jiném se nemluvilo, než kolik kdo natočí, kolik kde posbírá, kolik vysolí a kolik mu sežerou daně i platy zaměstnanců. Příšerné, co bych ti kecal, ty vlku! Ani jsem se už nedokázal modlit jako dřív. Snad jenom ke svému kontu, aby hezky narůstalo. Anebo k ruletě, aby padla zelená nula, když jsem na ni vsadil hned nějakých deset talířů. A přísahat jsem dokázal snad jenom na své platební karty, které jsem uctíval jako předtím svaté obrázky. A ruku na srdce jsem si položit taky nedokázal, snad jenom na plnou peněženku nebo na kapsu s briketou lupenů...“

„No ale tvrdil jsi,“ přerušil jeho zповěď Pavel poněkud ostřeji, „že to s podnikáním už míníš vážně, že chceš začít všechno úplně od začátku, má to být takový docela zdařilý reparát, nebo jak to mám chápat?“

„Jistě,“ horlivě přitakal svojí oholenou hlavou, „to tvrdím a tak to je. Já chci něco mezi, víš, a proto jsem tady. V klášteře to opravdu není ono, potřebuji být mezi normálními lidmi, holky se mi pořád líbí, někdy až příšerně se mi líbí, ty vogo!“

Přece jenom mu sedělo víc, když předtím nosil své blond háro dlouhé, i vousy mu seděly. Rozhodně víc, než lebka úplně holá. Ale kdo ví, jak mu bude slušet, až se znovu dorve k briketám lupenů. Že by to,

co zrovna tvrdil, znělo nějak obzvlášť, za to packu do plamenů rozhodně nestrčí. Ale snad si Igor už stačil všechno uspořádat a konečně ví, co chce. To o té míře, něco z toho a něco z toho, nějakou logiku to všechno asi má. Zdá se.

Když potom z té nové Igorovy firmy odcházel, samy se mu vnutily vzpomínky. Nejenom na Igora. I na sebe z těch dob. Oni dva, když se seznámili přes jednoho společného známého, který chodil do evangelické misie, měli něco společného, ačkoliv se to zpočátku ani nemohlo tak jevit. Igor jezdil kamsi za Svitavy, kde v chaloupce u lesa prováděl své experimenty a bádání jeho mistr, který si nechal říkat Krakonoš z Vysočiny. A pohádkovému Krakonošovi se opravdu podobal ten už hodně starý muž, šedivý, s dlouhým plnovousem, chodíval ve splývavém plášti a v klobouku, kouřil dlouhou zahnutou fajfku a v chůzi se opíral o vyřezávanou hůl. To od něho jsou knihy i ty všelijaké hromady strojopisných samizdatů na tenkém průklepovém papíře, které si Igor koupil z pozůstalosti svého mistra za peníze ze svého podnikání a uchovával je jako vzácný poklad v kartonových krabicích od dovozových prezervativů. O jeho experimentech mluvil s nadšením, ale někdy i s obavami. Když se prý ten Krakonoš pustil do svého bádání, zavřel se na týden či dva ve své chaloupce, nikoho nechtěl znát a všechny vyháněl křikem a házením klacků, přitom chodil pořád jen v jednom pyžamu, měl je celé od potu a kdo ví od čeho ještě, ani se prý neumýval a smrděl jako nějaký zvířecí samec. Když se soustředil, nedbal na okolní svět. Jakmile pak všechno, na co přišel a co objevil, už jenom vyťukával na psacím stroji, to už byl zase normální, přívětivý a přátelil se s celým světem. Těch knih co měl! V češtině ani tolik ne, zato v němčině, angličtině, latině, řečtině i hebrejštině. Kam se u něho člověk podíval, všude samé knihy. Jenom o houbách jich měl v různých jazycích tři skříně! Houby prý sbíral, ale hlavně jedovaté, povídal Igor. Co s nimi dělal, hrom ví. Zabýval se hlavně svými dvěma astrologickými teoriemi. Ta první spočívala v tom, že podle přesných dat narození a smrti lze poznat o člověku nejenom to, co se o něm ví, ale i některá jeho skrytá přání a tužby, které ten člověk nestačil nebo nedokázal naplnit. A ta druhá teorie měla být jakousi samostatnou součástí té první. Už u malých dětí je prý možno rozpoznat, čím by kdo měl být, až dospěje, což člověku mnohé usnadní. Tuto teorii však Krakonoš z Vysočiny už nestačil dokončit. Ale i to, co Igor získal z jeho pozůstalosti, je prý úžasné a chce to jenom někoho, kdo bude v bádání a experimentech pokračovat nebo alespoň zajistí zveřejnění toho, co už mistr stačil sklepnout do svých samizdatů. Ale kde takového najít? Igor se k němu hlásil jako jeho žák, poznal se s ním na jakémsi setkání příznivců mystika Karla Weinfurtera, pak ho taky navštěvoval. Dokonce spolu provedli několik experimentů. Při jednom se Igor dokonce vyděsil až tak, že prý chtěl s Krakonošem skončit. Když se na společných cvičích domlouvali, Krakonoš mu řekl, že napřed ho musí prozkoumat, aby věděl, s kým prostě má tu čest, tak ať se prý ničemu nediví. Ale Igor se divil. A jak! Navázali spolu na dálku spojení vždy ve smluvenou dobu, pak ale dostal strach, když ho několikrát v noci probudily jakési podivné tlaky a pohyby někde uvnitř břicha a pod žebry, jako by mu někdo bral vnitřnosti do rukou, obracel a prohlížel. Hned potom svému mistrovi napsal, že už v tom dál nechce pokračovat. Když Krakonoš z Vysočiny zemřel, Igor skoupil jeho knihy a samizdaty, ale jenom v češtině. Něco z nich kdysi Pavlovi půjčil a dosud si je nestačil vyzvednout. Má přece úplně jiné starosti, jak se zdá... Pavel žádného mistra nikdy neměl, ale podobného starce, kterého shodou okolností kdekdo taky nazýval Krakonošem, rovněž znal. Jenomže ten se zaměřoval jinak. Jmenoval se Václav Klimek. Když ho Pavel poznal, bydlel v Suché u Havířova a bylo mu něco přes šedesát. Vlasy i plnovous bílé, oči modré, ruce mozolnaté a upracované. Jakmile začal vyprávět o sobě a o svém životě, který spojil s hledáním Pána, byla v tom cítit až neuvěřitelná svěží síla a přesvědčivost. Pocházel z Lazů u Orlové, před válkou studoval ve Zlíně u Bati, dokonce patřil mezi mladé perspektivní muže, se kterými slavný Baťa večeřel a zval je i na všelijaké recepce. Před odjezdem do Brazílie si ho k sobě pozval, že si ho vybral s několika dalšími mladými odborníky, aby s ním odjeli, on se však rozhodl zůstat. Za války byl nuceně nasazený na práce do Německa. Při velkém bombardování Drážd'an spojeneckými leteckými svazy zůstal zasypaný v sutinách a vyprostili ho až po nějaké době. Šok, který při tom utrpěl, se podepsal na jeho zdravotním stavu. Dostal propustku z Německa domů. Od té doby měl po celý život invalidní důchod. Václav Klimek však pracoval. Po celou dobu, kdy u nás vládl socialismus, byl něčím jako živnostník, ačkoliv nikdy žádné úřední povolení nedostal, ani o ně nikdy nežádal. Měl čalounickou dílnu a dělal křesla a gauče pro kdekoho. Mezi jeho klienty byli lékaři, primáři, předsedové národních výborů, vysoce postavení policisté i straníci, ale i mnoho dalších, kteří si cenili jeho práci i konkurenční ceny. Ve dvaadvaceti se rozhodl, že bude hledat Pána. Slyšel třeba o jakémsi muži, o kterém se říkalo, že je prorokem, hned za ním jel. Ten údajný prorok ho však zklamal, když začal mluvit o novém Mesiáši, který rozryje zemi železným prutem a vyšlo z toho, že tím Očekávaným má být Hitler. Byli i další

kazatelé, o kterých se mluvilo mezi věřícími, že to jsou ti praví. Všechny Václav postupně navštívil, poslechl si je, ale nějak necítil, že by je měl uznat. Řídil se modlitbami a svými sny. Tak se dostal do církve Zahrada Hospodinova ve Vizovicích. Zakladatel a kazatel tohoto maličkého sboru se nazýval sluha Boží Eliáš-Elizeus a sepsal řadu proroctví, která se prý vyplnila, třeba o tom, jak dlouho bude trvat válka, a další. Všechno prý viděl svým vnitřním zrakem. Sledoval anděly, vysoké až do nebe, jak řídili válečné operace a vždycky s předstihem dokázal svým přátelům sdělit, jak pokračují boje na ruské frontě a kdo až kam postoupil a naopak. Prozradil to svým přátelům a rozhlas to posléze hlásil až někdy za dva tři dny. Několik proroctví však prý ještě čeká na naplnění. Třeba o naší zemi. Západ prý vytáhne proti východu, lidé od nás nenajdou své místo ani na západě, ani na východě, ale zachrání se jenom ti, kteří odejdou na jihovýchod. Václav taky vyprávěl, že jednou uviděl anděla a že to byla taková úžasná síla a moc, že z toho skoro celý týden ani nepromluvil. Stalo se to někde na louce za Vizovicemi, zrovna když při modlitbě prosil o znamení. Anděl byl tak obrovský, že mu člověk sahal akorát po kotníky. Václav Klimek si přál uvidět Boha, ale nakonec byl rád, že uviděl jenom jeho anděla. To mu rozhodně stačilo. Po válce měl samozřejmě potíže se státní bezpečností, ale nic s ním nezmohli, protože se vždycky dokázal vymluvit na svůj invalidní stav a lékařsky ho měl potvrzený, takže mu prošly i takové prohřešky, jako že vydával náboženské oběžníky a dokonce jich hromadu sám namnožil na cyklostylu. Vždycky tíhnul ke křesťanům letnického směru, kteří hodně stavěli na duchovních darech. Byl aktivním účastníkem zázračného uzdravení mladé ženy postižené kostižerem páteře. Vždycky když mohl, rád navštěvoval lidi, u kterých vydával svá osobní svědectví o tom, jak se v jeho životě projevil Pán. Jeho diář byl popsán těmito schůzkami. Když mluvil a rozohnil se, Pavel si při pohledu na něho někdy připomínal tvář Boha z Michelanegelovy malby v Sixtinské kapli, tu tvář Boha Otce, upřeně hledícího na stvořeného Adama. S vlastní rodinou se Václav Klimek nějak nedokázal shodnout, pro něho nebyly ničím všechny ty oslavy s dorty, cukrovím, řízkou a přemírou pití, všichni znali jeho názory a proto byl pro ně sektářem a odrodilcem. Když potom zemřel po těžké nemoci, bylo to někdy v dubnu devadesátého čtvrtého, Pavel s Nadškou samozřejmě na jeho pohřbu byli, přijel taky Igor. Šlo se tam poměrně dost lidí, početná rodina, ale víc těch, kteří se neznali s nikým a nikdo neznal je. Byli to Václavovi přátelé a známí, které po dlouhé roky navštěvoval. Smuteční řečník Pavla i Nadšku hodně překvapil. Vlastně mluvil o Václavovi jako o hodně nemocném člověku, který celý život hodně trpěl a podobné řeči, ale zato vůbec neřekl nic o tom, jaký Václav Klimek byl úžasně skvělý, veselý a přející, silný a nezdolný, moudrý, jedinečný a naprosto neopakovatelný. Prostě ti jeho pokrevní nejbližší ho viděli po svém. A když se tam kterýsi z Václavových mladých přátel nabídl, že o něm promluví, jak ho zná, nedostal souhlas příbuzných. Prostě nedovolili, aby o něm na jeho pohřbu někdo neznámý řekl něco jiného, než jak se rozhodli ho vidět oni sami. Nad tím se Pavel zamýšlel už nejednou. Asi to je tím, že jak je psáno, doma u svých nikdo není prorokem. Kolikrát ho už napadlo, jak asi o něm budou smýšlet jeho nejbližší, až...

Každopádně si je moc dobře vědomý, že dnes má hodně daleko k tomu, aby si Václava Klimka mohl dovolit nazývat svým učitelem. Ale taky má hodně daleko k odkazu Igorova Krakonoše z Vysočiny. Igor taky znal Václava Klimka a dost si ho vážil. Možná i pod jeho vlivem něco slevil z tvrdé mystiky a třeba ho to přivedlo do toho kláštera, třebaže jenom na nějaký čas. Zato Pavla zase zaujalo něco z toho, co přečetl z knih a samizdatů, které Igor koupil z pozůstalosti Krakonoše z Vysočiny. Ale že by měl chuť si kýmkoliv nechat obracet své útroby, určitě nehrozí. Úplně si vystačí s tím, když je mu zle z příčin úplně jiných...

41.

Starý pán Kašický se sehnul k bílým smaltovaným dvířkům nízkého mrazáku, otevřel je, vytáhl misku s kusy ledu a hned zase zavřel levou rukou, na které bylo patrné, že ji moc neovládá.

Na misce na sobě naskládáno několik ledových koulí o něco menších než tenisové míče, zato však hodně zvláštních, jak byly doslova slepeny z množství ostrých krystalů, nežádka úplně stejných tvarů.

„Tak takové nadělení nám padalo z nebe!“

„Ani si nedokáží představit,“ řekl Pavel a vzal do ruky jednu z ledových koulí, „že bych tím granátem dostal do hlavy.“

Špice krystalů mrazivě bodaly do prstů i dlaní. Aby lépe viděl, vzal si na to svoji lupu. Krystalky do sebe zapadaly a lícovaly jako vyrobené ve fabrice.

„Váží přesně dvacet pět deka, některé dvacet osm,“ sebral starý pán Pavlovi ledovou kroupu z ruky, dal ji zpět na misku a všechno to hned zase uklidil do mrazáku, snad aby měl co ukazovat příště někomu

dalšímu.

Takže čtvrt kila, uvažoval Pavel. Žádné tenisáky, to spíše pingpongové míčky. A čtvrt kila? To není biblický centněř, který by mohl mít zhruba půl kila. Sodoma a Gomora se asi opakovat nebudou.

„Víte, pane,“ ukázal starý pan Kašický nahoru ke stropu, až to Pavla přimělo se tam podívat, „než to spadlo, slyšeli jsme hodně podivný hukot, skoro šumění, něco hrozně zvláštního v tom bylo, s ničím jiným si to nespětu. Nikdy si to nespětu. A naše kočka nějak divně pobíhala a pak se zavrtala v koupelně do koše s prádlem, a náš pes, zrovna byl tadyhle v kuchyni, se mermomocí snažil vedrat vzadu za kamna a trochu se nám tam vzpříčil, takže jsme pak slyšeli, jak piští a kňučí, než jsme ho vytáhli, chudáčka. A když to začalo padat, děs a hrůza!“

Opravdu to musela být hrůza! Podobné jevy si člověk s ničím nezamění. Pavel už pocítil otřes země, probudil ho ze spánku a moc dobře věděl, že to se zatřásla sama země. Krátké zadunění a najednou se všechno trochu pohnulo, celý velký dům na sídlišti v Bělském lese, kde bydlí, ačkoliv, jak se pak na druhý den dozvěděl z televizních zpráv, se to stalo na šachtě Doubrava, tak něco přes tři čtyři desítky kilometrů vzdálené. V podzemí údajně praskla a zřítíla se kamenná deska, vrstva mezi patry. A v západních Čechách, povídal kdysi řidič kamionu, který zrovna v té době něco nakládal v Sokolově i v Chebu před odjezdem za kopečky, tam když se země otřásla, zazněl odněkud zdola jakýsi podivný hluk, prý jako by tam kdesi hluboko v zemi zařval nějaký ohromný a hrozný netvor...

„Soused odnaproti zrovna běžel k autu,“ ukázal pan Kašický oknem na vedlejší rodinný dům, „koupil oktávku zrovna nedávno, tak měsíc dva tomu je, a měl strach, když ji ani neměl pořádně pojištěnou. Vyskočil k autu jako kamzík, popraskalo ho to po hlavě, že má boule jako citrony, a hned stál zase pod střechem a jenom zíral, jak jeho nové autíčko trpí.“

Pavel se zahleděl směrem, který ukázala nemocná ruka starého pána: „Tam bydlí ten váš soused?“

„Jo, přesně tam, co vidíte ten rozflákný skleník!“

Opravdu, vedle domu stál skleník z malých tabulí skla, ta však jsou rozbita v jakémsi podivném pořádku, skoro do šachovnice, až člověka zarazí ta pravidelnost! Jako by někdo schválně mířil a hrál si...

„A barák i se skleníkem,“ ukázal tím směrem i Pavel, „doufám pojištěný má!“

„Právě že nemá!“ pokrčí pan Kašický rameny. „Pro něho byli odjakživa všichni pojišťovací zloději!“

Pavel se zahleděl na sousedův barák. Okna s rozbitými skly, střecha potlučená, děravá, dole na chodníku, v trávě a na hlině kusy a drť spadlých střešních tašek, záležitost jistě ne zrovna laciná, když si má člověk všechno platit sám ze své kasy. Pokud si připomíná, zrovna když pojišťoval dům panu Kašickému, zašel s nabídkou i vedle, tak nějak přece v té době pracoval, když mu zbylo trochu času, obešel celé okolí svého nového klienta a snažil se všem nabídnout pojištění. Chlap, skoro padesátník, pořádně udělaný, spíše však tlouštík a trochu snad i nemotora, Pavla neomaleně napadl: - Jak to, že takový mladý a zdravý člověk nedělá něco pořádného! - tak to řekl, a ještě, že on prý maká na enháčku a tam je práce ažaž, jenom chtít. No prostě hloupé kecy nějakého Matěje. Samé žblechty! Vždyť Nová huť vyházela už hezkých pár tisícovek lidí, ale jak se zdá, ten tam zůstal a nejspíš se mu skvěle daří, když si dovolil fungl novou oktávku. Ale jestli nemá svůj kočárek pojištěný na živly a bungalov taky ne, jak tvrdí pan Kašický, potom si možná vzpomene, že se na něho kdysi dávno opovážil zazvonit nějaký drzý pojišťovák, nejspíš lenivec, digitální nefachčenko bez ručiček, taky možná podvodník anebo zloděj, ne-li přímo něco horšího, přestože vypadal jako slušný člověk... Soused pana Kašického, prostě zase jeden takový podivný chroust, který ani pořádně neví, co se dneska tančí.

42.

Míjel dům s rozlehlejší zahradou, kde zahlédl čtyři velké černé psy, dva z nich leží, dva štěkají o to přísněji po jakémsi chlapovi, který jde zrovna po chodníku kolem drátěného plotu k další zahradě, kde už na něho čeká rovněž psí morous, aby si po něm pošťekal pro změnu zase on. Tamti čtyři hafani! Jsou už hodně staří. Pavel si na ně moc dobře pamatuje, když ještě pojišťoval Kašického, jezdil za ním autobusem a vždycky tudy procházel pěšky. Pokaždé mohli až zešítet, jak se namáhali, cenili tesáky a zuřili, když míjel jejich plot. Jednou však na celé ulici chlapi z technických služeb ořezávali větve stromů motorovými pilami a byl z toho takový kravál, že hafani leželi netečně, i když se u jejich plotu dokonce zastavil. Nedalo mu to a houkl na ně a ještě k tomu jim zatleskal, až bylo na nich vidět, jak se vylekali a hned se zuřivě rozštěkali, vědomi si svých povinností. No jistě, proč by je měl nechat zahálet jenom proto, že někde hlučí motorové pily? Zdá se, že včerejší krupobití jim neublížilo. Jistě se včas a dobře ukryli. Naštěstí.

Projel Rychvaldem, odtud pak směrem na Orlovou. Včerejší pohroma tam všude udělala své. Okna vymláčená, někde jenom díry v nich, jinde dokonale vyskleno, střechy pomláčené, drť ze střech a zdi dole pod stěnami, no a auta podél cest i ve dvorcích? Dostala taky svůj nářez, nejen skla, ale i střechy pomláčené, s dolíky, jako by je někdo důsledně vyklepal perlíkem. Podle toho, že skla na domech byla někde vymláčena a někde ne, bylo znát, že kroupy nalétávaly vždy z některé strany, odkud je nesl vítr. A jak předtím povídal pan Kašický, bylo jich, jako by je někdo vysypal z pytle, jako když hodně dávno, snad před stovkami let, lidé věřili ve zlé obry kruponosiče, kteří měli přicházet a zasypávat pole sedláků hromadami ledových krup.

Náhle zabřinká mobilní telefon. Kdo to může být? Pavel sjede až k chodníku a přibrzdí. Pohled na displej: šéf!

„Ano, pane řediteli!“

„No pane Jilemnický! Jak to, že od vás nemám potvrzenku o školení?“

„Potvrzenku?“ podivil se Pavel. „O jakém školení?“

„Vy opravdu nic nevíte?“ hlas zněl podrážděně. „A na poslední poradě jste přemýšlel o čem?“

Poslední porada? No jo, to šéf propíral Věnu Jeřábka. Další věci Pavel až tak moc nevnímal.

„Takže, vážený!“ stroze artikuloval hlas v telefonu. „Za půl hodiny to začíná, je to u nás v budově!“

Hovor se přerušil, z telefonu se dral přerušovaný tón.

Potvrzenky, žádosti, lejstra pro lejstra. To mám tedy hrozně rád.

Takovýchto školeníček už mám za sebou! Pro takové jako jsem já by už přece být nemusely. Jak se říká, starého psa novým kouskům nenaučí, i kdyby čert ve ferari jezdil.

43.

Zajel na sídliště poblíž Monety. Jako obvykle zařadil felicii mezi vozy před dlouhým činžákem s podchodem do dvora. Vytáhl z auta aktovku, zabouchl dveře, zkusil ještě potáhnout za kliku, jestli zámek drží. Vedle, o tři vozy dál, zajel velký modrý mercedes benz s povědomým logem. Toho med'oura Pavel zná! Pojišťoval ho někdy před dvěma roky. Z kabiny se otevřely dveře a dolů na asfalt doslova sjela postava štíhlého muže, pětatřicátníka v riflích, lehké košili a s vlasy na ježoura. Okamžitě ho poznal, jak by ne. Klient, podnikatel, tři malé prodejny s potravinami, kdysi obchodník v Budoucnosti, kde řídil smíšenou prodejnu, kam Pavel chodíval na kontroly.

Přistoupil k němu s napřaženou rukou: „Nazdar, Ivane!“

„Nazdar, Pavle!“ pevně stiskl podanou dlaň.

„Jak to jde!“ vymanil ruku z drtivé pěsti.

„Na hovno!“ zasyčel Ivan po svém starém zvyku. „Úplně na hovno!“

„Něco zvláštního se stalo, nebo co?“ vyzvídá. „Nějaká hrůza?“

„Nic zvláštního, prostě jak povídám!“

„Takže všechno jako obvykle?“

„No jo, jako normálně.“

„Všechno v pořádku!“

„Vlastně jo,“ usmál se konečně Ivan, „všechno v pořádku.“

„To jsem rád,“ plácne ho do ramene, „a někdy se stavím, když pojedu kolem.“

„Jasně, stav se!“

Ivan Rychtář. Vždycky byl na holky. Bral jednu za druhou, vodil si je do svého bytu v centru Ostravy. Snažil se poctivě, nikdy nevynechal žádnou možnost, to by si vyčítal. Jednou se na školení v Praze, bylo mu něco přes dvacet, seznámil s hezkou Pražandou a natroubil jí do krásné hlavičky všechny možné nesmysly o prvním pohledu a tak dále, takže ho hned na druhý den pozvala k sobě domů a dokonce představila rodičům jako svého nastávajícího. Její matinka jim hezky ustýlala a Ivan se dokonale poměl. Nakonec vylezl oknem a spustil se po hromosvodu, prostě ptáček upláchl. Kdo ví, jak je to s ním dneska. Však se za ním musí stavit, když mu pojistil jeho tři prodejny. Ivan si vlastně nechal pojistit i některé své prodavačky, avšak jinak, než smlouvami s pojišťovnou. Jsou to moc hezké holky, všechny bez výjimky. Jak se Ivan posledně nafukoval jako pěna v pivním kríglu, mají ve svých pracovních smlouvách, že v případě potřeby musejí s ním jezdit na služební cesty, když po celé republice shání výhodné nákupy a někdy také přespává po nejrůznějších hotelích. Vypadá to, že u něho je všechno pořád stejné, v naprostém pořádku, až na nějaké drobné, někdy však hrozně nepříjemné potíže s hezkými prodavačkami a hlavně s jejich partnery. Ale důležité je, že se drží. Už tolikrát vyhrožoval, že všeho nechá a firmu zruší, ale spíše to

vypadá, že svoji firmu potřebuje, mimo jiné také kvůli děvčatům, anebo snad hlavně kvůli nim. Jak jinak by se jim tak snadno dostával na kožíšek? Tím lépe, aspoň je šance, že jeho pojistky vydrží co nejdéle. Ivan a hezké holky! Všechno ostatní je u něho až někde na dalších místech. Jistě, každý po něčem jde, každý se o něco snaží. A když se mu to nedaří, pak to v něm kvasí, vzlíná se a bouří, a třeba i vybuchuje, jako když se zatřepe sklenicí s pivem...

Ještě než stačil dojít do hotelového domu, zabřinkal mu na mobil další z klientů.

„Marian Zelenka!“ ozvalo se. „Můžu?“

„No jistě, Mariane, spust!“ Prošel proskleným vchodem, skla ve dveřních rámech se před ním sama rozjela na strany. „Stalo se něco?“

„Baže stalo, ty vogo, najel jsem na svodidla a rozbil celý levý bok svého toledička!“

Takže Marian... Smolař nebo rozbíječ aut? To už je za tři měsíce druhé fopáčko!

„A jak se to stalo?“ Pavel se dal k výtahu. „Doufám, že v tom nebylo žádné promlčco!“

„Pitomá kaluž, byla tam a já na ní sklouznul, když jsem to bral do vrchu trochu zvostra šejdrem v zatáčce...“ pomlka, než hlas opět spustil. „To víš, dvě dvojky vína, ale jinak nic, takže jsem hned zdrhnul a pak jsem přišel s vozíkem a sehnal jsem dobrovolníka, který to vzal na sebe.“

„A co policajti?“ na to Pavel s obavami. „Byli u toho?“

„Oni tam byli, ale já ne, já přišel až pak, na druhý den k načmárání proťasu!“

To je pěkný komoň! ulevil si jen tak pro sebe. Ovládl se však: „No a povinné ručení na autíčko platíš?“

Chvíli to v mobilu mlčelo, pak to skoro zafňukalo: „Hned zítra to tam prcnu!“

„A jak dlouho v tom máš průtah?“

„Tak dobré čtyři úplňky!“

„Ty vogo!“

Ten Marian! Pakůň! Nejspíš je pravda, co o něm pronesly některé zlé jazyky nebo spíše jeho staří kámoši, kteří ho znali už dávno před Pavlem. Je to prý šílený rapl a jeho hoby je rozbíjení aut. Nejspíš to asi bude pravda, jak se ukazuje. Sotva mu Pavel pojistil toledo, netrvalo ani měsíc a už byl průser. Někde před Opavou mu v noci skočila do dráhy srna a zrušila mu celý předek, v motoru prý ještě krvácely srnčí útroby, když to tahali do nejbližšího servisu značky Seat. Marian je opravdu šílený rapl. I když objíždí garáže s kurty na dvoře mezi paneláky, čadí si to jako o závod a nejspíš je to jen otázka času, kdy mu tam skočí nějaké děcko, a pak... Marian má u Pavla několik pojistek, a rozhodně ne ledajakých. Těch provizí! Hezkých pár tisíc korun... Je to jeden z malých podnikatelů. Dělá do počítačů, spíše servis než prodej, a taky spíše pixlovky než fištróny, jak sám říkává, ačkoliv prý umí i to. Vždycky pozdě do noci vysedává po barech a hospodách, opíjí se, aby se tak snadněji zakuklil do jakéhosi bezvědomí a zapomínal na svoje denní trable, kterých asi nemá málo, při své povaze a při tom, jak všechno dnes v malém podnikání funguje od finančáku až po vlastní dlužníky...

44.

Sotva vpadl do sálu, kde se mělo konat školení, poznal, že nepřišel poslední. Scházelo víc lidí. Hlavně manželé Šircovi, avšak ti určitě dali přednost klientům než nějakému školeníčku na téma, jak úspěšně prodávat, což ti dva rozhodně nepotřebují, protože jim telefony zvoní, hlaholí, drnčí, pípají, vyhrávají melodie a břinkají skoro bez ustání a určitě si je občas vypínají, aby měli aspoň na chvíli pokoj. Zato tu nescházela Jitka Vránová, která si Pavla jenom ostře sjela pohledem plným hnusu a ani neuznala za vhodné třeba jen kývnout na jeho zdvořilý pozdrav. Uviděl i kolegy a kolegyně z vedlejších kanceláří, o kterých vlastně skoro nic neví, akorát je vídává, když si zapisují své nově uzavřené smlouvy do evidence a také se s nimi potkává občas i venku, v terénu, kde se stačí jenom navzájem pozdravit a rychle se minout. Občas se vidí jen zdálky, když jedou autem nebo tramvají nebo jen spěchají po chodníku. Většinou nenápadní, zato však nesmírně úhlední, nesmírně zdvořilí a nesmírně pracovití. Vpředu v lavicích před stoly s projekční technikou zasedne muž v bílé košili s kravatou, vlasy hodně nakrátko. Jeden z nováčků. Ještě nedávno byli tři. Ostatní dva to vzdali. A přitom už dlouho neviděl takové lamače jako byli ti dva zbývající, hlavně Čenda Kraus, který nosil vlasy na ježka a mastil si je brilantinou, až mu málem stékala na límec. Jednou ho docela náhodou pozoroval v akci. Na ulici u stánku s hamburgery a hotdogy. Ke stánku přistoupil mladý muž, koupil si jeden hotdog a ještě než se stačil zakousnout, Čenda po něm vystartoval takřka jako vydra po rybce, pořádně to do něho natroubil a za chvíli už oba seděli v maličkém bistru nad lejstry od úrazového pojištění. Když Čenda Kraus zasedl v Monetě k telefonu, rozehrál tu svoji

zvonkohru a vmžiku měl domluveny schůzky, některé okamžitě, takže vždy zasunul svoji diplomatku do podpaží a práskly za ním dveře. A jak to zrovna s ním dopadlo? Vzdal se po několika odborných školeních, podle všeho si postupně uvědomoval, jaké bludy předtím klientům nasliboval, aniž něco pořádného o pojistkách věděl, a to zavánělo hlavně pořádnými průsery. Asi skončil v pravý čas. Při tom, co si všechno dovolil... Jednou si prý řekl, že klientům, ke kterým zrovna jde, vyžere ledničku. Dokonce na to s někým chtěl uzavřít sázku, ale nikdo se k tomu neměl. Pak přišel ráno hned po osmé, vyčerpaný, nevyspaný, byl z něho cítit chlast, pohodil na stůl sepsané smlouvy, igelitku s kusem uzeneho a nezřízeně se chvástal, jak to dokonale zvládl. Začal prý, jestli by mu nedali obyčejný krajíc chleba se sádlem, že ani škvarky nemusí být, ba ani to nemusejí osolit. No a výsledek? Celkem čtyři pojistky, lednička prázdná a co prý nesežral, nechal si zabalit s sebou domů. Padlo něco přes dva litry kořalky. Vychlastal jim prý dokonce i flašku koňaku, kterou měli jako památku po dědovi. Ještě prý měl zálsuk na domácí paní, ta prý by byla ohromně jedlá, ale nešlo to, protože všichni byli doma, její muž i děti. Takový byl Čenda Kraus, který jenom přišel, zázračně na sebe upozornil a brzy zase zmizel a kdo ví kde a s čím zase obluzuje. Takového rabovníka by si Pavel nepustil do bytu ani na umytí oken zvenčí a ještě k tomu zadarmo. Ale aspoň něco měla do sebe Čendova přítomnost v Monetě. S ním byla vždycky legrace, pořád bylo čemu se smát. Zato teď? Škoda mluvit. Ríša Solanský, ten druhý z obou skvělých nových lamačů, to taky vzdal. I on si myslel, že na uzavírání pojistek stačí jenom chtít a pohotová řeč. Ten se soustředil jenom na ženy, pokud možno co nejhezčí. Vyhlížel si je všude, třeba na chodníku nebo v tramvaji, oslovil je, že by jim hrozně rád věnoval svoji vizitku. Zřejmě by byl úspěšnější, kdyby se místo uzavřených pojistek mohly sčítat jeho milostné výboje. Taky skončil brzy, když poznal, že s výdělkem u pojišťovny to nebude hned kdovíjak horké a že nebude moci hradit své závazky, hlavně dluh, který si odnesl z posledního zaměstnání. Pracoval předtím jako počítačový technik v zahraniční firmě s docela slušným příjmem. Jezdívával služebním autem za půl mega a kdekdo ze známých mu záviděl. Avšak stalo se něco, co při jeho životním stylu jednou asi nastat muselo. Prostě průšvih, který ho neminul jen tak. Jednou večer, když podle služebního rozpisu měl být někde na opačném konci republiky, zavezl svoji fungl novou přítelkyni a kolegynku z práce někam na břeh Odry, kde se jim uvolnila ruční brzda a oba s autem skončili ve vodě. Auto na břeh vytáhli až hasiči a všechno se pak ocitlo v protokolu. Tak se Ríšovi šéfové začali vrtat v jeho služebních cestách a rozhodli se celou škodu za opravu utopeného auta vymáhat soudně. Okamžitá výpověď byla jenom výsledkem těchto kontrol a také prý tím nejmenším, co ho mělo potkat. V Monetě se Ríšovi nedařilo, jak by zrovna potřeboval. A k tomu ještě se s ním rozvádí i manželka, se kterou zatím neměl žádné dítě. Možná se nějak dostala k protokolu od hasičů... Kdo ví. Prostě Ríša Solanský se na své závazky pokouší vydělat jinde. A ten třetí z nich, zrovna ten v bílé košili, kravatě a s vlasy hodně nakrátko, ten jediný to nakonec vydržel, tedy zatím je v Monetě a nezdá se, že by měl namířeno jinam, ačkoliv, hrom ví. Zatím je pořád tady a snad i zůstane a zavede se. Nijak na sebe zprvu neupozornil, žádné výkony, žádné průšvihy, prostě jenom se pořád kdekoho vyptával a hodně si zapisoval a hodně kopíroval a ukládal si do svých šuplíků a složek, takový ne příliš nápadný, Pavel si dokonce ani jeho jméno nestačil zapamatovat, protože se o něm vůbec nemluví a skoro nikdo o něm neví, ale podle všeho bude zrovna takový jako mnozí jiní pojišťováci, hlavně ti správní a úspěšní, kteří to trpělivě a neúnavně táhnou rok co rok od rána do večera a pořád mívají dobrou náladu, jsou příjemní a ochotní a klient je pro ně osobou takřka posvátnou. A hlavně by si ten nový měl uvědomit, že život pojišťováků je vlastně něco jako velký počmáraný diář, samé schůzky, všechno podle plánu, v diáři je snad dokonce i to, jak a kdy si doma udělat čas na vlastní ženu i děti.

Jako poslední příběh na školení Pepa Stibor, který se před klienty s oblibou nazývá finančním poradcem, ačkoliv zrovna on by se tak určitě nazývat neměl, když pokaždé své vydělané statisíce zainvestuje někam, kde to nakonec krachne. Je zvláštní, že sám sobě v transakcích poradit nedokáže, zato klienti ho vysoce uznávají a pořád mu telefonují, i osobně se po něm shánějí. V poslední době, jak se nedávno svěřil Pavlovi, chodívá na kafe o dvě poschodí níž do firmy, kde mají nádhernou asistentku. Pavel ji už několikrát viděl, hodně mu připomíná Valju Netoličkovou z firmy N.R.F., kde minulý pátek pojišťoval drahé BMW. Jako by obě tyto asistentky byly rodnými sestrami, jak jsou si úžasně podobné, ale to spadá na vrub spíše kouzlům kosmetiky, jak se zdá. I teď, když se Pepa Stibor přihnal pár minut po avizovaném začátku školení, Pavel by za to moc nedal, že zrovna dosrkal své kafe v kanceláři nádherné asistentky.

Školitel, už na první pohled muž příjemného vzhledu, začal poněkud překvapivě: „Naučím vás, jak nepracovat!“ Znělo to slibně, nicméně Pavel brzy zjistil, že něco podobného už četl nejednou. No jasně, a není to poprvé, v poslední době co školitel, to jen zdánlivě jiný styl, ale ve skutečnosti všechno jako

seříznuto podle jednoho pravítka. Všechno obšleháno z tajných věd a učení starého Mulforda a z jeho filozofie nazvané někdy před dvěma staletími „Nová myšlenka“, tedy z nauk ve skutečnosti starých snad jako lidstvo samo. Pradávná mašlenková magie, kterou už používali šamani v době ledové, aby připravili své lovce na stáda velké zvěře, vlastně i ten staříčkový Mulford si svého času do své Nové myšlenky přivlastnil, co mohl, prostě všechno je to přetaženo z dávných časů a patřičně přizpůsobeno dnešku. A taky potřebám pojišťováků a jiných. Nicméně poslouchat se to dalo, všechny ty slovní slalomy a piruety. Hlavně pár věcí Pavla zaujalo. Třeba to, jak je potřebné snít o penězích, že je třeba si představovat hromady peněz a myslet si, že všechny mi patří. Peníze mají prý svoji vůni, což on moc dobře ví. Když poprvé uzavřel s klientem smlouvu, ze které mu kynul slušný měšec, tehdy si prožil zvláštní pocit, kdy opravdu ucítil vůni peněz, která k němu odněkud proudila vzduchem. Zprvu jako by měl nos plný vody. Skoro jako když se jako malý kluk topil v řece Lučině a v nose cítil vodu, která se mu dostávala někam do čela, akorát tu skutečnou vůni peněz prožíval úplně jinak, v žádném strachu, v žádné úzkosti, ale spíše v úžasném opojení. Moc příjemné opojení si tehdy prožíval. A jak si peníze představit? On je vidí jako krásné holky, zdravé, usměvavé, pestře ale vkusně naličené, celé čist'ouňké, vymydlené a voňavé, oblečené v novém. A to všechno, jak moc dobře ví, zrovna v člověku působí, kdo jiný, než... Filosof Sokrates ho nazýval daimoniem, později pak jiní mluvili o andělu strážném. Dnes, v době elektronických počítačů, je moderní mluvit zase o jakémsi programu, o autosugesci. A funguje to prý všechno naprosto stejně.

Vlastně to školitel docela vystihl, že tu na ně nespustil, jak to na klienty vybalit, jak se jim vedrat domů až někam do kuchyně a na každé jejich: - já pojistku nechci - je odrazit obligátním: - vždyť já vám rozumím, že se nechcete pojistit a chápu vás, ale pojd'me si promluvit...- Takovou brutalitu si Pavel vůči nikomu nedovolil, přestože už se mockrát přesvědčil, že pokud mu někdo třikrát za sebou odpoví „ano“, počtvrté skoro nikdy nepoví „ne“. Jemu spíše vždycky sedělo, že nabídl, vysvětlil a čekal, leckdy až moc trpělivě a hlavně dlouho, někdy až příšerně dlouho. To kdysi, když v devadesátém třetím v pojišťovně začínal, ještě nikdo nikoho neškolil o slovních šermech a přestřelkách. Byl tam jeden starší pán, dlouholetý pojišťovák, který odešel z České pojišťovny ke konkurenci a s sebou přetáhl hodně velký počet klientů. Ten šel na věc úplně jinak než dnešní školitelé: - No jo! To už říkal můj děda, co měl statek a pole jako půl Ostravy, že když chceš sklízet, tak musíš zasít! Prostě když nezaseješ, tak nesklidiš! No co, je v tom nějaký problém? Normálně na ně vlitni, jestli jsou pojištěni, no a když nejsou, tak to s nimi sepiš, vole! No co ti můžou? Akorát tě můžou urazit a vyhodit, nic víc! - No a fungovalo to. Hlavně to urážení a vyhazování. Ale pojistky byly taky. Poprvé nastoupil do pojišťovny na konci devadesátého třetího roku. Všichni známi se na něho dívali, jak byli zvyklí pohlížet na faráře nebo funebračka. Tehdy ještě pojišťováků bylo poskrovnu. Zato teď? Zrovna nedávno na něho vyjel jakýsi chlap, když mu podával vizitku: - Pojišťovák? Nechci! Je vás všude jako psů! - A zrovna tehdy v tom devadesátém třetím nastoupil ve stejnou dobu s Pavlem pětatřicátník Lojza Grégr, předtím umělecký restaurátor starých obrazů, specialista na uměle vytvořené patiny, aby se obrazům po jejich obnovení dodalo opět jejich původní a nesmírně žádané starobylosti, prý přesně jakou měly předtím. Lojza sám už patiny odmítal fingovat a jak naznačil, raději nastoupil do pojišťovny, než aby riskoval, že ho jednoho hnusného dne zavrou. Měl potíže s nastudováním sazebníků a pojistných podmínek, zato však měl úžasný dar vystihnout pořádný kšeft. Tak se třeba stalo, že jednou pozdě odpoledne v opuštěné kanceláři z ničeho nic zadrnčel telefon, nikdo jiný nebyl poblíž, tak ho Lojza zvedl. Zrovna volal jakýsi podnikatel, že potřebuje hodně rychle pojistit velký areál budov i s auty, nějaké furgony i velké náklad'áky to měly být. Jenomže na Lojzu to bylo ještě hodně složité, když zrovna začínal. Musel se svěřit služebně starším, takže mu pak z kšeftu zbyl jenom nejmenší krajíc. Ale od té chvíle, kdy zvedl svůj šťastný telefon, děly se v pojišťovně podivné věci. I ti služebně starší se najednou začali zdržovat ve svých kancelářích až do večera a všichni střežili telefony jako nikdy předtím. Pavel sám dosud nepochopí, jak je možné, že i když nad telefonem procvičoval prsty, aby mohl tasit sluchátko jako pistolník svůj kolt, a když pak náhle telefon zadrnčel a jeho dlaň neměla ke sluchátku ani celých dvacet či deset cent'áků, vždycky to stačili zvednout před ním, někdy i dva se už ve sluchátku ozývali, zejména pak ten starý pojišťovák z vedlejší kanceláře, který přece seděl od telefonu dobré dva metry a ještě k tomu zády. Tento stav pohotovosti trval sotva dva tři týdny, pak odezněl, protože nikdo z majitelů velkých areálů zrovna nezavola. No a toho Lojzu, který měl tak zázračnou schopnost zvednout sluchátko zrovna v nejsprávnější čas, později z pojišťovny vyhodili, protože si na něho stěžovali klienti, že k nim chodí ožralý, a ne málo. Lojza se vrátil ke svým uměleckým patinám, ještě před svým odchodem se dal slyšet, že vydělá víc než v pojišťovně, o to prý nikdo strach mít nemusí. Když skončil, zanechal po

sobě slušný seznam pojištěných firem, na začátečníka víc, než velkolepý. Lojza se rozhodně nemusel školit, aby dokázal zkontaktovat nějakou firmu, jemu by úplně stačilo, aby jenom pochopil, že ke klientům by měl chodit střízlivý. Ještě jednoho skvělého nováčka Pavel zažil ve svých počátcích, Jirku Valouška z Jeseníku. Přijel z Německa, kde se předtím živil zápasy taekwondo a po úrazu páteře musel s profi sportem skončit. Jirka Valoušek přišel na firmu a pokud tam našel někoho, kdo neměl to srdce se ho hned střepat, tak do něho troubil, až ten povolil a uzavřel s ním pojistku, jedno jakou, třeba svoji osobní, i když ji původně vůbec nechtěl. Nakonec, řečeno sportovním žargonem, se sám vyfauloval a sám si zasadil k. o., když svým služebním telefonem provolal šílené tisíce na lince s erotickými vtipy a hodně lechtivými rozhovory. Sotva ředitel obdržel z Telecomu sjetinu, uviděl, která čísla se stále opakují, zavolaal na ně a Jirka Valoušek dostal okamžitou výpověď. Když se s ním naposledy Pavel potkal na chodbě u dveří Monety, Jirka si vůbec nestěžoval. Naopak. Už se těšil, že nastoupí k pojišťovací makléřům a pak ať se Moneta třese...

„...je to jako když jdete po hřebenu střechy,“ z ničeho nic Pavla zaujala slova školitele. „...jste v opojení penězi, sledujete jednu jedinou hvězdu na obloze a jako byste za ní stoupali nahoru...“

Moc hezky řečeno, ten vpředu ví, o čem vede řeč. Tohle Pavel moc dobře zná. Je to opravdu podobné: chceš prachy? myslí na ně! a nepolevuj v tom! Tak nějak: nechat se nastartovat! Odborně se tomu říká motivace, lidově pak nechat si nakopat prdel. To všechno by bylo moc pěkné. Přece ale více je těch, kteří to nedokáží nebo nevydrží. Taková mystická stezka, extáze, anebo jako náměsíčník, který ve snu chodí po střechách, což by jinak nedokázal, a nesmí se přitom probrat, aby neslítl dolů. Anebo také jako ti, kteří se v jakémisi mystickém opojení projdou bosýma nohama po rozžhavených kamenech a vůbec se nespálí. Moc dobře ví, že všechno je to jenom a jenom v myšlení. Kšeft chce totéž, co náboženská víra nebo milostný vztah, takový odhodlaný skok do tmy. Jenom někteří jsou vítězi, jiní s hořkostí a třeba i s dluhy odpadnou. Těžko se dá vydržet, když provize na kontě nepřistanou třeba několik dlouhých měsíců a není čím platit, hlavně pak nájemné. Dnes se člověku až příliš snadno může stát, že ho z bytu vymetou na ulici jako odpornou špínu a může se toho dočkat dříve než nových bot. No, on už dávno patří mezi ty, kteří vydrželi, ale že by patřil zrovna mezi vítěze, o kterých zrovna ten elegantní pán vpředu mluví jako o nějakých hrdinech z bájných legend, se určitě říct nedá. Rozhodně ne. Pokud mu Ilda nedohodí tu velkolepou pojistku, pak mu asi bude horko. I Nad'ce. I Honzíkovi...

To neutančím, i kdybych se nechal nakopat od celé tisícovky takových!

45.

Zatímco se školil, na mobilním telefonu mu přistály nějaké ztracené hovory. Dva z marně volajících poznal, měl je navolené, třetí neznámý. Hned zmáčkl ten první, který ho překvapil:

„Nazdar, Petře!“ spustil, aniž čekal na ohlas.

„No nazdar, Pavle, máš čas? Jsem zrovna v Ostravě a tak zhruba za hodinu vyrážím domů na Zábřeh!“

Pavel se zahledí na hodinky: „To by mi mohlo vyjít.“

Domluvili se, sejdou se co nejdříve v baru Věčko.

Hned se tam vydal. Pěšky. Autem by v centru Ostravy musel kdovíjak manévrovat a za parkování nejspíš platit. Zatím si zavolaal na druhé číslo, byl to doktor Breitner, jeho klient. Potřebuje se poradit, co dál s pojištěním, když má u Pavla sjednanou odpovědnost lékaře, ordinaci i auto. Domluvili se na zítřek. Ještě slyšel v telefonu: - Auto nechte doma, když můžete, dáme si mastiku! Mám i skvělou hruškovici! - A to třetí číslo dlouho neznámé taky nezůstalo, hned přišel na to, komu patří: Ondra Zengr. To je přece ten mladý muž, který si chce pojistit zásoby ve staré garáži někde na periférii Ostravy. S ním si taky domluvil schůzku, skoro v chůzi si zapsal termín do diáře. Myšlenkami však byl hlavně u Petra Horáčka, dnes velkopodnikatele. Má nedaleko Bruntálu sklárny i sklářské hutě. Rozjel to opravdu ve velkém stylu. Poznali se na vojně v Pohořelicích, Petr měl vystudovanou střední zemědělskou neboli hnojárnu, jak se té škole běžně nadává, uvažoval však, že se dá na malířskou dráhu, pořád nosil u sebe skicák nebo alespoň poskládaný papír a lámal si hlavu kdejakými nákresey od detailů rukou až po precizně vypracované tváře i celé postavy. Klábosili spolu o všem možném, Pavel o antických dějinách i starých náboženstvích, což ho tehdy zajímalo ze všeho nejvíce, Petr hlavně o malování, věděl toho opravdu hodně, o všech významných modernistech a jejich skandálech. Tehdy si slíbili, že spolu pojedou do Řecka, kde by Pavel nesmírně rád navštívil místa dávných věštíren v Dodoně a Delfách, ale i jinde. Několikrát spolu zašli na vycházku, na některé výpady určitě nikdy nezapomene. Jednou... Oba už měli naváto až tak, že dokonce už ani mluvit nedokázali, souvisle pak vůbec ne. A Petra tehdy z ničeho nic napadlo, že si vyleze po hromosvodu na

střechu. Chtěl mu to vymluvit, avšak jaksi nedokázal argumentovat, proto ho následoval. Šílené, ale přece v tom kamaráda nenechám, řekl si a šplhal za ním. Vylezli na střechu, bylo to jakési hrbolaté a ujíždělo to pod nohama, až hrůza a děs, úlomky pálených tašek i celé kusy pak sjížděly a padaly dolů. Pak z druhé strany sešplhali do dvora a odtud zase na střechu a pak zase dolů a jakýmsi temným sklepem, jehož okénkem se nakonec vysoukali někde na břehu řeky. Když si na druhý den všechno dával dohromady, nadával sám sobě do idiotů. Něčeho takového by se přece neodvážil nikdy ani jako střízlivý, protože sám sebe moc dobře zná. Kdyby se totiž ze střechy trochu rozhlédl, určitě by ho posedla závrať a sjel by dolů. Tohle mohl dokázat jenom jako opilý. Pak ještě jeden pěkný kousek spolu prožili na vojně. Na Sázavě. Když Pavel přijel do vojenského polygonu, Petr tam už pár měsíců sloužil a zrovna měl narozeniny. Vytáhl Pavla do městečka a pak, když se vraceli lesem, napadlo ho, že Pavlovi předvede něco neobvyklého, nějaké zvláštní překvapení. Bylo tam totiž zvykem, že v některých domech nechávali otevřené dveře a kdokoliv šel kolem, vstoupil, zasedl dovnitř do kuchyně a oni ho pohostili jako v nějaké hospodě, host pak zaplatil a spokojeně šel dál, taková skvělá idylka, hlavně však něco neobvyklého v době hlubokého socialismu. Jenomže Petr si to trochu popletl. Zatáhl Pavla hned do první chalupy, kde dveře zely dokořán, a sedl si do kuchyně ke stolu s vázou pestrých a voňavých lučních květin a hezky nažehleným běloučkým ubrusem, zkrátka to tam vyhlíželo jako v maličké hospůdce. Pak začali do kuchyně nakukovat nějakí starší lidé, vyhlíželi trochu zaskočení tou náhlou návštěvou, takže Petr na ně houkl poněkud pohoršeně, když už měl něco odpít: - Tak co bude! No přece noste na stůl, co máte chutného! Tak jedem! Jedem! No šup šup! Jen se pochlubte, co máte! - A ti dobří lidé hned posnášeli, co dobrého kde měli, a oni skvěle pojedli a popili a pak Petr na ně vytasil peněženku: - Platím! - A to ty lidičky, jak se ukázalo, překvapilo ze všeho nejvíc: - Vy chcete platit? - předstoupil před ně ten starší pán jako před nějaké velitele. - No jasně! - na ně Petr. - Tak jako obvykle! - A tehdy je ti domácí vyobjímali jako své vlastní: - Tak to jste nás moc potěšili, že jste takoví hodní vojáčky, protože my se báli nějakých lumpů, však víte, jak to dneska chodí! - A pak teprve nanosili na stůl a nutili oba hodné vojáčky, aby jedli a pili, no a pak jim zajistili odvoz autem do polygonu a sami osobně zašli za velitelem, aby za hodné vojáčky orodovali před trestem za pozdní příchod a pro nadnapilost. Pak se oba s Petrem ještě několikrát setkali po vojně, v Bruntále i v Ostravě. Petr kdysi dělal ve vodárně i se svojí ženou, měli chodit po domech a zapisovat stavy vody, avšak když se zjistilo, že se vůbec ani neobtěžovali a celé dva roky se jen tak opisovali stavy vodoměrů u baráků, které už skoro tři roky nestály, dostali okamžitý vyhazov. Jenomže to už byli na tom dobře. Zatímco Jiřina trávila skoro celý čas doma se svými dětmi, Petr se činil. V době, když plat čtyři tisíce měsíčně byl dobrý i pro některé ředitele státních podniků, on dokázal vydělávat několikanásobné částky, třeba na pozlaceném jmelí a podobných kšeftech, když přece potřeboval vyspravit svůj ohromný barák a získat ještě něco navíc. A pokaždé, když se spolu setkali nebo alespoň promluvili telefonem, vždycky Petr připomenul: - A co naše slíbená cesta do Řecka? - Vlastně ani teď se od Petra nedalo čekat nic jiného, než ta stará, skoro ohraná písnička, jakže to bude s tou cestou. V tom se Pavel určitě nesplete, to by se mohl vsadit!

Pustil se přes Husův sad a kolem pošty, na rohu bar Áčko, o kterém se povídá, že tu chodívají Rusáci, Jugoši, Albánci i Čečenci. Zrovna zevnitř vycházel Ondra Zengr, ani si Pavla nestačil všimnout, protože se ještě obrátil a v prosklených dveřích mával na nějaké lidi uvnitř, odkud se ozývala ruština, ale i jiná, oproti češtině poněkud měkká slova, kterým Pavel nerozuměl. Nicméně s tímto mladým mužem zrovna schůzku neměl, tak co. Z baru vyšel také mladý Hladký, jeden z nových Igorových společníků. Zvláštní! Ani netušil, že se zná s Ondrou Zengrem. Ale jo, svět je malý, dokonce i Ostrava.

Na Kuřím rynku pro změnu zase uviděl velice pohlednou blondýnu, krátká sukně, tílko k pohlédnutí, tvářička jako z výstavy kosmetiky. Veverka! Tak si nechává říkat jako umělkyně. Někdy na jaře, když jeden hoch z Háčka slavil narozeniny, kterýsi z kamarádů zaplatil tuto pětadvacetiletou vosičku, aby předvedla svoji produkci. Veverka jim vystrouhala striptýz, vlnila se přitom, jako by prožívala něco obzvláštního, pak se napatlala šlehačkou po řadrech, bříšku i níže až někam po kolínka, a oslavenec jí to měl přede všemi slízat. Trvalo to než se odhodlal, avšak zůstalo jenom u řader, neboť, jak se měl později svěřit těm, kteří mu vyčítali přehnanou a zbytečnou stydlivost, nedokázal se přemoci, když ho odradil dost silný pach. Nato se Veverka otřela do jakéhosi už patřičně upatlaného ručníku, navlékla na sebe své značkové hadýrky a hbitě nasedla do svého fordíku s modrou metalízou a odjela za svojí další zakázkou. Bylo zřejmé, že má pořádnou honičku, aby stihla všechno včas, takže podle všeho ani neměla kdy skočit pod sprchu, ani se vyšplouchat ve vaně, ačkoliv se pořád něčím patlá. Ale vypadá opravdu skvěle, jako ulitá z bronzu podle nejlepších forem, uznale pokýval hlavou, ještě než mu zmizela z očí ve vchodě u

zlatníka a starožitníka. Asi má zrovna volno a paráduje si po obchodech, tentokrát pro potěšení vlastní, a nezdálo se, že by byla nějak upatlaná jako tehdy.

V baru Věčko vládlo obvyklé přítímí, dýmu se ve vzduchu převalovalo a mísilo ažaž, takže snadno poznal, že přes několik hostů, kteří tu zrovna seděli, museli mít sotva pár minut předtím téměř narváno a pak skoro všichni odešli naráz jako nějaký turnus. Petr seděl za dveřmi, proto ho hned nezahlédl. „Nazdar, Pavlíku!“ zahlaholil Petrův výrazný hlas a jeho mohutná tlapa mu málem rozdrtila ruku. „Tak mluv, ty stará vojno!“ usedl zpět ke své sklenice s džusem. „Jak ti všechno jde? A co žena? No mluv!“

Vlastně ani neměl moc o čem mluvit. Všechno normální, spíše skromně než velkolepě, jenom samá práce a skoro nic moc z toho, a navíc, sune se mu pořádný průser kvůli firmě Arbona, ale zase na druhé straně, pokud Ilda splní, co slíbila... Jenomže všechno Petrovi povídat nechtěl, ba ani nemohl, když navíc stačí se na něho podívat. Silný chlap, zdravý a vitální, oči i v tom barovém přítímí září, že by mohly samy svítit namísto všech skomírajících lampiček nad barovými stolky. Silný, nezdolný, houževnatý, pracovitý a úspěšný, tak by se o něm dalo mluvit.

„No a co ty, Petře?“ vybídl ho, aby raději mluvil on.

Petr spustil s chutí a naplno, jak býval vždycky zvyklý. „No já už mám dvě holky v cizině, jednu v Americe, druhou ve Francii, jeden z kluků šel do Ameriky a další přebírají sklárny a huť.“

No, pravda, Petr má nějakých šest nebo sedm dětí, skoro všichni už jsou dospělí. Kdysi oba s Jiřinou říkali, že mají velký dům a že ho chtějí zabydlet a že dělají všechno pro to. Splnili si všechno i po této stránce...

„...no a já, Pavlíku, já už budu jenom rentiér!“ s úsměvem si zažhává cigaretu obyčejným plastovým zapalovačem s jakousi ošoupanou reklamou. „A budu jezdit po světě! Svět je veliký a já ho chci poznat.“

A teď to přijde! Pavel se téměř schoulil před očekávanou otázkou. A nespletl se! Stará ohraná písnička.

„Takže nic nám nebrání, abychom si už konečně zajeli do toho Řecká!“

„Víš, Petře, já zatím...“

„Neříkej mi, že nepojedeš!“ zaznělo skoro našťavaně.

„Já zatím nevím.“

„Ne teď,“ naklonil se k němu přes stůl, „ale až v příštím roce, no to snad zvládneš.“

„Nevím, opravdu ne.“

„Nějakých šest nebo osm týdnů, možná deset tě tu všichni snad oželí, nebo ne?“

„To já ještě nevím, jak to bude.“

„Mám už koupený teréňák, ten se vyškrábe i na hřeben Parnasu!“

„Ale já opravdu nevím, jak to všechno bude.“

„V čem je problém?“ odklepl si Petr cigaretu do popelníku poněkud prudčeji. „Komu to trochu myslí a jde za svým, ten má přece dneska zelenou! No a ty nejsi žádný sráč! Ani blbý ani líný, tak co!“

„Kdybys věděl, jaké mám problémy...“

„No co, každý má problémy!“ rozhodil prudce mohutnými pažemi. „A když tě někdo posere, tak ho poser taky, a je to!“ zcela zjevně to v něm vřelo jako v pivovarnickém kotli. „No a když na nějakého takového blbce nemůžeš, tak se na něho prostě vyser. Přece se nenecháš ochočit! Vole, vzpamatuj se!“

Takhle s ním Petr nikdy dříve nemluvil. Vůči němu tuto svoji novou vulgárštinu dosud nikdy nepoužil. Míval skvělou slovní zásobu a najednou brzdí. Asi se tak naučil jednat, když budoval svoji firmu. Stejně je zvláštní, prohlíží si Petrovu trochu našťavanou tvář, že u těch jeho výrazů je to asi tak trošku podobné jako u pradávnych symbolů, forma vošajstlich stejná, ale smysl jiný...

„Tak co, ty volku!“ strefuje se do něho Petr už hezky zostra. „Tak pojedeš, nebo ne!“

V podstatě má pravdu. Opravdu se kdysi domlouvali. Jenomže... Je tady ještě to jenomže. Ale proč ne? Možná všechno přece jenom vyjde!

„Hele, Petře, kdy to potřebuješ vědět?“

„Co nejdříve!“

„Do vánoc?“

„Zavolám ti ještě předtím!“

Plácli si. Petrova tlapa zase málem rozdrtila jeho měkkou dlaň. Jeho sílu bych chtěl mít! pomyslel si. Ten jas v očích, to přesvědčení, nadšení pro věc. Něco na tom všem bude. Když se do něčeho pustil, tak to taky udělal. Jinak by nebyl, kde je. To přece dá rozum!

46.

Sotva se před barem rozloučili, Petr se skoro úprkem hnál kolem obchodního domu Laso k muzeu, za nímž měl zaparkováno auto, zatímco Pavel si to stříhнул napříč Kuřím rynkem, kde kromě několika laviček stála pod slunečníky ohrádka se zahradními stoly a židlemi, několik mužů a žen si tam v klidu pocucávalo své nápoje. Rozhodně měl o čem přemýšlet. Mít se tak jako Petr Horáček, všechno hotové, žít na rentě z firmy, kterou si člověk sám vybuduje a zajede, a toulat se světem...

Z restaurace vyjde číšník v bílé haleně, na tácu pár sklenic se zpěněným pivem a barevnými limonádami. Stolek, ke kterému zamířil... Muž, který tam seděl se dvěma ženami, byl Pavlovi povědomý, jenom si okamžitě nedokázal představit, odkud ho jen zná. A přece si připomněl, než bys řekl „supermarket!“. To bylo někdy před patnácti lety v lázních Luhačovicích, kam se dostal po operaci žlučníku. Ilda tam tehdy ještě nebydla, to by ji Pavel určitě někde potkal. Zato po několika hodinách lázeňského pobytu potkal tohoto pána. Je to nějaký právník, tehdy mu bylo necelých padesát, asi jako teď Pavlovi. Takový příjemně vyhlížející pán s šedinami, které mu ještě dodávaly na eleganci. Hned při jejich prvním setkání v cukrárně u stolečku prozradil Pavlovi, že samotnému člověku v lázních je hrozně moc smutno, a proto když chlap uvidí ženskou, která aspoň trochu stojí za to, hned jí musí podtrhnout kotníky. On sám měl na ženy skvělou fintu. Věděl, kdy přijíždějí autobusy s novými pacienty, vždycky si vyhlédl nějakou paničku, která za to stála a se svými kufry a kabelami postavenými na chodník se cítila jako vyhozená z autobusu a hlavně tak šíleně samotná, opuštěná a zrazená celým světem. To byly pro něho ty nejlepší příležitosti. S veškerou svojí seriózní vizáží, ochotou a elegancí se takové nešťastné paničce nabídl, že jí se vším pomůže, hned se chopil kufrů a tašek, a protože se tam už přece po nějakých šesti sedmi letech skvěle vyznal, neměl problém jí pomoci vyřídit všechno od nástupu, termínů procedur a ubytování. Hlavně na tom ubytování prý si dával nejvíc záležet, to bývalo to nejhlavnější, a právě při tom býval nejúspěšnější, jak tvrdil. Tam to někdy začínalo, někdy také hned končilo. Na druhý den se na minutku přesně hnál k autobusovým zastávkám, aby náhodou nepropásl novou příležitost. Vychloubal se i svým notýskem, který měl popsany schůzkami jako nějaký pojišťovák. To byl opravdový lázeňský pardál, první a snad i nejlepší z borců, které Pavel měl možnost vidět na vlastní oči. A teď u stolečku s nápoji zřejmě probírá s oběma ženami něco pracovního, což se dá soudit podle nesmírně vážného výrazu jeho tváře, ale i podle toho, jak napjatě se tváří i obě ženy.

Najednou zabřinká mobilní telefon. Pavel poznává, o koho jde a hned má telefon u tváře: „No ahoj, Iren!“

„Pavlíku, jak se máš?“

Její hlas zní smutně. Dá se to pochopit.

„Kdy na mě budeš mít čas?“ vychrlí na ni. „Já si ho udělám, když budeš chtít!“

„Čas teď nemám, ani zítra.“

Hlas se jí nějak chvěl, spíše se jí motal jazyk. Tak nějak se mluví v opilosti.

„A kdy ho budeš mít?“

„Až na pohřbu.“

„Co říkáš, Iren?“

„Pavlíku, odpověz mi, ale pravdu.“

„No jasně!“

„Máš mě rád?“

„Mám!“

„Kecáš!“ vychrlila hrubě, že to od ní ani nečekal.

„Ale opravdu,“ pokusil se zmírnit její hněv.

Ona však zase řekla jemně, skoro mazlivě: „Máš mě rád?“

„No jistě, že mám,“ ulevilo se mu.

„Kecáš!“ opět jí zhrubl hlas. „Jenom mě tak houpáš, ty jeden kecko!“

Je opilá, a nejen lehce.

„Iren, kdy se sejdeme?“

„Na pohřbu přece!“

Na pohřbu. Jistě, na pohřbu Alenina syna. Irena je Alenina sestra, tam by chybět neměla. Ale ty její úvahy! Má přece o čem přemýšlet. Ji by teď asi sotva zajímalo, jestli v příštím roce bude mít na to, aby si zajela do Řecka.

47.

Mrzelo ho, jak to najednou zmáčkla. Prostě přerвала hovor Jak to řekla? Sejdeme se na pohřbu... A já ať si z toho vyberu, co chci.

Minul roh domu s bývalou galerií Dílo, kde je už několik let hospoda, mimochodem skoro pořád plná, protože tu čepují levné pivo. Zahnul hned do první ulice k velikému kostelu. Z proskleného vchodu university vycházela dvojice mladých lidí, děvče a chlapec, se sluchátky volkmenů na uších, ke vchodu přicházel starší pán s brýlemi, nevysoký, objemný v pase, skoro bez vlasů. Vyšel po schůdcích, prosklené dveře se mu samy otevřely, vešel dovnitř. Profesor Mertlík! poznal ho okamžitě. Vždyť byl na několika jeho přednáškách. Když sháněl svého klienta, pana Dobrovodského, a ten zrovna neměl jindy čas, tak ho Pavel odchytil většinou jenom tehdy, když se oddával přednáškám, nejvíc těm od profesora Mertlíka. Odbývaly se v neveliké extrovně maličké restaurace v Marhorách, posluchačů nikdy zvlášť moc, avšak tři z nich už Pavel dokázal pojistit, zatímco pana profesora dosud ne, ba ani nikoho z jeho blízkých. Nicméně jeho přednášky pokaždé stály za to. Třeba o nejstarších pohádkách, o prastarých zvycích a pověrách, o nosičích krup, kteří z ničeho nic vyprázdňují své pytle na obilná pole a obydlí sedláků, což si Pavel připomenul, když uviděl děsnou spoušť, jakou ledové koule natropily v Rychvaldě a jeho okolí. Ale také, a to dokonce o poznání víc, si připomíná, co pan profesor pronesl, když právě končil své povídání o pohádkách: - A tady, přátelé, vezte, že zrovna v momentě, když pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí, zpravidla taková filmová pohádka skončí a nic už nám nepraví o tom, jak si tito noví panovníci vedou dále, zda dobře nebo špatně, a když přece, pak jsou to jenom jakési, řekněme, ideologické tlachy, jakože byli šťastní až do smrti, samozřejmě ti panovníci... - A tehdy vyskočil ze své židle jakýsi stařík, který s oblibou skákal všem přednášejícím do výkladu: - To máte stejné, pane profesore, jako to bylo s tou naší sametovou revolucí! No nemám pravdu? - A na to pan profesor jenom zvedl otevřené dlaně, snad aby dal najevo ty nejlepší úmysly, a se svým dobromyslným úsměvem se obrátil na toho všetečku: - Jak libo, pane, jak libo, ale to já neřekl, alespoň ne přímo! - A zrovna tuto epizodku si Pavel zapamatoval snad ze všeho nejvíc...

Prošel kolem velkého kostela a ocitl se na jedné z hlavních ulic. U tramvajových zastávek vyčkávaly skupiny lidí. Potřeboval se dostat co nejbližší ke své zaparkované felicii, svezl se o dvě zastávky dál a vystoupil. Ještě však, než se dal mezi domy, mu zase zabřinkal telefon. Že by opět Irena? Podíval se na displej, číslo navoleno nemá, vůbec je nezná.

„Jilemnický, no prosím!“

„No nazdar, Pavlíku!“

Ženský hlas. Zazněl mazlivě, přímo jako pohlazení.

„Kdo volá?“

„Ty mě nepoznáváš?“

Neznámá jako by si s ním snad pohrávala. Kdo to jenom...

„Nevzpomínám si.“

„Olga!“ v mobilu se ozval smích, ale nikoliv nepřijemný a výsměšný. „Karneválek! Říká ti to něco?“

„No jasně!“ už moc dobře věděl. „Oli, jak žiješ?“

„No tak jako ty určitě ne!“ uchichtla se. „U mě není každý den karneválek!“

„Co pro mě máš?“

„Pojistky, abys věděl, pane!“

„Už? No jsi prostě skvělá!“

„Já vím! Přijedeš si pro ně, anebo to máme svěřit našim českým poštákům?“

I v telefonu bylo znát, že Olga se někde daleko odtud usmívá, a jak jinak, musí to být úsměv nádherný, velké černé oči rozzářené a svítící, že by se člověk až rozplýval.

48.

S tou cestou do Řecka, uvažoval, když už se blížil ke svému autu, jak to jenom s tou cestou opravdu bude. Jistě, moc velký problém by nebyl se do Řecka podívat s cestovní kanceláří. Ale jde o něco jiného. O něco jako expedici. Jenomže to si usmysleli hodně dávno. A jaké mají představy dnes? Každý žije úplně jinak a taky úplně jinak myslí. Petr by celé Řecko jistě nejraději projel křížem krážem, Pavla však zajímá něco jiného než nějaké nadlidské terénní výkony. Hlavně Dodona s věštírnu tak hrozně moc starou, že ani dávní Řekové nic nevěděli o jejím původu, protože tam už stála a vydávala věštby dávno před příchodem jejich prvních praotců. Jak se Pavel kdysi dočetl ve starých knihách, původně tamější věštc

předvídali budoucí i současnou vůli bohů ze šumění listů rozložitě koruny posvátného dubu, křiku ptáků, vrzání krovek chroustů a taky z hromů a blesků, které v těch horách bývaly prý hodně časté. Takové zvláštní místo, jedno z nejsvětějších na zemi. Právě tam by rád zůstal delší dobu, snad celých osm deset týdnů, aby se pokusil aspoň trochu pocítit, co tam vlastně bylo a dosud je v těch místech tak výjimečného. Taky četl, že právě tam své velké bohyni Zemi sloužili zvláštní kněží, zvaní sélové, kteří spávali na holé zemi, chodili bosí a nesměli si umývat nohy. Neméně slavná bývala i svatyně v Delfách, taky vězela v obklíčení mezi horami. Odtud prý každoročně putoval velký sluncebůh pravěkých Evropanů Apolón na své ptačí loďce oblohou, následovaný ohromnými rojnicemi a hejny hus, kachen a labutí, aby se pak zjara vracel zase zpátky na místa, prosycená jeho světelným duchem. A že se na podobných místech něco skrývá, poznal Pavel sám na sobě někdy před pěti lety. Na cestě z Prahy, ještě ve své staré škodovce, sjel z dálnice, aby se podíval k jeskyni zvané Býčí skála. Zrovna tam, kde před dobrými sto padesáti lety slavný archeolog doktor Wankel vykopal mnoho lidských ostatků a s nimi obdivuhodný poklad, který nemohl být ničím jiným než pokladnicí významné pravěké svatyně. Zrovna byl krásný den jako stvořený k výletu, vždyť také turistů a zvědavců tam přicházelo a odtamtud zase odcházelo, jak se dalo od tak krásného dne očekávat. Postával tam několik hodin před skalní stěnou i před železnými vraty, všude dole na zemi hustá kamenná suť, přes otvory v železných vratech pak ven na vlahý letní vzduch vycházel těžký chladivý dech odněkud ze samotných hlubin země. Pavel se dotýkal skály, zvedal kousky kamenné suti, obracel je v dlaních, pouštěl je zpět na zem a zvedal další kousky, jak se chtěl mermomocí prohmatat až někam do dávné minulosti, nějakých pár tisíc jar zpátky, aby alespoň malinko pocítil něco z toho, co se zrovna mohlo odehrávat uvnitř jeskyně, ale i všude tady kolem ní. Ani se nenechal rušit výletníky, kteří přicházeli a odcházeli, někteří se přitom dost neomaleně vydrápali nahoru, pokud jim to jen šlo, hlavně pak děti, pořád okřikované dospělými. Když potom odjížděl, zrovna jako by překročil anebo přešel nějaký bludný kořen nebo co to vlastně bylo, co ho tam drželo, ale tak nějak podivně, protože jezdil stále dokola přes lesy a louky Moravského krasu, skoro k zešílení po stále stejných místech, což vůbec nechápal a postupně nabíral hrůzu a děs z toho, že mu v nádrži dojde benzín a on uvízne v místech, které se mu najednou jevily, jako by se zde ocital někde až na samém nejtemnějším konci světa a kdo ví, s čím by se tu za noční tmy potázel. Když se mu pak podařilo nabrat správný směr a přijel k benzínové pumpě někde u Prostějova, v nádrži měl benzín už sotva na dně. Asi by ho nikdo nepochopil, vždyť potkával tolik aut, autobusy plné výletníků, ale ne všude. Projížděl přece i cestami bez asfaltu, zrovna takovými, které jako by vznikly kdysi hodně dávno, ještě v pravěku, vyšlapány dobyt看em a vysypány kamennou drtí, přesně takovou drtí, jakou zrovna toho dne v dlaních prohmatával u té podivuhodné jeskyně, zvané prý odjakživa Býčí skálou. A když přece jenom pojedou s Petrem Horáčkem do Řecka, uvažoval, pak tam docela určitě musím prožít něco zvláštního! Ale po bloudění a hrůze ani trochu netoužím.

49.

Sotva vsedl do auta a chtěl vyjet, řekl si ještě, že zkusí zavolat Ireně. Ty její řeči: sejdem se na pohřbu...

Namačkal číslo, kterým mu před deseti patnácti minutami zavolala. To proto, aby třeba nenastala mýlka! S Ervínem si rozhodně vykládat netouží.

Čekal, až to Irena zmáčkne. Stalo se. Chtěl říct své: nazdar Iren!, na poslední chvíli se však zadržel a čekal. A udělal moc dobře. V mobilu to chvíli mlčelo, pak se ozval mrzutý hlas, ne však ten jemný a hladivý Irenin, nýbrž chladný a chlapský: „No co je!“

„Nazdar Ervíne, to jsem já, Pavel Jilemnický!“

Chvíli ticho, zcela jasné překvapení na druhém mobilu. Pak o něco mírnější Ervínův hlas: „Děje se něco, Pavle?“

„Nic se neděje,“ snaží se o šikovný úhybný manévr, „jenom se chci zeptat, jestli už se něco ví o pohřbu Alenina kluka, kde a kdy to bude.“

„V radvanickém kostele, pozítří odpoledne ve dvě. Všechno?“

Všechno. Tedy pozítří ve dvě. Ale že to zase Irena připravila jako už nejméně dvakrát nebo třikrát! Člověk si myslí, že když jí zavolá, bude mluvit s ní. Ale ona? Hned dá svůj mobil Ervínovi. Už tolikrát měl dojem, že se rozhodla Ervína a jeho postavit proti sobě, snad aby si to spolu rozdali jako v ringu, aby se o ni snad poprali nebo co. Pak by se nejspíš i Nad'ka něco dozvěděla, protože Ervín určitě není z těch, kdo by si něco podobného nechal jen pro sebe. A kromě toho, že je už podruhé ženatý, s ním kdyby se Irena rozešla, takovou ženu jako ona by si už nikdy nezískal, což je víc než jisté. Stejně je zvláštní, jak to ty ženy

kolikrát dokáží navléct, že chlap jim nalítne jako zrovna ten sršeň, který přistál na zářivě bílé ploše plátna, aby pak skončil pod sklem na pitomém špendlíku. Ony mají nejspíš úžasné vlohy. Jako by si snad všechny vystudovaly nějakou tu vyšší dívčí.

50.

Když vyjížděl z parkoviště, musel zabrzdít, na křižovatce se zrovna poněkud neomaleně otáčela nějaká dodávka, na ní reklamní nápis: - Producent lamp - zapal i vszystko jasne. - Moc hezké! pomyslel si Pavel. Taky bych si přál mít všechno vyjasněné, jenom by stačilo zapálit lampu anebo ji otřít, jako v pohádce z tisíce a jedné noci.

Dostal se do proudu aut na mostě mezi areálem někdejší známé obchodní organizace Budoucnost a Kotasovým stadionem. Posouval se střídavou rychlostí, pomalu, hbitěji, hop na brzdu a zase pomalu. Vedle něho se stejně pomalu sune autobus místní dopravy. Za skly je vidět plno dětských hlav. Jako by cestovala alespoň celá třída. A vzadu na sedadle, ani ne o moc větší než ty děti, povědomá postava, starý muž s vousem. Čáryfuk! Usmívá se, on se tedy většinou usmívá, ale teď se usmívají i ty děti. Čáryfuk mluví a rozkládá přitom rukama a všichni uvnitř se smějí, některé děti obzvláště srdečně, takový smích k neudržení, jak je vidět, dokonce i slyšet. I na samotném Čáryfukovi je znát, že je opravdu veselý. Kdo ho vlastně nazval po antickém filozofu Diogenovi? Kdysi někdo v baru Věčko. Jemu asi více sedí ten Čáryfuk...

Až někde u vítkovických pecí dokázal svoji feldu rozjet normálně. V jednom z vozů, které předjížděl, uviděl trochu povědomou tvář. Pro jistotu se zahleděl znovu, ale jenom do zpětného zrcátka. Není to nikdo známý. Hodně osmahlá štíhlá dívka, vlastně ji už viděl. Miňa, jednou seděla v autobusu naproti němu a s pláčem někomu do telefonu vyprávěla o svém milém. Možná právě o tom, který zrovna sedí u volantu vedle ní, snědý a štíhlý jako ona. Už není smutná, usmívá se docela šťastně.

Připomněl si, že se má stavít za Arnoštem Grabowským do stavební firmy. Stejně je ta firma ve Vítkovicích a on teď není daleko, tak co. Hlavně že se tam někdo pojistí! Prokličkoval uličkami mezi střídavě zchátralými a pestrými fasádami starých domů. Zastavil před stavební firmou s ohromnou a křiklavě červenou tabulí, na níž vystavovali, co všechno umí. Zazvonil na zvonek vedle dveří, spustil se bzučák, Pavel zatlačil a vstoupil. Ocítl se v přítmi schodiště. Zrovna dolů schází jakýsi chlap v pestré cyklistické kombinéze. Majitel firmy, však se s ním zná už nějaký ten rok, zůstal stát na schodech, jako by celý ztuhl:

„Ale pane Jilemnický! My jsme přece nebyli domluveni!“

„Jistě že nebyli!“ přikývl. „Já jdu ale za vaším mistrem, panem Grabowským.“

Bylo vidět, jak se muži v cyklistickém ulevilo: „Najdete ho v šatnách, tam přes dvůr!“

Šel tedy přes dvůr. Už zvenčí slyšel pořádný kravál. Hlavně hudbu, ale i hlasy mužské i ženské. To spíš vypadalo na nějakou oslavu, než na práci ve stavební firmě.

Zaklepal na dveře, ale nikdo nepřicházel otevřít. Chytil tedy kliku a stiskl. Zevnitř se na vzduch vyvalily chuchvalce čpavého dýmu z cigaret a doutníků. Na jednoduchých stolech talíře a mísy se šunkou, salámy, uzeným a okurkami, mezitím flašky piva, vína a kořalek. Kolem stolů chlapi v montérkách a několik žen, většinou v tenkých tričkách a krátkých sukních, ale i v riflích. Jedna z žen seděla na klíně hrubšímu chlapovi, tomu ruka sjížděla někam... Pavel hned poznal, že se ocítl jaksi nevídaně. Nechápvavě tváře sem tam s cigaretou ve rtech se po něm ohlédly, něco jako: co tu chce ten s tou kravatou? ať vypadne! ale hned... Rozhlédl se, jestli uvidí Arnošta Grabowského: ten nikde, ani kousek ho tu není!

„Pardon!“ ukloní se Pavel omluvně a rychle zavře zvenčí.

Přes dvůr zazní jakési ženské vypísknutí: „Proč utekl, panáček!“

No nic, pomyslel si, když odemkl auto a usedl. S Arnoštem bude asi lepší řeč v Háčku než v práci! A jede se, kam jinam, než domů...

Nad'ka už rozkládala nákup po kuchyňském stole, když si odemkl, vyzul se a šel ji políbit. Kuře, brambory, máslo, mouka, půlka chleba, rohlíky, slepičí bujon, nějaké sladkosti pro Honzika. Vedle balíku mouky lístek z pošty. Zase tam něco je! Sebral ho a podíval se: opět doporučeně! A s doručenkou, do vlastních rukou. Jistě nic dobrého. Jenom škoda, že pošťáci už nedávají lístky podle toho, odkud jsou, s barevnými pruhy jako kdysi. Člověk tak hned věděl, že modrý je špatný, ale hnědý ještě horší. Asi by se pošťáci dost nachodili nadarmo. To si určitě někdo na některé poště dal zlepšovák a nahoře ho pochválili.

Nad'ka v rozepjaté halence a bez sukně stála v obýváku, v ruce obálku a list s černým lemováním. Poznal, o co jde. Smuteční oznámení! Takže Alena mu to poslala poštou. Dopisy s černými pruhy jsou

určitě ty nejhorší.

Políbili se. Podala mu obálku i list se smutným obsahem.

„Byl to hodně mladý člověk,“ řekla zasněně a přetáhla si přes hlavu rozepjatou halenku, takže tu před ním stála, jak ji vždycky vídá hrozně rád, rozcuchanou a moc hezky rostlou, s úzkým pasem a objemnými a přetékajícími nadry pod napjatými čepečky podprsenky, v krajkových kalhotkách a s nehtíky na nožkách tak červenými, až oči táhnou.

„Hele neblbni!“ odstrčila ho nijak zvlášť drsně. „Honza je doma, tak zklidni budulínka!“

Přitom se zahleděla na něho tak přísně, že by z fleku mohla dělat strážníka s pokutovým blokem. Občas se chová tak trochu jako policajt, odměřeně a chladně, až ho to štve. Ale na druhé straně zase... Vlastně se už tolikrát divil sám sobě, jak to, že tak zírá po jiných ženách a že si vůbec začal s Irenou, když Nad'ka je přece skvělá a jedinečná. No, ale tak už to prostě na světě je a s tím se nic neudělá, a jak říkají někteří hoši z Ěmka i Háčka, hlavně ti starší: člověk přece nespáchá harakiri chvilku před svojí kremací, když přece nikdo neví dne ani hodiny. A navíc, ta krásná, leč ukrutná bílá paní si za své milé vybírá i ty hodně mladé, tak co...

Náhle zabřinká mobil. Pavel po něm sáhne. Pohled na displej: Jarda Šeliga!

„Nazdar Jardo! Co máš?“

„Pavle, jaký máš dnes večer program?“

„Zatím se nic nerýsuje. Co potřebuješ?“

„Hele, sedím v Káčku, tak jestli jsi volný, přijed', ale bez auta, potřebuji, aby jsi se mnou zašel do mého bývalého bytu, jestli tam nemám nějakou poštu!“

„Dobře, za půl hod'ky jsem tam.“

Znělo to nějak moc velitelsky. Jarda už asi má nakoupeno a jistě ho nudí opíjet se o samotě. Možná na té jeho poště něco bude. Do toho domu nechce chodit sám. Pavel sice ten večer chtěl zůstat už jednou konečně doma, nanejvýš by skočil jenom na jeden dva škopky do Pěčka nebo do Háčka, vždycky tam najde někoho z kamarádů nebo známých a třeba by někdo potřeboval nějakou pojistku, ale budiž.

Nad'ka se zrovna navlékala do džínsů: „Kdo to byl?“

„Jarda Šeliga něco potřebuje.“

„To zase vypadá na chlast, co?“

„Hele,“ snažil se zmírnit její narůstající přísnost, „víš přece, že Jarda je dobrý kamarád, taky mu zatím dlužím těch deset tisíc, co mi půjčil, když jsme je nejvíc potřebovali.“

„To je sice pravda, že půjčil,“ nedala se jen tak, „ale chlastat s ním nemusíš.“

To jsou ty ženy! Nejraději by měly chlapa pořád u svého zadečku, třebaže nádherného. Ale cožpak se to dá brát, jak chce ona? Kromě toho, že Jardovi jsem vděčný, jsem taky pojišťovák a proto musím pořád chodit mezi lidi a vířit vodu, jak se říká. Jenomže to Nad'ka nepochopí. Ona si snad myslí, že to je něco jako zasednout velebně za stůl a vyřizovat frontu klientů, kteří se domáhají, aby co nejdříve přišli na řadu. Zatím je to úplně jinak. Na mě nikdo nečeká. To já musím za každým. I ti, kteří mě shánějí a volají mi na mobil, se na mě můžou kdykoliv vybodnout. Pořád je přece někdo otravuje, pořád jim někdo volá a chce se s nimi sejít, aby jim nabídl to nejlepší, co má a co podle jeho přesvědčení nebo alespoň podle jeho řeči je nesrovnatelně lepší, než co nabízí kdokoliv jiný: propána, kdože se našel tak nesvědomitý, že s nimi uzavřel pojistku za šíleně nevýhodných podmínek, pro klienta samosebou! Člověk se tedy musí pořádně starat, musí chodit mezi lidi, hájit si své a hledat další možnosti k novým pojistkám. Ale vysvětluje to manželkám. Ony se pořád bojí, že se člověk snad zahledí do nějakých očí, anebo ještě hůř...

51.

Káčko bývá hodně začmuzená hospoda, nic moderního, až na několik výherních automatů v odděleném výklenku, do nichž každou chvíli někdo nasází hrstě mincí v naději, že se mu konečně podaří něco většího vyhrát.

Když vešel dovnitř, načouzeno tam bylo jako v samotném pekle. U výherních automatů zrovna stálo několik mladíků, mezi nimi vynikala úctyhodně mohutná postava s vypracovanými prackami a holou hlavou. Toho mladého muže přece zná. To je ten fanda Baníku, Pekárek! Ten, co si nechává říkat Šozda a který Pavlovi vždycky jenom tyká, jako asi tyká každému. Pavel hned využívá situace a poklepe Pekárkovi na rameno. Ten se otočí a usměje se, avšak ne příliš nadšeně.

„No nazdar!“ vydechl Pekárek z mohutné huby mračna dýmu. „Ale teď zrovna nemám čas, vidíš, že mám práci!“

Nastrkal do automatu hrst mincí a několikrát poklepal na svítící čudlíky a klapky. Bylo zřejmé, že zrovna teď se s ním Pavel o pojistkách asi nepobaví.

„Kdy vám tedy mám zavolat, pane Pekárku?“

„Šozdo!“ podotkl dotčeně. „Tak mi říkají, to přece víš!“

„Dobře, Šozdo, kdy mám zavolat?“

„V sobotu?“ zacloumal Šozda vztekle celým automatem. „Nebo v neděli!“

Pavel se raději vzdálil. Je přece domluvený s Jardou, tady by stejně nepořídil. Ale aspoň si domluvil, kdy má zavolat. Pavel toho Pekárka alias Šozdu jednou viděl v televizních zprávách. Fandové Baníku tehdy čekali na ostravském hlavním nádraží na příjezd posil odněkud z Polska a společně se pak vydali vlakem do Prahy na své tažení proti fandům pražské Sparty. Šozdova vysoká postava a holá lebka se nedaly přehlédnout. Kamera ho zabírala jako jednoho s největší kuráží. V Praze se pak žádné větší takzvané spanilé akce nekonaly, protože fandy hlídaly stovky policistů, které je vyprovodily do vlaku a snad až zpátky do Ostravy. Jednou se Pavel se Šozdou setkal u stolu v restauraci U rady, Šozda měl poměrně dobrou náladu a docela vážně přemýšlel o dobré úrazové pojistce, možná prý si ještě uzavře i nějakou jinou pojistku, ale až někdy jindy. Takže ten čas už jistě nastane brzy, řekl si Pavel.

Mezi hosty sedícími u těžkých dřevěných stolů zahlédl kromě Jardy také tvář, kterou znal. Ta patří staršímu pánovi Jindřichu Sotorníkovi, kdysi v začátku devadesátých let nejznámějšímu ostravskému astrologovi, kdysi úředníkovi cenového úřadu, nyní v důchodu. Ten si Pavlovi zhruba před rokem postěžoval, že noviny už o něho nemají zájem, protože na horoskopy existují speciální počítačové programy nebo se všechno stahuje z internetu, ale je prý také docela možné, že si v redakcích všechno vymýšlejí sami a žádného opravdového astrologa ani nepotřebují. Jednou si k němu přisedl a pan Sotorník mu podle jakýchsi tabulek vyložil jeho numerologický obraz. Ze všeho si dosud pamatuje, že prý v ženách nevidí milenky, nýbrž své sestry. Což o to, až tak moc vedle pan Sotorník určitě nestřílel, něco na tom asi bude, třeba jak se všechno vyvíjí s Irenou...

Jenom na astrologa zamával na pozdrav a přisedl si k Jardovu stolu.

„Fedruj, fedruj!“ křikl na výčepní u pultu chlap od vedlejšího stolu. „No tak toč to!“

Jarda měl hodně špatnou náladu. Možná proto, že si už dost nakoupil, každopádně opět ze sebe vychrlil hromadu svých stesků o tom, jak se nechal hloupě vyštvat ze svého bytu nějakým sprostým hajzlíkem, jak ho máti i se ségrou vydědily, že se o ně staral až do samého konce a stejně mu neodkázaly barák, ve kterém vyrůstal od malička.

V hospodě se náhle zjevila povědomá postavička. Bezdomovec Čáryfuk. Všechny pozdravil naprosto zřetelně: „Bud'te zdraví! Hospodo, hospodáři, hostesky a hostující gastarbajtři, velevázení přisedící!“

Měl na sobě plandavé pláteňáky, které si najednou vykasal a ukázal nohu ovázanou fáčem, přes který prosakovalo něco jako zaschlá krev nebo hnis. Kohosi poblíž natáhlo ke zvracení. Několik chlapů se rozkuckalo.

„No to nám tu nedělej, Čáryfuku!“ přihnala se k bezdomovci servírka a už ho vystrkala ven z hospody, zřejmě aniž se ho dotkla. Venku mu asi domluvila, protože dovnitř už nepřišel. Nevítaný host! Provokující už svojí pouhou přítomností. Opravdu jako ten antický Diogenes. Ten prý byl u lidí oblíbený. Mnohem hůř měl dopadnout bajkař Ezop, rozlícený dav ho prý svrhl ze skály. U Čáryfuka se nikdo žádného násilí neobává, s ním určitě nikdo surově nezachází. Každý přece ví, jak dopadl a jak může dopadnout snad každý druhý. Tak se to aspoň říká.

„Pavle, pojďme jinam!“ navrhl z ničeho nic Jarda. „Já tě zvu, ale hlavně pojďme jinam!“ Že by se i on zrovna zamyslel nad Čáryfukem? Po tom, co má Jarda za sebou, to asi až tak moc daleko od věci nebude.

Zatímco Jarda vyšel ven, Pavel si ještě zašel na WC. Smrdělo to tam o poznání víc než v začmuzeném hostinském sále. Sotva ucítil pach ustáté moči, vyvstalo mu na mysl staré pivařské přísloví, že čím má putyka smradlavější záchody, tím chutnější pivo čepuje. Pokud však jde o něho, stejně kolikrát nerozezná ani desítku od dvanáctky, takže by se klidně bez takového folkloru obešel. Postavil se k bílé mušli, před ním částečně okachlíkovaná stěna. V omítce vyryto několik kosočtverců a nápisů, nějaká ženská jména a pár sprostých slov, hlavně těch, které jaksí, slušně řečeno, korespondují s obrazci. Nemohl jinak, než si připomenout část přednášky doktora Mertlíka z té Dobrovodské hospůdky. Zatímco u nás je zvykem na záchodcích čmárat dámské přirození, tak třeba v Anglii je vždy vypisují slovy, všechno to prý patří do lidské kultury, dokonce už od šíleně dávných dob. Co například tehdy existovalo všelijakých nádob s trojúhelníky! Kdysi to prostě chápali jako mocné symboly víry a ochranu před zlem, dokonce i sprosté nadávky tak měli chápat, čím sprostější, tím lepší ochrana. Doba se mění, nadávky zůstaly, dokonce i ty

malůvky, ale ne na nádobách, ani jako posvátné znaky. Prostě už jenom na těch záchodcích, ale už taky ne všude...

Jarda se zatím od Káčka vzdálil a jenom na Pavla zamával, ať jde za ním, ale jemu se příliš nechtělo jít ještě jinam. Pro tento den by mu tady v centru města stačily dva škopky. Dalších pár bych si natroubil ještě poblíž domova, nejspíš v Péčku, třeba někdo z kamarádů a sousedů potřebuje nějakou pojistku, nebo alespoň se potřebuje zeptat na něco, čeho bych se mohl chytit, aby z toho pak nějaká ta smlouvička vzešla...

Avšak také neměl příliš zájem dnešní rozhovor s Jardou utnout jen tak, bez patřičného zmírnění, a proto s ním ještě pokračoval.

Bar, do kterého Jarda nakonec zamířil, Pavel dosud nikdy nenavštívil, ba ani dovnitř nikdy nenahlédl, a to je co říct, při práci, kterou dělá a při stylu, který provozuje. Kromě barového pultu stavěného skoro do podkovy s vysokými barovými stoličkami, na nichž seděly dvě mladé ženy, tu stálo několik nevysokých boxů s lampičkami na stěnách, jen z části obsazených několika muži a ženami. A úplně vzadu za rohem se vchodem na WC pak také seděli nějakí lidé, avšak vládlo tam jen šero a ozývaly se odtamtud jen hlasy muže a ženy, občas hodně zřetelné a veselé. Barmanka, nevysoká brunetka s laskavým úsměvem a hodně unavenýma očima, na ně zavolala, co si dají.

„Pivo!“ pronesl Jarda s důrazem.

„Jenom v láhvích!“ prohodila sice rázně, ale i žertem. „Ale když musíte zrovna točené, pak stačí laškou zatočit nad hlavou, no nemám pravdu?“ Zasmáli se a Jarda nakonec přece jen kývnul: „Tak jo, když už jsme tady, tak si zatočíme!“

Zasedli do boxu poblíž baru. Jarda kývl směrem ke dvěma mladým ženám, sedícím na vysokých barových stoličkách: „Víš, co jsou zač ty dvě?“ „Neznám,“ pokrčil Pavel rameny, „nikdy jsem neměl tu čest.“

„Holky na telefon,“ zašeptal Jarda s úsměvem. „Hlavně ta zrzka je hrozně moc hezká, co?“

Pavel se na ně zahleděl. Jsou krásně tenké, hodně mladé a vypadají opravdu moc dobře, hlavně ta s rezavými vlasy. A profil tváře má skoro jako Irena. Jenomže Irena je starší aspoň o deset patnáct let a její rysy jsou vyvrážděnější a taky hezčí. Vlastně je mnohem hezčí než ta mladá. Co je s ní teď? Kde je? Co zrovna asi dělá? Nejspíš přemýšlí, co s ní bude a jak se nádor rozrůstá. Třeba je zrovna opilá, jako když mi posledně volala to své: máš mě rád? ty kecko! nelži!

„Co ses tak po ní zadíval?“ strčil do něho Jarda. „Chtěl bys ji?“

„Ne, to rozhodně ne, jenom jsem si někoho připomněl.“

„No jistě!“ Jardův hlas skoro zasyčel. „Ty si za to přece nepotřebuješ platit!“

Co to jako má znamenat! Proč Jarda na něho zrovna takhle?

Jardovy oči hledí poněkud jinak. Pohledem snad trochu výsměšným, avšak ne až tak moc, spíše v jeho očích vidí něco poněkud jiného, než byl zvyklý vidět doposud.

„Ještě jednou kdybys mi to zopáknul,“ pokusil se všechno uhrát stranou, „já nerozuměl, to víš, ten kravál tady!“

Vlastně ani žádný kdovíjaký hluk tam nebyl, jenom tichá hudba a pár lidí bez ustání mluví, někdo za rohem se uchichtává, ale nijak zvlášť.

„To nic,“ řekl Jarda s úsměvem, „já už vlastně ani nevím, co jsem řekl.“

Trochu jako by to mezi nimi zaskřípalo, takový měl Pavel pocit. Že já blbec jsem se mu vůbec kdy zmínil o Ireně! Před půl rokem, hned potom, co se s Irenou pomazlili v autě a ona po něm chtěla, aby připravil nějaké místečko, kde by se mohli scházet, zeptal se právě Jardy, jestli by mu mohl vždy na pár hodin půjčovat kvartýr. Tehdy sice přikývl, avšak radost žádnou nejevil, spíše naopak, a hlavně: Irena neměla čas, když pořád jezdila za svými obchody po celé republice, zato mu vždycky zavolala z dalekých cest, ale když přijela domů do Ostravy, skoro vůbec se neozývala, jako naschvál, a když přece, pak chtěla jít jenom na pivo. Právě to s Irenou měl Jarda asi na mysli, když na něho zrovna před chvilkou zasyčel. Určitě bude nejlíp, pomyslel si, abych se co nejdříve odpoutal a šel pokračovat třeba do Péčka, anebo raději půjdu hned domů a na zítřek se pořádně vyspím.

52.

Jenomže Jarda ho pořád zdržoval. Měl ještě stále pořádnou slinu a nechtělo se mu opíjet se jen tak o čiré samotě. V baru přibývalo hostů, přibývalo i kraválu. Sem tam se mihla Pavlovi známá tvář, s někým se pozdravil, s někým ne.

Do baru vplula pohledná blondýna skoro tanečním krokem, za ní stejně rozverně přitancil jakýsi chlap. Pavel zpozoroval dlouhou jizvu na jejím čele. No jistě! Žena bývalého pojišťováka Aleše, teď invalidního důchodce, který se před cestou do ciziny nepojistil. Ta se mu ale roztančila! A ten její motýlek, co kolem ní vytříbeně stříhá a hopká naleštěnými střevisy, to rozhodně není Aleš, ba ni vzdáleně se mu nepodobá a zdá se, že moc příbuzný mu asi taky nebude... Sotva Alešově ženě padl zrak na Pavla, oči se jí rozevřely skoro děsem, vmžiku se otočila, nedovolila svému průvodci se roztančit ještě víc a oba hned vystřelili ven, snad aby jim nic nebránilo v dalších tanečcích.

Jarda poroučel jedno lahvové pivo za druhým, ke každému pak přizdíval nejméně jednoho panáka na střídačku, fernetu a vodku. Jemu ten mix asi nic nedělal, zato Pavlovi... Už několikrát chtěl všechno vzdát a zmizet, avšak Jarda ho pokaždé ukecal: „No sed'! Dáme ještě jedno a končíme!“ Ale to už se mluvílo spíše o Pavlovi, vlastně Jarda pořád chtěl, aby Pavel mluvil o sobě, pořád vymýšlel a předhazoval nějaké otázky, nejmíc však se vyptával, jak se Pavlovi daří v jeho pojistkách, jaké má příjmy, obzvlášť hodně se zajímal, jak to bude s Pavlovými výplatami, když tolik pojistek z Arbony zanikne. Chvilími se mu zdálo, jako by vyzvídal proto, že by se sám chtěl stát pojišťovákem, to k němu však vůbec nesesedlo.

Někdy kolem desáté večer, když musel na věcko, padl jeho pohled do přitmi boxu, jinak zcela ukrytého za rohem. Jako by se tam něco podivného zakuklilo. Chvilí tam hleděl a poznal chlapa sedícího s koleny od sebe a klečící ženu s hlavou u jeho rozepjatého rozparku, hlava se jí hýbala v rytmu, jako by mu zobala z klína. Chlap si s požitkářským výrazem ve tváři potáhl z cigarety a odklepl do popelníku, který měl hned na pokraji stolu, aby nemusel daleko natahovat ruku. Pavel raději předstíral, že nic nevidí.

Když se vrátil ke stolu, naznačil Jardovi, co oba motýlci za rohem vyvádějí, přičemž ten se tam hned běžel podívat, jako že jde taky na WC. Když byl zpátky, prohodil vcelku zklamaně: „Už bylo pozdě, ten kolík se zapínal a ona si už jen sedala.“

„Trošku silný tabák, že jo,“ zvedl Pavel k ústům nedopitou štamprli fernetu.

„Proč!“ podivil se Jarda. „Dneska přece úplně normální!“

„Normální?“ Polkl obsah štamprle a vydechl, než prohodil: „Já sice nejsem žádný moralista, ale...“

„No co chceš!“ stál si Jarda za svým. „Všude to vidíš! V telce, v časopisech, na reklamách, kam se podíváš, už děcka ve školce si prohlížejí porno, tak co chceš!“

„Když myslíš,“ raději mávl rukou a sáhl po sklence s pivem. „Hádat se kvůli tomu nebudeme.“

No jasně, hádat se je zbytečné. Ale je to stejně zvláštní. Když si tady v baru za rohem dva udělají až takové příjemnosti a kdekdo je při tom vidí, je všechno úplně normální. Ale když chlap daruje kytku krásné neznámé, jako on na jedné ze svých pojišťováckých pochůzek, hned je kdekdo aktivní, ne-li přímo radioaktivní, považovat ho za úchyláka.

Jarda zaplatil útratu, něco kolem tří stovek. Rozhodně však nepřipustil, aby Pavel už odešel na tramvaj.

„Ještě jednu malou zastávku!“ trval na svém, zaznělo to skoro velitelsky. „A pak to rozpustíme!“

Co mám s ním dělat! řekl si tedy a šel. V baru, do kterého Jarda cíleně zamířil z docela pořádné dálky, když přece pohodlnější by bylo zasednout kamkoliv blíž, posedávali sami muži a ani jediná žena, ba ani na žádném obrázku či reklamě se nedalo najít nic, co by třeba jen vzdáleně připomínalo něco ženského. U jednoho stolu seděli dva mladíci, drželi se kolem ramen a oba se usmívali takřka shodně, skoro jako by ten úsměv měli dokonale secvičený. Pavel zůstal stát uprostřed baru, všechno tu jako by bylo něčím nasáklé, nějakou chorobou, vyrážkou či mokvajícími puchýři. Skoro by si zde dokázal představit kočku Jardovy sestry, pokrytou strupy a otevřenými vředy... Jarda se usmíval, určitě měl z Pavlových rozpaků i z jeho viditelných reakcí hodně velký plezír.

„Dáme si jenom po becherovce a pádíme každý po svých!“ rozhodl.

Jenomže nezůstalo u jednoho panáka, ba ani u jediného druhu lihoviny. A Jarda se usmíval a pořád se vyptával a nemělo to konce.

53.

Zase z toho vypadla pořádná kocovina, hodně těžký průstřel, jak se tomu taky říká. Hlava plná svítících mušek a broučků vrzajících krovkami tvrdými jako ocel. A Nad'ka? Ta s ním celé ráno nepromluvila, jenom po něm vztekle shlížela jako po nějakém těžkém vrahounovi. Její trpělivost doslova přetékala jako pěna z kríglu. K tomu všemu ještě se v noci někde potloukl, na pravém koleně modrák a odřenina, také na loktech něco cítí. Pokud si matně vzpomíná, natáhl se na schodech, když se chtěl prohmátat k výtahu. Zvláštní! Dosud nikdy se nezřídil až tak, aby někde padal, vždycky přišel domů po

svých, no ale teď? A co kdybych si třeba zlomil nohu nebo ruku! Nemocenské pojištění nemám, kdo by mi něco dal? To bych teprve zažil děs a hrůzu! Výplaty žádné, dluhy by ještě víc poskočily nahoru. Když si celý večer zpětně probírá... Stejně to bylo zvláštní! Jarda stále jako střízlivý, snad ho čerstvého držely tablety, které do sebe občas házel jako granáty do krytu a zapíjel je pivem, anebo že by byl až tak moc zvyklý? Zato já? Nadřka to po mně v noci musela uklízet, protože jsem nestačil doběhnout a zvratky mi ulítly trochu i mimo záchodovou mísu. Až tak se rozběsnila, že mi vynadala do hnusáckých ožralů, popadla své peřiny a šla spát na gauč do obývacího.

Když si ten večer promítne zpátky, má o čem přemýšlet. Ke konci Jarda pořád dokola opakoval nějaké příkazy, jako kdyby chtěl, aby se Pavlovi všechno dokonale vrylo do mysli, či spíše do podvědomí: - Smiř se s tím, že ses narodil pod lavicí a nikdy zpod ní nevylezeš!... Kdo jednou sedne na ten prokletý tobogan a rozjede se to s ním dolů, ten se veze a nic s tím už neudělá, prostě jede dolů!... Smiř se s tím, že ti už žádná mladá nedá jen tak, sama od sebe, pokud si ji nezaplátíš...- a ještě k tomu tolikrát to opakoval, pořád dokola jedno a to samé, přesně doslova a do písmene, jako by to z něčeho předčítal. Co vlastně po něm chtěl? Určitě se musí nad tím pozastavit. Napřed se naštvál, když mu řekl, že by měl žít se ženou a ne sám jako poustevník. Pak ho Jarda chtěl získat pro jakési podivné experimenty s prášky, že by to na sobě zkoušeli a sdělovali si zážitky, což odmítl, nebude do sebe přece cpát nějaké pochybné jedy, na to se má příliš rád. Pak zase přiletěl další nápad, že by se spolu zajímali o duchařské věci, když v tom domě, kde Jarda bydlí, se prý občas něco podivného přihodí, nějaké kroky na schodech, hlasy, ševlení, až dokud se nenaštve natolik, že ho to donutí vyběhnout na chodbu a rozkřičet se na to něco neznámého a teprve tím si zjedná klid. S něčím podobným Pavel taky nechce nic mít. Něco o tom ví, zajímal se o podobné věci, kdysi dávno toho dost přečetl. Ten dům... Je jasné, že je to hodně ponuré místo. Něco tam vězí, ve zdech, ve vzduchu. O tom nepochybuje. To ale určitě nebude žádný příznivý génius loci, spíše anděl zármutku, ne-li přímo... A do takových věcí se míchat nebudu, i kdybych dlužil Jardovi třeba sto tisíc! Anebo deset mega... Ale co vlastně mělo to všechno znamenat? Co měl znamenat celý ten večer? Jarda si určitě namlouvá, že dokud mu Pavel nesplatí těch jeho deset tisíc, může nad ním mít jaksi navrch, anebo spíše se nad ním snaží svoji převahu mermomocí uplatňovat a těžce nesnáší, když se Pavel vzpírá. Proto asi ten jeho dokonce už ani neskrývaný vztek, proto to nehorázné míchání chlastu, proto... Raději ani nedomyšlet! Snad to všechno je jinak a z Jardy čísel spíše jenom ten jeho mix alkoholu s tabletami, než nějaký opravdový záměr. A že bych Jardovi zrovna nějak zvlášť rozuměl? Asi jako když jsem naslouchal při rozhovoru dvou asijských obchodníků a oni si povídali částečně svým jazykem z exportu a částečně sprostými nadávkami z tuzemska to svoje tin ťan ťon kurva, tin ťan ťon do řiti... A zároveň se vtírala otázka, proč vlastně Jarda vždycky nejraději zasedne do Káčka, když se chce opít? Vlastně se mu jednou svěřil, že se tam cítí dobře, protože je to v celém širém okolí nejstarší hospoda a asi mu taky vyhovují staří pivaři, vždycky nějakí dědci, důchodci, anebo chlapi v montérkách, ale čas od času i nějakí úředníci z magistrátu tam zabloudí. Taky tam čpí záchody a určitě proto se tam čepuje dobré pivo. Asi se Jarda takto nějak sortuje. Říkává se přece, že lidí se rozdělují podle hospod, do kterých nejvíc chodívají, a také se říká, že jenom v některých se vedle sebe posadí milionáři a bezdomovci, ale to se Káčka asi určitě netýká.

54.

Ráno se mu vůbec nikam a do ničeho nechtělo, ačkoliv měl sjednané schůzky. Raději se telefonem omluvil a ještě si zdříml. Vstal někdy před polednem, když už se cítil podstatně lépe a už se to v něm nevlnilo ani nebouřilo. Tentokrát se oblékl do hnědých kalhot, hnědé vesty a vzal si i hnědou kravatu, košili si pak vybral raději s dlouhými rukávy, aby nikdo neviděl jeho zmodralé a odřené lokty. Napřed šel z Dubiny do Zábřehu pěšky přes les, bylo sice trochu pod mrakem, avšak déšť zrovna nehrozil. Nemohl jet autem, doktor Breitner, se kterým se má sejít hned odpoledne, mu přece volal, aby nechal auto doma, že si dají něco do hrnku, třeba mastiku nebo hruškovici. Stejně mu z večera toho v žilách ještě lítá, asi jako pokaždé večer za tmy lítá hmyz kolem svítící lampy. Jako pojišťovák moc dobře ví, co může zpackat zbytkový alkohol, na čí straně je vina a jak se potom zkracuje plnění pojišťovny, když se nešťastnému řidiči něco najde v krvi a je úplně jedno, jestli si polknul zrovna před chvílí, anebo fůru hodin předtím.

Potkával mladé i staré lidi, některé se psy, jiné na kolech, některé jenom na vycházce. Zkrátil si cestu, potřeboval jít jenom na okraj sídliště. Mířil do prodejny s jízdními koly, kde si potřebuje vyzvednout nějaké podklady ke smlouvě. Na lesní pěšině sypané štěrskem nevidí nikoho, jenom se něco pohnulo v trávě, zrovna u paty vzrostlého dubu. Neveliké je to, zato hbité. Zastaví se, aby lépe viděl. Veverka! A jak je veliká! Dosud nikdy tak velkou veverku neviděl, vždycky si ji představoval o hodně menší. Veverka

několikrát obhopsala kmen stromu mezi jeho kořeny a vzápětí se postavila na zadní, jako by se tak hodlala vystavit poněkud vychloubačně, ať si ji pořádně prohlédne. Většinou hnědá, přes břicho široký bílý pruh, něco jako bílou košilku a hnědou vestičku, zrovna jako on, jenom po kravatě ani náznak. Stáli nějakou dobu naproti sobě, oba zjevně vyčkávali, až co udělá ten druhý. Nakonec porušil svůj strnulý postoj a hnul se pěšinou dál, veverka skoro zklamaně dosedla na všechny čtyři, chvíli ještě poskakovala mezi kořeny dubu, než se vydrápala vzhůru a vybíhala, skoro klouzala pravidelnou spirálou po hrubém kmeni někam nahoru do košaté koruny, kde se mu ztratila mezi listím. Ta bílá košilka a hnědá vestička! Pavel se musel zasmát. Něco jako námluvy, pro to zvířátko určitě. To se mi ještě nestalo! rozřehtal se skoro nahlas. Aby mě zkoušela sbalit opravdová veverka! V lese na oříškách bych se určitě neuživil. To spíše jako pojišťovák, ačkoliv, jak se ukazuje, kdo ví, jak se všechno odvine a jak bude...

Z prodejny jízdnic kol šel k zastávce autobusů, příjezdu místní dopravy se však nedočkal. K zastávce přistavila nová a nablýskaná stříbrná octavia, uvnitř seděli dva muži, ten u volantu se naklonil přes spolujezdce do otevřeného okna, kde se zablýskla jeho holá lebka.

Igor Kalama! S ním jeden z jeho společníků.

Jeli zrovna do centra Ostravy, což mu vyhovovalo. Sedl si dozadu, Igor hbitě zařadil rychlost a sešlápl plyn, až se dole pod podlahou protočila kola a oktávka sebou prudce šklubla dopředu. Však už byl nejvyšší čas, vždyť ze zadu najížděl autobus ke své zastávce.

Igorův spolujezdec byl mladý muž, sympatický brunet, jeden z těch, které uviděl minule v kanceláři vedle mladého Hladkého. Cestou toho moc nenamluvili. Akorát se dozvěděl, že brunet se jmenuje Franta Šmíd a že řídí ve firmě sekci s realitami a zástavami úvěrů, takže ze všech společníků nejspíš od něho může čekat nějaké tipy na pojistky. Taky si stačil povšimnout, že oktávka ještě voní novotou.

„Máš recht!“ usmál se Igor na jeho otázku. „Fungl nový kočárek! Vzali jsme to na leasing. Dobré, co?“

„Úplně skvělé,“ přitakal. „A pojištěné to určitě už je, co?“

„To nám už povinně udělala leasingovka!“ přidal se Franta Šmíd, „už když jsme to přebírali.“

„Tak až leasingová smlouva skončí...“ nedal se.

„Tak potom bude pojistka vaše!“ usmál se Franta Šmíd. „Za nějaké čtyři roky.“

No to si ještě počkám.

55.

V čekárně doktora Breitnera seděli dva muži zhruba v Pavlových letech, jeden v lehké plandavé košili, druhý v bavlněném triku s pestrým potiskem. Protože byl předem domluvený, chtěl hned zaklepat na dveře ordinace, avšak zaslechl něco, co ho hned posadilo na židli. Pouhá dvě slova to byla: Samuel Dan. To jméno, spíše však pseudonym, přece zná, protože obrázek toho spisovatele má doma kdesi v krabici mezi výstřížky z novin a dokonce ho někdy vídával i v Ostravě. Pokud si připomíná, kdysi začátkem devadesátých let ten autor psal velkoplošné články z dějin mystiky a náboženství a zveřejňoval je v Ostravském večerníku. A byly to pro mnohé obyvatele Ostravy tehdy, hned po revoluci, vůbec jedny z prvních informací o tom, že existuje ještě jiné myšlení, než to marxistické. A opravdu, co článek, to hotový buldozer na mozek. Lidé kupovali večerník s páteční přílohou a s jedním okem přivřeným ho rozevírali, snad ve strachu, aby se najednou nedozvěděli až příliš. Pak se Samuel Dan odmlčel, zato však o něm napsali a byla tam i fotka, jak v knihkupectví Renesance podepisuje svoji knížku. Snad trochu připomínal Pavla, možná vzdáleně, akorát byl o něco mladší, to však bylo před více než deseti lety, takže jsou si věkem nějak přibližně. Ani teď se v tom autorovi neklamal. Co se mu podařilo odposlechnout, to určitě stálo za trochu zdržení. Samuel Dan prý zveřejnil své někdejší práce na internetu. Mezi nimi i článek o dějinách satanismu. A pak mu prý začaly na jeho internetovou adresu přicházet emaily satanistů, ze kterých prý jen kypí vztek, napadají ho a obviňují, že si všechno vymyslel, že píše o něčem, co nezná a nemá prožité, když přece dnes už satanismus prošel velkou obrodou a nemá se všemi těmi hnusárnami, excesy a zločiny, se kterými byl v minulosti spojován, už vůbec nic společného. Jeho internetová adresa je prý napadána rojnicemi virů, na které mu běžné antivirové programy už dávno nestačily a jeho počítač už mu dávno zkolaboval, a kdyby si nenechal předtím vypálit všechny potřebné informace na cédéčka, už by neměl nic, než jenom ty, co vydal tiskem anebo umístil na svých internetových stránkách. Mezi těmi viry jsou nejenom takové, které se otevrou až v přílohách, ale stačí, když přistanou v přihrádce a on na ně jenom klikne. Takže jakési střely. Některé až z Ameriky, jsou mezi nimi prý adresy, které obsahují i jméno Lucifer, ale i další jim podobná a příbuzná. Zvláštní, řekl si, když už se rozhodl zaklepat na dveře

ordinace. Takže ze zlých satanistů se prý stali satanisté hodní. Kdo se pak v tom dneska má vyznat? Že by jedna z mála jistot už jaksi přestala platit? Moc dobře si vzpomíná, že někdy v osmdesátém sedmém jako členové evangelické misie chodili i mezi feťáky a metalové satanisty. Byli to většinou mladí hoši z učňovských škol a internátů, kteří zbožňovali metalovou hudbu, tvořili party a snažili se napodobovat své starší kamarády ve všelijakých blbostech, které považovali za rituály. Fetovali hlavně toluen, protože neměli peníze na běžný chlast. Když pak začali vydělávat, většinou s toluenem a podobným svinstvem skončili. Několik jich potkával i později, někteří jezdí v drahých autech, jsou z nich i podnikatelé, zatím se mu však žádného z nich nepodařilo pojistit. Satanismus těch mladých metalistů, jak ho Pavel s přáteli probíral v misii na konspiračních schůzkách, určitě nebyl tím samým satanismem, o kterém napsal Samuel Dan v tom svém článku. Bylo to spíš něco na způsob Nietschova nadčlověka, trochu to také zavánělo Marxovým Prométheem, vzpurným božstvem, které samo sebe označilo za jakéhosi dobrodince lidstva. Co však vyznávají ti dnešní satanisté, o kterých tu v čekárně zrovna vyslechl řeč těch dvou mužů? Hrom ví.

Pochopitelně zaklepal na dveře ordinace později, skoro o deset minut. Černovlasá sestra mu klíčem otevřela do jedné ze zadních místností. Doktor Breitner, starý pán přes osmdesát roků, bělovlasý, ohnutý tíhou let, avšak s očima čilýma a veselýma, seděl naproti malému chlapečkovi a něco mu vykládal. Sotva uviděl Pavla, usmál se a pokynul mu, aby se posadil na volnou židli.

„Pane Jilemnický,“ ukázal doktor Breitner na chlapečka, „tady tento šikulka neumí říct er, ale jedno slovo on přece jenom umí, snad je to zrovna to jedno jediné, které je schopný vyslovit,“ a naklonil se k chlapečkovi s úsměvem, „no pověz panu Jilemnickému, co ses naučil!“

„Burdel!“ pronesl chlapeček pyšně. „Burdel!“

„Hodný!“ pohládl ho doktor Breitner po vlasech. „Moc šikovný!“

Otevřely se dveře z vedlejší ordinace a vešly dvě ženy, jedna v bílém plášti, druhá v lehkých šatech. Podaly si ruce na rozloučenou a žena v šatech se obrátila na doktora Breitnera: „Nezlobil vás?“

„Vůbec ne!“ usmíval se. „A něco se tu u mě naučil, abyste věděla, vždyť on už umí říct er.“

„Ale ne,“ spráskla žena nevěřicně dlaně, „tak se pochlub, Tomáši!“

„Burdel! Burdel!“ vychrlil chlapeček ze sebe pyšně. „Burdel!“

Žena vykulila oči, šlehla pohledem po usmívajícím se doktorovi, sebrala chlapce za ruku a řekla jenom: „Na shledanou, pane doktore!“ a byli pryč.

„Na shledanou, paní!“ zavolal za ní a už stál u skříně. Vytáhl odtamtud láhev s nalepenou náplastí a na ní jen tak tužkou načmáráno: hruškovice.

Pavel jenom protočil očima. Po těžkém večeru s Jardou! Ale aspoň jednu malou neodmítne. Když zrovna takový zkušený lékař něco doporučí! Bývalý dlouholetý primář na interně by měl vědět, co je dobré a zdravé.

Hovor se točil nejenom kolem pojistek. Doktor Breitner měl skvělou náladu, dokonce začal mluvit o tom, že má zakázáno svým vnukům vyprávět pohádky, které si s oblibou rád vymýšlí. Třeba tu o zakletém princovi, který se narodil se šroubkem v bříšku a když podle věštby ve svých osmnácti letech našel svoji nevěstu a ta jediná mohla odšroubovat šroubek z jeho pupíku a skutečně to udělala, upadla mu prdelka. Anebo o červené Karkulce, která potkala v lese vlka a ten jí řekl, že se ho má chytit za ocas, že ji odvede k nemocné babičce. Cestou jí prozradil, že není obyčejným vlkem a proměnil se v krásného prince, jehož první lidská slova byla: A teď mě, Karkulko, pusť!

Hruškovice rozhodně Pavlovi nevadila jako to včerejší večerní míchání piva s kořalkami, dokonce mu snad přinášela jakousi úlevu i lehčí náladu. Doktor Breitner začal mluvit také o sobě, jak kdysi v šedesátém osmém ho přemlouvali Jugoslávci, aby u nich zůstal a nevracel se zpátky do okupovaného Československa, a nabízeli mu až pohádkově vysoký plat. Vrátil se však domů.

„A ze všeho nejhorší je, že ten čas tak šíleně běží!“ posteskl si. Tolik skvělých zkušeností, které získal a které by mohly být využívány. Třeba případ pacientky, někdy rok dva je tomu... Žena, už v klimaktériu, za ním přišla, že jí z ničeho nic z prsou vytéká mateřské mléko. V tom mu něco nehrálo. Poslal ji proto hned i na rentgen hlavy, ačkoliv normálně by tak postupoval asi málokterý lékař, a tím se přišlo na zhoubný nádor, který tlačil na jistou část mozku... Ta žena je zachráněna, protože se nádor zjistil včas. Pavla přitom napadlo, že by se mohl zeptat na Irenu, jak to s ní vypadá, když ji chtějí operovat a ona odmítla. Co se dozvěděl, ho vůbec nepotěšilo.

Ještě to odpoledne se v téže restauraci jako prvně setkali s Ondrou Zengrem, který potřeboval pojistit své zásoby elektroniky. Mladý podnikatel si opět nechal vyložit, jak musí mít svoji garáž zabezpečenou proti vyloupení, Pavel mu znovu zopakoval totéž co minule, že na vyloupení stačí mít pojištěno třeba jenom tři sta tisíc nebo půl milionu, sice s patřičnou přírůžkou, ale aspoň dokáže splnit všechny požadavky pojišťovny. To se Ondrovi Zengrovi hodně zalíbilo.

„No co,“ přikyvoval spokojeně, „kdyby došlo k nejhorsšímu, pak dostanu aspoň půl mega!“

„Mám připravit smlouvu? Se zkráceným limitem?“

„A musíte vy sám vidět, jak to bude zabezpečené?“ vyzvídá dále Ondra Zengr. „Já bych moc rád, abyste se na to šel podívat.“

„Nemusím to vidět,“ pronesl poněkud tišeji, „ačkoli bych správně měl, ale nic se nestane, když to neuvidím.“

„Ale já bych přece jenom byl moc rád, abyste se na to zašel podívat!“

Podívat? přemítal Pavel. Proč? Už jsem toho tolik pojišťoval bez prohlídky! Ale třeba...

„No, uvidíme, pane Ondro,“ pokrčil rameny, „pokud mi vyjde čas, nemám nic proti tomu.“

Na smlouvu to vypadá! řekl si. Na jednu určitě. Pak nabídne ještě něco dalšího, tenhle podnikatel má přece ještě auto, nejméně jedno, pak nějakou prodejnu, určitě bude potřebovat pojistit i odpovědnost za škodu, taky byt určitě má, třeba si bude chtít pojistit ještě úraz nebo nemocenskou.

Zhruba po půlhodince jednání se objevila a přisedla si k nim Dobrovodského dcera Zdena, a nepřišla sama. Jeden stůl brzy nestačil, jak přicházeli Zengrovi přátelé a známí, všichni mladí, muži a také ženy, některé obzvlášť zajímavé. Se všemi těmi ohromně sympatickými lidmi ho Ondra Zengr seznámil, každý projevil zájem o jeho vizitku a všichni mu slibovali, že pokud budou něco chtít pojistit, určitě se obrátí jenom na něho. Pavlovi proto nezbylo než v duchu se radovat, že prožívá hodně úspěšné odpoledne. S Ondrou Zengrem se pak dohodli, ač letmo, že Pavel připraví pojistnou smlouvu a hned zítra ji zde oba podepíší. O něco později přišli další dva muži, poněkud starší než Ondra Zengr a jeho přátelé, ale mladší než Pavel, jeden vysoký a tenký, druhý menší a trochu při sobě, oba se už na první pohled výrazně lišili od ostatních. Podle jejich hrubých tváří by usoudil, že kdyby před ním neseděli v saku, jeden s kravatou, druhý s motýlkem, a zrovna mezi všemi těmi příjemnými a usměvavými lidmi, docela snadno by si je dokázal představit v kartotéce hledaných zločinců. Ti dva si ho prohlíželi dost pozorně a častěji, než kdokoliv jiný, až ho to udivovalo. Co jsou vlastně zač? A protože Ondra Zengr byl zabraný do jakéhosi delšího hovoru s lidmi kolem sebe, zašel se zeptat Zdeny Dobrovodské. Zašeptala mu do ucha hodně zblízka a hodně příjemně: „Ondra říkal, že jsou velcí pracháči! Úspěšní obchodníci! Hodně vlivní. A mají vlivné známé!“ Pavel jim přes stůl podal své vizitky, podívali se na ně a pak si je zastrčili do kapsiček svých sak, oba naprosto shodnými pohyby, a také naprosto shodně s ním nepromluvili, vlastně oba nemluvili vůbec, jenom sledovali všechno kolem, nejvíc ze všech právě Pavla, avšak neřekli se po něm už přímo jako předtím, nýbrž jen úkosem, což mu vadilo stále víc, takže raději odešel, nejenom kvůli těm podivným broukům, ale vlastně se s ním už nikdo nijak nevybavoval, všichni se navzájem dobře znali a zjevně si měli co říct i bez něho. Se Zdenou si podal ruku, s Ondrou Zengrem na sebe jenom zamávali: „Tak zítra! Spácháme to!“

Když se otočil, málem vrazil do servírky, sympatické tmavovlásky v modrých šatech, zhruba v jeho věku.

„Pardon!“ omluvil se.

A ona se usmála: „Na shledanou a přijďte zase brzy!“

Přikývl. „Hned zítra!“ a zvýraznil svá slova zvednutým prstem.

Opět se usmála. „Ráda vás uvidím!“

Venku se mezitím poněkud zatáhlo, což zpozoroval už zevnitř přes okenní skla. Ještě než vyšel ven, kde chodník už skrápěly první kapky letního deštěku, uviděl v chodbě hned u vchodu dva mladé lidi, kluka a holku, byla to blondýnka, pestrá jako letní motýlek a na první pohled mu připomněla Irenu, avšak když se zastavil a zahleděl se pozorněji, což oba vyrušilo z tichého rozhovoru, hned poznal, že je od Ireny hodně odlišná, hlavně pak mladší. Raději šel. Oba se po něm ohlédli.

„Nějaký mačo!“ vyklouzlo holce ze rtů.

„Ty toho mola znáš?“ zašeptal kluk hodně mrzutě.

„Říkám, nějaký mačo!“ zazněl Pavlovi za zády opět ten tichý dívčí hlas. „Čuměl jako na ponorku!“

Děšť sílil, jemu se nechtělo vytáhnout deštník, šel proto jen tak. Všichni ostatní jsou pod deštníky anebo úprkem běží se někam schovat, pokud už nevyčkávají pod stříškami či ve výklencích vchodů do

prodejen a obytných domů. Zítra se uvidím s Irenou. Také s Alenou. Bude tam i Ervín. Ale i Alenin syn, jenomže ten už má všechno za sebou.

57.

Irena stála v kostele hned vedle Aleny, taky celá v černém. Podobala se černé ženě z dávného Pavlova snu. Vedle ní Ervín, ten měl černé akorát kalhoty a motýla pod bradou. Když Pavel přijel, pohřební obřad už téměř končil. Hned se přidal k řadě těch, kdo přišli Aleně projevit upřímnou soustrast. Její tvář pod černým kloboučkem za černým krajkovým závojem vyhlížela hodně propadle. Když před sebou uviděla Pavla, její zarudlé oči naráz ožily, podal jí ruku:

„Ali, upřímnou soustrast!“

„Díky,“ vydechla jen tiše, zato jeho ruku stiskla asi víc než ostatním kondolujícím.

Postoupil k Ireně. Její hezká tvář naráz jako by zpozorněla, jejíma smutnými očima něco problesklo, stiskla mu ruku o poznání silněji než Alena, chytla se ho ještě i druhou a podržela mu dlaň, nejspíš aby hned nepostoupil dál. Vypadalo to, jako by ho chtěla k sobě přitáhnout a políbit. Měl sto chutí to udělat, avšak když nepolíbil Alenu, pak by to nejspíš vzbudilo rozruch, hlavně u Ervína, který čeká, až k němu Pavel přistoupí. Vymanil svoji dlaň z Ireniných rukou, pustila se ho zjevně nerada.

Ervín mu podal ruku chladně a mdle, nejspíš by mu ani nevadilo, kdyby ho vůbec neviděl.

Před kostelem čekala černá smuteční dodávka, do které pak několik mužů v černém zasunulo rakev. Smuteční hosté nastupovali do autobusu, Pavel šel ke svému autu. Ještě než usedl, zpozoroval Irenu, jak s Alenou a Ervínem kráčejí k autobusu. Irena napřed pátrala zrakem všude kolem, než její upřený zrak ulpěl na Pavlovi.

Vsedl do své felicie a sledoval, kam si Irena sedne. Také ona z něho po celou tu dobu skoro nespustila oči, sedla si hned k oknu, aby na něho co nejlépe viděla. Přes sklo se mu zřetelně rýsovala její tvář, hlavně pak její oči, hodně smutné, avšak nějak podivně vyzářující, až se mu zdálo, že se podivně zvětšují a přibližují. Hleděli na sebe hodně dlouho bez přerušení, skoro ani nemrkli očima, ani jeden z nich svou nehybnost neporušil, jak byli zabráněni do sebe, pak to ale udělal on sám a schválně, taky si moc dobře uvědomil, že hlavně někteří z těch, co seděli kolem Ireny, si jejich vzájemných pohledů začali všimnat víc, než bylo vhodné. Černá dodávka s rakví se pohnula, za ním i autobus. Na hlavní cestu napřed vyjela dodávka, chvíli postála, než se za ní zařadí autobus. Irena se po něm ještě ohlížela přes ostatní sedící, dokonce si na to vstala, aby na něho viděla. Pořád měl před sebou její oči, ty byly na celém tom autobusu to nejzřetelnější.

Vyjelo ještě několik osobních vozů, Pavel se s felicií pohnul za nimi. Avšak ke hřbitovu na Slezskou nejel. To už nedokázal.

58.

Zajel na sídliště, kde obvykle zanechává své auto, do setkání s Ondrou Zengrem ještě zbývalo nejméně tři čtvrtě hodiny, hodlal se tedy projít. Napadlo ho, že by se měl podívat do Monety, jestli tam náhodou nemá nějakou korespondenci nebo něco k vyřízení, avšak stejně tam hodlá potom zajít, musí přece odevzdat a zapsat novou pojistnou smlouvu. Taky se nechtěl zrovna setkat s Jitkou Vránovou nebo s ředitelem. Na ty dva pavoučky zrovna chuť nemám!

Vydal se kus po Nádražní ulici. Je pátek a ještě k tomu pod mrakem, takže víkend nejspíš proběhne všelijak, ale co, stejně už nějakou dobu s Naďkou a Honzíkem nikam moc nejezdí. A zdá se, že ani teď nebude mít příliš náladu. A taky peníze! Těch moc nepřebývá na nějaké zájezdy. Už dost utratí za své služební jízdy. A leasing na auto, ten ho taky unavuje. I úvěr, když všechno musí splácet. Musí! Jistě že musí, ačkoliv na všechno opravdu nezbyvá, když se mu v poslední době nedaří. No a to, co se sune, ten problém s Arbonou, taková hodně velká potíž, ovšem jen pokud Ilda nesplní, co slíbila. Ale jsou horší věci. Určitě. Třeba to s Aleniným synem. Anebo Irena. Taková žena! Vypadá tak hezky a zdravě, a až natolik skvěle, že by se klidně mohla nechat fotit do všelijakých časopisů o zdraví. No a přesto...

„Hej, Pól!“ ozvalo se z protější strany ulice, ale projíždějící tramvaj mu zakryla výhled.

Kdo to jenom byl? Přece nikdo jiný, než Slávek Dačický, kolega pojišťovák.

Opravdu, byl to on. Jeho knír hezky z okrajů vytažený do šírky, špice pak zahnutý do výše, zrovna jak to je vidět na starých obrázcích rakousko-uherského mocnáře.

Táhla z něho pivní kyselost, snad trochu podpořená něčím lihovým, což Pavel rozeznal naprosto jistě.

„Jak se daří, Pól?“ spustil Slávek sice trochu rozverně, avšak na jeho očích bylo znát, že je příliš

zamyšlený na to, aby si sám nějak pochvaloval.

„Za moc to nestojí, Slávku!“ mávl rukou. „A je to tím horší, že si nemůžu dát ani jeden škopek, jsem autem!“

„To máš ale hodně blbě, ale já to mám ještě blbější!“

„Stalo se něco?“

„Pořád se něco děje!“ ukázal Slávek na štít nejbližší hospody. „Pojď aspoň na limonádku!“

Tedy šel. Slávek měl opravdu špatnou náladu. Jak prozradil, kšefty mu po celý týden vůbec nešly, všechno jako zakleté, člověk se s někým domluví, že k němu přijde v určitou hodinu, a když tam zazvoní, nikdo není doma, pak ještě počká, stepuje tam jako blbec a nic, no a když se to opakuje za sebou hned osmkrát, pak se není co divit. „A jako nějaký Matěj jsem se hnal až do Havířova autobusem!“ dodával ještě několikrát. „A pokaždé jsem si myslel, že nastala mýlka, že jsme se třeba jenom špatně domluvili.“

To moc dobře znám! Taky se mi to občas děje, i když ne tolikrát za sebou, tedy naštěstí! Prostě někdy třeba dvě tři schůzky za den odpadnou a člověk se může vzteky uhrýzt, obzvlášť když si namísto takových domluv mohl sešpendlit nějaké tutovky, byť maličké, nějaké změny smluv, no prostě aspoň něco drobných by z toho nastrouhal a nasmrkal, jak se říká, zatímco z podobných pomněnek se nenatřese ani zbla a člověk je ke všemu ještě naštvaný, když od lítosti ke vzteku ani moc daleko není. Asi to bude tím, mnil Slávek, že někdy v minulém týdnu vyšly v novinách články jakýchsi pitomých sandálů, že pojišťovny budou na životních pojistkách zhodnocovat úroky o mnoho méně, než kolik prý všechny uváděly v minulých letech. Něco takového se na lidech projeví. A okamžitě, jak je vidět. A přitom kdyby se zrovna jeho někdo zeptal, kdyby klienti aspoň naslouchali, každý normální slušný pojišťovák by jim všechno vyzpíval sám. Noviny dneska s člověkem cvičí mnohem víc než kdysi za komančů, jak je vidět. A prachy ještě víc! řekl si jen tak pro sebe. Hned si však připomněl, jak si Naďka v minulém měsíci objednala kosmetiku u jakési dealerky, a protože jim zrovna došly peníze a z konta se vzít nedalo, zapírala se, že není doma a dokonce donutila Pavla, aby té dealerce zalhal do telefonu, že prý odjela k sestře až do Kroměříže, kde ve skutečnosti Naďka ani nikoho nemá, sestru už vůbec ne. Tak vida! A co na to měla říct ta mladá paní, která pro Naďku koupila kosmetiku za vlastní peníze a hned ji potřebovala prodat? Ale proč by to říkal zrovna Slávkovi? A proč zrovna teď?

Slávek se rozlítostnil, jak ho už dlouho nezažil. Začal vzpomínat na staré dobré časy. Míval se skvěle, byl poměrně výraznou personou v jednom malém strojírenském podniku, těsně po revoluci se vyšvihl na náměstka, avšak když se podnik dostal do privatizace, slítl hodně hluboko dolů, ještě chvíli ho tam trpěli, zatímco pracoval jako odbytář na živnostenský list, potom však zůstal úplně mimo, hledal si různé kšeftíky, zkoušel kde co, zrovna jako Pavel, nakonec skončil jako pojišťovák pár let před důchodem, ale upřímně řečeno, Slávkovi to zatím příliš nejde. Tím spíš Pavel chápe, jak mu asi zrovna je. A ještě ke všemu se Slávek dostal do maléru, jak se zrovna svěřil. Na úřadě, když si chtěl pohovořit o tom, co ho trápilo, že někdy před rokem podcenil situaci a neodhlásil se ze sociálního a zdravotního pojištění a přihlásil se na úřad práce o podporu, když se mu v obchodování ale vůbec nedařilo a neměl ani na nájemné. Myslel si, že to vyřeší, jako se všelijaké podobné záležitosti řešily kdysi dávno, ještě před revolucí. Svěřil se mladé úřednici, ta pozorně naslouchala, něco pak naťukala do počítače, vytiskla papír a hned mu to prostřela k podpisu. Četl to svoje přiznání a zíral na to jako praštěný kladivem. Nic mu nezbývalo, než podepsat.

„To víš, my jsme ještě ta stará škola, blázni bezelstní. Samé mladé nabrali do těch úřadů a s nimi je to jiné, než kdysi.“

Pavel si připomněl, jak se zrovna nedávno setkal před Slávkovou zahradou s přísným Harykem: „Tak vidíš Slávku, se zvířetem se člověk dokáže dohodnout, ale s lidmi na úřadech to tak snadno nejde.“

Došlo i na nadávky, jakých Slávek nikdy nepoužíval: „No a ti zmrdi a zaprodanci tam nahoře, co si odhlasovali platy a zákony a všechno tu rozkradli a rozprodali, pro ty by zase měli otevřít jáchymovská letoviska, já sám bych pro to hlasoval oběma rukama najednou, kdyby to pomohlo!“

A už přešel na politiku, kde jeho názory vyznívaly dost výmluvně, jako ostatně vždy: „No co ti naši velkomožní? Demokrati až na půdu! Hlavně že si v něčem vzali příklad z čínského Mao-ce-tunga! Že ne? A kdo říkal, že všechno staré je třeba rozbít? No? A kdo říkal, že na troskách se vybuduje nový svět? No akorát že tihle čípci nevybudovali vůbec nic!“

Dostával se do varu, asi jako tank ve varně piva: „A kdyby to ti hajzlíci udělali aspoň trochu vědecky! Tak by si to museli napřed vyzkoušet na zvířatech!“ A také si připomněl, co hned po revoluci vykládali nějakí proroci nové doby: že prý všechno bude klapat, až vymřou dvě tři generace starých struktur...

„To jako by rovnou vykřikovali, ať co nejdříve pochcípáme, protože ze stáda starých volů se nové stádo neudělá!“

Opravdu zuřil. Muselo ho to všechno skutečně sebrat. Pavla je sice taky možné počítat k takzvaným starým strukturám, má přece svůj věk a taky kdysi dělal svoji kariéru, ačkoliv u komančů červenou knížku nikdy neměl, ostatně Slávek taky ne, avšak mluvit zrovna o jáchymovských dolech je trochu moc! Ale když mu alespoň to láteření pomůže se trošičku zahojit po tolika nezdarech? Slávek se hodně strachuje, jaký bude mít důchod, čeká ho to za několik málo roků a jeho započitatelné příjmy za poslední léta, děs a žal. Kdyby poměry zůstaly jako kdysi, určitě by si nestěžoval. Jenomže doba je jiná, ta přeje úplně jiným strukturám. Pavel už musí pospíchat, do setkání s klientem moc času nezbyvá. Proto raději Slávka zanechal u jeho piva, panáka fernetu, úvah a nadávek na dnešní těžké časy a vyběhl ven za svým obchodem.

Stejně přišel dřív než mladý podnikatel Ondra Zengr. Servírka, se kterou se už znal od vidění, čtyřicátnice v kostýmku skoro barvy modráška lučního, k němu prohodila, sotva ho viděla vejít:

„Váš známý tu ještě není.“

„Míníte toho mladého podnikatele?“

„Přesně toho,“ usmála se, „dáte si pivo jako obvykle? Anebo něco tvrdšího?“ „Jsem autem,“ zasedl za nejbližší volný stůl, „tak raději něco z nealko!“

„Neviděla jsem vás přijet,“ zavrtěla hlavou, „kde stojíte?“

Ta je ale zvědavá! Ukázal směrem, kde tušil přívozskou část města. „Stavím to vždycky až tam na sídlišti.“

„Co tak daleko?“ ušklíbala se. Odešla pro nápojový lístek a hned se vrátila. „Ale promiňte, že jsem tak zvědavá.“

No, co se s ní dá dělat, když je tak zvědavá!

Ondra Zengr se přihnul na minutu přesně. Smlouvu si pozorně přečetl, podmínky z příloh už stejně měl přečteny nejméně desetkrát předtím, což Pavel poznával podle toho, jak byl zběhlý v různých obrazech, které dokáží přesně pojmenovávat většinou jen pojišťováci.

Když se všechny podpisy i razítka ocitly na svých místech a Pavel rozdělil, co patřilo klientovi a co pojišťovně, Ondra Zengr se naklonil nad stolem a pronesl tónem, který jako by nehodlal strpět žádné vytáčky:

„A teď si na tu smlouvu dáme dvojitého napoleona!“

„Ale já nemůžu,“ skoro omluvně se usmál Pavel, „dneska jsem autem.“

„Ale jedna snad...“

„Ani jedna, opravdu.“

„Tak to tedy oslavíme příště!“

„Příště si určitě dám.“

„Beru vás za slovo, pane Jilemnický! Všechno jste mi dobře vysvětlil, já už se o svůj majetek bát nemusím!“

Tak to má přece být.

59.

Podepsanou smlouvu zanesl do Monety a zapsal si ji. Nezastihl tam už ani Jitku Vránovou, ani ředitele. Jenom oba Šircovi vyřizovali jakousi hromadu papírů, jak by ne, když přece mají tolik klientů. Pavel se zašel podívat do svého kastlíku, nahlédl, jestli mu přišla nějaká pošta. Obálka a svazek pokynů z pražské centrály. No jo, zase tam v Praze na generálním něco vymysleli!

Když se vrátil do kanceláře obchodní služby, Vlasta Šircová se zrovna durdila nad telefonem, pak jenom práskla sluchátkem. „Viděl někdo takovou aroganci! Nějaká pražská madam si poplete dvě zprávy, jedna měla jít do Orlové, druhá do Klimkovic, no a já jí zavolám, že jí to posílám zpátky, aby to přepsala a poslala tak, jak to má být, a ona?“ vztekle zašermovala ve vzduchu rukama, jako by snad promíchávala nějakou hustou tekutinu ve velké kádi. „Že jim ty dopisy mám prý jenom přeškrtnout a sama osobně zavézt s vysvětlením! Tak oni si myslí, že se tu snad všichni známe jako někde na sousedních dědinách! Prej pár skoků vedle! Zasraní Pražáci!“

Šircová prudce otevřela šuplík svého stolu, vytáhla odtud tubu s tabletami a naštěrka si dvě tři do dlaně, hodila do pootevřených úst a zapila. No jo, řekl si. Takhle nějak řeší své problémy úspěšní pojišťováci! Ale stejně, Šircovi mají na Pražáky hodně spadeno a rozhodně vědí proč. Naposledy to bylo,

není to až tak moc dávno, jeden z pražských šéfů jim z ničeho nic přetáhl k sobě jejich největšího klienta, jakého kdy měli. Ten klient jim platil ročně skoro dva a půl miliónů pojistného, nehledě na to, co to představovalo v provizích. Ten pražský pantáta se potom Edovi Šircovi jen vysmál, že prý stejně není schopný pečovat zrovna o tak obřího klienta, ať si prý raději pořádně hledí svých malých a středních podnikatelů, že stejně se o něm ví, že na všechno nestačí, jenže pak se Eda Širc tichou poštou dozvěděl, že ten dobráček toho velkého klienta potřebuje, aby měl čím splácet svoji hypotéku na barák. Moc dobře si je ten prevít vědomý, že Šircovi žádný velký bugr dělat nebudou, stejně prý mají víc než dost a hlavně mají co ztratit. Taky se moc dobře ví, proč Šircovi přišli do Monety. Tam, kde byli předtím, se nějak dozvěděli, že výpočetní program na provize je za pouhé dva roky připravil o víc než sto tisíc a z pražské správy jim nikdo ty ztracené prachy nevrátil. Ale stejně, takové přecházení jinam, do jiné pojišťovny, přináší jen další ztráty, vždyť šichni klienti nejsou ochotni změnit smlouvu jenom proto, že to zrovna potřebuje agent. Tamti nahoře jsou si moc dobře vědomi, co si vůči nejúspěšnějším tady dole mohou klidně dovolit. Jistě, pro Šircovy nějaké takové chyby s adresami dopisů jsou jen pouhé marginálie, ale aspoň se mohou spravedlivě nakrknout a ulevit si.

Takže jak vidím, řekl si, tady zrovna moc veselo není. Chtěl odejít, avšak připomněl si, že Ilda se měla do pátku ozvat. Řekla do pátku! A je přece už odpoledne a pořád nic. Sedl si na jednu z volných židlí, vzal z pouzdra mobil, na displeji žádný ztracený hovor nenašel, ba ani přijatý, který by se třeba sám aktivoval pouhým stlačením. Nic! Vůbec nic. Namačkal si její poslední hovor, který si označil jejím jménem. Zmáčkl a čekal. Řada tónů, snad nekonečných... Až pak to někdo vzal. Ne však ona.

„No prosím!“ ozval se mladý mužský hlas.

„Chci mluvit s paní Ildou,“ bože, vždyť ani nevím, jak se Ilda teď jmenuje...

„S kým?“ zazněl v telefonu zřetelný údiv. „To bude asi omyl!“

„No, s paní majitelkou, je to přece restaurace v Luhačovicích!“

„Jo, s paní majitelkou? Ale ta tu není!“

„A kdy bude? Potřebuji s ní mluvit!“

„Včera odjela do Itálie.“

„A kdy se vrátí, prosím vás?“

„To já nevím, pane, mně se tady nesvěřují, na to já jsem hrozně malý člobrda!“

„No zítra, za týden, tak kdy?“ snažil se zjistit aspoň to málo.

„Heleďte, já vím úplně... A mně už stejně volají na plac!“

Ten protivný chroust telefon zaklapl. Takže Ilda odjela. Snad na mě nezapomněla! Snad z té velké pojistky něco bude.

Ozvalo se zaklepaní na dveře. Vlasta Šircová, jak byla rozkurážená, zaběhla otevřít.

„Dobrý den, paní, buďte tak laskavá, potřebuji se pojistit na cestu do Španělska.“

„Tak pojd'te dál,“ ukázala Vlasta Šircová na židli. Vytasila ze šuplíku malý sazebník a tiskopisy s letáčkem a pustila se do vypisování. „Vaše jméno?“

„Ježíšek.“

„Prosím?“

„Václav Ježíšek.“

„Takže do vánoc,“ s úsměvem se do jednání vmísil Eda Širc. „Doufám, už zase budete zpátky u nás.“

„Určitě!“ pronesl pan Ježíšek přesvědčivě a bez vytáček.

Zpozorněl i Pavel. Ten muž se usmíval, velice mile a skoro by člověk řekl, i něžně. Zjevně se bavil, nejspíš zvyklý na to, jak lidé reagují na jeho jméno. Nálada se hned zpříjemnila a jaksi až neuvěřitelně rozjasnila, až se zdálo, jako by ten pan Ježíšek přinesl do tohoto jinak ponurého místa i jakési zvláštní světlo, jaké tu nikdy dosud nebyvalo. Snad jako by se náhle dokořán rozevřely hrubé žaluzie.

60.

Uvažoval, jestli má jet hned domů nebo se projít městem. Nakonec zvolil druhou možnost. Protáhl se centrem Ostravy, zrovna mířil kolem pošty k náměstí. Na rohu před barem Áčko zahlédl jednoho z Igorových mladých společníků, kterého ještě neznal jménem. Právě vycházel, ještě ve dveřích se ohlédl a s někým prohodil pár slov, než pak skoro vyběhl a svižnou chůzí se vzdaloval někam k parkovišti před nedalekým kostelem. Pavel jen tak ze zvědavosti nahlédl do baru. Vzadu, v malém proskleném boxu uviděl několik holých hlav, mezi nimi Igorovu, vedle něho sedí další holohlavec, právě ten, který na něho nedávno vyběhl se šroubovákem. Boučač si zrovna zapaloval cigáro, takové hodně neobvyklé, jaké

Pavel dosud neviděl, cigáro krátké, hnědé s příčnými bílými proužky. Nabídl Igorovi, ten však odmítl a hmátl pro svoji obyčejnou cigaretu. Zvláštní! neodpustil si Pavel alespoň jízlivý úšklebek: oba spolu sedí u jednoho stolu, hned vedle sebe, skoro loket o loket, cinkají si štamprlemi, nejspíš ruskou vodkou. Zázraky se dějí! Nejenom v náboženství, magii a psychologii, ale i v obchodě, jak se ukazuje, a kdo ví, na čem se ti dva domlouvají. Igor jistě umí rusky, kdysi vzpomínal, že jeho rodiče pocházejí z Ukrajiny.

U baru sedí několik chlapů s tetovanými rukama a ohlížejí se po Pavlovi poněkud ostřeji, než je zdrávo. Neznají ho, nikdy ho tu neviděli, pro ně je někým cizím, proto určitě i nepřátelským. Neměl chut' se s nimi sbližovat a přátelit. Vycouval hodně bystře, jako by se bál nějaké infekce.

Když procházel Kuřím rynkem, zrovna kolem zahrádky z restaurace, všiml si, jak k jednomu ze zahradních stolků usedají muž se ženou, oba mají něco přes padesát. Toho muže si moc dobře pamatuje. Když ho jednou Jirka Poláček pozval na prezentaci jedné kosmetické zahraniční společnosti, na pódiu se předváděli úspěšní obchodníci, kteří se vychvalovali, jakých dosáhli příjmů a jak si jimi splnili své dávné touhy. Když pak probíhala volná zábava u švédských stolů s pamlsky a kdekdo mluvil s kdekým, Pavel se z ničeho nic dostal až k němu a jen tak prohodil: - Takové příjmy, o kterých jste mluvil, bych rád měl! - Na to mu ten bodrý člověk opáčil: - Já taky! - Takže co si má o tom všem někdo normální myslet?

Nahlédl pak do baru Věčko. Za barem blondatá Zuzka, která se na Pavla moc hezky usmála. U baru je ještě jedna stolička volná! Sedl si tam.

U baru vysedává taky několik stálejších hostů, mezi nimi Karlík Navrátil, Pavlův kamarád, zrovna ten, pro něhož den co den je jeden velký karneval. Skoro padesátiletý, trochu opotřebovaný svými lety, spíše pak svými karnevalovými tahy. Zrovna něco líčí několika chlapům, ti ho napjatě poslouchají a skvěle se při tom baví, vždyť Karlík byl odjakživa vypravěčem, jakých moc není.

Zuzka se usmála. „Co to bude, Pavlíku?“

„Nějakou vodu!“ postavil si aktovku na podstavec barpultu a sedl si na vysokou židličku k ostatním.

„Chceš nám snad zrezivět?“ naznačila Zuzka údiv. „Tak aspoň pivo, ne?“

„Jsem vozem,“ zahleděl se na ni.

„Vo co? Vo zem?“ předstírala, že neslyšela, hned se však omluvně uculila. „Tak jednu vodičku!“

Jak jinak, musel se zaposlouchat do Karlíkova vyprávění. Zrovna skončil jednu historku a přihodil další. „No to si prostě nedovedete představit, jaké to je, když člověka vytáhnou ze skříně. Hrozně pitomé! Samého mě to udivilo. Žádné drama, žádné brutální vyhazování z okna! Prostě ten chlap, dobře o hlavu větší než já a dvakrát širší v ramenech, normálně otevře skříň, sáhne po mně, já jdu, no jistě, co bych asi měl dělat jiného! Čekám, odkud která přiletí, a nic! Chlap se na mě dívá, jak se tak choulím, smířený s každou ránou, která má dopadnout, takový ubohoučký a slaboučký, a on? Plně v právu, hezky rozlícený! Napřed to chtěl asi vyřešit pořádnou bubnovačkou do mojí chatrné bedýnky, ale když se tak na mě zahleděl, najednou mu všechno přišlo k smíchu a začal se smát. Já se přidal, napřed hodně nesměle. Začala se smát i ta moje kamarádka, vlastně jeho žena, všichni jsme se pak rozřehtali, jak nám to připadlo hrozně pitomé a banální, a hlavně komické, být takhle odhalen a vytažen ze skříně. No fakt! Něco jiného je vidět to někde na videu nebo o tom číst, něco jiného pak to skutečně zažít!“ Potom se začali přidávat i další, Karlík už pak neměl u baru hlavní slovo. Začali si dobírat i Zuzku, že by k nim měla být hodnější a hlavně měla by chápat, co chlapi potřebují, ale ta s nimi hned jako obvykle zametla po svém: „Víte co? Dejte mi svátek, vy blázni, já vás chlapů mám plné kecky, abyste věděli! Já na vás seru, já jsem lesba!“ A hned měla od těch opilců pokoj.

Do baru nahlédne hodně známá tvář. Jak by ne! Vždyť je to Pepa Stibor, kolega z Monety, veleúspěšný pojišťovák, avšak špatný investor. Poznal ho a mávl na něho. Pepa zpozorní a vejde už odhodlaně. Je na něm znát, že má děsnou náladu, snad taky proto zabrousil zrovna sem. U Zuzky si objednal jedno láhvové a přisedl si vedle Pavla.

Chvilí klábosili o kšeftu, ale Pavel jasně poznal, že tudy se Pepovy potíže nehrnou. Teprve za chvíli vyšlo najevo, co s ním zrovna cloumá. Příčinou byla samozřejmě ta nádherná asistentka z firmy, sídlící dvě patra pod Monetou. Podle toho, jak se kolem něho vždycky ovívala, jak mu ukazovala svůdná stehýnka a nakláněla se, aby viděl jenom on a nikdo jiný. Jevila se mu jako hodně jedlá a snadno k sežrání, ale najednou ho muselo trknout, že si s ním jenom tak pohrává, když přece s ním za celou tu dobu zašla akorát tak dvakrát na kafe, které vyzobali a vysrkali ještě za horka, a nikdy za ním nepřišla do kvartýru, který si dokonce kvůli ní objednal a jednou dokonce zaplatil i docela mastnou zálohu, jak si s ní byl jistý. Vždycky prý měla něco naléhavého a mega důvodů, proč nikam s ním nezajít, zatímco prý na jakéhosi svého dávného spolužáka, dnes majitele úspěšné cestovky, si čas vždycky udělá a prosedí s ním při obědě

dokonce i dvě tři hodiny a kdo ví, jestli s ním ty tři hodiny netráví někde jinde, dodával Pepa zkroušeně, raději si ani nedomyšlet. A je toho prý víc, co mu najednou dochází, jak si s ním zahrávala po celou tu šíleně dlouhou dobu.

„Ale já se té potvoře pomstím!“ pronesl se sevřenou pěstí. „Jenom ještě nevím jak! A spoléhám na tebe, že mi poradíš.“

„Co to meleš?“ až to Pavla zvedlo. „Hele draku, krot' se! Mluvíš jako Budulínek, když mu Sněhurka upláchne se sedmi trpaslíky!“

Když už byl do věci tak zavlečený, co mu zbývalo, než Pepovi říct, co měl pochopit už dávno: „Taková ženská! A ty si myslíš, že se hned nechá skolit od každého, kdo si jenom řekne? Ta tě jenom zkoušela, kamaráde, tak jako se snaží to zkoušet na každého druhého, jenomže asi zrovna našla jenom jednoho kolibříka, co měl ten děsný pech a nalítl jí! Prostě jsi to neustál, chlape, a to je všechno!“

Jistě, co si Pepa myslí? Že když taková tygřice do sebe nainvestuje, aby vypadala, že jí přitom vůbec nejde o to, aby na někom viděla nějaký výsledek?

„O to jí šlo, aby viděla, jak po ní čubrníš a ne abys jí podrazil kotníky a ona s tebou měla nemanželské dítě!“

Cožpak neví, že jsou to hecířky a herečky a pokud to chlap nepochopí, trdluje kolem nich jako šílený karas? Takové když se chlap zeptá, jestli může doufat, ona samozřejmě přikývne, protože slyší otázku: můžu zoufat? To přece nemůže dopadnout jinak než podle toho starého přísloví o holubici na střeše a vrabečkovi v hrsti! Taková pardálí kočka si kdejakého mola hezky a bystře očaruje a on, kudy se třepotá, všude na ni myslí, a kde nic, tu nic, takže si nakonec mrská páva doma tajně v peřinách a na záchodě, aby ho manželka nepřistihla, a ještě je tak pitomý, že si pochvaluje...

„Tys to opravdu nepochopil, kamaráde?“

„Vidíš, nepochopil,“ bezradně svěsil Pepa ramena, „a co tedy podle tebe bych měl zrovna teď udělat?“

„No na co asi ona čeká?“ plácnul ho Pavel kamarádsky do ramene. „Na nic jiného, než abys ji pořád obdivoval, jaká je nádherná, a to ona opravdu je, v tom jistě neujedeš, prostě hrej tu její hru, pokračuj a pak na ni udeř, že ji hrozně chceš, a protože ona nepovolí, ty se urazíš a hrdě přestaneš, no a tak se od ní odpoutáš! Jedině tak si zachováš glanc, ty kalousku!“

„A není to trochu blbé, předstírat, že se s ní chci vyspat?“

„Je to v první řadě slušnost a zdvořilost vůči ní, abys věděl.“

„To, že někdo chce dostat vdanou ženskou do postele, je podle tebe slušné a zdvořilé?“

„No vidíš!“ znovu do něho Pavel drcnul. „Když to nepochopíš, pak všechno tak dopadá a chtěl by ses kdekomu těžce pomstít! A za co vlastně?“

Pepa už konečně začínal chápat. Dokonce si objednal i další pivo, když to první proti svému zvyku do sebe vtroubil na pár tahů, čehož si Pavel moc dobře všiml, vždyť ho přece zná už nějaké to úterý. No jo, když chlap tak nádherně blondýnce nalítne! A jak bych teď zpíval třeba já, kdyby si zrovna na mně posvítilo takové falešné sluníčko? Moc dobře se radí jiným!

61.

Doma zastihl Nad'ku v kuchyni před sporákem. Napřed si ho pozorně prohlédla, potom hned nasadila svůj protivně okázalý údiv: „Jak to, že dneska vypadáš tak podivně střízlivě?“

„Byl jsem autem.“

„Tak ty si jezdíš autem, ale podívej se tam na tu hromádku!“ ukázala vařečkou do obýváku. „Na benzín vždycky máš, na chlast jakbysmet, a co náš byt, co elektřina, co plyn, no a to další, však víš!“

Přestože se tvářila stroze, přišel k ní a vnutil jí pusu.

„Co se pořád tak bojíš?“ objal ji a znovu políbil. „Nějak se to samo utřese, jako vždycky, co ti budu napovídat, vždyť to znáš.“

Trochu se od něho odtáhla, ale jen z legrace: „Z pošty už jsi všechno vyzvedl?“

„Ještě ne, ale skočím tam.“

Položila vařečku na desku dřezu, přitáhla ho k sobě a objala ho kolem krku: „Když jsi střízlivý, jsi takový sladký, ale když tě vidím, jak se zřídíš, hned bych tě zastřelila! Hele, až budeš mít trochu víc peněz, koupíš mi flintu!“

A zase je z ní policajt! pomyslel si a odtáhl se od ní tentokrát on. Pusu jí nedá, a když, pak jedine štipanou, hezky přištipnout obě líčka, a... Pokud ho ovšem hezky poprosí!

Posbíral lístky od všech avizovaných doporučených dopisů, bylo jich dost, některé staršího data. No jistě, málokdy se dostane domů, aby je stačil vyzvednout, jindy zase nemá náladu, anebo takřkajíc není zrovna v kondici. Bere si lupu a prohlíží si je, aby zjistil, odkud mu je poslali. Stejně z toho nezmoudřel. Nerozeznal vůbec nic.

Na poště musel čekat hodně dlouho, před ním stálo dobrých dvanáct patnáct lidí a hezká mladá paní za sklem ne vždycky všechno hned vypátrala, nejspíš na té přepážce jen začíná nebo snad zaskakuje.

Když se konečně dostal na řadu, vydala mu na podpis dva dopisy, doporučenou upomínku za telefon a další s modrým pruhem, ten byl ze zdravotní pojišťovny. Další obálky hledala všude možně, bylo docela příjemné ji sledovat, jak si kleká, hezky se nahýbá, takže se jeho zvědavým očím sem tam pod jejími krovkami otvíraly a odkrývaly vcelku příjemné partie jejího těla i nohou, nicméně už vůbec nic nenašla, ačkoliv odběhla se někam zeptat a s ní hledala ještě nějaká její kolegyně, poněkud starší než ona. Nakonec jí nezbylo, než říct značně udýchaným hlasem: „Pane, lituji, ale už tady nic nemáte!“

„Jak to, že nemám?“ podivil se. „Vždyť ty lístky máte před sebou na stole.“

„To je sice pravda,“ pokrčila rameny a trochu bezradně se ušklíbla, „ale propásl jste všechny termíny a zásilky šly zpátky k odesílatelům.“

Zpátky? Že by? Ani se mu nezdálo, že lístky držel doma tak dlouho: „A nevíte aspoň, odkud ty dopisy byly?“

„Bohužel!“ rázně mu zašermovala prstem za sklem. „Už to tu nemám! A vy jste měl přece dost času, nebo snad ne?“

Co měl dělat? Tedy ani neví, o co vlastně šlo. Bylo to doporučeně a taky s doručenkou do vlastních rukou. Co teď? Jedině čekat. Co jiného! Však se jistě ozvou. Zatím se vždycky ozvali znovu, když něco potřebovali. A co vlastně chtějí? O co jim jde? O prachy, o nic jiného! Stará orvaná a ušmudlaná písnička: prachy! prachy! prachy! zaplať nebo zaplať!...

62.

Nad'ka si po večeři ustlala v obýváku u televize a tam taky usnula. Spal tedy v ložnici sám. Ostatně nijak mu to nevadilo, stejně pořád musel myslet na to, co se kolem něho obtáčí. Hlavně na Irenu a na její problémy, stejně by to s Nad'kou teď asi odbyl a nic by z toho neměli, ani on, ani ona. Ty Ireniny oči, jako by v tom autobusu seděla jenom ona. Cítil její pohled, vyrýsovaný a od všeho ostatního oddělený tvar očí, žhavá bělma, jindy průzračné modré duhovky nyní tak podivně ztmavlé, skoro jako by jí ani nepatřily, šaty tmavé jako křídla smutečního motýla. Irena o tomto víkendu určitě zůstane doma, když koncem týdne byla na pohřbu v Ostravě, a on vůbec nepochybuje o tom, že mu zavolá, aby se spolu mohli sejít. Kde, to jistě určí sama. Posledně přece říkala, že všechno připraví, dokonce už předem věděla, ve kterém hotelu. Vůbec to nemá jednoduché. Ten děsivý nádor, možná teď už ne jediný v jejím těle. To její: proč zrovna já? co jsem komu udělala! jsem na řadě... A pak zase: chci se s tebou milovat! jsi naprosto normální chlap! ne jako Erva... Vlastně mu o Ervínovi taky pověděla své. Je to opravdu blbec, ačkoliv do očí by se mu to říct neodvážil. Vlastně o něm nic neví, když si to tak uvědomuje, ačkoliv si předtím myslel, že když ho zná tolik roků... Avšak podstatné je zrovna to, jak se chová k Ireně. Kdysi se od něho nechala mlátit. Pak ale raději začala jezdit po celé republice za obchody, aby co nejméně spala doma. Pověděla mu taky, že když se Erva dočetl v inzertních novinách, v kolika asi bytech na jejich sídlišti se vdané ženy živí prostitutí, uvažoval dokonce, že by ji sám takto prodával: jsi přece hezká a zajímavá a chlapi po tobě půjdou jako čokli za uzemím! Taky prý vymýšlel kdejaké býkoviny, třeba jak si to zvětšit, až byl komický, třeba si to omotal obinadlem a na to si natáhl ochranu, taky kupoval všelijaká heblata v erosšopu, aby to pak na ní všechno vyzkoušel. Jí všechna ta piplátka, jak říkávala, hrozně vadila, nicméně chtěla mít klid, tak ho tedy měla, jen když se podřídila. Jednou Ervín zavolal na inzerát jakési ženské, která si chtěla vyzkoušet sex ve trojici s manželským párem. Šlo prý o učitelku občanské nauky odněkud až z Olomoucka, byla to čtyřicítka, trochu boubelatější, ale jinak se Ervínovi dost zamlouvala. Jenomže všechno zkazil už v samém začátku, jako ostatně vždycky všechno zkazí, on na to prý má úžasnou schopnost, všechno takřkajíc pohnojit. Je z něho až takový škr'ta, že ani nedokázal koupit dobré víno, ba ani žádnou solidní večeři. Tak se před tou chystanou akcí nacpali rohlíky a nářezem polosuchého salámu a k pití jen uvařil bylinkový čaj. Ta ženská prý hned poznala, jaký je Erva červíček a komik, a hned od počátku si vybrala spíše ji než jeho, až se skoro zdálo, že přišla právě jenom proto. Erva prý na ně zíral skoro s vykulenýma očima, odtáhl tu ženu od Ireny, aby jaksi nezůstal mimo, avšak nějak mu to nešlo a hodně zklamal, nejvíc asi sám sebe. Dokonce prý utekl z postele a nechal je obě o samotě, avšak jenom na malou chvíli, protože přiběhl už v

teplácích a oběma hned drsně poručil, aby se oblékly. Vlastně toho bylo víc, o čem se Pavlovi světila. Musela vědět, že Pavel má na určité věci úplně jiný názor než Erva, ačkoliv mu vůbec neřekla, odkud všechno ví. Jenomže on se mohl domýšlet a jistě se střelil. Jsou tomu tak asi necelé tři roky, Irena dvakrát pozvala do restaurace na víno Nad'ku, jestli se obě sešly i jindy, Pavel neví. Jenomže tehdy podruhé, když Nad'ka z jejich posezeníčka přišla, prohodila o Ervínovi, že je kretén a že o něm nechce už nikdy slyšet. Zdá se, že Irena už dávno chystala svůj plán. I ty telefonáty tomu nasvědčovaly. Čekala, až jí Pavel zavolá a přitom svůj mobil předala Ervínovi a u sebe měla zase pro změnu ten jeho. Takové tanečky, či spíše piruetky! Ale taky zbývá možnost, že ty mobily prohazoval Ervín schválně. Anebo že by šlo jenom o náhody a Pavel se zrovna do nich střelil? Za těch několik měsíců jí zkoušel volat snad jenom třikrát, pokud ovšem nepočítá poslední pokus. Kdo se v tom všem vyzná? Jenomže pokud jde o ty dva, tak vždycky zůstanu na Irenině straně. Jinak to ani nejde, když už jsem se to všechno dozvěděl...

63.

Po snídani se k němu Nad'ka hezky přitulila. „Taťko, podívej se, jak je venku, to budeme zívát doma?“

„Jasně že nezůstaneme!“ rozhodl. „Zíváme si jinde!“

„A kampak nás zavezeš?“

„Třeba,“ pohled mu padl na prázdnou pivní láhev s nálepkou Radegast, „no třeba na Pustevny! Na Radhošť, přímo k soše Radegasta!“

„Vážně?“ pohládila ho po tváři. „A na benzín máš?“

„No jasně že mám!“ přitáhl si její tvář ke své. „Zajdu na poštu něco vybrat.“

Když už to řekl, tak musel. Ale co když Irena zavolá? Ale co! Vždyť nocovat na Pustevnách nebudou a před večerem se vrátí.

Zaběhl na poštu, a protože na kontě zrovna žádné tisícovky neodpočívaly, vyzvedl si alespoň dvě, v limitu do mínusu podle smlouvy s bankou.

Toho dne Nad'ka žádný oběd nevařila, Honzík stejně vezmou s sebou a najedí se někde na výletě. Oblékli se nalahko, Nad'ka a Honzík bermudy a košile, oba pestří jako letní motýlci, Pavel své otřepané rifle a ošuntělé triko. Ještě strčil Nad'ce do kabelky dvě skleněné číše na víno: no přece na to šampaňské, které si dají u sochy kdysi tak mocného boha. Nad'ka to samosebou přivítala s úsměvem, šampaňské přece zbožňuje. Když Pavel řídí, může si dát akorát malou decku, aby mu bublinky snadno vprchaly, než pojedou nazpátek.

Když vyjížděli klikatou silnicí na Pustevny, z lesnatých kopců ještě vycházela pára, někde stoupala, jinde zůstávala skoro nehybně ve vzduchu, podobně jako pěna ve sklenici piva, než se zcela vysráží do bělostné čepice.

Zanechali felicii ve svahu na dlouhém parkovišti, Pavel zaplatil hlídači, který k nim přiběhl, sotva přijeli. Parkovištěm zvolna projížděla další auta a hledala volná místa.

Vydali se nahoru svahem, napřed k hotelům, pak se na rozcestí obrátili ke stánkům a dřevěné kapliče nad strmým kamenitým kopcem. Pavel nesl igelitovou tašku se šampaňským a jídlem, Nad'ka přes rameno jenom svoji kabelku, Honzík s kapesníkem na hlavě, to kdyby se náhodou sluníčko zapálilo o něco víc, než je zdravo. Nad'ka z ničeho nic přilnula k Pavlovi a takzvaně se mu vedřela pod křídélko.

„Tak se mi líbíš, taťko,“ zašeptala mu a radostně vdechovala horský vzduch, řádně zahuštěný čmoudem od stánků, kde se pekly klobásy a jiné dobroty. „přece nejsi jako strýc Olin!“

Co to řekla? Málem ji vystrnadil z pod svého podpaží. Jako strýc Olin! To je vrchol všeho! Co to jenom plácla?

Ale Nad'ka se ho drží a rvát se s ní nechce, aby ji od sebe odvrhl. Ale tohle, co si dovolila! Jeho srovnávat se strýcem Olinem? Tak hluboko se ještě nezavrtal, aby ho až tak šacovala jeho vlastní žena. Strýc Olin, to je kapitola hodně vyrvaná od ostatních! Dávno už nežije, Nad'ka o něm ví akorát z doslechu, hlavně od Pavlovy máti. Byl jakýmsi odrodilcem, úplně jiným, než jeho bratři. Hlavně pořád chlastal, nechyběl den, aby se neudělal pod obraz. Teta Tereza mu stále nadávala: - Však se z toho piviska jenom pozvracíš, posereš, pochčíš a ještě k tomu smrdíš jako cap!- No a strýc Olin pil dál, byť se často poblil, pokálel, pomočil a pořád jenom smrděl pivním potem. A na rodinných oslavách? Všichni ho měli hned dost. Když se tančilo, skákal z nohy na nohu, práskal podrážkami, až se barák otrásal, dlaně vystřené vždy k té, proti které takhle tančil svého dupáka, jako by ji hned a bez odkladu chtěl popadnout za řadra, však to taky tak nějak dopadalo, že když se dopil tak akorát, pak se nezdržoval žádným hlazením po rukách či po hýždích, ale šel přímo po řadrech i pod pás, takže se kvůli tomu pokaždé zvedal povyk,

protože si to žádá z tet, neteří ani jiných žen nedala líbit, a on jí vždycky vynadal do kurev a pak i ostatním ženským to nandal stejně, a nakonec šel spát a teprve potom se většinou rozproudila úplně normální oslava, za kterou vlastně všichni hosté přijeli, někdy hodně z daleka. Strýce Olina všichni moc dobře znali a vždycky mu nakonec všechno tolerovali. Jiný by už tolikrát dostal přes hubu. No ale jeho konec byl děsivý. Rakovina. Rozežírala mu i tvář. Pavel ho viděl někdy dva měsíce před koncem. Ta tvář, podivně zdeformovaná jakýmisi načernalými boulemi, ani se na to nechce vzpomínat. Byl by to přece jinak docela hezký chlap, kdyby se tak neničil. Když byl ještě zdravý a hlavně střízlivý, dalo se s ním mluvit o všem možném, hodně toho znal, protože ve střízlivu skoro pořád něco četl a byl z něho příjemný člověk. Ale když se opil! Ovládala ho jakási šílená síla či spíše posedlost, která z něho vždycky udělala někoho úplně jiného, jaksi podivně ho znetvořila, jak vnitřně, tak i vzhledem.

„Takže se strýcem Olinem si mě už raději neplet!“ trochu dotčeně jí domlouval, než došli ke stánkařům se všelijakými cinkrlátky a všemi těmi pestrými a voňavými chuťovkami. „Na mě to přece neseď!“

Nadka se cukala smíchem, napřed nic neříkala, až někde u třetího stánku: „No ale strýc Olin byl docela skvělý, když nic nevypil!“

Nestačil odpovědět.

„No dobrý den, pane Jilemnický! Na výletě? Na výletě? S rodinkou, jak vidím! Určitě s vlastní!“ naklonil se k nim jeden ze stánkařů. Vlasy ulízané dozadu, mastné od brilantíny, až to z nich skoro stékalo na límeček bílého pláště.

Bodejť by ho nepoznal: Čenda Kraus! Jeden z těch začínajících pojišťováků, kteří toho brzy nechali, když na školeních postupně poznávali, co klientům natroubili jako sice horliví, ale neznalí nováčci.

„No dobrý, Čendo, jak to jde?“ natáhl ruku ke stánkaři.

„Teď už moc dobře!“ stiskl jeho dlaň. „Mám spoustu skvělých věcí, jak můžeš vidět!“ Naklonil se i k Nadce. „I vy, milostivá, kdybyste si ráčila něco nabídnout!“

V rukách mu zasvítily korále, pestré i méně výrazné, dokonce i vyřezávané ze dřeva či vybroušené z kamínků. Jakési indiánské výrobky, prý přímo z Peru a Mexika. Nadka si vybrala jedny korálky ze dřeva a kostí, Honzík pochtíval sedící indiánskou figurku a Pavlovi Čenda vtlačil do dlaně jakýsi barevný kroužek na řemínku: „To je hodně mocné magické znamení! Taková nosili kdysi hodně dávno Inkové a znamená to štěstí v obchodě, v úrodě a plodnosti, a pro zdravíčko, abys věděl, všechno za poloviční cenu, pro tebe a pro tvoji rodinku samozřejmě, tak výhodně jenom pro vás!“

Co měl s ním Pavel dělat? Na poloviční ceny to rozhodně nevypadalo, ale no co, bývalého kolegu je slušné podpořit aspoň trochu. Převěsil si talisman přes hlavu a spustil si ho pod košili na holou hrud'

Ten Čenda Kraus! Jednou před časem se spolu setkali na ulici a Pavel ho pozval na škopek do hospody na Kuřím rynku, v prostorách bývalého Díla. Fungl čerstvý nováček Čenda mu tam rozvíjel své teorie, jak prodávat.

- V podstatě se dá prodat každé lejno! - tvrdil tehdy. Jenom prý se to musí správně podat. A při té příležitosti připomněl, co se v Ostravě stalo někdy hned po revoluci. Jakýsi Maďar, iluzionista, prohlásil, že nechá zmizet vysokánskou věž ostravské radnice a prázdným prostorem proletí helikoptéra, aby se všichni přihlížející mohli přesvědčit přímo na vlastní oči, jaký je z něho skvělý iluzionista a světový kabrnák. - Asi třicet tisíc obluzených se tam sešlo a všichni čekali na zázrak jako nějací Béd'ové z Kocourkova, ale nic takového se přece nestalo! - komentoval to Čenda. - A ten Maďar? Ten brouček z toho vyrazil celé dva melouny! Hezky kulaťoučká sumička! - Takže z toho Čenda usuzoval, že snad každý desátý dospělý Ostravák v tu chvíli u radnice stál, což prý o něčem svědčí... No vida, ale ta jeho teorie, jak se zdá, na prodávání pojistek nepatřila k nejsprávnějším, když se brzy zdejchnul, aby na něho snad nesáhla ruka zákona nebo pěsti někoho rozlíceného. Pokud Pavel ví, v Monetě ještě visí Čenda na nástěnce mezi dlužníky, nasekal životní pojistky, z nichž posbíral provize, avšak nevrátil ani knoflík, ačkoliv pojistky brzy zanikly a podle smlouvy měl vyplacené provize ze spadlých pojistek vrátit. To však Pavel řešit nehodlá, proč taky, na vymáhání dluhů jsou přece jiní, mimochodem až moc dobře placení.

Vlastně je rád, že toho superlamače potkal. A že se dozvěděl, čím se zrovna živí. Nejspíš má podobnou teorii jako tehdy, pomyslel si Pavel a vnořil si ruku pod košili na hrud', aby stiskl svůj talisman, který má prý pocházet od samotných Inků. A co když Čenda ve skutečnosti ani neví, co mi vlastně prodal? A co když je ten talisman skutečně zhotovený a vysvěcený pod tajemnými rituály Inků? Jeho skutečné výrobce neznám, zato však dobře znám Čendu...

64.

Samozřejmě se mu nechtělo škrábat do příkrého svahu k dřevěné kapličce, raději si kráčel nahoru cestou, napřed kamenitou, potom po asfaltu, sice trochu oklikou a do esíčka, ale proč by se potil a zbytečně zadýchal? Zato Nad'ka, následována Honzíkem, se nahoru vyškrábala a pak na něho čekala. Zatímco se kochala nádherným pohledem do strání nízkých kopců a údolí, Honzík nedočkavě pobíhal kolem dokola, jak se Pavel mohl domýšlet, a Nad'ka ho okřikovala, ať se ukázní. A nespletl se. Když je zahlédl, Nad'ka se zrovna vracela k okraji cesty s výhledem, trochu dotčeného Honzíka už pevně držela za ruku, aby jí zase někam neutekl. Stálo tam několik lidí, osm deset, staří i mladí, všichni jen tak letně, nalahko. Mezi nimi zahlédl jednu ženu, pětaticítku, nevysokou černovlásku, tenkou, docela pohlednou. Bodejť by ji nepoznal. Vždyť je to bývalá od Igora Kalamy. Zrovna se držela za ruku s chlapem, kterého Pavel nezná, nato se odvrátila od výhledu a zatáhla chlapa za ruku, aby už šel dál. Pavla sice poznala, avšak přehlédla ho stejně jako všechny ty obrovské dálky, které jsou z toho místa vidět. S Igorem se rozvedla, ještě když byl na tom prý dobře, tedy co se týče peněz. Jeho děti už mají jiného tátu, ke dvěma klukům přibyla sestřička. No a ten chlap, kterého si Igorova bývalá zrovna táhne za ruku dále po turistické značce, je asi ten, který u ní doma bydlí namísto Igora. Vypadá hodně slušně a vyrovnaně, vcelku k světu, doslova a do písmene, jako chlap jistě nevýrazný, na krátko střižený brunet, zatímco Igor býval typem vlasatého blond frajera. Nejspíš je s tímhle, už na první pohled spořádaným chlapem, Igorova bývalá navýsost spokojena, jistě to není žádný mystik, jakým byl Igor, který, obrazně řečeno, vždycky jaksi lítal a tloukl se mezi dvěma extrémy, jednou meditoval a postil se až nehorázně, aby si pak za nějaký čásek užíval až nezřízeně.

65.

Asfaltka brzy skončila, dále už vedla jen věkovitá, vyšlapaná a kamenitá cesta. Vedli se s Nad'kou za ruce, Honzík vždy o pár skoků před nimi, hned vpravo, hned vlevo, snad aby mu nic neuniklo. Sluníčko se prodíralo mraky i listím a jehličím, žádné obzvláštní vedro zatím nehrozilo. Větrík se choval hodně zdvořile, jen tak příjemně šuměl větvemi stromů a křovin a lehce profukoval a čechral, jako by si považoval všech návštěvníků těchto hodně starobylých poutí. A těch lidí, kteří procházeli tam nebo zpět! Několik jich Pavel poznal, o pěti sedmi věděl určitě, že jsou z Ostravy, znal je od vidění, ale pak ještě zahlédl kohosi, o kom věděl, že je nebo kdysi určitě byla z Havířova, protože tu tvář znal ještě jako docela maličkou holčičí pusinku, však ani teď nevyhlížela nijak robustně, když je stále drobnějšího vzrůstu, takový brouček s pestrými krovkami, kdysi se mermomocí snažila plést mezi větší a starší holky a domáhala se, aby ji braly na vědomí. Pavel si stále pamatuje její tichounký a naléhavý hlásek: - i já! já taky! mně taky... Žena, skoro v Pavlových letech, a s ní ještě tři muži a dvě ženy, je ověšená zlatými řetízky, na rukách cinkající zlaté náramky a prsty skoro nejsou vidět pod prstýnky, takže jak vidno, té někdejší malé neodbytné holčičce se dnes asi špatně nedaří. Ženy i muži, co jdou s ní, ji rozhodně berou vážně, když přece kráčí zrovna uprostřed a oni všichni se k ní obracejí a mluví hlavně k ní.

U kamenné, či snad betonové sochy Radegasta, tyčící se do výše nad prostranstvím s dřevěnou boudou na občerstvení, nevelikým dřevěným přístřeškem proti nepohodě a řadami jednoduchých dřevěných lavic a stolů, bylo opravdu hodně rušno jako na mravenčích stezkách, což se dalo čekat. Děti oblézaly podstavec i samotnou sochu dávného boha Slovanů, ti mladí i staří, pokud nehlídali své děti anebo se zrovna nefotili u sochy, hojně okupovali několik málo laviček se stoly s kelímky, sklenicemi a plechovkami nápojů a papírovými tácky s vařenými párky. Pavel s Nad'kou a Honzíkem tedy museli počkat, až se jim uvolní místo, zatím se ohlíželi kolem, Honzík by se nejraději vydrápal na vysokou sochu, Nad'ka ho však tiše, leč důrazně napomínala, aby se držel zpět. Pavel její vrčení a syčení slyšel a dobře se tím neúnavným krocením bavil, hlavně se ohlížel, jestli neuvidí někoho známého. Pod přístřeškem zrovna postávala Igorova bývalá se svým nynějším. Znovu ho uviděla, její pohled na něm pár mžiků ulpěl zcela nepochybně, avšak opět neuznala za vhodné odpovědět na jeho pozdrav, ačkoliv ho určitě poznala. Zřejmě už skoncovala se vším, co jí nějak připomíná jejího bývalého.

Konečně se uvolnila část jednoho stolu i s lavicemi. Pavel se tím směrem hned pohnul. Posadili se, na hrubý stůl z rozpolceného kmene pak vybalil sáčky s kolečky šunkového salámu a krajíce tmavého chleba. A taky tam postavil láhev šampaňského. Nad'ka zatím vyprostila z kabelky obě skleněné číše a postavila je k láhvi. Jejich donesené šampaňské a skleněné číše probudily pozornost, a to nemalou. No nic, řekl si. Snad se někdo přihlásí a třeba z toho pak vypadne i nějaká pojistka. Vždyť pojišťovák musí stále vřít vodu. Pořád ho musí být vidět!

Nikdo se nepřihlásil, všichni jenom sledovali z dálky, třeba si příště i oni přinesou šampaňské, když budou chtít něco oslavit, anebo prostě si je vypijí jenom tak, jako teď Pavel s Nadškou.

Špunt ze sklenice sice vylétl, avšak moc vína se zbytečně nevychrstlo. Něco však přece. No jistě, na chlazení čas nevybyl a ještě k tomu se láhev utřepala v autě.

Sobě nalil necelou číši, Nadšce samosebou plnou. Přitukli si, až sklo zazvonilo, což zaslechli někteří až za sochou i pod přístřeškem, ačkoliv všude kraválu a dětského smíchu vládlo ažaž. Všichni se po nich ohlédli skoro naráz. Přípitek výtečně lahodil. Až ho udivilo, jak rychle mu bublinky stoupaly do hlavy. Že by zdejší řídký vzduch?

Co ta socha? Co tohle místo? Podle všeho prastaré pohanské božiště. A dnes? Místo akorát pro výlety. Pokud si Pavel vzpomíná, povídalo se někdy začátkem osmdesátých let, anebo to bylo koncem let sedmdesátých? Zimy už celé desetiletí zaostávaly za svojí pověstí a lyžaři si rozhodně moc nepřicházeli na své. Skupina takto ublížených tehdy, zrovna před Silvestrem, podnikla výpravu sem k soše Radegasta a provedla jakýsi rituál. Obcházeli sochu dokola s planoucími svíčkami a opakovali své: - Radegaste, dej zimu! Radegaste, dej zimu! - A zimu opravdu dostali. A hodně krutou. Nikdo až natolik třeskutou sílu nečekal, dokonce ani meteorologické stanice nic nehlásily předem. Naráz přituhlo, prý o dobrých dvacet stupňů, ne-li o víc, přesně o půlnoci ze Silvestra na Nový rok. Té noci umrzlo několik opileců.

Zahleděl se na sochu, dost mu vadila všechna ta děcka, která po ní lezla a drápala se nahoru, avšak co s tím nadělá? Jaká to je obdivuhodná výška! Býčí rohy, ty znamenají snad boží sílu a moc. Sekera, ta vládu nad počasím, nad větry a dešti. V ruce roh hojnosti, ten jistě úrodu a plodnost, ale dočetl se, že takovými picími rohy kdysi v době bronzové provozovali svaté opíjení. No a ptáček, to je dávný atribut slunce. Radegasta uznávali a ctili přece hlavně jako božstvo slunce, pokud je mu známo ještě z dob, kdy se společně s Igorem zabývali mystickými naukami. A s tím, co se kdysi vykládalo o podivném rituálu na přivolání zimy, jako by též souviselo, co kdysi četl. Články, rozsáhlé celé strany v Ostravském večerníku. Někdy v roce devadesát to vycházelo. Samuel Dan v některém ze svých článků napsal, že dávní bohové s vděčností pohlížejí na své milé pozemšťany, kteří je svými pověrami znovu probouzejí k životu. Tak nějak to tam stálo...

Dopil svoji číši, ale pár krůpějí, které stekly do úzké jamky dna, pak nenápadně odstříkl na hlínu. Nějak podobně se konaly úlitby božstvům, pokud se neplete. Ještě odštípl salám i chleba a kousky nenápadně upustil stranou do trávy: to taky pro tebe, velký a mocný Radegaste, Apolóne, Die!

K upuštěnému kousku salámu se hned přihnul malý chundelatý pes, vedral se k němu až pod lavici, zavrtal se čumáčkem do trávy a zmocnil se kousku salámu a úporně ho kousal, přičemž zase odbíhal ke svým.

Pavel se zaměřil na samotnou tvář sochy. Její krutý výraz náhle jako by se významně změnil, snad na ní zahlédl dokonce i náznaky úsměvu. Ale jestli na tom všem něco je, uvažoval v duchu, jestli ten Samuel Dan nepřeháněl, pak by to opravdu všechno dávalo smysl. Jestli se dávní bohové skutečně probouzejí k životu, pak i všechny katastrofy a všechny rozpoutané živly jsou nepochybně jejich dílem.

V devadesátém sedmém, necelý měsíc, možná tak čtrnáct dní, ještě než spadly vody na Moravě, prohnala se kolem Těrlické přehrady na Frýdecku zuřivá vichřice, jakou tu zatím ještě nikdo nepamatoval. A pak se taky povídalo, že to mohla být snad jenom jakási předzvěst něčeho, co nastane, jako by to prý jenom zařval tygr před skokem, snad pro výstrahu, snad aby o sobě dal vědět, mělo to být snad něco jako výkřik: - Já už jsem tady! - A ještě na něco si zrovna vzpomíná z té doby. Bývalá kolegyně Renáta Miklíková mu vykládala, že stanovala se svým přítelem na Lysé hoře, zrovna když se spustily ty mohutné deště. Mělo to být začátkem července v devadesátém sedmém. Vody sjížděly shora se svahů téměř v ucelených hladinách, hromy praly, až se země otrásala, a blesky prosvětlovaly i jejich stan. Prý si připadali, jako by ty nebeské ohně prosvětlovaly i je samé jako nějaké rentgenové záření. Tiskli se k sobě v úzkosti až hrůze, doufali, že všechno zdárně přečkají, brzy však posbírali, co se ještě dalo a úprkem se hnali dolů. Té noci Renáta otěhotněla, poprvé až ve své čtyřicítce, ačkoliv jí doktoři potvrdili dokonce i písemně, že nikdy vlastní děťátko mít nebude. Samy se tak asi připomínají a skoro vnucují hodně staré pověry, že hromy a blesky oplodňují zemi i všechno živé na ní.

Zajel si rukou pod košili, nahmatal chladný kroužek na tenoučkém řemínku, Čendův indiánský talisman. Vtom ho Nadška drapla za ruku, až sebou trhl. „No co je s tebou!“ vnutila se mu do pohledu její udivená tvář se střapatou rezavou kšticí. „Hele, co se s tebou děje? Snad ses nám neopil! No taťko, z takové trošky?“

Co bych jí povídal? Ještě mě znemožní veřejně přede všemi! Ona se přece nikdy ničím podobným

nezabývala, jenom od malička chodívala do kostela, protože je všechny tak doma učili. A pro to, o čem já tady zrovna uvažuji, smysl určitě nemá! Je schopna mi vynadat do debilů, což je ještě výraz hodně mírný, přece ji znám...

„No nic se neděje,“ zatvářil se znechuceně, „proč jako?“

„Protože jsi chvílí vypadal hodně podivně, jako bys tu ani nebyl.“

„To se ti jenom zdálo.“

„No dobře!“ zvedla číši se zbytkem perlivého vína a vyprázdnila její obsah. „Nalij mi!“

Nalil jí, chtěl i sobě, avšak ona mu zadržela ruku: „Blázníš? Nás přece musíš zavézt domů!“

„Promiň!“ postavil sklenici se zbytkem šampaňského na stůl.

Znovu se zahleděl na sochu, snadno si odmyslel ta děcka na ní. Radegaste, Apolone, Die! Stůjte při mně! což samozřejmě vyřkl jen v duchu. Já tu nemůžu udělat žádný obřad, to jistě chápeš, prosím tě však, abys mi pomohl. Ne k něčí zkáze, ale k užitku mému i mé rodiny!

Zase do něho drcl Nadčín loket: „Co je zase s tebou?“

„Vůbec nic!“ chtěl se rozčilit, avšak ztlumil to v sobě. Raději!

Ted' už mu vůbec nenechala ani chvílku, aby se věnoval svým myšlenkám, pořád do něho troubila, pokud ovšem neokřikovala Honzika, toho však zvládala bravurně. Tak tedy jen klábosili o tom, co sama chtěla. Vlastně ani moc nevěděl o čem, takové běžné banálnosti to byly. Vítr se zatím zvedal, chladl a nahoře nebe tmavlo až povážlivě. Lavičky se pomalu uprazdňovaly, oni s Nadškou a Honzíkem se zdrželi mezi posledními. Moc rád by zůstal úplně sám, zrovna na tomto místě, až by všichni utekli před deštěm, avšak to by asi nemohl, určitě ne, protože by Nadšku s Honzíkem nemohl poslat samotné. Ale co, Nadška by mě tady samotného stejně nenechala! Vždyť ji znám...

Mysleli si, že jdou mezi posledními, odněkud zezadu z kamenité cesty za nimi však stále vycházeli další a další a zjevně pospíchali, aby je déšť či spíše bouřka nezastihly úplně nahoře na samém temeni hory.

Nadška měla úžasně opojnou náladu, vlastně skoro celé šampaňské vypila sama. Usmívala se a prozpěvovala si, jak ji to posedlo na řídkém vzduchu.

Když scházeli kolem stánkařů, ještě z dálky mávl na Čendu Krause. Ten mu odpověděl horlivým zamáváním, zatímco se hned nato zkoumavě zahleděl na oblohu, jako by uvažoval, jestli má ještě zůstat nebo odjet se svým kšeftíkem někam jinam, snad do rožnovského skanzenu, pokud si to tam obšlápnu stejně jako zde na Pustevnách.

Ještě než vsedli do felicie, Pavel se zahleděl na nebe nad Radhoštěm. Ztemnělou oblohou projížděly klikatky blesků, zrovna jako by se to živým ohněm prozářily žilky na ohromné tváři nebe.

66.

Když přijížděli k Rožnovu, nikde už po dešti ani památky, všude sucho, sluníčko hrálo jako o závod, zato vpravo vzadu ještě nebe temné, jako by je přilehl nějaký olbřímí stín. Vydali se cestou na Frenštát, odtud pak úzkými silničkami na Hukvaldy, protože Nadška si připomněla, že tam v jedné hospodě někdy před půl rokem jedli skvělou topinku s drůbežími játýrky a zeleninkou. Jeli krásnou zelenou krajinou, částečně i kolem hukvaldské obory, ještě dnes obehnané kamennou zdí. Až nahoru na hrad samozřejmě nešli, na další výšlap do svahu už moc chuti neměli, ostatně hrad prolezli před dvěma měsíci. Taky by hrozně nechtěl, aby se tam třeba náhodou nesetkali s Azrou, pisatelkou povídek, která tam občas tráví svůj víkend.

Nadška sama vybrala hospodu. Bývalý statek, místnosti vybavené po selsku s dřevěnými cepy, koly od žebříňáku a věnci z obilí všude po stěnách a trámech, venku pak veranda, kam však se nevešli, protože ji stačili obsadit jacísi hluční trempíci s kytarami a foukacími harmonikami. Sedli si proto dovnitř do selské jízdby, už se tam pár hostů hrbilo nad talíři a sklenicemi s pivem a jiným pitím.

Objednali si topinku s drůbežími játýrky. Hbitý číšník, mladík sotva pětadvacetiletý, dost koukal po Nadšce, nejspíš se mu dost zamlouvala, jak by ne. Nadška přece vypadá výborně. Pavlovi se vždycky líbila a líbí se mu i ted', a kromě její takzvaně plnoštíhlé postavy s kvalitními mírami a proporcemi je v ní určitě ještě něco, co se prostě nevidí, ale musí se to pojmout jinak, než pouhými smysly, je v ní něco, čím poutá už jaksí samozřejmě. I mlad'ochy, což zrovna viděl zřetelně, snad až příliš.

Objednala si pivo, on s Honzíkem colu, a zatímco čekali, zašel si na věčko. Zrovna když míjel výčepní pult, viděl tam u jednoho stolu několik starších i mladších chlapů, nejspíš místních, jak sledují televizi. Právě v ní probíhala debata mezi politiky a protože se tam říkalo, že úřady musejí zpřísnit vybírání daní,

hlavně od malých a středních podnikatelů, kteří dluží ohromné částky, Pavel se zastavil, aby si na chvíli poslechl, co z toho vypadnou za kozí prky. Avšak televizi překřičel jeden ze sedících, vousatý chlap kolem padesátky, který se zdviženou pěstí skoro zařval, až ho museli slyšet někde venku: „Jenom ať je, kurvy, zmáčknou, až zčernají!“ .

„Abys měl na ten svůj částečný, co?“ prohodil k němu chlap, co seděl naproti, o dobrých deset jar mladší. „Z čeho bys tu asi chlastal, ty talibane!“

„A tobě a tvojí staré platí socky kdo a z čeho, ty pimpalo!“ ohradil se ten první. „Co se jich zastáváš, kolibříku plátěný, však ať solí!“

Dále už Pavel neposlouchal. A pouštět se do řečí s ochmeláky v hospodě? Proč.

U jídla ho napadlo, že by si mohli udělat trochu zajížd'ku ke Klimkovicím, kde si potřebuje něco vyzvednout od jistého podnikatele. Nad'ce ani Honzíkovi to jistě vadit nebude. Zajeli tam tedy, zaparkovali u hospody. Chtěl, aby na něho počkali uvnitř, kde si třeba něco poručí. Napadlo ho však, že by se měl napřed podívat, jak to uvnitř vypadá. Byl tu před časem. Jeho obavy nebyly plané. Uvnitř sice sedělo jen několik hostů, avšak chrápali jako chrousti, někteří s čely přímo na deskách stolů, jiní si hlavy aspoň podpírali či podložili rukama. Dva štamgasti se zrovna trmácivou chůzí blížili ke svým spícím kolegům. Zvláštní! zhodnotil situaci. Byl tu někdy před více než půl rokem, zrovna na Mikuláše. Taky tu byli opilci, chrápající takhle s hlavami na stole, jenom Mikuláš se jevil jako střizlivý. Ten jediný nespal. Ožralý byl nejenom anděl, ale i čert. Toho si Pavel musel všimnout, přece se říká, že čert nikdy nespí. Nicméně Nad'ku s Honzíkem by dovnitř mezi ty opilce nezavedl ani teď. Ať raději počkají v autě.

Domů dojeli odpoledne, snad trochu brzy na pořádný výlet, avšak nikdo si nestěžoval, Nad'ka měla co dělat, hned naházela prádlo do pračky, spustila ji a roztáhla si šicí stroj, aby si spíchla něco na sebe. Podle toho, co viděl nastříhaného, asi nejspíš sukýnku, ale jakou, nechá se překvapit.

Přebral si telefonní záznamník, jestli v něm náhodou neuvízl nějaký vzkaz. Byly tam dva, jeden od pana Řehoře, krmiče zvěře, druhý od baníkovského fandy Pekárka alias Šozdy, oba shodně chtěli, aby se jim ozval v neděli, Řehořovi hned ráno, Pekárkovi alias Šozdovi pak odpoledne, aby se domluvili na nějaké úrazové pojistce a možná ještě na něčem dalším. Několikrát si prohlédl i svůj mobilní telefon, jestli v něm náhodou neuvízl nějaký ztracený hovor, který třebaš nechtěně zamáčkl. Irena se prozatím určitě neozvala. Že by to nechala na neděli? To se uvidí. Má pocit, že se mu každopádně ozve. Cítí to tak nějak v kostech, jak se říká, ale i v hrdle, vždycky je to takový zvláštní pocit, jako by se mu zachtělo škytnout, ale nakonec k tomu nedojde, a pořád dokola. Jsou to jakési vnitřní vibrace, učil o tom jeden indický šrí. Tyto pocity mívám už nějakých let! Napřed jsem si jich nevšiml, později však jsem je na sobě pozoroval až příliš! Irena určitě na mě pořád myslí a čeká jenom na vhodnou chvíli.

Jenomže Irena nevolá. Ale určitě mu pořád posílá své myšlenky, které se projevují škytáním. Je si jistý, že to tak je. Ten článek přece! Ten, který pořád nosívá ve své kabelce. Zná ji a ví, jak uvažuje. Určitě si ho čte každý den, třeba proto, aby zapomněla na svůj velký problém. Možná chce, aby to mezi nimi bylo úplně jiné, než je obvyklé. Nechce nic banálního, zdá se...

Když se svlékl, aby se po cestě vysprchoval, uviděl v zrcadle, že má na krku tenoučký řemínek se zploštělým kroužkem, vypálená hlína s glazurou, kolečko barevně rozdělené do čtyř částí, což znamená asi roční období nebo snad živly. To vědí nejlépe asi jenom ti Indiáni, kteří tu nádheru uplácali. Anebo snad jenom Čenda Kraus?

Sňal si řemínek s krku a pověsil na zrcadlo. Vlezl do vany a pustil sprchu, napřed vyvážil teplou a studenou a pak to na sebe pustil. Po očku se při tom díval na visící barevný kroužek. Nejspíš se mi všechno tam u té sochy jenom zdálo! Taková ta umělá mystika, spíše mrtvá než živá voda, kdy se vlastně vůbec nic neděje a všechno začíná a končí v jediné mysli, ačkoliv se jednomu třeba může zdát, že celý svět se mění, boří a znovu staví od základu. Taková jakási bouře ve škopku vody, jak se někdy říká. To nejspíš Čenda Kraus je natolik skvělý prodejce a úžasný mystifikátor, že mi všechno dokázal až tak podat! Sotva pár slov mu stačilo, skvěle volených a vyvážených jako vrhací kudla. A já? Takový zkušený drak! A já mu všechno spolkl jako nějaký Béd'a z Kocourkova.

67.

V neděli po ránu zavolal krmiči zvěře panu Řehořovi, ten chtěl, aby k němu přijel co nejdříve, domluvili se tedy hned.

Pan Řehoř bydlel na muglinovském sídlišti nad Mexikem v nevysokém paneláku. Byl to nenápadný muž středních let, tvářil se pořád tak vážně, že se to Pavlovi zdálo až podivné. A ty jeho otázky! Je

pravda, lidé se tak nějak musejí ptát, když se chtějí pojistit. Avšak pan Řehoř to asi mýnil poněkud jinak. Jako by už věděl, co se s největší pravděpodobností stane, jenom se chtěl ujistit, že mu pojišťovna vyplatí zrovna tolik a tolik a ne o tolik a tolik méně, aby snad nemusel na svůj úraz něco doplácet. Vlastně ani nechtěl říct, o co přesně mu jde. Pro jistotu mu Pavel ještě připomněl, že pokud mu pojišťovna prokáže úmyslné zranění, stejně mu nic nezaplatí, anebo jenom část. Pan Řehoř se pak zamyslel a poněkud zaváhal, ale přece jenom řekl, že pojistku chce, jenom si všechno ještě musí promyslet. Pavel stejně u sebe neměl ten správný tiskopis, dohodli se tedy, že si zavolají a pak spolu pojistku sepiší. Ještě než od něho odešel, dozvěděl se pravdu. Pan Řehoř totiž kromě jiné práce v zoo má povinnost zametat i v kleci dvou krkavců Klipa a Klapa. To jsou hodně slavní ptáci. I v rozhlase kdysi vysílali, jak oba krkavci dokázali mistrovsky napodobit všelijaké zvuky, jako vrzání dveří, vyjmutí zátky z láhve a mnoho jiných. A právě jeden z těch dvou krkavců, Klip, mívá ve zvyku na pana Řehoře zaútočit a klovat ho zobákem do hlavy a do uší, takže raději si vždycky do té klece bere pestrou rádiovku, nahoře se stopkou, co vypadá jako nějaká anténka. A když mívá na hlavě tu rádiovku a zametá, tehdy si krkavec Klip prý skoro nikdy nedokáže odříct jakousi svoji zvláštní radost, aby si na něho zezadu nenaletěl a neserval mu rádiovku z hlavy. Vždycky ji chytí za anténku, která ho nějak podivně dráždí. A tak je prý asi jenom otázkou času, že mu Klip nejenom serve s hlavy rádiovku, ale zaútočí i na hlavu a pak to nemusí dopadnout jenom tak...

Irena se pořád neozývala, jenom cítil, jak k němu dolétají její myšlenky. Škytal, někdy víc, jindy méně. Ale úplně nejvíc, když jel autem a zrovna vůbec nepřipadalo v úvahu, aby se pokusil si její myšlenky přeměnit ve své vnitřní vibrace, takové zvláštní pocity uvnitř hrdla. Když pak dojel domů a utáhl se do klidu ložnice, už dávno bylo po všem. Nic se v něm neozývalo, žádné škytnutí, ani když počkal. Čekal skoro celou hodinu. Nic. Napadlo ho, že když se předem připraví a čeká, nic se nedostaví. Proto musí dělat něco jiného a přitom snad se mu signál ozve. Třeba ano, třeba ne. Však se uvidí!

V diáři si nalistoval číslo na toho fandu Baníku, se kterým naposledy mluvil v Káčku. Chvilka zvonění, potom se ozval rázný mužský hlas: „Slyším! No co je!“ V pozadí hrála muzika, byla slyšet změť hlasů.

„Promiňte!“ zarazil se Pavel. „Chtěl jsem pana Pekárka!“

„No to jsem já! Co je!“

„Jilemnický! Pojišťovna Moneta!“ V telefonu to poněkud jakoby polklo, než se v té změti elektronické muziky ozvalo: „To jsi ty? Ten pojišťovák, co?“

Pavlovi bylo poněkud nepříjemné, že mu ten mladý muž tyká. Vždyť Pekárek ještě nemá ani pětadvacet! Avšak nevadí, pokud se ovšem dohodnou.

„Ano, jsem to já, pane Pekárku!“

„Šozda!“ zaznělo jako výtko. „Říkej mi Šozda jako všichni moji kámoši!“

„No dobře, pane Šozdo,“ na to Pavel. „Kdy se můžeme sejít?“

„A kvůli čemu se se mnou chceš sejít?“ hraje si Šozda svoji hru. „Jo ták, my jsme něco mluvili o pojistce, že jo!“

„Sice jenom tak zběžně a nic dopodrobna...“

„Ale dobře,“ zamyslel se mladý muž, „něco takového bych potřeboval, kdybych si třeba rozbil hlavu nebo zlomil ruku, a taky kdybych něco zničil nebo třeba někomu rozbil hlavu nebo zlomil ruku...“

No to je ale pěkný rapl! řekl si. Nicméně do telefonu si vedl svoji: „Tak kdy se sejdeme? Kdy vám to vyjde?“

„No, třeba za dvě hod'ky!“ překvapil ho Šozda.

Za dvě hodiny? Překvapeně až polkl. „A kde, pane Šozda?“

„V Dakotě, jestli víš, kde to je!“

„No jistě, vím!“

Za dvě hodiny? To je ale blesk! Na to, že je víkend. Ale co, kšeft je kšeft.

Překvapilo ho, kolik bylo v tu dobu v Děčku lidí. Přicházející si skoro ani nemají kam sednout. Je sice nádherně a zahradní restauračka je v takových dnech plná žíznlivých chlapů i žen a neposedných dětí, ale teď je tady sestava poněkud jiná. Hlavně to jsou mladí od patnácti až tak něco nad dvacet. Někteří s čapkami a tričky s převahou modré barvy i s emblémy fotbalového klubu Baník. Holohlavý Šozda se svojí mohutnou postavou se vyjímal mezi hochy v modrých tílkách s téměř jednotnými nápisy „Lonsdale“, „Pitbul“ a „Hooligans“. Pavel samozřejmě zamířil k jejich stolu, přičemž ani neměl tušení, jak si mezi ně sedne.

Šozda zamával a odtlačil nejbližšího spolusedícího, takže Pavel se přece jenom nějak vmáchl.

„Dobrý den!“ pronesl nejenom pro Šozdu, ale i pro ostatní mladíky.

„Baníkpičo!“ zaznělo odněkud z konce stolu. Mladíci se rozřehtali.

Šozda plácne o hrubý dřevěný stůl a obrátí se na Pavla: „Tak to ale rychle podepišme, než přijedou!“
Než přijedou? Kdo má přijet? K vysvětlení se Šozda ani nikdo jiný neměl. Pavel se ohlédne po servírce. Byla to zrovna ta, která tu byla posledně, když se v Děčku setkal s Irenou. Moc se podivila, když ho uviděla zrovna ve společnosti Šozdy a jeho kamarádů. Ukázal jí palcem, že si dá jedno pivo.

Zatímco probíral se Šozdou, jaké pojistky to zrovna mají být, hoši v modrém začali zpívat svůj popěvek na starou lidovou melodii: „Nedaleko od Ostravy, jede Baník na spart'any, slavné mužstvo má, Manchesteru se podobá...“ Pak odněkud z jiné strany zahradní restaurace zpěváky přehlušil jiný chorál: „Baníkpičo haleluja! Baníkpičo haleluja!...“ Několik mladíků rozvinulo dlouhý transparent s písmem doslova „naštrajchnutým“ červenou barvou: „Baba tě zradí vždy, Baník nikdy!“ Další mladíci u stolů zvedají sklenice s pivem a řvou všelijaké průpovědky a hesla na oslavu svého klubu. Zkrátka atmosféra začínala povážlivě houstnout, ale Pavel pořád nedokázal pochopit, na co se ti všichni chystají, vždyť baníkovský stadion je na druhé straně Ostravy a toho dne jejich mužstvo v Ostravě nehraje, pokud je mu známo. Občas přece čte i noviny, nejenom sazebníky.

Šozda trval na tom, aby pojistky platily hned, proto do tiskopisů Pavel napsal, že to sepsali předchozího dne, vždyť proč by se vzpíral a něco namítal, stejně všechno Šozdovi vysvětlí, aby si něco nenamlouval, když je zřejmé, že skutečnou platnost pojistek může čekat od pondělí, až tiskopisy i vybrané peníze Pavel odevzdá.

Řev a zpěvy stupňovaly svoji sílu. Zrovna jako by byli někde na stadioně. Ve stísněném prostoru a v atmosféře, která se může líbit snad jedině těm, kteří hulákají a kvílí své popěvky, dopisoval Pavel už druhou smlouvu, jenom mu scházely podpisy a peníze na první pojistné...

„Už jedou!“ křikl někdo a zvedl svůj rozevřený mobilní telefon, aby ukázal, že zrovna obdržel zprávu.
„My jim dáme polské židy!“

„Určitě nejezdí na chacharpas jako my!“ prohodil někdo za Pavlovými zády.

„Ať nám dají hruštičky!“ křikl kdosi jiný.

„Dej to sem!“ strhl Šozda napřed jednu pojistnou smlouvu a podepsal ji, kam mu ukázal Pavel prstem, totéž udělal i s druhou, odtrhl si horní listy, chvatně poskládal, pohodil je jednomu z mladších hochů, aby mu je u sebe schoval, a už překročil lavici a hnal se od stolu k dokořán otevřené bráně a dále k silnici.

„Pane Šozdo!“ zavolal za ním Pavel. „Ještě to není všechno!“

Zůstal u stolu s nedopitými pivy, čadícími popelníky, roztroušenými lupínky a dvěma rozepsanými a podepsanými smlouvami. Všichni ostatní, i ti odvedle, se rovněž hnali přes bránu k cestě. Pavel se postavil, aby lépe viděl. Zrovna tam s blikáním přistavil autobus. V jeho rozevřených oknech vlajky, avšak zelené a s obrysy klokanů.

Ted' už Pavel snadno pochopil, že baníkovští fandové tu čekali na fandy pražských Bohemians. Ale proč zrovna na ně, to mu stále nedocházelo. Pokud ví, Bohemians nehrají s Baníkem ani o tomto víkendu, ba ani po celou sezónu hrát nebudou, když Bohemka přece spadla do druhé ligy. Tak co se tady tančí? A co to všechno má znamenat?

Jako by se chystali na fotbalový zápas!

Anebo?

Pavlovi až z toho zabylo zle.

Ale hodně zle.

Už mu to došlo.

Takže oni tu čekali na fandy Bohemky, aby si to s nimi rozdali. Fandové proti fandům. Proto si ten Pekárek alias Šozda nechal sepsat úrazovou pojistku, to kdyby sám utrpěl zranění, ale taky si nechal sepsat i občanskou odpovědnost, to kdyby zase pro změnu způsobil škodu on někomu. A jakou škodu může způsobit? To se člověk velmi snadno domyslí.

Ale proboha! Jestli se Šozda spoléhá na pojištění, pak je úplně mimo a takzvaně cedí mimo mísu. Ale stejně je to jenom a jenom jeho věc. A Pavla to vůbec zajímat nemusí. Proč by mělo. Pojistka není platná, ani jedna ani druhá. Avšak ve skutečnosti to až tak úplně pravda není! přiznal si. Akorát jak bych prokázal, kdy přesně byla pojistka sepsána? Takové dokazování a někdy také, bohužel, i s tím spojené pochybnosti a podezření, to není nic příjemného. A každý pojišťovák se takovým pitomým situacím rád vyhne.

U stolů, jak se zdá, seděly kromě Pavla už jenom rodiny, několik osamělých pijáků a mezi stoly se proháněli jenom psi a caparti, vylezli z kočárků. Všichni ostatní už stáli v hustém špalíru venku za bránou

u pražského autobusu. Několik holých i vlasatých hlav přečnivalo, mezi nimi výrazná Šozdova holá lebka. Vypadalo to na jakési vyjednávání, později už se všichni, jak se zdá, shodli ke spokojenosti všech. Ti z autobusu si našli zpátky dovnitř, autobus se pomalu pohnul, špalír fandů se pohnul za ním. Kam to jdou? podivil se. Pro jistotu chvatně dopil svůj půllitr a vyběhl za odcházejícími.

Když se zastavil za branou, viděl pomalu odjíždějící autobus a možná takových padesát mladých lidí, většinou v modré barvě, pár jich šlo se smotanými vlajkami, nesli i dva zavazované transparenty. Pavel si teprve teď všiml, že v rozlehlém davu jsou i nějaké holky, tenké a štíhlé, sotva něco přes patnáct mohly mít některé z nich.

Autobus zastavil v dáli na kraji lesa. Hloučky k nim pozvolna docházejí. Pavel z patřičné vzdálenosti za nimi. Uviděl dokonce projet policejní auto, které napřed zpomalilo a pak se hnulo dost značnou rychlostí. Zanedlouho se na druhé straně silnice mezi lesy zastavila policejní dodávka, Ford Transit, bílá a zelená s černým nápisem POLICIE. Zatím z ní nikdo nevycházel. Dovnitř přes tmavá skla nebylo vidět. Nikdo z hlouček nevěnoval policejnímu autu pozornost.

Zhruba dvacítka mladých mužů povylézala z pražského autobusu, ztráceli se v lese mezi stromy. Přicházející hloučky mířily za nimi. Pavel si pospíšil. Hlavně měl strach o Šozdu, aby se něco nestalo jemu, taky aby nezpůsobil něco on sám, třeba v domnění, že pojistky stačí jen tak podepsat a už je všechno v cajku, jak se říká.

Přiblížil se k autobusu. Řidič si klidně rozprostřel noviny a čekal. Zdálo se, že se dokonce usmívá. To on zastavil autobus, když na něho u Děčka zamávali Ostraváci. Teď čeká uvnitř, jako by se nic nedělo. A tam zatím už to začalo. Mezi stromy Pavel vidí, jak se proti sobě staví chlap proti chlapovi. Šozda pochopitelně jako první. Začaly dopadat první rány. Pavel šel dál, aby lépe viděl. Hlavně ho zajímá jeho nový klient.

Vypadá to, že nejde o žádnou živelnou bitku s přesilou, ale o nějaké sportovní klání podle pravidel. Jeden na jednoho, pěst na pěst či bradu. Jeden z mladíků dopadne na zem. Podle modrého tílka Ostravák. I Šozda chytil ránu, která by možná vyrazila ze zdi cihlu, jak to zadunělo a třeslo o jeho tvář. Jeho pěst však protivníka odráží, jako by dostal přinejmenším kopytem koně, jen se zapotácel a už zase stojí ve střehu proti Šozdově narudlé lebce a jeho tlapám. Je vysoký jako on, na triku nápis „Berserkr“. Berserkři, zamyslel se Pavel. To byli přece nějakí bohatýři z germánských mýtů...

„Psi! Čerti!“ křikne jakýsi tenký hlas. „Jdou na nás! Je tu černo!“

Pavel se ohlíží. Žádní psi tu přece nejsou. To by zazněl štěkot. A to černo? A co ti čerti? Už vidí. Mezi stromy se ukázaly černé postavy s bílými přilbami.

Robokopové, těžkooděnci! Tedy psi nebo čerti, jak je nazývají ti mladí...

Přibíhají s obušky v rukách, na sobě hrubé vesty.

Hloučky se rozpadají, každý prchá, kam jen může. Pavel se přitiskne zády ke stromu. Kolem něho probíhají dva muži v černém s bílými přilbami. Žádný z nich si ho nevšimá, ačkoliv ho určitě museli vidět. Ale jak by mohli takového seriózně vyhlížejícího pána zatýkat kvůli rvačce divokých fandů? Vlastně by mohli, kdyby chtěli.

Ještě víc se přitiskl zády k hrubé kůře stromu. V dáli mezi stromy se míhají postavy. Jakási útlá dívka s dlouhými vlasy prchá s kamerou v ruce. Kameru od ní bere jakýsi mladík a rychle s ní utíká, zatímco dívka v běhu zaostává. Že by si to tu natáčeli? Asi jo, podle všeho. Do své fandovské kroniky. Třeba mají i svůj hooligans biograf! Ani tomu bych se už moc nedivil...

68.

Irena se mu neozvala ani v neděli, ani další dva dny, ale on měl úplně jiné myšlenky. Šozda byl nevěstný, nebral ani mobilní telefon, ani neotvíral dveře svého bytu. A jako naschvál nikde ani žádný z fandů, které viděl v Děčku i v Bělském lese, aby se zeptal, co s ním je a kde ho může najít.

Obě Šozdovy smlouvy pro jistotu sice odevzdal, avšak s obavami, že každou chvíli zazvoní telefon a Pekařek řečený Šozda mu oznámí, že leží v nemocnici a ten druhý, se kterým se pral, tam leží také, tak ať proboha hned něco dělá, ať jim okamžitě vyřizuje bolestné, když ho přece pojistil na úraz vlastní i způsobený druhému. Toho se šíleně bál. Pokaždé mu skoro až zabylo zle, když si uvědomil, že by ani Šozda ani ten druhý nic nedostali, kdyby se uvedlo, jak všechno probíhalo. Za to by si na něm ředitel Monety dokonale zgustl, když je přece jasné, že něco podobného by mu nahrálo, a také Jitka Vránová by měla šílenou radost, kdyby viděla, jak se topí ve vlastním potu. A to už vůbec nemyslí na Šozdu a jeho kamarády, kteří by všechno jistě pochopili po svém: podepsal? tak co! v čem je problém...

Někdy uprostřed týdne se docela náhodou v novinách dočetl o rvačce baníkovských fandů s fandý Bohemians, kteří přijeli povzbudit svůj tým proti Vítkovicím. Policie prý pak zadržela celkem osm účastníků a taky jednoho, u kterého se prokázalo, že se rvačky nezúčastnil. Všichni už byli dávno propuštěni. O žádných zraněných a ošetřovaných se nepsalo, žádné škody vlastně ani napáchány nebyly. Ulevilo se mu. Avšak přesto, pokud nepromluví se Šozdou, nebude mít klid. Obě pojistky se přece musí doplnit prvními splátkami, anebo hned zrušit. Šozda však stále svůj telefon nebere, ani neotvírá dveře.

Ani Irena se neozývala, ačkoliv pořád čekal a pokaždé, když mu zabřinkal mobil, to s ním pořádně hnulo. Také myslel na Ildu a čekal, až mu konečně oznámí skvělou zprávu. Avšak pořád nic. Když se jí ve středu dopoledne pokoušel zavolat na mobil, nebral ho dokonce ani ten její podřízený. A v pátek odpoledne už měla svůj mobil vypnutý, snad vybitá baterka nebo co. Dost ho mrzelo, že se jí tehdy nezeptal, která restaurace je její, protože tam mohl zavolat na pevnou linku a zeptat se, jestli je pořád ještě v Itálii a jak se na ni nejlépe dovolá. Kdyby zkoušel obvolávat luhačovické restaurace jen tak namátkou, stejně neví, jak se teď Ilda jmenuje příjmením. Už chvílemi dokonce začal pochybovat, že z té velké životní pojistky nakonec něco bude. Ildin příbuzný se už buď pojistil u konkurence, anebo se svých deset mega rozhodl investovat do něčeho jiného.

Stále musel myslet na to, aby moc neutrácel, autem jezdil už jen málo, vždycky ráno si podle svého denního plánu pořádně ujasnil, jestli všechny své schůzky stihne tramvajemi a místními autobusy.

Uzavíral pojistné smlouvy zhruba jednu za dva dny, avšak žádnou takovou, ze které by mu kynula větší provize. Jenom samé pocukrování! Přišlo sedm výpovědí, takže člověk nemusel zrovna moc počítat, aby si srovnal, že podstatně víc prodělává, než se mu daří vydělat. Jestli to tak půjde dál...

Ráno se přistihoval, že si jaksi automaticky navléká přes hlavu kožený řemínek s keramickým kroužkem, indiánským talismanem. Ne že by v jeho moc nějak věřil, ale co kdyby, vlastně to dělal jen tak, pro čistou náhodu. Začal se zajímat o horoskopy, co mu který den přinese, čeho se má obávat a čeho zase naopak má využít. Našel si na internetu několik míst s horoskopy a numerologickými předpověďmi, které si nahledal vždycky brzy ráno.

69.

V pátek se mu ozval Šozda, že prý byl na montáži někde za Přerovem a svůj mobil zapomněl u kámoše, kterému ho světil před rvačkou u Děčka a sešel se s ním až teď.

„Ty prachy na první placení mám u sebe!“ pronesl jako nějaké ultimatum. „Tak si pro ně přijď do Baníku! Ale rychle, než to naházím do stroje!“

Pochopitelně neváhal. Z jiné schůzky se hned telefonicky omluvil a hnal se za Šozdou. Všechno proběhlo klidně. Šozda zaplatil a úplně v pohodě si vyslechl, na co se pojistky vztahují a na co ne. Pavlovi se děsně ulevilo. Akorát nedokázal pochopit, jak může být Šozdova tvář úplně v pořádku po těch pumelenicích, které schytl od toho Pražáka. No ale zázraky jsou prý od toho, aby se děly. Taky je možné, že se někam utáhl, dokud mu nezmizely podlitiny. Ale to by na něm aspoň něco ještě bylo znát. Hrom ví! Jiný by měl z huby hned tři menší...

Se Šozdou se to, díky Bohu, uložilo v tom dobrém. Zato ještě v pátek odpoledne mu na mobilní telefon přilétla další zpráva, která určitě nepatřila k těm příjemným. To mu zavolal ředitel Monety, že má co nejrychleji přijet.

„Říká vám něco firma Bechalaj?“ pustil ředitel papír, zrovna vytištěný z počítače. „Prý jste s nimi uzavíral smlouvu.“

„Bechalaj?“ připomněl si. „No jistě! Není to dávno, tu smlouvu jsem uzavíral já.“

„A kde ji máte, vážený?“ naklonil se k němu ředitel s nejpřísnějším výrazem ve tváři, jakého byl schopen. „No tak, kde ji máte?“

„Kde bych ji měl mít?“ podivil se. „Přece ji mají v Praze, tak co?“

„Právě že ji nemají, pane Jilemnický!“ ušklíbl se. „Ani my tady nikde nemáme, že jste nám ji odevzdal!“

„Že ji nemají?“ „To ale není možné!“ stál na svém. „Co bych s ní jinak dělal?“

„To já nevím, pane Jilemnický,“ ztišil ředitel hlas, „ale v té firmě se dneska stala pojistná událost, oni mají smlouvu s vaším podpisem, ale ta smlouva v Monetě nikde není. Ani v Praze, ani tady v Ostravě. Tak víte, kdo jim to zaplatí?“

Kdo jim to zaplatí? To si snad ze mě utahuje? Kdo by jim to měl zaplatit, když se pojistili...

„A ta škoda, která se stala, pane,“ ironicky se rozesmál ředitel, „je předběžně odhadnuta na půl

milionu!“

Půl mega! Málem se musel opřít o stůl: „Ale co já s tím?“

„Co vy s tím, pane Jilemnický?“ nedal si ředitel ujít tu příjemnost. „Možná vám to vykryje vaše profesní pojistka, ale i tam máte přece spoluúcast nejméně padesát tisíc!“

Padesát tisíc? On by zaplatil prý jenom padesát litrů, kdyby to uhradili z jeho vlastní pojistky... A to by ještě dopadlo dobře. Jenomže to všechno je jeden velký nesmysl.

Hned se dal do hledání záznamů. Bylo to přece někdy v té době, když pojišťoval to BMW ve firmě N.R.F., byla u toho ta nádherná paní Valja Netoličková. Ještě předtím to bylo. Aspoň den předtím. Tam to musí mít v záznamech!

Jenže nikde nic nenašel. Ani v odeslané poště, ani v předání materiálů, zkrátka nikde nic. Jako by mu někdo jeho záznam vymazal. Docela byl ochotný věřit i tomu, že to má na svědomí Jitka Vránová nebo třeba i ředitel. Avšak nikdo nic nevymazal, v papírech by něco bylo vidět. Tak co se stalo, že tu nikde nic není?

Uvědomil si, že musí mít doma kopii smlouvy, všechno si přece doma ukládá, spíše však to háže na hromadu a jednou za čas vytrídí a zapíše.

Zajel domů. Kopii smlouvy našel po nedlouhém hledání. Byla tam. Sepsána správně. I podpisy, data, všechno sedí... Mají tam inventář za tři mega, zásoby za dva, stroje a elektroniku na speciální rizika, odpovědnost na pět mega, zkrátka klasika. Potud je všechno v pořádku. Ale jestli smlouvu nemají ani na centrále v Praze, ani tady v Ostravě, kde tedy je?

A zase z toho byla bezesná noc. Příšerně bezesná noc. Sobota pak byla stejně příšerná.

Po celou neděli zaháněl všechny dotěrné myšlenky na následky ze ztracené smlouvy, pořád si opakoval, že se to přece nějak musí vysvětlit, třeba to v Praze najdou. Neděli proseděl nad pořadači se starými smlouvami a seznamy svých klientů z pojišťoven, pro které uzavíral smlouvy ještě předtím, než nastoupil do Monety. Samozřejmě si na to vzal svoji osvědčenou lupu, jak taky se jinak mohl prohrabovat svými sotva čitelnými kopiemi? Celé pondělní dopoledne pak provolal z telefonu ve svém bytě, když z pojišťovny sice telefonovat může, avšak jenom občas, ale to by mu nijak zvlášť neprospělo, když si potřeboval prozvonit takové množství čísel. V poledne si ohřál kastrůlek se zbytkem sobotního guláše, poobědval a uvažoval, jestli má toho dne vůbec někam jít nebo se spíše zabrat do nových nabídek, které si vyjednal v minulém týdnu. Nakonec se rozhodl zůstat doma, nic důležitého stejně nemá, aby musel ven. Roztáhl si v obýváku sazebníky a poznámkové bloky a začal. Sotva však spočítal, zapsal do počítače a odeslal e-mailem nabídky pro první dva klienty, zabřinkal mu mobil a břinkal dost dlouho, než konečně k němu doběhl do obýváku. Ani se proto nezdržoval pohledem na displej a rovnou to zmáčkl a přiložil k líci: „Jilemnický, prosím!“

„No to je dost!“ zaslechl povědomý ženský hlas. „Tobě se dovolat!“

Samozřejmě ji poznal: „No nazdar, Ilduš!“

„Hele, Pavlíku, jsem v Ostravě a tak za hodku jsem volná, ale jenom tak na jedno kafe!“

Domluvili si schůzku v maličké kavárničce poblíž Masarykova náměstí. Čekal na ni přes půl hodiny a kdyby ji neznal už hodně dávno, jistě by už nedoufal, že přijde. Vešla v hodně vzdušných bílých šatech a s širokým bílým kloboukem jako nádherný letní motýl, na očích černé brýle, objemné jako tehdy, když se náhodou potkali na pěšině Husova sadu.

Nechala si objednat kafe, z kabelky si vytáhla krabičku amerických cigaret a zlatý zapalovač. Musel jí o sobě říct, jak žije, že se oženil, něco o Nad'ce, o Honzíkovi, o své práci, skákala mu přitom do řeči a utínala mu tak celé věty, které se jí nezdály důležité.

„Ale vypadáš dobře!“ uzavřela svůj bleskový dotazník. „Asi ti to svědčí, hlavně máš mladou ženu. A její fotku? No ukaž!“

Samozřejmě měl. Hned dvě. Jednu průkazovku, na druhé Nad'ka v plavkách, když se nechala vyblejsknout na koupališti. Ilda si sundala sluneční brýle a zahleděla se hlavně na tu druhou. Nic neřekla, fotky pak jen pohodila na ubrus vedle popelníku a on si je poschovával zase zpět do peněženky, přičemž ho sledovala s jakýmsi úsměškem v očích.

O sobě moc mluvit nechtěla. Její René zdědil kromě pěti činžáků ve Zlíně také fůru hektarů lesa v okolí Valmezu a Luhačovic, postupně všechno prodávají, René je skvělý obchodník a pořád jezdí po světě za svými obchody, no a aby se ona doma nenudila sama, otevřel jí hned tři restaurace, jednu v Luhačovicích blízko lázeňského areálu, druhou ve Zlíně a třetí v Uherském Brodě, takže má pořád co dělat. Sama si nedávno koupila dva byty v Ostravě, z nichž jeden si postupně zařizuje, aby měla kde

přespávat, když si hodlá zrovna v Ostravě anebo možná v Havířově otevřít svoji čtvrtou restauraci.

„A budu tady potřebovat někoho spolehlivého!“ zahleděla se na něho významně, což bylo patrné i přesto, že už měla své brýle opět na očích. „Někoho, kdo by mi pomáhal i tady i v Luhačovicích, abych na všechno nezůstávala tak sama.“ Na chvíli se odmlčela, jistě aby dodala slovům na důrazu. „Ty jsi přece kdysi dělal u státní kontroly, něco kolem toho víš.“

Až ho to zasáhlo jako nějaké žihadlo. V tom jí pomoci asi nemůže: „Už tolik let jsem nic podobného nedělal, já už dneska umím jenom pojišťovat.“

„A opravdu už nic jiného?“ pronesla tónem poněkud mnohovýznamným, takže tím spíše se v ní nemohl splést. „Přemýšlej o tom, Pavlíku!“

Moc dobře ví, proč její nabídku odmítá. Už dávno si přivykl na to, co dělá, a docela mu jeho styl práce vyhovuje. A taky moc dobře ví, jak dopadl její Olda, který se rozhodně jenom a jenom kvůli ní léčil na psychině. A kromě toho, Ilda je generál a ne ledajaký. A stejně by mu nedokázala slíbit plat, na jaký byl zvyklý, ačkoliv teď ho čekají doby možná hodně psí. A těch povinností kolem hospody! Když si to jen probere... To raději budu dál nabízet pojistky! Třebaže se proto kdekomu jevím asi jako ta myš, která si vždy vypíští a vyvzdoruje svůj rohlík...

Znovu si sundala své sluneční brýle a zahleděla se mu do tváře očima, které kdysi tolik obdivoval. Kdyby mu před dvaceti jary dala jakoukoliv nabídku, pak aby mohl zrovna s ní trávit čas, hned by souhlasil. Stačilo jen, aby pohnula malíčkem, třeba jenom tím na levé nožce... Teď je mezi nimi hezkých pár let, kdy se neviděli, ale slabost pro ni bude mít v sobě vždycky. Jenomže je tu ještě Nad'ka i Honzík. A to by nedopadlo dobře, jak Ildu zná.

„Přemýšlej o tom, Pavlíku.“

„Budu, Ilduš, budu!“ otevřel aktovku a vyňal desky s papíry. „A co ta velká životní pojistka? Ta na těch deset mega?“

„No vidíš!“ nasadila si opět své sluneční brýle. „Málem bych zapomněla.“

„Já bych ti to stejně připomněl,“ hrkla v něm úžasná naděje. „Tady jsem připravil pět variant, doufám, že zdravotní stav toho pána ja opravdu dobrý, no, úplně postačí, když to s ním není zlé.“

„Jenom... Tak dvacet roků zpátky, operace žlučníku, může být?“

„To je v normě,“ zalévalo ho příjemné teplo, „ale víš, že se bude muset podřídit velké zdravotní prohlídce? Spíše hned několika prohlídkám.“

„S tím počítáme,“ rázně odklepla cigaretu.

„A ještě něco,“ musel jí to říct, „ty příjmy jsou jistě legální.“

„Proč se ptáš?“ rázně si upravila brýle, snad aby jí seděly pevněji. „No jistě že jsou legální, jak jinak?“

„Víš, u tak vysokých částek má pojišťovna ohlašovací povinnost.“

„Co to znamená? Jaká ohlašovací povinnost?“ cigareta v jejích prstech se až prohnula. „Že se to nahlásí jako nějaký zločin, nebo jak tomu mám rozumět?“

„Je to sice formalita,“ řekl, „ale může se stát, že finančák si prověří nabytí peněz.“

„Co se toho týká,“ natáhla se pro složku s nabídkami, „klidně můžou, Pavlíku, úplně klidně můžou.“

Hlas se jí trochu zachvěl, ale opravdu jen trošičku. Možná proto, uvažoval, že se nahnula přes stůl, když brala desky a měla co dělat, aby se udržela v sedě. Určitě to tak bylo. Vypadá přece úplně klidně, vyrovnaně. Opravdová dáma, jako vždycky.

70.

Zamnul si radostně ruce, sotva se s Ildou rozloučil. Ta velká jednorázová pojistka se podaří! Nic tomu přece nebrání. Ty peníze jsou, zájem taky, zdravotní stav ujde, prachy legální. Takže s Petrem Horáčkem do Řecka na dovolenou by zajet mohl, třeba aby to tam zatím jenom obhlédl. A s tou ztracenou smlouvou se to jistě vysvětlí a všechno bude, jak má být. Ale jestli ne? To by byla teprve katastrofa! Raději ani nemyslet, ale to se lehce poví. Nemyslet, když se sune až takový průser!

Když vycházel z kavárničky, pár minut po Ildě, neboť čekal na servírku, aby zaplatil útratu, dovnitř vcházely dvě pohledné ženy, tak asi pětatřicítky, obě v letních šatech, jedna spíše do modra, druhá do růžova. Pozdravil se s nimi. Obě znal. Ta modrá, o poznání tenčí, to přece jí kdysi věnoval růže a málem se proto dostal do maléru. Ta růžová pak, musel chvíli uvažovat, kam ji zařadit. To je Irenina kamarádka! Irena jí dlouho sháněla, ale ona žila nějakou dobu v Německu a tam asi nebrala hovory, které jí přilétaly na mobil, anebo aspoň nebrala úplně všechny. O ní mu Irena vyprávěla. Kdysi byla provdána za podnikatele, který se zapomněl v bytě své účetní a už tam zůstal natrvalo. Několik let pracovala jako

instruktorka autoškoly, ale pak se ocitla bez práce, odkázána na sociální podpory. Dozvěděla se, že nějaká agentura seznamuje mladé ženy s muži z Německa a přihlásila se tam. Seznámila se s jedním Němcem, měl něco přes padesát. Už se spolu navštěvují déle než tři roky. Přes účet a jakousi limitovanou kartu jí posílá jakousi měsíční apanáž, na naše to dělá asi patnáct tisíc, a když za ním jede do Německa, vždycky jí tam něco přihodí, protože by určitě nevyžila, když má syna, který studuje na vysoké báňské. Němec po ní vyžaduje, když jsou spolu sami, aby se oblékala jako děvka, jakési průhledné body, kolem krku mašličku s kamejí, vlasy nahoru, také prý jí děsně rád říká slova, kterým ona vůbec nerozumí, jenom tuší, že to je něco hrozně sprostého a drzé, ale raději se vůbec ani jednou nepokusila si to vyhledat ve slovníku, když to možná je až tak sprosté a drzé, že to v žádném dostupném slovníku neotisknou. A vždycky prý, když na ni má chuť, řekne si jenom: Fik, fik! Tak nějak to prý říkají hosté v německých bordelech. Kdo ví, proč Irena sháněla zrovna tuto svoji kamarádku? Že by chtěla kontakt na tu agenturu? S posledními turnusy, jak mu naposledy povídala Irena, prý některé klientky nejsou spokojeny. Tyto údajně seznamovací schůzky v Německu se už neodbývají v penzionu jako původně, ale české zájemkyně jsou rozdělovány k chlapům do jejich privátních bytů, jak si je vyberou podle fotek. To prý vyvolalo dost zlé krve, ale jenom u některých zájemkyň. A co na to ostravská pobočka té agentury? Že si prý německá strana sama rozhoduje, když přece všechno hradí, i dopravu i pobyt v Německu, dokonce i se stravou. Irena tedy nakonec svoji kamarádku nenašla a tu agenturu asi vůbec ani nehledala, nedalo by jí přece moc práce si ji vyhledat ze Zlatých stránek nebo na internetu.

Domů se mu zrovna nechtělo. Po skvělé zprávě od Ildy? Proč by taky hned spěchal. Má přece důvod, aby si dal jeden dva škopky. Auto nechal doma, tramvaj pojede i bez jeho přičinění, tak co. Chvilí uvažoval, kam zajít, avšak nechtělo se mu ulizovat pivo jen tak. Probíral si, s kým by potřeboval prohodit pár slov a kde ho hledat. Nakonec, proč by nezkusil Věnu Jeřábka? Co je mu do toho, že direktor všechny lidi z Monety varoval, aby se s ním nestýkali? Nikdo z nich ho neznal tak dlouho jako Pavel. A taky by jistě nebylo na škodu, kdyby se spolu domluvili. Věna měl přece už solidní klientelu a leccos věděl, k němu se dostávaly informace, na které Pavel neměl nárok.

Najednou si uvědomil, že firmu Bechalaj pojistil někdy v době, když se to stalo s Vénou. Tehdy hned po poradě, na které se mluvilo o Věnovi, dozvěděl se také o pádu pojistek v Arboně, a právě tehdy se nijak nekontroloval a mohlo se stát, že pohodil pár pojistek asistentce na stůl a ta třeba některou z nich nezapsala, třeba právě tu jednu jedinou smlouvu. Ale v Praze by ji tedy měli mít, pokud ovšem nezůstala někde zastrčená nebo omylem vyhozená v odpadcích. Ale jak to opravdu bylo, si připomenout nedokáže. Zajde za Vénou a snad potom... A kdo ví, jestli ho právě Věna na něco nenavede, když přece ví o zákulisí v Monetě víc než on.

Šel tedy na Stodolní ulici, kde ho asi nejspíš bude mít šanci najít. A nespletl se. Věnu uviděl hned mezi sedícími, sotva přešel antikvariát Černý pavouk do vedlejší místnosti, kde u starých šicích strojů už popíjela dost početná společnost, vesměs samí mladí, takže Věnu s jeho rezavými vlasy a vousisky tu nikdo přehlédnout rozhodně nemohl.

„Nazdar, Věno!“ postavil se mu Pavel do výhledu, protože až k němu se jen tak snadno vedrat nemohl, když u šicích strojů vládla docela slušná tlačenice.

„No, nekecej!“ zvedl Věna dlaň na pozdrav. „Jseš to opravdu ty?“

Svůj údiv určitě nehrál. Hned vstal a prodral se k němu.

Pozdravili se jako staří známí. Jak jinak taky. Věna ho zatáhl k šicímu stroji, kde předtím seděl až u samotného závěsu, zatemňujícího výkladní skříně. Kdosi mu odvedle podal dřevěné štokrle. Kolem Věnova šicího stroje seděli samí mladí lidé, kluci a holky, všichni pestří jako motýli a brouci, zatímco Věna byl poněkud ošuntělý. Představil Pavla jako svého dlouholetého kamaráda, každého z mladých pojmenoval, takže zcela zjevně se tu zabydlel, když každého zná dokonce jménem.

Chvilí spolu mluvili jen tak, obecně, Věna si pochvaloval, že konečně žije, jak vždycky chtěl žít, že se dokonce stará už jenom o kumšt, zatímco prachy jsou teď v jeho životě až někde... Založil nové divadlo, jsou v něm zatím tři, on a dvě mladé hezké holky, brzy přibudou další herci a herečky.

„A vidíš?“ vytáhl z kapsy balíček fotek a pohodil je na desku šicího stroje, „Takové nádherné veršičky dnes já tvořím a taky si je sám vydávám coby nakladatel! A na lidské kůži, jak vidíš. A zatím nejsem u konce.“

Vlastně šlo o dívčí akty. Mladá těla, moc hezká, začmáraná veršičky, které Pavel ani nečetl, spíše si všímal jejich podkladů. Text na poslední fotce zanikal na krásných štíhlých zádech a končil dvojtečkou, po tečce na každé půlce.

„Že je to skvělá paralýza!“ sebral pak Věna fotky a zastrčil si je znovu do kapsy košile. „Tak boží i brutální! Vole, tak tu žijem!“

Věna se mezi těmito mladými zavedl, jak se zdá. Na takové věci byl odjakživa skvělý. Vždycky mu to myslelo, akorát na podnikání nikdy nebyl. A taky se zdá, že všem se tu stal jakýmsi duchem dobré nálady a snad taky i té trošky hereckého kumštu, jak se dalo soudit.

„Tak co nového v Monetě? Dovedu si představit, jak na mě direktor kydá! To on dovede, to si teda piš! Takový je život, člověče! Tak tu žijem. Je to boží a brutální zároveň, no ne? Stejně jenom všichni čekáme na svoji smrt, no tak vo co gou!“

„Co já vím, tak jde o nějakých pár tisícovek,“ začal Pavel opatrně, „že prý nějaká zpronevěra nebo co.“

Věna se dlouze napil, ani si moc pečlivě nemusel otírat vousy, když mu pěna z piva už dávno opadla: „Necelých deset tisíc to bylo, ale nejhorší je, že nevím, kam se poděly, fakt, i kdyby mě tu hned rozkrájeli. Já byl celé tři dny v lihu a moc si toho nepamatuju. A taky jsem toho tehdy vybíral víc. Pořád mi něco nadbývalo a pak najednou, když jsem vystřízlivěl, chybělo mi devět a půl. Hele, věřit nemusíš, ale chtěl jsem to říct aspoň tobě, jestli to pro tebe vůbec něco znamená.“

Že by mu deset tisíc jaksi nadbývalo a pak chybělo? To ať vykládá své babičce.

„Nezdá se?“ Věna mu ztěžka položil ruku na rameno. „Však věřit nemusíš, já na to prdím, aby mi někdo věřil, ale zeptat se můžeš toho kanára direktorského, že jsem za ním přišel sám, co s tím jako mám dělat.“ Věna teď Pavlem skoro cloumal. „Jenomže to bylo už asi dost pozdě, protože volali z generálního, že prý jim chybí doklad o vybraných prašulích, když ve smlouvě stojí, že byly opravdu vybrány, no a v bloku jsem to taky měl, že jsem je vybral. Ale kde opravdu jsou, já nevím! Já to nevím!“ Věna zvedl sklenici s nedopitým pivem. „Takže jsem obětí svých sklonů a vášní a propadám se do stoky! Kurva, tak tu žiju!“

Zdálo se, že bývalý pojišťovák si nedělá moc těžkou hlavu s tím, co se kolem něho děje, nicméně zase hrál své, takže jak to s ním je opravdu, těžko říct. Pravda však je, že to všechno ho donutilo, aby se rychle zavedl jinak, člověk přece nějak žít musí, přece se nevypaří jen tak, z ničeho nic, i kdyby si to třeba někdo přál.

„Hele, Véno,“ pokusil se Pavel všechno zmírnit, alespoň pro tuto chvíli, „takže jsi si jistý, že v Monetě už všechno ztrácíš?“

„Už jsem ztratil, vole, ptáš se jako nějaký sunarový šampión,“ strčil loktem do Pavlova ramene, „však ta mrcha, ta vrána Vránová, proč myslíš, že s ředitelem chrápe? Vždyť oni dva celou tu dobu šoustali proti mně! Tak tu žijem, kurva.“

„Taky si myslím, že jí připadne celý tvůj kmen. Právě o to jí šlo!“

„Však proti tobě taky chrápe, si piš!“ znovu to drcnutí. „Tak bacha, ať tě na něčem neudělají, třeba že tu se mnou kecáš. A já ty dva zmetky opravdu nepomlouvám, vole! No, tak tu žijem, kurva!“

Samé - tak tu žijem a ještě s dovětkem - kurva! To je celý Věna. Tak mluvil vždycky, co ho zná. Tehdy, když se mu ještě docela dařilo, to bylo: - No vida, tak tu žijem. Potom, když začínal své podnikání, které nakonec dopadlo fiaskem: - Kurva, tak tu žijem! - A teď? - Tak tu žijem, kurva! - Stejná slova, ale pokaždé jiný pořádek. A kdo to má pořád poslouchat: samé kurva, kurva, kurva a ještě tisíckrát kurva, jenom aby náhodou jednou nevynechal... Kdyby aspoň Věnu neznal! Slov má na rozdávání, tak proč zrovna brzdí až tak?

71.

Na to hlavní, proč vlastně za Věnou zašel, došlo až ke konci. Věna však nechápal, proč by mu měl předat seznamy svých klientů: „Vždyť je už všechny zvládla ta mūra Vránová, že se s nimi musí postupně sejit, když o bývalém kolegovi panu Jeřábkově jsou prý, ehm, všelijaké pochybnosti!“

„Ale ten seznam bys mi mohl dát,“ stál na svém Pavel. „Nějaká ta korunka zacinká i tobě!“

„Raději ať zašustí, než by jen zacinkala!“ rozřehnal se bývalý pojišťovák. „No uvidím, starý brachu, jestli vůbec něco najdu, to víš, já svoje bydleníčko mám teď trochu vošajstlich, a odtamtud, kde jsem byl předtím, už mě vyhodili, že prý nejsou zvědaví, aby jim čerti vyváděli nájemníky v bižuterce. No, tak tu žijeme, kurva! Ale...“ dodal velevýznamně, „...měl bych ještě něco, ale nevím, jestli zrovna ty jsi na to ten pravý a jediný.“

„Co jako to má být, Véno?“ vyzvídal. „Možná s tím něco uděláme.“

„Sotva!“ ušklíbl se. „Na to máš hrozně malé možnosti. To je tak pro velké žraloky a žádné malé rybky,

co olizujou akvářko.“

Jenom se usmíval, skoro by se dalo říct, že záhadně. Nic však nehodlal vybreptat. Ani u šicího stroje, ani pak venku, když si podávali ruce na rozloučenou.

Véna se vydal do jedné z bočních ulic, Pavel pak dále po Stodolní k zastávce tramvají. Zrovna když od sebe vykročili, všiml si, že proti němu jede modrá felicia, zrovna taková, jakou má Jitka Vránová. Skla se leskla, takže ani pořádně neviděl, kdo řídí, akorát když se pak ohlédl, aby viděl alespoň zezadu, poznal, že za volantem sedí jakási černovláska. Klidně to mohla být Jitka Vránová. Taky nemusela. Její espézétku si nepamatuje, zatím si ji pamatovat nepotřeboval. Ale byla by to určitě náhoda, kdyby tu projížděla zrovna ona, takfíkajíc ve správný čas tím správným místem. Ale co, potkat se může s kým chce, tak jaképak...

72.

Zrovna když přijížděla tramvaj, ucítil na ruce lehký dotek něčích prstů. Hned se otočil. Před ním Alenina tvář, hodně unavená, hlavně však smutkem, po tom všem. Její oči se však usmívaly, sice jen chabě, ale úsměv to přece jenom byl.

„Nazdar, Pavle!“ zjevně čekala, až ji políbí na tvář.

„Ahoj, Ali!“ políbil ji. „Znovu upřímnou...“

„Děkuji ti,“ stiskla jeho dlaň oběma rukama.

Žádný div, že ji to tak bere. Předtím manžel, potom syn, a jak se zdá, teď to čeká na Irenu.

Stáli proti sobě, hleděli na sebe. Jako by mlčky říkala: vidíš, vidíš, jak to se mnou zametá, když kolem mě se točí smrt. A zároveň jako kdyby tím chtěla připomenout, co mu říkala tehdy, když měl zájem. On zase, jak říct a přitom zbytečně nemluvit, že všechno moc dobře chápe.

„Život mě už nebaví,“ svésila ruce, hlavu nabok, smířená se vším, „hned bych to brala, usnout a už se neprobudit.“

Koutky se jí křečovitě kroutily do pláče, opřela se o něho, čelem se dotýkala jeho spánku. Cítil její vlasy, chladné čelo i ruce. Převěsil si řemen aktovky přes rameno a chytil ji za lokty, aby náhodou neupadla. Moc dobře chápe, jak jí je. Ale asi ne až tak úplně. Vždycky je to přece jiné, když to všechno člověk prožívá úplně sám.

„A jak to vypadá s Irenou?“ řekl, nejspíš jen aby řeč nevázla. „Něco nového?“

Odstrčila se od něho a zahleděla se mu do očí: „Teď o víkendu vůbec nebyla doma. Ervín se po ní sháněl. Nic mu prý neřekla, v pondělí odejela do Čech a v pátek nepřišla, ani v neděli ne. Snad ani už nemá svůj telefon, bral to někdo úplně neznámý, jakýsi cizí chlap.“

To ho vzalo. Ani nevěřil, co slyší. „To mluvíš o Ireně?“

„A o kom jiném?“ skoro se jí to dotklo. „Přece o ségře!“

„No to mě podrž!“

Irena! Co je s

73.

Strach o Irenu v něm zcela potlačil všechno ostatní, i dobrou zprávu od Ildy, i tu špatnou o ztracené smlouvě. Ještě před večerem zatelefonoval z domu Ervínovi. Ten zvedl sluchátko chvatně a když slyšel Pavla, jeho zájem zjevně opadl: „No co je, Pavle?“

„Slyšel jsem od Aleny, že Irena je nezvěstná.“

„Bohužel, je to tak,“ zaznělo otráveně, „nechal jsem ji hledat policií, jsem zvědavý.“

„Až se něco dozvíš, prosím tě, zavolej!“

„A ty, Pavle, nic nevíš?“ Ervínův hlas teď zjevně zpozorněl. „Tobě nic neříkala?“

„O čem jako mi měla něco říct?“ znejistěl a už litoval, že vůbec zavola. „Nechápu!“

„No nic,“ zaznělo opět laxe, „však počkáme a uvidíme.“

No jistě! usklíbl se Pavel jen tak pro sebe. A co jiného se tu dá dělat? Večer Nad'ka, když přišla z práce, položila na televizi nové tři lístky z pošty.

„Hele, Pavle!“ významně na ně pokleपालa. „Nezapomeň to vybrat, nevíme, co tam je!“

No jo. Pavel si lístky prohlíží, těžko říct, odkud jsou. Tenhle je určitě z leasingovky, urgují už druhou splátku. S tím autíčkem už to je akorát tak na hraně, kdyby ještě jednou, určitě ho přijedou zabavit. A nejenom s autem to vypadá všelijak. Hodně toho je na hraně, jenom tak akorát. Musí se to řešit, jinak bude zle. Ještě že ta Ildina vysoká pojistka vyjde. Deset melounů tržby, nějakých pár desítek talířů z toho přistane Pavlovi na účtu a pak se všechno vyrovná, i ten výpadek s Arbonou, i leasing, nájemné za byt,

výpadky v placení úvěru i všechno ostatní, těch složenek a výhrůžných dopisů! Ale už je všechno na dobré cestě. Už se to řeší!

74.

Probudil se, když sluníčko žhnulo na bílou stěnu ložnice, podobně jako svého času elektrická výbojka osvětlovala bílou plochu napnutého prostěradla u chajdaloupky pana Dobrovodského. Nahoře kolem lustru kroužily mouchy, vedle nich ztěžka prolétal velký nohatý komár, ten si pak nesedl na bílou plochu ozářené a vyhřáté stěny, nýbrž dral se někam za skříň do bezpečí. Pavel poslepu nahmatal na stolku hodinky a dal si je před oči. Už aby se připravil na klienty!

Ráno v devět měl schůzku poblíž na radnici s místostarostou Rudou Hoškem, který mu telefonoval ještě pozdě večer, že potřebuje pojistit byt před odjezdem do Chorvatska. Samozřejmě mu vyhověl. A rád. Už nějaký rok se s ním zná, to ještě byl v politice. Ruda Hošek, věkem tak něco přes padesát, se kdysi hodně opíjel, v Ěmku i jinde, ale dnes je z něho abstinent. Prý musel pít nechat kvůli zdraví, když ho šíleně trápila dna a míval ještě i další potíže, které prý už zmizely. Každý už z dálky poznal, že Ruda je v Ěmku, protože míval před hospodou uvázaného Rexe, svého velkého vlčáka. Dva roky je tomu, to Ruda ještě chlastal, se Pavel vyskytl u jedné historky, když se pozdě večer stavil v Ěmku na jeden škopek a samozřejmě přisedl ke stolu, kde seděli kamarádi a známí. Ruda tehdy měl nakoupeno jak se patří, uzavřel s Ot'asem a dvěma dalšími hochy sázku, že prý určitě má doma víc než sto šedesát kravat. Za každou kravatu, která bude chybět nebo nadbývat, se vsadili o půllitr rumu, a Pavel měl být nestranným svědkem. Tak se stalo, že někdy kolem jedné hodiny v noci se všichni vydali do Hoškova bytu. Protože si Ruda zapomněl klíče, jeho žena, náhle probuzená a ještě k tomu jen v průhledné noční košili, se silně vztekala a láteřila, pro ni byli všichni příjemní asi jako komáři, když spícího probouzejí svým bzukotem, avšak Ruda ji nebral moc na vědomí, když šlo o vážnou sázku. Hbitě zatáhl hochy do obýváku, kam nanosil několik papírových krabic s kravatami. Jenomže ať počítali, jak počítali, kravat bylo jenom necelých osmdesát. Tehdy Ruda vpadl do ložnice a spustil na ženu, kam schovala ty zbylé. - Cože? - skoro na něho zaječela vztekem. - Nějaké pitomé kravaty? No, dala jsem dvě krabice švagrovce, na co ti jich tolik je! - Ale to Rudu jenom ještě více popudilo: - A tos mi nemohla nic říct! Víš ty vůbec, co jsi způsobila? - Hádka se kvalitně přiosťovala: - Hele, drž tu ožralou hubu a oni ať vypadnou! S tebou si to ráno ještě vyřídím! - Jak to řekla, hned všichni, kromě Rudy ovšem, vystřelili ven a ještě na ulici se řehtali, kolik že si navaří grogu z Hoškova rumu. Jenomže, a to Pavel ví spolehlivě, Hošek zatím svoji prohranou sázku neuhradil. Snad až teď to udělá, když je místostarostou, plat přece má, kancelář i s asistentkou. Ale připomínat mu nic nebude, když spolu budou jednat o pojistce. A zase je jednou vidět, že kdo se vydrápe někam nahoru, už se příliš necítí být zavázaný nějakými sliby, danými někomu z těch, kteří zůstali někde v hlubinách.

Jenomže ani toto jednání nebylo kdovíjaké, Hošek celý rozlitaný, myšlenkami kdoví kde, jenom řekl, co chce mít pojištěné, pak smlouvu jen podepsal a převzal i složenku a Pavel už vmžiku stál venku před radnicí. Rum chlastat nemusím, řekl si, když se ohlédl po honosné budově obvodního úřadu. Zkušené pojišťovací přece říkají, že nemusí zrovna vždycky pršet, jen když aspoň trošičku posněží.

75.

Dopoledne, když mu vybylo ještě trochu času, který by jen zbytečně promrhal, kdyby si šel sednout jen tak někam do restaurace, stavil se do Monety, stejně si potřeboval zavolat a svým mobilem na pevnou linku zvonit nechtěl, aby se mu hovor zbytečně neprodražil.

Na stole měl nějaké doklady, byly to výpovědi pojistek. Hned se začel. Ta první, solárium a masáže, firma Sluneční ráj. Vzpomíná si, ten pán, takový sympatický padesátník se dal nedávno slyšet, že s podnikáním skončí. Solárium a masáže mu prý tolik nevynášejí, když spočítá nájemné, energii a čas, jen prodělává. Takový hodně příjemný pán, poněkud mysticky založený. Posledně se rozpovídal. Svět je prý ve skutečnosti lepší, než to, co tu žijeme. V tom skutečném světě není ani zlo, nejsou tam ani nemoce, zatímco to, co běžně nazýváme světem, je prý jen pouhá virtuální realita, která pomine...

A co ten druhý doklad? Úrazové a nemocenské pojištění, klienta moc dobře zná. Taky si hned domyslel příběh té pojistky. Ani ho moc nemrzí, že zaniká. Už za ni provizi dávno dostal a její vrácení mu nehrozí. Hlavně si na své přišli oba bratři, jeden jako pojištěný, druhý pojistku platil. Oba z ní měli dost, vyšlo jim to na dobrých čtyřicet tisíc, protože ten pojištěný po svém úrazu hodně marodil a o plnění se navzájem podělili, hlavně však si nejvíc nechal ten, který ji platil, jak by také ne, vždyť měl v rukách všechny doklady a všechno s pojišťovnou vyřizoval právě on. Takže nakonec, jak se zdá, se oba bratři

rozhodli, že pojistku zruší, aby snad nedošlo k tomu, že by na pojistném nakonec zaplatili víc, než kolik vytáhli. Tak trochu se dá říct, že Monetu podojili jako mravenci dojí housenky, které si chovají v mraveništi. Nakonec, vždyť Pavel taky nepřišel zkrátka, tak co, nic se neděje.

Zalistoval v diáři, má tam poznámku zrovna pro tento den, podle domluvy někdy z března. V té firmě potřebují změnu u auta, kde jim končí leasing a auto má přejít někdy za týden už do majetku firmy. Namačkal číslo, chvíli zněly tóny, pak se ozval příjemný ženský hlas:

„Firma Chlumeček!“

„Dobrý den, Jilemnický, pojišťovna Moneta!“ promluvil, jak to má už léta nacvičené. „Ozývám se vám kvůli vašemu oplu, abysme ho mohli předělat!“ „Kvůli oplu?“ hlas ve sluchátku poněkud zrozpačitěl. „Ale smlouvu na něho jsme předělali! A zrovna včera!“

„Včera?“ podivil se. „Jak jste to mohli předělat, když přece já jsem správcem vašich smluv.“

„Ale to je velký omyl, pane.“

„Jilemnický!“ zdůraznil.

„Opravdu omyl, pane Jilemnický!“

„Jak to?“ nechápal. „Jste přece pojištění u Monety, vždyť já od vás nemám žádnou výpověď, to bych musel něco vědět!“

„Počkejte, pane Jilemnický, tady mám na stole ta lejstra. Společnost Coresh, říká vám to něco?“

Coresh. To jsou přece makléři!

„Vy jste dali makléřům plnou moc?“ skoro se mu krátil dech. Tahle firma je u něho druhá největší, hned po Dobrovodském.

„Ano, pan jednatel to s nimi podepsal, vždyť u Monety stejně zůstáváme.“

„U Monety ano, ale u mě už tím pádem nejste,“ připadal si, jako by měl na krku pytel se závažím, „už rozumím! Tak na shledanou!“

To je ale malér! Zrovna měly naběhnout provize z pojistného této firmy, a rozhodně žádné maličké. A právě si ji převzali makléři. Nic pro tu firmu neudělali, jenom jim natroubili, jak budou zastupovat její zájmy, prostě nechali si podepsat plnou moc, zašli do pojišťovny, kde jim to ředitel jistě schválil, no a pak jenom nějaká referentka v Praze vypsala novou obálku a přidělila nové číslo smlouvy a nové číslo ziskatele a taky fungl nového správce. Všechno upekli za jeho zády! Ale ředitel něco o této transakci vědět musí, bez jeho pozhnutí se nic podobného neděje. Možná by stačilo, kdyby mu direktor jenom něco naznačil, on by do firmy zajel, pár slov by snad stačilo a oni by u něho zůstali, když pro ně udělal už tolik. Ale tak? Smetanu slíznou jiní. A takříkajíc za pouhou hubičku! Kdyby ta hubička byla aspoň štípaná, jak se říká.

Rozhodl se vlítnout za ředitelem. Zrovna u něho seděla Jitka Vránová. Musel tedy počkat na chodbě, až se ti dva vypovídají, podle toho, co doléhalo až na chodbu, asi nešlo o nic vážného, to by spolu až tak vesele nelaškovali.

Dveře se pak otevřely, černovlasá Jitka v přiléhavé koženkové sukni se kolem něho protáhla skoro štítivě. Vždyť on by taky nesnesl, kdyby se o něho jen otřela, měl by strach, že se do něho vetře něco jedu.

„Tak co máte, pane Jilemnický?“ ukázal ředitel na křeslo, v němž předtím rozvalovala svůj hezký zadek Jitka. „Tak honem, spusťte, není čas!“

„Ani si nebudu sedat, pane řediteli!“ spustil co nejrychleji. „Jdu za vámi kvůli firmě Chlumeček! Zrovna jsem se dozvěděl, že mi ji převzali makléři, firma Coresh.“

„Ani nevím, pane Jilemnický,“ spustil ředitel suše, „ale možné to je, jak přece víte, makléřům je třeba vycházet vstříc, oni mají vždycky přednost, vy to nevíte?“

„Ale kdybyste mi aspoň něco řekl, něco naznačil.“

Ředitelův pohled byl víc než výmluvný. „Když si klienta neuhlídáte sám, pak se nedivte.“

Hleděl na Pavla jako odněkud z výšky, klidný a nehybný jako vyčichlé pivo.

Vlastně co měl čekat? Od takového pavouka, který má své jisté. Nejméně padesát papírů měsíčně. A kromě toho, vždyť Pavel mu pod drápky nevidí. Věna určitě moc dobře věděl, co o něm řekl u sicího stroje. Tím nejmenším jsou jeho podivné cestovní výlohy, které zcela jasně fixluje, aby Monetu připravil měsíčně nejméně o deset papírů, ne-li o víc. Pořád si účtuje cesty autem, ačkoliv do práce chodí pěšky, když bydlí skoro za rohem, a vozit se nechává vždy někým na jeho vlastní účet, aniž by aspoň občas přispěl na benzín. A to, jak včera říkal Věna, je ještě to nejmenší a nejméně d'ábelské, za ušima se tomuto raráškovu lepší mnohem větší špína, takže co je proti tomu těch Vénových necelých deset litrů, i kdyby je

třeba opravdu zpronevěřil?

Co vlastně můžu čekat od toho satanáše? skoro pokrčil Pavel rameny, když ho pozoroval, jak s věcí nechce mít nic společného. Tváří se, jako by hlídal poklad, a přitom hledí, kde by sám co podojil. Direktorů pojišťoven jsem já už zažil několik. Jinde než v Monetě by asi takový neobstál.

76.

Vůbec nepomohlo se rozčilovat. Firma Chlumeček je pro něho ztracená, v náruči makléřů. Odtud ji už neodtáhne ani heverem. Žádnou z firem, které mu odstříhli makléři, už nedostal zpátky, ani nikdo jiný z Monety. Kdyby alespoň zrovna teď šly pořádné kšefty, aby se ztracené smlouvy daly nahradit přírůstky, a ne jen takovými maličkými, co připomínají jen jakési beznadějně strouhání drobných. Pokud se všechno nezlepší, v duchu si probírá seznamy svého portfolia, jeho klientela se mu ztenčí jako sražené triko po vyprání. No a co pak? Potom už klidně může začít jinde, úplně od začátku, ale kdo na to má mít pořád nervy? A hlavně patrony...

Najednou mu zabřinká telefon, je to z Monety. Že by ředitel zase něco na něho...

Dal si mobil ke tváři: „Jilemnický! Moneta!“

„Pane Jilemnický,“ poznal hlas asistentky ředitele, „volali z Prahy, že ta ztracená smlouva firmy Bechalaj se našla.“

„Co?“ zaradoval se. „Povězte mi to ještě jednou!“

„No, vždyť jste slyšel!“ ukončila to.

Ani nemohl uvěřit. Takže to našli! V Praze. Tu zatracenou smlouvu! Skvělí Pražáci! Skvělí! Oni jsou prostě úplně nejlepší...

Hned zaběhl za asistentkou, ta se mu však nehodlala věnovat. Jenom něco odsekla, že ředitel s ním stejně udělá nějaké opatření, to přece vůbec není možné, aby nezapsal smlouvu, kterou posílá.

Když pak zavíral dveře sekretariátu, řekl si jenom: Ať jdou k šípku, nebo někam jinam... Ale hlavně: Skvělí Pražáci! Hodní...

Čas už pokročil, přiblížil se mu termín další schůzky, takže aby stihl zajet do Poruby, musel všeho nechat a běžet. V kanceláři zanechal Jitku Vránovou a manžele Šircovy. Když se ohlédl ještě ve dveřích, Jitka si klid'ánko pilovala nehty a Šircovi zase kvaltovali jako spuštěné rotačky, vepisovali do čistých tiskopisů určitě své nové pojistné smlouvy.

Ještě než došel na tramvajovou zastávku, uviděl, jak z betonového podchodu vychází nějaká žena. Že by Irena? Ta je přece v Čechách, zrovna ji hledají! Irena to nebyla. Ta žena jí ale byla podobná, že by člověk žasl. Jenom šaty jiné, takové vzdušné hadýrky Irena přece nenosí, asi by v nich vyhlížela poněkud boubelatě, ačkoliv bezesporu vypadá lépe než ta její podobenka. Ale stejně je to zvláštní! pomyslel si. Vždyť i vlasy má úplně jako Irena, takže kdybych neznal Alenu, pomyslel si, určitě bych pochytil aspoň podezření, že to zrovna vidím Ireninu sestru...

Zabřinkal mu telefon, číslo na displeji neznámé. „Jilemnický, Moneta, prosím!“

„Valja Netoličková,“ ozval se ženský hlas, nesmírně příjemný a zvonivý až neskutečně. „Mluvili jsme spolu o pojištění bytu a úrazu u mého muže, jestli si vzpomínáte, no, když jste byl u nás ve firmě N. R. F.“

„Paní Valja!“ zavolal nadšeně, když si před sebou vybavil obraz nádherné blond asistentky.

„Samozřejmě si vzpomínám!“

„Tak jak se domluvíme? Kdy přijdete k nám? Někdy v podvečer. Navrhuji pátek, to bude už klid.“

Převěsil si řemen aktovky přes rameno, vytáhl diář a tužku a zalistoval. Termíny všude zaplněné, až do čtvrtku.

„Pátek,“ řekl do telefonu, „to mi sedí!“

„Shoda!“ špitla. „Tak si pište adresu!“

Zapsal, podtrhl, pro jistotu třikrát. To bude jistě příjemné jednání. Paní Valja Netoličková! Jako přímo vymodelovaná podle těch nejlepších předloh. Tedy jedna příjemná zpráva za druhou.

77.

Na podvečer se domluvil s Frantou Šimkem na jeho chatě na Slezské Ostravě. V telefonu mu Franta ještě připomněl, že by měl auto nechat doma. Znají se už nějaký ten rok, jsou skoro stejně staří. V devadesátém třetím mu Pavel pojistil audi, které prý měl vyhrát v jakési loterii, jak to však bylo opravdu, se nikdy nedozvěděl, ba ani neměl zájem do takových věcí strkat nos. Určitě by mu to nebylo nic platné, stejně by se nic nedozvěděl. A proč taky? Franta Šimek patřil v Ostravě k těm podnikatelům, kteří hned

po revoluci obdivuhodně zbohatli, ukazovali se v nejdražších krovkách a jezdili v nejhezčích fárech jako nějací baroni. Později ho několikrát ukázali v novinách i v televizi, ale to bylo ze soudní síně, kde se projednávaly podvody s lehkými topnými oleji. A zrovna nedávno ho potkal, když se Franta vrátil z Ukrajiny a rozhodl se pojistit svoji zahradní chatku.

Pavel přijel trolejbusem a ještě šel kus pěšky. Franta, tmavě opálený a jen v kraťasech, svaly na rukách ukazovaly, že na rozdíl od Pavla je zvyklý na fyzickou práci. Ještě něco otesával na špalku zapuštěném do hlíny, Pavla však viděl už zdálky a zamával na něho.

Posadili se k zahradnímu stolu mezi dvě košaté třešně vedle řady vysokých keřů černého rybízu, sotva však začali psát, Pavel už zjistil, že stejně pojistku toho dne nepodepíší, protože chatu i s vybavením Franta ještě před odjezdem na Ukrajinu přepsal na svoji dceru a její účast na smlouvě tedy bude nezbytná. Nicméně smlouvu sepsali, zatím bez Pavlova podpisu a razítka, přičemž Franta jen mávl rukou, že podpis dcerky snadno zajistí do druhého dne.

„To vůbec nebude problém!“ opakoval několikrát. „Zato problémy mám jinde, kamaráde!“

„Ty?“ nedal Pavel na sobě nic znát. „Takový úspěšný podnikatel?“ „Bejvávalo!“ rozesmál se. „To je dávno pryč! Teď už zůstaly jenom ty krásné vzpomínky.“

A rozpovídal se, jako dosud nikdy. Při demižonu svého rybízového vína si začal skoro stýskat. Hned po revoluci, to bývaly časy! Ten takzvaně ranný kapitalismus, hotový ráj! A teď? Co teď...

„Ještě jsem doufal v tu Ukrajinu!“ zvedl demižon, aby Pavlovi ukázal, že je v něm ještě dost vína a že může pít naprosto směle. „Po všech těch chybách, které jsem nevědomky natropil předtím, jsem si chtěl udělat takový reparát, abych jako všechno srovnal a mohl jet dál...“

Ukrajinský reparát se však nekonal. Ještě s několika společníky usilovali, aby jim na Ukrajině přidělili alespoň kilometr počítačové sítě, což by jim stačilo k podnikání s internetem a opeřili by nejenom sebe, ale i své potomky na několik generací dopředu. Jenomže tam je dosud všechno jiné. Ranný kapitalismus tam ještě ani nedošel. Na jednoho jejich společníka místní policie něco prý ušila, drželi ho ve vazbě, mlátili a pak ho pustili na kauci 200 tisíc Kč. Hned po převozu do Brna zemřel na rozsáhlá vnitřní zranění. Natržená slezina, záhadná díra v plicích, játra a ledviny roztlučené. Když přijel, prý měl v sobě nabodané drogy, jakési náladovky, pak se sesypal a konec. Kdo by nedostal strach o život? Proto se Franta rozhodl, že na Ukrajině už podnikat nechce.

A když v demižonu rybízového vína ubývalo a Pavel tak vděčně naslouchal, Franta se rozmluvil ještě víc. V devadesátém prvním, když viděl své kamarády, jak si lítají v drahých autech a křížují světem, odešel ze šachty a přidal se do jedné takové party. Pořád bylo s čím obchodovat. Něco dovážet zvenčí, nebo prodávat zase ven. Kamiony kořalky, vlaky uhlí, kůže, sušené mléko, dokonce i ropné oleje. Prachy se sypaly jako zázrakem. Bylo to šíleně podmanivé jezdit si po všech pěti Pé, přes Prahu do Portugalska, Paříž, Polsko, Petrohrad... Dovolit si zapalovat doutníky velkými bankovkami, prohrát v ruletě za jeden večer třeba sto tisícovek i více a ničeho nelitovat, to byl kdysi dávno předtím jenom pohádkový sen, taková jen pouhá fantazie, která se této partě tak hezky naplňovala. Ale pak z ničeho nic se nějak přestalo dařit, prý jako by někdo z nich urazil samotného Boha či co. Pozemky, které nakoupili ještě v bývalé Jugoslávii na turisticky atraktivním pobřeží za nějakých čtyři a půl mega, byly pak Chorvatskem vyvlastněny bez náhrady. Tři celé vlaky s uhlím jim jacísi konkurenti zablokovali na Slovensku, kde zásobovali jednu elektrárnu, a museli se zříct i celého obchodu v těch končinách a udělali to raději, než aby jim vlaky pořád do nekonečna stály na slepých kolejích a šíleně jim narůstala zničující penále. Poslední velký úlet pak zažili s kůžemi z Pákistánu. To přišli skoro o šest mega, když kůže byly skoro celé plesnivé, sice podle pákistánských norem v pořádku, avšak v Evropě je nikdo nechtěl. Každý z party pak začal podnikat sólově po svém. Někdo lépe, někdo hůř.

A teď? Franta čeká na nástup do vězení. Jeho úniky na daních a k tomu penále. Úhrnem nějakých pět a půl mega. A ve vězení mu dluhy určitě nevymažou. Takže patří k těm podnikatelům, kteří jsou toho mínění, že někdy je lepší mít se skvěle alespoň na začátku, než vůbec nikdy...

78.

V pátek zazvonil přesně v pět odpoledne u dveří manželů Netoličkových ve Výškovicích hned za nákupním střediskem Kotva. Otevřela Valja, ještě hezcí, než si ji pořád představoval, vysoká, tenoučká, oči nádherně modré, že by si je modřejší nedokázal ani vymyslet, vlasy vbok do vkusně zvlněného ohonu, tílko z proužků, hezky tvarovaná ňadra za nimi spíše odhalena nežli zakryta, těsné kalhoty jen po kolena, zato skoro průhledné a s přesně vyrýsovanými linkami úsporných kalhotek, nehtíky na nohách perleťově

růžové, celá působila nesmírně voňavě a sladce, až se mu z toho málem zadrhl dech a vyvrátila hlava.

„Pojďte dál,“ otočila se a odběhla do kuchyně, přičemž ji sjížděl očima, „manžel odejel s děčkama na Morávku, tak to sepíšeme sami dva.“

Stejně je zvláštní, pomyslel si, proč to ty ženy všechno dělají, aby byly ještě krásnější než ve skutečnosti jsou. Tolik námahy a peněz je to všechno stojí. To nejspíš kvůli čumilům jako jsem já, když jenom takoví dokáží spontánně a hned ocenit, co zrovna vidí, očima přímo dokořán.

Sezul si sandály, postavil je na koberec a způsobně čekal. Vyběhla z kuchyně, za ní mourovatá kočka a chvíli po ní pak ještě další kočka, pro změnu však hnědobílá. Valja otevřela dveře do místnosti s koženým gaučem, dvěma koženými křesly a nízkým stolem, už na první pohled vše za pořádnou sumu.

Ukázala na křeslo hned u gauče: „Vý si sedněte tady!“

Sedl si, kam mu ukázala, a čekal, že ona si sedne do křesla naproti němu, k jeho údivu však svýma dlouhýma nohama překročila okraj gauče, aby se vměstnala na gauč mezi jeho křeslo a stůl, až neuvěřitelně blízko něho. Hned se chytil opěradla gauče a ucítil, jak se její noha dotkla hřbetu jeho ruky. Byl z toho celý nesvůj. Že se jí ocitne až natolik blízko, rozhodně nečekal. Dosud se mu nestalo, aby si klientka k němu sedla na dosah.

Do místnosti vběhla mourovatá kočka, chvíli si Pavla prohlížela, pak ho obešla pořádným obloukem a pod stolem se vyhoupla na gauč, aby se vedřela do Valjina podpaží a otírala se o její bok se slastně přivřenýma očima.

„To je naše Ágnes,“ pohladila kočku po nastavené hlavičce, „a ten hnědý mourek, to je zase náš Filip.“

Kočku to za chvíli přestalo bavit, seskočila pod stůl a odtud pak vyběhla otevřenými dveřmi někam do předsíně.

Pavel začal počítat, stranu bloku vmžiku počmáral číslicemi, koeficienty a násobky. Chvilími si pomáhal lupou.

„Takže ta vaše domácnost celkem i s odpovědností a jinými přípojištěními, mínus sleva, ročně dva tisíce sedmset padesát čtyři koruny,“ zahleděl se zblízka do blankytně modrých očí. „Chcete platit ročně nebo pololetně?“

„Ročně, samosebou, ale počkejte,“ vstala a překročila okraj gauče, „zajdu se podívat, jestli mám dost drobných!“

Odběhla z místnosti, nejspíš do kuchyně, podle toho, jak se ozývala otvíraná dvířka kredence, lednice a spíže. Rozhlédl se kolem. Za jeho zády stála knihovnička, neveliká, avšak plná knih, hlavně četba pro ženy, kuchařky, nějaké šití a pletení, ale nejvíc románů, všechno ženské počteníčko: Krutá vášeň, Sudba osamění, Tajemný milenec...

Do místnosti vběhly obě kočky, napřed mourovatá Agnes proháněla hnědobílého Filipa, potom naopak, než zase zmizely v předsíni.

Přišla Valja, v rukách talíř s rozloženými kolečky drahých salámů a šunky, a přinesla také karafu se zlatavým nápojem.

„Něco na zakousnutí a doufám, že nejste autem!“ postavila to na stůl, stranou od rozložených papírů.

„Nejsem,“ usmál se rozpačitě.

„To je dobře!“ otevřela prosklené dveře sekretáře, vytáhla odtud dvě štamprle, prohlédla je proti oknu a postavila na stůl, aby je hned naplnila. Potom zase překročila okraj gauče, přičemž Pavel si opět pohotově dal ruku na opěradlo křesla. Ucítil dotyk její nohy a zase v něm všechno jakoby zašumělo.

„Ať vám to píše!“ zvedla nalitou štamprli.

„Na vás, paní Valjo!“ dovolil si říct a přitůkl, než ochutnal a vypil.

Dal se do psaní. Sledovala ho tak zblízka, až mu z toho občas vynechával rozum a měl co dělat, aby něco nenapsal špatně, ačkoliv tyhlety smlouvy může jindy klidně psát i poslepu. Pořád si uvědomoval, jak je u něho blízko, jak si před něho jako by náhodou vystírá nohy, nejspíš aby se jí tak mohl dotknout, což ho naopak vedlo k tomu, že se stahoval, aby zabíral co nejmenší prostor.

Do místnosti vběhly obě kočky a začaly se o sebe otírat a mňaučely, až je Valja musela okřiknout, avšak za chvíli začaly zase.

Přešli na úrazovou pojistku Valjina manžela. Zнала svého muže opravdu do detailu, věděla kolik měří a váží, o všech nemocech, které prodělal a kdy, ve kterém roce, i o jednom úrazu věděla, o zlomené ruce v sedmi letech. „To vám ale nepodepíší já,“ pokrčila rameny, když dopisoval, „ale stavíte se pro to k nám do

firmy, souhlasí?“

„Rád, paní Valjo!“ samozřejmě přitakal.

„Ágnes!“ zjevně chtěla okřiknout poměrně hlučnou kočku, nebo snad obě, hlas se jí však zadrhl.

Pavel se ohlédl. Pochopil. Obě kočky byly v sobě, jejich pohyby víc než výmluvné.

„Agnes, Filípku,“ zašeptala Valja, ve tváři celá rudá, což bylo patrné i přes její čokoládové opálení. „vy dvě čunčátka.“

Vyslovila to spíš mazlivě, než aby je okřikovala. Díval se do její tváře, nozdry se jí chvěly, její noha se přiblížila k jeho, dokonce se jí dotkla, i když jen na okamžik.

Obě kočky si své odvedly znamenitě a poctivě. Filip odběhl jako první, Agnes pomalu za ním.

Pavel teď prožíval hotové zmatení smyslů, všechno se v něm vzdouvalo. Před očima měl mžitky, točily se před ním a všelijak létaly nahoru, dolů a do stran jako plovoucí sraženiny v kvasnicovém pivu. Byl jí tak blízko, a stejně tak blízko byl tomu, co si tolik přál a ke všemu ještě tolikrát. Chápal, že prožít zrovna s Valjou tyto mimořádné chvíle, to by mohl srovnat jedině snad s něčím jako je pro horolezce výstup na nejvyšší horské štíty anebo pro řidiče projet se v těch nejlepších autech po trasách s neomezenou rychlostí.

Nicméně nedokázal to. Jaksi podvědomě to v něm vězelo, jako by si říkal: jedno nebo druhé, buď prachy nebo to druhé, tak to přece funguje a ne jinak.

Zvedl se: „Nezlobte se, já už musím!“

Chvatně posbíral své věci, blok, sazebník, papíry, tužku, vše schoval do aktovky, kromě rozepsané smlouvy na jejího muže.

Podal jí ruku na rozloučenou: „Nashledanou, paní Valjo, stavím se pro tu podepsanou smlouvu v příštím týdnu!“

„Klidně už v úterý!“ pronesla jaksi rozpačitě a podala mu ruku, podání však působilo mdle, klopila oči, už úplně jiná, než jak ji znal.

Hbitě se obul a vyklouznul na chodbu. Dveře se za ním rychle přibouchly, snad trochu prudčeji, než očekával.

Svezl se výtahem dolů. Nevyšel však ven. Pochopil, že se nezachoval, jak si to sám o sobě vždycky představoval. Opravdu, ve svých představách něco podobného viděl úplně jinak. Pokaždé se viděl jako ten, kdo dobývá, a nikoliv kdo utíká, a ještě k tomu takhle zbaběle. Ty pitomče! Vždyť ona se ti přímo... No, snad se to ještě nějak dá. Zítra už by bylo pozdě. Teď je ještě čas.

Rozhodl se. Vběhl do výtahu a vyjel nahoru. Ani se nemohl dočkat, až dojede.

Zazvonil. Zevnitř se ozýval ženský hlas. Její, samozřejmě.

Otevřela mu, mobilní telefon u tváře, jen krátce se na něho podívala, řekla do mobilu: „Miláčku, to mi zase zazvonil ten pojišťovák, no ten, co tu byl, však víš, hele já nevím, co chce!“ Podívala se na Pavla: „Něco jste zapomněl?“ Její oči byly chladné a kovově zešedly, skoro jako by patřily nějaké protivné úřednici.

„Asi jsem u vás zapomněl tužku!“ vymyslel si rychle aspoň něco.

„Co? Tužku?“ zatvářila se rozmrzele. „Počkejte, podívám se!“

Zavřela dveře. Stejně už pochopil.

Dveře se opět otevřely, Valja se naklonila: „Bohužel, vaše tužka tam není! Tak se už v pondělí stavte pro tu smlouvu, jo? Nashle!“

Zavřela dveře. Skoro je zabouchla, slyšel její hlas, sice tlumeně, avšak skoro zřetelně. Mluvila se svým manželem, že půjde na noc k nějaké Jiřce a tam jí může zavolat třeba i o půlnoci, anebo tam pro ni může přijet, pokud si ji chce odvézt na Morávku.

Ještě postál, jako by čekal na nějaký zázrak. Avšak tak zabedněný zase není. Moc dobře ví, že by si měl vynadat. Něco takového prožít zrovna s ní, to by mu určitě nemohl vytýkat ani ten největší puritán.

Když vycházel z baráku, ještě se ohlédl nahoru do jejího patra. Nikdo v okně nebyl. Bezděky mu přilétla vzpomínka na veršík, který kdesi zaslechl někdy nedávno: - Ty nejkrásnější věci trvají déle než tři minuty. - A on by k tomu hrozně rád dodal: A nenabízejí se dvakrát!

79.

Nějak celou věc s Valjou nezvládl a docela ho to žralo. Tak ani nespíchal hned domů, svezl se tramvají do centra Ostravy. Třeba někoho potká a na svůj trapas zapomene a možná zažije něco příjemného.

Vystoupil u Elektry a pustil se po Zámecké ulici na hlavní náměstí. Ani se neohlížel jako obvykle, ačkoliv hezkých žen v úhledných krovkách a slupkách kolem něho procházelo až až a rozhodně se bylo nač dít.

Jak je vůbec možné, že tak selhal? On prostě před ní zbaběle utekl. Asi to bude tím, že si na ni netroufal. Nikdy by si k ní ničeho neodvážil. Zná

ji jenom krátce. Asi to bude tím. Najednou mu přilétl nápad, že by měl nahlédnout do baru Áčko, kde nedávno viděl Igora Kalamu sedět u jednoho stolu s rambouskem odněkud z dalekého Kavkazu.

Igora Kalamu tam nezastihl, bar byl plný neznámých lidí, většinou poněkud osmahlejších, ale uviděl i některé blond, vzduchem se nesla cizí slova, často hodně měkčená, ale i taková, která by nedokázal nikam zařadit.

Když vycházel ven, málem se srazil s dvojicí mladých mužů, oba Igorovi společníci, ten vyšší, to je přece mladý Hladký, menší pak Šmíd.

„No, dobře, že vás vidíme!“ spustil mladý Hladký, celý udýchaný. „Vy to budete vědět!“

„Co jako?“ bylo to na něho moc zhurta.

„No, kde je Igor!“ na to mladý Hladký. „Nikde ho nemůžeme najít!“

Igora? Že ho nemůžou najít?

„Ale to já přece nevím,“ pokrčil rameny, „to vy byste měli vědět, kde máte společníka.“

Oba na sebe nešťastně pohlédli, Hladký si pleskl pěstí do otevřené dlaně, zato Šmíd se obrátil k Pavlovi: „Hledáme ho už druhý den, abyste věděl, odjel naší novou oktávkou, má u sebe tři sta tisíc, co jsme od klientů vybrali jako zálohy na zástavy úvěrů, a taky nám nějak záhadně zmizely tři mobilní telefony, žádné obyčejné šunty za dvě tři tisícovky!“

Naslouchal jako ve snu: Igor? znovu ho to chytlo! v tom klášteře se nevypostil jenom od chutných jídel a opojných nápojů... Igor tedy opět vyskočil z rozjetého vlaku. A přitom se posledně dušoval.

Najednou mu to připadlo směšné. Dokonce se ani neudržel a koutky mu samy od sebe cukaly, přestože chtěl mermomocí zůstat vážný. Poručit si nedokázal, v tomhle a zrovna v této chvíli se tedy rozhodně neovládl.

„Takže Igor...“ zápasil sám se sebou, aby je aspoň neurazil. „To je ale galoš pitomý!“

Zírali na něho snad jako na nějaký obtížný hmyz, oči vytřeštěné, mladý Hladký dokonce zavřel oči, aby raději neviděl. Šmíd se však k němu přidal, dokonce se rozesmál naplno, až se hlasitě řehtal, zatímco Hladký se úplně odvrátil a raději hned škubnul dveřmi a hnal se do baru, za ním pak se smíchem Šmíd, který se ještě na Pavla obrátil: „Když se něco dozvíte, povíte nám, že ano?“

Samozřejmě přikývl. Do Áčka za nimi nešel. Raději o kus dál, do baru Věčko.

Cestou se musel smát: ten Igor! to je ale... Pro něho nikde žádný klášter nemají! Kdysi ty jeho kecy o poustevnících! Třeba o mnichovi, který žil celý život kdesi na vysokém sloupu. Tehdy Igor asi sám věřil, že by něco takového dokázal. Ale představit si ho jako poustevníka? To spíše jako trubadúra, co na šlechtických dvorech opěvovali vznešené paní a ve svých zpěvech je vyvyšovali na svatou Marii, aby je pak stáhli k sobě dolů do bláta jako živočišnou Evu. Igor je gnostik děsně hrubého ražení. Ten si nic odříkávat nebude, když zrovna nemusí. Ale možná přece jenom půjde za poustevníka. Vlastně by to smysl dokonce i dávalo... Co když se rozhodl dokončit to, co už nestihl Krakonoš z Vysočiny? Ty knihy a samizdaty v bednách od prezervativů! To je určitě ten poklad, o který mu skutečně jde. O nic jiného, zdá se. Úplně se zlikviduje, až po něm ani to psisko neštěkne, a pak třeba pod přezdívkou Medvěd z Brd se usadí někde na samotě a naváže na odkaz svého mistra. Tak to nejspíš dopadne. Prostě takový asi bude konec bývalého latexového krále.

80.

V baru vládlo prázdno, jaké tu vůbec nečekal. Zuzka za barpultem se na něho hezky usmála: „Nazdar, Pavlíku! Copak si dáš?“

Objednal si lahvové pivo. Zuzka vypadala moc hezky, ale ona vždycky vypadá moc hezky. Blondýnka, chutně opálená, tělo obepnuté, sukýnka kratičká. Docela mu vyhovovalo, že zůstali v baru sami. Zuzka se rozpovídala o sobě, o sestře, o matce a otci. Sestra ji hodně trápí, v poslední době je nějaká nešťastná, nemá práci, pořád jenom pije a utrácí, otec jí zase nadává, zato máti si jí zastává, že ji to za nějaký čas přejde. Pak přešla řeč na to, že ona žije s jedním mužem asi tak třicátníkem, ale ten na ni skoro vůbec nemá čas, ba ani tento večer si pro svoji holčičku neudělal chvilku a ona by přitom měla ráda někoho rozumného, kdo by s ní počkal do konce směny a pak ji hezky odprovoď domů.

Do baru pořád nikdo nepřicházel, zůstávali sami, čas pokročil přes sedmou, kdy už Pavel většinou doma sleduje televizní zprávy. Zuzčiny oči na něho hleděly tak rozlíceně a celá byla taková moc hezká a nesmírně žádoucí, že ty myšlenky musely přijít. Na ni už přece myslí dlouho. Jasně, co si pokazil u Valji Netoličkové, to si snad nahradí se Zuzkou. Náhrada je to skvělá... Vlastně ani nejde o žádnou náhradu. Zuzka je skvost. A zdá se, že hodně jedlá. Prozradila mu přece, že má svoji garsonku, kterou si vybavila hodně útulně. Takže si jen počká, až Zuzka zavře bar. No a pak? Příležitost!

Někdy o půl osmé mu zabřinkal telefon. Číslo neznal. To mu zavolal Řehoř, krmič zvíře. Potřebuje prý pojistit. Domluvili se, že si zavolají v příštím týdnu. Že by zrovna teď měl nějak vyběhnout od Zuzky, když si spolu tak o samotě a hezky broukají? Hotový nesmysl! To by se musel úplně zbláznit! Přilétlo další zabřinkání. Teď už i podle jména na displeji poznal, kdo mu zrovna zavolal. Emil Gwužd', majitel velkoobchodu s mobily a drobnou elektroniku, jeho dávný spolužák.

„No Emile, co se takového děje, že voláš zrovna v pátek večer?“

„Kde jsi a co děláš, Pavle?“ ozval se známý hlas. „My tu máme skvělý večírek, akorát jsme tu jenom dva chlapi na pět ženských!“

Ze sluchátka se ozývala průrázná a rychlá melodie.

Večírek? pomyslel si Pavel s rozpaky. „Ale já zrovna nemůžu, víš!“

„Je to tady u mě v kanclu!“ vede si Emil svou se zvučným smíchem. „A zrovna tady jedna moc hezká paní povídala, že by se možná nechala pojistit, od tebe prý určitě a hned!“

„Ale já opravdu nemůžu!“ bránil se. „Mám nějakou práci!“

„Škoda!“ poněkud zklamaně to Emil zamáčkkl odněkud z toho svého velkoskladu.

Zuzčina měkká dlaň mu pohladila hřbet ruky, její rty i oči se mile usmály: „Nějakou práci, povídáš...“

„To já jen tak,“ hájil se, „abych ho odrazil!“

„Takže budeš tak hodný a odprovodíš mě?“

Ani se nemusela ptát. „No jistě!“

Jenomže... Často se přihodí takovéto obyčejné, prosté, prachsprosté a brutální jenomže... Do baru vešel Zuzčin přítel, sympaták s vlasy hodně nakrátko. Zuzka hned oběhla pult a už mu visí kolem krku.

„Počkáš tu na mě? Kam pojedeme?“

Zuzce tedy přijel její panther...

Pavel dopil a zaplatil. Ještě zachytil Zuzčin hodně omluvný pohled s pokrčením ramínek právě ve chvíli, kdy její přítel byl zaměstnaný svým telefonem. Tedy smůla! To už není kvůli mé blbosti a nepřipravenosti! To je opravdu smůla! Je určitě pravda, co se říká: kdo by se divil, že blbý má i pech?

Sotva z baru vystřelil na ulici, už věděl, kam půjde. Za Emilem! Do jeho firmy trefil bez potíží, otevřela mu jedna z pracovnic firmy a jakýsi muž, ti už se stejně měli k odchodu, takže nemusel ani zvonit. Uvnitř vládlo nějak moc velké ticho na to, že zrovna probíhal večírek. Žádná hudba, jenom ženské hlasy. A nesmírně vážné. Když vešel do kanceláře, tak kromě hrubých mračen a chuchvalců cigaretového dýmu viděl, jak se Emil pozvolna zvedá z podlahy mezi měkkými koženkovými křesly a z nosu mu crčí krev. Kapesník se mu brzy zbarvil do ruda a mohl z něho ždímat krev. Ani ručník z WC nepomohl. Jedna žena vytáhla z kabelky balík dámských vložek a roztrhala ho. Jednotlivé vložky použila jako kapesníky, jiné máčela v chladné vodě a přikládala je Emilovi na tvář, krk i zátylek. Až teprve potom krvácení přestalo. Takže tak je to s Emilovým večírkem, snadno vyhodnotil jeho průběh. Emil se rozdováděl a prostě to neutančil. Práskl sebou o zem. Ve svém věku a zrovna se svým tělem by už tak divoce zacházet neměl. Z tanečků ani z řeči o pojistkách samozřejmě nebylo nic. A protože Pavel měl s Emilem tak trochu společnou cestu, šli spolu na tramvaj. Všechna sedadla byla už obsazená, oba se tedy zavěsili na madla a stáli. Po tom pobytu v začmouzeném prostoru museli všem okolo smrdět jako čerti. Nikdo samozřejmě nic neříkal, jenom nejbližší citlivý nosík mladé slečny, sedící hned u nich, sem tam hlasitě a okázale popotáhl a smrknul.

Emil se najednou na Pavla zahleděl, nějakou dobu si ho prohlížel jako snad někoho úplně neznámého, než z něho vylezlo: „Víš, jak to bylo s tou lasičkou a jak do mě tři měsíce prali ty injekce. A pak s tím bazénem. Jak jsi mi všechno pokaždé radil a já jako blbec... No, ty si to moc dobře pamatuješ, jen se nedělej! A já pořád nevím a nevím...“

„Co jako nevíš?“

„No, jestli bych ti měl za všechno poděkovat, anebo dát přes hubu.“

Takové pochybnosti! Má to těžké, když neví. Tak tyhle věci by člověk určitě vědět měl! řekl si Pavel. Komu by měl dát přes hubu, anebo od koho by zasloužil. Asi by to hodně prospělo. Hlavně vědět to

druhé. Třeba Pavel v tom určitě má jasno. Komu bych přes držku měl napráskat já a kdo zase mně!

Emil v zamyšlení sáhne do kapsy, vytáhne něco zakrvavělého, utře si tím nos a vysmrká se do toho. Po tom pádu byl ještě pořád jaksi mimo. Pavel si všiml, že Emil má tvář samou krvavou šmouhu. A v ruce zakrvácenou vložku. Dámskou vložku! Pavel najednou celý strnul. A nebyl sám. Jenomže on věděl, že ta krev je opravdu jenom z Emilova nosu. Nemohli to však vědět všichni ti z tramvaje. Slečnu poblíž natáhlo na zvracení, šíleně se rozkašlala a stále ji natahovalo a dávilo, až to vypadalo, že se snad udusí. Jakýsi chlap zasyčel zhnuseně: „Dělají ze sebe inteligenty a přitom jsou to hovada!“

Nechal se slyšet i další hlas, ten patřil ženě středních let: taková čuňata by prý vůbec neměli pouštět do tramvají...

Co chcete najednou všem vysvětlovat? To se přece ani nedá!

Ta ostuda! Ta ostuda! opakoval si Pavel se skloněnou hlavou a jen tak úkosem a po očku sledoval, jestli mezi pohoršenými nepozná některého ze svých klientů. Avšak nikoho neviděl, naštěstí! Raději neměl na ten nešťastný Emilův večírek chodit. Po tom smutném nedorozumění u Valji Netoličkové už neměl zůstat ani v baru u Zuzky. Raději měl jít za klientem panem Řehořem. Tou maličkou pojistkou by sice moc nevydělal, ale aspoň by se vyhnul ostudě. Chlast a ženské, směs dobrá akorát pro ostudu.

Zase jeden proradný den! Ale za to, co se stalo Emilovi, já opravdu nemůžu! Kdyby si ten cvok aspoň setřel ty krvavé šmouhy z natlučené huby! Kdybych uměl nadávat! Třeba tak jako Věna. Asi bych ho teď překonal.

81.

V neděli ráno hned po desáté mu zavolal pan Jiří Korejčík, majitel restaurace Semiramis v Zábřehu, že mu kdosi v noci při diskotéce rozbil sklo na vstupních dveřích. Pavel se zrovna koupal ve vaně, hlavu zpěněnou od šamponu, Nadka mu přinesla mobilní telefon do koupelny. Samozřejmě klientovi slíbil, že ještě dopoledne mu zaveze formulář k vyplnění. Žádnou kravatu si nevzal, jenom navlékl svůj civil, rifle a lehkou rozhalenku, mezitím si na skeneru nafotil formuláře, aby klientovi mohl dát aspoň dva, pak nasedl do bílé felicie a jel do Zábřehu.

Jenomže majitel v restauraci nebyl, nikoho jiného kompetentního tam nenašel, šel tedy ven, aby počkal, až klient přijede.

Procházel se zatím podél vedlejšího bloku, jakéhosi hotelového domu s ubytovnami a kanceláři. Najednou mu zabřinkal telefon. To bude asi klient! napadlo ho a ani se nepodíval na displej.

„Jilemnický! Moneta! Prosím.“

„Nazdar, Pavlíku!“ překvapil ho známý ženský hlas.

„No ahoj, Ali! Cože tak voláš? Co se stalo?“

„Abys věděl, Irena poslala za Ervínem řidiče z jejich firmy, aby jí všechno oblečení rychle sbalil, že ten řidič jí to odveze do Čech a že už se domů nevrátí.“

„Kdo?“ nechtěl uvěřit. „Irena že se nevrátí?“

„Už to tak vypadá, Pavlíku!“

„A co na to Ervín?“ skoro se zajíkal. „Co říkal!“

„No co asi!“ trošku se nabrousila. „Že je to... no však víš! Láteřil jako dominikán!“

„A s tebou Irena nemluvila, Ali?“ snažil se vyzvídat. „S ničím se ti nepsvěřila?“

„Hele, mám ti říct pravdu?“

„No jistě!“ přikývl. „Jestli můžeš?“

„Ervín je vůl, dalo se to čekat.“

Irena se tedy rozhodla. Odešla od Ervína, vlastně nic konkrétně neřekla ani Pavlovi. To ho skutečně bere. A pořádně. Snad proto se po mně tak dívala z toho autobusu, uvědomoval si, už v té chvíli až moc dobře věděla, že už se spolu nikdy nevidíme. Myslet si o tom můžu, co chci. Důležité je, co si myslela ona. Proč odešla od Ervína? A proč zároveň i ode mě! Ale asi už začínám být pověřivý i v těchto věcech...

Když jaksi podvědomě odmítl Valju, přestože si ji mohl získat, zároveň s ní přišel i o Irenu. A možná i se Zuzkou by to dopadlo k světu, jen mít trošinku štěstíčka. Ale u ní je to snad ještě pořád k světu. Tedy snad... No, třeba to tak nějak je, třeba ne. Že by mu to všechno způsobila Valja? Tyto mimořádně nádherné ženy jsou prý hrozně osamocené, nemají skutečné kamarádky, chlapi si na ně až tak moc netroufají. Zřejmě i Valja v něm viděla svého budoucího přítele, on vůbec má asi jakési podivné fluidum, že se mu lidé sami přimlouvají a hrozně rádi svěřují, obzvlášť ženy, jak se zdá. Asi někoho takového potřebovala.

Svým zaváháním ji vlastně odmítl, tím o ni přišel, ale Irenu taky ztratil, ačkoliv jak ho zrovna napadá, Irena má v Třinci rodiče, třeba za nimi občas přijede z Čech a setká se i s ním. Kdo ví, jak to s ní je. Samo se jaksi vnucuje srovnání... Kdykoliv jsem se neprozřetelně zřekl nějaké pojistky a předal ji někomu jinému, protože jsem si ji sám nestačil sepsat, najednou se mi nějak záhadně přestávalo dařit a v tu ránu jsem měl hodně problémů, abych nějakou pojistku domluvil, třeba i týden či dva jsem tak vyšel úplně naprázdno. Jistě ne až tak nadarmo někteří pojišťováci říkají, že za pojistkami se chodí jako za děvčaty, s výsledky nachlup stejnými: pořád jenom plané sliby a kde nic tu nic...

Shora na něho dopadla vodní sprška, plesklo mu to o hlavu, ramena, rozplesklo se to i kolem něho po asfaltu, kde zůstalo mokro. Podíval se nahoru a zkoumal, odkud to přilétlo. V oknech nikdo, v otevřených už vůbec ne. Z kteréhosi okna dokořán se rozléhaly skřeky, které měly nejspíš napodobit jakousi kvílivou melodii. Blbecci jacísi! ulevil si. Raději pak už zrovna pod těmi okny nechodil. A když potom přijel pan Korejčík a Pavel mu vylíčil, jak po něm kdosi shora něco tekutého vychrstl, dostal docela klidnou odpověď: „No to máte ještě pořád dobré, pane Jilemnický, po mně odtamtud shora zase kdosi hodil talířem s jídlem, asi mu nechutnalo, víte, jsou tam ubytováni nějakí sportovci nebo kýho šlaka.“

Když pak šel zpět ke svému autu, vyhnul se tomu místu hodně širokým obloukem, zrovna jako se v pátek u paní Valji její kočka Agnes vyhnula jemu, pro ni neznámému člověku.

V poledne mu zavolal pan Řehoř, že má zrovna čas, který ani v pondělí, ani jindy v týdnu mít nebude. I v telefonu bylo znát, že má skvělou náladu, o poznání lepší, než tehdy, když byl u něho v bytě na muglinovském sídlišti. Zajel za ním bez otálení. Teď už pan Řehoř uvažoval spíše o nějaké pojistce se spořením, tedy o takové, za kterou by Pavlovi přistály na kontě o něco šikovnější provize, než za obyčejnou úrazovku. V dobrém rozmaru prozradil, proč se tak rozhodl. Víte, pane Jilemnický, spustil, zatímco stál u sporáku a čekal, až se dovaří voda na kafe. Kterýsi z kolegů nechal jenom na chvíli pootevřenou klec s krkavci a oba ptáci uletěli. Jeden zmizel úplně, zato ten druhý nebyl daleko. Sedával na stromě a shora hleděl na svoji klec. A to byl právě ten, který se jmenoval Klip, zrovna ten, který míval ve zvyku na něho nalétávat, klovat ho do hlavy nebo mu servat rádiovku a shodit ji na zem. Ten krkavec byl nesmírně chytrý a prozíravý. Ani ti nejlepší, kteří se ho pokoušeli chytit, na něho neměli. Jenom ho viděli vždy na vysokém stromě, jak je sleduje hezky shora, do klece zpátky však ho dostat nedokázali. Až jeden z veterinářů si vzpomněl, že viděl pana Řehoře se vztekat zrovna kvůli tomuto krkavci, který si dělal šoufky vždycky jenom z něho a z jeho rádiovky. A tak vznikl nápad, jak krkavce dostat zpátky do klece, byl to prý jediný možný způsob, protože pokud začne létat po okolí, už nikdy se nemusí vracet na stejné místo. Pan Řehoř napřed odmítal, nakonec však přece jenom souhlasil, když mohl pomoci dobré věci. Otevřeli prázdnou klec, pan Řehoř tam naoko usilovně zametal. A krkavec Klip opravdu neodolal. Snesl se s vysokého stromu a vrátil se do klece, zobákem strhl stopku rádiovky, škub a šup s ní dolů. Dvířka klece se pochopitelně hned zavřela, ukrytému veterináři jen stačilo zatáhnout za špagát. Tehdy se už pan Řehoř na Klipa nezlobil, ale usmíval se. A usmíval se i při tom, když podepisoval svoji životní pojistku se spořením. Pavel se usmíval taky. A proč by ne?

82.

Pořád se mu nechtělo věřit, že Irena se sebrala jen tak z ničeho nic, aniž by se s ním alespoň rozloučila. Ani mu nezavolala, ani neuznala za vhodné mu poslat třeba jen krátkou esemeskovou zprávu. Může se proto domýšlet, že neutekla jenom před Ervínem, nýbrž i před ním. Proč? Své důvody asi měla, což nejlépe ví sama. A proč vlastně pořád jezdila až někam do Čech? Tam se jí prodávalo nesrovnatelně lépe než tady. Vždyť říkávala, že nejradyji by se přestěhovala, třeba sama bez Ervína, někam do středních či východních Čech, snad i do Prahy. Ostrava je pro ni mrtvý grunt, tady prý zdechl pes. Takže ve skutečnosti mu při posledních setkáních asi opravdu něco malovala, avšak on ji nepochopil. Zvlášť, když mu posledně tak sugerovala, že se s ním chce scházet někde v hotelu a milovat se s ním až do samého konce. Možná kdyby jenom trochu víc a pozorněji naslouchal, co mu říká, snad by se dozvěděl, co zamýšlí. Asi ji nebral dost vážně. A ona zatím opravdu jednala. Anebo je taky možné, že se rozhodla najednou. Snad tu byl nějaký důvod! Možná dokonce i Pavel. Ale určitě to je Ervín, tak se mu všechno ukazuje. A jak se vlastně s Ervínem poznala? Přes inzerát. Oba už po jednom rozvedeném manželství, ona měla dva malé kluky a on zůstal sám, když mu bývalá žena ještě docela malou dcerku odvezla v kočárku a přestěhovala se k jinému chlapovi. Kdo koho si vybral, těžko dnes říct, asi to bylo vzájemné, tehdy nejspíš ano. Později, když se Ervín přestal snášet s jejími syny, takže museli odejít bydlet, kam to jen šlo, hlavně po internátech, začaly určité potíže, které postupně ještě víc narůstaly, až se nakonec rozhodla, jak se

rozhodla.

Myslel na ni a dost to s ním šilo po celý zbytek neděle, i večer, když seděl před televizí a zíral na pohyblivé obrázky, aniž by je vnímal. Pořád měl před očima Irenu. Vážnou, zvesela rozesmátou, ale nejvíc smutnou. Taky její hodně zřetelné oči, hledící na něho i z nějakých dvou set kroků, když jel za autobusem a za několika auty, které se vedraly před něho.

Noc měl bezesnou. Skoro pořád při vědomí. Pokud měl alespoň trochu správný odhad, pak prospal sotva dvě hodinky. A kdo ví, jestli vůbec.

A v pondělí ráno, ještě než dopil své poslední ranní kafe, zadrnčel telefon, ne však mobilní, nýbrž pevná linka. Podíval se na hodinky, pár minut po sedmé. Kdo má něco až natolik důležitého zrovna v pondělí ráno?

Zvedl sluchátko. „Jilemnický, prosím!“

„Dobrý den, pane Jilemnický, tady Zdena Dobrovodská! Vzpomínáte si na mě?“

Bodejť by ne. Tehdy v Janovicích na chatě jejího táty, potom v Ostravě v restauraci, bylo tam víc lidí, hlavně ten mladý Ondra Zengr.

„Samozřejmě, vzpomínám si!“ usmál se.

„Ondra Zengr vám vzkazuje, že mu ten sklad v garáži včera v noci někdo vyloupil!“

No to je ale nářez! „Cože, ten sklad? A stačil ho už zabezpečit?“ „To určitě ano,“ ztišila hlas, „tak abyste věděl, dneska to jde nahlásit na policii a taky na pojišťovnu.“

„Děkuji vám za zprávu,“ skoro se galantně uklonil.

„Tak kdyby něco, najdete mě v té cestovce,“ ještě víc ztlumila hlas, jako by měla obavy, že jim někdo naslouchá, „však víte, kde to je.“

„Vzpomínám si a rád se stavím, abych se na vás podíval.“

„Tak nashle!“ zaklapla telefon dost prudce.

Vloupačka! No to mě podrž! Ale hlavně že si to už stačil zabezpečit, aby dostal, co mu právem patří. Jinak má smůlu. Doufám, že stačil. Vždyť jsem mu to všechno vysvětlil. Snad až dost podrobně.

83.

Odpoledne zašel do firmy N.R.F., aby převzal od paní Valji podepsanou úrazovou smluvu na jejího manžela. Musel chvíli počkat, než přišla z oběda. Když ho uviděla, nasadila hodně chladný výraz, až takový, jaký od ní nečekal. Tak se ujistil, že si ho odložila úplně k ledu. Smlouva podepsána, všechno jak bylo dohodnuto, přesně do puntíku. Podali si ruce na rozloučenou, usmála se, avšak šlo bezpochyby jen o naškolenou grimasu, nic víc, nic míň. Tehdy u ní se vlastně rozhodl. Vybral si. Rozhodl se pro prachy, bude je mít, ačkoliv částka nijak značná.

Smlouvy zanesl do pojišťovny a zapsal do registru, to kdyby se náhodou něco stalo, třeba hned po půlnoci, aby nic nezmeškal. Zrovna když zasedl k telefonu, vešel do kanceláře ředitel, sotva se však rozhlédl a ihned zmizel. Za necelé dvě tři minuty Pavlovi zazvonil na stole telefon. Zvedl sluchátko.

„Jilemnický, pojišťovna Moneta, prosím!“

„Policie České republiky!“ ozval se rázný chlapský hlas. „Zrovna vás potřebujeme!“

„Mě?“ poněkud ho to zaskočilo. „No prosím! A o co jde?“

„Dnes nám pan Ondřej Zengr nahlásil vloupání do svého skladu elektroniky, potřebujeme se vás jenom na něco zeptat, takové ty běžné věci, jak jste sepisovali předmětnou pojistnou smlouvu, no a tak dále.

Prostě rutina!“

„Samozřejmě, kdy mám přijít?“

„V pátek ráno v devět, jestli vám to vyhovuje, rezervujte si tak něco přes hodinku.“

Pátek ráno, to si čas udělá, bude muset.

Sotva položil sluchátko, znovu vešel ředitel, nějak podivně se motal kolem Pavlova stolu, prohlížel si všelijaká lejstra a oběžníky, jako by nic zajímavějšího nikdy v životě nečetl, zdálo se, že je do nich opravdu zabraný, avšak Pavel ho několikrát přistihl, jak si ho nějak zvlášť bedlivě prohlíží. Moc by za to nedal, že ten voňavý frajer mu s gustem přitíná.

84.

Zrovna na ten den měl v diáři domluvenou schůzku už nejméně měsíc nebo dokonce dva. Fotoateliér Richter! To je přece Alešek z Halor! Jeden z té party, dnes už hodně legendární. Je to v Porubě...

Přijel tam přesně na minutu. Alešek na něho sice zrovna nečekal, ale čas si samozřejmě udělal.

Nakoupil nějaké věci a chce je mít všechny pojištěné. Jeho nikdy moc neznal, o moc lépe zná Džeryho z Havířova, ale i Věnu Jeřábka. Pouze o Aleškovi věděl, že dlouho bydlel ve Frýdlantě, odkud přijížděl do Havířova na mejdany haloráků. Vždycky byl usměvavý a příjemný, dobře se s ním vykládá. I tentokrát spolu zavzpomínali na staré časy, pochopitelně napřed sepsali, co měli. Přišla řeč i na staré Halor. Alešek si posteskl, že sotva všichni skončili školu a začali pracovat, už to s nimi většinou nebylo k vydržení a Halor se jaksi rozpadlo, potom už se tak nazývali jacísi mlad'oshi, ale to už nebyly žádné intelektuální sedánky, žádná beatnická poezie, jenom tvrdá muzika, přemíra chlastu a kdo ví, čeho ještě.

„To víš, kamaráde!“ usmíval se Alešek. „Většinu to odválo někam do háje!“

Jasně, vždyť Pavel přece ví... Zdena Mikuš, ten se odstěhoval někam ke Znojmu, jeho žena zdělila vinohrad a on tam měl zajištěný flek ředitele kulturáku. Bajvok žije někde v Orlové u stadionu. Žoržík a Žoržůvka se odstěhovali do Kanady.

„...a taky Džery!“ pronesl Alešek s naprostou jistotou. „Ten je taky v Kanadě!“

„Džery? S ním jsem mluvil nedávno, když jsem byl v Havířově.“

„Vyloučeno!“ pronesl Alešek rázně. „Džery je v Kanadě!“

„A není!“

„Je!“

Snažil se mu vysvětlit, že opravdu mluvil s Džerym, že ho přece navštívil, a že Luboš Klement, jak se Džery ve skutečnosti jmenuje, zůstal v Havířově, že léta marodil na páteř a usiluje o invalidní důchod, že se s ním žena rozvedla a že je na tom špatně.

Alešek si však vedl pořád svoji, nenechal si nic vysvětlit, on přece zná Džeryho lépe, přestože s ním nechodil do školy jako Pavel: „Takový hezký blond'ák to byl, vysoký, štíhlý, prostě frajer, ale skutečný frajer, se vším, co k tomu patří, jestli mi rozumíš!“

„To souhlasí, akorát že není v Kanadě, ale pořád bydlí tam, kde vždycky bydlel, v Havířově.“

„Blbost!“ nehodlal Alešek ustoupit. „Ten Džery, kterého já si pamatuji, je v Kanadě!“

Tak v tom asi pravdu má, nechal Pavel toho zbytečného sporu. Džery, kterého si Alešek pamatuje, ten asi bude někde v Kanadě nebo třeba i jinde. Ale ten skutečný Džery bydlí v Havířově, má sice nějaké ty potíže, vždyť kdo je dneska nemá, ale on je míval i kdysi dávno a vždycky z nich vylezl a pak o sobě dal nějak vědět...

85.

Ještě toho dne mu zavolal Petr Bílý, někdejší kolega z Monety, nyní manažer odbytu v jedné z ostravských zinkoven. Potřeboval nabídku na havarijní pojištění služební felicie. Domluvili se na odpoledne v Ěmku. Oba přišli naprosto ve stejnou minutu, viděli se přicházet už z dálky, Pavel šel od pošty, Petr od velkého parkoviště na Heroldově ulici.

Před Ěmkem Pavel zahlédl velkého vlčáka bez košíku a neuvázaného. Usoudil, že to může být jedině Rex, pes Rudy Hoška, místostarosty z obvodní radnice, zatím ho však nikde neviděl. Asi bude uvnitř, řekl si. Před odjezdem do Chorvatska se zřejmě loučí s kamarády ze zastupitelstva, přestože už dávno nepije. Po chodníku, zrovna kolem uvázaného Rexe, šla nějaká starší paní, u nohou jí běhal malý pejsek. Když uviděl velkého vlčáka, zuřivě se dal do štěkání a dorážel na něho, až ho Rex naráz chňapl pod chřtán a cukáním zjevně zesiloval stisk, přičemž ten malý pak už neštěkal, jenom nešťastně kvílel. Kvílela taky jeho panička, která se ohlížela kolem a zoufale natahovala k breku: „Čí je ten hrozný pes? Čí je ten neřád!“

Pavel se rozběhl k hospodské zahrádce a tam, u jednoho ze stolů, opravdu seděl Ruda Hošek se svými kolegy z radnice. Nic nemusel vysvětlovat, Ruda hned pochopil a vyběhl s křikem: „Rex! Rex! Necháš ho, ty lumpe? No fuj!“

Vlčák povolil, maličký pejsek, celý rozklepaný a rozfňukaný, si našel co nejkratší cestu do náruče své paničky, celý se při tom třásl, moc dobře věděl, že jeho výpad na velkého psa mohl být už tím posledním, čeho se kdy dopustil.

Stará paní, když poznala, že její miláček je celý a zdravý, zuřivě se obořila na Rudu Hoška, snad podobně jako předtím její mrňavý uzlíček na ohromného Rexe: „Co si to myslíte, takového velkého psa nechat bez náhubku! Měl byste dostat pokutu! Však já se vám o ni postarám!“

„A vy, paní,“ nenechal se Ruda Hošek vyvést z klidu, „si toho svého miláčka držte hezky za řemínek, aby neurážel pořádné psy!“

Nicméně za chvíli už byl klid, stará paní si odnášela svého mazlíčka, Ruda Hošek si pro jistotu přinesl

od svého stolu řemen, na který si Rexe uvázal.

Pavel s Petrem Bílým se rozhlédli po zahrádce, všechny venkovní stolky obsazeny, zato uvnitř skoro prázdno. Za barem zrovna vystávaly dvě malé hezké blondýnečky, jedna s vlasy nakrátko, druhá zase pro změnu s dlouhým a patřičně masivním copem.

Při řeči a výpočtech zvládli každý akorát po jednom škopku. Stačili zavzpomínat i na to, jak kdysi v Monetě společně podnikli několik nabídek po ostravských firmách. Taky Petr měl špatné zkušenosti s Jitkou Vránovou. To jeho jako prvního tak podvrtně připravila o firmy, které spolu navštívili. Pavel mu tehdy moc nerozuměl, když na Jitku nadával. Pochopil teprve, až se sám ocitl ve stejné situaci. Pak ale zuřil mnohem víc než Petr a Jitce vynadal hodně ostře a přede všemi, nejenom za sebe, ale i za mladšího kolegu.

„A co teď?“ prohodil Petr. „Pořád je z ní stejná mrcha?“

„Pořád,“ Pavel jen potvrdil, co oba věděli moc dobře, „a všechno jí vychází.“

„Ale že se jí daří, potvoře!“ až nevěřicně Petr pokýval hlavou. „A přitom se tváří jako nějaké nevinňátko.“

„Abys věděl, na každou svini se voda vaří!“ připomněl si Pavel výrok řezníka při nedávné zabijačce

„To je dobré!“ rozesmál se srdečně Petr Bílý. „To na Jitku Vránovou opravdu sedí!“

To sedí na každého, pomyslel si Pavel. A spíš na mě, než na tu hadici.

86.

Když se s Petrem Bílým loučil před barákem s několika hospodami, přicházel k nim zrovna zastavárník Oťas s nějakou hodně mladinkou holčičkou, mohla mít asi patnáct, snad ještě tak nanejvýš sedmnáct, víc určitě ne, jak se Pavlovi jevila. Útlá plavovláska, nesmírně křehké stvoření, vedle Oťasovy postavy tedy určitě. Nejspíš jeho dcera, má přece holku.

„Nazdar, Oto!“ kývl na něho Pavel. „Ale že bys nás mohl představit své nové přítelkyni!“

Očekával, že Oťas, který vždy mívá smysl pro recesi, se zasměje a jen mávne rukou. Spletl se však. Oťas se totiž zatvářil, jako kdyby byl zrovna přistižen při něčem nečestném a nesportovním.

„To je moje dcera!“ dokázal ze sebe vydat a třeštil oči na Pavla, zřejmě až neskutečně vyděšený.

Zato dívenka se začala bavit, smála se, až se předkláněla. Střídavě hleděla na Oťase, Pavla i Petra a smála se opravdu s netajenou chutí.

„Jenom nám nepovídej,“ zašpásoval si ještě Pavel, když viděl, jak se Oťasova dcerka skvěle baví, zatímco její táta se mračí, jak ho určitě už dlouho nikdo neviděl, „a hlavně se tím netaj, nic na tom není.“

„Ale to je opravdu moje dcera!“ stále nechtěl Oťas pochopit legraci. „A jmenuje se Klára, abys věděl, ty kanibale jeden!“

„No dobře,“ povolil Pavel, „slečno Klárko, těšilo mě!“

„Mě taky!“ vyprskla, zatímco ji táta chytil za ruku a táhl pryč na parkoviště, kde měl zaparkováno zase nějaké nově zastavené auto, snad aby spolu zajeli na dobrý oběd někam do centra Ostravy.

No jo, pochopil Pavel, o co tak asi mohlo Oťasovi jít. Určitě by mu hrozně vadilo, kdyby se Klárka dozvěděla, jak se jejímu tátovi líbí mladé holky. Zrovna je tomu asi měsíc... Pavel šel kolem jeho zastavárny, jen tak zkusil otevřít, avšak dovnitř ho vpustil až teprve bzučák, spuštěný od prodejního pultu. Oťas nebyl sám. Seděl sice za svým stolem s mřížemi, avšak rozhovor, který vedl se dvěma hezkými mladinkými dívenkami, se rozhodně neodbyval jenom ve služebním duchu, což se dalo poznat taky podle toho, jak se obě berušky červenaly. Po několika dnech, když se spolu potkali v Péčku u škopku, líčil mu Oťas, jak se těch dvou holčiček vyptával, proč si nechaly propíchnout pupíky a navléct si do nich stříbrné kroužky, a dozvěděl se od nich, že podobné kroužky mají i jinde, ale to se prý jen tak neukazuje, ale, jak dodal, kdyby ho Pavel v hovoru tak neomaleně nevyrušil, možná by mu obě holčičky ukázaly své stříbrné a zlaté kroužky i jinde, než jenom na pupíku. A kdo ví, jestli Oťas s těmi dívenkami něco nezamýšlel, snad jim dokonce nabídl, aby mu někdy za měsíc přišly domů šlapat zelí, určitě by se mu líbilo dostat do kvartýru takové myšky. Když si to člověk tak probírá, je kolikrát asi lepší držet hubu a nesnažit se za každou cenu o legraci. Není se co divit, když tátovi jde o to, aby o něm dcera měla co nejlepší mínění. Ale Klárka zřejmě taky nechce zůstat po otci v ničem pozadu, tedy co se týká smyslu pro recesi. Někdy v minulém týdnu se usadila se svými třemi kamarády v mezipatře paneláku, bafali tam vodní dýmku, pouštěli si arabskou muziku a každému, kdo kolem nich procházel, říkali: - No co, islám stejně přijde! -

Cestou se ještě stavil v Péčku. Napřed nahlédl přes prosklené dveře, jestli uvidí někoho známého. U dveří se několik mladíků komfíhá u stolního fotbalu, stojí je to asi stejně tolik námahy, jako by hráli sami na

hřišti. V jednom z boxů vidí známé tváře. Byl to stůl s cedulkou: Hosté V.I.P. Na stěně tam visela nástěnka s ústřížky novin, poutkem na háčku pak malý polštářek, to kdyby někdo z vážených hostů si chtěl na chvíli zavřít očko, když přece desky stolů pořád ještě vyrábějí hodně tvrdé.

Zasedl mezi své kamarády a známé.

Nad stůl se naklonila černovlasá servírka, spíše jejich kamarádka: „Tak co si dáte, vy abstinenti?“

Přicházeli další hoši, bývalí V.I.P. hosté z Ěmka, u stolu se za chvíli všichni tlačili a ti, co přišli až pak, museli si sednout vedle.

Pavla napadlo, že by měl vyhledat Arnošta Grabowského. Když se za ním stavil do firmy, zrovna tam oslavovali a Arnošta nikde neviděl.

Šel tedy do Háčka. Arnošt tam seděl se dvěma kámoši, před sebou jeho neodlučný malovaný krígl, zrovna dopíjel a poroučel si znovu naplnit. Byl jakýsi bez nálady, ani jeho kámoši u stolu nijak nezářili nadšením. Pavel si přisedl, netrvalo dlouho a dozvěděl se, že z pojistek zatím určitě nic nebude. Nikdo z Arnoštových kolegů v práci nemá zrovna chuť se pojistit. S odměnami, na které se chystali, to dopadlo úplně jinak, než čekali. A stalo se to právě v ten den, kdy Pavel přišel za Arnoštem do firmy, nenašel ho a jeho kolegové tam oslavovali, ne však se svými kolegyněmi, jak si Pavel myslel, nýbrž majitel firmy jim uspořádal mecheche, zaplatil občerstvení a dokonce pozval i ty holky. Ale jaké pak zažili překvapení, když za ním na druhý den přišli pro své odměny a on jim odečetl nejenom za občerstvení, ale i za ty holky, a nedal jim skoro nic. Prý si to holky vysloužily.

„Tak těm štětkám dal naše prachy!“ Arnošt celý rozlítostněný zvedl k ústům svůj malovaný krígl. „Ten si s námi dělá, co se mu zachce!“

Ještě toho dne, když prý za šéfem přišla jeho manželka, že by potřebovala na šaty, dal jí nějakých patnáct tisícovek. Ležerně jí to pohodil na stůl před Arnoštem, kterého se to šíleně dotklo. Kdyby už nebyl tak starý, určitě by se šefovi na všechno vybodl, a to bylo řečeno ještě hodně slušně. Dělá mu mistra, ale ve skutečnosti mu celou firmu řídí on, když šéf raději jezdí na kole, které nestojí méně než stopadesát tisíc. Ale to všechno by se ještě dalo snášet.

„Ale že s námi tak vybabral,“ Arnoštovi se v očích až zaleskly slzy, „a že nám strhl prachy, aby je dal těm kurvám, to mu nezapomene nikdo z nás! A já ho vždycky málem považoval za kámoše.“

Ale co s tím udělají? pomyslel si Pavel. Prostě šéf si trochu zašpásoval. A ti chlapi? Kam by šli? Jinde zase by měli potíže třeba jiného charakteru...

87.

Na druhý den zavezl nabídku paní Veřovské až za Havířov. Jako mnoho jiných, ani ona se nerozhodla na místě a hned, všechno si od něho převzala, schovala do stolu a řekla, aby se ozval někdy za měsíc, dříve prý se mu nebude moci věnovat. Skončil u ní dříve než si naplánoval, přemýšlel tedy, kam by se mohl stavit, aby zbytečně nepromarnil spoustu času. Vzpomněl si, že někde poblíž viděl nějaký dům, kde sídlí firmy. Bývalý kulturní dům, nad vchodem z daleka viditelný štít s nápisem: Dům podnikatelů. Hlavní vchod našel uzamčený, šel tedy ze strany, kde dveře zely dokořán. Vstoupil do přitímtí, do chodby s dveřmi opatřenými štítky s názvy firem. Všude zaklepal nebo zazvonil, nikde mu neotevřeli. Pouze jedny dveře měly zvenčí kliku, ty však vedly do restaurace. Zatáhl a vešel. Začmuzeno jak se patří. Mezi převalujícími se chuchvalci dýmu na něho zíraly přioipilé tváře, žádné noblesní podnikatele by mezi nimi ani nehledal.

Toho dne si udělal čas, aby zajel do Frýdku na zámek, kde jeho kamarádka Azra pracuje jako asistentka ředitele muzea. Zaparkoval raději na sídlišti a k zámku si zašel pěšky, aby zbytečně neplatil parkovné.

Azru zastihl v pilné práci u počítače, přitom něco diktovala své kolegyni od vedlejšího stolu, ženě snad o dobrých deset let starší. Když ho Azra uviděla, až zavýskla radostí a skoro k němu běžela úprkem. Věděl, že je ztřeštěná, ale že až tak moc, netušil. Zdálo se, že mu skočí kolem krku, avšak jen mu podala ruku, zato ji ale stiskla až nečekanou silou.

„Jdeš za mnou nebo za kšeftem?“ pronesla laškovně, ačkoliv moc dobře věděla, že oba důvody rozhodně obstojí.

„I za tebou i za tvým šéfem,“ pronesl jako by s omluvou, „víš jak to je, napřed služba!“

„Potom družba!“ přikývla s úsměvem. „Ale šefík zrovna odjel do Ostravy na památkový úřad, čče!“

Ani příliš nelitoval, že šéfa zrovna nezastihl. Zastihne ho příště, tak co. Byl rád, že vidí Azru, třebaže za těch nějakých pár let měl dost možností, aby se za ní podíval, což neudělal. Měla zrovna nakvap, vyřešila to však tím, že mu strčila do ruky igelitovou složku s listy hustě popsanými jakýmsi textem.

„Víš co, Pavle?“ významně mrkla na kolegyni a hezky se na něho zblízka zahleděla svojí pozoruhodnou tvářičkou, na které se, ačkoliv zatím nijak výrazně, začínaly ukazovat dvě tři tenoučké vrásky. „Ty bys mohl jít dolů do naší muzejní kavárničky na dvorečku, tam si dáš kaffičko a tak za dvacet minutek či za půl hodky mi tam můžeš objednat dvojku vína, platí? No a zatím si můžeš přečíst nějaké moje povídečky. Doufám, že tak hodinku čas máš!“

V kavárničce si objednal kaffičko. A protože by se jinak nudil, pustil se do čtení Azřiných povídek. Ani lupu nepotřeboval, měla to napsané hodně zřetelným písmem, snad jako by věděla, že to bude číst právě on. Už kdysi se mu svěřila, že píše povídky a že je píše ze svých zážitků, proto si ji při četbě dokázal představit jako živou. Nebylo mu to nijak proti mysli, vždyť Azra je moc zajímavá, tak o dva roky starší než on, ale vypadá, jako by měla hodně pod čtyřicet, prostě skvělá, sama si je toho moc dobře vědoma. Poznali se před lety. Pavla pozval tehdejší kastelán Jeník Slavoňský, se kterým se znal už dobrých deset patnáct jar. Přenocoval v kastelánově domečku. Azra tam taky nocovala, avšak v ubytovně personálu, kde si zabydlela malou komůrku. Všech šest, Pavel, Azra, Jeník a ještě tři mladíci si rozdělali oheň u stěny, za kterou měl být kdysi dávno zazděn perníkář, že krutě umučil svoji dceru. Seděli u ohně ještě dlouho po půlnoci, opékali vuřty, brambory i hřibky se slaninou, pili víno a pivo a vedli řeči, nejvíc o tajemných věcech, o spiritismu a magii. Azra ho celou dobu sledovala a on, když zrovna věděl, že po něm nikdo nehledí, zase sledoval ji. Dopoledne ho odvezla do Frýdku, odkud pak jel vlakem do Ostravy. Od té doby měl její telefon napsaný v diáři a občas jí zavolal, vždycky si slibovali, že se spolu sejdou a zajdou si sednout někam na lampu vína, což se však dosud nestalo. Upřímně řečeno, mnoho toho o ní nevěděl, jenom to, že dělá v muzeu asistentku a že je hrozně moc zajímavá, brunetka vysoká asi jako on, pás tenký jako školačka. Něco mu ale prozradil bývalý hradní kastelán Jeník Slavoňský. Že je potřetí vdaná, když obě předchozí manželství dopadla hodně špatně. Její první manžel, silně pod vlivem své matky a jasný objekt pro ústav, se tak šíleně bál jakékoliv infekce, že se s Azrou líbal prý jenom přes celofán. Její druhý muž dopadl hodně příšerně, našli ho zamčeného v koupelně, kde si podřezal nejenom žíly na rukách. A její třetí manžel? Pavel o něm nic neví, ale jistě mu tolerance neschází, ani pochopení pro její literární sklony.

Srkal kafe a začel se do povídek, hlavně aby se o ní něco dozvěděl. Ku podivu všechny povídky byly skoro stejné, akorát jména chlapů vždycky jiná. Pokaždé šlo o totéž, vždy si na ni políčil některý ze sebevědomých samců, aby ji dostal. Prožili spolu divoké flámy a pokaždé došlo na její zpěv, nejčastěji v rytířském sále muzea. Nakonec se každý z těch samolibých idiotů dokonale ztrapnil. Pavel přečetl už čtyři povídky, opravdu všechny skoro jako opsané z první, jen nějaké drobnější změny. A ti chlapi, všichni bez výjimky, ťulpas vedle ťulpase, takoví samci, co přemýšlejí výhradně jen svými koulemi, aniž by zrovna hráli biliár. Prostě co povídka, to jakési takové zastydlé dívčí: dej mi ruku, fuj ty kluku!... Tak tohle číst už dál nemusím! Po páté pořád to samé! Komu by se chtělo? Když pobývala na hradě, procházela se podhradní oborou, objímala stromy a vykládala si s nimi. Ale o tom v povídkách ani kaňka, a to by zrovna mě zajímalo nejvíc. Takže co na hradě vlastně hledala? Jevila se jako hodně zajímavá, ale zatím jenom klade pastičky.

Azra se ukázala někdy po půlhodince. Objednal jí dvojku vína a protože se mu svěřila, že zrovna před dvěma dny měla narozeniny, taky sobě objednal víno, přestože jako řidič by neměl. Ale co, stejně hned nepojede a přece si už tolikrát přál, aby se s Azrou aspoň jednou posadil k vínečku. Azra se ještě domluvila se servírkou, že čeká telefon od kolegyně, až přijede šéf.

Cítil se s ní opravdu skvěle. Z jedné dvojky vína za dvě hodky čekání se jich na lístku naježilo hned sedm. Už nemyslel na to, že je autem, myslel jenom na Azru a na to, jak je skvělá, jak dobře vypadá a jak musí být úžasné s ní prožít nejenom pouhý flirt. Tak došlo i na to, že ji několikrát políbil, napřed jenom na hřbet ruky, pak i na rty. Už ani sám nevěděl, kolikrát jí opakoval, jaká je z ní skvělá a úžasná žena. Taky mluvil něco o prvních okamžicích, když se poprvé uviděli na hradě.

„Zvláštní,“ pronesla několikrát v zamyšlení, „nikdy bych si ani nepomyslela, že zrovna ty ...“

„Ano, já.“

Začala mluvit o svých povídkách, jak se chce světu vyzpovídat, pak ještě dostala nápad, že mu zazpívá, ať sám posoudí, jestli má talent nebo ne, protože vážně uvažuje o kariéře zpěvačky.

„K tomu ale potřebuji klavír!“ rozhodla. „Jdeme do rytířského sálu!“

Zaplatil útratu a šel s ní rozlehlými a chladnými chodbami a schodišti, až otevřela těžké vyřezávané dveře do sálu s řadami lavic a s velkým pianem.

Ukázala mu, kam si má sednout, aby dobře slyšel, a odklopila víko nad klávesnicí.

„Jsou to samá blues!“ usedla na lavičku k pianu. „Tak poslouvej, Pavlíčku.“

Její zpěv se rozléhal, rozhodně mu nepřípadalo, že by se mohla zpěvem živit, avšak bylo v tom něco zvláštního, jakási podivná síla s ním šila natolik, až ho donutila ocitnout se u ní hodně blízko. Sedl si k ní na tutéž lavičku. Stále zpívala, nenechala se vyrušit, ani když jí zajel dlaní pod košilku a hladil ji po útlém břichu, které se zpěvem napínalo a chvělo. Taky se jí zakousl do ramene, prostě tak to někdy bývá, že člověk ani nemůže jinak...

Najednou něco bouchlo. To klaply těžké dveře sálu.

„Co to tu vidím!“ zaječel jakýsi děsně protivný chlapský hlas.

Byl to asi šedesátiletý muž skoro holohlavý, menší, obtloustlejší, vizáž přísná a úřední, až to praštělo.

Oba v mžiku stáli v pozoru, ona dost vylekaná, jak ji příchod muže zaskočil. Jemu taky zrovna nebylo příjemně.

„To je pán z rozhlasu, víte?“ ukázala Azra na Pavla, nejspíš aby zachránila, co mohla. „Přijel z Ostravy, aby se mnou udělal zkoušku!“

„Tak se přece nezkoušejí partitury, pokud vím!“ jeho vztek ještě narůstal. „Takže, vážená paní Holíková, za pět minut vás chci vidět na vašem pracovišti!“

Chlap se otočil a zmizel za těžkými dveřmi, které opět bouchly, avšak ne už tak nečekaně jako předtím.

„To byl ...“ obrátil se Pavel na Azru.

„Můj šéf,“ zašeptala.

Ted' už nevypadala, že by ji situace nějak ohrozila. Spíše se začala usmívat. Všechno jí najednou přišlo k smíchu. Zato Pavel? Zase jeden trapas, taky v rytířském sále, zrovna jako všichni ti pitomí samci v jejích povídkách. A o kšeftu ve frýdeckém zámku a muzeu? Si už tak akorát můžu jenom nechat zdát.

88.

V pátek ráno spočítal dvě nabídky pro nové klienty, zapsal je do počítače a odeslal elektronickou poštou. Ještě před osmou hodinou, hned co spolu s Honzíkem posnídali ohřáté uzenky, ho napadlo, že zkusí zavolat Aleně, jestli ví něco nového o Ireně.

„Jistěže vím!“ pronesla poněkud veseleji, než by očekával. „Ségra bydlí v Praze u jednoho muže, je mladší než ona, skoro o patnáctku! A kořen je to!“

„A jak ses to dozvěděla?“ vyzvídal. „To ti sama řekla?“

„To všechno Ervín,“ určitě se skvěle bavila, „vyčítal si řidiče z té firmy, když se zrovna stavil doma v Ostravě, a zmáčkl ho.“

„A Irena s tím svým ...“ těžce se mu mluvilo.

„Jako jestli se znali už předtím?“ zjevně se pásala na jeho rozpacích. „Tak to mu ten řidič neprozradil, to prý nikdo neví, ale Ervín si myslí, že u něho už nějakou dobu přespávala, to víš, Irča přece vypadá, no ne?“

Dost ho to chytlo. Myslel si úplně něco jiného. A stejně by to Ireně nedokázal vyčítat. Co měla za život s Ervínem? Takovému bláznovi nakopat!

A co on, co on jí mohl slíbit? A hlavně, co mohl splnit? Moc dobře to věděla, proto se mu neozývala. Vždycky za ním přišla spíše jako za starším bráchou, kterého nikdy neměla a nejspíš jí hodně chyběl. Byl pro ni jen přítelem, zpovědníčkou, trezůrkem stesků, ničím víc. To si jenom namlouval, co všechno pro ni znamená. Vlastně pro ni znamenal zhruba to, co ona pro něho. Jako někdo, s kým se občas sejde u škopku a pokecají spolu. Ale jak se na něho dívala, jak se s ním loučila! Stejně jí nemá nic za zlé. Ani nemůže.

Na devátou byl domluvený na policii v centru Ostravy. Na co se tak asi budou ptát? Ještě nikdy ho jako svědka nevolali, ačkoliv se už přihodilo tolik pojistných událostí. No nic, však uvidí!

Přišel přesně, přihlásil se dole u okénka, čekal, až si pro něho přišli. Všude samé harašení zámeků a zvonění klíčů a ještě kovovější cinkot mříží. Nábytek všude hodně starý a zašlý, takový už ani skoro nikde není vidět! hleděl kolem sebe užasle. Takové ponuré místo! Jak jinak? Když tu vzduchem lítají všelijaké skličující myšlenky. Nic dobrého...

Uniformovaný policista ho zavedl do stejně skromné místnosti, kde se mu představili dva důstojníci v civilu, jeden něco přes padesát, druhý podstatně mladší, ani ne třicet. Dlouho trvalo, než se vůbec začali vyptávat, zatím do místnosti přišlo nebo jenom nahlédlo nějakých osm deset chlapů, kteří si ho prohlíželi se zájmem poněkud zvýšeným na to, že se jich zrovna nic z toho netýkalo.

Otázky žádné krkolonné, spíše si zapisovali, jak příkyvoval na to, že to a to je jeho podpis, že to a to bylo sepsáno tehdy a tehdy tam a tam. Trochu z toho ospalého rytmu vybočila otázka staršího policisty,

jestli viděl, jak je objekt zabezpečený a jestli vůbec viděl pojištěné zásoby na vlastní oči. Odpověděl po pravdě, že objekt ani zásoby na vlastní oči neviděl. Tehdy se ten mladší neudržel a vyjel o hodně drsněji: „Jak to, že jste se sám o sobě nepřesvědčil! Je to přece vaše povinnost!“

„Nemusím všechno vidět,“ klidně odrazil Pavel jeho výpad, „taková je praxe, tak se to dělá.“

„Ale to je přece přímo vytváření podmínek pro trestnou činnost!“ skoro zahromoval ten starší. „Vždyť tady jde o tři miliony, jestli si vůbec uvědomujete, co to i pro vás znamená!“

Ti dva se snad cítili, jako by ho přímo drtili v jakýchsi klepetech, viděl jim to na očích, hleděli na sebe navzájem skoro vítězoslavně, jak snadno na věc vyžráli. Nicméně Pavel věděl své. On přece nic neudělal, a co se týká toho, jestli si měl prohlédnout zásoby za tři miliony? Proč? Stejně by jen tak, spatra a takřkajíc z rychlíku, nedokázal uhádnout, za kolik to je, to by musel být hodně dobrým jasnovidcem, když taková inventura trvá i několik dní. Nijak ho to nevezalo, klidně si nechal napsat do protokolu, že neviděl ani objekt, ani zásoby. Kdyby toto měl být trestný čin, pak by museli pozavírat všechny pojišťovány, kteří se zabývají majetky podnikatelů.

Na další otázky se oba policisté jistě také chystali dost dlouho, což se dalo poznat, jak opět zhurta vygradovali to, co se jim jevilo obzvlášť nebezpečné.

„A odkud se pan Zengr dozvěděl, jak si má zajistit svoji garáž?“ naklonil se až skoro k němu přes desku stolu ten starší. „No, rychle!“

„No jediné ode mě!“ pokrčil Pavel rameny. „Já mu všechno vysvětlil.“

Oba policisté na sebe významně pohlédli.

„On vás snad nutil, abyste mu všechno tak podrobně vysvětlil?“ přidal se z druhé strany ten mladší. „Tak jak to bylo! No, rychle!“

„Prosím vás!“ sehnul se Pavel pro aktovku. „Já jsem pojišťovací poradce, to přece víte, no a mojí povinností je přece klientovi všechno pořádně vysvětlit!“

Ten starší uhodil pěstí do stolu: „No to snad nemyslíte vážně! To jsou přece tajné materiály!“

„Vůbec nejsou tajné!“ ohradil se a vytáhl z aktovky složku, ze které vysoukal potišťená lejstra s nápisy: Všeobecné pojistné podmínky a Smluvní ujednání. „Tady je máte!“

Ten starší mu papíry skoro vyškubl z prstů: „No snad nechcete říct, že klientům dáváte přímo návody!“

„Všechno si tam přečtete, nic jiného jsem panu Zengrovi neřekl, než co je tam napsáno! Asi by bylo dobré, kdybyste...“

„Jistě že si to přečtete!“ zlostně ho přerušil ten starší. „To si pište, pane agente. No, pane Jilemnický!“

To, jak potom formulovali protokol, se mu ale vůbec nelíbilo. Není přece obžalovaný, aby to tak proti němu šli. Ačkoliv, ať si napíšu, co chtějí. On je si sám sebou jistý.

Nedlouho pak se ocitl u antikvariátu, kde se stával nedávno, když se dozvěděl tu hroznou zvěst o Arboně. Chvilí uvažoval, jestli má vejít, nakonec přece jenom vešel. Rád se prohrabuje v knihách, hlavně v hodně starých, už značně ošuntělých, s deskami zbroušenými používáním. Sáhl po jednom ze zašlých svazků, jakási teologie to byla, nalistoval a začel se jen tak, do náhodného místa: - ...vina Satanova spočívá v synovské vzpouře proti odvěkým otcovským pořádkům, přestoupení hranice je tu nepochybné a nelze s ní hábat, jak by se komukoliv zachtělo, ani tam, ani zpět, i kdyby kdokoliv chtěl sebevíc... - Zajímavé, pomyslel si. Kdo v mém případě překročil tu hranici? Ondra Zengr? Jitka? Ředitel Vachala? Anebo snad já? Ti policajti se na mě dívali jako na nějakého lumpa. Oni jistě nepovažují tu pomyslnou hranici za pevnou a neměnnou. Co jsem tak hrozného udělal? Ale vždyť oni to nakonec stejně všechno doladí...

89.

Ředitel svolal mimořádnou poradou, což kdekoho překvapilo, když stejně probíral jenom samé plky, které mohl klidně nechat na nejbližší pravidelnou poradou. Jenom jedna věc z toho, jak se zdá, se jevila neodkladná. Příkaz z generálního ředitelství, že od příštího dne až do odvolání se musejí všichni stavit hned ráno v pojišťovně, tam se musejí zapsat a v případě, že někdo má schůzku hned od rána, pak musí do sešitu zapsat i místo a čas. A taky všechny schůzky s klienty mimo prostory pojišťovny musejí být zaznamenány pravdivě, což se bude přísně kontrolovat. O tom prý rozhodl generální ředitel, aby se zamezilo tomu, že agenti si vůbec neřádaají o dovolení zůstat doma nebo jet někam na dovolenou a dělají si co chtějí a nemístně hřeší na to, že pojišťovna jim stejně dovolenou neplatí, takže zcela proti smluvním

podmínkám nerespektují nejzákladnější kázeňská pravidla. Bylo dost reptání, ředitel však nakonec rázně ukončil poradou a odešel, aniž by cokoliv dále objasnil. Zato Jitka, ta protivná můra, po očku shlížela po Pavlovi, zjevně mu dávala najevo, že právě kvůli němu se to všechno děje. Podle toho taky poznal, že ta mrcha ví o něm víc, než je zdrávo. No jasně! ušklíbl se jen tak sám pro sebe. Věna ty dva satanášky opravdu moc dobře zná. Má je přečtené, jako by všechno měli napsáno přímo na tělíčku.

Napřed se zařekl, že Ondrovi Zengrovi v žádném případě nezavolá, i kdyby nevím co, přece však to zkusil, avšak jeho mobil se stále omlouval, že je dočasně mimo provoz. Šel tedy za Zdenou do cestovky. Tabuli s nápisem Trasica našel hned, Zdenu jakbysmet. Seděla v prvním boxu za lítacími dvoukřídlými prosklenými dveřmi, nejspíš proto, aby tak hezkou holku co nejvíc vystavili na dohled každému, kdo prochází kolem a třeba jen tak ze zvědavosti nahlédne dovnitř.

„No dobrý den!“ usmála se příjemně jako vždy. „Co pro vás mohu udělat?“ Obvyklé obchodní fráze, avšak Pavel hned vytušil, proč. Obrátil se a uviděl jakousi starší paní v brýlích, stojící bez hnutí, která něco četla z pestrých lepenkových desek.

„Dobrý den,“ uklonil se zdvořile, „rád bych mluvil s panem...“

„Chápu!“ pospíšila si Zdena s odpovědí. „A co takhle dneska odpoledne ve tři?“

„Dobře, souhlasím,“ uklonil se lehce, „a kdepak ho máme?“

„Jako předtím, jestli nevdává?“ přimhouřila své krásné levé očko. „A mně tu zastihnete nejlépe ráno hned po osmé, to je největší klid na delší jednání.“

Pavlovi bylo jedno, kde se s Ondrou Zengrem setká, hlavně s ním chce mluvit, aby se dozvěděl, co všechno se kolem něho tančí. Je třeba přece vědět, vo co tady gou!

Přišel přesně ve tři, Ondra Zengr už seděl u stejného stolu jako vždy, zatímco u vedlejšího seděla čtveřice chlapů, z nichž tři se po Pavlovi okamžitě ohlédli, což mu neušlo.

Ondra Zengr měl zakalené oči, taky se mu trochu málem motal jazyk, ale každé jeho slovo bylo proneseno s rozmyslem, takže Pavel pochopil, že svoji opilost jen předstírá, asi kvůli chlapům od vedlejšího stolu.

Vylíčil mu, co po něm na policii chtěli, že po něm šli jaksi zostra. Nato mu Ondra Zengr řekl:

„Podívejte, každý si děláme svoji práci! Policie taky, tak co! Nechte, ať si dělají, co je jejich povinnost, na to je tu přece máme a jsou za to moc dobře placeni z našich daní. Říkejte jim jenom pravdu! Nic víc než pravdu. Co vám k tomu můžu ještě říct?“

Vlastně ani nic víc neřekl, to samé opakoval snad desetkrát: jen pravdu! říkejte jen pravdu! čistou pravdu...

Taky co jiného? Kvůli tomu jsme se scházet ani nemuseli! Co si mám o něm myslet? Když já někdy v jeho letech začal vydělávat a chodit do hospody za své pesos, ten brouček ještě tahal za provázek dřevěného kačera po písečku. A dnes? Kdo vlastně je ten Ondra Zengr? Loupežník, anebo oloupený? Já bych za něho packu do ohně nedal! Na to mi ten pacholíček připadá až trochu moc otrkaně...

90.

Sotva se ocitl z restaurace venku, zabřinkal mu telefon. V chůzi se podíval na displej: to číslo ještě nezná.

Přiložil si telefon k tváři: „Jilemnický!“

„To jsem já!“ ozvalo se poněkud rozladěně. „Ervín!“

Ervín? Co ten může chtít? Že by si pořídil nový telefon, když od něho Irena odešla?

„Co potřebuješ, Ervíne?“

„Abys přišel!“ zase ten jeho nepříjemný hlas. „Potřebuji s tebou mluvit!“

Z toho je Pavel tedy nadšením celý v lese.

„Kdy?“

„Třeba hned!“ zaznělo úsečně.

„Tak za půl hod'ky!“ souhlasil.

Celou půlhodinu pak uvažoval, co Ervínovi řekne, když se ho zeptá na Irenu. Vlastně spolu ani nic neměli, jenom tenkrát v autě, ale to se jistě tak naprudko brát nedá. Chlubit se tím nehodlá, Ervínovi už vůbec ne. A jestli existuje někdo, komu by s chutí rád střelil přes hubu, kdyby ovšem byl zvyklý takto řešit své problémy a potřeby, pak je to hlavně Ervín, avšak na druhé straně ovšem, jestli má opravdu někdo právo namlátit hubu pro změnu zase jemu, pak je to asi jenom Ervín. Jde jen o to, na čí straně je to právo větší.

Dole byl vchod otevřený, vyjel výtahem do pátého patra. Dveře znal, už tu párkrát byl kvůli pojistkám, ale to už dávno předtím...

Moc příjemně mu nebylo, když Ervín otevřel. Jenomže ten nevypadal, že by se chtěl zrovna bít. To určitě nehrozí!

Zavedl ho do kuchyně, kde už na stole měl rozloženy hromádky všelijakých dopisů a lejster.

„Jak už víš, Irena se nalepila k jednomu mladému kolíkovu a už se nevrátí!“ pronesl jen tak na úvod. „Potřebuji, aby ses mi podíval na pojistky, abych neplatil nic zbytečně, však víš, jak na to, ty se tím přece živíš!“

Ještě že tak! Ulevilo se mu, avšak dával pozor, aby na něm Ervín nic nepoznal. Ani mu to netrvalo příliš dlouho. Všechny doklady pohromadě, že je ani v pojišťovně lépe nevedou. Na pořádek byl Ervín odjakživa, dokonce to Irenu někdy štvalo a mívala na něho vztek, že ji pořád nutí něco leštit, ukládat a skládat, jako by nebylo kolikrát nic důležitějšího. Dvě pojistky dal stranou, na jednu z nich sepsal výpověď a na druhou formulář na změnu.

Ervín mu zatím uvařil svůj oblíbený bylinkový čaj, stopro zdravý, jak zdůraznil, až Pavla dokonce napadlo, že určitě je moc divné, když oba s Irenou užívali tak úžasně zdravé věci, že se jí stalo, co se stalo. Avšak to všechno je asi úplně jinak, než aby člověk mohl soudit tak jednoduše. Taková nemoc přece, když se v člověku uchytí, se asi těžko zastaví obyčejnými čajíčky. Ervín kdysi hodně a rád experimentoval s bylinkovými čaji. Irena povídala, že ještě tak před pěti jary na něm každý hned na první pohled poznal, když něco zkoušel. Několik sousedek poděsil, když se jim zjevil na chodbě nebo ve výtahu jednou celý modrý, jindy zelený nebo žlutý.

Pak už Ervín začal o Ireně.

„Ne že bych měl na ni vztek,“ opakoval několikrát, „ale jsem docela rád, že už ji mám z krku!“

Z krku? Je rád, že se jí zbavil? To snad ne!

Neměl zájem se Ervína příliš vyptávat, zvláště když tak pitomě kecal. Je rád, že ji má z krku! To je akorát tak na pár obyčejných facek, kdyby ovšem byl Pavel trochu ostřejší. Stejně měl chuť mu aspoň jednu střelit, nejenom kvůli jeho kecům. Taky měl chuť mu říct, jaký je z něho pitomý kretén. Avšak udržel se. Ne kvůli sobě, vůbec už ne kvůli němu. Jedině kvůli Ireně. Co kdyby se chtěla vrátit, když jí bude hodně zle, a jediné proto, že Pavlovi o něm řekla, co řekla, by ji ten idiot nevzal zpátky. Člověk prý nikdy neví, co udělá, když je s ním nejhůř. Oni přece spolu žili. Ne jeden večer, ne měsíc, ani jeden rok. Skoro deset jar byli spolu. Kam Irena půjde, až to na ní začne být vidět a ten mladý na ni přestane mít chuť?

91.

Hodně uvažoval o tom, že by to s tou policií neměl nechat jenom nějaké náhodě nebo samospádu. Začal vzpomínat, které advokáty zná a kde by je nejlépe potkal jenom tak, třeba na chodníku, anebo ještě lépe u skleničky v baru. Tři z nich jsou jeho klienty, jeden dosud ne, ačkoliv je to jen otázka času. A pak má ještě čtyři, ale těm by musel solit a na to zrovna teď nemá. Zaměřil se tedy na Jindru Filu. Tak pětaticátník, elegantní štíhloun, vždy jako z cukru. Jeden z těch, kterému sociální demokracie zrušila členství po nevydařeném pokusu o průlom do velké politiky. JUDr. Jindřich Fila tehdy podal žalobu na Lidový dům v Praze, tedy vůči vládní straně, což však nikdo kompetentní nehodlal řešit a případ odložili. Jindru Filu občas vídává a ví, kam chodívá do baru.

Měl štěstí hned napoprvé, potkal ho právě před tím jeho barem. Nebylo těžké ho pozvat dovnitř alespoň na kafe. Nic ostřejšího Jindra toho dne nemohl, když ho ještě čekaly nějaké pojižďky mezi Ostravou a Karvinou.

„No co máš, ty bejku!“ Jindra hned pochopil, že o něco jde. „Nějaký průser nebo co, tak ven s tím!“

Pavel mu ve stručnosti skoro všechno objasnil. Jindra se trochu rozpačitě škrábal po tváři a po nose.

„Ty vogo! To je ale pěkná rána! Tři mega, sešly by se. No, já bych na to čas neměl! Těžko říct, vojtku! Každopádně pokud jsi si jistý, ale opravdu jistý, že jsi nic nezmršil, pak buď rád, že ti ještě ani vyšetřovatel, ani státní zástupce neoznámil, že je proti tobě vedeno trestní stíhání, to by potom všichni tihle fešáci dělali všechno pro to, aby tě dostali, a to bys byl úplně v prdeli, vinen nevinen, to si ale piš, vole! Zatím to je ještě zlaté, ty kolibříku, hodně zlaté...“

„Tak tedy když mě zavolají, mám tam za nimi normálně zajít?“ páčil z něho Pavel rozumy. „Anebo raději ať mi to dají písemně a mám se nechat zastupovat?“

„No to máš těžké, strýcu!“ ošíval se Jindra. „Vždyť já ani o tom všem vůbec nic nevím. Žádné

podrobnosti.“ Dlouze si mnul bradu, nervózní o poznání víc, než Pavel. „Ale asi bys měl jít, když tě zavolají. A hlavně, ty vogo, bacha na hubu! Každé slovo dobře važ, místo deseti jen jedno, a žádné rozkecávání jako někde u piviska, ty vole nabručenej!“

Takže držet hubu! No to je toho. Na takovou radu se snad ani advokáta ptát nepotřebuji.

92.

Na mobilu mu břinklo. Jenom jednou, což znamená, že mu na něm přistála esemesková zpráva nebo se mu někdo chce jenom zaznamenat, aby mu zavolał zpět. Vyňal mobil a podíval se. Na displeji symbol obálky. Je to zpráva... Namačká, čte: UZ SE NEVRATIM MILUJI TE NEZAPOMNELA JSEM NA CEM JSME SE DOMLUVILI VERIM TI.

To je přece Irena! Kdo jiný? To číslo! Určitě její nové číslo! Hned jí zavolám...

Namačkal, čekal.

Chvilí to nikdo nebral, potom se ozval děsný hluk, hospodský kravál, hlasy, hudba, cinkot skla, pípání, asi hrací automaty...

„No co je!“ ozve se do toho nějaký nerudný chlapský hlas.

„Tady Pavel Jilemnický!“ trochu ho to vyvedlo z míry. „Chtěl bych mluvit s paní Irenou Frančkovou!“

„Neznám!“ ozve se skoro nepřátelsky. „Odkud jste!“

„Já? Volám z Ostravy!“

„To je omyl!“

Ozvou se tóny. Tamten to prudce zamáčkl jako nějakého červa.

Pavel si znovu namačká tu esemesku. Přečte, žádný podpis, žádné jméno, ale kdo jiný? Že by to byl opravdu omyl? Smysl to dává, jedině kdyby mu to poslala Irena. Třeba využila toho, že ten chlap nechal mobil někde na stole jen tak bez dozoru a poslala zprávu. Ten chlap ji nemusí znát, jak se zdá. Ale co když je to opravdu omyl, jak mu tamten řekl. A ten hlas určitě nepatřil žádnému mladému hřebečkovi, ale starému protivovi.

Ať přemýšlel, jak chtěl, stejně mu ta zpráva dávala smysl jedině, kdyby ji poslala Irena. Vlastně to mohl od ní čekat, že se přihlásí. A taky to od ní čekal. A taky ví, o co jí jde. Jednou, bylo to v baru pozdě večer... Seděli v koutě na spojených lavicích, ona měla nohy přes jeho kolena, že se skoro zdálo, jako by mu seděla na klíně, a úplně zblízka jí hleděl do čistých modrých očí, že se v nich až mohl rozplynout jako v nějaké virtuální realitě, a tehdy jí řekl poměrně dost o tom, co věděl a co ji tolik zajímalo na tom malém ústřížku z okultního časopisu. Neřekl jí všechno, ale dost na to, aby pochopila, o co jde. Ale proč mu posílá zprávu jako odněkud z jiného světa? Další tanečky s telefony? Ona to asi ani jinak neumí. Ale stejně nemám jistotu, že to poslala zrovna ona. A jestli něco opravdu chce, ať aspoň zavolá! Raději ať přijede. Takové služby jen tak na neurčito se přece neposkytují! Jako bych zrovna neměl na co myslet...

Celý zbytek dne, ba i v noci, pořád přemýšlel, do čeho se vlastně dostal. Co když to ten Zengr udělal? Půl mega je přece dost peněz... Mezitím se mu několikrát dostavilo škytání. A hodně silné. Nejenom takové to neurčité. To určitě Irena! Jenom tak to dává smysl. Ale pokud něco chce, ať si o to sama řekne. A co vlastně chce? Hrát si se mnou nějakou hru, jako si ti mladí hrají ve svých počítačích? Na to ať si zapojí svého kolouška.

Nejsilněji se mu škytalo ráno. Sotva se probudil, osprchoval a už seděl u snídaně. Vždycky přesně v sedm hodin. Na minutu přesně. Možná i sekundy by souhlasily. To už ani žádná náhoda být nemohla. Ale stejně na podobné zábavy nemám kdy! Těch potíží, co se sunou!

93.

Brzy ráno v osm zašel do cestovní kanceláře Trasica za Zdenou. Ku podivu tam potkal i Silvu, tu druhou černovlásku, která tehdy přijela na Dobrovodského chatu se Zdenou, Ondrou Zengrem a svým přítelem. Dokonce i tu mašli měla ve vlasech, avšak nikoliv žlutou jako tehdy, nýbrž červenou. Obě holky umně vymalované, kratičké sukně, halenky skoro průsvitné, obě moc hezké a pozoruhodné kopretinky, jakými se tato cestovka může pyšnit a vystavovat si je snad jako zářivé příklady, jak skvěle vypadá, kdo si pořád cestuje někam k moři i jinam po libosti v tom ohromném světě.

Silva hned věděla, co má udělat, bez řečí si sedla za přepážku namísto Zdeny, která zavedla Pavla do jedné ze zadních místností, kde stála dvě bohatě vypořstrovaná křesílka a nízký stoleček s popelníkem, stojacím zapalovačem a krabičkou amerických cigaret. Zdena mu nabídla cigaretu, odmítl jako nekuřák,

kafe taky nechtěl, aby se zbytečně nezdržovala. Zapálila si tedy a ukázala mu, aby zasedl naproti ní. Chvilí si ji prohlížel, jen opatrně, aby to nevypadalo příliš okatě, stejně odvracela hlavu, protože jí muselo být jasné, že po ní jezdí očima, po jejích nohách, hezky tvarovaných a opálených, po trojúhelníčku bílých krajkových kalhotek, výrazně prosvítajících v polostínu napjaté kratičkové sukýnky, až měl pocit, že se tam pod tou bílou maličko černá i kožíšek. Klouzal očima i po blůzce, která spíše zvýrazňovala nápadité vzorečky podprsenky, ale taky i po hezkých štíhlých rukou s perleťovými nehty jako nějakými drápy, v neposlední řadě i po tváři, jíž by se nedalo nic vytknout ani na titulní straně reklamních katalogů. Celý ten prostor jako by tu byl jen výhradně kvůli ní, to pouze z ní tu jako by něco hezkého a cenného vyzařovalo, zatímco všechno ostatní kolem ní jí tvořilo o poznání temnější a lacinější kulisu. Úplně jako na svatých obrázcích. A najednou si uvědomil, že tu její tvář už viděl někdy hodně dávno, to ještě nevyhlížela tak hezky. Ale ta podoba? Až to zaráží! Že si toho dříve nevšiml! Bodejť, když byl tolik zaslepený Irenou. Vždyť Zdena je mnohem víc podobná té ženě z dávného snu, černé paní.

Bylo to akorát na jednu cigaretu, kterou postahovala poměrně silným sáním se šlukováním. Rozhodně na ní viděl nervozitu. Ruce se jí poněkud třáslly. Zjevně se o svého milého bála, částečně se na něho taky občas utrhala. Ondra Zengr je prý v poslední době, kdy došlo k tomu vloupání do garáže, úplně jiný, pořád jen chlastá, vyседává po barech, hlavně v Áčku, ale i jinde, kde má spousty známých, a nadává na policajty, že se zaměřují na něho a buzerují ho, místo aby hledali skutečného zloděje. Pořád je mu nablízku nějaký tajný, dokonce se před ním sami ukazují, aby je poznal, aby o nich dobře věděl. Jeden z těch dvou policajtů, kteří případ vyšetřují, zrovna ten mladší, po Ondrovi prý obzvlášť pase, mají spolu nevyřízené účty ještě ze školy, kde mu Ondra Zengr přebral holku a ještě mu pár střílel přes držku, když mezi nimi kvůli ní došlo k hádce, takže správně by ten mladý ani takový případ neměl vyšetřovat, protože je zaujatý, jenže to nikoho nezajímá, ačkoliv Ondra trval na tom, aby to zanesli do protokolu, což se samozřejmě nestalo. Je zřejmé, že ti policisté mu bříkají na nervy a doufají, že co nevidět se dopustí nějaké chyby...

„Ale to vypadá,“ uvažoval Pavel, „jako by si byli stopro jisti, že jde o pojistný podvod.“

„No, chovají se tak,“ přikývla a přešlápla si, přičemž se mu odkryl ještě skvělejší pohled na její ozdobné kalhotky, „ale Ondra s tím určitě nic nemá, to určitě ne, však uvidíte, že se to vysvětlí.“ Způsobně si upravila sukni, natáhnout ji však nedokázala. „Ondra říká, že na to mají nějaké lhůty, snad dva měsíce nebo tak nějak, no a když nic nezjistí, musejí případ odložit.“

Takže jasná věc. Jestli Ondra Zengr má opravdu tu vloupačku na kšandě, snaží se vše upískat do té jejich lhůty. A oni nejspíš zuřivě slídí, za co by ho vytáhli jako nějakou plevelnou rybu z jezírka. A jestli tam je ještě navíc nějaký osobní zájem, ještě ze školních let nevyřízené účty kvůli holce, no potěš! To je pak vítaný každý způsob. Do prčic! Že vůbec jsem jel do těch Janovic! Jenže mě zdržel déšť a musel jsem se schovat pod podloubím v Porubě. Kdyby nepršelo, přišel bych za Dobrovodským včas, nejel bych pak do Janovic, nepotkal bych se s Ondrou Zengrem, ale ani s tou nádhernou černovláskou, která se tak podobá černé paní z mého dávného snu...

94.

Ráno co ráno v sedm, vždycky přesně na minutu, možná ještě přesněji, se mu ozývalo škytání. Ale jaké! Až se i Nad'ka nad tím pozastavila, co se to s ním děje. I Honzík se díval a nechápal. Zato on věděl moc dobře. Nepomáhalo ani zapíjet, ani zastavit dech, což se při škytání obvykle radí.

Tak poznával, že Irena to opravdu myslí vážně. A nejenom to, dokonce si to vynucuje. Tolik ona o těch věcech ví, že kdyby se snažili nějak domluvit jako podle nějaké příručky, nikdy by nedosáhli té síly. Ona mu sice v mobilu něco psala, že se domluvili, ale na nic takového si nevzpomíná. Že by se domlouvali? Vůbec ne! Zřejmě si jen domýšlí, že když s ní o něčem mluvil, že jaksi automaticky se na něco takového dá. Jenomže to by bylo ještě nebezpečnější, než co chtěl Jarda se svými šterkajícími tubami a se strašidelným domem. Tady by nešlo o žádný experiment, zkusit to a jít od toho. To, co chce ona, je víc! Skok do propasti a věřit, že před dopadem na dno člověku narostou křídla. Normální sex je lidský, zatímco... Člověk by si řekl, no co, obyčejné škytání! Jenomže lidská myšlenka je víc než signál mobilního telefonu. Tehdy na tom posledním školeníčku pan přednášející vykládal, jak se někteří velcí byznysmeni dobrali ke svým světovým imperiím. Byly to hlavně jejich myšlenky a vůle, které to dokázaly. A taky způsob, jakým šli za svým. A přitom tihle všichni věděli houby o pradávne magii myšlenky, na kterou se sami odvolávali. Ocitli se pouze na jejím prahu, a jaké záznaky jsou za nimi! A co teprve myšlenka zacílená a vystřelená jako projektil? Na konkrétní cíl... Iren, co ty po mně chceš? Pomilovat se v hotelu? To už neplatí. Flirt? Už jaksi nepřipadá v úvahu, jak se zdá. Nějakou virtuální lásku? Tu si obstaráš i beze

mě, když budeš tolik chtít. Ty chceš něco úplně jiného, něco z jiného světa. Vůbec jsem se ti neměl ani zmínit! Dávná tajemství z pravěku, ale i to, co se k nim váže... My přece nemůžeme jenom tak vstoupit do zakázaného. A co si myslíš? Co ty zohavené kostry v pravěkých hrobech, co ti upálení ve středověku? Co ty pověry o mûrách, upírech a vlkodlacích? Jsou to bajky, pověry, výmysly i nehoráznosti, což je víc než jisté, ale i ty z něčeho vyšly. Nějaké zblo tam je a ty to víš, protože jsi to ze mě vytáhla, sice jsem ti toho moc neřekl, ale tobě to, zdá se, stačilo... Tobě je už asi jedno, že se něco rozhýbá a uvede do chodu, co nikdo nevidí jenom tak, obyčejnýma očima. Jistě, dneska se hranice dávných tabu natahují a smršťují jako dívčí kalhotky. To však neznamená, že zrovna my dva si dovolíme... Iren, se mnou se nedomluvíš.

95.

Snažil se vůbec nemyslet na žádné potíže, které by mohly nastat. Myšlenky však přilétávaly samy a přistávaly v jeho vědomí jako tehdy v noci všichni ti motýli a brouci na osvětleném plátně. Nehodlal si nic připouštět. Ani to s policií, ani s Irenou, ba ani jak to bude s výplatami, když se mu nepodaří ta velká Ildina pojistka. Nehodlal si připouštět ani jiné potíže. Rozhodně měl co dělat. Hned ráno se pokaždé hnul do pojišťovny, tam se zapsal, odtud pak hned vystřelil za klienty na schůzky. Zatím přibyly další dvě výpovědi klientů, nějaké smlouvy zanikly pro neplacení a ty nové, které se mu podařilo uzavřít, rozhodně nestačily krýt úbytky. Věděl, že se musí na práci soustředit jako dosud nikdy. Jen tak má šanci, že všechno dopadne jakžtakž. Třebaže dojde k nějakým výpadkům ve výplatách, nakonec se všechno nějak utřese a uvrtní, jenom nesmí povolít, to by to dopadlo. Rozhodl se, že bude u sebe stále nosit Čendův indiánský talisman. Třeba mi v něčem prospěje! Vždyť u té sochy pocítil něco jako zázrak. Sice docela maličký, ale přece!

Ať počítal, jak počítal, stejně mu vyšlo, že pokud si nevyřídí nějaký nový úvěr, vzniknou mu šílené potíže. No a když mu půjde o úvěr, pak se na to zeptá, koho jiného než Jirky Poláčka. Ten jich má hned několik a fikaně přes účty protahuje peníze jiných a všichni jsou prý spokojeni, možná jenom skuteční vlastníci těch peněz až tak moc ne, když se k nim jejich desetitisíce dostávají vždy až s několikátýdenním zpožděním.

Jirkův velkoobchodní sklad kosmetiky, který Pavel pojišťoval někdy před necelým rokem, měl po cestě z Monety do centra Ostravy, Jirka si ho zařídil ve starším činžáku, v místě někdejšího přizemního bytu. Pavel zazvonil zvenčí na Jirkův zvonek, dovnitř do domu ho vpustil bzučák.

Jirka mu přišel naproti až na chodbu. Zrovna měl jakousi pauzu, klipkal do počítače, na tiskárně si vyjžděl nějaké sestavy, asi o skladových zásobách. Rozhovor ho nijak nevyrušoval, klidně pokračoval ve své práci, když však slyšel o vyšetřování, zahleděl se na Pavla a potřásal hlavou: „To ti ale vůbec nezavídím, ty brd'ó!“ Jirka sám zažil vyšetřování, když mu kriminálka šla po chřtánu.

Přešli na řeč o úvěrech. Jirka byl nepochybně tím pravým.

„Víš co? Zkus to třeba ...“ hned vyjmenoval tři banky. „No a když neuspěješ, tak přijď na kus řeči.“

Najednou Pavlovi zabřinkal mobil: Jarda Šeliga!

„Nazdar, Pavle! Máš dneska čas? Já mám hroznou chuť na pivo!“

No co, vždyť on taky. Tentokrát se nesešli ve staré putyce jako vždycky předtím, nýbrž v docela nové kavárničce. Obsluhoval tam sympatický třicátník ostříhaný dohola, majitel kavárny. Jarda s ním seděl u stolu a živě diskutoval, hned je oba představil a jejich hovor trval dál, i když ten holohlavý hospodský čepoval Pavlovi pivo. Bavili se o počítačích, což Jardu dost vzalo a několikrát přitom šeptal s lítostí, že on si žádný počítač nemůže dovolit, což ho šíleně sere, třebaže by se starší písíčko dalo koupit i levněji, třeba tak za deset tisíc, dokonce i s modemem na internet.

Přisedl k nim chlap stejně holohlavý jako ten hospodský, čtyřicátník, nadměrně užvaněný. Ještě si ani nestačil sednout a už na sebe upoutal pozornost. Že zrovna jde z fušky, zaváděl elektriků, sekal do zdí, protahoval dráty, montoval, no šílená dřina! Pavla pochopitelně hned napadlo, že by mu měl nabídnout pojištění. Vytáhl z peněženky svoji vizitku a položil ji před neznámého na stůl. Ten se hned stáhl, jako by čelil nějakému útoku, a najednou působil trochu zakřiknutě: „Já se ani pojišťovat nemůžu, já jsem důchodce, plný invalidní.“

„Však se nic neděje,“ mávl Pavel rukou, „a tu vizitku si klidně nechte, kdybyste třeba později něco potřeboval vy nebo někdo z rodiny.“

On však postrčil vizitku zpět a zatvářil se až podivně nepřátelsky: „Žádnou pojistku nechci! No, já jsem slyšel v radiu, že tady u nás stejně všechny pojistky máme na hovno, že vůbec neodpovídají nějakým evropským poměrům, tak si to někam strč!“

Jarda Šeliga zbystřil, podíval se na Pavla skoro nepřátelsky: „Ty vole, jak jsi mě to pojistil!“
 „No jasně!“ přitínil si ten třetí u stolu. „Všechno je to špatné! Úplně na hovno!“

Byl hnusně arogantní, úplně jako slavný voják Švejk. A hlavně se Pavlovi naříhnu do živnosti, a ještě k tomu před Jardou, tedy před klientem. „Hele, vážený!“ vyjel si na něho zostra. „Pokud se nechcete u mě pojistit, tak laskavě držte hubu a o pojistkách nemluvte! Já se vám do vaší elektriky ani do vašeho důchodu taky nesáčkují!“

Nastalo ticho, ten ostře oslovený jen vykulil oči jak na Pavla, tak na Jardu i na hospodského a už se mírnil, nicméně bylo na něm hodně znát, jak těžce ho hněte, že si jen tak nemohl dovolit své žvásty, co mu tak šly od srdce skoro samospádem.

Opět přešla řeč na počítače, kdy ten výřečný elektrikář důchodce líčil, co všechno jde s takovým počítačem dělat, přičemž Jarda úplně hltal každé slovo a jen občas si posteskl, že on na to nemá. A jak to tak Pavel poslouchal, docela by si dokázal Jardu představit, jak si do postele bere přenosný počítač, po ruce sklenku piva i s něčím ostřejším na proložení, možná i nějaké štěrkaové tuby s prášky, a projíždí si všelijaké internetové sviňačinky.

Dobré dvě hodiny se ten kecka nechal poslouchat, ohromoval svým brilantním přehledem o tom, co se kde děje, co je nového v politice, v parlamentu, že se nedaří vybírat daně od podnikatelů a od osob samostatně výdělečně činných, že u nás je stále špatná vymahatelnost dluhů, ale že se s tím konečně už něco udělá. Tohle obzvlášť zdůrazňoval a podle toho Pavel usoudil, že zrovna jemu se Jarda někdy v minulých dnech veleupřímně vypovídal, že právě Pavlovi hodně neprozřetelně půjčil deset tisíc. Jarda tomu člověku naslouchal jako sjednaný, vsakoval všechno jako suchá houba močůvku. A když ten člověk odcházel, tiskli si ruce hodně přátelsky, zatímco po Pavlovi se ani neráčil ohlédnout.

Tentokrát spolu moc dlouho neposeděli. Pár piv ale zvládli. Jarda chtěl vědět, kdy asi bude šance, že mu Pavel vrátí těch jeho deset tisíc. „Teď zrovna nevím,“ přiznal podle pravdy. „Pokud se mi podaří vyřídit úvěr, tak to do týdne máš, ale jinak opravdu nevím.“

Jarda vyhlížel klidně, pak se usmál svým přátelským úsměvem: „To víš, já bych to moc potřeboval, ale když to letos nevyjde, pak se domluvme, že mi to budeš splácet od nového roku po tisícovce měsíčně. Platí?“

„No ale to je opravdu elegantní návrh!“ uznale přikývl a stiskli si na to pravice.

Aspoň jedna dobrá zpráva! řekl si. Jarda je přece kamarád, jeho řešení je velmi vstřícné, to se musí nechat. Díky bohu!

Avšak potom se řeč svezla úplně jinam. Jarda začal z ničeho nic vzpomínat, jak kdysi hodně dávno byl odsouzený pro těžké ublížení na zdraví. Chlapa, který ho měl připravit o dost peněz, prý zkopal, až ho museli dávat dohromady na chirurgii. Dost zaníceně mluvil o svém synovci: „Má skvělý výcvik u zvláštních jednotek, a ta jeho firma se zabývá hádej čím? Vymáháním pohledávek!“

To už znělo jako výhrůžka, sice jenom nepřímo, ale...

96.

Škytání se ohlásilo ještě v poledne. Přesně ve dvanáct, ani o minutu vedle. Vůbec ani nezapochoyboval, že to na něho pořád myslí Irena. Tehdy v tom baru, když seděli v rohu a měla nohy přes jeho kolena, dívali se navzájem do očí a dotýkali se a hladili se, kam to jen šlo, jí prozradil, co vyčetl z jedné z knihy, kterou ještě nestačil Igorovi vrátit. Že vytvořit silný citový vztah vůbec není problém. Přece na všechno jsou metody. Ale zároveň v té knize bylo i varování. Láska je prý tak silný úkaz, jaký se dá srovnat s uragánem nebo s výbuchem sopky. A na světě prý taky nic jiného nezpůsobilo tolik dobra, ale na druhé straně i zla, jako právě láska. Proto prý každý, kdo se rozhodne něco takového vyvolat, musí si uvědomit svoji velkou odpovědnost. Když jí to vykládal, napřed se smála, ale potom najednou zvažněla a zašeptala: - Ty jsi za mě odpovědný. - Pak se ale rozesmála a najednou začala mluvit o knize, kterou četla hodně dávno. Napsala ji jakási Brazílka, ta však byla jen médiem, přes které měl všechno vyprávět duch Victora Huga a ona jenom poslušně zapisovala. Dvěma zamilovaným v tom příběhu nebylo po celou dobu jejich pozemského života souzeno, aby mohli žít spolu. Bránily jim v tom rodinné vztahy, hlavně však to, že v souboji zabil jejího bratra. Ti dva zamilovaní se pak setkali po smrti, kde prožívali naprostou volnost a štěstí při svých cestách z planety na planetu. Když mu to Irena vyprávěla, ještě nevěděla o své nemoci. Mluvila o tom snad proto, že zrovna ta kniha byla tak jiná než ostatní romány, které četla, ale taky možná proto, že podle ní snad příběh poněkud souvisel i s tím výstižkem z okultního časopisu, který nosila ve své kabelce a zřejmě ho nosí pořád. Jenom by ho zajímalo, jestli ho dala přečíst i svému hafánkovi. Anebo

si ho snad ponechala jako její a Pavlovo tajemství?

97.

Dokonce se sám přistihoval, že nejenom sleduje čas, ale dokonce si ho odměruje a sleduje přesnost, s jakou se mu Irena zase ohlásí. Nedostavovalo se však už takové škytání jako předtím, ale úplně v jiné formě. Byly to spíše vibrace, které se vždycky projeví v hrdle, když se pokusil zívnout, ale ne úplně. Přitom na ni samozřejmě myslel, a zrovna ne málo a ne nijak chabě. Ona tedy musela mít stejné pocity, stejné chvění v hrdle, anebo dokonce ty vibrace uvnitř mezi hrudí a břichem, o kterých kdysi četl v knize jednoho indického šrí. Určitě něco musela cítit, když v tom pořád pokračovala.

Škytání se najednou ozvalo v devět večer. Zpozorněl, protože zrovna v tom čase nic nečekal. Taky si napřed nebyl jistý, že je to zrovna ona, ačkoliv taková síla nemohla vyjít od nikoho jiného. Byla to ona, ty pocity ho přesvědčily. Irena tedy stupňuje! To se tomu mladému věnuje tak málo? Hrom ví, jak to u těch dvou vlastně je. Jistě, kdyby k tomu pikolíkovi cítila co k Pavlovi, určitě by žádné signály neposílala, prostě by si vystačili. Jednou v Jéčku se rozvykládala, co kdysi vyčetla ze svého okultního časopisu. Jeden slavný alchymista ze začátku minulého století zachytil do skleněných baněk záření, které vyšlo z dvou milenců, tragicky zemřelých při autonehodě. Byly to zvláštní plynné substance, které na denním světle nebyly vůbec vidět, ale ve tmě vydávaly jakousi slabounkou zář, viditelnou prý normálně lidským zrakem. Protože o těch dvou věděl, jak se měli rádi, dovolil si něco, co je snad nejtěžším prohřeškem, jaký se vůbec může stát. Smíchal obě substance do jedné baňky a zasáhl tak do aktu nejvyššího stvoření. Ale po nějaké době ho trápilo svědomí až natolik, že z toho dokonce onemocněl a měl těžké záchvaty kašle. Začal uvažovat, jak by obě duše oddělil, aby existovaly zase samostatně. V okamžiku, když ten starý alchymista držel baňku v ruce a druhou rukou otevíral velkou těžkou knihu, přišel na něho opět záchvat kašle, při kterém mu skleněná baňka spadla na zem a rozbila se. Tak prý se obě duše někde vznášejí prostorem a jsou pořád spolu, zatímco ten starý muž čeká, že na věčnosti si sice odpyká svůj těžký trest, avšak na straně druhé může čekat úlevu, že dal dohromady dvě duše, o kterých moc dobře věděl, jak na sobě za svého života lpěly. Když mu to Irena v kavárně vykládala, tlačila pod stolem k jeho nohám své nožky a svírala mu ruce, jako by s ním chtěla snad dokonce srůst. Zrovna tento článek si však nevystříhla, u sebe v kabelce ho určitě neměla, jinak by mu ho dala přečíst nebo by mu ho aspoň ukázala.

98.

S úvěrem to dopadlo hodně špatně. Oba s Nad'kou obešli všechny tři banky, o kterých mu řekl Jirka Poláček. V jedné to vyhlíželo nadějně, avšak ještě na počkání jim mladinká a tenoučká úřednice přišla říct, že na centrále jim úvěr neschválili. Proč, nedokázala objasnit. Asi proto, usoudil, že už jeden úvěr dávno mají a sem tam vznikly nějaké výpadky v pravidelných splátkách, ačkoliv všechny staré pohledávky už vyrovnány měl i s penále a jenom dvě poslední splátky zatím vážnou.

Nad'ku to vzalo, skoro jí škubalo koutky úst. Pro ten den si vzala volno, jela tedy z centra Ostravy domů. Odprovdil ji k tramvaji. Sedla si k oknu a zamávala mu, sotva se souprava rozjela. Trochu se přitom usmála, avšak žádné veselí v jejím úsměvu neviděl. Jasně, pokud by měly rodinné příjmy na několik měsíců viset na Nad'činých výplatách, jaký pak by to byl optimismus?

Rozhodl se co nejdříve promluvit s Ildou, aby tu velkou životní pojistku uspíšila. Vůbec nebrala telefon, ba ani se neozvala, ačkoliv musela mít jeho číslo na záznamu ztracených hovorů aspoň dvacetkrát za den. Co je s ní! opakoval si pořád dokola. Přece se musí už konečně ozvat! Kdyby aspoň věděl, kde ji zrovna teď hledat.

Znovu zašel za Jirkou Poláčkem. Ten mu napsal na útržek papíru nějaké telefonní číslo. Šlo o kreditní kartu, kde by si mohl vybírat zboží nebo peníze do dvaceti tisíc. Zavolal tam, aby se dozvěděl, co si má přinést. Přinesl, úřednice si všechno prohlédla, pak mu řekla, že potřebuje fotokopii účetní uzávěrky, ověřenou na finančním úřadě. Běžel tedy na finanční úřad, nechal si zkopírovat svoji účetní uzávěrku a pak do kanceláře ke správci daní, který mu razítkem a parafou potvrdil fotokopii.

Když přišel opět za úřednicí, dala se do počítání příjmů a nakonec mu řekla: „Bohužel, pane, ale je to bezpředmětné, protože vám příjmy nevychází!“ Vypadl odtamtud jako z kina. No jo, pomyslel si přitom, já sám bych žádné prachy ani nepotřeboval, kdyby je ovšem po mně nechtěli jiní. Ale když všichni právě po člověku chtějí jenom to, co zrovna nemá.

Když vycházel na chodník, břinkl mu telefon. Na displeji symbol zprávy. Přebral si ji: MILY JSME PORAD SPOLU.

Takže znovu se ozvala! To bude její mobil!

Zkouší jí zavolat. Ozývá se přerušovaný tón, potom zaznějí varhánky a úplné ticho.

Namačkal si esemeskovou zprávu: IREN OZVI SE MI PAVEL a odeslal na to číslo. Nic. Žádná odpověď. Ani za hodinu, toho dne vůbec.

Celou cestou do Monety musel myslet na Irenu.

Loučila se tak se mnou!

Nic jiného neměl znamenat ten její pohled z autobusu. Jedině rozloučení...

Určitě si přála, abych si ji pamatoval jenom a jenom takovou, jakou jsem ji viděl tehdy, i předtím. Určitě si taky přála, aby to mezi námi trvalo třeba i na dálku. Vypytávala se mě přece nejednou, vlastně skoro pokaždé, jestli je možné... Ten ústřížek z okultního časopisu si určitě nosí v kabelce pořád. Jedna pětaticetiletá žena v tom článku popisuje, co sama zažila, nevedla ani jméno, ani město, kde se to stalo. Měla tajný vztah s kolegou ze zaměstnání. Mezi nimi nebylo nic víc, než že si spolu občas zašli do baru na víno a pak za tmy se prošli parkem, kde se jenom několikrát políbili. Hlavně na sebe pořád mysleli, ona na něho, on na ni, a když zrovna nebyli spolu, stále škytali a oba věděli, že tak se projevuje vzájemné myšlení na toho druhého. Jednou, když její rodinka odjela na víkend pryč a ona zůstala doma úplně sama, milý se u ní ocitl přímo fyzicky v její posteli. Vlezl k ní pod přikrývku a byl až neuvěřitelně dokonalý. Nikdy předtím ani potom nic podobného neprožila. Oba spolu pak usnuli, ale ráno, když se probudila, už u ní nebyl. Prostě jak se předtím objevil, tak potom také zmizel. Když se ho pak vyptávala, kde zrovna v té době byl, zjistila, že úplně v jiném městě. Už nikdy potom se jí nezjevil. Ta žena prožila při tom prý něco tak úžasného, že žádný muž v normálním těle by něčeho takového nedokázal dosáhnout u žádné ženy. Irena mu ten ústřížek dala přečíst poprvé v baru, kde spolu vypili aspoň dva litry vína. Pavel se pak rozvykládal o tom, co věděl z knih o dávných čarodějnických procesech. Horliví inkvizitoři, kromě vynucených přiznání ovšem, usvědčili prý značné množství žen z toho, že takové situace skutečně zažily. Tím tajemným a dokonalým milencem však měl být sám ďábel. Jenomže Igorovy knihy podávají i jiné vysvětlení. Docela přijatelnější. Zvláštní bylo, že některé ženy se dokonce pyšnily svými prožitky a přísahaly na ně, ačkoliv právě kvůli tomu jim hrozila nejkřutější poprava. Jsou o tom soudní zápisy a je jich ohromné množství. A právě to množství úředních protokolů vylučuje možnost, že by všechny byly vynuceny mučením nebo zfalšovány jinak. To, čím se ty ženy měly provinit, je prý staré jako svět. Podle tajných věd se má jednat o některá z dávných pravěkých tajemství. Za jejich prozrazení prý dodnes trpí nehodní andělé. Irena to všechno poslouchala vždy s očima dokořán. Musel jsem jí vykládat o tom, co jsem vyčetl z knih o dávné myšlenkové magii, třeba o prachobyčejné škytavce, podle které člověk snadno zjistí, že na něho někdo myslí. Ale aby si byl člověk úplně jistý, musí pro to taky něco udělat. I to Irena už ví, jak se ukazuje...

99.

V úctárně Monety si skutečně pospíšili. Začali mu strhávat za vypovězené pojistky z Arbony. Takže na účtu mu tentokrát nepřistálo ani dvacet, ani patnáct, ba ani deset tisíc. Jenom ubohé tři tisíce čtyři sta dvacet osm korun, a to ještě snad nedopatřením, protože při tak vysokém dluhu by správně neměl dostat vůbec nic. Je vidět, že on mezi bohaté pojišťovány rozhodně nepatří. To oba manželé Šircovi mají úplně jiné problémy. Třeba z předchozí pojišťovny odešli, když se dozvěděli, že kvůli špatnému proviznímu programu v počítačích přišli za dva roky o několik set tisíc korun. Proto si skoro celý svůj kmen přetáhli do Monety, kde však jim nastaly zase jiné potíže. Každou chvíli je něco nakrkne, pořád se honí, sem tam některý z nich onemocní, nejčastěji na žaludeční vředy, hází do sebe všelijaké tablety a střeží si svůj poklad, aby jim pokud možno neubýval. Určitě jsou chvíle, kdy by Pavel s nimi hrozně rád měnil. Ted' víc, než jindy.

Prázdniny pro Honzika pomalu už končily, bylo třeba ho vybavit do školy. Nad'ka smutně cinkala drobnými a šustila bankovkami, hlavně takovými, které toho šustění moc nevydávají.

„Aspoň bys neměl chlastat,“ snažila se mu domlouvat jako už tolikrát, „když navíc na to ani nemáme!“

Vždyť se vůbec neopíjí, no a že si nějaké pivo pokaždé dá, to je aspoň pro uklidnění, aspoň trochu, při tom jak všechno probíhá. Kdyby vůbec nepil, asi by už dávno zcvoknul úplně.

Ilda se neozývala, ani on se jí nedovolal, nikdy to nevzala, ačkoliv musela moc dobře vědět, že to číslo, které se jí zaznamenává už po tolikáté, je jeho. A na Irenu už teď skoro vůbec nemyslel. Vyřešila si všechno sama, on s tím nemá vůbec nic společného, žije si s nějakým vraníkem, tak co. Rozhodla se...

V pojišťovně se všichni museli hlásit, pokaždé hned ráno, zapisovat si schůzky. Nikdo nenadával, všichni si zvykali. Ředitel ani Jitka Vránová do něho nevrátili, jenom po něm sem tam hleděli úkosem. Vždycky když viděl ten sešit, vzpomněl si na Ondru Zengra i na ty dva policisty, kteří se do něho chtěli tak navážet. Zatím se nic nedělo a on doufal, že už se ani nic dít nebude, že třeba policie chytne ty pravé zloděje, kteří vykradli Zengrovu garáž. Přece to všechno nezmizelo jen tak! Ta elektronika má určitě nějaká výrobní čísla, podle kterých se dříve nebo později zjistí pravý stav věc. Ale hlavní je, opakoval si několikrát, že se našla ta údajně ztracená smlouva firmy Bechalaj. A to je opravdová úleva! No, kdyby hrozil ještě tento problém, tak potěš...

Posledního srpna, zrovna pozdě odpoledne, když seděl v kanceláři za stolem, zazvonil telefon. „Jilemnický! Pojišťovna Moneta! Prosím!“

„Pan Pavel Jilemnický?“ ozval se hrubý mužský hlas.

„Ano, osobně,“ hned si připravil lístek na poznámky.

„Policie České republiky, odbor vyšetřování!“

Tak přece nezapomněli.

100.

Tu noc nedokázal usnout. Napřed si sedl k počítači a surfoval si po internetových stránkách, avšak nic ho nedokázalo zaujmout. Někdy po půlnoci, mohly být dvě nebo už půl třetí, se oblékl a vyšel si za kamarády. V Péčku už dávno měli zavřeno, zrovna zhasínali, což viděl z ulice, zašel se tedy podívat do Ěmka nahoru, odkud se ven na ulici prodírala hudba. Dám si tam aspoň škopek, anebo dvojku vína.

Nahoře v nočním baru se všichni bavili docela slušně. Hudba řvala jako na lesy, na parketě se do rytmu natřásali mladí i dospělejší, zrovna se nedalo poznat, kdo s kým nebo proti komu tančí. Všude na zemi poházeny a rozšlapány buráky, zatímco na lustrech a kde to jen šlo, zachyceny dlouhé fáby šedého i bílého toaletního papíru.

U jednoho ze stolů uviděl Oťase a další známé hochy. Samozřejmě přisedl. Před Oťasem na stole vedle sklenic, misek s buráky a popelníky plnými vajglů, hromada kotoučů toaletního papíru, Oťas zrovna pižlá jeden z nich, aby ho přepůlil, dlouhým a širokým dranzírákem, nejspíš vypůjčeným z kuchyně. Sotva se mu to podařilo, chystal se vyhodit další fangli někam vysoko, nejspíš na lustry, sotva však uviděl, že se u baru postavil majitel Ěmka, napřáhl se a vhodil po něm. Minul však o dobrý metr. Zato druhou půlku podal sousedovi, sedícímu hned vedle. Ten už trefil. Přímo do čela, až to majitele skoro pohodilo dozadu na barový pult. Neodvážil se však ani pípnout, jenom poněkud vykulil oči a sklonil se, dobře si vědomý, čeho se před časem dopustil vůči věrným hostům.

Kdosi přišel k vedlejšímu stolu, nabral hrstě buráků, pohodil je na koberec a poctivě je šlapal, až mu pukaly a křupaly pod nohama jako chrousti. Pak se přidal k hloučku trsajících a zmizel někde uprostřed nich.

Ke stolu přišli mladí manželé, Oťas dostal nápad a oběma ukázal, aby si vylezli na stůl a zatančili si tam spolu, což oba nadšeně udělali. A aby těm dvěma tanečnickům na stole pomohl, vylezl si k nim nahoru, až stůl praštěl, že to znělo i přes hlasitou hudbu. Stěvíčky mladé paní svými ostrými podpatky zanechávaly rýhy na lakované desce stolu. To už majitele Ěmka rozrušilo poněkud víc než předchozí trefa do čela. Ani teď se však neodvážil ani pípnout. Všichni od stolu ho nepokrytě sledovali, jak zjevně trpí. Pár se jich na té skvělé pomstě páslo až neskutečně. A Pavel? Ten si jenom říkal, že takové sladké starosti by klidně snesl. Nebýt jiných, o poznání horších.

101.

Na policii ho nechali čekat v místnosti obklopené až dvěma řadami mříží. Napřed se na něho přišel podívat ten mladší z vyšetřovatelů a jenom prohodil, jako by ho Pavlův příchod překvapil: „Ale! Vy jste přišel, pane Jilemnický? No tak si všechno pořádně promyslete, co nám povíte.“ A zmizel. Tou místností sem tam někdo prošel, vždycky si odemkl a zase zamkl. Někdy za půl hodiny konečně přišel ten starší z dvojice vyšetřovatelů: „No tak, pane Jilemnický, tak nám to pojd'te všechno povědět, jak se to stalo!“ Zavedl ho do stejné místnosti jako minule. Židli mu přistavili až ke zdi, dobrých pět šest kroků od svých stolů. A začalo to.

Napřed ten starší pronesl tónem téměř přátelským: „Ještě než začneme, pane Jilemnický, musíte si uvědomit, s čím si tu vlastně zahráváte! Pokud nebudete mít rozum, můžete vyfásnout zhruba pět let, samozřejmě záleží, jak budete spolupracovat. Doufám, že rozumíte, nebo snad ne? Člověče, mějte rozum a

nekryjte žádné gengstry, vy sám jste přece slušný člověk, alespoň víme, že jste býval.“

Nikdy si nemyslel, že s ním někdo bude tak mluvit. Těm tady to bylo naprosto jasné. Podle nich byl s Ondrou Zengrem domluvený a proto mu řekl, co všechno má udělat, aby to prostě klaplo. Žádný jiný pojišťovák by si prý nedovolil prozradit klientovi tolik věcí jako on, protože by mu muselo být jasné, že jde o velmi závažný trestný čin. Znali přesná data všech jeho schůzek, dokonce jich podle jejich záznamů bylo víc, než kolik si jich Pavel vůbec pamatoval a než kolik jich měl v diáři. A vždycky, když něco řekli tónem, jako by vůbec nepřipouštěli nejmenší pochybnosti, následovaly jejich rychlé otázky:

„Co na to povíte? No rychle! Máte na to přece nějaký názor!“

„Na co?“ odpovídal jim většinou. „Jo, na to, co jste řekli? Že to tak není!“

„A jak to tedy bylo?“ spustil zhurta většinou ten starší. „No rychle! Dělejte!“

„Normálně to bylo,“ odpovídal pořád stejně, „jako u každého jiného klienta!“

„Ale ten Zengr!“ obouvali se do něho. „To přece není klient, ale váš kumpán! Společník!“

„Klient, nic víc, nic míň.“

„Ale my máme spolehlivé informátory a ti byli u toho, když jste se domlouvali! Oni jsou dva, vy jste sám!“

„Mě ale vůbec nezajímá, že máte špicly!“ rozzuřil se, až z toho skoro ztrácel řeč. „Na nějaké vaše udavače zvědavý nejsem! Stejně nemají pravdu!“

„Ale to jsou naši důvěryhodní zpravodajové!“ zjevně se mu to snažili vmluvit několikerým opakováním. „Naši důvěryhodní informátoři, placení, abyste věděl!“

„Nemají pravdu!“ trval si vždy na svém.

To museli být tamti dva podivní brouci! napadlo ho. Tehdy v restauraci, když za Ondrou Zengrem přišlo tolik jeho známých. A zároveň ti dva, co mu tam nějak nezapadali do té společnosti, jeden velký, druhý malý, huby jako televizní zločinci, krovky jako na svatbu. Prý vlivní lidé, skvělí obchodníci, jak mu pověděla Zdena. Asi je už zřejmé, v čem spočívají ty jejich vlivy a obchody.

„Tak znovu!“ zavelel vždy jeden z těch dvou.

A zase to začínalo dokola, jako by si to odměřovali na jakási kolečka či úseky, vždycky poněkud jinak, jiné pořadí, pokaždé něco jiného a vždycky už čekal na prudké výpady, které se mu jevily jako nálety sršňů, akorát se nemohl ohánět. Také mu připomněli čtveřici psů za plotem v Rychvaldě poblíž domu pana Kašického. Kdyby se tamti hafani k němu dostali přes plot, asi by se cítil podobně...

„Tak rychle! Mluvte! Co říkáte? Váš názor! No dělejte!“

A zase dokola. A znovu. Takové haf haf! I hudry hudry! Už se v tom vyznával stále méně a méně. Dokonce začal pochybovat sám o sobě. Už se dokonce chvílemi viděl, jak Ondrovi Zengrovi přikývl na jeho návrh, že vyplundrují pojišťovnu a spolu se pak rozdělí. Všechno mu to připadalo jako nějaké podivné škubání, snad jako když dravé monstrum porve kus masa a škube jím všelijak, dozadu, do stran, aby urvalo své sousto. A to sousto už je pomalu na cáry a cucky...

Chvílemi byl úplně mimo, až vtahu, jak se říká. Jako úplně jiný člověk, nikoliv ten, který ví, co dělá a mluví a co by řekl a udělal. Teď už nevěřil na žádné Sokratovo daimonion, strážného anděla, nebo vnitřního génia, což je dnes modernější a v oblibě. Dokonce už zrovna nedokázal věřit ani v Boha, ani v ďábla. Teď už se cítil jako nějaký maličký červík, zmítající se na chodníku, kterého se chystají zašlápnout podrážkou nebo jen zamáčknout klacíkem, aby se neušpinili, a on proti tomu už nenadělá vůbec nic, protože jeho tu nikdo neposlouchá a pořád si melou jenom své. Avšak najednou si připomněl, že něco ještě u sebe má, něco, o čem nevědí ti dva, kteří do něho pořád perou své nesmyslné otázky a zároveň se snaží odpovídat za něho, snad aby jim alespoň kývnul, když už nevysloví, co po něm tak tvrdě vymáhají. Malý lesklý kroužek na úzkém řemínku ukrytý pod košilí, a ke všemu tihle tady o něm nevědí, přestože, zdá se, jinak vědí o něm všechno možné, dokonce i to, o čem on sám nemá žádné ponětí, když co chvíli opakují to své: - vždyť vy ani nevíte, co my o vás všechno víme! - Takže dosud ani nevěděl, jak byl nebezpečný pro svět, pro své okolí i sám pro sebe, jako by vždycky chodil světem úplně spící a dělal, co si neuvědomoval, takže je až podivné, že zatím žije a že ho neodpráskli jako nejhoršího lumpa a nezahrabali jako hnusný odpad. Jenomže přece jenom u sebe něco měl. Ten docela malý kroužek, prý indiánský talisman. A pokud jím dosud nebyl, pak se jím stal, možná ještě něčím mnohem mocnějším, vlastně jen tím jediným, co ho dokázalo vrátit zpátky do života, do normálního světa, z jiného člověka do svého těla, do města, které zná, do roku, který teď zrovna tak příšerně neubíhá, do této ponuré místnosti, kde před sebou vidí ty zmořené a upoceně tváře dvou chlapů, kteří už před jeho očima zvolna, avšak viditelně slábnou. Zato on se jaksi dával do sebe, odpovídal jim klidněji, dělal přestávky, ačkoliv oni po něm pořád chtěli,

aby odpovídal rychle.

Někdy po třech hodinách už toho měli dost i ti dva.

„Dáte si kafe?“ navrhl ten mladší.

„Nemám chuť,“ odsekl jim.

„Čaj?“

„Nechci!“

„Vodu?“

„Nechci!“

Chtěl, aby pokračovali, aby to už měl co nejdříve za sebou. Byl soustředěný snad jako nikdy předtím. Báł se, že by každá přestávka otupila jeho pozornost a dopustil by se chyby, za kterou by se ho snažili chytit. Přesně v poledne se mu začalo škytat a trvalo to celých pět minut. Tentokrát se na Ireniny signály nemohl soustředit. Pochopitelně.

Přestože chtěl pokračovat, udělali přestávku. Spíše kvůli sobě. Opravdu neměl na nic chuť. Dokonce si umínil, že si u nich nedá ani obyčejnou vodu. Když jsou schopni takhle se do něho navázat a ještě k tomu s takovými fantaziemi a nesmysly, jako že je nepochybně s Ondrou Zengrem společníkem a vedou spolu ostravské podsvětí, pak se klidně může domnívat, že mu do vody třeba něco rozpustí, aby ho dostali. Aby jim jenom přikývl, třeba mu jenom hlava poklesne únavou po tom všem a oni pak napíšou do protokolu, že přikývl nebo snad řekl, že to všechno je tak a tak, přesně jak to po něm chtěli. A co by se stalo, kdyby se jim to podařilo? Co by to znamenalo? Raději nedomýšlet! A dluhy? Ty by rostly. A co Nad'ka s Honzíkem? Neměli by na nájemné, vyhodili by je z bytu, jiný byt by platit nedokázali. U soudu by Nad'ce poradili, ať se s blbcem rozvede, že to pro ni bude lepší, i pro dítě. A on, až by si odseděl v kriminále trest za něco, s čím nemá nic společného, co pak? To by už neměl ani Nad'ku, ani Honzíka, nikdy by mu neodpustili, že je připravil o střechu nad hlavou a nechal jim dluhy, které neubývají, ale pořád rostou. A kdo by ho pak zaměstnal? Co by mu zbývalo, když by ho úřady samy postavily na druhou stranu barikády? Pak by se asi chytil toho, co mu tu ti dva policajti tak sugerovali. To by pak teprve vznikaly pojistné podvody, opravdové, záměrné, skvěle promyšlené, vypiglované bez chybičky, prachy by se sypaly a ti, co se tu tak snaží ho dostat, už by neměli žádnou šanci. A taky mu zbývá třeba odjet za Ildou do Luhačovic nebo si vybrat jiné lázně. Bohaté ženy potřebují společníky, to by se mu pak sypaly prachy v čisté kultuře a už nikdy žádné daně.

Po přestávce všechno začalo znovu, ještě mocněji než předtím. Teď už chvílemi téměř ani nevěděl, jak se jmenuje, avšak pokaždé si připomněl, že má na krku kožený řemínek a na něm kroužek z vypálené hlíny a že pestré barvičky na něm znamenají nejenom čtyři roční období.

Už vůbec neměl žádné ponětí o čase. Měl už jenom ten maličký kroužek na koženém řemínku.

A najednou...

Oba odešli, nechali ho vydechnout a pak se vrátili. Tvářili se už docela jinak, tvrdost z tváří jim vymizela, už se usmívali, což on sám nedokázal pochopit, nýbrž považoval to za nějaký další úskok, jejich další psychologickou zbraň, čertovsky rafinovanou.

Jenomže tentokrát už to měl za sebou.

„Takže, pane Jilemnický,“ postavil se před něho ten starší, „my výslech končíme a tím věc končí i pro vás. Tak nám nemějte za zlé, že jsme vás trochu prozkoušeli. To víte, chtěli jsme se přesvědčit.“

Vypadalo to, že mají dokonce chuť mu potrást pravicí na rozloučenou, což nedokázal přijmout. Po tom všem. Jistě, každý si dělá svoji práci a oni ji dokáží opravdu skvěle. Packu jim však podávat nemusím.

Pochopitelně byl moc rád, že to tak dopadlo. Že si ho tam na kriminálce nenechali a nezařadili do své stálé klientely. Stejně by se nedokázal s nikým na světě domluvit na takové všivárně, jakou mu chtěli přišít. Je to asi podobné jako s pitím, kdy člověk najednou ucítí, že už má dost, prostě dostane jakousi vnitřní záklopku a moc dobře ví, že nesmí dál, jinak je s ním zle. To je asi jedna z mála jistot, ve kterých se u něho nikdy nic nezměnilo a nezmění. Za takového Ondru Zengra by on tlapku do plamenů nikdy nestrčil. Hrom ví, jak je to se záklopkami a hranicemi toho mladého, možná to vědí ještě i tihle čerti...

Když po pěti hodinách toho příšerného mučení prošel posledními mřížemi a dveřmi s bzučáky a ocitl se na hlučné ulici, zajel si dlaní pod kravatu a dále pod košili a stíkl ten malý lesklý kroužek, který na prstech i v dlani ku podivu tak příjemně chladil. Díky, Čendo, za ty tvé kecy!

102.

Ještě v to samé odpoledne sepsal pojistnou smlouvu na tři ostravské prodejny konfekce, což měl

domluveno už někdy před měsícem. Dokázal se při tom opravdu skvěle soustředit, ačkoliv se mu do popředí stále draly vzpomínky na výsledch. Když smlouvu dopsal, nechal podepsat a sám podepsal, hned ji odnesl do pojišťovny, aby si ji zapsal do evidence, její začátek měl nastat už od půlnoci.

Když ho v Monetě uviděl ředitel, že vytahuje smlouvu, a když nahlédl přes jeho ruku a rozeznal datum, kdy byla sepsána, zíral na něho, snad jako by odněkud přiletěl oknem. A když pak ředitel odcházel z kanceláře obchodní služby, docela se motal, což působilo hodně podivně, a dokonce vrazil ramenem do zárubní a málem přitom zakopl o práh, takže teď už Pavel věděl na celých tisíc procent, že ten satanášek musel o celém vyšetřování něco vědět a podle všeho už ani nevěřil, že Pavla ještě někdy uvidí při práci. Zřejmě už přemýšlel, jak co nejrychleji převede Pavlovu klientelu na svoji chráněnkyni.

Cestu k tramvaji vzal poněkud obloukem, ale pořádným. Měl ohromnou chuť si někam sednout a vytroubit si aspoň jeden škopek na ex. Nahlédl do Těčka, nijak plno, jenom pár neznámých hostů u stolů, zatímco u baru sedí jediná známá tvář, vedle něho však člověk poněkud ošuntělejší a mastné vlasy střapaté, snad už dlouho nepoznaly ani hřeben, o šamponu nemluvě. Ten známý, Milan Sabovčík, tak pětáctřicátník, vysoký černovlasý s vousy. V poslední době nejvíc maluje olejem samé historické postavy a uhlem dívčí profily a akty, ale za pár piv dokáže i běžný portrét, spíchnutý narychlo, avšak výstižně. Dveřmi z kuchyně vyhlédla servírka Jarunka, hezká černovláska: „Dáte si jedno?“

„Kvůli němu jsem přišel,“ přikývl a obsadil vedle Milana Sabovčíka vysokou barovou stoličku. Ošuntělý muž za Milanem zrovna jedl přiborem.

Milan kývl jeho směrem: „Je to bezdomovec, abys věděl, koupil jsem mu jídlo a pivo, dal jsem mu cigára. Pořád mi jenom brečel, že skoro celý týden nejedl nic pořádného. Já jsem dostal honorář za svého posledního Masaryka, tak jsem toho chudáka pozval. On to všechno špatně snáší, víš. Je to taková slabá povaha. Ať se nají, když může.“

„Ty se s ním nějak znáš? Jste kamarádi?“

„Žádní kamarádi,“ potáhl si Milan z cigarety a vypustil mračno dýmu, „chrápal u nás ve sklepě a když jsem ho tam našel, rozbřečel se jako malý, tak jsem ho sem přitáhl, jeden oběd pro bezdomovce mě nezabije, sice sám asi zítra nebudu mít co žrát, ale já to snáším dobře, na rozdíl třeba od něho.“

„Povídal, jak se ocitl bez domova?“ jen tak znovu prohodil Pavel. „Jeho se neptej, ale ty nevíš?“

Milan se na něho zahleděl, čpěla z něho kyselost po vydatném pití: „To máš dneska dříve než nové bačkory, kamaráde, máš to dobré, když o tom vůbec nic nevíš.“

Pavel už ledacos slyšel o soudním vystěhování velkých dlužníků nájemného, ale nijak se o ty věci blíže nezajímal. Bezdomovců vidí na ulicích dost, obzvlášť jednoho je vidět až příliš. Je to starý Čáryfuk, nezvaný host vernisáží, autogramiád a podobných společenských nobles, kde se dá zdarma napít a pojiť. Čáryfuk prý chodí spát někam do azylového domu Armády spásy. Když přišel o práci, přišel taky o příjmy a tím i o svůj byt...

Milan něco promluvil k bezdomovci, pak se obrátil zpět na Pavla: „To máš tak, příteli, když smrdí bezdomovec, je to úplně normální, ale když smrdí milionář, pak je to prase, které si na bezdomovce jenom hraje a nedokáže se umýt!“

Zvláštní! pomyslel si Pavel. Asi když člověk až tak uvažuje o bezdomovcích, nejspíš se sám dokáže promítnout do jejich situace. A kdo ví, jak Milanovi vynášejí jeho obrazy, své Masaryky a Rudolfy Druhé, jak je vidět, sice prodává, avšak že by se jimi kdovíjak opeřil, to mu určitě nehrozí.

103.

Když šel na zastávku tramvaje, znovu si v duchu probíral, jak všechno probíhalo u výsledku. Myšlenky se mu sbíhaly s podivným hučením, tak nějak podobně hlučně se včely slétají zpátky do úlu.

Na zastávce zíral na asfalt, sem tam někdo prošel kolem, viděl jenom nohy, chlapské, ženské, dívčí, dětské. Vtom se přímo před něho kdosi postavil. Pavel zvedl hlavu. Před ním chlap, vlasy delší, košile rozhalená, rifle, sandály. Avšak jeho tvář, jedna velká jizva šikmo přes nos a přes líc až ke krku. Chlap stojí přímo před ním a nějak podivně se usmívá, nic nemluví, jenom se dívá a usmívá se, žádný příjemný úsměv to však není. Zdá se, že něco o Pavlovi ví. Až z toho proniká mráz pod košili.

Tramvaj za zády tady toho přijíždí a zastavuje.

Pavlovi je úplně jedno, kam to zrovna pojedě, hlavně aby se nechal odvézt jinam. Ale co když ta zjizvená tvář půjde za ním?

Obejde toho divného člověka širokým obloukem a nastoupí. Individuum tam pořád stojí, sleduje ho a usmívá se. Hrozně protivný úsměv, spíše úšklebek...

Co to má znamenat? Že by to s tím Ondrou Zengrem byla pravda? Anebo to je další z psychofint těch dvou čertů, kteří to na něho zkoušeli celých pět hodin?

Na náměstí vystoupil. Ohlíží se, kolem nikdo tak podivný jako tamten.

Přijíždí jeho tramvaj. Nastoupí. Vzadu se jedno místo uvolnilo. Sedl si tedy. Na další zastávce nastoupili dva chlapi a jedna holka. Jeden z chlapů, hodně osmahlý a ne příliš vášný na pohled, přistoupí k Pavlovi a zblízka a pořádně zostra se mu zahledí do očí. Sice jenom na okamžik, ale stačilo. Chlap jel akorát o další zastávku dál, kde vystoupil a už se neohlížel.

Toho dne už nikoho takového nepotkal.

Ale proč by se měl něčeho bát? Od policajtů nic podobného čekat nemusí a na Ondru Zengra nic nenakýdal. Vždyť ani stejně neví, jestli to ten motýlek udělal, anebo jestli to třeba ten mladý žárlivý policajt na něho jenom nechce navléknout. Nad'ce o tom raději ani nepoví, aby se zbytečně nevyděsila, když se tak ráda dívá na televizi a vidí tam všechno možné.

104.

Přece však nedokázal před ní utajit, čím toho dne prošel.

Sotva od něho slyšela, že ho na policii vyslyšeli déle než pět hodin, zeširoka spráskla ruce a držela je jako v modlitbě: „Ach, bože!“ Potom se mu skácela do náruče, ne že by se jí chytaly mdloby, moc dobře věděla, že ji zachytí. „Tak to určitě ten Zengr všechno ukradl, a oni to moc dobře vědí!“

Co jí měl říct? Je rád, že pro něho to už skončilo.

Objímali se a líbali, Nad'ka potom šla zavřít okno, protože byl průvan. Najednou s vytřeštěnýma očima ukazuje dolů na protější stranu dvora:

„Tamten chlap! Díval se! Přímo na naše okno!“

Přistoupil k oknu, ale jenom na dosah záclony, a nahnul se. Opravdu, na chodníku stojí nějaký čtyřicátník, kouří cigaretu a chvílemi se ohlíží nahoru, snad po oknech, těžko říct.

„Pořád tě sledují,“ zašeptala, v očích zřetelný strach. „Ale tys to přece neudělal!“

Opět vyhlédl směrem, kde předtím stál ten chlap. Na tom samém místě už nikoho neviděl, zato o kus dál někdo zrovna nastupuje do přistaveného favoritu, nedopalek cigarety odhazuje obloukem k okraji silnice. Zbytečné strachy! To Nad'ku jenom chytá fantaz. S tou věcí nemám nic společného. Ti policajti mi to přece řekli. Dokonce si se mnou chtěli podat ruce.

105.

Zahlaholil telefon, domácí pevná linka. To zavolala asistentka ředitele pojišťovny, že má Pavel přijít ráno k důležitému jednání. Nechtěla prozradit, o co půjde, jenom zdůrazňovala, že musí přijít, protože je to nesmírně důležité.

Ráno v pojišťovně nikoho nezastihl, ani Jitku Vránovou, ba ani manžele Šircovy, a to je co říct, neboť Šircovi tam jsou skoro pořád, anebo alespoň jeden z nich, když ten druhý jezdí za klienty.

Ředitel už na něho čekal. Hned mu ukázal na vypolstrované křeslo, zatímco si něco horlivě zapisoval do jakési tabulky z drobných lístků rozložených po stole.

Pavel si tedy sedl a čekal. Ředitel se zatím k ničemu neměl, zkusil si proto namačkat Ildino číslo. Je sice ještě ráno, něco po osmé a Ilda určitě vyspává, když provozuje hospody, kde se hodně ponocuje, nicméně zkusil štěstí. A ku podivu se trefil.

„Ano, Pavlíku?“ její hlas zněl podivu čile. „Slyším tě, ale jestli se ptáš na tu životní pojistku, tak tě zklam.“

Že zklame? až ho to zabořilo. Tedy nic z toho?

„Co to říkáš, Ilduš?“ jako že nevěří svým uším. „Proč to říkáš, že mě zklameš? On to snad nechce?“

„Hele, Pavlíku,“ ztišila se poněkud, „zatím to nepřipadá v úvahu, ale vůbec se mě neptej proč, do telefonu ti stejně nic nepovím.“

Nemusel dlouho přemýšlet a pochopil. Nejspíš se zalekli, když jí řekl o zákonné ohlašovací povinnosti. I kdyby celých deset mega bylo úplně legálních, stejně by si nikdo nemohl být jistý, a pokud mu příjmy proklepou draci z finančáku, lehce se může stát...

„Chápu, Ilduš,“ držel se, aby hlavně ředitel na něm nic nepoznal, „ale třeba něco menšího?“

„No, stejně budu potřebovat, aby ses mi podíval na moje pojistky, jestli mám všechno košer, na restauračky, vybavení, zásoby, kdyby zaměstnanci něco vymamlasili, však víš, a taky mám tři auta.“

Všechno málo. „No fajn, a kdy přijedeš do Ostravy?“

„Nevím, Pavlíku, opravdu nevím.“

Málo! I kdyby si zrovna hned všechno přepojistila k němu, stejně ho to nezachrání. Takže planá naděje. Ale co teď?

Ředitel dopsal, něco si ještě urovnal na stole a pak se posadil do křesla naproti Pavlovi. Napřed se poněkud zadumaně zahleděl někam pod stůl, než spustil naprosto klidně a chladně: „Pane Jilemnický, jistě sám pozorujete, že se kolem vás v poslední době dějí určité nepatřičnosti, které jaksi vůbec nepřispívají k dobré pověsti našeho finančního ústavu, vy moc dobře víte, o co se jedná, a bohužel kromě policie to už ví tady v Ostravě kde kdo, už si o tom cvrlikají i vrabci po střeších.“

„Ale, pane řediteli,“ chtěl se hájit.

Ředitel však přitvrdil tón: „Neskákejte mi do řeči, pane Jilemnický, buďte tak hodný! Svě si povíte až pak, pokud mi vůbec budete mít co říct! Zkrátka a dobře, abyste věděl, odpovědní lidé na generálním ředitelství v Praze jsou toho mínění, že by pojišťovna měla odstoupit od vaší smlouvy o obchodním zastoupení.“

„To snad ne!“ zhrozil se. „Já snad špatně slyším!“

„Ale slyšíte dobře!“ zaznělo ještě ostřeji. „Takže abyste opravdu porozuměl, vyzývám vás, abyste okamžitě ukončil veškeré obchodní aktivity pro pojišťovnu Moneta!“

Takže té potvoře Jitce Vránové se to konečně podařilo. A tenhle? No co je to za hajzla! Jsou to komedianti. On a ta můra Vránová by měli chodit na chůdách, vřeštět na trubky, prát vozembouchem o kachle a posílat vzduchem falešné hubičky.

„Žádné podrobnosti mě nezajímají,“ dodal ještě ředitel, „jenom podotýkám, že vaše dávné kamarádství s panem Jeřábkem vám zřejmě vůbec neprospívá!“

„Ale jak to souvisí?“

Ředitel však rázně mávl rukou.

„A ještě je tu stížnost pana inženýra Hladkého, firma Dervena, jistě vám to něco říká, vy jste mu sliboval, co jste prostě nemohl splnit, což je nehoráznost, ale mlčte, nic nechci slyšet,“ odmlčel se, ruku vztaženou, „a firma Dervena ať si na vás podá žalobu za odškodnění, anebo třeba ať podají trestní oznámení, pokud mají nějaké svědky. A to nehovořím o takových problémech, jako je třeba ten nešťastný obraz od vašeho kamaráda Marynčáka, který pojišťovna dosud nedostala, přestože mu zdarma pojistila výstavu. Ale dobře, to už řešit nebudeme.“

V Pavlovi všechno bouřilo. Málem mu škubalo rukama, jak měl celý milion chutí po tom grázlovi zařvat, co všechno si o něm myslí, jenomže tím by mu nejspíš udělal radost. Ostatně teď už, když to ti dva tak rozmázli, že o tom takhle uvažují až na generálním ředitelství, je stejně pozdě. Tady už mi nepomůže ani Čendův indiánský talisman, jak se zdá...

„...ale abyste věděl,“ pokračoval ten darebák stejně chladně a suše a nejspíš se na situaci dokonale pásl, „že náš finanční ústav přece jenom uznává vaši dosavadní práci, Moneta nebude po vás vymáhat ten velký dluh, který vznikl hlavně výpovědí firmy Arbona, tuším je to hezkých pár desítek tisíc, vždyť vy to sám víte nejlíp, takže...“

Tu se ředitel odmlčel.

Takže? Mají to moc dobře spočítané, ti dva pavouci, co mají ve zvyku při souloži spřádat proti někomu své sítě. Provize z Pavlovy klientely nejenom vyrovnají výpadek za pouhých pár měsíců, ale potom? Potom tedy pořádně stoupnou výplaty Jitce Vránové, taky se z toho nejspíš něco ujde do kapsy tomu nebezpečnému broukovi.

„...ale víte, jak to v životě bývá,“ znovu se ozval ten protivně chladný hlas, „vždycky je něco za něco, takže berte na vědomí, pane Jilemnický, že pokud byste třeba začal dělat pro nějakou konkurenční pojišťovnu a své bývalé klienty se snažil přetáhnout jinam, pak naše dohoda neplatí a váš dluh bude Moneta vymáhat soudně...“

Jsou to ale prasata! Až neskutečná. Jenomže jsou skuteční.

Ale co teď! Tady jsem už asi prohrál. Ti dva se opravdu snažili na těch svých rande. No jo, nejenom Šircovi, ale i on za tu dobu nastrádal něco jako poklad. A ten si neuhlídal. U pojišťovnáků platí víc než kde jinde, že každý si musí dávat pozor na svůj talíř s řízkem, aby mu ho nezblajznil nějaký čokl. Už to opravdu vypadá, že do toho Řecka nepojedu. Petře Horáčku, smiř se s tím!

106.

Marně uvažoval, co dál. Už pár let si nedokázal představit, že by dělal něco jiného než agenta

pojišťovny. Tato práce mu sice vzala spoustu nervů, avšak zvykl si na ni a vcelku mu vyhovovala, hlavně však se mu vždycky líbilo, když mu na kontě přistávaly pořádné výplaty, takové, na jaké by jako řadový zaměstnanec nikde nedosáhl. Teď však se dostal hodně dolů. Kdyby se ten prevít s tou mûrou dozvěděli, že dělá pro jinou pojišťovnu, hned by mu nadělali šílené problémy, klientela žádná a na krku soud a regres. Dobře se proti němu pojistili. A taky si z něho udělali něco jako je u sršňů a mravenců živá konzerva, když přepadnou brouka, ochromí ho svým jedem, okoušou nožičky a vyžírají ho zaživa. Zametli s ním dokonale. Už si můžou zpěnit šampaňské! Čistá prácička, z jejich pohledu ovšem. Když se zaregistruje na úřadu práce, co mu tam asi dají? Když se zaměstná někde ve firmě třeba jako skladník anebo řidič nebo co by se našlo, stejně mu výplaty nevystačí, když má tolik dluhů. Možná by mohl přijmou Ildinu nabídku, avšak moc dobře ji zná, z minulosti ovšem, natolik se určitě nezměnila. Olda, ten malíř, se kterým žila kdysi dávno, skončil ve cvokárně určitě proto, že jí plnil všechno, co si zamanca. Pavel by jistě neskončil o nic lépe. Ale když mu Ilda nabízí, aby pro ni dělal? Záleží, co všechno a za kolik, a taky jestli by s ní spíše neupadl do větších malérů, než jaké mu zrovna hrozí. Ale ještě o tom bude uvažovat. Co mu zbývá? Ale že by se rozhodl se vším smířit, to ani náhodou! To by se líbilo tak akorát Jardovi Šeligovi a možná i některým jiným, kdyby všechno vzdal, někde se zaměstnal za pár lupenů na dvanáct hodin denně, aby už nic jiného nestihl, než hodit do sebe pár piv a krutě odpočítávat drobné, tolik na byt, tolik na elektřinu, na dvě piva po šichtě... Prostě teď to nevyšlo, nic víc. Jenom teď to nevyšlo. Zase budou další šance. Tak jako ve fotbale je třeba si je vytvořit. Jde zatím jenom o jediný prohraný zápas, o nic jiného. Třeba se poštěstí nějaký rychlý průlom, jaký se mohl podařit tehdy v politice, když byli jenom docela malý kousíček od toho, aby takřkajíc vyšuměli někam hodně nahoru. Pouhé tři hlasy jim tehdy chyběly a všechno šlo do kýblu. Teď mu toho chybí víc! Nějakých pár desítek tisíc korun. A proto holt buší zadkem o kachle, na té houpačce zrovna teď slítl hromsky dolů.

Už mu bylo jasné, že o auto přijde. Čím by asi mohl splácet leasing? A ke všemu ještě mu to hrozí co by dup! Vždyť už nezaplatil třetí splátku. Jak to dopadne, to by nemuseli věštit ani ti bosí žrecové z pradávné Dodony, tady stačí vzít obyčejnou tužku a spočítat si to třeba jenom na bílém okraji novin. Moc verzí nezbyvá. Musí jednat hodně rychle. Právě po třetí nezaplacené splátce leasingová společnost prý auto zabaví a pak je zle. Snad nepřijdou hned a pár dnů mu na to dají! A že to nechal dojít až tak na samý okraj, až na ostrou hranu? Má víc takových plateb, u kterých je na takovéto hraně, jako by chodil po hřebenu střechy a pořád riskoval, že při sebemenším zapotácení a ztrátě rovnováhy sjede někam hodně hluboko.

Ani nemusel počítat moc dlouho. Rozhodl se, že zkusí auto na někoho přepsat, snad z toho vyrazí nějaké odstupné. Cestou z Monety se stavil do jednoho autobazaru ve Vítkovcích, o kterém kdysi četl v inzerátu, že odkupují leasingy aut. Šel tam s nadějemi, odtamtud však vyšel jako spráskaný. Nové auto? řekl majitel autobazaru, mladý vzrostlý muž s vlasy hodně nakrátko. Rok staré? Splátky na pět let? Takže to byste musel ještě čtyřicet tisíc doplatit, aby to vůbec někdo na sebe vzal! Šok! Další v řadě.

107.

A na poště? Další překvapení. Jedno lepší než druhé. Obálka s modrým pruhem. Soudní žaloba z bytáku: návrh na soudní vystěhování! Přelíčení za dva měsíce. No to když se dozví Nad'ka! Na ni tam čeká stejný dopis. A to druhé psaní? Taky na doručenkou. Okresní sociální správa, Věc: správní řízení pro neplacení, částka... No skvělé! Když se daří, tak se daří! Všechno to přilétává jako v podivných rojnicích. Takové nálety! Podobný pocit, jaký měl kdysi jako malý kluk, když do něho nalétávali sršni, nesli se vzduchem se svým zlověstným vrčením, naráželi do něho, jako by se chtěli zavrtat celí, děsil se jejich žihadel, která prý člověka ochromí, zkrátí mu dech a nakonec zadusí. Tak nějak to cítí i teď.

Už několikrát slyšel, že problémy, hlavně nejtěživější, nikdy nepřilétají jen osamoceně, nýbrž aspoň ve dvojicích, ne-li v početnějších letkách, a nacházejí svůj čas naprosto geniálně, jako by všechno někdo dopodrobna naplánoval a připravil.

Měl šílenou chuť se hrozně opít. Bylo to zrovna to nejjednodušší, co mohl udělat. V péčku zastihl Břětu Nováčka, jednoho ze svých starých známých. Kdysi mu pojišťoval několik aut, byly tam samé změny, koupě, prodeje, Břěť'a je tedy borec patřičně zběhlý.

Když mu naznačil svůj problém s autem, Břěť'a do něho drcl:

„A přece nejseš žádné pako, aby tě tak oškubali, no ne?“

„Proč by mě měli oškubat,“ na to Pavel. „Prostě si to vezmou a čao!“

Břěť'a si Pavla přeměřil útrpným pohledem: „Rok staré auto, vole, to je to nejhorší, co se ti může stát!“

Tak abys nemusel splakat nad takovým výdělkem! Raději si to nechej ukrást v Polsku, tam se rychle domluvíš. Vyspi se a hned tam jed'!“

„Blázníš?“ ohradil se. „Takový jasný podvod!“

Břet'a jen mávne rukou a nakloní se k němu: „Ty blázne, víš kolik lidí to už udělalo? No vždycky lepší, než se nechat osolit. Tak za prvé! Pošlou na tebe vymahače, těm zaplatíš, to je jisté, a masné to tedy je. Za druhé, ty splátky, co jim dlužíš, a penále, to si tedy piš! Ale tím to ještě vůbec nekončí, vole. To tvoje autíčko nechají dva tři měsíce postát, potom ho prodají nějakému kamarádíčkovi pod cenou, třeba o takových padesát litrů i víc, ale to jim ty musíš zalepit!“

Už ani to pití Pavlovi nechutnalo, když to slyšel. Jako by mu pivo šíleně zhořklo a zkyslo, tak nějak podivně, skoro ke zblití. Dokonce měl pocit, že mu v něm něco plave. Nebyl to však jen pocit, plavala mu tam moucha. Vylovil ji prstem a odprsknul ji někam na zem. Až oschne, ať si odletí, pokud si raději nezdřímne, když tolik nasákla.

Do hospody vešel jeden z jeho dávných klientů. Pozdravil se s ním. Jen tak letmo. Někdy před měsícem se spolu domlouvali, že Pavel mu probere všechny jeho pojistky, posoudí a navrhne, co s tím, když přece pojistky jsou potřebné, ale platit zbytečně se nikomu nechce a je třeba v tom mít pořádek. No jo, pořádek! usmál se trpce. Mám já v tom nějaký pořádek? Na placení svých pojistek nemám, ať sám nedopadnu jako Aleš, pojišť'ovák, který nedokázal pojistit sám sebe.

108.

Nad'ka už měla dopis z bytového družstva přečtený, ležela na gauči, oči zarudlé, řasy mokré, vedle na stolku roztržená obálka s modrým pruhem, vedle dvakrát přeložený úřední dopis. Nebylo jí do řeči, jenom se na Pavla dlouze zahleděla, ani ty nadávky jí nešly, že byl v hospodě.

Ohřála mu večeri. To ona před časem mluvila o tom, že některé rodiny řeší svoji finanční krizi tak, že se prostě rozvedou, pak není snadné je vyhodit z bytu, mají šance na všelijaké sociální dávky, které jsou normálně fungujícím rodinám nedosažitelné. Když mu to říkala někdy před půl rokem, ani vůbec netušila, jak jsou tomu zrovna teď blízko.

„Jo a tam máš ještě jinou obálku!“ ukázala palcem za sebe ke knihovničce, sotva dovečeřel.

Obálka stála opřená o hřbety knih. Na ní naškrábáno jeho jméno. Pověření leasingové společnosti odebrat auto. Tak přece si pro to přišli! Už teď, ani nepočkali do konce měsíce. Faktura, dlužné splátky, penále, to je dvaadvacet tisíc, k tomu jedenáct tisíc, za co? Za vymáhání a převzetí. Proboha, jaké vymáhání? Nic vymáhat nemusí, tak proč?

Noc to byla jako ještě nikdy. Nespali, jenom se převalovali, Pavel si několikrát za noc šel do kuchyně posedět jen tak, při hrnku čaje.

Nad'ku vždy viděl ležet s rukama sepjatými jako při zoufale modlitbě.

Určitě tak promodlila ne-li celou noc, pak většinu.

109.

Probudil se někdy v noci a sedl si k počítači, aby si na internetu vyhledal nějaké horoskopy. To, co se mu podařilo najít, ho však jenom namíchlo. Samé: potřebujete odpočinek! zachovejte klid a raději zatvrd'te svá srdce! planeta Venuše vám v těchto dnech popřeje hojnou měrou... No, co to jako má znamenat? Jak mohl počítat s tím, že v nějakých horoskopech najde řešení? Ten starý astrolog pan Sotorník z Káčka měl určitě pravdu! Stejně si to vymýšlejí a opisují od sebe, anebo mají nějaký program, do kterého všechno nasázel nějaký básník za honorář, třeba jenom za pár škopků. Snad by stálo za to si nějaké horoskopy zaplatit, aby mu je udělali přesně na míru, avšak na to on zrovna nemá a na leasingové splátky žádný astrolog své horoskopy určitě nedělá. A kde takového zrovna teď sehnat? A co by to pomohlo, když už jsou prorocké kůstky rozhozeny?

Ve snu se mu zdálo, jak si s nějakými kumpány rozdělují kořist, přitom uslyšeli sirény policejních aut a dali se na útěk, spoustu peněz nechali na místě a on, když utíkal, ačkoliv ho nikdo nepronásledoval, hrozně trpěl, že tam někde zanechal takový balík prachů. Všechno probíhalo, jako by to sledoval v televizi, akorát nevěděl, jak všechno nakonec dopadlo, protože se probudil. Pak už neusnul. Měl o čem uvažovat. Ráno si přijdou pro felicii. Pár dnů je tomu, kdy ještě vůbec ani nezapochoyboval, že mu autíčko zůstane třeba až do důchodu. A bude si s ním jezdit, kam se mu zlíbí, pokud ovšem bude mít za co. Pořád cítil nějaké slabé bodání a píchání, možná něco jako by se mu do břicha těsně pod hrud' vdíraly jakési maličké housenky a prožíraly se někam dovnitř. To se mu asi začíná hlásit první žaludeční vřed.

Ale každopádně se mu ohlásila Irena svými signály, které přece přicházejí naprosto pravidelně a přesně, pořád se stejnou silou. Pavel se však soustředit nedokázal. Iren, buď trpělivá! opakoval si několikrát. Zrovna na tom nejsem nijak zvlášť!

Hned ráno zazvonili dva muži, šediví padesátníci, že si přišli pro felicii, ať jim ji neprodleně předá, anebo ať rychle zaplatí, ale nejenom to, co dluží leasingové společnosti, nýbrž i těch jedenáct tisíc, na které má nárok jejich firma, která se zabývá vymáháním pohledávek.

Předání proběhlo asi hodně rychle, ne však na dvoře mezi paneláky, nýbrž u restaurace Háčko, o níž Pavel věděl, že je otevřena nonstop. Podpisy a zápis udělali u hospodského stolu, kde ti dva pak Pavlovi zaplatili pivo, takže aspoň něco získal z těch jedenácti tisíc, které jejich firmě bude muset zaplatit. Pak se ještě díval, jak jeho bílá felicia bliká na křižovatce, než mu úplně zmizela z dohledu, doprovázená zelenkavou fabií.

Tak sbohem, autíčko za čtyři sta! zasmál se až sarkasticky. Teď už si budu jezdit vozem za nějakých dvacet mega, postačí mi vždycky jenom docela malý lísteček, vůz mi přistaví na zastávku, a pokud bude volno, pak si k té jízdě i sednu...

Když o tom tak přemýšlel, té bílé felidy mu až tak moc líto nebylo. Ačkoliv s ní mu zrovna odjíždělo nějakých sto šedesát tisíc, o které nenávratně přišel, a možná ještě takových sto tisíc, které po něm ještě budou vymáhat soudně. No jo, hrozně špatně člověk pocítuje, když na té houpačce slítne úplně dolů a o tvrdé kachle zabuší nikoliv divadelním vozem, nýbrž přímo svým zadkem.

Dal si ještě dva další škopky a šel domů spát. Po probdělé noci se mu podařilo usnout. Spal sotva do poledne. To mu zazvonil mobil. Byl to Jarda Šeliga: „Hele, Pavle, máš dneska čas? Já mám strašnou chuť na pivo! Že bysme zašli tam, kde jsme byli posledně, no víš, do té malé kavárničky!“

Chtěl přikývnout, rozhodně by mu zrovna toho dne nevadilo se pořádně napít, klidně i opít. Měl však z Jardy poněkud nedobrý pocit. Posledně ty silácké řeči, předtím to míchání piva a různých kořalek.

„Jardo, já opravdu nevím,“ snažil se co nejmírněji, „nastaly mi šílené potíže a já, spíše kvůli manželce, potřebuji být jaksi úplně fit, rozumíš?“

„Co se stalo?“ vyzvídala Jarda svým dobráckým hlasem. „No tak, co takového se stalo?“

„Hodně se toho děje,“ řekl, „to víš, dneska si odvezli auto!“

„Nepovídej!“ ozval se Jarda užasle. „A co ještě?“

„Už nejsem v Monetě, od včerejška!“

„A kde tedy děláš?“

„Teď zrovna nikde!“

Jarda zmlkl, nejspíš zrovna o něčem uvažoval, v telefonu se ozvalo jeho silné polknutí. Rozhodně nebylo těžké uhádnout, nač právě myslí.

„No a jak to bude s těmi mými deseti tisíci!“ začal přioštrovat. „Já je totiž hrozně moc potřebuji!“

„Ale domluva byla jiná, Jardo!“

„Kurva, víš co?“ zaznělo ve sluchátku ještě ostřeji. „Ten můj synovec, víš, ten drsňák, ten ty prachy hned chce, že potřebuje něco zaplatit kvůli baráku, já ti totiž půjčil z jeho peněz, ze kterých on platí plyn a elektřinu za ten velký barák, tak to rychle potřebuji zpátky! Udělej to jak chceš! Třeba za to něco dej, třeba počítač!“

Počítač? Vždyť v něm má Pavel všechno, co potřebuje k práci! Bez něho se v pojistkách ani nevrtně, ani v jiné obchodní branži, kterou by začal. A ke všemu ještě, písí sestava, kterou má, je hodně účelná a levná, avšak kdyby něco podobného chtěl, hned tak by to zaplatit nedokázal, a to ještě hezky dlouho.

„Počítač fakt nemůžu, Jardo,“ slova mu nešla nijak snadno. „Ale podívej se, posledně jsi mluvil o splátkách až někdy od ledna!“

„Situace je jiná! To už nezáleží na mě! To synovec, ten drsňák! Tak do kdy mi ty prachy dáš? No, dělej! Řekni! Kurva, no tak!“

Hezky mi jde po krku! chtělo se Pavlovi málem odplivnout, ale neměl zrovna kam. Chce počítač, to je jasné, vždyť posledně fňukal, že se na žádný nezmůže. Takže to nedobré tušení, které tehdy měl, se teď potvrzuje. Jako v nějaké zvířecí smečce, vrhnou se na toho, kdo má potíže, pohryzou a třeba i těžce zraní, aby se sami vedrali na vyšší stupínek, třebaže jen pomyslný.

„Hele, Jardo, ne tak drsňácky!“ přitvrdil pro změnu i Pavel. „Povím ti do dvou týdnů.“

„A co když ty prachy neseženeš!“ hlas v telefonu poněkud zmírnil, či znejistěl.

„Tak za dva týdny!“ řekl Pavel. „Tak se měj!“

Ani už nečekal, prostě to zamáčkl. A jak tamtoho s pípajícím sluchátkem zná, docela si ho

představoval, jak zrovna zuří. A co když se rozzuří až tak, že zakope na zahradě další kuře? Jak v tom telefonu nabíral vztek, potom se dá čekat, že podnikne další rituál. Když si chce zasvinit zahradu dalším temným kolem? Jako by ten dům neměl všeho zlého až přespříliš!

Takže z Jardy přestal být kamarád. Stal se z něho další sršeň.

Kolik jich ještě přiletí?

110.

Na vrátnici bytového družstva ukázal dopis vrátné, starší paní v černé uniformě, ta ho poslala až do čtvrtého patra na právní oddělení. Měl podivný pocit, hodně nepříjemný, lechtalo ho to až někde v žaludku, v hlavě měl občas hučení, jaké se prý vyskytuje při vysokém krevním tlaku, hučení chvílemi skoro jako hřmot nějakých motorů, odněkud zevnitř. I jeho obvyklé sebevědomí klesalo jako ve škopku zvětralá pivní pěna.

Vyhledal dveře s tabulkou „Právní odbor“. Jméno šéfa oddělení? Totéž jako v soudní obslce jméno soukromého advokáta zastupujícího družstvo. Hodně zajímavé... Jinde by šlo o střet zájmů, ale tady?

Referentka, paní středních let, ve tváři přísný výraz přiměřený k práci, kterou dělá. Podal jí dopis, jeho složku dlouho nehledala, měla ji po ruce. Vlastně se dozvěděl jen to, že musí zaplatit. Nejenom své dluhy, taky penále, ale, jak zdůrazňovala několikrát, každopádně i právní výlohy soukromému advokátovi, tedy nějakých pět tisícovek navíc, jinak prý... Jistě, jinak bude zle. Co mu zbývalo, než se jenom trpce usmát. Když se člověk dostane do potíží, ještě ho do té břečky sami strkají, aby sám nedokázal vylézt. Nějak podobně přece lovci motýlů sklepávají do smrtičky své exponáty...

Ještě odpoledne zajel za Jirkou Poláčkem do jeho skladu kosmetiky. Stála tam už řada pěti zákazníků, sotva však Pavla uviděl, zamával na něho: „Hele, neuteč mi! Něco pro tebe mám!“

Tedy čekal. Sedl si způsobně na židli potaženou koženkou. Přicházeli další Jirkovi odběratelé, čekání se protahovalo až neskutečně, Jirka tedy sám přišel za Pavlem a přinesl mu lístek s načmáranými telefonními čísly: „Tak tady si určitě něco vybereš, Pavle, věřím! Ale nesmíš být blbý, to ti říkám!“

Blbý? Co tím míní?

„Nerozumím, Jirko.“

Jirka se ohlédl po čekajících, kteří postávali v řadě, hlavně ten třetí v pořadí, chlapík s řídkým porostem dlouhých vlasů přešlapoval netrpělivě, odkašlával si a významně zíral na hodinky.

„Pavle, nebuď až takový romantik,“ naklonil se Jirka až k němu a pokračoval jen šeptem, „ty banky si ještě zdaleka všechno navzájem neříkají, jestli mi tedy rozumíš, tak jim taky všechno hned na sebe nevydřístej. No, tak se to přece dělá, nebuď labuť! Teď mě omluv, sám vidíš, že mám frmol. A pak mi pověz, jak jsi dopadl, čau!“

Takže, přeloženo do češtiny, že by do žádosti o úvěr neměl napsat pravdu? A co když ho někdo obviní? Ale je fakt, že co se mu může stát tak děsného, než co se už stejně nad ním sklání, jenom dopadnout. Nic víc, než jenom jedna docela malá lež, taková užitečná, vyproš'ovací... Ale co když na to přijdou a pak to zanesou do nějakého centrálního registru, o jakém se už dlouho píše v novinách a mluví v televizi? Jenomže kdyby takový registr byl, pak by Jirka nedostával své úvěry a nemohl by tak skvěle provozovat svoji bankovní turistiku. Takže, uvidí se. Ale přece, něco napsat a podepsat se, to není jen tak.

111.

Asi bude pravda, uvažoval, co se povídá, a nemusí jít o žádné zaostalé pověry, že lidské myšlenky si samy přitahují situace podle svého obsahu a zacílení. Takže zrovna jako naschvál, právě když s Nad'kou sledovali televizní zpravodajství, tak skoro na všech programech se okázale vychloubali, jak briskně začínají postupovat proti všelijakým dlužníkům, přibývá prý exekutorů, nejenom soudních, ale i soukromých firem, zlepšilo, ba přímo zdokonalilo se i vystěhovávání neplaticích rodin z nájemních bytů přímo na ulici. Taky ukazovali, jak parta rambousků i s policajty někomu vylomila dveře a všechno, co kdo z nich popadl, vynášeli hned po schodech dolů, to proto, aby dlužníci měli o čem přemýšlet, jak zaujaté a moc vtipně pronesl jeden takový hodně snaživý moderátor. Když má člověk opravdu pech, pak aby se pořád cítil provinile jako kdysi ten psík, co mu nadělali děsnou chuť na smažený řízek a všichni u stolu ho pořád jen okřikovali, aby se styděl a kořil jako lump.

Pavel s Nad'kou neprospali ani hodinu, jenom se převalovali z boku na bok a jeden druhého slyšel podle dechu. Někdy k ránu, když se rozhlučel výtah, člověk už byl skoro smířený i s tím, že se mu zvenčí opřou do dveří, stejně jsou jenom takové lehké, skoro papírové a nic nevydrží. Dělalí to prý tak, že

člověku, pokud je doma, strčí pod nos soudní rozhodnutí, papír, který člověka děsí už jenom tím, jak stroze vypadá. A pak vtrhnou a vybírají, co se komu zlíbí, aby se z toho pokud možno každý dobře zhojil. A kdyby se jim člověk chtěl nějak vzpírat, klidně mu zlomí ruce nebo se mu přihodí i něco horšího, zákon je každopádně proti němu, když takový lump hodlá mařit úřední výkony.

Ireniny signály ho pochopitelně zrovna moc nezajímaly, ani nemohly, to dá rozum. Spíše mu byly na obtíž. Už několikrát si řekl, že jí pošle zprávu na některý z těch několika jejích tajemných mobilů, aby toho nechala, třeba jenom na nějaký čas, že je to stejně k ničemu, když se mu navalily až takové potíže, avšak nakonec si vždycky řekl, že nebude utrácet kredit na svém mobilu, když na něm stejně už moc peněz nemá a neví, kdy si ho bude moci doplnit. Navíc stejně neví, jestli Irena vůbec jeho zprávu dostane. Ale taky si říkal, že co, když chce Irča hračku, ať si ji má. S každou jinou by to přetnul, jen by to fiklo...

Dopoledne pak telefonoval na čísla z lístku od Jirky Poláčka. To, co se dozvěděl, ho aspoň trochu naladilo. Šance na úvěr tedy jsou! Zaradoval se. Posbíral doklady a pospíchal na tramvaj. Ještě než výtah přistál v přízemí, zabřinkal mu mobil. Kdo to jenom... Číslo na displeji nepoznával.

„Jilemnický!“ Už neřekl: Moneta, vědom si, že už nesmí.

„No nazdar, Pavlíku!“ skoro sametově ho pohladil vlídný ženský hlas. Věděl, že ho zná, avšak nevěděl odkud.

„Kdo volá, prosím?“

„No já! Olga!“ ozval se příjemný smích. „Ty brzy zapomínáš! Jen co karneválek skončí, už nikoho neznáš, co?“

„No, nazdárek, Oli!“ vzpomněl si na dvojici krásných velkých černých očí s nesmírně velkými duhovkami. „Jak se máš?“

„To spíš mi pověz, jak se máš ty! Včera u nás byla nějaká Vránová, jistě ji znáš, cosi si tam se šéfem za zavřenými dveřmi šuškali a on pak přišel, že s tebou už nemáme jednat, no a proto ti volám!“

„Oli, já už nejsem v Monetě, tak už spolu nemůžeme spolupracovat!“

„A kde teď jsi?“

„No, nikde!“

Olga se na moment odmlčela, pak ale jen zašeptala: „Hele, dostal jsi se do průseru, vid’!“

„To spíše jiní mě tam dostali, tak nějak to je!“

„Ale doufám, že se nedáš! Věřím ti! Pak zavolej, čekám!“

Moc hezky to řekla. Ještě tak ji při tom vidět. Ty její oči, když se upřeně dívají. Takové čisté a příjemně hřejivé sluníčko... No, to si piš, Olinko, že se nedám! Zamáčkl mobil a schoval do pouzdra. Jenom jak to udělat...

Olinčin telefonát mu docela určitě pomohl. Ani moc nedumal, jestli je správné, že v dotazníku zatají pár drobností, hlavně pak ten předchozí úvěr. No a tak se stalo, dokonce k jeho vlastnímu překvapení, že za necelou hodinu od chvíle, když odevzdal dotazník a vše potřebné, mu mladá paní na přepážce oznámila, že úvěr mu zrovna schválili, dokonce na sedmdesát tisíc. Alespoň tedy jedna radostná zpráva! Pro bezprostřední přítomnost určitě. Ale jak ten úvěr pak budu splácet? Ale co! Jak to řekla krásnooká Olinka? Tak nějak: doufám, že se nedáš! věřím ti! pak zavolej, čekám! Jak jednoduché a přitom tolik síly v tom je, ale i kouzla, pověřeno v pravý čas...

112.

Nad'ka pochopitelně radost měla, ačkoliv se jí zmocnily i rozpaky. Jak to zaplatíme? Co s takovým dluhem? Ale sama se radovala aspoň z toho, že budou moci zaplatit dluhy za nájemné a taky celé penále i s dalšími poplatky. Tentokrát si lehla už do ložnice k Pavlovi. A to uvolnění po všech těch nervácích se projevilo velmi příjemně, jak už dlouho ne. Pak se Nad'ka rozplakala, slzy tekly po polštáři, černé kapky se vpíjely do bílého damašku od špatně otřených očních linek a načerněných řas.

Někdy uprostřed noci zahlaholil telefon, sice v kuchyni, avšak v tom nočním tichu se zdálo, jako by jim řval na dosah. Nad'ka vyběhla z postele jen tak, úplně nahá, než však stačila zvednout sluchátko, zapojil se záznamník. Něco tam tiše promluvalo, vůbec tomu nerozuměl, pouze uslyšel Nad'čino zděšené: „Ach bože! Co to bylo? Ten chlap! Vždyť vyhrožuje!“

Vyskočil z postele taky bez pyžama či slipů, Nad'ka v rozsvícené kuchyni ani nehledí na to, že okna nejsou zatažena a v noci je na ni vidět z protějších domů. Držela se za čelo, tvář nadmíru zděšená.

„Co to je za sprostého chlapa, proč nám tak vyhrožuje?“

Ihned se sehnul k záznamníku, aby si to přebral. Nebylo to celé, ale i tak stačilo, aby věděl, o koho a o

co jde.

„...tak kurva, ty prachy chci hned, nebo bude zle, do prdele!...“

No jistě, Jarda Šeliga, je to jeho hlas, ačkoliv změněný. Chlast a prášky! Asi je úplně zdrogovaný. Ale proč si vybral zrovna půlnoc? To asi ti jeho noví holohlaví kamarádi do něho šijí, možná právě ten elektrikář v důchodu. A na tu jeho vulgárštinu taky nejsme zvědaví!

Sehnul se k podlaze a vytáhl přípojku z plastové krabičky. Pak ještě vypnul svůj mobilní telefon. To kdyby uprostřed noci zase dorážel některý ze sršňů.

113.

Brzy ráno je oba vzbudil zvonek. Pavlem to až trhlo. Už dávno bylo světlo, hodně světla, venku trochu pod mrakem. Podíval se na budík. Půl šesté! Bože, kdo to jen může být? Tak brzy ráno?

Nadřka taky vyděšená. Tak časně prý chodívají exekutoři, aby stihli dlužníky ještě ve spánku. Že by přece jenom přišli posbírat, co se dá zpeněžit? Ani to nepočká, až přijdou peníze z úvěru na účet?

Zvonek opět proťal ticho. Pavel šel pomalu ke dveřím. Podíval se do kukátka: na chodbě nikdo!

Sebral sluchátko domovního telefonu a váhavě si je přiložil k tváři:

„No prosím!“ Ani se nepředstavil. Raději.

„Velice se vám omlouvám, sousede,“ vychrlil spěšně mužský hlas, tlumený telefonem, „tady Věšinský z druhého patra, víte, já totiž zapomněl klíče od vchodu a nikoho doma nemám a nemůžu se dostat do baráku!“

„To nic,“ zívá a zmáčkne knoflík, aby tamten zapomnělivec mohl vejít do vchodu.

Díky bohu!

To ráno se Ireniny signály ohlásily až pět minut po sedmé. Nato mu břinkl mobil a na něm, jak jinak, zase úplně neznámé číslo, ale zato zpráva dávala smysl, možná až příliš: MILY OMLOUVAM SE ZA ZPOZDENI.

Že se omlouvá? musel se až rozesmát. To bych se měl omluvit spíše já, že jsem takový ignorant. Ale teď to stejně nejde...

Ráno zavolala paní Veřovská, že jeho nabídka se jí ukazuje jako zajímavá a že chce pojistit aspoň prodejnu maso-uzeniny v Havířově. Napřed se chtěl vymluvit, že už pojištění nedělá, avšak zároveň ho napadlo, že pokud by zavolala do Monety, možná by s ní mluvila Jitka Vránová a to on jaksí nesmí připustit. Proto ji raději odkázal na Edu Širc, aby jednala jen s ním nebo s jeho ženou.

Ještě odpoledne mu zavolal Eda Širc:

„Nazdar, Pavle, díky za klientku, máš to u mě, no a jestli je to pravda, co se tu nese, že teď nikde neděláš, vezmi tužku a papír a piš si!“

Napsal. Telefon na jméno Barták. Moc dobře věděl, o koho jde. Maklěři, firma Coresh. Nedávno mu podvratáčky zabrali Chlumečka, hodně velkou firmu.

„A že pana Bartáka pozdravuji!“ připomněl ještě Eda. „Dělali jsme kdysi spolu v České, abys věděl, no a on o tebe zájem mít bude, o to strach nemám, takového zkušeného borce vezme každý maklěři!“

Takže Eda Širc! Kdo by to do něho řekl? Do ničeho se neplete, nic nevidí a neslyší, ale ...

Samozřejmě panu Bartákovi zavolal, domluvili se spolu na další den, odpoledne ve čtyři.

Maklěři Barták, nevysoký štíhlý muž něco kolem šedesátky, přivítal Pavla až tak ochotně, že ho to překvapilo. Netušil, že by zrovna teď mohl budit tak značný zájem, a zrovna u maklěře, když v Monetě s ním i dalšími ředitel mluvil kolikrát jako s neschopnými blbci.

Na stole se objevilo několik formulářů, mezi nimi dotazník.

„Záleží jenom na vás, pane Jilemnický, jestli chcete pracovat jako zaměstnanec anebo oěsvěče, jak líbo, provizní řád má několik variant, tak kterou si vyberete, myslím že nebude problém nechat ji schválit. No a co se týká školení? Těch budete mít opravdu nad hlavu, to víte, my prodáváme víc než dvacet pojišťoven! Vy však máte jeden jediný měsíc, abyste se projevil hned od samého začátku!“

„A nástup?“ potáhl Pavel papíry k sobě. „Kdy připadá v úvahu?“

„Od prvního.“

Ale přece jenom je tu jedna brzda, a docela vážná. Pavel se zmínil o hrozbě inženýra Vachaly, že pokud bude pracovat pro nějakou konkurenci, bude po něm Moneta chtít vyrovnat výpadek po spadlých pojistkách firmy Arbona. Maklěři se poněkud zachmuřil, chtěl sáhnout po telefonu, avšak stáhl ruku zpět.

„Pokud miníte vážně, že byste k nám nastoupil, pane Jilemnický, potom vám můžu slíbit, že věc projednám s generálním ředitelem Monety, a když ten vám požehná, pak vůbec nic nebrání tomu, abyste

pro nás nejenom klidně pracoval, ale pak jistě nikdo nebude mít nic proti tomu, že byste si celou svoji klientelu z Monety zase převzal pod svoji správu, já sám bych to určitě přivítal.“

„Ale inženýr Vachala už můj kmen určitě někomu přidělil, pokud se nepletu!“ podotkl a čekal, co se dozví.

„Vážený pane,“ pan Barták se opřel o opěradlo křesla, „my se ho nejenom nemusíme na nic ptát, my budeme jednat s Prahou a víte přece, že když od klienta přinesete podepsanou plnou moc, je klient váš, i kdyby lítaly tanky.“

No, to je hodně zajímavé! usoudil. Pokud se to šéfmakléři podaří domluvit v Praze, pak by to i pro Pavla bylo něco! Svůj kmen z Monety by tak z větší části mohl dostat zpátky a moc dlouho by to jistě netrvalo. A ještě něco... Ale o tom raději zatím pomlčím. Až podle toho, co ten šéf makléřů vyřídí.

„Pane Jilemnický, těší mě!“ Pan Barták vstal a napřáhl k Pavlovi ruku. „A buďte tak laskavý a zavolejte mi zítra někdy před polednem, to už budu všechno vědět.“

Takže zítra! Snad to vyjde. Musí to vyjít! To, anebo něco jiného! Spadl mi leasing, spadl mi i ten iluzorní monetářský mlýnek na hrachy. A upřímně, hrom ví, co ještě čeká v pořadí... Ale jedno vím jistě. Že Nad'ku s Honzíkem si udržet musím!

Večer v devět se ohlásily Ireniny signály a za deset minut se soustředil, aby jí odpověděl. Skoro za necelých pět minut mu břinknul mobil, ani se nedíval na číslo, jenom přečetl zprávu: MILY CITIM TE.

Bylo to příjemné.

Moc příjemné...

114.

Nevyšlo to. Tedy zatím, jak mu poněkud stroze oznámil pan Barták. Zatím je třeba počkat, až jak rozhodne generální ředitel Monety.

„Ale dřív než za týden to nebude,“ podotkl makléř. „Generál za dva dny odjíždí do Francie a přijede až někdy ve středu.“

Co teď? Ještě měl v záloze Ildinu nabídku, avšak tu Bartákovu by vzal mnohem raději. Nezbývá tedy, než se přihlásit na úřad práce.

Jestli na něho v posledních dnech nějaké prostory zapůsobily odpudivě, pak na úřadu práce se mu nelíbilo už vůbec. V čekárnách i po chodbách samé ponuré tváře a většinou temná bělma očí starších i mladších lidí.

Když úřednice zjistila, že je pojišťovákem a ještě k tomu dělá na živnostenský list, skoro se na něho utrhla, jako by si za všechno mohl sám, hlavně však měl hodně špatný pocit, když se jí ptal, jak vysokou podporu asi může dostat.

„Podle toho, kolik jste zdaňoval!“ odsekla hodně nevlídně. „A to vy sám víte moc dobře!“

Poslala ho s formulářem pro potvrzení o příjmech jinam. Vyřídil si to ještě téhož dne. Když pak opět seděl v čekárně na úřadu práce, z nudy se začel do nástěnek a inzerátů po stěnách i rozložených po stolech. Jeden z inzerátů nabízel práci mladým hezkým dívkám a ženám na místa tanečnic a společnic v nočních barech. Musel si připomenout, jak se Slávkem, Oťasem a dalšími hochy zabrousili do noční Ostravy a jak v jednom z nočních barů se kolem nich otáčely tanečnice a jak vůbec nebyl problém zahlédnout jejich kožíšek, hlavně pak jednu z nich si promítl před očima, tanga zaříznutá až někam, naděrka dvě slunéčka sedmitečná a v náruči moc nevážila, jak byla až povážlivě lehká.

Ani se v kanceláři moc nezdržel, přísná úřednice s ním toho moc nenamluvila. Když chtěl vědět, jak vysokou podporu dostane, až po průtazích z ní vymáčkkl, že tak asi patnáct set.

„To jako myslíte vážně?“ neudržel se.

„Tak si zažádejte o sociální dávky!“ drsně si ho přeměřila jako nějakého podvodníka. „Možná vám něco dají! Možná.“

Možná? Že by něco dali? Směšné! Jak vůbec s ním může tak mluvit?

„Ale každopádně ode dneška nesmíte vyvíjet žádnou výdělečnou činnost!“ naklonila se k němu nad stůl, jak se snažila beze slov zdůraznit, že zrovna jemu nevěří, že nějakou podporu potřebuje. „Jinak dost hrubě porušíte zákon!“

To je dobré! uvažoval, když seběhl schody a vyšel na chodník, o který se rozpleskly první dešťové kapky. S netajeným odporem dají člověku patnáct stovek měsíčně a zakáží všechno. Tak asi postupují jen vůči takovým, kteří od státu dosud nikdy žádné sociálky nechtěli, pořád se jenom honí, a když se pak najednou zaboří do sraček, skoro po něm vrčí a štěkají jako psiska, co se třesou, aby jim někdo náhodou

nevlezl do jejich zahrady. Ti úředníci asi mají své stálé klienty, kterým jistě poskytují lepší servis, jako třeba těm mým sousedům z domu, kteří už léta shrabují tučné sociálky, vydělávají si slušně načerno a na vánoce si kupují padesátitisícové dárky. Avšak já mezi takové klienty rozhodně nepatřím! Kdyby mi nevyšel úvěr, který jsem si zrovna vyřídil, asi bych se teď mohl cítit stejně jako motýlci, které sklepnou z osvětleného plátna do sklenice, kde jen několik okamžiků zahrabou nožičkami a znehybní. Asi něco na tom je, co nedávno ze sebe vztekle vybreptal Slávek Dačický, že to všechno se mělo napřed vyzkoušet na hmyzu a na zvířatech. V tom jsem se Slávkem zajedno.

115.

Stavil se domů, aby snědl něco teplého, avšak nestačil si ohřát ani polévku, když někdo zazvonil u dveří. Otevřel, na práh se postavila vysoká a široká postava mladého muže s kravatou, před sebou držel aktovku jako nějaký štít nebo přímo beranidlo, a zcela zřejmě chtěl projít dovnitř do bytu, což Pavel hned rozeznal a prudce proto přivřel dveře, aby mu to nedovolil.

„Dobrý den!“ pronesl hrubým hlasem neznámý. „Jsem z realitní společnosti a přišel jsem si prohlédnout váš byt, pusťte mě dovnitř!“

Pavel podepřel dveře ještě kolenem a volnou ruku napřáhl proti agentovi: „Ale já jsem vás nezval, tak co se děje!“

Agent však nehodlal ustoupit: „Tak pustíte mě dále!“

To už znělo poněkud útočněji.

„A proč bych vás měl pustit dovnitř?“ zapřel se do dveří, aby je udržel, kdyby se do nich ten vysoký chlap hodlal třeba z ničeho nic vrhnout.

„Protože se budete stěhovat!“

„Já se budu stěhovat?“

„Tak pustíte mě?“

No tohle!

„A kde jste na to přišel, že se budu stěhovat?“

„Máme své informace!“ zesílil chlap hlas, snad aby ho bylo slyšet do vedlejších bytů k sousedům a mohl by se tak snadněji vedrat dovnitř. „Tak pustíte mě? Ten váš dluh je tak vysoký, že ho nemůžete zaplatit! My váš dluh odkoupíme a zajistíme vám jiný byt, samozřejmě že už ne takový.“

Drzost a sprostárna! vzlínalo a bouřilo se to v Pavlovi.

„Ale honem odejděte, než na vás zavolám policii!“ zvýšil hlas zase pro změnu on. „A vůbec, kdo vám dal až natolik osobní informace?“

Chlap viditelně zkrotl, ustoupil o krok dva, zalovil v náprsní kapse košile a podal Pavlovi vizitku se jménem a telefonními čísly.

„Když budete potřebovat, zavolejte mi,“ to už řekl hodně krotce, pak si jen přivolal výtah a než jím odjel, zíral dlouze a jaksi vyčítavě, jako by mu Pavel hodně ukřivdil, když se nehodlal nechat přestěhovat, a k tomu ještě právě od něho. No jo, řekl si, odstupné za takový byt může dělat i dvě stě až tři sta tisíc. Kolik z toho by uvízlo tomu fešákovi v peněžence? Kam se na takové hrabou všichni pojišťováci.

Asi je děsně nepřátelský tento boží svět pro toho, kdo je v potížích, tedy v těch finančních, uvažoval, když se za realitním agentem zavřely dveře výtahu. Co to povídali tamti dva pánové v čekárně u doktora? Že přibývá uctíváčů Satana? Proč asi. Vždyť i pohádky jsou toho plné, že temné síly bývají člověku blíž... Co člověku dnes přináší smíření a pokora?

A co by se stalo, kdybych se se vším smířil?

116.

Situace s realitním agentem ho štvala, až to v něm docela slušně vařilo. Za necelou hodinu si usmyslel, že zavolá do bytového družstva vedoucímu odboru i soukromému advokátovi v jedné osobě, aby si jako praktický právník zvážil, jestli náhodou nedošlo k nějakému porušení zase pro změnu z jejich strany, když mu někdo poslal do bytu stěhováka až s tak příšernou neomaleností. Než ale stačil zvednout sluchátko, zabřinkal mu mobilní telefon. Byla to Azra.

„No nazdárek, Azro!“ přepnul hned na jinou vlnu. „Co se děje takového, že mi voláš?“

„No ne, Pavle?“ uslyšel její příjemný hlas. „Tys mě poznal?“

„Bodejť ne, co máš?“

„Jsem v Ostravě a za hodinku mám čas na jedno kafičko, můžeš se mi věnovat? Tak dvacet minut,

více ne!“

„Jsem volný a rád tě uvidím!“

„Já jsem taky volná,“ trochu zaváhala, „jestli ovšem míníme totéž!“

„To se uvidí.“

Přijela na velké parkoviště před Émko. Děsně jí to slušelo v obepnutých šatičkách s leopardím vzorem. Sotva ji uviděl, jak vystupuje z auta v tom svém šelmím, hned se musel usmát. Jsi na lovu, kočičko...

Políbili se a zavedl ji do restaurace.

Objednala si kávu, on pivo. Dlouze se navzájem prohlíželi, ona mu stiskla obě ruce a pak zase pro změnu něco hledala v kabelce, než vytáhla několik pestrých letáků.

Vypadala velmi dobře, tmavá, hezky opálená, i těch několik málo nehlubokých vrásek jí slušelo. Nějak se mu zdálo, že se poněkud ostýchá, ačkoliv ji jako stydlivku nezná.

„Mám dvě zprávy,“ zašeptala, přičemž poněkud nervózně ohýbala růžky letáků.

„Jednu dobrou, druhou špatnou?“ chtěl jí napomoci.

„To ne!“ zasmála se. „Myslím, že pro tebe jsou obě dobré.“

„No tak uvidíme!“ položil dlaň na hřbet její ruky.

„Jsem volná!“ zahleděla se mu upřeně do očí, výrazem skoro oddaným. „To znamená, že můj manžel se zrovna včera odstěhoval. Tak pokud jsi mínil vážně, cos posledně říkal...“

Jeho dlaň se z její ruky odtáhla, ne sice kvapem, avšak přece. Co jí posledně říkal... Že by věřila úplně všemu? No, něco jí řekl, asi i napovídal, spíš natroubil... No jistě, je zajímavá, hodně zajímavá, ale on měl naváto. No a k tomu ještě další okolnosti... Ale proč jsou tak samolibé? Čím hezčí, tím samolibější! A všemu hned věří. To si opravdu myslí, že každý chlap je jenom samec a namísto mozkiem přemýšlí kraslicemi? Nějak tak to přece naškrábala ve svých povídkách.

„Tě to zaskočilo, co?“

„Já nevím, co říct.“

„Tak se rozmysli.“

Rozmyslet se? Azra je Azra, šíleně zajímavá. Ale proč by s ní měl žít na leasing?

„No a další věc,“ ohlédla se po servírce, která zrovna přinášela na tácku pivo a kávu, „ale to už je věc profesní.“

Počkali, až servírka postaví nápoje a načárkuje si papírovou účtenku.

Pak zase dost nejistě začala, přitom před něho rozložila několik letáků. Šlo o jakési nabídky, stavební úpravy bytů a kanceláří, zvláštní nástřiky omítek a ještě několik dalších hodně podobných věcí.

„Říša otevře kancelář ve Frýdku,“ snažila se ho povzbudit i očima, „když budeš bydlet u mě doma, bude to ohromně fajn, mě jako šéfkou určitě sneseš, já zase využiji tvé zkušenosti v obchodě, no ne?“

Bylo to na něho trochu moc hr. Jinak řečeno, načasované přesně nachlup, tedy jenom co se týká práce. Ale žít s Azrou? I kdyby neměl Nadřku a Honzika, ji by si určitě nevybral, možná jenom tak na nějakou dobu, posbírat smetánku a nic víc, jak se říká. Byl s ní v podstatě jen na chvíli a už má zakázaný frýdecký zámek. Kdo ví, jak dlouho by mu asi trvalo, než by měl zakázané i celé podzámčí? Vždyť ona o sobě kdeco vybreptala v těch svých povídkách a sám se přesvědčil, že to opravdu funguje. Kdyby za ní odletěl jako motýlek za motýlí slečnou, to by mu v ní určitě zasvítilo jenom nějaké to hodně falešné sluníčko.

Samozřejmě jí nic neslíbil. Jenom to, že o ní bude uvažovat. Příliš spokojená nebyla, když odjížděla. Čekala od něho víc. To se přece někdy stává, že když chlap udělá, co po něm žena chce, myslí koulemi, když ale udělá pravý opak, je studený jako psí čumák... Když kolem něho projížděla, jenom krátce se po něm ohlédla a ušklíbla a pak už se věnovala řízení. Byl si jistý, že ji vidí naposledy. Mezi nimi to právě skončilo. Vlastně ani nic nezačalo. A je to tak trochu jako s Irenou, uvažoval, když viděl, jak její vůz zablikal a zahrnul doleva k hlavní cestě. Ale opravdu jenom v něčem... Prostě jsme to nestihli! Vlastně jsme ani neměli čas, abysme to stihli. Taky na nás dva sedí ten veršík, který jsem před časem někde zaslechl. Jsme si navzájem tím milostným dopisem, který jsme si ani nestihli napsat. Víím, Azro, že ho už nestihneme.

117.

Irena se mu ozývala vždy s naprostou přesností a se stejnou silou. Akorát on se nějak nedokázal sebrat, aby jí náležitě odpověděl, ačkoliv tolik chtěl. Přece však na ni myslel, a ne až tak málo, ale

vždycky jenom krátce a myšlenky se mu rozlétaly všemi směry jako včely po krajině. Něco však určitě k Ireně zalétlo, v tom si byl jistý.

Zavolala mu Zdena, aby se za ní stavil, že by s ním ráda promluvila. Proč ne, řekl si, rád se na ni podívám.

Obě kamarádky se opět domluvily a Zdena odvedla Pavla do prázdné kanceláře. Tam se pak vyptávala, jak probíhal výslech na policii a co všechno chtěli vědět. Měl z toho dojem, že ví úplně všechno, jenom si chtěla ověřit, co snad ona či spíše Ondra Zengr dosud nevěděli a co můžou od policie čekat. Kdo ví, pomyslel si dokonce, snad je Zdena Ondrovou pravou rukou v jeho švindlech, snad pro něho dělá opravdu víc, než je zdrávo. Ale každopádně už si je jistý, že i toho chlapa se zjizvenou tváří na zastávce tramvaje, i toho druhého, který jel tramvají pouze jednu či dvě stanice, na něho určitě pověsil Ondra Zengr a nikdo jiný. A proč? Snad pro výstrahu, anebo hrom ví, co to mělo znamenat. Ale jak by to s ním i s jeho rodinkou nakonec dopadlo, kdyby se těm policajtům podařilo ho nějak zlomit, to se může pouze domýšlet. Jak se mu to prozatím jeví, asi oběma nalítl úplně jako starý krkavec na pitomou rádiovku.

Co se týkalo Ondry Zengra, od Zdeny se dozvěděl, že vyšetřování pořád ještě pokračuje, oba policisté pozývají na výslechy ohromnou spoustu lidí, dost se prý vyptávají na věci hodně staré, kterých se podle jejich informací měl snad dopustit už dříve a nebyly mu prokázány. Takže je zřejmé, že ho chtějí dostat za každou cenu. Pořád je prý na něho zavěšena sledovačka, skoro ve dne v noci, vždycky je někde poblíž něho některý z policajtů, většinou je jich víc, ani se už před ním neskrývají, spíše naopak, jsou viditelní až příliš, asi ho chtějí znervóznit a znejistit, aby se dopustil chyby, přičemž on se pořád jenom nehorázně opíjí a hlasitě nadává na policajty do všech možných i nemožných jmen, přičemž vždycky to některý z nich slyší a tím spíše je všechny proti sobě popuzuje, aby se tím více snažili zařadit si ho mezi své věrné klienty.

Když od Zdeny odcházel, už se mu nejevila tak nádherná, spíše měl dojem, že prošel dalším výslechem, ačkoliv s tím na kriminálce se to pochopitelně srovnat nedalo. Teď už Zdenu rozhodně nevidí jako předtím, ačkoliv trochu se té černé paní z dávného snu pořád ještě podobá, ale spíše jenom tou svojí okázalou vážností a možná chvílemi i tím, jak se tvářila ohromně přísně, ale hlavně v tom, jak na ní byla vidět zloba a hněv, v tom tu černou paní připomínala asi nejvíc.

Rozhodl se, že nahlédne do Áčka, snad tam zastihne Igorovy bývalé společníky. U barpultu vysedávalo několik chlapů, někteří hodně osmahlí, někteří tlapy potetované, ani jediný z nich neměl přes třicet. V boxu u sklenic nad ovocným pitím seděli Šmíd a mladý Hladký, vedle nich spí další mladíoch, čelo podložené rukama na stole, nebylo těžké poznat Ondru Zengra. Zajímavé! pomyslel si. Je vidět, že hoši od Igora se dobře znají s Ondrou Zengrem. Co když tu svoji vloupačku Zengr nafingoval a tady to už dávno všichni vědí? To by pak o tom mohli něco vědět i bývalí Igorovi společníci, třeba mladý Hladký. Ještě rozeznal potetovaného chlapa, který si před časem vyskočil na Igora se šroubovákem. Ten má zrovna hlavu opřenou v jakémsi polospánku, v ruce dohořívající cigaretu, taková zvláštní cigareta je to, hnědá s příčnými bílými proužky.

První si Pavla všiml Hladký a drcnul do Šmída, který hned vyvedl Pavla ven na ulici, kde spustil: „Tak víte, co ten idiot udělal? Tu naši oktávku stělal jednomu chlapovi z Těšína za padesát litrů, objevili jsme ji tady v Ostravě na parkovišti úplně náhodou...“

Ven z baru za nimi vyšel i mladý Hladký, který skočil svému kolegovi do řeči: „Ta svině už má v patách i ruskou mafii, jestli vám to něco říká, tak když s ním budete mluvit, řekněte mu, ať se rychle vydá policii, jinak je s ním ámen!“

„Ale já opravdu nevím, kde je,“ pokrčil rameny, „vždyť já ho už několik roků neviděl, až tady v Ostravě jsem ho potkal úplně náhodou.“

Šmíd chtěl něco říct, ale Hladký ho takřka odstavil posuňkem ruky a sám pronesl poněkud smířlivějším tónem: „Přijďte k nám do kanceláře, možná pro vás budeme něco mít.“

Až to překvapilo dokonce i Šmída, který na to zíral zcela nechápavě.

„A kdy?“ zeptal se Pavel.

„Třeba zítra přesně ve dvě odpoledne, sedí?“

„Tak jo,“ přikývl Pavel, „sedí.“ Šmíd stále nechápe, mladý Hladký ho chytne za loket a táhne ho směrem ke vchodu do baru.

Zvláštní! přemítal cestou. Co mi asi budou chtít? O co asi půjde Hladkému? Že by mi chtěl nabídnout spolupráci namísto Igora? Asi sotva. Jeho táta mě obviňuje, že kvůli mně přišel o milion a on by mi chtěl dohodit kšeft? To asi bude chtít udělat něco jako výslech. Už do třetice. Jít, nejtít? Proč ne.

118.

Opravdu se nespletl. Rozhodně mu mladý Hladký žádnou spolupráci nenabízel. Byli tam oba se Šmídem, oba řádně nabroušení. Když je uviděl, jak sedí se sevřenými rty, nozdry se jim chvěly vztekem, dokonce sám sobě nadával do pitomců, že vůbec přišel, nicméně tak trochu se za Igora cítil zodpovědný a taky si říkal, co když z toho, že je tady, přece jenom vyleze něco dobrého, když jako pojišťovák byl zvyklý přicházet do prostředí někdy i vyloženě nepřátelského, ale že se to vyostří až natolik, rozhodně nečekal. Vyptávali se ho, jak se kdysi s Igorem poznali, jak se Igor choval, když měl svoji firmu a byl ještě nahoře. Odpovídal jenom, co sám uznal za vhodné, ale i tak toho bylo dost, aby po něm vzhlíželi stále ostřeji. Nicméně Pavel měl taky připravenou otázku, přímo na mladého Hladkého. Takže když ten si na něho vyjel s tím, co Pavel tak trpělivě očekával: „To nejenom my končíme, pane Jilemnický, ale i můj otec má vůči vám velké výhrady, jak jste ho skvěle pojistil, že jeho firma zaniká, víte...“ Pavel si na něho vyjel taky: „Vašemu otci, pane Hladký, jsem krach nezpůsobil já, ale to bych napřed něco musel obšírněji mluvit o tom, jak se uzavírají pojistky a jak skoro žádný klient neposlouchá, co mu pojišťovák radí. No ale stejně chci zrovna vám, pane Hladký, něco říct, tak mě, prosím vás, chvíli poslouchejte!“

„Poslouchám,“ přikývl ten mlad'och, vystrouhal přitom výraz hodně ironický.

Pro změnu zase Pavel se na něho zahleděl pěkně zostra:

„Vy si tu na mě vyjíždíte, že jsem vás prý nevaroval před Igorem, kterého vy sami jste si zvolili za jakéhosi svého šéfa, protože ho někdo z vás znal ještě z Havířova.“

Šmíd chtěl přihodit něco na vysvětlenou, Pavel ho však umlčel mávnutím ruky.

„K tomu vám tu povím, že jsem s ním toho dne, když jsem k vám přišel poprvé, mluvil někde vedle v kanceláři a ptal se ho, jak to vůbec všechno míní, přitom mě skoro zapřísahal, že to opravdu míní vážně, zatímco zrovna mně vůbec do toho nic nebylo, vždyť já nejsem žádný váš společník, nebo snad ano?“

Odmlčel se, oba mladí sedí jako zpražení. Hladký se snaží něco říct, Pavel opět mávne rukou: „Ale to mě zajímá, vážení, a hlavně bych rád zrovna od vás slyšel, pane Hladký, jak to, že vy jste mi nic neřekl o tom velkém podvodu?“

„O jakém podvodu?“

„O té fingované vloupačce Ondry Zengra!“ napral to natvrdo. „To si snad myslíte, že ti policajti jsou blbí nebo co!“

Hladký i Šmíd sklonili hlavy, ale jenom na okamžik, a Hladký jaksi nesměle odsekl: „Nechápu, o čem je řeč!“

„Pokud nechápete,“ pokrčil Pavel rameny, „pak je to dobře, pánové.“

Oba mladí muži na sebe pohlédli, jako by navzájem hledali oporu, pak Hladký opět přitvrdil:

„Já tedy nevím, o čem nás tu chcete přesvědčit, my samozřejmě Ondru Zengra známe, ale pokud já vím, policie mu nic neprokázala, nebo snad to tak není?“

„No vidím, že naše konverzace je u konce, pánové,“ ušklíbl se a zvedl se k odchodu, „na shledanou!“

Ani neodpověděli, jenom se po něm dívali nějak divně. Trochu ho to vyvedlo z míry.

Vyšel prosklenými dveřmi, pak tmavou chodbou a po schodech dolů. Někde o patro níž zazvonil nějaký mobilní telefon, nato pak zapištěly, zavrzaly, práskly a skleněně zařinčely dveře, nejspíš venkovní. Když k nim došel, na podlaze vedle škrabáku zrovna dohořival nedošlápnutý vajgl z hnědého cigárového papíru s příčnými bílými proužky.

Tak tahle cigára už někde viděl. Například včera v Áčku.

A pokaždé jenom u jediného chlapa. U toho pokerkovaného. U toho, který před časem vyjel po Igorovi, aby mu šroubovákem zakvedlal v ledvinách.

Že by mi mladý Hladký chtěl všechno spočítat? Za sebe, za svoji firmu, za otcovu firmu?

Bezděky sáhl do své aktovky, nahmatal patronu se slzným plynem. Kdysi přece pomohla Igorovi. Třeba pomůže i teď.

Pospíšil si, aby byl hned venku. Toho pokerkovaného nikde nevidí. Ale co když ho tamten sleduje, aby využil příhodný okamžik? Anebo chce jenom vidět, kam Pavel chodí, kudy se pohybuje...

Kam teď?

Kam jinam než tam, kde bych si všechno mohl promyslet.

Zajdu do baru Věčko, tam přece vždycky chodím, když zrovna nemám do čeho říznout anebo když se mi nedaří.

Vždyť se opravdu nedaří! Zdar přece vypadá úplně jinak. Ale úplně jinak.

Zrovna procházel přes náměstí, před ním obchod'áky Dům obuvi a Laso, naproti němu dvojice mladých lidí, oba se drží za ruce, může jim být něco přes dvacet, tak nanejvýš pětadvacet, ona je ale o poznání mladší, usmívá se, on taky. Je to zrovna ten mladý, který vyštval Jardu Šeligu z jeho bytu. To proti němu Jarda čaroval, aby ho zničil. A vůbec se nezdá, že by jeho rituál nějak zabíral. Naštěstí nezabírá, jak je vidět. No jistě, bylo by hodně jednoduché zbavovat se nepřátel a všech možných i nemožných potíží kdejakými pověrami z Haiti, za kousek masa, omotaný cárem počmáraného papíru a zahrabaný do hlíny. Ještě dobře, že tyto mechanismy fungují docela jinak, než by si někdo přál.

Náhle mu zabřinká mobilní telefon. Na displeji číslo, neví od koho.

Přiložil si telefon ke tváři. „Jilemnický!“

„Tady Šmíd!“ ozval se udýchaný hlas. „Kde zrovna jste?“

„Proč?“ podivil se. „Co mi chcete?“

„Je to důležité!“ Jeho hlas zněl hodně naléhavě a docela se třásl. „Tak kde teď jste?“

„Na náměstí.“

„Na kterém?“

„No tady na Masarykově, kousek od vás.“

„Tak tam chvíli zůstaňte, prosím!“

„Proč tu mám zůstat?“ strne Pavel. Co to jako má znamenat?

Co po mně ještě chtějí? Snad aby mě ten pokerkovaný snadněji našel? Anebo co si to ještě dovolují?

„Jenom tak pět deset minut,“ zaprosil Šmíd. „A hlavně nechoďte nikam do žádného vchodu ani do průjezdu!“

Tak přece. No to by jednoho z toho omývali. Ti mladí si tu hrají na Hongkong? Na Kolumbii? Anebo na co!

119.

Konečně dostal zprávu od pana Bartáka, a to hodně příznivou. Samozřejmě přišel na minutu přesně, jak se dohodli. Pan Barták mu objasnil, v čem spočívají jednotlivé alternativy odměňování, vlastně je jich několik a každý tarif musí být odsouhlasený představenstvem v Praze. Pavel moc dlouho nevybíral. Dobře ví, jaké výkony je schopný dělat, proto se nespolehá na základní plat a nějaké ty odměny, ale hned se rozhodl pro nižší základ a vyšší provize. Ani pan Barták nebyl proti, jenom prohodil, že on sám nevidí žádný důvod, proč by mu to v Praze neschválili. Pavel se tedy rozhodl stát se zaměstnancem. Třeba jenom na nějakou dobu, aby za něho firma platila daně, zdravotní a sociální pojištění, ale odměňování si zvolil, jako by byl agentem na ičo. Pan Barták s ním hned vypsala nějaká lejstra, dotazníky a návrhy. A Pavel pro to taky měl něco udělat, musel zajít za svojí lékařkou, aby se nechal prohlédnout. Jeho obvodní doktorka však měla zrovna zavřenou ordinaci, na dveřích visela cedule s odkazem na jiného lékaře v nemocnici.

V areálu snadno našel budovu s ordinací zastupujícího doktora. Zrovna když vcházel, dva zdravotní bratři opatrně vedli po schodech malého shrbeného staříka, jeho tvář s šedivým vousem do špice byla poněkud vrásčitéjší než jindy, avšak Pavel ho snadno poznal a zastavil se. Vždyť je to Čáryfuk! Bezdomovec, prý docela slušný znalec výtvarného umění. Kdysi vystudoval vysokou školu stavební, pracoval na národním výboru, po revoluci upadl do potíží, přišel i o svůj byt. Zůstal mu jenom alkoholismus, s ním věčný smích a recese. Teď ho vedou zesláblého a nemocného. Ne však aby ho vyprovodili, jak ho obvykle vyváděli pořadatelé z vernisáží. Spíše to vypadá, že ho vedou na nějaké vyšetření. Po jeho tak příslovečně dobré náladě a ironickém výsměchu ani zbla. A přitom je to asi vůbec to jediné, co mu ještě pořád zůstávalo, když o všechno ostatní už dávno přišel. Asi to s ním je hodně zlé. Zdá se, že Pavla nepoznal, jinak by se na něho zasmál s nějakou podivnou průpovídkou. Jenomže Pavel je pro Čáryfuka jenom jeden z mnohých, snad ze statisíců, které potkává v Ostravě a v okolí. Jistě, nemocnice je jedním z míst, kde se člověk hodně zamýšlí nad sebou, nad jinými, hlavně nad tím, co bude, třeba zítra nebo za několik let, anebo taky za nějakých dvacet třicet, pokud se ovšem dožije. Samozřejmě si připomněl Irenu. Co je zrovna s ní? Jak to vypadá s její nemocí? Sama mu asi nic nepoví, a on? Co on? Vždyť mu stejně nedává žádnou šanci, aby jí zavolaal. Namísto toho s ním rozehrála svoji hru. Zavedla se po svém, udělala, co sama považovala za nejlepší. Jestli jí někdo něco vytýká, pak asi jedinečně Ervín. Ale co jsi to se mnou rozehrála, Iren? Nevím, nevím...

V čekárně ani moc dlouho nečekal, a i kdyby, stejně se nijak nenudil. Naproti němu se usadila velmi pohledná žena. Ještě ani třicet jí nebylo. Maličko mu připomínala Valju Netoličkovou, ještě víc však tu asistentku, za kterou tak neúspěšně brousil Pepa Stibor. Taky ona dost provokuje, už jenom tím, jak sedí,

sukně se jí stahuje, jak je hrozně kratičká a pružná, a ona občas ani ne tak ze studu, jako spíše proto, aby na sebe upozornila, si potahuje její okraj, který se stejně hned vrací tam, kde byl předtím. Pavel samozřejmě nemůže jinak. Pokukuje po ní, celou ji sjíždí odshora dolů a zase naopak. Určitě ji dosud nikdy neviděl, zapamatoval by si ji

Když ho sestra zavolala do ordinace, byl tam ještě jakýsi chlap, vyšší, trochu víc při těle, zhruba čtyřicátník. Sestra ho poslala za plentu, aby se připravil na výtěr, vzala tam pak zkumavku se špejlí na konečcích obalenou vatou. Pavel nijak nenaslouchal, slyšel však, jak sestra tamtomu poručila: „Tak trenky dolů, sokolíku, a předkloňte se!“

Pak něco tlumeně zavrčela, potom ale jakoby vypískla: „Co to děláte, člověče! Proč se mi tu kymácíte ze strany na stranu? Vždyť se tou špejlí netrefím!“

„No říkala jste to!“ zabručel chlap.

„No stůjte a nekývejte se!“ znovu vypískla. „No co jsem vám řekla? Přece že máte rozkrýt půlky!“

„To ne! Já rozuměl, že mám rozkývat...“ vrčel chlap nevrle

„No ne!“ vyjíkla sestra smíchem. „Jak se nám to rýmuje! Člověče, vy jste... básník! Jo, básník!“

Vyšla před plentu rozjasněná, ústa od ucha k uchu, držela se za břicho, skoro se zalykala a začala se doslova řezat smíchem: „Já se snad pot!“ Chlap za plentou vyhlédne, zmerčí Pavla a zuřivě si ho přeměřuje. O Pavla se taky pokouší záchvat smíchu. Bodejť by také ne! Sestra si raději sedá za stůl a moc jí nezbyvá, aby hlavou nemlátila o desku.

„Takže vás,“ ukázala na chlapa stojícího napůl za plentou, „budeme muset poslat i na ušní!“

„A na nervové taky, co?“ odsekl chlap vztekle.

Sestra vyprskne ještě víc a raději utíká pryč, dveře čekárny dokořán. Určitě běží za svými kolegyněmi, aby se podělila o zážitek.

No jo, Pavel se za ní ohlíží, tak nějak to dopadá, když si lidi neporozumí. Je třeba, abych si už konečně vyřídil brýle! Když člověk nemá v pořádku uši nebo oči, pak to dopadá třeba nějak tak.

120.

Pan Barták představil Pavla svému synovi i dalším spolupracovníkům firmy, všichni na něho zapůsobili velmi dobře, tři muži a čtyři ženy, všichni jako z cukru, vymydlení a voňaví jako správní agenti, jako ti, u kterých je zřejmé už na první pohled, když se někde ukáží, že jim jde o prachy.

Pak se s ním pan Barták zavřel ve své kanceláři a začal už mluvit o práci bez obalu a natvrdo. Zajímal se o jeho klientský kmen a přitom naznačil, že kdyby se mu podařilo sehnat i nějaké seznamy od jiných agentů Monety, určitě by se s tím dalo něco udělat. Jak patřičně zdůraznil, Pavel by tak s sebou přinesl hotový poklad.

„Asi bych o něčem věděl,“ připomněl si nedávnou řeč s Vénou Jeřábekem, „ale je tu jeden háček.“

„A jakýpak? No, ven s tím.“

„Co když bude Monetě ubývat klientů a dozví se, co za tím je?“

„Tak na to my máme recept,“ usmál se šéf makléřů, „prostě ty seznamy přepojistíme k jiné pojišťovně a odjinud pojistíme do Monety, abychom to vyrovnali. Jednoduché, jako když přečerpáváte vodu z nádrží, aby hladiny všude zůstaly stejné, no a že zrovna ostravská Moneta ztratí? V globálu Moneta neztratí ani špendlík. Vadilo by vám to snad až tak moc?“

„Vůbec ne,“ zasmál se, „spíše naopak.“

„Takže rozumíme si?“

„Rozumíme.“

Hned pak běžel vyhledat Věnu. Jenomže na Stodolní ulici ho nenašel. Tam se jenom dozvěděl, že se už celý týden neukázal, kdosi mu však poradil, aby nahlédl k Zrzavé Mary, takže když zjistil, kde bar najde, už se tam hnal skoro sprintem.

Věnu opravdu našel. Ku podivu seděl u stolu sám, jako by na svoji společnost teprve čekal.

„Co?“ rozřehnal se Věna trochu se stavu podroušeném. „U makléřů? No dobře, bobře, kolik dáš?“

„Čtvrtinu mého, kamaráde!“ pronesl Pavel trochu tlumeně, aby nikdo jiný neslyšel. „Víš přece, co to všechno obnáší, servis, papírování.“

„Málo!“ máchl Věna rukou. „Příšerně málo!“

„A kdo ti dá víc?“

„Beru.“

Na druhý den se potkali opět na Stodolní u šicího stroje. Pavel tam čekal přes půl hodiny. Když Věna

přišel, pohodil před něho ohromně těžký a ohromně hrubý fascikl v ovázaných deskách a k tomu přihodil pár disket a céděček, až to žuchlo a zachrastělo: „Ty béďo, tady to máš, abys věděl, že jsem kámo, ale ty hled, abych já o tobě věděl, že ty seš kámo, vole, tak tu žijeme, pokud sis ještě nestačil všimnout, a hned teď mi zaplat' jednoho plnotučného méďu s čepicí, abys pochopil, že to myslím vážně! Stejně jsem kretén jeden pitomý!“

„Díky, Věno!“ pohládl Pavel převázaný balík.

„No a doufám,“ přihřival si ještě Věna svoji polívčičku, „že se Moneta zachvěje jako Londýn po nájezdu Tatarů!“

„Londýn?“ musí bývalého kolegu trochu poopravit. „Pokud vím, až tam přece Tataři nedošli.“

„To je mi fuk!“ rozřehtal se Věna. „Ale hlavně že si rozumíme, no ne? Jenom mi hlavně stříhni ty dva...“ zaváhal, snad aby si připomněl co nejtěžší nadávky, „no tamty dva direktory, poslance, senátory, premiéry, prezidenty, velvyslance, primátory, atašé! Jen jim oběma dej pořádný knedlík, ty vole!“

„Věno, a já ti povídám, že přece na každou svini se voda vaří, no ne? Nemám pravdu?“

„To si piš, že máš!“ rozřehtal se Věna až přišerně nahlas. „Ale jen tak mezi náma. Ty seš ale taky pořádný atašé a to se mi líbí. Kurva, tak tu žijem!“

Takže poklad už získal. Jenom aby ho ještě dokázal patřičně vytěžit. A Věnov slovník mu tentokrát ani moc nevadil. Hlavně že kšefty půjdou, jako by si je vyčaroval. No, čistě to určitě není. To moc dobře vím! opakuje si v duchu... Kdyby se na to přišlo, z toho bych se už nevyhrabal! Zákony jsou jasné! Na druhé straně však, co mi zbývá? Abych se prostě jen trochu rychleji sebral, když už všechno ujíždí zrovna touto trasou? Určitě překračuji nějakou mez. Vcházím do nedovoleného a prokletého. Avšak žádná takzvaná vnitřní záklopka se mi neozývá. Ani se necítím jako Odbojný Syn, který překračuje, kam nesmí a koleduje si o věčné zatracení. Žádná vzpoura proti starým pořádkům to určitě není. Ale ani smíření. No a pokora? Ta už vůbec...

121.

Peníze z úvěru mu na kontě přistály přesně, jak mu slíbila ta sympatická paní. Celých sedmdesát tisíc.

Moc dobře věděl, co všechno s nimi udělá. Ještě toho dne si docela slušně potrénoval vyplňování složenek a platebních příkazů. Všechno vyrovnal do korunky, zatím tedy až na jednu pohledávku, ale tam musí zajít osobně.

Jardu Šeligu zastihl v práci, kde hlídal objekty několika firem. Málem ho však přehlédli, byl totiž ostříhaný dohola, zatímco předtím ho viděl vždy s černými kudrnami. Zato vousy si nechal, ačkoliv sholené do tenkých linek, nějak podobně, pokud si připomíná, se stříhá a holí jeden z nových Jardových kamarádů, mezi které, jak je vidět, se rozhodl doslova zakuklit, snad aby s nimi splynul.

„No nazdar!“ podali si ruce, ale ani jeden z nich nestiskl pořádně kamarádsky, jako kdykoliv předtím. Vysázel deset tisícovek na stůl, aby se daly dobře spočítat.

Jarda je skoro naráz shrábl, podobně jako morče Fredy vždycky člověku vyškubne z prstů ohryzek jablka. Asi měl strach, že si to Pavel snad ještě na poslední chvíli rozmyslí. Moc toho nenamluvili, skoro mu to připadalo, že spolu snad mluví přes okno či plexisklo.

Prostě řekli si to nejnmutnější a čau!

Po tom všem, co se seběhlo, neměl ani jeden z nich zájem o nějaký reparát. Jarda už má pro své pijácké akce nové kamarády, o samotě se opíjet už nemusí. A Pavel? Byl hrozně rád, že se už konečně vykoupil.

Ale z čeho se tak snadno nevykoupí?

Asi bude pořád myslet na Irenu!

Vypadá to sice, že my dva se už nikdy nevidíme, jenže člověk nikdy neví. Ale spíše to už tak vypadá. Irena za Ervínem určitě nepřijde, aby se nad ní slitoval a postaral se o ni, když jí bude nejhůř. Vždyť ona ho moc dobře zná. Musela od něho co nejdál. A co se týká mě, vůbec se mě ani nesnažila přesvědčit, abych s ní odešel. Věděla moc dobře, že od Nadky a Honzika nikam neodejdu. Že raději to všechno sám držím jaksi na samotném počátku, na prahu. A kdybychom ten práh překročili, všechno by mělo následky. A ty by ještě mohly narůstat. Vždyť oba jsme si byli hodně blízcí. Moc to nechtělo. Navzájem by jsme si určitě vyhovovali. Oba jsme cítili, že máme pro sebe závit jako šroubek s matičkou, co byli vytvořeni jeden pro druhého. Pořád ji vidím, jak se na mě dívala. V celém tom autobusu nebylo vidět nic jiného, než její oči. A třebaže teď žije se svým mladým sokolíkem, ten její poslední pohled mi napověděl. Loučila se se mnou, ale ne úplně. Něco si s sebou vzala. A to je pro ni asi teď to nejsvětější, zdá se.

122.

Už se nemohl dočkat, až si ve firmě Coresh u pana Bartáka rozběhne pořádný kšeft. Vždyť on tam ani nic nemusí přepočítávat, jenom stačí, když mu klient podepíše plnou moc a je to. V Praze na generálním pak už jenom vystaví novou složku a obálku s novým číslem a smlouva přejde k němu do správy, aniž by v ostravské Monetě něco věděli. A když k nim někdy po měsíci přijdou první sestavy o převedených smlouvách, on už bude mít zpátky docela pěknou část své původní klientely i hezkých pár klientů Jitky Vránové.

Začal se doma prohrabovat fascikly se starými smlouvami. Některé už hodně nečitelné, kdysi psány ručně a tady má jen slabé kopie, některé už dost vybledlé. Hodně jich nedokázal přečíst ani pomocí lupy. A když si uvědomil, kolik všelijakých papírů s mrňavými textíky mu pan Barták nastrkal do šuplíků, aby si je prostudoval, musel si konečně říct, že s pouhou lupou už si docela určitě nevystačí. Ačkoliv nerad, přece jenom si bude muset začít vyřizovat brýle, což mu na jedné straně určitě prospěje, na druhé straně však se připraví o řadu nádherných okamžiků. Moc dobře ví, že svět se mu už nebude jevit tak nádherný na pohled jako dosud. Tolik žen spatřuje jako krásné a zajímavé, ale to mu s kvalitními brýlemi určitě skončí.

Některé smlouvy, hlavně z posledních dvou let, měl přehledně vypsány do tabulek, ručně i v počítači. Tak třeba... Dobrovodský. Jedna velká smlouva, složená z tolika položek, docela hezký výčet je toho. Zvlášť jsou pak chata, rodinný dům, dvě auta pro manželku a dceru, úraz, nemocenské dávky, dvě důchodové pojistky. Už jenom Dobrovodský je dobrý obchod pro úplný začátek, tedy pro nějaké první dva dny. Je to člověk úspěšný, ale taky tvrdý sám k sobě. A taky nevidí svět jenom přes brýle svých kont. Když začínal v devadesátém prvním, měl jenom jedno auto, favorita, vzal si nějaké úvěry, velmi výhodně, když je vnucovali každému, kdo uvažoval o podnikání. Dnes má firmu známou po Evropě i v Kanadě a Brazílii. U něho začne. Potom tam má... Dervena! Střední firma, inženýr Hladký. Ale ta už asi končí, jak se zdá... A pak je tu N.R.F., kde pracuje Valja Netoličková, taky noblesní firma, všude mají samý mramor jako někde v bance, tam bude vhodné udeřit co nejdříve. Arbona, ta jeho osudová firma, tolik životních pojistek vypověděli, ale budovy a stroje mají pojištěny stále, taky celou flotilu aut... A co firma Naglák Josef? Vzpomněl si na tu nešťastnou rodinu, když byl u Dobrovodského v Janovicích. Ti už si u něho nic nepojistí. Upadli do dluhů, všechno jim způsobila dcera, závistivá sestra majitele prodejny, která se svým manželem tajně rozkrádala a plundrovala rodinnou firmu. Starého pána potkal někdy před rokem v Ostravě, na řemínku měl malého pejska Bendýska, asi to jediné, co mu zbylo po životě plném tvrdé práce. Ještě pořád vidí tu mužnou tvář rozrytou věkem, oči hodné a mírné. Svěřil se, jak celý život nesmírně rád a s chutí pracoval. A že v tom penzionátu, kde po smrti své ženy zůstal sám, dělá správce. Pochází z Polska, když sem přišel hned po válce, neuměl číst ani psát, počítat už vůbec ne, to ho pak učila jeho sestra. Pavel si ho leckdy připomíná, jak mluvil zrovna o tom, že hrozně rád pracuje. Tím spíš, že dnes se hlavně mluví, jak nepracovat a mít se dobře, jsou o tom dokonce i školení. A pak tu máme... Marian Zelenka, šílený rozbíječ aut. Toho si nechá na jindy, asi by nebylo nejlepší převádět smlouvu, když se zrovna řeší škodní případ. A co Ivan Rychtář? Pořád nadává a vyhrožuje, že svoji firmu hned zruší, ale jak by se tak snadno dostával děvčatům na kožíšek? Má několik pojistek, samé malé, ale i za ně díky. Pan Kašický z Rychvaldu, starý pán. Auto, rodinný dům. Něco tam nadělalo krupobití. Teď se to taky řeší, lépe nic neměnit, tedy zatím. Pan Šustr. Pořád pilný jako včelka, firma, dvě auta, byt, životní pojistka, úrazovka a nemocenská, s ním se taky určitě dohodne, je to příjemný pán. Teď řeší taky nějakou škodu, musel si sám vypátrat viníka nehody. Pan Šustr občas dělá instruktora v bojovém umění aikido. Při sepisování poslední pojistky na inventář a zásoby jeho firmy se pan Šustr už těšil, že Nový rok stráví s přáteli, prý podle japonského zvyku, ozbrojeni dřevěnými meči a bambusy budou vyhánět zlo z tělocvičny. Proč právě z tělocvičny, kde je zla asi ještě nejméně, se ho Pavel ani nestačil zeptat... Doktor Breitner má pojištěnu ordinaci, odpovědnost lékaře a taky svého renaulta, s ním se Pavel určitě dohodne. Brzy k němu do ordinace přejde z nemocnice jeho dcera, taky lékařka, velice hezká a nesmírně sympatická, a snad i ona se u něho pojistí. A kluci z Ěmka, nyní z Péčka? Vždyť Pavel je jedním z nich. Oni svého kamaráda určitě nenechají ve stychu. To by jim pak musel nandat a chodil by už jenom do Ěmka a schválně by tam dělal pořádné útraty. Nějakých pár stovek smluv tu je, možná tisíc, možná dva, za několik jar. Některé zanikly, jiné se rozšířily, nové vznikají, staré padají. Nějak obdobně, samozřejmě obrazně řečeno, se to hýbalo v té sklenici s pivním burčákem, kde bílé drobty létají nahoru, dolů, sem tam, točí se dokola, do spirál ... No ale ještě je tu fascikl s disketami a cédéčky od Vény. A tam je položek

hezkých pár tisícovek. Jejich příběhy Pavel dosud nezná, ale snad to až tak moc dlouho nepotrvá a bude o nich leccos vědět. Takže, Petře Horáčku, už to tak vypadá, že na příští rok na tu dávno slíbenou expedici do Řecka spolu určitě pojedeme. Zato však Moneta se prohne jako Vénův Londýn po nájedzu Tatarů.

123.

Ještě toho večera se ve svých myšlenkách tak soustředil, aby Ireně patřičně odpověděl, že to musela cítit. Myslel na ni natolik, že mu dokonce začala vadit Nad'ka, spící vedle něho. Irena by bezesporu byla pohříchu skvělou virtuální milenkou. Zcela ve shodě s tím hodně starým rčením o holubici na střeše a vrabci v hrsti...

Byl zvědavý, co mu předpovídají horoskopy. Kdo by taky nebyl zvědavý, když přece jde o tak důležité věci. Nahledal si v internetu několik horoskopů, které měly předznamenat příští dny. Všechny vesměs podobné. Může prý čekat úspěchy v jednáních, hvězdy jsou mu nakloněny, vlastně co jiného zrovna potřebuje? Skoro ani nic jiného nečekal, když se ke všemu ještě pojistil Vénovými seznamy.

Takto sebevědomě šel poprvé do firmy Coresh.

„Tak co, pane Jilemnický, jdeme na věc?“ přivítal Pavla pan Barták, který ho hned uvedl ke stolu s počítačem a telefonem. „Tady máte svoji základnu a spust'te to!“

Spustil to. Měl už připraveny seznamy i s telefonními čísly. Samozřejmě začal u své bývalé klientely. Jako první přišel na řadu, kdo jiný než pan Dobrovodský. Dovolal se mu na mobilní telefon.

„Kdo volá?“ ozval se Dobrovodského známý hlas.

„Jilemnický, makléřská společnost Coresh!“ spustil Pavel.

„A co po mně chcete, pane?“ překvapil ho Dobrovodský. „Pokud vím, máte zákaz činnosti!“

„Zákaz činnosti určitě nemám, pane Dobrovodský!“ snažil se Pavel. „To máte špatné informace!“

„Ale s Monetou už nemáte nic společného, pokud vím!“ hlas v telefonu zněl otráveně. „Tak co po mně chcete?“

Co po něm chci? zarazil se. Tady je nad reflektory jasné, že u té firmy zapracovala Jitka Vránová a dala si záležet.

„Rád bych si s vámi sjednal schůzku, pane Dobrovodský.“

„Ale já na vás opravdu nemám čas, vážený!“ v telefonu se ozvaly tóny přerušení.

Položil sluchátko. To nečekal. Ohlédl se, ve dveřích stojí pan Barták, najednou předstírá, že zrovna vchází. Nejde však za ním, ale k vedlejšímu stolu, kde pokládá vedle telefonu jakýsi lísteček, asi vzkaz pro toho, kdo tam jinak běžně sedává, asi pro tu pohlednou paní, kterou tam viděl, když ho majitel firmy představil budoucím kolegům.

Namačkal číslo společnosti N.R.F., kde pracuje paní Valja Netoličková.

Zvedla to skutečně ona, sotva se jí však představil, její hlas se proměnil až neuvěřitelně, úplně zhrubl, jak to od ní ale vůbec nečekal.

„Pan majitel tady není.“

„A kdy bude?“

„Prostě tu není!“

V telefonu to křáplo, jak sluchátkem doslova udeřila.

Pavel se ohlédne. Pan Barták se na něho dívá a poněkud se usměje, avšak takovým úsměvem skoro neurčitým, nic veselého v jeho výrazu nebylo.

„Jak to jde, pane Jilemnický?“

„Zatím je to hodně špatné!“

„No, snažte se.“

Jistě. Proto je přece tady.

No a co ty horoskopy? řekl si. Vždyť mi toho předpověděly tolik dobrého, a samý kec! Má asi pravdu ten starý astrolog z Káčka, že kdekdo si dnes horoskopy vymýšlí nebo je strouhají podle bezduchých programů. Stejně se sám sobě diví, že se chtěl podle nich řídit.

Bezděky si však zajel prsty pod kravatu a pod košili. Nahmatal chladný kroužek. Když mi pomohl v nejhorším, pomůže snad i teď! Snad. Příliš možností nezbývá.

124.

Protelefonoval celé dopoledne, výsledek se ukázal jako hodně žalostný: domluvil si pouhé tři schůzky, a to ještě u klientů, kteří měli u Monety jenom nějaké maličké smlouvy, takové, na jakých makléřům jako

je pan Barták většinou ani nezáleží. Nějaké domácnosti, úrazovky, rodinné domky, staré škodovky. Fiasko! A ještě k tomu jaké! Co bude následovat? I ten kroužek od Čendy se ukázal jako bezcenný. Ale co čekal? Od kousku načabrané a vypálené hlíny.

Ještě nedávno by se sám sobě upřímně vysmál. Ale pochopit se asi dá, k čemu jsou člověku všechny ty pověry. Třeba tady v Ostravě, na samém konci světa, kde už dávno chvíl pes. Kšefty jdou čím dál hůř, hlavně když člověk něco teprve začíná rozjíždět, a aby uspěl, to aby z něho byl opravdový čaroděj, ale ne jen tak ledajaký.

V poledne si udělal pauzu na oběd a zajel si tramvají do centra Ostravy. Nahlédl do Těčka, kde uviděl malíře Milana Sabovčíka. Objednal si pivo a sedl vedle Milana na barovou stoličku. Do místnosti vešel jeden ze zdejších stálých hostů, věk něco přes padesát, vysoký, šedivý, avšak skoro kost a kůže. Pokud si Pavel vzpomíná, dobrých deset jar je tomu, v centru Ostravy někde na takzvané Digitalštrase, v ulici u někdejšího Tuzexu, kde ještě za doby komančů veksláci a cikáni nabízeli kolemjdoucím digitální hodinky, měl tento člověk svoji maličkou reklamní agenturu. Tehdy, před deseti jary, se mu vcelku dařilo. Dnes už je z něho osamělá troska. Žena od něho odešla i s dcerou, na štěstí pro ni ještě včas. Dluhy dávno přerostly jeho možnosti, jednou za čas si na něho úřady vzpomenu a prověřím si, na co by mu ještě mohli připlácnout exekuční nálepkou, nakonec nikdy stejně nic nepolepí, protože kde nic není, tam se ani nic přilepit nedá. Takhle bych dopadnout nechtěl! skoro se otrásl a sáhl po sklenici s napěněným obsahem.

Odněkud z rádia zazněla písnička s ohromně srozumitelným textem: opijem se! opijem se!

Zaposlouchal se, trochu si zanotoval s rádiem a málem zalomil rukama:

Bože hromů, blesků a krupobití! Jak já potřebuji se příšerně ožrat!

125.

Toho dne se do práce už nevrátil. Nebylo by vhodné, aby šéf hned první den zjistil, kde byl a co dělal. To by se znemožnil úplně. Jako by nestačilo to příšerné fiasko. Co mu jsou platné seznamy bývalých klientů? A Vénovy seznamy, k čemu jsou? Pokud z nich nic nevytlačí, akorát zariskuje, že se dostane do maléru on i s firmou Coresh. Platí přece nějaké zákony, a tohle je přímo zneužití, ovšem pokud by někdo žaloval. A jak se zatím ukazuje, těch, kteří by žalovali, je mnohem víc, než těch druhých. Jak to ten Vachala s tou Vránovou dělají? Vůbec by si nepomyslel, že byli až natolik důslední. Vždyť ho drsně odpálili z klientů zrovna ti, na které spoléhal ze všech nejvíc. Právě u těch se chtěl zachytit a jaksí uvést, aby hned zkraje dokázal panu Bartákovi, že se rozhodl dobře, když ho přijal. Zatím to tedy vypadá, že Moneta se nezachvěje, jako se podle Vény měl zachvít Londýn. Petře Horáčku, s tou expedicí do Řecka to nebude tak horké. Ovšem kdyby šlo jenom o to Řecko. O pouhý zájezd. Na krku nový dluh a s příjmy do budoucna to vypadá hodně na suchu. A pan Barták? Ten nikoho vydržovat nebude, tady je matematika jasná. Složitě vzorce žádné.

Zvažoval, jestli má jít domů. Moc se mu ale nechtělo. Co řekne Nad'ce? A zírat na televizi? Co tam dávají, všechno jaksí slabé, ač se tam zdánlivě toho děje. A stejně to ty hvězdy a superhvězdy, bozi a héroové, andělé a démoni jenom hrají a předstírají, předvádějí se a baletí s pistolkami, nožičky a jiným haraburdím. V reálu je život mnohem drsnější, pokud chce člověk žít úplně normálně jako obyčejný pitomec...

Někdy večer se ocitl v jedné z hospod na jižním městě. Ani to tam skoro nepoznával, ačkoliv tam přece občas chodívá. Shora visely barevné stuhy a osazenstvo spíše připomínalo nějaký sportovní slet, než pořádnou hospodu. Napřed si myslel, že je natolik opilý, ale brzy přišel na to, že natrefil na nějaký maškarní ples, na který on jaksí nebyl uzpůsobený, když měl na sobě vestu s kravatou, zatímco skoro všichni kolem jsou ve sportovním, třeba za fotbalisty v dresu, štulpnách a v kopačkách, kdosi v plavkách s gumovou čepicí za plavce, někdo v pumpkách s golfovou holí a placatou čepicí, ti nejpohodlnější sice v civilu, ale aspoň s maličkými šachovnicemi na stole, aby vypadali jako šachisté. Na jeden stůl náhle vystoupala hezká blondýna. Kdo by ji hned nepoznal? Veverka! Hezky se vlnila a upouštěla na hlavy sedících čumilů svých několik málo svršků. Kdyby stála nepohnutě, hodně by připomínala dokonalou sochu vyšlou z prstů a dlaní toho nejskvělejšího sochaře.

Před Pavlem se na stole ocitly jakési noviny, čísi ruka ukázala na obrázek. Tam taky byla Veverka pod zprávou o erotickém veletrhu, na sobě jenom dlouhé rukavice, seděla na jakémsi ležícím chlápku a předváděla nachlup totéž, co zrovna předvádí tady na stole, své dokonalé vlnění a hodně okázalou extázi. Kdosi jí zrovna podal sprej se šlehačkou, sebrala ho a napatlala si břicho, ňadra i klín. Pak si přitáhla za vlasy toho, kdo jí sprej podal, aby jí slízal šlehačku s břicha i odjinud, přičemž ten poslechl horlivě a rád,

až v té ochotě připomínal nějakého psího mazlíčka.

U vedlejšího stolu se zvedla jedna z mladých žen ve fotbalovém dresu a zastoupila cestu chlapovi v triku a hokejové přilbě, který procházel kolem stolu.

„Když seženeš šlehačku, to triko půjde dolů!“ řekla a pak skoro vypískla: „Chceš?“

„No fajn!“ zasmál se ten s hokejovou přilbou radostně a hned byl u ní se sprejem.

„No tak, co bude?“

Překřížila ruce a přetáhla si dres přes hlavu. Hezky tvarovaná ňadra se houpala nad bříškem s hlubokým pupíkem. Rozkošnický zavřela oči, nechala se napatlat jako Veverka vedle nahoře na stole. Několik chlapů začalo tleskat a třískali i židlemi. Chlap s hokejovou přilbou málem ztratil dech, po chvíli však vydechl úžasem:

„Ty máš ale čerta!“

Potom si ten s přilbou si poklekl na kolena a pustil se do olizování.

V rukou několika dalších takto nabuzených se bíle zasvítily plechovky šlehačkových sprejů.

„Sodoma Gomora!“ vypískl chlápek, vsedě zírající nahoru na Veverku, která na čumily zrovna vyšpulila své pozadí.

„Už není třeba chodit do bordelu,“ křikl kdosi od vedlejšího stolu, „bordel přichází za námi!“

Nebylo v tom však ani zbla žádného moralizování. To spíše naopak. Něco jako obdiv.

Sodoma Gomora? řekl si Pavel. To opravdu byly jen malé obce. Ale Veverka se ve svém kšeftu vyzná.

126.

Na Irenina škytáníčka zrovna neměl pokdy. Prostě člověk vždycky nevychytá svůj nejsvětější den!

Cestou do práce uvažoval, jestli by neměl zavolat Ildě, avšak z firmy si to dovolit nemůže. Někdo by ho mohl slyšet, a taky možná má pan Barták telefony napojené na svoji ústřednu a třeba občas odposlouchává, o čem a s kým kdo telefonuje, každý si přece hlídá své náklady a firma Coresh výjimku dělat nebude.

Sotva v kanceláři zasedl ke stolu, už mu zadrnčel telefon. Zvedl sluchátko.

„Barták!“ ozvalo se v něm. „Můžete přijít za mnou?“

„Hned?“

„Jo!“

Nic dobrého! řekl si a šel do kanceláře svého nového šéfa. Že by první varování?

Pan Barták seděl za stolem ve svém koženém křesle, zrovna si něco zapisoval do diáře.

„No posad'te se!“ ukázal na židli. „Jen co si tu něco poznamenám.“

Jenom natahuje čas, mínil Pavel. Nejspíš aby mi nemusel hned říct něco hodně nepříjemného. Prostě jenom takový docela malý psychologický odklad, nicméně průhledný. Připomněl si svůj talisman, nenápadně si zajel prsty pod kravatu a pod košili, aby se kroužku dotkl. Třeba aspoň teď pomůže. Třeba se něco stane. Je zvláštní, jak člověk v potížích hledá, čeho by se chytil, třebaže to je kroužek na řemínku, takže nakonec, když se to tak vezme, člověk se vlastně chytá sám sebe, aby si nějak pomohl.

Pan Barták dopsal, zavřel svůj kožený diář a odsunul ho stranou. Zpod stolu vytáhl sklenici s nějakým cizím koňakem, láhev vypadá zajímavě.

„Určitě jste nepřijel autem a taky jistě dnes řídit nebudete, jestli se nemýlím,“ vytáhl šéf zpod stolu dvě skleněné štamprle, „a já taky dnes nikam nepojedu, tak aspoň si přit'ukneme na dobrou spolupráci, jestli ovšem proti tomu nic nemáte, pane.“

„Jistě že nemám!“ Proč by také měl?

Pan Barták nalil a přit'ukli si, vypili na ex a prázdné štamprle už zase stály pohotově k naplnění.

„Asi ten včerejšek pro vás nebyl moc skvělý,“ naléval šéf koňak. „Trochu jsem vás sledoval. Co vy na to?“

„Hodně špatný začátek,“ přikyvoval Pavel, „ani jsem nečekal, že to bude tak mizerné.“

„Ale já ano, znám přece inženýra Vachalu a je mi jasné, že vůbec nic neponechá náhodě.“

„Máte pravdu, neztráceli čas a důkladně mě pomluvili.“

„A já doufám,“ pozvedl šéfmaklěř plnou štamprli a vybídl tím i Pavla k napití, „že jim to jen tak nedarujete.“

„To jim určitě nedaruji!“ pozvedl i on plnou štamprli a polkl její obsah. „To tedy ne!“

„A smím vědět, jak to hodláte udělat?“

„Něco bych měl, co mi pomůže.“

„Ven s tím!“

Tak dobře.

127.

Pan Barták byl příjemně překvapený, když uviděl databanku Monety od Vény, a okamžitě začal jednat. Hned Pavlovi poslal do počítače množství tabulek, příklady výpočtů podle jednotlivých pojišťoven a činností podnikatelů, aby si probral, které firmy ze svého bývalého kmene i z Vénových seznamů by bylo lepší dále nechat u Monety a které naopak spíše přepojistit pod jinou pojišťovnou. Tak Pavel skoro celý týden dosazoval do tabulek, počítal, srovnával, až popsal docela slušnou hromádku papírů. Někdy koncem týdne ho napadlo, že by mohl zavolat Zdeně, aby mu pomohla domluvit schůzku s jejím otcem. Ona přece moc dobře ví, jistě lépe než Pavel, jak to bylo s tou nešťastnou událostí. Zabralo to, Dobrovodský už ho neodrazil jako minule a dokonce souhlasil se schůzkou. Opět se spolu setkali na jedné z odborných přednášek doktora Mertlíka. Po přednášce Dobrovodský odvezl Pavla na večeři do indické restaurace. Velice ochotně pak souhlasil, aby se stal opět správcem jeho pojistek, docela se mu zamlouvalo, že by jeho pojistky Pavel porovnal podle pojišťoven, aby raději rozdělili rizika na tři pojišťovny s levnějším pojistným, než aby dále trval na jedné značce, když je zřejmé, že ho to stojí víc, někdy značně.

Do firmy N. R. F. pak zajel s panem Bartákem. Tam taky nic nenamítali, aby jim Pavel porovnal jejich pojistky s tím, co nabízejí jiní, zatím však se dohodli na podpisu plné moci, aby firma Coresh převzala smlouvu pod svoji správu zatím beze změn. Takže v prvním týdnu Jitka Vránová přišla o dvě velké firmy, aniž vůbec něco tušila.

Další týden byl ještě úspěšnější. To už Pavlovi podepsalo plnou moc jedenáct firem. Dvě jeho původní, zato devět těch, které Jitka Vránová spravovala už nejméně tři čtyři roky a určitě si jimi byla hodně jistá.

Za měsíc to už bylo celkem dvaatřicet firem s takovým pojistným, že po prvním dnu v makléřské firmě by se v to vůbec neodvážil doufat.

Prachy, vývar, lupeny, patrony, kroupy, hrachy... Pořád na ně člověk musí myslet, opakoval si už tolikrát. Bez nich to nejde, pokud člověk nemá lézt z potíží do problémů, pokud nechce riskovat, že ho budou všude šacovat za dlužníka, darebáka a leckdy i za pitomce. Člověk nemusí mít na to, aby každý den skupoval údolí a jezera a cítil se frustrovaný, když jednoho dne nějaký kus krajiny prostě nestihne koupit. Je třeba mít jenom na slušný život a nebát se každého zvonku, že za dveřmi už čeká někdo s rozhodnutím soudu...

Uvažoval už, že je opravdu na nejlepší cestě, aby se stal úspěšným pojišťovákem, že mu už konečně budou na konto přistávat solidní provize, na druhé straně se ale jistě brzy dopracuje k žaludečním vředům a práškům.

Už mu bylo zcela zřejmé, že v příštím létě s Petrem Horáčkem na tu dlouho slibovanou výpravu do Řecka bude moci klidně odjet, pokud ovšem nebude spíše uvažovat o tom, že Nad'ce s Honzíkem zaplatí pořádnou dovolenou někde na mořském pobřeží a on si prožije tu svoji úplně po svém, ve vnitrozemí, ve vysokých horách, v místě, kde už v dávném pravěku stála věštitrna, kde černé bohyni, matce země, sloužili muži, kteří naslouchali přírodním znamením...

Taky Ireně se dokázal věnovat víc než předtím. Určil si časy ráno, v poledne i večer, vždy sice jenom na dvě tři minutky, ale o to bylo jeho soustředění usilovnější, ať přece Irena zjistí, jak moc mu na ní záleží. Vždycky poznal, že mu odpovídá, cítil ji, stejně jako tehdy tou esemeskou řekla ona, že cítí jeho. A dále o tom nijak zvlášť už nepřemýšlel. Stejně musel myslet hlavně na kšeft. Jenom si občas řekl ve shodě se starým pořekadlem, že to s Irenou vůbec nevypadá ani na holuba na střeše, ba ani na toho vrabce v hrsti.

Ale jak si sám musel přiznat, to nejhlavnější vůbec je, že se mi už konečně začalo dařit a rozhodně už nebudu nucený pořádkem jenom počítat a počítat, jestli mi třeba tentokrát vyjde či nevyjde na zaplacení nějaké složenky. Nakonec, co jsem mohl udělat jiného, než co jsem zrovna udělal? Kdybych třeba odešel za Irenou, co by se stalo s Nad'kou a Honzíkem? Kde by byli zrovna teď? A kdybych se domluvil s Azrou nebo Ildou? Raději nemyslet.

A taky proč bych měl šetřit Monetu? Tedy některé lidi z ní. Jistě, mohl jsem všechno vzdát a spadnout do břechek, jak si to hezky nabroukali ti dva motýlci z Vénova Londýna. Anebo jsem se taky mohl domluvit s Ildou nebo taky s Azrou a odejít s některou z nich. Ale mě si nikdo za sklo v rámečku nepřišpendlí. Zatím se to nikomu nepodařilo!

128.

Už téměř cítil ve vzduchu tu skvělou vůni peněz. Už si představoval, jak se penízky jako krásné mladé holky hezky vytácejí, přeskakují z účtu na účet, takovým tím hezoučkým hop hop, aby nakonec přistály na jeho bankovním účtu mezi ostatními provizemi. Ještě to sice potrvá, ale dočká se, trpělivost je vždycky důležitá, moc dobře ví, že uspěchat se tady nic nedá.

Řekl si, že zavolá Aleně, jestli nebude vědět něco nového o Ireně.

„No nazdar, Pavlíku!“ uslyšel její veselý hlas na pozadí silného šumu a hluku, nejspíš barového. „Přijď za mnou, jsem ve Věčku!“

Že sedí ve Věčku? Ale copak za ní může jen tak? Musí toho dnes ještě tolik udělat!

„Ali, nemůžu, no fakt!“ je mu nepříjemné, že se musí omlouvat. „Já jenom, co je u tebe nového...“

„A hlavně u Irči, co?“ ona na to docela laškovně. „A představ si, že něco nového mám!“

„A co to je?“

„Hádej!“

„Nevím!“

„Foto!“

„Jaké foto?“ jasně že hned nepochopil. „Irenino?“

„Toho jejího!“ dobře se bavila. „Chceš ho vidět? Tak hned přijď, podíváš se, jakého si Irča ochočila hošánka!“

Ochočila? zarazil se. Irena si tamtoho ochočila? No, jako fór jistě dobré.

Alena mu popsala vzhled Irenina mladého přítele, jak jí jeho obrázek sestra poslala ze svého mobilu. Tak, jak ho popisovala, mohl se podobat zpěvákovi či herci, jak je ukazují v televizi nebo na obrázcích v novinách. Celá se rozplývala, asi schválně, jak se mu to jevilo. Alena určitě něco o Pavlovi a své sestře ví a možná si právě proto přisazuje, když se přece s Pavlem znala dřív. Zaujalo ho, že Irena má lepší mobilní telefon, kterým si nafotí co chce a může to poslat stejně jako esemeskovou zprávu anebo přes internet do PC. Jsou už takové novinky, kdo by to všechno stíhal sledovat...

„Ali, můžeš mi říct Irenin telefon?“ obrátil poněkud její popis ke své prosbě. „Zavolám jí!“

Alena byla nesvá. Pochopil, že by jeho prosbu nerada odpálila, ale přesto ji nemůže splnit: „Pavlíku, její telefon ti nemůžu dát, já ani nevím, proč jste se vy dva pohádali.“

„Ani jsme spolu nemluvili,“ podivil se.

„Nerozumím, Pavlíku!“

„To nic, to asi kvůli té hře,“ snažil se, aby jí nepřipadal zklamaně, „hrajeme spolu totiž takovou hru.“

„Hru?“ uchichtla se. „A proč si ji nezahraješ se mnou? Můžou to hrát tři?“

„To je hra pro tři, ale i pro více...“

Na jejím tónu bylo znát, že sice neví nic konkrétního, ale vcelku se orientuje slušně: „No a Irča s tím Romanem, skvělý páreček, pojedou spolu do Chorvatska, na Krétu a pak i do Paříže, všude ji chce mít s sebou, zkrátka potkalo ji štěstí!“

Kéž by jí to vydrželo...

No a Alena? Ta to ségře zrovna u něho pořádně přitesala. Jsou to všechno babizny!

Ale co! Jestli je to s Irenou vážné, pak jí to jenom přeji. S Ervínem si moc neužila, se mnou taky ne. A když se mi zase ozve? Tak co? No tak nic, prostě nebudu jí brát hračku. Lépe by si zahrála třeba s Igorem Kalamou anebo i s Ervínem, ten přece na sobě rád zkouší byliny, ten by měl pochopení i pro něco takového. Jenže Irena s ním nechce nic mít. No a že mi nechce dát číslo na mobil? Dá se to pochopit. Já taky bych nesnesl, kdyby mi Irena volala, když jsem doma s Nad'kou.

Stejně je to zvláštní! Kdyby se mi někdo svěřil s něčím takovým, asi bych mu vynadal do oslů. Ty mole, jak se člověk mění! Já jsem vlastně taky ochočený, jak se zdá. A Iren? Jak je to s tou holubicí na střeše?

129.

Přiblížil se termín výplaty, kdy se už konečně měly projevit první plody jeho snahy, sice zatím jenom spíše symbolicky nějakou tou nižší částkou k základnímu platu, když je přece nad sluníčko jasné, že všechno chce svůj správný čas.

Pavel, bylo to zrovna těsně před polednem, si v kanceláři t'ukal do počítače na svém stole a z Vénovy databanky si vybíral, na které firmy udeří v příštím týdnu, když si ho firemním telefonem zavolal k sobě

pan Barták.

„Nemám pro vás zrovna ty nejlepší zprávy, pane Jilemnický,“ položil na stůl dopis s hlavičkou společnosti. „Tu variantu provizního řádu, o který jste měl zájem, vám v Praze neschválili, takže vaše odměňování bude probíhat podle jiného tarifu.“

Ani tomu nechtěl věřit. Zamítli mu provize, nárok bude mít k základnímu platu jenom na odměny, ty ale budou minimální. To proto, objasnil mu pan Barták, že v novém představenstvu společnosti došlo k výrazným změnám. Přijalo úplně novou vizi řízení společnosti a rozhodlo se u nových zaměstnanců přijmout jenom jedinou variantu. Po roce se prý uvidí...

„To se sice dá změnit,“ podotkl ještě pan Barták, „ale opravdu ne dříve, než za rok!“

Za rok! úplně se zděsil. A co do té doby? Ten základní plat i s odměnou mu nevystačí. Pokud dobře počítá, nájemné, inkaso, splátky úvěrů, něco na jídlo, nějaké to pivo... Všechno málo! A kdo ví, co ještě napočítají za to zabavené auto? Laciní nebudou! Takže si bude muset něco přivydělat bokem, ale aby to nikdo z firmy Coresh nevěděl, jinak vzniknou další potíže. Vyřešit se to snad dá, vždyť přece ví, jak na to, recepty jsou staré celé tisíce roků. Když k tomu vynechá to pivo? Stejně už toho v poslední době po hospodách moc nepojistil. U makléřů se jede po velkých kšeftech. Tedy pivo půjde stranou! Stejně ho to každý měsíc stálo možná celou leasingovou splátku auta, a pokud ne, pak hodně významnou částku určitě. Taky Nadka bude ráda, že už nepije. Ale on že by zrovna jásal? Prostě kšandy se smrskly, nic ví, nic mň. Kdyby dokázal zaklít jako Véna, to by ale zaznělo!

Samozřejmě pochopil, že s pražským rozhodnutím vůbec nic nepořídí. Na papíře je to přece černé na bílém. Platový výměr, základní plat, taky odměny, pokud ovšem... Avšak ty jsou směšně malé oproti tomu, co by představovaly plné provize. Jen pouhý zlomek toho, co čekal. A pan Barták? Jenom krčí rameny takovým tím: že jsem říkal? vždyť jsem to myslel vážně! za to přece nemůžu...

A má pravdu! Pan Barták za to nemůže. Ani za to, že tu databanku od Vény jsem si už dávno natáhl do služebního PC, a jestliže pan Barták chtěl, klidně si ji mohl okopírovat třeba i tisíckrát. On, anebo kdokoliv jiný z firmy.

Kam odejít zrovna teď? Vždyť nemám kam. A šéfmakléř a možná i někdo v Praze to moc dobře ví, pokud ovšem nějaký obyčejný obchodníček má pro ně vůbec nějakou cenu, aby se jím zabývali.

To bude ale pekelně těžký rok!

Takže, Petře Horáčku, do toho Řecku zatím nepojedu!

Najednou se mu začalo škytat, se stejnou silou jako obvykle. Ani nepočkal, až to přejde, a poslal Aleně esemeskovou zprávu s prosbou, ať ji pošle Ireně, samozřejmě bez podpisu: IREN NASE DOHODA KONCI PROTOZE ANI JA ANI TY JI NEJSME SCHOPNI PLNIT...

Alena se sice hned ozvala, co to jako má znamenat a proč má posílat zrovna něco takového, ale nic jí nehodlal vysvětlovat, jenom chtěl, aby to Ireně poslala, což mu nakonec slíbila. Pochopit nemusela, stačí, že pochopí její ségra.

No jistě, Iren, doba je zlá a mezi námi to prostě bylo nějak jako s tím jedním typem pojištění. Vztah jenom na první riziko a s ručením náležitě omezeným. No a ty jsi z toho prostě odešla. Tys to zrušila, ne já. To takový Véna by se na mém místě vyjádřil úplně jinak a snad by se mu to dokonce rýmovalo...

A ty, Véno? Jak to bude s tvým podílem? Celá čtvrtina provizí? To by bylo o hodně víc než polovina mých příjmů, pokud ne zrovna celý. Takže jediné snad až za rok, pokud ovšem... Jako bych slyšel tvé nadávky až sem do kanceláře k mému stolečku.

Véno, já přece za nic nemůžu!

To oni tam v Praze rozhodli, no fakt...

Prostě dopadl jsem jako ten čokl, kterému dali očichat buřtík a pak mu ho zavěsili na provázek do patřičné výšky, aby jen tak hned nedoskočil.

Prostě tak nějak tu pořád žijeme, kurva!

Na serveru WWW.PADYCHBOOKS.COM jsou pro registrované uživatele k dispozici ke stažení ZDARMA ještě dva tituly:

Z PRAVĚKÝCH SÁG - NESMRTELNÝ - příběh z konce doby bronzové, odehrávající se na území pravěké Moravy v okolí dnešního Brna a Moravského krasu.

LÁMÁNÍ KŘÍŽŮ - stěžejní novela z knihy Krysa v hlavě